Liber Bibliothecae Academicae.
publicae Senkenbergianae.
Rep. No.

63e Bidecrassier

Cromeri Liber

Hs. 160 (T.)

O. 37.

¶ Nb Isc est tymam de dordraco
remunerii et vtiusq; huc hreaty ¶
Nun petru blanckat de vimmgen In borssalia
op zone ff C C ggnlis dordracum e hetzau emsf

Pro Ecclesia de hoedekinstrezik Ex dono
petru blanckat de vimmgthen In borsalia
virazig ambazn Ecclesiaz In dordraco
ar Edum Noue Ecclie ibidē a° dñi 1539.
Etatis mee. 72.

Handsch

Von den Bes
die von ihn
Auch sonstig
sie bezüglich
Katalogs erg
Für die Hers
theksverwalt

Zeit der Benutzung	
1877 Sept 10-15	
1913 Aug. 28-	
1954 Okt. 16	
1969 Jan. 21	
28.11.71	

Landula noua L.
Cuua facti sut duo p — ape
Gens sine C.
kzan beynen rad gesich — apite
Imgeu vocat S.
So ent hant lacw heybet die pli — affen
Per quod fissura vert.
In der ganzen kristenh. — itur
Cersima p hor desbru. — eut
Viu luge yeder zu wem er sy ber
Estima in quo stat v.
Oder wat wir sollen h.
honor et psp — eritas
Wollent sich von vns sich — alden
Lucusp nos habu.
Lob vnd auch vil L. — jma
Cd' sam ab hinc pdid.
Vnser leben wil sich verke. — ren
Osura et auar.
Die sint nu worden r. — Jta
Pura et iust.
Die sint worden kn. — ctste

BIBL. SENCKENBERG. MS Av ad 37.

Hagnu malum o.
Under den geslachten l.
Justicia iam no
Dz wil ich uch alsus bet
Capita apost.
Die wellent gerebert hesse
Quod et gens cath.
Das wil sin auch mt emb
Dicat auarus la.
dusi ich nu in die h.
Tue sumus apostol.
Went auch myn gesc
Causa auare.
Mathent sie so vil vngloubs
Quersores sue just.
Dz sehen wir mit den augs
Dicarius vpd vng
Und solt auch kein me wer
Judaica est qd modo f.
Jr sint gliene vff er.

6.

Jtem

Jtem

Jtem

Jtem

Jtem

Jtem

Jtem

Jtem

Jtem

Jtem

Jtem

Werre moz co.
Wie daz er gewelig bl. gitat
Reges barones ro.
Daz man jn mit vertr. ybe
Indiuis prouu.
Hant sie gesant lega.
Et ad duos nun. rise
Die den hren vn. ten
Dhere mihi supplic.
Wilt du ichtzu sol. O
Quodq petis tibi d.
Von silber vnd von gol de
Dignitatis benefi.
Erhen ich dyme kyn. lia
Et sic ad auara. de
Agachet sie selyende lute blyn
Sic seducti domi.
Haldent keyne le. vii
Adherent puersō hom. yze
Der die kristenhot dde.

Est vtrq; nobis du.
Welicher si gesatzet mit recht. bun
Si patet ded nu.
Wer ym fuge zu kneche. de
Henenlia cona.
Hulden hie vor die al-
Hugnerunt smn. na
Vnd werten sy mit gewal. den
Huces Impator et re
Hulfent yne widersta.
Jus canonicu et le. ges
Liessen sie vor sich ga ne
Jam non habet lo.
Sie solich lastek.
De fide facrud so. cum
Die platen der Cristenh. Et
Derident nos Jud.
Vnd sprechent durch yre sp. Et
Sequentes Jhesum J.
Brechent alles sin geb. Ott

Non potestis ꝓ.
Ir smt alle gottes kꝛ. Ye
Met in mſerꝛnd. Ye
Smt der rechte hebste ſꝛ. Vt
Tm a patre vestꝛ.
Ych mogent woole embꝛde h. Je
Vos lõtat inſcelest. Ye
Jr wissent selbis mit ꝛ. Ye
Hunc visum nobis ver.
Herre got von hymele. Tas
Jniquoꝛ corda conuer.
Vnd mache vns alle gel. Jch
Jn fide concꝛda.
Der wir zu dir komen d. Ye
Et nos velis mũa.
An der heilgen engel ſch Ze

Recipe Simoym ℥miss Cardamom ʒmaber
Cynamomi Leduarn ayasseris Nucis
muscate Garrofilor Croci Cubele lingni
aloes Turbit clar gumosi agarice etc
et Fiat Sigacca Bene Cum[ue] generis
mirabolanor ℥.ʒ. Ana Reubarbari etc ad
pondꝰ omn[iu]m p[re]dict[orum] Hec subtrita ad pon
dꝰ tocar. Cui[us]dam recep[te] sficant[is] ad Cro
po vasacio ut violacio et affluent[is] i massa
de qua fient pillule ad modu acer grossi
pillule quas fecit mgr Arnoldꝰ de villa
nova et recepte fuerut m[od]o thesaurorꝰ d[omi]
petra de Calupna et sunt pillule Imperiales
magne vrtutis q[uo]d omn[i] tpe recipi put
et sine aliqua custodia et sine dieta de
mane ut dicitur an digestionem ut post
et optimo cor[um] est q[uo]d recipient[is] sine dieta
et sine Cropo omn[i] tpe et p[ro] quolibet
homem et ptona valent in omn materia
et in omn infirmitate atq[ue] p[ro]fluuio est
et in corpore vermut educut sine lesione
gastant Stomachum educut omnem
fumu[m] eleuatu[m] a Stomacho ad capud vide

fiet dolor capitis valent gtra ephidrosim
et gñ stabiem virtutem magna oculor
pturbatione custodiut artheticis 7 podagris
subueniut 7 hñ dolorem facit. Qui quis
usus fuit eis no habebit egritudine que
no sit facilis ad curandu et insensibilis
pgant Dabet una pillula una stilam
Et nõ q̃ ille qui vult purgari per illas
pillulas debz prima die recipe una Secũd
duas Tertia tñ et sic duplicare usq; ad
septiam diem ut sit magis ut minus videbit
expedire

Nota regiones ystoriatas

Nota linguarum orbes

Sapiens sibilla ysaie ysaie

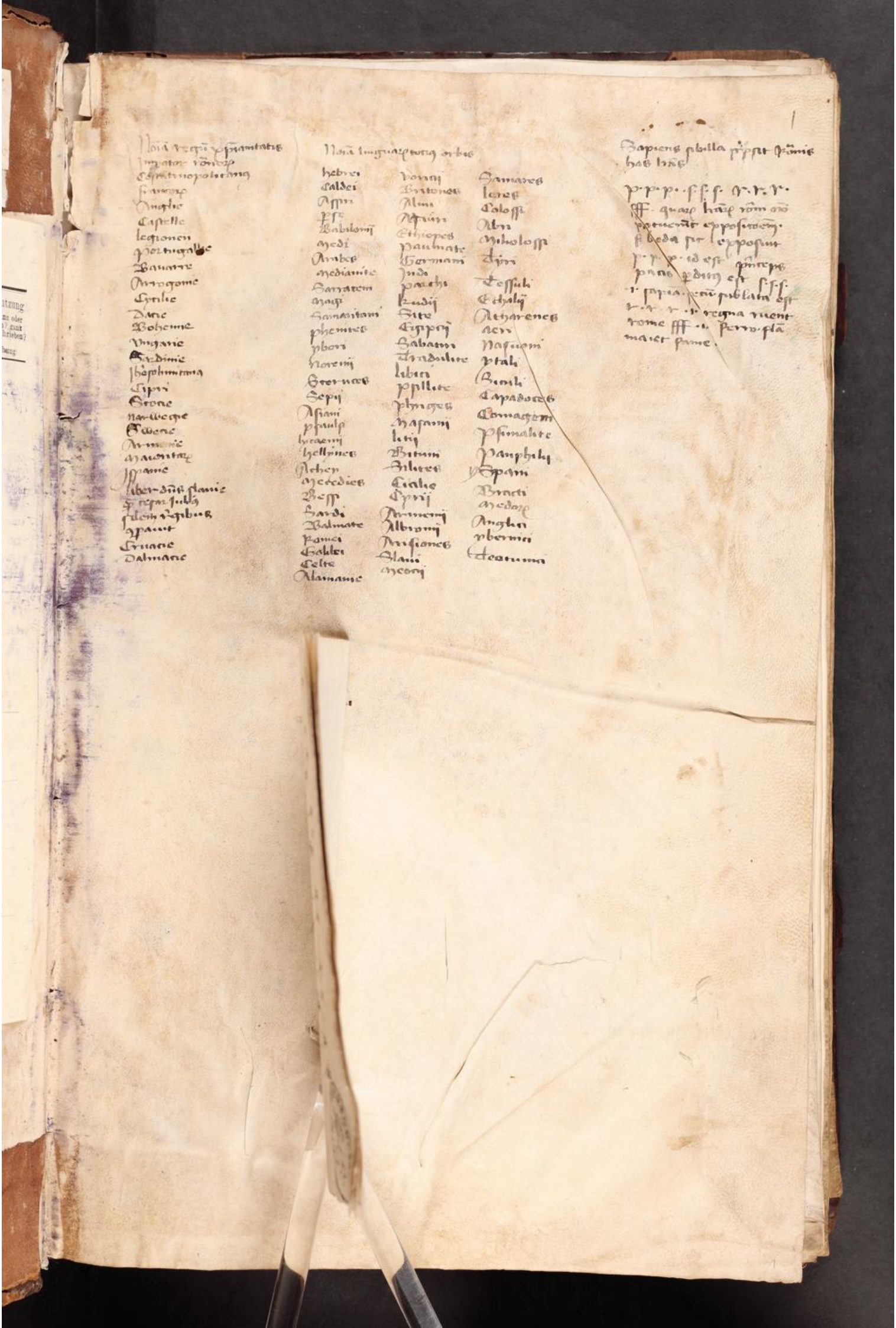

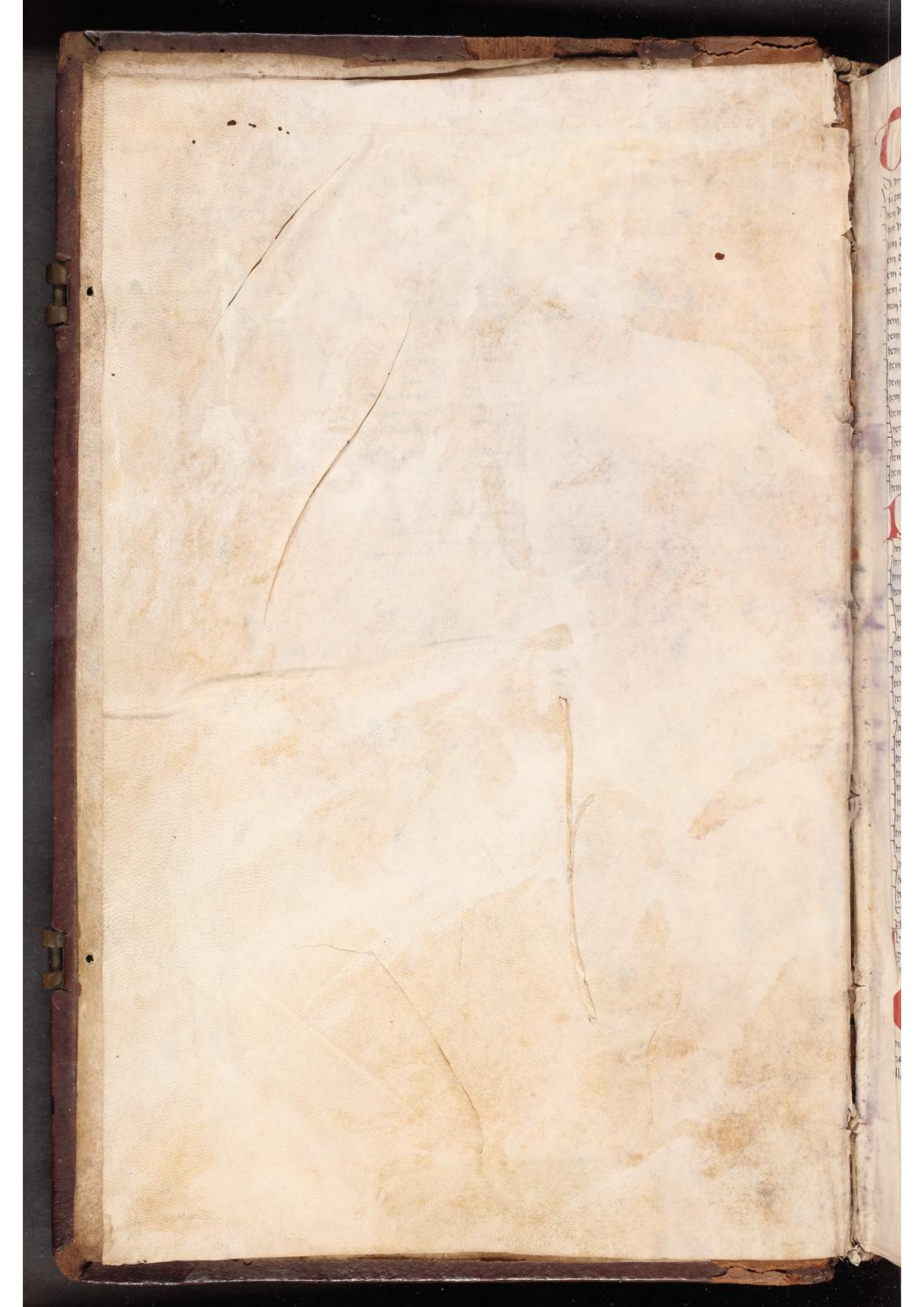

BIBL. MS No. 37.

Tabula capitulor in Itinerario ad ptes Jherosolimitanas et aduenientes transmarinas ptes

Commendatio breuis terre Jherosolimitane Capitulu primu

Iter ab anglia tam per terras q̄ per aquas usq; in constantinopolim Caplm ij

De vrbe Constantinopoli et Reliquis ibidem contentis Caplm iij

Via tam per terras q̄ per aquas a Constantinopoli usq; in Acharon Caplm iiij

Item via a Francia et Flandria per solas terras usq; Jherusalem Caplm v

Item via de Cipro vel de Alexandria usq; in babiloniam Egypti Caplm vj

Item de pallacio soldani et nilo et de nominibus plurimor Soldanor Caplm vij

Item de arbore balsami in Egypto Caplm viij

Item de l'Hyle fluuio et Egypto finitime Caplm ix

Item de conductu Soldani et via usque in Synay Caplm x

Item de monasterio Synay et religiosis vbi katherine Caplm xi

Item a deserto Synay usq; in Judeam Caplm xij

Item de ciuitate bethleem et semita usq; in Jherlm Caplm xiij

Item de ecclesia Sepulchri dni in vrbe Caplm xiiij

Item de tribus alijs ecclesijs et specialiter de templo dni Caplm xv

Item de pluribus locis alijs sacris Jntra vrbem Caplm xvj

Item de sacris locis extra muros ciuitatis Caplm xvij

Item de alijs locis Notabilibus et de mari mortuo Caplm xviij

Item de nazaret et Samaria Caplm xix

Item de territorio Galilee Samarie et oleo Sardinar Caplm xx

Item de secta detestabili Sarracenor Caplm xxi

Item de vita machometi Caplm xxij

Item de colloquio Auctoris cum soldano Caplm xxiij Sequit pars Secunda Tractatus

Persuasio ad non credentes Creaturas diuisatas per orbem sive Caplm xxiiij

Item de armenia et Persia et Amazonia xxv

Item de ethyopia et dyamantibus et de infima et media India Caplm xxvi

Item de foresta pyperis et fonte Juuentutis Caplm xxvij

Item de ecclesia et corpe sci Thome apli Caplm xxviij

Item de quibusdam meridionalibus Jnsulis et de forma shelle vne et pisibus eiusdem xxix

Item de regno Cinapholor et Jnsulis alijs Caplm xxx

Item de multis alijs insulis meridionalibus Caplm xxxj

Item de bona regione Abassie Caplm xxxij

Item de pigmeis et Jtinere vsq; in Cathay Caplm xxxiij

Item de pallacio Jmperatoris Cathay noue Grantam Caplm xxxiiij

Item de quatuor quas celebrat solempnitates in anno Caplm xxxv

Item de prestigijs ac festo ac Comitatu Jmperatoris Caplm xxxvj

Item quare dicatur Gracian et de titulo siu sigilli Caplm xxxvij

Item de territorio Cathay et moribus Chatharor Caplm xxxviij

Item de sepultura Jmperatoris et creatione successor Caplm xxxix

Item de multis regionibus Jmperio Cartarie subiectis Caplm xl

Item de magnificencia Jmperatoris India et presentie pallacij eius Caplm xli

Item de frequencia palacij et Comitatu Jmperat xlij

Item de quibusdam mirabilibus per regiones imperij Caplm xliij

Item de loco et dispositione vallis in fauste Caplm xliiij

Item de pigmeis et formentis in valle eadem Caplm xlv

Item de quibusdam alijs admirandis p Judeam Jnsola Caplm xlvj

Item de Gracianor et aliorum insulis et auri et argenti Caplm xlvij

Item Aliquid de loco paradisi terrestris paradisi Caplm xlviij

Item in Reuerendo de regnis Cassan et Tibeth et de duce Epulone Caplm xlix

Item de Compositione huius Tractatus Jn ciuitate Eodrey l

Explicit tabula Jtinerarij Johannis de Mandauilla Jn Anglia qui xxxiij annis peregrinat in plurimis transmarinis

Incipit Jtinerarius a terris Anglie in partes Jerusalem et in plriores transmarinas editus primo in lingua gallicana ab auctore suo milite Anno incarnationis dni M° ccc° quinquagesimo quinto Jn ciuitate Eodrey et paulo post translatus in eadem Ciuitate in hanc formam latinam ad

Commendatio breuis sive Jherosolimitane Caplm primum

Quia terra Jherosolimitana terra promissionis filioz dei dignior cunctis mundi terris sit habenda multis de causis et precipue illa qua deus condidit celi et mundi ipam tanto dignatus fuit egregiare ut in ea primum filium suu saluatorem mundi xpm exhibuerit humanum qui per incarnationem et inhumanata virgine et per eius conuersationem humanam in eadem ac per dolorosa mortis sue passionem ibidem alijs per eum admirandam ascensionem in celum et postremum quia credimus illic in fine seculi reuersurus et ea Judicaturus Certu est quod ab quo xpiani hoc a xpo dicunt

sic tanq̃ a ꝑnis suis heredibus diligenda et pio cunctis ptate ac modula honeranda Apūpibus quide et potestatibus ut ipam teneantur de infidelū manibus rexpatere qui eam tam pridem hei plūmos pacifice possident Mediocribus autem et valentibus ut per peregrinacione deuotam loca tam pa et vestigia ꝟbi ac discipulez eius tam sancta pricipalit et remissionem insitent abimpotentibus vero et impeditis quatenꝰ supdictos vel habentur uel aliquo modo iuuent sanctam pr eis fideles fundant arces Nez quia tam hibus nris bonus quam olim deo potest virtus ecclesia clerus demon symona Cessat calcatur erat regnat dnatur Ecce Iusto dei iudicio fidei est fir tam multa et sacrosanctam Impiez manibus sarracenez quod non est absq; dolore pijs mentibus audiendu et reuolendum Ecce Johannes de mandauille dnlitanus ordinis fratrum gerens nome nostris et edomitus in terra Anglice in villa sancti albani duxebat adolescencia mea tibi mspirā pone ut ꝓpius non p potenciam nec per vires ꝑas possim pfatam terram suis heredibus trem tamen per aliquod temporis spacium peregrinari ibidem ac salutarem ipam aliquantulu de ꝓpinquo vi de et anno ab incarnacione dni mo ccc tricentesimo nonagesimo ꝓ mpositu me nauigacionem maris aggressi et vsq; in hoc tempus anni tricentesimi quinquagesimi quīti scilicet per xxtim annos intransmarinis ptibus mansi ac peregrando ciuitates multas et diuersas patrias regiones et puincias et insulas Carthaginem macedoniam et imperiū Egyptū libiam bassam et ultram Suriam Habiam Persiam Caldeam Ethiopie ptem magnam Tartariam Amazoniam Indiam minorem et mediam ptem de mari Et in istis et ceteris istas regiones multas insulas ciuitates vrbes castra villas et loca vbi habitant varie gentes aspectu moꝛ ritu diuersi Attamen quia suma desiderio terram michi promissionis erat ꝓpria diligencius per loca vestigia filij dei plustare curaui et duce deo in illa steti Qua ꝓpter et in hac prima ptē istius operis ꝓter tam peregrinandi q̃ nauigandi a ptibus Anglie ad ipam destinato et loca notabiliꝰ sca que fuerit eandem sunt breuit memorie et diligenꝰ quatenꝰ peregrinus tam in ptinē q̃ in pncipio valeat hec conscripta in aliquo deficere Et Caplm secundum

Qui de anglia hiberma Scocia norwegia aut gallia iter arripit ꝓtem ab Anglia tam p terras quam aquas vsq; ad constantinopolim ad Jherusalimitan ptes potest saltem vsq; ad Imperialem ciuitatem Constantinopolim eligere sibi modum pfiscendi sine p terras sine p aquas Et si p agrandi eligit transire viam tendat p Coloniam Agrippinam et sic p alia mam in Hungariam ad q̃m conclusant ciuitatem sedis regni Hungarie Et est iter Hungarie multum potens ist temporibus Nam tenet et Sclauoniam et magnam ptem regni Comanie et Bulgaria et ptem regni Rousscie pegrinus in finibus Hungarie transeat magnū dānubij flumen et badat in bellegraue hoc flumen oritur inf montana almanie Et currens versus orientem rapit in se quadraginta flumina anteq̃ finatur in mari De bellegraue intratur terra bulgarie et trāsitur per pontem petrinū fluuij charry et per terras pincinarū et tunc intrat graciam in ciuitate Graciles et Sinepape et Andrinopolim sic in Constantinopolim vbi erat est sedes Imperatoris Graciē Qui autem magis per aquas eligit versus Constantinopolim nauigare arripiat sibi portū put voluerit ꝓximiꝰ sue remotiꝰ ad arbitrium Puta Januā Venetie Rome Napolis vel alibi sicq; transeat Tusciam Campaniam Arabiam Chorsicam Sardiniam vsq; in Sicilia quę dicitur ab ytalia per brachiū maris Dant magnū In Sicilia est mons ethna ingiter ardens qui ibidem appellatur mons Gybelle Et ꝓter illum habentur ibi loca Solchay vbi sunt septem lucē quasi septem ignes spirantes secundū diuisiones tolez hanc flammā estimant Incole annū sertilem sterē vel sterilem siccum vel humidum caliduꝫ vel frigidum hec loca venit cammos infernales Et a finibus ytalie vsq; ad ista loca sunt xxti miliaria Sunt etiam in Sicilia alię pomeria in quibus inueniuntur flores et fructus per totū annū circuli sine tempus etiam in pfundo venę Regnū Sicilie est bona et grandis insula habens in circuitu fere leucas trecentas et quas circt vel de facili ꝓprehendatur quōtes scribo leucam intelligendū est de leuca lombardica que aliquāto maior est Geometrica et quemens pedes numeꝝ subintelligantur sive vel circiter vel circa Et dicitur inter pedē de decem leucis lombardis leucas Geometrica autem leuca describitur ut notū est p hos versus Quiq; pedes passum faciunt passi quoq; centum Viginti quiq; stadia si milia dicas Octo facis stadia duplicatu dat tibi leucam Postq; itaq; peregrinus se credidit deo et mari si ꝓspera fuit sibi nauigatio non ascendit in finem duxit intret aliq; ciuitate portu deliciet aduersitate pulsus durus seu alia ꝓcuiuis placuit voluntati Et exhinc ibit Constantinopolim ꝓdictam que olim bizancium vel bizancium dicebatur Hoc autem notandū q̃ a portu veneris vsq; ad Constantinopolim diuerse per mare octingente leuce computant

De vrbe Constantinopoli et reliquijs ibidem contentis Caplm m

Constantinopolis pulchra ciuitas et nobilis triangularis est in forma firmit q; muniti cuius due ptes includuntur mari hellespontico quod plurimi modo appellant brachiū sancti georgij et aliq̃ burste Versus locum vbi hoc brachium exit de mari est lata terre planities in qua antiquitus stetit Troya ciuitas de qua apud poetas intra legunt Sed nunc valde modica apparent vestigia ciuitatis In Constantinopoli habentur multa mirabilia et insup multe sanctorum reliquie ac sup ea pretiosissima crux xpi seu maior illius et tunica in constitutis ei spongia et arundine et vngue clauoꝝ et dimidia ptē corone spinee Cuius alteram medietatem fratres pisanis in capella sancte sophie habent ego et indignus diligenter inspexi plūbus ꝓtem vitreis Dabatur q; michi de illa pisanis vnica spina quam vsq; nunc pretiose conseruo et est ipa non lignea sed velud de ceruis marinis rigida et pegrina pmatura Ecclesia Constantinopolitana in honore

sce Sophie id est inestimabilis dei sapien dedicatam. Dicitur esse nobilissima ymusaz mundi ecclesiaz tam
mistimate architecti operis q̄ in seruatis ibi sacrosctis reliquijs nam et continet corpus sce anne ma
tris mre die tūslatu ibi per Reginam eleuam ab Jherosolimis et corpus sce lucie euangeliste tūslatu
de bitunia Et corpus bti Johannis Crisostomi ipius ciuitatis epi cum multis et magnis alijs reb
quijs preciosis Qm est ibi vas grande cum huiusmodi reliquijs veluti marmoreū de petra cui dicit
quod ingē de sepe desudans aquam semel in anno inuenitur suo sudoꝛe repletu Ante hanc ciuez
sup Colupnam marmoream habentem de ere aurato ope fusorio magna ymago Justiniani quondam im
patoris sup equu sedentis fuit autem pūntus in manu ymaginis fabricata spe rotondi que jam diu
e manu sibi rendit in signu quod imperio multaz terraz dominū predixit Hanc solebat esse
dns Romanoz Grecoz Asie Syrie Judee Egypti Arabie et Persie Ac nunc solam retinuit civi
tatem cū quibusdam tūs grecie adiacentibus sicut Calistru calthes orthogo thessaliaꝰ armos
fleron melo aurpatekempnam trachiam et marchedoniam totam; sunt q̄s sub eo torophi et alij
pūtenarij ac maxima pars Comanoz porro ymago tenet elevatam et extentam dexteram in ori
entem velut in signu communionis ad orientales infideles De predicta terra Trachie fuit philo
sophus Aristotiles oriundus in ciuitate Stragores et est ibi in loco tumbe eius velut altare vbi et
singulis annis certa die celebratur a pple festum ibm ac si fuisset sius Cpibus quoq; magnoz
philoz quemuis illic sapientes terre ꝛpuntes sibi p inspiracem numen ofilia optima de ace
dis Jtem ad diuisionem trachie et machedonie sunt duo mirabiles alti montes ymus olimpus
alter athos cuius vertex ymbra orientē sole apparet ad lras vbi milia vsq; in insulam lempne in
hoz tacuime montis ventus non currit nec aer mouetur quod frequenter phāsmatizat per
magnam per ingeniū astronomoz qui quoq; ascendentes scripserunt liras in paruē qua sequen
tes inuenerunt amne ascendentes scptas et quia ibi est purus aer sine nubibus elementi aque necesse
est ut ascendentes habeant secum spongeas aque plenas pro anhelitus respiratoe In predicta aut
sce Sophie ecclia sicut ibidem dicitur voluit olim quidam imperator cui corpus cuiusdam sui defuncti
sepelire vocati cuius cum foderetur sepulcz ventū est admanscolu antiquu in quo sup mūsiatum
corpus iacebat distus auri puri et erat sculptu in eo lris grecis hebreis et latinis sic Jhesus
xpus nascetur de virgine et ego credo in eu Et erat silis inscpta data defuncti sm modu illoꝰ
temporis que continebat duo milia annoz ante incarnacem xpi xpi de maria virgine nat
uitate quoq; hodierno tempe eadem patena in thesauraria illius ecclie et dicitur illud corpus
fuisse hermetis sapientis Omes quidem terraz regionū et insulaz horie qui ish grecis obediunt
imperi sunt xpiani et baptizati tamen variant singuli in aliquo articulo fidei quam a nra
vera fide catholica et diuiserunt in multis suos ritus A tribus sce Romane ecclie quia iam diu
omsertunt obedire pontifici Romano dicentes qm bti petrus apli habuit sedem quoq; in An
thiochia ubi passus fuit in Roma Ideo patriarcha archiepiscopus habet in illis pūtibus orientali
bus silem potestatem quam pontifex Romanus in occidentalibus Ipse imperator cpl Constantino
politanus creat eoz patriarcham et instituit pro sua voluntate Archiepos et epos confert dignu
tates ac beneficia Similiter in vacua ecclesiam destituit deponit et priuat

Nataq; per tras q̄ per aquas a Constantinopoli usq; ad Archaron Caphy in
Constantinopoli qui voluit ire per pedes tūsibit stratam naugia brachia sci georgij
quod satis est stricte Jbi ad riffineal quod est fortalicium Inde ad pulmerol et hinc
ad castrum Synopli extunc mirabatur Capadociam terram latam sed plenam altis mont
bus Deinde turchiam ad portu thenezon et ad ciuitatem dictam Hic muniam firmis turri
bus ac muris per quam tūsit fluuius Reglar post tūsitur sub alpibus novemont et per
valles de Valembirmis in districto tupiu ac per villam Doromar et alias villas adiacentes flu
uius Reglar et stantem sicq; pueniūt ad antiochiam minorem super super Reglar que vo
catur nobilior ciuitas Syrie Notandū cū quod regnū antiquitus dictū Syria nunc contra
dicitur Suria Jsta aut antiochia est magna pulchra et firma licet quoq; maior pulchrior et
firmior fuit tunc q̄ tūsitur per ciuitates Laodiciam Gibellam Tortusam Tourplam et Beruch super
mare Vbi sanctus georgius fertur occidisse draconem Inde pueniūt ad ciuitatem nre dictam antio
quondam Scholamardam antiquitus acharon que tempore quo eam ultime vidi habebant circa
annu incarnacionis dm anthesimu ducentesimu octuagesimu erat ciuitas valde fortis sed modo
apparent eius macie tunc porro a Constantinopoli potuit pagnus facilius versus Jerosolimam ptes
per mare naugare quam per terras pagnā predictas fidelis illi gentis fuit et mare fidem suam ser
uat Qui exeo a constantinopoli sicut transiuit naugando disponit tendat ad ciuitatem vbi veniem
nunc ossa sancti Nycolai sic predendo per mala maritima venit ad insulam Syrlo vbi crescit
optimum vinum Inde ad insulam pathmos sci Johannis euangeliste et ad Ephesium vbi de
positus esse sepultus Hanc totam insulam tenent nunc pessimi turchi et eam appellant
minorem turchiam post ephesium naugatur per plures insulas usq; ad paterā ciuitatem pa
tronie vnde oriundus fuit bms nicolaus ac per mirteam vbi sicut opus ibi nascunt vina
forcia valde Deinde ad insulam cretam hanc tyro postea longo inde Ipocras medicus dicitur
patrius Cuius ad gradum insulam rodum Et sic ardu qd a Constantinopoli usq; rodu p mare
dicuntur lūce vm C. Hanc insulam totam tenent et gubernant vpiani hospitalarij nunc te
nentes que quondam cholsos dicebantur Inde et multi satis venez ad hanc eam sic appellant

Vnde et epla quam brus paulus ad habitatoes huj insule scripsit intitulatur ad Colosenses ad hoc loco nauigando in Cyprz aspicitur abscrpio cuitatis eccalie que sicut olim Sodomo dicitur perisse pp vicia crimen cone naturam a quodam Juuene petulante gmissu Sciendu q a Rodo ad Cyprz feruntur plene qngente laue Cyprz magna et pulchra est insula habens archiepatu michosie in qng epatibus suffragneis Illic famagusta est vnus de pncipalibus mudi portibus in quos pe omj conuenit hom nacoes tam xpianoz q3 sarracenoz et multoz pegrinoz Et silz apud portu limechon Est et ibi abbacia ordinis sancti budich in monte sancte crucis vbi dicitur fuas crue saluati latrones qui in eadem Cruce audiut a xpo hodie mecum eris in padiso Corpus eciam sancti hylarionis seruatur ibi etiam in castro damicis quod per Cypri fuit diligentissime custodit Vltra modam forma vina crescunt ibi in Cypro que pmo rubea post annu albescunt et que betis nora eo albiora magis odorifera et fortiora efficiuntur vbi3 pauissime ville aut ciuitates sunt xpianoz Sed fere omia Sarracen possident infideles et prochdolor ab anno dn̄i ducentesimo octuagesimo octauo aut circ pauce remanserunt Qui autem a Cypro pspere legit spacia maris potit in duobus nālibus diebus pueuire in portu Joppe qui olim ioppe nunc nuncupatur et primus est ab ihrlm distans fere de lautas ac lucas hoc est dicta ciuitate dimidia Et secundu quod certa medium inf Cyprz et Jaffe est portus tyri quondam munitissime ciuitatis haut du vltimo Sarracen a xpianis reperunt turpissime destruerunt Custodientes nauis cautose portu tmoe xpianoz Iste portus non uocatur modo tyrus sed sur nam et ab illa pte est ibi introitus tyre furie Ante istam ciuitatem Cyrum habetur quidam lapis super quem dns noster ihesus xpus qng sedendo suis discipulis uel plis pdicauit Vnde et xpiani olim super hunc locu construxerunt ecclam in hoc saluatoris Peregrinus vero qui ab hoc loco vsq3 pegrinae morose scrat q3 ad ecclm leucas a tyro in orientem est Sarrepta sydonioz vbi olim helias pphet filiu vidue suscitauit a morte Item q3 scrat q3 a tyro in vnam dieta pge potest In ancon fuit in Anchoron supradictum circa Anchoron versus mare ad montem Carmeli vbi gmorabatur pfetus seus helias Et sup alu montem villa saffra vbi seus Jacobus et Johannes germani apli nasci habitant et in quoz natiuitate loco habetur pulchra ecclia Item ppe anchon ad xpianam dictam Beleon est fossa multu vtilis et mirabilis qui dicitur fossa mellon Ista est rotunda cum circumferencia cubitoz plena de alba et resplendente arena arena ex qua conficitur mundu et plucidu vitru Pro hac arena ducitur p aquas et p terras et exportatur rumbus et vehiculis ppe et paul et quatuordecim de die exhaurit replent mane altes experitur Et est in fossa vastus grandis et magis qui arenam mirabile gmodie videt Si quis autem vitru de hac arena fractu in fossam reponet conuerterut ibi in arenam et qui imponet frustra metalli verteretur in vitru Homilli reputant hanc fossam esse spiraculum malo arenosi de quo mari aliquid locuturus sum in sequentibus Ab anchon una versus Jherusalem distat Nam qui tenet viam latus potest ire secus Jordanem fluuiu in ciuitatem Damascu Qui bo aliud ibi in tribus aut quatuor dietis Casam de qua olim fortis Dampson asportauit portas ingns tres portaz Deinde in Cesaream philippi et ascalonem et Joppen portu supdictu hinc q3 in Rama et castellu Emaus et sic in urbem Jherusalem Sacrosanctam ꝛc

Via a Flandria et Frisia per Sclauy terras usq3 Jherusalem Caplm̄ quintu

Cmeribus que per terras et p mare a nris pribus durauit in terram pmissionis descripto Restat breuit dicendu de alia via per quam eo mare tuteundum non est videlicet per almaniam per Bohemam per prussiam Et hanc per terram pagnoz hactenus lateo Et sic per longam et pessimam terram pmo Cartarie usq3 in Judeam Dico autem tartarie pe qm de hoc eruit Imperator totius tartarie qui semp vocatur Graucan que vie maioie mundus habet fere dim̄ extento Imperatoe supioz Judie de quibus in sequ huj tractatus pte aliquo diffusius est narrandu Cuius pncipes hujusmodi pme tartarie quoz supra semp vocatur Barchu et moratur in ciuitate erda reddunt Imperatoi Grmanj magna tributa Est autem ista pma tartaria terra misera sabulosa et infructuosa hoc cm sno quia per aliquod tempus steti in eam et p ambulacu insulas regiones et tras circumiacentes scilicet Ronssie Wuflan Cracolayton Kesbay et alias nomullas ꝛc Crescunt namq3 in ista tartaria modica blada panici vna et fructuu atq3 frugu parua copia exceptis herbis pro pastu bestiaz quazz ibi est habundancia Nam carnibus illaz bestiarum pro dapibus epularis sus cuz serbentes et pro potu lubetes lac de omj gne bestiaz Qui etiam pauperes res mandurant Carnes ratos lupos ratos vulpes et mures aut huj3modi omnes Sed nec quisq3 pmatoz aut pncipu comedit vlr semel in die et hoc parce uel parcissime et simul homines valde in mul mudi quia non nisi bene dantes vitu mappis linteaminia aut lineis indumentis neq3 habeant capiam hegnoz unde et finu homu rebeaz q3 bestiaz desiccatu ad solem attpuit p ignis magna ibiq3 celebrat et coquendi coqui Estuo tempe tradunt ibi frequent tempestates tonitruoz fulmina fluminu et grandinu quibus domus arbores bestie et homes comburuntur occidunt3 et occidunt3 Nam et quoq3 subrepte oritur ibi calor in moderatus et in pluse fragus in moderatu Denoq3 ci terra illa semitu declinet ad polu septentrionalem sercus ibidem gelacie solet et frequentius ac diutius qua ad ptes nras Vnde quasi omes habent illic stufas vbi in audurant et opant2 Hec valet a nris pribus ingredi in illam nisi tempe gelandi quia ad nrm̄ eius sunt tres dietc de via

molli et aquatica et ꝓfunda magna diuator putaꝫ se stare securu ꝓfundat⁹ in luctu ad ydrias
ad gemma ad femoꝝ uel ad renes Hoc ergo sciendu q̄ pauoꝛ tendunt per istam uiam in terram
ꝓmissionis Hiam iter est graue distortu longu et periculosu sicut audiui⁹ ymmo periculosius qua ſebo ꝛ

Via de Cypro uel de Jherusalem usq; in babiloniam egipti Capl'm vj

DEcepto sicut potuꝫ ꝓfect⁹ inde in terram sanctam restat uidē de alijs diuersis uijs que moderne
ē plet contingē peꝛegrinis multo namq; erspali deuotione desiderant uisitare ossa beatissime katherine
me in no monten situat Cum igitur ipse sit necessarius soldano babilonie adductus est q̄
Jmpator ſpe omni illaꝝ terraꝝ et dnꝰ Quidam postq̄ peruenit in Cypro tendunt ꝑmo in babiloniam egip
ti pro impetrando reductu secure atq; inde peꝛegrinis in syriam uadunt in Jherm Quidam uero postq̄ p
fecerunt peꝛegrinacione Jherosolimitana peꝛgunt per terras ad soldanu p reductu et hunc syriam
ꝓpe quod uiam utriusq; describo De cypro in egiptu Jtur per mare relinquendo Jherosolimam ad
manu sinistram et accipitur ꝑmus portus egipti dictus damiete Jbi quondam fuit ciuitas valde
munita Sed quia uiam illam ꝑma et altera uice reperunt Sarracen⁹ ultimo penitus destruerunt
et aliam remotius a mari Ciuitatem eiusdem nois edificauerunt Hinc uenitur in portu Alexan
drie egipti que ciuitas magna pulchra et fortis valde sed absq; aquis potabilibus Adducunt sibi
p longas ductus subterraneos aquam ibi fluuius in cisternis ad potandu Alexandria nobilis fuit
habet stadia longitudinis decemq; in latu Jn ea restant ad huc plures eccle a tpe xpianoꝝ sed ser
uatorem non sustinentes sanctoꝝ picturas omnes parietes albauerunt De alexandria per terras uenit⁹
in babiloniam egipti que etiam fundata fuit sup dictu Nilu fluuiu Dicitur aut hec babilonia egip
ti seu babilonia minor ad differentiam magne babilonie siue babel ubi olim deus Jmperator confidit que
tendendo ꝛ orientem et septemtrionem distat ab ista dicta circ' quadraginta Hec est sub prate
soldani Sed Jmpatoꝛ ꝓsatꝛ qui illam tenet in homagio ab Jmpatoꝛe de Chatay supducto Grantem hꝫ
autem babilonia egipti est ciuitas grandis et fortis tamen valde ꝑpe eam est alia maior dicta Cair Jn
qua ut sepius residet soldanus q̄ ꝑ babilonie nome per seculu diffusus est cognitu Alteri autem via
peꝛegrinoꝝ de Jeosolis pro reductu tendentiu ad soldanu talis esse potest Primo tendunt de Jherm in sup dicta
tam Gazam palestinoꝝ Jude ad castellu dauid atq; ertur exitur de terra surie Et intratur a superi
ori ꝑte in desertu longum arenosum et sterile ꝑpe ad septem dictas q̄ lingua eoꝝ uocatur Abileth
tamen per illud inueniuntur plura hospicia ubi habet et cum possint ad uiam necessariam Et qui in
cundo tertium iter tenuerit ueniet ad Ciuitatem dictam balbes que est ad finem regni hallappe Sur
q̄ explorato deserto ingredietur terram egipti quam ꝓ Canopat uocant et aliqui meisin atq; tunc
in babiloniam et Cair ꝑfatam Jn babilonia habetur ad huc pulchra ecclia ubi dnꝰ habitauit cum filio suo et Joseph tempe siue fuge et creditur ibi etiam corpus scī ihū barbaꝛe regine

De palatio Soldani a uiro et moribus ꝑsarum Soldanoꝝ Capl'm vij

CHuius Ciuitas Jmperialis et regalis valde est munita et grandis decorata sede ꝓpria regum
Sarracenoꝝ ubi dns eoꝝ soldanus tenet residet in suo Calahelech id est castro forti et lato
ac in erecta rupe statuto Siquidem soldanus in eoꝝ in eoꝝ lingua sonat Nome filius
ptatis maiestatis ꝛ quos nos in latino dicimus Cesarem uel Jmpatorem Custodia istius castri ſ
ibi omni tempe mornices ser milia psonaꝝ et ꝓ seruicio dn ibi residet ꝛn soldano qui ees de eade
Curia recipiunt necessaria et donatiua Iste Jmpator Soldanus est rex et dns q̄q; magnoꝝ regi
noꝝ Canapot hoc est Egipti totius Judee sicut olim dauid et salomon Halappe terra charissime ciui
tatis damasci olim erat principalis Arabie quod est regnum valde ꝓtensu Et ei hys possidet duratus om
Calipheꝝ Ad quod sciendu quod tres q̄q; fuit Caliphez duratus est equibus ꝑmus Caliphus qui dice
batur Caldeoꝝ et Arabu erat sedens in Ciuitate Baldach Alē barbaroꝝ et affricoꝝ Cuius erat sedes
in thoreth super mare hyspanie Tertius egiptus est autem Caliphus mē eoꝝ uelud mē nos Jmp
ator et ꝑ silmoniret dns templum et spiritum Et actus igitur Caliphus circa annu Jncarnationis
xpi millesimu ꝛm et q̄nquagesimu Primus soldanoꝝ fuit nouatus Zaracon secundus filius ei Sal
hadin Qui circa annu dn̄i M C et nonagesimu ex turcis totam fere tiram ꝓmissionis abstulit a
xpianis Et sub quo Richardus rex angliꝫ et alijs principibus xpianis custodiebat passu rupin
ne ille sicut ꝓfectat ubi ꝛ uisire potuisset Tertius malethaf malethsala q̄ quo scribit lodewicus
rex francie captiuabatur in bello Quartus turquenan qui ꝑ dictu regem dimisit redim̄ ꝓ
pecunia Quintus meleth Sextus meleth temes Septimus melethdan Sub isto eduardus rex
anglie mittit cum mris Suriam dapnificans plurima sarracenos Octauus melethsalh Nonus
elphi qui anno Jncarnationis dn̄i M. ducentesimo octogesimo destruxit multis partibus exercit⁹
xpianos uel penitus inde fugauit atq; recepit Tripolim ciuitatem Dermi Acheth asserach hic repa
rauit fugatis inde xpianis omnibus ac ecclijs ex inde omnibus funditꝰ destructis Nobis Sextusdecimus
dicebatur uel dicitur Acheth mandabim Sub isto steti ego ꝑ aliquot tempus stipendiarius militans
suis cōtra Beduinos qui ea tunc temporis rebellauerunt hoc etiam mores et gimnica ꝑlegi inse
quentibus breuit⁹ enarrabo Et sicut uerant fatei possim ipse ad filiam nutricem magni principis
me obtulit deuorare et magnis detrē possessionibus dotauit Quamtab rebellassem Et magis dimisi
soldanu dum de partibus illis abscessi abscessi Soldanus ꝑ hostes ad sua castra seruanda deputa
tos potest educe quotiens uelit mediantu de hominibus ad eius stipendia uiuentibus et ad ipius ju
sticiā mandata patris uigenti milia et armoꝝ et sola egipti Et ex suria et turchia et alijs terris
q̄nquaginta milia exceptis rusticis et ciuitatu comitatibus que sunt uelud in numerabiles ydeo

qualibet stipendiarius emptr de Curia pro anno tpe Centu et lxxmo aureos et super tali stipendio ser
uit cu tribus equis et uno camelo Quadringenti autem uel quingenti hoc militu ordinati sunt
sub uno rectore qui horatur admirabilis Et ille solus accipit de Curia tantu stipendiu sicut omes
sibi subiecti Notandum q nullus exterieus nisi ex priuilegio aliquo ad soldanu nisi de licentia in
ductus vestibus uel panno tartarico aut camuleato seu huiusmodi ad modu nobilitu Sarracenoz
Et oporteret uhiq; ubicunq; prius nuncu soldanu aspicat sine ad reuerentia sine alibi ut cadat
ad genua et terra prius osculetur quia talem uicem facit signu est q ille desiderat ei
loqui Quam diu uero tales sibi loquuntur aut breues extendunt continuat apparitores extra hu
dinis lenatis teuentes manrones gladios Gezas et maciias adferendu et ostendendu si quid dem nu
ncu uel fiat qd imperatori displicat q; cito ille figuere figuerit uel uulnerit truncari Veruptame
n ordinem q nullus homo alicuius pfectionis q; q; petentis ostium pellat preu rotulos et cetera eoz
legem et mores non uenientes porro ego in Curia maioris Vidi circa soldanu unu uenerabilem
cepti medicum de nris ptibus oriundu Soletq; uigro se remoto diuisse medicos nationis quos
rationabile audiuerit esse fame Hos tamen tales uidi tamen (ut credo) ad colloquendu eo q; meu fu
ru cum suo medico egrotabat longo autem postea tempe et ab illo loco remote Vidi in leodio tu
tatem composui hortatu et adiutorio eiusdem Viri uenerabilis huius tractatu sicut in fine uolu
eueris plenius enarrabo Item in Cayr Cuitate ducuntur uue ad forum tam uiri q; mulieres
alias legum et nationu uenales et ad modu bestiaz uendunt pro pecunia ad libidinu in suis
artificijs Habetur quoq; ibi domus plena pius furnis in quibus p custodes domus tam hyeme
q; estate foueantur galline anetaz aucaz et columbaz usq; ad procreatione suaz pullorum
et hys intendunt pro certo pcio accipiendo a mulieribus illuc cua fetibus ut

De agro balsami in egypto Caplm xvij

EXtra hanc ciuitatem Cayr est campus seu ager balsami Circa quod sciendu q optimu totu
mundi balsamu in magno crescit Judee dicto Vbi alexander magnus dicit quondu
locatus fuisse arbori solis et lune de quo et in sequentibus aliquid est scribendu Illo
itaq; Judee balsamu durarat excepto non est liquor in uniuso orbe qui sit creditus apan has arbo
res seu arbuscula balsami fere olim quidam de Cahphis egipti de loco engaddi me mee mortuu et
Iherico deo uolente oriundi et in agro predicto plantari Est tame hoc mirandu quia uiuendo alibi
sine ipe sine remote plantantur q; uus forte uiuent uel crescent non tame fructificant Et eo
rum apparet hoc miraculose quia in isto Cayr agro non se plantant ibi per Sarracenos cultores
sed solumodo per xpianos uel aliu non fructificarent et dicunt ipi sarracen hoc sepius se temp
tasse Sunt autem arbuscula trium aut quatuor pedu altitudinis uelud usq; ad genua hoiis et ligna
eoz aspiciendu sicut uirgulta silueste folia uero marresci marcescunt quam diu putrescant fruc
tus crescit q; modu forma rubee et grana eoz in balsamu Ipi appellant arbores Suothival
se fructu albissimu et liquorem Cibalse est autem uo grana de arbusculis per hunc modu De la
pide acuto uel de ossa fracto dant rissuras per torsiones in ligno et ex uulnibus balsamu lac
matur quod in uasculis suscipiunt cauentes quo ad possunt nequid de illo labat intrinsecu Nam
si de ferro uel de alio metallo fieret in rissura liquor balsami corrumperet a sua uirtute Ver bal
sami uirtutes sunt magne quidem et mose Quia uir aliquis mortalu scire potuit omes quas
me physicos quinquaginta scribantur Hanc itaq; sarracen uendunt ypocras putu et uerum
balsamu qui pus grossent et falsificent sicut egone uidi frequenter Nam aliqua terciana uel
quartana pteq; Cherebintinez Alij ramusculos arbusteos et fructus eoz asquint in oleo quod
uendunt pro balsamo Et quidam qd pessimu est ml balsam halentes distillant oleo per clauos
Garofilos et spicunardi et siles odoriferas species hoc pro balsamo exponentes Atq; alijs pluribus mo
dis delaudant cauentes sed et mercatores nonnulli mutuu sibi faciant altera huic Planco ueri balsa
mi pot halei pluribus modis quez aliquos hic breuit describo Est em nitrum coloris valde clari et pu
ri fortissima in odoris fragrantia Si ergo apparet alterius q; nitrum coloris aut si non simplicis
seu cuiuscuq; grossitie substantie uel si ita spissum et no possit fluere sotote sophisticatu Item si po
sueris modicu ueri balsami in palma manu non potest sustineri cum linearis in feruore sol splende
tis ad spatiu trintade duarum oromis Item si in clara flamma ignis uel candele uerse inferis purifi
cultelli in guttis pu balsami ipa guttis de facili totaliter obscurentur Item in scutella munda ni puro lac
te caprino si inposueris pauxillu ueri balsami statim misebit se et uincetur cum lacte Ita ut balsamu cum
aqua limpida nullo modo misceatur aque est si aqua moueris uehemenr uino balsamu tendit ad fundu
uasis Nam in sua gritate est valde ponderosu Et unu quod unus ponderosu in moueris amplius fals
ificatum moueris

De Nylo fluuio et egipto finitimis Caplm xx

NIlus supdictus fluuius egipti appellatus est nere Giron (cui) origo est in paradiso terrestri
hic uenit currens p deserta Judee maioris hinc pmeatu subterraneu transit plures re
giones gentes submonte Nach me Judeam et ciuitate Ethiopiam at chaurtaricu intrat deinde egipti
irrigans totam egipti longitudine usq; ad alexandriam ubi aliq; se pdit in mari Sole mitrante signu
Cancri omni anno hoc est ad quindenam ante festu natiuitatis sci Johannis baptiste incipit paulatim
hic fluuius crescere et inundare quousq; sol intret uirgine quod est circa festu laurencij atq; ex hinc
decrescit et in tanu tenet sole uemente in libram nec suos alueos egreditur Undq per inundationem
minus effluit dapinsicat tre culturas Et sic caristi in egipto Et sili de pari crimdat ingrat

ẽsuree Cum in Egipto rarissime pluat aut nubes appeat qđ signũ pluuie in estate ĩta moribus adimple
Ceam egipti qnuet in longitudine dietas qñdecim in latitudine fere tres Et habet .xxx. dietas desti
A finibus egipti vsq; ad nubiam vn similt diete Dñi nubi sunt xpiani sed nigri velut ethiopes siue
mauri Fetur aut de qua dicitur qp semp nutrita sit in mundo Vnicus p amoris gigantes que et se
ipam combuit ac de cineribus eius siue per naturam siue p miraculu alia renascitur Zer interdu
appet in Egipto et sicut michi monstrabatur vidi illam duabus virgis modicu est maior aquila
cereus cristam in capite maiorem pauone collu habens circu dorsu indicu alas purpureas cu
dam duobus coloribus per trisulcum crocei et rubei regulatim qui singuli colores sunt ad splendorem
solis delectabiliter videntibus resplendentes In Egipto multe habentur arbores species aut sepes i anna
fructificantes Ibiq; frequenter interim inbenit smaragdi et circa oram mlr lapides preciosi A babilo
nia egipti vsq; ad cuitatem cherch qua pagani ibi appellant sarras et est in magna desti Arabie sunt
tingita et duc dicte In ea venerator detestandum cadauer chalpha siue machometh honorabiliter et reue
renter in templo eius quod ibi vocatur chusket De cuius vita misa aliquid narrabo p pdicta itaq; pate
qp Impator sarracenor soldanus babilonie valde potens est dns ꝛc

De conductu soldani et via vsq; sinar Caplm v

PRimus dictu est reuerentia soldano qn ad ipm introitur exhibenda Sciendu ergo qđ ci ab eo
petitur securus conductus nemm denegat efficiut Sed dantur petentibus cum sigillu suu mappe
dicto absq; his hoc sigillu tamq; p baculo in virga uel hasta du peregrini fiut omia Sarracc
ni videntes ei pceris gemibus interim se fricant mchmant et portantibus omne exhibent huiamta
tem Deinde maior satp fit reuerentia his soldani sigillatis qua admirabiles et quotidiana dñi
du eis monstratur antequ recipiant se multu mchmant deinde eas ambabus manibus suscipientes po
nunt sup pria capita postea osculantur et tandem legunt mchmati cu veneratione magna Quibus se
mel aut bis lectis offerunt se promptos ad perficiendu qcqd ibi iubetur ac misip exhibendu deferenti
si quid possint vberioris remedii et honoris Sed talem conductum per his soldam vix quisq; pegri
ampiscitur qui non in curia illius septe uel noticiam habuit apud illu Ego autem habui in recessu meo
In quibus etiam animabatur ad oes eius subiectos spale mandatu ut me p mitterent inire et ꝛ
piere loca singula pro mee plantu voluntatis et michi exponerent quotcuq; loca misericordia
distincte et absq; ullo velamine veritatis Ac me cu omi sodalitate mea recepit benigne et m
cunctis rationabilibus exaudiret requestu atq; si necesse foret de Cuitate conduceret in Cuitatem
Dabito itaq; pegrinus conductus admodu sinar potest a Cayr vnam duar mare semitar usque
in vallem helim vbi ad hur sunt duodecim fontes aquar Nam vna vnar est ut transeat passagiu
maris rubri non longe ab eo loco vbi olim pplus isrl duce morse deo iubente siccis pedibus trasiit
idem mare quod quidem licet aqua sit satis clara dicitur tm ibi rubeu pre lapillos et arenas sub
tuphi coloris Et ctinet ibi nec temporis passus maris in latitudine fere ser leucas Transmissoq;
mari ibit semp haud longe abortiu eiusde predicte quatuor Atq; ex hinc relinquens mare ten
dit per desta ser aut semp septem dietas usq; in helm vallem pfatam Alia autem est via et de
Babilonia nitet directe desta teudens ad quendam fontem qp dicitur morse fontis Et hinc
ad mudu d sarath qui quodam morse imponente nomen ab amaritudine dulcescebat et sic tande
in pdictam vallem pucinat Et restat via grandis dieta ad montem sinar ab hac valle Nam
et babilonia usq; in sinar estimatur iter duodecim dietar qp qp nonulli minus pfanat Per here
sacudu nemine pegrinor per hec desta posse tande sine ductore cu note sint nec equi valent
tisire propue quia no minuerent inedie quid bibe Aliquo mo tamen tisitur per Camelos eo qp
se ctinet possint de potu duobus aut tribus diebus Et oportet ut ste timerantes semur seu via
necessaria ad victu pria et Camelor insi quod interd interdu forte Camelu aliquis sibi credere
possint ĩta torrentes arbor siue arbuscor et folia ramusculor ahous sinar appellat ibi desti Sin

Demonasterio sinar et reliquis bie katherine Vegmis Caplm vi

QVasi in radice montis habetur Istius Cenobii monachor per grande Cuius clausura mira
culu est firmate muris altis et portis ferreis pro metu bestiar desti Dñi monachi sunt
sine Arabes et Greci et in magno quietu christiq; deo deuote viuut in magna abstinentia
viventes simplicibus rivariis de Gothis datilis et hui mo et vinu potantes festis exceptis Illic in
ecclesia beatissime Vegmis et mat martiris katherine semp lampades plume sunt ardentes Ha
habetur ibi pleua copia olei olivar Apposterioi parte magni altaris monstratur locus ubi
morsi appaiuit deus in rubo ardente Ipm tribu ad hur fuanis que dñi nomen habeut mire
se semp discalciant ego illius verbi quo deus deus ibidem iussit exorsi Solue calciamentu de ped
bus tuis locus em in quo stas terra sancta est Hunc locu appellant Delzeleel id est umbra
dei Ac pre altare tribus gradibus in altitudine habetur capsa seu tumba alabastri sessima
continens ossa virginis xpi que ibidem monstrantur sub magna reuerentia et adiuentantib
pegrinis a monachis Plato sed ab alio in hac constituto Is quodam instrumento ar gentea
consuerut osso deficere siue limare ut ex eis crean medicu olei Velud parumper sudoris qđ
tamen in tolore suu non apparet tamq; olei sui seu balsami sed alioqui plur ingredimur Et ex
isto traditur interdu aliquid potentibus pegrinis sed paz quia nec multu ersidat Ostendit solet
et caput bte katherine cum in holmento ad hur sanguinolentu et multas pcas stas et bene
habiles reliquias que oma intuitus sum diligenter et frequenter emulis mdignis habet quosm ista

ecclesia ꝑ̃am lampadem quilibet monachor̃ que in nocte illius decessu lumen ꝑ̃dicti miraculi vertat uel extinguat Ego etiam curiosus super uno dubio quod ꝑ̃ius audieram plures mirantes sed ab ab quibus monachor̃ fr̃ scilicet Platee eor̃ decedente semp successor̃ per signum dirigetur dominꝰ Et hoc tandem ab eis recepi talis quoq; responsu resp quod ꝑ̃ dei iudicor̃ habetur successor videlicet in missa sepulture defuncti omnibus monachor̃ lampadibus extinctis Illius sola dei nutu resplendet quem fieri uolet platee uel de celo mittuntur missus a deo brachiolus sup altare ipsius habens nomen plan futurꝰ Aut haut etiam nisi misera anima uel huiusmodi in mundi nascuntur hominibus ꝑ̃dicti accidit miraculum Nam antea ꝑplebatur etia talibus tantusq; in mundicijs ut totus quieto prodet ad construendi etiaz malu loci et ecclie dei gentis virgo beta eis visibiliter adiuuaut Ju beus eos ruit Et dicens nisi etiaz de retro filiabus infestat Jn cuius obuiationis loco in ascensu primo huius montis p multos gradus constructi erant etiam edificia ecclie in honor̃ eiusdem virginis gloriose Et aliquantꝰ altius p eundem montis ascensum est vetus Capella qua appellant hodie ꝑphe et locus spalis appellant Oreb a cuius late in montis appendentia tota uinea qua nominant Ro sinscaphis de qua quidem patres uolunt q̃ suus Johes euangelista eam primo plantauit in supio ri uero uertice montis eiusdem est Capella q̃ dicunt morsi et illic rupis fuauis ad huc corporis eius formam impressam dū se absconderat petre respice dum in faciem loci quoq; ibi ostenditur nisi deus ibi credidit decem locis maledicta ꝑpe digito sancta et sub rupe tabula unqua nasci leuinas diebus bis quadragesimis Ab hoc monte qui vocatur horsi restat via ꝑductam ad quarta hore usq; in montem qui dicitur sce katherine p valle speciosam at multi frigidam extra muros medii habetur etiam hoc quadragesime martirij ubi nedū monachi venit cantare missam huc mos satis est altior monte morsi In huius vertice angeli dei pie credūntur attulisse et sepelisse corpus sanctissime mris xpi katherine cū in velamento suo caput supdicto Attamen in ipo certo loco sepulture licet quidq; fuerit Capella modo non est habitaculu sed modicus asternus petrarū Ho tandū aut q̃ vicinq; hoc montis per vocatꝰ mons Synay eo q̃ totus cū adiacens locus desertꝰ Synay appellatur Visitatis igitur a peregrinis sancti sancti memoriis et bene facto monachis reuertimur aut se eor̃ omnibus orationibus et meritis Cuncti solet aliquid uirtualiu peregrinis offerre pro huc aida via desti Surie versus Jhrm et sicut dicti de pcedo sic nec istud scribere est pretermittendū absq; dogmatis id est ductoribus sanctaz ꝑ̃ baptismatis desti xm dictaz

De desto Synay usq; in Judeam Capitulum duodecimum

De isto lato et longo desto meatur uel potius vagatur marina multitudo malor̃ et in compositor̃ homi qui non manent in domibus sed sub pellis tabernacul quadmodū filij isti in eodem desto ambulauerunt qui aque non manent ibi diu in loc̃ certis et sepe mutant tabernacula sequentes aquas non uolunt terras tuo maledicant pane sed cum carnes bestiaz desti quas venantur equentes sup petras talefras ad solem fortes sunt et ferores at velud despati de vita ꝑpa non curantes Qui licet non habeant arma ꝑter targa et lanceam et caput etiaz albo lineo in uoluto non tamē verentur aggredi quoscūq; et mire pha contra dnm suu soldanū Nam et ego sepenumero in expedicione soldani contra eos fuit sepius fui Ish simul quide arabes sed nequiores appellantur Bedoynes et Alopards Et quos plura mala agunt per desti intra tamē nocent peregrinis hic katherine Itaq; peregrinus qui debite tenuit iter venit a finibus desti in primam Cananeam Judee que dicitur bersabee hec erat bona et spectabilis ultima tpe xpianor̃ et ad huc ibi restant mouille eccle hinc ad loca dura ve nitur ad ciuitatem hebron de qua legitur quod primus tribus fuit habitando marmore gregarium In hac est illa spelunca duplex que fuit ossa sce patriarchar̃ Abrahe ysaac et Jacob Sare et Re becce consistit ad radicem montis et habetur sup ipam ciuitatem pregnacul ad modū castri constructa pulchra etiam Sarracenis ipam speluncam appellant kariatkoba Custodientes loci diligenter ac re uerenter ꝑ̃ honorem patriarchar̃ et non permittentes quecūq; xpianos aut Judeos ingredi nisi os tendat sup hoc spalem etiam a Soldano Nam ipi eccle ipsius tam xpianos quā Judeos p tamb Et dū aspectuc eos uolunt appellor dicunt kilp id est Canis Ab hebron in supior vallis ꝓximbre que ꝑtenditur fere usq; Jherusalem haut remote ab hebron est mons ꝓximbre et in ipo mons arbor quercus aruda que p antiquitate sua spale sibi nome meruit in mundo humāis ut videt arbor ficus Sarracenis aut vocant eam dirp Deo creditur stetisse a tempe time quida uolunt putare a mundi mane viuens donec passionis xpi tempe sustineret Deo aut certi est habere eam ab omnibus manebus immutatore Inquadam loco ꝑtranse vallis est planities ubi p plures fossas effodiunt homes Gambil que gmeditur loco spetiez aromatizat et p villas deportus venalis sed et hoc audiui quod nulla ibi fossa ita valet exhauriri si denudatur p anni qui renouatur de pcepta Gambil ꝑpleta Ad duas leucas de hebron monstratur sepulcrum loth filij fris abrahaam Item de Ciuitate hebron p quinq; leucas amen Jtineris hoc est in media dicta venitur in Bethleem Jude xm

De ciuitate bethleem et time usq; Jhrm Capitulum xm

Bethleem ciuitas longa sed pua firmata est undiq; fossatis nisi modo habitatoꝝ quasi oms xpiam Jn illa ad orientem honesta et planda habetur etiam nostro arabica eius deum quantitatis videtur placentiorem extrinsecus habens turres saltaturas pinna cula et pinnaculas nobili artificio fabricata et miroeris quadragesimis et quatuor de marmore dentro voluptuas Ad pncipalis autem turris dextram in descensu xbi gradus est ille diuisorius

loc⁹ vbi cr̄ virginē nascebat⁹ vr̄s homo deus Dic⁹ locus est multū artificiosē op
atus marmore et egregiose depictus auro et argento variq; colore Cui pp ad tres passus est presepe quo
rēmabatur natus dns Ibiq; ostenditur puteus quidam in quo aliqn putee volunt⁹ recidisse stella dux
trium magor post suū partū offīciū Est etiam ante psepe dm Tumba bti hieronimi et
ecclesiam monstratur cathedra qua r̄sidere solebat sub clausura huius eccie ad dextram per vnū gra
dus apparet fossa que dicitur esse innocentiū causa xpi ab herode impio ocisor⁹ Inde ad v vel vi
pedes habetur alia ecclia nōie scē marie In eo scō loco vbi post trecessum magor bta virgo tempus
obsumpsit puerpū Ibiq; monstratur rubra saxa albis aspersa mamillis quod simplicores narrant
saxis eiusse de habundantia lactis virginis et vberibus eiusdē xpiam de bethleem volut⁹ trire
ruinatem copiam vineaz ad potū suū pōz Nam sarracen⁹ non colunt⁹ vineas nec vinū bendunt
neq; in manifesto bibunt⁹ eo q liber lex⁹ machomet⁹ fuit sup hoc phibitione et nūpiat⁹ maledicti
onem et de bethleem in austr⁹ duabus leucis habetur clausa scē Cantate ibidem suo tempe Abba
tisse a bethleem teudendo Ibi Ihrim in venatur ad dimidiam lucam ematz In cuius loco angelus dix⁹
pastoribus Annuncio vobis gaudiū magnū quia natus est nobis hodie saluator qui est xp̄s dns
Atq; p totū hoc iter habentur plures eccie Sed et tumba Rachelis p̄matr⁹ vbi cōa coacervata
iacuit vn sara grandia que quidam autumant illa cumulasse Jacob eo q bethsamē duodecimū sibi
filiū nascebatur ibidem Sicq; pcedit⁹ in sanctam Civitatem Ihrim ꝛc

De ecclesia gloriosi sepulchri dm in urbe Capitis xiiij

Ierusalem cū tota terra p̄missionis est quasi vna de quinq; vel plūbus p̄uinc⁹ quib⁹ regnū
Surie distinguitur⁹ fingitur autem Judeam ad orientem regno Arabie Ad meridiem egip
to Ad occidentem mai magno Et ad aquilonem Surie regno Juda terra per diuisa tempa
ad⁹sis possessa fuit nationibus Cananeoz Judeoz Assiriaz Persaz Medoz Macedonū Grecoz
Romanoz xp̄ianoz Sarracenoz Barbarox Turcoz et Tartarox Cuius rei causa meito pot
estimari quia deus non sustinuit magnas potestates longo tempe p̄manē in terra sibi tam planda
et tam sancta Itaq; pegrinus veniens in Ihrim pius suam expleat pegrinacōem ad videndū
sacrosanctū dn̄m nr̄m ihū xp̄m sepulchrū Cuius ecclia est in vltima ciuitat⁹ ex montanis ad p̄tem aquilo
narem cū p̄cio sui ambitus muro ipi ciuitati adiuncto Ipa vero ecclia est pulchra et rotunde for
me apte desup cum tectis plumbeis et habens in eminentie turrim altam et firmā In ecclesie pa
uimento medio ad figura dimidij compassi habetur nobili ope latomico edificatu⁹ pauimentū talem
tulit quidē quasi vbi pedū tam longitudinis q̄ latitudinis et altitudinis miro artificio Jux
ta et aut̄ appositu ac multū detabilē duū coloribus ornatū Hoc itaq; in tabernaculo seu Capella
ad latus dextrū ptinetur in compabilis Thesaurus ch̄i gloriosissimi sepulchri habeat⁹ ecclesiā pe
das longitudinis et q̄z latitudinis et q̄m in toto habitaculo nulla est aptura p̄ter p̄ma q̄
tum Illustratur accedentibus pegrinis plūbeis lampadibus quaz ad minus vna coram sepulchro
ingrē ardere debet Sed dum q̄ q̄ ante breue tempus solebat magnificus pegrinis sepul
chrū esse accessibile ad tangendū et aut̄ osculandū Sed quia multi vel affirmabant vel affirmare
timebantur sibi aliquid de pet̄ sepulchri Ipse Soldanus qui dominabatur fecit illud circūfo
bitrari ut nec osculari valeat nec adiri sed solummodo intueri Et ob illam causam in finistro pari
ete et altitudine q̄z pedū fecit in muraru effinctura⁹ pene sepulchrū ad quantitate tripitis
humanā que tamē pro sepulchro ibi ab omnibus veneratur⁹ tangitur et osculatur Dicit⁹ quoq; ibi
cōe p̄fatam lampadem coram sco sepulchro singulis annis in die sco Pasche⁹ hora nona eiusdē
qui et in media nocte paschē sine humano studio accendi q̄ si ita est euidens dim bitur miraculū
lū est Et q̄uis id plūm xp̄ianis in magno pietat⁹ merito credant simplices plerīq; tn̄ mest⁹ sus
picio ne forte talia sarracen⁹ custodes sepulchri confingentes pro augendo emolumento Tributi q̄
percipitur seu oblationū que dantur Singulis autem annis in die Cene dn̄i Jnpasseue et in vigilia
paschē tribus hijs diebus manet hoc tabernaculū ctinue apti et patet omnib⁹ xp̄ianis gratis
accessus Alijs vō diebus per annū non sine redditione tributi intr̄ ecclesiam p̄dce patriarche dextra
est Calvarie locus vbi crucifixus pependit xp̄us dns p gradus ascenditur in hunc locum
et est rupis velut albi coloz cui aliqua rubedine per loca gmixta habens fissuram quam dicunt
Golgota in qua maior pars p̄dicti sanguinis xp̄i dicitur effluxisse vbi et habetur altare dextrum
tum Ante quod consistit tumba Godefridi de Bolhen et aliox regum xp̄ianoz qui circa annū
incarnationis dn̄i mclxxxix et cxl̄esimū debellauerunt et obtinuerunt⁹ sanctā vrbē cum tota
p̄uincia de manibus Sarracenoz Et per hoc q̄ quisierunt sibi nomē magnū usq; in finem seculi
duraturum Sup illud meritū quo pie credimus⁹ cum xp̄o regnāt impetrū p̄ce ipius cum
furiosus locus ptinetur⁹ hijs egrens hoc septm Otheos basileon psineon prosconas ergazeon
ezochis exa Hoc est dicē Deus mr ante secula operatus est salutem in medio terre Item directe
in loco vbi crux sanctissima stetit cui xp̄i corpe rupis infra habetur hoc exaratū in saxo rupis
Chios mistyx basis con pisces thop cosmos Hoc est quod videes fundamentū est totius fidei huius
mei mundi Haud procul ab hoc Calvarie monte habetur et aliud altare vbi latet Columpna fla
gellationis dn̄i cui⁹ stant de p̄ncipio et alie quatuor Columpne de marmore aqua igitur refunde
tes et p̄ns opinione simplicium passionem Amorem⁹ xp̄i deflentes et est sub isto altari Crypta qua
dragmita duoz gradū profunda vbi sancta helena regina reperit tres cruces videlicet xp̄i
et latronū cū eo crucifixoz ac eē clauos crucis dn̄i in Crypte parte in medio aut Chori huius

ecclesie est locus pauimento stratus mire et pulchre ad integrā figuram ꝑssi vbi depositū corpus
xpi de cruce Joseph ab Arimathia cū suis adiutoribus lauit et condiuit aromatibus Jtem mīe emaꝫ
a septentrionali parte ꝯditur locus vbi xpus bte marie magdalene apparuit post suam rēsurrec
tionem ꝙn illum credidit ortulanū Adextro latere ante ingressum ecclie habent gradus xbm
sub quibus est Capella pulcra vbi ꝓh peccm de Judea pe suos sacerdotes cantant mīe rīti sui
missas celebrantq; diuina Qui missam quidem faciūt breuissima ꝯficientes in principio verbis
debitis sacramēti corpus et sanguis xpi de pane et vino ac postea paucis orationibus additis tota
ceremonia diuina ꝯcludunt officium Hoc autem bene est ꝙ cū magna attentione reuerentia humili
te et deuotione se gerunt et ꝙtenent in dictis Porro illud ꝙ quidam simulq; asserunt aut ꝙ
nati sunt Judeam seu Jherlm uel certum istum consistere in medio totius mūdi ꝓpter ꝓdictam
septem Orbeos basileon et hoc intelligi non localiter ad mensuram corporis terre Nam si ad
terre latitudinem que estimatur mīa dy dueꝫ poles respiciam) tertia est Judea non esse in me
dio quia tunc esset sub circulo equatore et esset ibi semp equinoctium et vterq; polus staret
eis in orizonte quod vtiq; non est ita quia cristianis in Judea elevatus multū polus arc
tus Rursus si ad terre longitudinē que estimari potest a paradiso terrestri scilicet a dextris et
altera terre loca versus eius ñadam sed versus vbi locus sibi inferi terre oppositus respiciam) tamq;
Judea esset ad antipodes paradisi apparet ita non esse Quia tunc esset natura de Judea ad paradisū tende
re equa lineris mensura siue tenderet versus orientem siue tenderet versus occidentem Et hoc non
est verisimile nec vere sicut plato ꝯstat perpetuam multos dicit aut videte q; ꝓphete ꝓfata
ꝓphete septum potest capere in medio terre id est cū medium inter habitatores videlicet ut Judea
sit circa medium inter paradisū et antipodes paradisi distans tam ab ipo paradiso in orientem nōnagin
ta gradibus q; ab antipodibus paradisi in occidentem similiter vt gradibus pro ut ego ipe ꝓ via
orientalem temptaui Quaq; de hoc non valet deficere pleua rethorice habei eo q; in longitudine
reb mille stelle manent in mobiles sicut in latitudine manent ꝓh semp fiet vel post ita erroꝫ
q; dauid qui ait Deus Judee dixit in medio terre hoc est in principali ciuitate terre sue Jherlm
que erat ciuitas regalis et sacerdotalis Judee uel forte ips ꝓphe qui loquebatur per os ꝓphete in
chil in hoc verbo volt intelligi corporeum aut forte sed totum spuale de quo intellectu non est prius
operis disserendū De thus alijs ecclīs et spalib⁹ de templo dñi Capitu vi

Ultra duo stadia ad meridiem ab ecclīa sc̄i sepulchri habetur magnū hospitale sc̄i Johannis
Jherusalem qd caput et fundamentū esse nostrum ordinis hospitalarioꝝ in quo recipi
possunt omnes xpiani peccm cuiuscūq; sint conditionis status uel dignitat Nam sar
racenum pro leui causa non timentes phibent quin ne ꝙquam apud alios ipos xpianos ꝓuocet Ad
sustentationem edificij huius hospitalis habentur in eo Centum et viginti quatuor culpine memorie
et in parietibus distincti quinquaginta et quatuor pilarij Statq; ꝓpe hunc locum in orientem est
ecclesia que dicitur de dna nra magna Et mde non procul alia que dicitur mre dñi Inter edifi
cata sup locum vbi maria magdalena et maria cleophe et alie plures dñi xpus cruci configebatur
flebant et dolores lamentabiles ꝯgebant Item ab ecclīa sc̄i sepulchri morientes ad stadium cū dimidio ha
betur edificium mirabile ac pulchrimum valde qd templum dñi nominatur in qd constructū est in forma
rotunde cuius circumferentie diametri habet trium tubarum et altitudo circuli et viginti ser Et miserey
pro sustentatione edificij multi pilarij In medio autem templi locus est altior quatuordecim gradibus
qui et ipe columpnis undiq; est sustentus Et ꝑm quatuor muri plagas habet templum quatuor mīa
rias p portas ꝓpulcras artificiose compositas nobiliq; sculptas et erectas et ante porta aqua
lonarem Jnt templum fontem aque munde qui ꝙnus olim ꝯmundabat nunc tamen minime fluit In
toto circuitu edificij ecclesie est velut pro atrio latus spacius locus stratus per totum pauimentum
marmoreis albis Hoc templum non dubitatur stare in eodem loco vbi templum dei stetit tempo
re xpi que post resurrectionem eius a Romano destructo sicut longo post tempore Adrianus imperator
restituit sed non ad formam templi prioris Dictum tamen excessum in medium edificij locum Judei
vocant sca scōꝝ Quod tamq; quod sarracenis magna exhibent huic templo reuerentia et hono
rem sepius illuc discalciati intrantes Et posita genibus deuote deum omnipotente orantem
Nulla ein ibi habetur ymago sed multe lampades illucentes Nemine xpianoꝝ seu Judeoꝝ
negredi sinunt hoc templum reputantes eos ad hoc minime indignos et in mundos Unde misi
virtute litteraꝝ quas habui a soldano nec ego fuissem intro missus Ingrediens ergo cū meis so
calibus deposuimus calciamenta Reuerentiantes ei multa cordis deuotione nos magis id facere
debe quam incredulos sarracenos Et vere bn meritō est iste locus in magna reuerentia habe
dus Unum ein fecit Salomon primū in illo templo per dei iussionem et pris dauid seu cōmissione
edificasset creauit puteum ꝓpe ecclīam ꝓpe ipsum ut quicquid illuc dei pro iusta causa ꝯqueret creaudire
et deus monstraret creandi omnis signum per nebulam de celo emissam pro ut hec plenius narrat
historia ultimi trium Regum libri Dextro in illo loco vbi olim stauerat idem Herodes ante templum
altare holocausti videlicet ante portam templi occidentalem habent et nunc altare sed non ad
instar nec ad usum primi Nam sarracenum de isto quasi nil curantes transeunt in eo lineas tam
q; in Astralabia figentes in linea centro bacillū ad cuius umbram per lineas discunt diei
horas Etiam in hac atria ꝓpe adiacent ad huc vestigia porte speciose vbi petrus apostolus cum
euangelista Johanne dixit contracto In nomine Jhesu xpi nazareni surge et stans ꝯsolidata ill plate

De plūbus locis sanctis intra vrbem Capitulum xvi

Huic atrio ad dextram sat de propinquo habetur et alia ecclia que nunc appellatur scola salomonis Huius quoq; ad meridiem ecclia aliud templū siue ecclia que nunc templū salomonis vocatur quod olim fuit caput et fundamentū totius ordinis templariorū Claustro huius templi ecclesie magnū locum habet decora ecclia bte anne In cuius loco creditur gloriosa virgo maria in eisdem matris siue vteri genita et concepta penitusq; illius Joachim et anne tumba sacra monstratur in descensu ecclie p xxti gradus Vbi et ad huc patrū ossa putantur quiescere Sublato inde p regina helenam corpe scē crucis et recondito Constantinopoli ut predictū est in ecclia scē sophie Est et nūc hanc ecclesiam illa pharetra pasmatica vbi quondam post motionē Angeli accedentes prius a quocūq; languebāt sanabantur infirmi que tamen nunc temporis ita neglecta iacet et deformata ut videatur in ruinā tendere Habetur et ante ecclia arbor egregia et antiqua de qua fabulantur nonulli q ad hec usq; natiuitatem pñtem crescit et ozat Mons syon est excelsior locus in urbe Vide ad cuius radicem Castrum spectabile construitur tum per alios soldanos In monte autem ipso tantum videntur plures sepulture regū Judee videlicet dauid salamonis et quorundam de successoribus suis Ad mitrotū montis habetur capella et in ea lapis monumentū de quo vbi supra dictum erat quippe et ad huc duo valet est magnus valde et est ibi aliqua pe Columpne flagellationis ac pe mense sup qua dns vltimo cenauit cū apīs et mistituit nouū testamentū sacramentū sui venerandi corpis et sanguinis Sub hac capella ad aliquot gradus ostenditur locus eiusdem cenaculi videlicet cenaculi magni et in eo vas aquarium in quo lauit xpus pedes discipulorū unde quod vas Gamaliele et alius viri timorati pio sepultus fuit pthomartir Stephanus In eo quoq; loco mānit post resurrectionem suam dns ianuis clausis ad discipulos dicens pax vobis et ageris alia que lucas euangelista explicat hystoria Et tandem in die pentecostes eisdem spūs scūs in linguis igneis misit ibidem Ab hoc monte syon versus ciuitatem est ecclia dedicata sō saluatōi in qua nunc dicuntur quasi pro maiori parte ossa bti Stephani sup dicti et sinistrum brachium bti Johannis crisostimi Cuius corpus ut dictum est quiescit in constantinopoli Item ab hac monte versus austrum ab opposito platee habetur pulchra ecclia mrīs dnī In cuius loco post ascensionē filii sui dns morabatur cuius pte eiusdem temporis in valle Josaphat manserūt Iam in isto loco defunctorum et in illo ab aplis honorifice sepulta fuit Item q ab hac monte in hanc eundi versus vallē Josaphat occurrit fons aque dulcis natatorie Siloe ubi cecus natus a xpo missus lauabat oculos et regressus est videns et dicunt quidam ibi sepultū ysayam pphetam Porro mons olim dictus mons de quo loquitur scriptura sacra est Rupis haut longe a supdicto edificio templi dns ihesus xpus frequenter suos instruebat discipulos et plos in magnaq; miracula exhibebat atq; deprehense in uicio adulterii prīa omnia dimittebat Ab opposito supdicti fontis natatorie ymago habetur lapidea rudi et vetusto ope sculpta deformis dextra que usq; modo manus absolon usurpatur Cuius ratione libro regum secundo monstratur ubi de ipse pendens arboreus sambucus ad quā uel circa cuius loca ut dicitur Judas proditor p se suspensus crepuit medius et diffusa sunt viscera eius Dicti a monte syon in meridiem intra vallem adiacet lapidis est locus Acheldemach in quo emptus ager triginta denariis pdictorum et in quo aliqui sunt sepulture peregrinorum et vestigia cellularū de quodam illuc commorantibus hēmitis ⁊c De sacris locis extra muros ciuitatis Capitulum xvii

Extra muros ciuitatis Jherusalem ad plagam orientalem est vallis Josaphat contigua ac si sit fossatum muri xpini ciuitatis Super hanc vallem habetur bti Stephani primus lapis ecclie in eo soluet loco ubi lapidatus obdormiuit in dno Domus non longe est ciuitatis porta que dicitur Aurea que modo semper obstructa seruatur Per hanc mānit xpus sedens azinam uel azinum et ad huc ostenditur rupis suaue vestigia asinalis in tribus aut plūbus sui loris Statimq; vltra vallem Josaphat aspicitur mons oliueti sic dictus a plūbus que ibi sunt oliuarū arboribus In huius vallis planitie currit riuulus deus Cedron rediens sinus quem habetur pulchra et honorifica ecclia sacrosce sepulture et gloriose virginis matris dei et mātis dne desenditur an in ecclesiam per gradus quadraginta et quatuor qua ecclesia est vallis maltata p flūm fluuium fortasse Torrentis seu per alios euentus ppter antiquitatem temporis ibiq; monstratur sepulchrū eius patris qui ex illo creditur a filio suo assumpta in celū et exaltata sup choros angelorū ut pro nobis primo p omnibus Orbe terrarum fideliter mereatur ad eū Habentur quoq; multa sepulchra duo altaria quoq; sub uno est fons aque que putant venire ex uno paradisi fluuiorum Satis ppe ab hac ecclesia ad rupem Gethsemani habetur capella ubi videlicet iudas osculo dicitur fuerat uisa xpus In ipa quoq; rupe ondebatur in figura impressa manus ac digitorum qua archifonius humanū negotium fabricari non posset haut referunt xpm sua venerabili manu fecisse memorande ad rupem dū iudei impias manus ad capiendū miserunt in eū Dnm adiacet lapidis in medio diei crauit ad suum precem et p vehementi oris intentione sanguinem exudauit sudore Atq; ibi non remote videtur tumba regis Judee qui vocabatur Josaphat a quo et vallis sibi nomen accepit Et credimus in hanc xpm venturū ad nouissimum et generale iudicium ubi Johele pphete testis de discretabit de omni actione mortalium ad tractū sagittē De hac tumba est in eo loco ecclia ubi sanctus Jacobus maior apīs primo post martirium fuit sepultus Cuius modo sanctā ossa venerant compostellis in gallicia Ille valles in summo montis oliueti apte discipulis tremendus dns in ihesus xpus ascendit in celū eleuatis manibus Et sup eundem locum dignum habetur ecclia in qua eiusdem ascensionis tale signatur in rupe pauimentū Iudicium q sinistri pedes xpi videtur vltimi vestigii Dnm sat ppe

habetur etiam Capella in eo montis loco vbi xpus sedens pdicauit octo beatitudines vbi credit decussse dis
pulos duisam oleum scilicet Pr nr qui es in celis ⁊c Ab eo quoq; loco non distat multu ecclia bte ma
rie egiptiace in qua et finit⁹ eius tumba Et haut pcul inde est bicus bethfage vbi xpus missu aute
passionis eius sue tempus duos de discipulis p asina et pullo eius in decliui vere montis huius aluen
ad ciuitatis aspectu monstratur locus de quo videns dns Jhesus fleuit sup illam dicens quia si cognos
uisses et tu ⁊c Atq; vltra montem in descensu eius in orientem est villula siue castellu bethanie distans
quasi ad leucam ab vrbe ibi in domo cuiusdam symonis mutatus xpus ydoneauit omia pia magdalene Et
in ipo castello qd erat soroz charithe et marie ressuscitauit iuuenem eoz lazarum quatriduanu mortuu De
bethania in Jherico q̃q; sunt luce que quondam fuit ciuitas speciosa sed iam est villa modica Ibidem
zacheus ascendit in sycomorum ad videndu et restituens fraudata quadruplu se meruit remissionem
pcor quam Item q̃ de bethania ad flumen Jordanis est fere Jter octo leucas per montes et valles deuos
et desertos Porro de bethania ad orientem ⁊c ad ser leucas venitur ad montem magnum ubi xpus
expletis xl dieb ac noctib ieiunio septen est adrabulo fluuij illo in loco quondam ecclia sed
modo habetur ibi quasi cenobiu quoz dam xpianoz qui Georgii nuncupantur Sciendum eni qd
vbiq; nr terram Sarracenoz et similr multos paganoz inueniamus Ormitates credentes diuersi
similtur tamen nr se moribus moibus ritibus et fide ac omnibus fra ut semper vel in multis vel in aliqui
bus discrepent a fide Romane ecclie in sacramentis quaz tenentes et certor est spus sanc Aliqui na
q eoz dicunt⁹ xpiam Jacobite hoc etiam ita putaz confessionem dicentes non debere confidi homi
sed deo soli Confidente tamen bto Jacobo Confitem alteruz pcm vna Alii serpen Jsti in pane fermen
tato conficiunt sacramentu ritu Grecoz Alii georgii hoc omes seruat in capite rensuma clerici totu
das laon quadratas sequentes etiam in multis moies grecoz Alii cordellarii eo q se cingunt
desup cordis Alii yndi Hubi Nestorini et Armeni pfectus aut mons magnus vocatur ortus
Abrahe ex eo q abrahaam patriarcha ibi dicitur conuersatus Et currit ppe montem fontulus i cui⁹
aqua vel fonte deus sal per helizeu pphetam mirabiliter iussit ut sanaretur sterilitas aque id est amai
tudo aque Hec distat hinc mons ab Jherico vltra magna leucam ⁊c

De aliis locis notabilibus et de mari mortuo Capitulum xlvm

Versus in ciuitate sca Jherusalem in occidentem itme leuce habetur ecclia pulchra sata
in loco vbi dicitur crevisse arbor crucis salutifere Arbor certa dignus scripture sacra
xpi membra tangere Tenent quidam istud ibi pro certa veritate Nam et hoc satis testi
ficatur constructio tante et talis ecclie cpus multa mirifica et aliena scptis de cruce arboe seruantur
per orbem Distat ad duas leucas est et alia ecclesia ubi obuiauerunt sibi maria virgo et dicta elisa
beth eius cognata Et ad salutationem marie xpi basilice erultauit Johannes in vtero Elizabeth
gaudio de ista quoq; ad leucam est casalis castellu distans in spacio stadioz septingenta ab Jheru
salem ubi discipuli in cena dni ipsius resurrectionis dni cognouerunt eum in fractione panis Porro ab Jhe
rusalem per alia scripti ad duo stadia videtur speluncam grandis de qua dicitur q ppe resedere
impatores psani fuerunt circa Jherusalem octoginta duo decem milia martirii quoz cum corpa leo
habitatis in spelunca negligunt ibidem voluntate diuina tamq; p singulos sepultura obsequiosa
Item ab vrbe in leucas duas habetur in monte tumba sepulture sancti samuelis pphete qui mos
nunc vocatur ezulta nomine uel lectione eo q pegrinis ab illa ptes mirantibus reddit primi sancte
ciuitatis aspectu Ab opido autem Jericho in tegnia stadioz spacio venitur ad Jordanis fluuiu lo
cum vbi btus Johannes xpm sanctu baptismate mebatur timore limphis Et mirum recedi immer
sum venerabilem habetur ad dimidia leucam a fluuio edificata honeste ecclie consecratu nore eiusde
venerabilis ministri baptiste Dicit etiam de ppe vidi domu de qua pauebat michi narrari q in
eodem loco quondam fuit mansio Jheremie pphete sed iste Jordanis fluuius cpus grandis na
sit bonoz tamen piscium copiam nutrit originem Thanis sub monte libano et duobus fontibus
for et dan que etiam nona simul iuncta nomen Jordanis efficiunt Decurrit autem p quendam
lacum dcm maron Et serius stangit quod vocatur mare tyberiadis ac subter montes galilee
p amenissima prata atq; in subterraneis meatibus sese occultas per longu spaciu tandem
erit in planitie que dicitur ayelday id est forti quia ibi certis temporibus mirabiliter executur
et ad extremu se jactant in mare mortuu habet longitudinis fere lxx stadia et latitudinis
centu et quinquaginta et appropinquat aliquis huic maris locus ad quatuor leucas ppe Je
richo videlicet ad latus campoz eugaddi Et quibus ut supdictu est eruditate fuerunt ar
bores balsami que modo sunt in campo Cayr egipti Et dicitur hoc mare mortuu Primo qde
quia non viuide currit sed est velut lacus Secundo quia aqua eius amara est et sordi reddit
odorem Certe quia pter eius amaritudinem tta adiacentes littori ml vim pferr Quarto quia p
ur dicitur si in eo cadat bestia uel aliud quid viues vir potit penitus mori sine mergi in octo diebus
nec nutrit in se pisces aut aliquid simile littora quoq; sua uastant quamq; sepe coloreni et sine vlla
agitatione ventoz erut in quibusdam locis se aqua et pros timnos per penas quasi ad quantita
tem equi uel maioris bestie Dicitur modi aquam dictur deus p iudicibili vino penthapolim subuti
sisse Sodoma Gomorram Adamam Seboim et Segor Quidam vocant hoc mare lacus alphal
tes alii flumen demonum aut flumen putre Quod aut olim pphete nuncupabatur montes galilee ner
ros ner plauia venant sup vos magis spualis qua fratie videtur intelligendu ut ibi nascant
altissimi Cedri et arbores poma ferentes ad capitis quantitate humanam et quibus valde saporosus

fit potus dare illud mortuu disterminat fines terre promissionis et Arabie Jacob vsq; hoc mare cuidam quondam huius successor Godefridi de Boilloy rastru forte et spectabile poterit illic xpianor copiosa multitudo ad trahy promissionis ruinde tempore Hunc vero tempore est foldam et appellatur karach id est mons regalis Sub hoc monte est villa sabal habitatq; in illis pribus sub tributo magna xpianor multitudo

De nazareth et Samaria Ca^{m} xix

Nazareth in provincia Galilee in qua nutritus et de qua cognominatus est dns distans ab Jhero solimis ad tres vltra dietas Erat quondam ciuitas que nunc est dissipata et trita tamen ex ruinis ville optinet sibi nomen Et in loco annunciationis vbi angelus ad maria dixit Ave gratia plena dns tecu habebatur olim hortus cum hortulano pro qua pace sarracenu restituerunt habitatulu ad colli gendu peregrinor offendas Nazareth redeundo per terram galilee transitu p ramatha in Sophym vbi nascebatur fidelis Samuel pphetadn Et p silo vbi locus arcis erat antiqu in Jherusalem Et per Sychem vallem magne vbertatis in provincia samarie vbi et habetur hortus ciuitas Hinc dicta nea polis distans ab vrbe sancta spacio solius diei Ar p fontem Jacob sup quem Jhesus fatigatus aduenie colloquebatur Samaritane vbi et apparet ruina destructe ecclie quondam illic habite et est ibi vilis ad hoc vocata Sychem et in ea manserat Joseph pharche filius Jacob cuius ad ossa humida sub deuotione non minima a peregrinis Judei frequenter adeuntur Hinc sat^{z} pe est mons fructifer et vetusto templo ereis samaritanor Et hinc intrat^{r} samariam que nunc appellatur Sebaste Et est illius prouincie principalis ciuitas primo in qua et primu fuit fere mansiones sanctissimi Johannis baptiste nec sacra corpa pphetar helizei et Abdie ut quor virtutibus assimilabatur in uno corpori addereturr in sepultura Decq; distat ab Jherosolimis fortassis viginti leuc habetur et alius puteus aut fons nec illa montana q; plerisq; silet fontem Jacob appellant cuius aqua p^{z} quatuor anni tpa variatur a suo colore ut sit quandoq; clara quandoq; turbida nunc viridis et nunc rubea Certu est autem tpe apor ni recipisse Samariam verbi dei illos fuisse remissos et baptizatos in nomine dni Jhesu quos tamen postea per quendam philipp pnos Octauus dux Januen virtute phi tursi subiugauit xpianitati Sicq; plus plures ciuitates et vniuersitates illi qui nunc sunt samarite fuisse retinent sibi Jhesum pphetam et virtutes ab omnibus nationibus singulariter fatentur autem se credere in deu qui sursum creauit recipiunt q; penthateuchum scripture in psalterio dauid afrme intendentes se solos dei filios dilectissimos Qui etiam pro notabili differentia inuolunt capita linteo rubeo Sarracenu autem albo Judei croceo Et xpianos ibi manentes Judeos hoc est acre seu tactu time Dorme a nazareth quatuor leuc est ciuitas q^{dam} dicta Naym ante cuius portu resuscitauit xpus defuncti filiu vnici matris sue pnibus dualibus turmis copiosis Hinc quoq; ad leucas quinq; est ciuitas Jezrahel vbi olim mirabilis pessima regina Jezrahel quam canes iudico equor vniuersis conculcatam canes comederunt fere usq; ad calcaneum

De litore Galilee et Samarie et de oleo sardenar Caplm xx

Iter a nazareth ad lacu medii monstrant^{r} in rupe vestigia pedu qui dicunt esse dni nri Jhesu xpi ubi e manibus Judeor ipm de alta rupe precipitare volentiu dissoluit nisi tam de quo solitu quidam intelligunt illud scptu in euangelio Jhesus ante transiens p medium illor ibat Dicitur tamen in euangelio quod abscendit se et exiuit de templo Ad quatuor quoq; leucas de nazareth Est Chana galilee vbi xpus ad virginis matris preces vinum mutauit in vinu optimu Ad distantiam quatuor leucar a nazareth venitur in Thabor montem spectabilem vbi transfiguratus fuit xpus coram quibusdam suis aplis apparentibus ibidem Moyse et Helya pphet^{z} hoc quoq; elapsa a magnifica prius gloria et iudebatur petro homi ibi esse quandiu in hoc monte habebatur ciuitas cu pulchris ecclesiis quarr nunc sola restant vestigia Exceptio quod ille locus transfigurationis est hereditatis qui et Scola dei est notatus Item de nazareth ad tres leucas est villa seu castr Saffin de qua recolo me supra dixisse Caplo e^{o} Inde venitur ad mare galilee qd etiam mare dicitur locus est aq dulcis longitudo vltra centu stadia et latitudo fortassis septuaginta Bonor piscium ferax et vber qui etiam in alio loco sui vocatur mare Tyberiadis et in alio mare Genezareth variatus sibi nomen pro ciuitates et villas propinquas Circa hoc mare seu stagnum xpus libenter et frequenter ambulasse videtur hinc venit ad sui discipulatu petru et andream Jacobu et Johannem Dicit sup aquas sicut ambulat vestigia et festinu petru similia tentantem verbo meritu patefecit vinclat ne mergatur Dicit denique redeuntem a morte repletu discipulor recepit magnis piscibus Centu quinquaginta tribus in ciuitate tyberia que est pre hoc mare habetur in veneranda mensa illius retia quam in Emaus castello xpc mirabiliter cum ab oculis quor subtraxit Hinc de pce monstratur mons ille fertilis mons ille pinguis unde de panis panibus et panariis piscibus tussi xpi dni feruntur quinq; milia homin saciati Ad dextra autem pdicti maris iuxta villam ca pharnaum habetur castr fortius locus terre promissionis in quo dicitur nata fuisse sca Anna mr matre dne et sub quo stetisse habitando unu de bonis centurionibus Pdictis itaq; xpi vestigiis et tre sancte loci a pregrino cum deuotione cordis et fletu cernendo debita visitatis si reperiri desiderat fuerit potest p damascum que est ciuitas nobilis longa et grandis ac plena omni rerum mercimonio ut time dixit a porta plene tribus dietis p quod spatium transeuntes camelos azinos equos dromedarios et camelos Et putatur a plerisq; narrantibus fundata in loco ubi Cayn pthoplausto filius Abel fratem occidit Damascus principio est mons Septe ciuitatis circuitu firmata duplicibus muris et populosa nimis in qua simul multi artis physice famosi pfessi Item a damasco distat non remote castr satis munitu et firmu quod drakes est nominatu habent autem in illis et in vltrioribus pribus hunc vsum Si quis de castr fuerit ab hostibus ita obsessis

q̄ dñs eius non possit emittē nutrit anno suo remote moranti rapit volabam olim in castro uel domo
amici natam et educatam quam hic sibi per certam pusionem allatam detinuit nutrit eam et septas
quas vult iras alligans collo columbe dimittat liberam a volacē que ptim festinat ad locū p̄e nati
intratus Sicq; valet cognosci in illo castro quid agatur in isto Ceteru peegnus adamasco riuerten
do in qdq; leuis venit Sardenay que est villa in alta rupe cū multis ecclesiis religiosis de monachis
et sanctimonialiū fide xpiane Inquaz una earum maioi altari in tabula lignea erat olim vnū beate
virginis marie non sculpta sed picta coloribus in spacio plano Dei pictura imagis sicut pie creditur
est cōtra a fidelibus coluerebatur quondam p̄dicta miraculis in carnem et sanguinē In cuius ei
assertionem et memoriā ipa tabula apparet desudare olei coloris olei olivaz quod aptatū est multis in
firmitatibus sanatum De isto oleo q̄ficuū est datū aliquid ex vase marmoreo in quo stillatur petentibus
peegnus Et hoc creditur per valles bekar fertiles et pro pascendis pecoz gregibus uberantes et mō
tes nō montana ubi est copiosus fontes qui effluat impetu de lybano Undiq; decurrit fluuius Sabba
tayr sic dictus quia diebus sabbatinis cuidē rapidus transit q̄ alijs ser diebus pacuit hinc ad sat
altū montem p̄e Tripolim ciuitatem in qua ad pus plures habitant xpianā catholice fidei s̄ nugo
infidelium minus oppressi Atq; ortum oportet deliberē peegnū quem sibi matris porta aperiat ad re
patriandum qui videlicet beruch An Sur id est Tirum Postremo scendi p̄ terra passionis mtra
h longitudine sui x dies qui est sub lybano usq; ad Bersabee in austri confinio tirat tenui et
octuaginta leucas lombardicas et x setticho in totali latitudine circiter septuginta ꝛc

De secta detestabili sarracenoz Capm xvi

IAm instat ut de secta sarracenoz aliquid uel compendiose scribam secundū qd̄ in eis colligere
do frequenter audiui et liber machomeh quem Alkaran uel q̄salhaf uel Lazime vocant eius po
pir sicut illa q̄ sepe inspexi et studiose legi Credunt itaq; sarracen in deū creatore celi et
terre qui scit omnia in eis contenta et sine quo nichil est frm Et exspectant diem iudicij nouissimū
in quo mah cū corpe et alia desensuū sunt in miseriā pretiū cruciandi et boni equidem cū corpe
et alia intratum padisum felicitatis eterne Et hec quedam fides pene mest omnibus mortalium
nacionibus lingua et roe vicinibus Veruptame de qualitate padisi magna est diuisio inter
predictos Qui sarracen et pagani et omes secte p̄ter iudeos et baptizatos xpianos sentiunt
bonoz padisum fore terrestrem illum de quo expulsus fuit primus homo p̄t̄ prim̄ inobediencie
qui ut putant fluit uel saltem tunc fluet pluribus runis vini lactis et mellis ubi in domibus
matialibus nobilie mē metu purus ministrantibus auro argento et gemmis construct̄ psistent
omnibus corporalibus deliciis in gaudio aie eternaliē sine fine Illi igitur qui sic fidē sectant custodiūt et
xpm qui est vera lux ignorant in tenebris ambulant Iudei vō et oēs baptizati xpianā recte se
cuti padisū celestem et spualem ubi vinis quibus dimittat vnusq; p̄ cognitionē et amorē xti
me Iudei qui cōtra scripturas suas hō sentiūt contradicunt et xpo obloquuntur qui est vera via nescit q̄
vadant De baptizatis autem qui fidem catholicam fidem in humilitate cordis sub certis preceptis seruare
tunt hn soli filij sce lucis et in via veritatis ad celestem padisum qd̄ xpus verbis predicauit et ad q̄ cor
pe et aia videndū discipulis de suo ascendit Credunt ena sarracen oīa esse bona que deus ore
prophetaz est locutus sed indeterminate quia nescunt specialiē nec curant sibi specialiter omnia spe
cialiter contradicerent de facili ad negandū mē oēs prophetas ponunt q̄tuor excellentiores oēs quoz sup
mus et excellentissimus fatentur Jhesum marie virginis filiū que et asserunt simone uel loquelam
uel spm dei et principatorem sententiaz dei In iudicio cuiāh futuro et missū a deo ad xpianos de
cendos Secundo demde loco Abraham dicunt fuisse vere dei cultoz et amicū Certiū dicunt moysi lo
cutū tamq̄ploquutoi dei missū specialiē ad instruendū iudeos Quartū esse volunt machomē vere et
strm dei nuncium ad se ipos missum cum lege diuina in libro suo plene contenta Concipiunt itaque
indubitanter q̄ virginissima maria Jhesum concepit et peperit virgo manens intacta ac libenter loqui au
diunt de incarnatione in ipa facta per annunciationem gabriel archangeli Nam et alcaron dicit
eoz dicit ad salutationem angeli virginem et pauisse quia tunc erat in pribus Galilee in mon
tanis Curiosus hoc qui per susceptum sibi forma angeli plures virgines defloraueret et ab
hac beatam virginem quemisse angelū an esset turpius Refert quoq; eam peperisse sub palma ar
bore ubi habebatur pascue bonus et azime Illic q̄ pre confusione puerperij et verecundia
ac dolore fuisse in primo despatum Si non infantulus in consolatione eius diuisset Ne
ne timeas Deus in te effudit sua secreta ad salutationē mundi hec et hijs similia multa
ibi scribuntur figmenta et ista plura mē sē componant narrando que hoc loco ventilandi
non sunt Et dicit liber Jhesum fortissimū oīm prophetaz fuisse veracem in dictis et factis benig
nū pium iustum et ab oi vitio penitus alienū Sctm quoq; Johannem euangelistam post pcip
tos prophetas alios sanctiorem Cuius est et euangelium fatetur plenum esse salutaris et verū doctri
na Et xpm sctm Johannem baptizasse reos mundasse leprosos suscitasse mortuos et mirabiliter euolasse hinc
hen Erat enī pur dicit plus q̄ propheta et absq; oīm pcto Considerate eodem de se ipo Si dicerimus q̄
peccatū non habemus veritas in nobis non est Unde et si quando sarracen teneant scptū euangelij so
lum Johannis aut illud hō luce ascensus est angelus gabriel eleuant utraq; manu p̄ reuerentia supra
capita et supra oculos id ponentes et estimantur q̄ sepe cū summa deuotione Memuli eius magis
ca aut latine hrab consueuerint deuote corde id lectitare Idem liber dicit Iudeos fuisse p̄fidos
quia illis ihu a p̄mio die missō et multa miracula facienti credere noluerunt q̄q; per xpm totū eges

Judeoꝝ furor dignoꝫ decepta et nitore illusa hoc modo ihesus in horto dei iudas eꝫ pro signo traditionis osculabatur posuit in methamorphosim figuram sua in ipm iudam Dicq; Judo mendacio lumine noctium corporis pro ihesu Judam capientes ligantes ihentes deridentes in fine crucifixerunt putantes sibi se facere ihesu qui ptm ꝫ capto et ligato Juda binus ascendit in celu descensurus ihoꝝ binus ad iudicium in die finali Et addit iudeos falsissime usq; hodie nos sue mendacio decepe quo dicunt se ihm crucifixisse quem nec tetigerunt Hunc errorem tenent sarracen obstinate quem argumentis mim mutare conantur Nam si deus aut ꝑmisisset ihm in nocentem et iustum tam miserabilis ꝛ omdi ultionem sue summe iustitie minuisset Sed qm ut supdem est ipi in tenebris ambulant dei ignorantes dei iustitiam statuere uolunt Justitiam imo iniustitiam qua fabricant in corde suo qua nos de cruce xpi septies nouimꝰ Benedictus est hagnus per quod sit iustitia ihu tame qua in aliquibus appropinquant vere fidei multi eoꝝ imemi sunt confusi Et ad huc plures de facili conuincerentur si haberet pdicatoꝛes sufficere eis verbu dei tractantes quippe ni jam fatuꝰ sed non dilatare legem machometi quiq; desipuerant Sicut nunc ler pernt Judeoꝝ et legem xpianam usq; in finem seculi pmansuram ꝛc

De vita machometi Capitulum viii

PRomisi in supioribus aliquid narrare de vita machon malhom legislatoris sarracenoꝝ put audiui in scripturis uel audiui in ptibus illis Itaq; machon siue malhom vtꝝ in secta filia sibi ut Christus siue non idem refert Et si vna filia addatur ut dicat machomet uel etiam quarta ut dicatur machometus nichil differt quia semp idem nome repsentat xpi tamen ut sepius noiant machom Putatur autem iste machomet habuisse originem de ysmahel abrahe filio nali de concubina agar Unde et usq; hodie quidam sarracenoꝝ dicuntur ysmahelite Alij agarem Sed et quidam moabite et ammonite a duobus filiis loth moab et Amon p incestu geniti de ipis filiabus Dic hũ machom circa annu incarnationis dni sexcentesimu natus in Arabia paup erat cura camelo pascens camelos et interdum sequens mercatores in egipto ferdellos illoꝝ ꝑtes tollo deferens puericie Et qm tunc temꝑis tota egiptus erat xpiane fidei dicit aliquid de fide nostra ꝓpter quia diuersi solebant ad cellulam hẽmite quem erant in illo deserto Et quidam fabulant mendose sarracenoꝝ q illo quiq; nigredine cellule oculo mutabatur in lamia palatii valde velut ante palatiu et glorianꝰ hoc eius puta miraculo Qui ex tunc conquirendo sibi pecunias et discendo secula actus diues est effectus et prudens ab hominibus ꝑputatus in tantu ut postmodu ad gubernationẽ terre Corredane que est vna principaꝝ regni arabie assumẽtur ac de inde defuncto ꝓncipe ꝓ coniugu Cadigam illius uxore in eiusdem ꝓncipe ꝓncipe elevatur Erat aut satis fori mosus et valens et ultra modu in verbis et factis maturus et ꝓcipalis Qua ꝓpter et satis diligebatur a suis magis tamen metuebat et erat eprehensus nere hoc sentẽte Sed tandem hoc ab uxore compto contristabatur se tali morboso nuptam qui versutus fefellit et solabatur mestam fugitio mendacij et cogitata dicens dicens scm dei Archangelu gabrielem qd colloquendu et mspiran dum sibi quedam archana et diuina in domu uenire et puritate et claritate vement se subito rapẽ et iacẽ admittendum mspiratem Post hec rege mortuo arabie tanta egit ꝓ simulacoꝝ sanctitatis per donoꝝ effusionem et copiam ꝓmissionu q electus est et assumptus in totius arabie Regem Confirmato itaq; machometo in regnationis sue maiestate suprema tiburtus q a concepcione dni xpi ihesu annis solaribus seruentis et vno ac diebus quinq; et duodecim in die Jouis id est in feria quita ebdomade pmulgauit pfatu detestande legis sue libꝝ plenu pfidie et erroꝝ et a subditis pro tempoꝛe uite sue suaꝛ coegit que et usq; modo an tanto euo et tot ꝓlixo nõ sine iusto dei iudicio colit et seruatur quaꝝ nobis miserabile et miserandu videtur q tot atq; in illa ꝑmittuntur Erat quoq; tempe regni eius et alius hẽmita in deserto arabie quem erat quasi ꝑdeuotione frequentare solebat ducens secu aliquos de ꝓcipibus et familia Cuꝫ quo plures etiam attediam tractabant omdẽ hẽmita Andrias aut vna noctiu ut fer hẽmitam et se ipm vino mebriarent et mis colloquelidu ambo consopiti dormierunt Et ecce hac habita cura sicne comites gladio de latere regis clam extracto hẽmitam miserunt Clam illi ꝛ crucialatu gladiu in vaginam Ac ille euigilatus viri cernens omsu magno furoꝛ successus in posuit familie factu voluens oꝛa ꝓ iustitiam coram dño in tempe mortis Cumq; de hijs tam iudicibus et sapientibus agerentur hij oꝛa pari gaudia simuli voce et vno oꝛe testabantur tam diuisum quam quictum Regem in ebrietate sua hominem omdisse cuius forsitan forth esset oblitus Et in pleniariam rei pbationem direxerunt ipm in loculo repositum mirrone nondu teriis sed calido truore madentem quo ita in vento et tantus fer ebrietus testibus mmiti erubuit pleure ob mutuit et confusus abcessit et ob hoc omnibus diebus suis vino bibendo renunciauit et mis ge sua a cunctis bibi vetuit ac vinosis bibentibus bendentibus et volentibus maledixit Cuiq maledicto cõtatur in caput eius et in verticem eius iniquitas eius descendat ni de vino sp sui consilet q deu et homes lenisset Ea igitur de causa sarracenos in sua sup stitione datos vina non bibunt cuius plures eoꝝ qd grauent in publico non verentur fare in secreto Est autem eis potus eoꝝ dulcis delectabilis et nutritus de Calamel confectus de quo et sukaru fieri solent Machometus miser iste post mortem suam pessima mors eum ꝓuenit conditus et condituꝰ honorifice in capsa ditissime in argento et lapidꝰ pomata fuit in vna ciuitate arabie regni sui

vbi et pfō ar̄ verv dei mino mopir deuote colı a suis ꝓ Per annos ducentos et septuagintā Atq; ex tunc tm
anime dn̄ nōīgentissime cum veneratione multa Cadauer eius tūslatū est indigmorem Civitatem dicta
cherth vel zachris vbi Jam longe lateq; p mario sacr̄ a cordibus drabolum fraude decept̄ requir̄ volu-
et adoratur ꝺ illius aut tūslatione ipa cherch ciuitas reformabatur et restaurabatur multo hono
rificentius et fortius de destructe sua qua per karolu magnū regem firmine antea pene fmalit̄
admchilata Dum odgerius dux danor̄ pfatus in ea tenebatur captiuus quem templar̄ ad filios
Brehm̄ hegesf sarracenor̄ cum edicione vendiderant eo quod ipe og odgerius deū brehm̄ in
plio iurta laudurer̄ mstrationē ciuitatem Et nota sīm alīd nomen quis ad legem gūtur sar
racenor̄ dum a flamine cor̄ rapiendus est dicit illi et fmt ei ꝑ petē sic la ellely ella alla
mothomety zozzel alla hely Quod valet tm non est deus nisi vnus solus et dyathomety
fiunt eius nutus ꝛc De colloquio Auctoris s dn̄ Johannis de madauille milit̄ cū soldano Cap̄m xxxvij

Finalit̄ igitur ponunt Judeos malos qua legem dei violauerunt sibi missam et re
missam per moysen et a sibi ꝓphetas pirbant malos qua tūsgrediuntur lege eius
egely xpi q̄ suadam susteperunt ꝺ in est em eis illa falsa psuasio ut putent vnūquēq;
in ea qua natus est secta posse bear̄ si susceptam suauer̄ illibate ꝺeoq; phant ab oppsito se bonos
esse quia sicut aut obsuant scpta legem ꝓcepta et Ceremonias sc̄ libr̄ sui Alkaren a deo sibi tūs
missi per brm nutu suū dyathomy vnde et ego non tacebo quid mihi ghigit dus soldanus queda
die in Castro Cair̄ expulsis omnibus de camera sua me solū retinuit secum tamq̄ priu secreto ha
bendo colloquio ostitum est em eis error̄ tuctos ipe secretor̄ Cui instanter me mirogati qualis
esset gubnacio vite xpianor̄ in tra eor̄ Breuit̄ respondebam bona ꝑ dei gram qui ꝓpte ho
verbo dixit ita non esse sacerdotes nquit viri qui sepos exhibē deberent alijs exemplu virtutū
ꝺ in malis iacent archibus pax curant de templi ꝓuino habitu et studijs se conformant mudo
se vino epulentes gulositatem infringentes cum fraude negociantes ac ꝓua ꝓncipibus consi
lia ingerentes Cois quoq; ꝓle diu festiuis diebus intendē deuotiōi deberet in templo gratu
rit mi choreis mspectaculis in tabernis usq; ad crapulam et ebrietatem et pugna manducas
et potus ac in lesbaz modu luxurias ꝓuas exercens ꝺ in dolo vsura impia furto detractōe
mendacio puplo viuit plures eor̄ ita impudent̄ et manifeste ut si qui talia non agunt
ꝑfatus reputent̄ur Et ꝓ nimia tordis superbia nesciunt ad libitū cogitatē qualit̄ se velint
habituāe mutuādo sibi indumenta nunc longa nūc curta nunc aliquā ampla quāq; stricta
volēt modu ut in hys singulis appareant de risi potius q̄ vestiti pilleos quoq; et calceos cal
ceas corrigias sibi fabricant mirabilit̄ exquisitas Cum eccl̄ia esse deberent secundū xpi
sui doctrinam simplices deo deuoti humiles berates ymitatores diligentes mutuo, concedentes
et in iuriam defacili ꝛmittentes Crimē est eos ꝓdidisse ꝓpr̄ pcia sua hanc terram optima
q̄ tenem⁹ nec timem⁹ amittē q̄ diu talit̄ se gubernant Attamen non dubitam⁹ quandoq;
futurū quod per meliorem vite confessionem misereb̄untur de nr̄is cum manibus ꝓsperare Ad hec
ego vltra confusus et stupefactus nequiui immorare responsum reuerebar eum obloqui veritati q̄q;
ab nr̄is dctis hois ore plane et vltra ꝓ rubeo demisse locutus sum Dne vri reuerentia qualiter
potestis ad plenū hec nosse De hoibus aut meis interdū mutuo ad modū mercatores ꝑ terras
et regiones xpianor̄ cum eremis balsamo serico et aromatibus et ꝑ illos singula exploro
tam de statu ymperatoris et pontificis pncipū et sacerdotū q̄ ꝓuinciar̄ nec no equora et patrias
in distinctiones ear̄ Igitur ꝑacta collatione sacr̄ ꝺducta egressos pncipes in camera suorum
uit Et quibus quatuor de maioribus iurta nos aduenatus fecit eos mi et ꝑsse ac debite per
singulas diuisiones in lingua gallicana distinguē ꝑ partes et singulas nouas ꝓuincias regio
nem terre anglie et alias xpianor̄ terras multas ac si me nos finxissent nati et multo ꝓpe
gūsati Jam et ipm soldanum audiui cum eis bn̄ et diute loquente ꝺeomia firmior̄ Itaq; in
hys omnibus mente ostupefactus obmutui cogitans et dolens de dictis singulis rem talit̄ se ha
bē Hinc igitur ꝓcor consideremus et corde attendam⁹ quante sit confusionis et qual obp
brij dn̄ xpiana nois inimici nobis intra ecclesiam crimia et studeant quilibet se in melius eme
dare quat̄ deo ꝓuio possit in breui tempore Het de qua loquim⁹ terra deo dilecta Het terra sacrosancta
Het terra filijs dei promissa nobis dei adoptiuis restituī uel certe q̄ magis exorandū est ꝓpi sal
uatorem ad fidem catholicam et xpianam obedientiam ecclesie filijs aggregari ut simul omnes
ꝑ dnm nr̄m ihm xpm q̄ substrahitur dei filiū ꝓueniam⁹ ad celestem et ꝓpetuam patriam ꝛc
Amen ¶ Finitur ꝑs prima huius operis
Et est initium 2e ꝑtis huius operis

Persuasio ad non credentes naturaz diuisiones ꝑ orbe terre Capm xxxvij

Mirabilis deus mirabilia ꝓpt̄ suos in quos transiit ut sese abintellectualibus creaturis suis intelligēt
et per hoc diligerent atq; in hoc ipe creator et creatura se mutuo finirent̄ admirabil
ter ego deus est et ꝓpe nullo q̄ ipe solus sibi sufficit et mirabilis in altis deus hoc est in celo et
in celestibus Sed et mirabilis in terra et in terrestribus Tamen si vē iudicamus nichil est mirabi
le quia mirū videl non des si ille qui omnipotens est fecit quecunq; voluit in celo et in terra Sed esse
deū nobis contingit vnde rem quam ꝓius non videmus miramur nr̄ animus non quia simplicit̄ id mir
est sed quia id nobis nr̄e et nouū est Deus vnus simpler quid est Et creature celestes que deo ma
gis de ꝓpinquo sunt eo simplicioꝛ existunt Terrestres autem quia in situ remotoꝛ sūt ꝺ eo magis
diuise et no mūl̄ me se contrarie sūt Ergo quilibet sapiens non obstupescat aio dū mirans respicit

res varias et diuisa uel dum audit diuisa contingat memini in phlo tue diuisis Cui bene mirellem
sim non elenat sup sensu et magis credet oculo sue corpoco q̃ spiritali et qui nigs a natiuitate
sue loco recessit sic ue credé nulle aut potest alijs ualria narrantibus de mundi diuisitatibus
Attamen si tales uellent de facili intelligé possent sui errore qua quicuq; natus in una patia
uel ciuitate si tm modo se moueat usq; ad primam patiam uel ciuitatem inuenit ibi paulo dubio
alio differentiam uel diuisionem uel in edomate lingue uel in modo loquendi in moribus homi in occupa
nombi in legibus in gsuetudinibus uel etiam in agrozz fructibi in arboz fructibi in bestijs in uolucribi
seu in alijs que cognuntur in terra in aere et in aquis Dic ergo aliqua differentia inueni habz in pro
q̃sito maior et minor est differentia estimando in finoso uel inuento seu finissimo loco Unde qua
ego in pdeuntis pte tractatus narra repi aliqua de hijs que in peginacre mea usq; terram promissionis
sam vidi De quibus est potest et potent constré multa pribus mis in eade peginacre me p
resserunt et seruitum sunt predam in distribuendo aliqua illoz que vidi et precepi in de ambulacre
mea qua pagrau multas alias tras et p legi multas uidas usq; in multoz hoz temp̃ sanoz
Et pter incipientes et discredentes non tardabo Sed et pte sapientes et credentes non sacis
molebor tantu ut hoz diuisa dei opa qui respicé non possunt oculo saltem videant uel audiant
et hoc septo Pauca vidi hoz que sunt Sed et pauca hoz que vidi narrabo ut

De Armenia et pria et Amazona Capitulo vi.

DE Regionibus que Judee obtiguntur scilicet Arabia Egipto et Surria statim modi
tui vle narrare Relinquens in hoc loco narrandi alijs pegrinis et festinans ad terras
finitimas Armenian minime non p singulas ciuitates sed celeriter transiens vidi a re
moto tassi amplu vocatum del espicitur de quo michi sustinuit dici q̃ sit vastum et a nemine
in habitatum nisi a fantastica quadam diua fluante in medio maioris aule sup primum volutre
patem que dicitur ampie uel huiusmodi Qua autem si quis homo ingredicns custodire p vigil ab
sq; ulla sollicitudine per sempiternum dies et mensis simul et horas posset ipa diua in fine sacti appa
rens gredet illi quicuq; facet petitionem terram commodi uel honoris sed si obdormierit et priet
Duic tamen dicte pacis cuiusdam ammodo aurem insi quia cito dicebatur in breui tissacte pre
dicta fuisse temptata per duas pseudas unam regem altam pastorem Et ego quidem q̃
indebitam sentt petitionem male Pastor vero optime surrexisse negotia In Armenia maior
est magna et bona ciuitas Artyron ad dictam pte fluuii Euffratem Et sunt ibi due montes
eiusdem valde viri Sabissatolle alt Ararach quoz altior habet pamfinitus et pedes in
ascensu quasi unam septimanam et eam tempe velut plenus nubo In illo fertur requieuisse
Arcka dilunii cui vinci asser monstratur in era monachoz ad montis pedem habitantia
Attamen modo nullus homo presumpe minime attemptare psumit ascensu Est ibi et ciui
tas laudabile de que nonulli dicunt q̃ hoc eam fundauit est et grandis ciuitas habi
q̃ia tpe vetustatis mille habebantur esse In ista Armenia sup sub Imperio psie habet
et famosa ciuitas Tauriza ubi de mercimoniis ponderabilibus fit in estimabilis mercatura
Duic ad decem dietas in orientem habetur ciuitas Sadene in ea Imperator psalz moratur
estate Et est in eodem Imperio ciuitas bona valde Cassach que certo itinere dicitur distare a Jhe
rosolimis q̃inquaginta et tribus dietis Gerh ciuitas Imperialis et melioris totius psie nostris
esse Cum tamen comuna sit satis maior Citra fines psie in terra semnaar est illa que olim
dicebatur turris Babel seu Babiloma Hec apparet ibi aliud q̃ parietine et ruine grandis
et vetuste ciuitatis que ab hoibus est deserta Sed a draconibus inhabitatur et alijs animalibus
et volucribus venenosis haut terram tenet Imperator psalz sicut sup tam dixi ab Imperatore
tartarez Etiam mi fines psie est tra huius Job patiens inuabatur que modo de
terra Sneze Et in eius montanis inuenitur manna quod venditur in apotheris Duic terre
Sneze confinatur Caldea q̃ magna q̃ius nobilis regio habeatur et ab illa nitatur amazona
Amazona est modica insula quam absq; viris sole regunt et inhabitant mulieres Cuius rei prima
causa hec fuit Olim insula erat auris et mulieribus inhabitabatur Rex eius dictus Colopius
cum omnibus nobilibus suis in bello contra regina Sichie occisus fuit Audientes itaq; proceres
nobilium totius insule se viduatas supbis in dolorosi furore armis ad plures egressiones con
cerunt seu fugauerunt omnes aliaz mulieres maritos ne scilicet sua ingenuitas subiaceret
voluntati et ptati plebeye Et tandem post reformatam mulieres mi se parem omnes unan
consilio statuerunt se solas absq; viris diuarij et morari in terra Atq; certum sibi summum regi
nam per certam electionis formam que robusta agilis sapiens fortunis ac valens apparet in
armis Sciendu tame certu eaz terram vle fluuii esse alias modicas insulas quaz una dicit
Carmagite de quibus licitu est eis accedere viros et amasios bis in anno Itaq; nullus ma
sculus transeat septem dies natiu sub pena indubitate omnionis Infantem masculu dum nas
citur nutrire licet quemadmodum aut gradiatur hunc tissimendus in como parua
Generosa nate puelle auferitur ignito cultro uber simistre p scuto gerendo de genere certius
ad sagittandu de arcu thurco Regina cui consiliarijs suis regit diligenter et sapienter et bene
terram et finat omes subditos obedientia p legos et penas et emendas constitutas Et
dum contingit ciuitatem insulaz reges que se miscere plurimi habent Solet regina Amazonu ciuitatis
nobilibus ab una preui cum magno stipendio vocari in aduitorium vbi et inuente sit sapientes

m consilijs ꝓbe m armis atres in fluctibus et in oib⁹ curis actib⁹ bn valentes ⁊c ⁊c

De Ethyopia et dyamantibus et de infima ac media Yndia Caplm xcvj

Ethyopia tripartita de terra Caldeoꝝ in austr̃ que distinguitur ab orientalem Ethyopia et meridionalem Et quarꝝ prima millis ptibus vocatur Cusis Altera ꝑt̃ maiore hoꝝ magredmeq; abauritanea Est et ibi regnū Saba de quo legitur q̄ regi salomon re gnis Arabie et Saba dona sibi est finis adduxerunt Et q̄ regina Saba venit a finib⁹ id est a longinquis tre ptibus audire sapiencia Salomonis Omnes m ethyopia aque in flumꝫ et Ripatijs et fontib⁹ saporis sal ꝑt̃ minima calorem Est ibi vnus aque fons ita de nocte cal dus ut nemo in eo ꝑdere sustineat manū et ita de die frigidus ut ibi nr̃ possit Generalit̃ aut ⁊ de quatuor dyaurtana ethyopes pauꝝ manducant de facili inebriantur fluxū ventris patiū nec diu viuut De ethyopia iungitur Indyam mediam Nam ꝑter est videlicet Infima q̄ in quibusdam sui ptibus est minus frigida ad habitandū dyedia que satis temperata et su perior que minus calida ⁊ in yndia Infima ꝑt̃ optima grauis frigus q̄at̃ crystalla de aqua per ędu sicut quidam asserunt Sed certum est ibi habei rupes crystalli et in illis q̄dam ophos dyamantes quos lingua illa vocat hamesech Est aut̃ dyamas ꝓprie ꝓsus lapis magne virtutis sicut plenius describitur in lapidario Quidam inveniuntur in magnitudine pisi ut etiam piso minores Alij ad quantitatem fabe sed nullus maior nuce auellana Et dicitur de eo in ptibus illis quia si is qui portat sit coutinens et sobrius reddit illū magnanimē et audacem firmatq; in causis iustis certantem confirmat sensū corporales auferr̃ sua sōpnia depellit malos spiritus illusiones sortilegia et incantationes ac valet contr̃ lunaticam passionē et demonis obsessionē Et si venenosi quid ibi appinquauit exsudat et humescit Optimi dyamantes de yndia assimi lantur in colore multū crystallo sed sunt aliqui magis rubicundi et ꝑ sui durities polirī no possunt ⁊ inveniunt̃ quoq; ibi nonulli sub nigri ad colorem viole Alij nascuntur in arabia nigri et fere minores ꝓdictis Alij in macedonia et quidam in cypro sed et minus aurū dū prima massa in minutias ofirmatur medium ꝑpuntur Secundū etiam plures simul tresē nam generant ac ꝓpiunt ac ꝓturiunt imitem de rore celi q̄dmodū et margarite quod et ego pluries temptans accepi de rupe respicem in dyamante masculo et femella plantas in pratello et frequent̃ foliatus me desin de rore diadi et erre in breui tempe pullulis ex eis egredi batur nascebatur et adolescebat ad debita q̄ntatem fiunt vero oēs per naturam ꝛ̄ plurib⁹ angulis et sint trin aut quatuor aut q̄q; latez et nonnulli ꝛ̄ lateib⁹ semis et erunt̃ oēs margarite nascuntur in forma speciem seu rotu da Et notandū q̄ nr̃ates ꝓ dyamantibus frequent̃ aliud vendunt Nam solent vocat̃ siel de crystallo crocei de saphiro de lapide jri et pius perijs et murra medijs ꝓbatio veri dyamant̃ haberi pot hijs modis Primo si ita inventur teneri ut poliri dimittat non est verus ⁊ item si de eo non possis scindē vitez crystallu et saphirū non est vez ⁊ item ampe q̄ q̄ritat̃ lapidem adamantem qui solet attrahē ferru et ponē vez dyamantem sup adama tem ferrum si mouetur adamanti actu videbis adamantem michil opari vero dyamante p sente dū tamen adamas non sit dyamant̃ maior ⁊ item si cultellū lamine tenuis habentem in manubrio inclusum uel alligatu vez dyamante in mensa uel assere circuiris Primo ut ipi veneni approximauerit stabat tremul⁹ atq; fugiens Et nota q̄ ꝑ luxuriosa et gulosa q̄ feret dyamantem amittet̃ virtutem ad tempus Terra Indie appellat̃ ab Indo fluuio ibi currente Cuꝝ anguille inveniunt̃ q̄q; vl̄t̃ viginti pedū in longitudine ⁊ in media Yndia trāsit̃ ꝑ multas insulas usq; ad mare Oceanū Et in insulam Ormes ubi mercatores venetie sepe tendut Sed nauez qui assue ti non sunt tantu sustinē valere creduntur ꝑ pondera de corpoib⁹ ꝑne ad gemina misi cum̃ hor debite in voluant et ligent Hec audent ibi trāsire nauibus ferru ignorantib⁹ ne permeant̃ a ruptibus adamantū Dnc est inquibusdam ptib⁹ ethyopie habet pluralitas quezda inhonestoz vtriusq; sex hom̃ osuetudinem in honestam ut in estu meridiano refrigerandi causa creant circumstantes adinpatias tacē et discurrē nudis prorsus corpoibus omi pudoꝛ reiecto ergo ꝓludubio inho nesta vicia multa sequunt̃ Est et in ista Indya regio seu insula chana que a primo statu multū est mutata per mare Dn sunt velut infidelissimi pagani Nam quidam adorant solem Alij lu nam Signum aquam vanum arborem serpentē uel q̄d eis mane primo obuiat Ibi magni mures quos nos dicimus rates sunt magnitudine porci canis et qui per rates capi non possunt Capiunt̃ ꝑ canes maiores Corpora defunctoz non sepeliunt ibi nec tradunera quelibet bestiaz opiuntur qua pau sa ad aer̃ estum carnis in breui tpe consumuntur ⁊ Nam et ꝑ mare in Indyam superiorem siue maiore videlicet in imperio imperatoris ꝓbi Johannis ad portu ciuitat̃ Sarke que est elegans et bona sat̃ ⁊ in ea habitant plurimi catholice fidei vrpiam et habentur multe abbatie religiosoꝝ quas olim duxerunt Odoricus constituit unde et vsq; nunc dicunt̃ esse dam atq; ex hoc namq; potest in Franciam lombe ⁊c De foresta piperis et fonte Juventut̃ Caplm xcvij

Regio seu insula dicta lombe spaciosa quidem est et extremus foresta dicti Combar longum ꝑ dietas decem in orbe limitū nascitur tresē piper Ibi ꝑ m hoc foresta ⁊ in quo et habentur due ciuitates Una Flandrina alia Singlant quas quondam dominus fertur fundasse ogerꝰ Ogerans unam Flandrinam nomē auo sue cepit patrius alteram Florentia nomē auo ex ꝑte matris que mutato nunc nomine dicitur Singlant Secundū aut piper ibi tresē in hunc modū sicut nos plantam⁹ et colim⁹ vites ad quercus seu ad arbores robustas ut vitis cū fructib⁹ se sperget

et supportetur per ramos sic volunt arbusta piperis ad arbores foresti et spargit p ramos ac depen
dent fructus ut botri Et vent in eodem arbusto triplex piper namo Primu quod est et verus len
gum piper venit plus q̄ nascatur folia in arbustis quemadmodu nos in orbe circulo videmo in
hyeme ante folia pduce quasdam undulas longas Quo circa mercatu undenato nascuntur
cum foliis botri piperis viridis ad similitudinem uuarum Quod quidam tm tempus julij
in eodem viriditate undenatu in estu servando siccatur ad solem ut acquirat nigredine et
rugas attrahenem Postea exsurgit piper albu in granis minoribus et in habundantia
sat minori Que tamen p̄ posteri vtunt minut in ptibus illis et raro venditur ad ptes istas
Piper appellant Sorbotyn sm filiol et tm vanos Sunt aut p nemo illud plura alia
venenosa sicut pus serpentes colubri et hmoi de quibus nescio quis famam diffudit per nras
ptes q̄ vindenatores piperis tales vermes fugant per fetem Sed non est ita verum ungit
brachia et manus tybias et pedes quedam succo herbe dicte Inuense a quo statim diffugit omne
venenu In hui foresti capite sub monte polimbo est cuniculus dictu polimbo et sub eodem monte
fons qui dicitur Juventutis Aqua huius fontis reddit odorem et saporem quasi de omni genere aro
matu Nam singulis pene horis in mutat saporem pte et odorem et quisquis ex eo p aliq̄t
dies potat Jeiune stomacho sanatur in brevi tempe a quacūq detinetur infirmi
tate languore durante mortis exceptu Et sane illos qui pte sunt et frequent habuit apparet
per totum vite tpus mira juventus Ego aut ter vel quater bibi q̄ obrem et usq hodie arbi
troz portus corpalis me valere Putatur eni fons ille in mediate per porros subterraneos
elinquari a fonte paradysi terrestris ita q̄ nulla lue detur exitu super terram fluuiu hunc In
ista etiam regione et in insulis circumq̄ crescit gyngiber valde bonu unde et mstres de
venetia pro emendo pipere et gyngiber sepius tendunt ibi Gentes veo huius insule pue se
et stolidissime sunt superstitiosis adorantes boues eam q̄ aial vtilissimu pte ipius simplicita
tem maturitatem patientiam et utilitatem cultura cum liber cuntis vel ville spetalit
nutrit boues q̄ postq̄ per ser annos laborauit in aratro vinea aut manducantes piter
in marmia solempnitate et quocūq vel minima infirmitate videntes pitet
sanctificatu Dicit apud regem teneri bos singularis cunis custos diligentissime cop pit
virma in aureo vase simlit et de fimo in vase consimili Et tondie veniens summus eoz platy
quem dicut Archipretho pathen offert pdialit in pdictis vel posteribus vasis duo re
q̄ de bonis virma et fimo atq in virma q̄ appellant Gaul tingens manu defricat et p vi
gent fest pectus et frontem deinde silic de fimo in multis locis arcuatoem ad finem ut possit
assequi quatuor virtutes bonis pfatas Post regem accedunt ci reliqua et unguntur
barones pites ac post ipos reliqui ordinate quocūq attingere possunt putates se sanctificari
per rem penitus nil valentem imo immo stendam et inhonestam Preterea populi isti volunt
dei pro eoz pfidia maligna spus habitant dantes de miseri regatis responsa et hijs pdolis
offerunt infinita donaria q̄m et sacrificant medii p̄os infantes ipoz sanguine pdola spurcis
simis Dum hic magnus meret vror viua glutitur ci marito nisi de illo habeat sobole cum q̄
dine velit que si eligat cum plene sepumere non habebitur de reto fide digna Attamen in casu
consimili vir non vult cremati cum vxore defuncta no minuit ei honorem Forte unu
nostratu ibi quod mulieres habunt et non uni ut bites sic mulieribus tradunt viris vo minime ꝛc

De ecclesia et corpe sci Thome apli Capitu xxbiij

Hinc in meridiem plurimis exactis insulis per viam decem dietaz venitur in regnu
Malabaron illic in civitate Calamie situatur in magno templo corpus beatissimi thome
apli dñi nri ihesu xpi in capsa honorifica in quo loco et martirizatus fuit Iste plus
non est multu tempus tuisacta fuit totius in fide et religione xpiana Sed est ad pessimos ge
tilium ritus pfusus Nec attendit aut veneratur rliquias sci corporis apli ibidem gentilitas ipius
eis evidens et utile ac mirificu pstare solet beneficiu quod infra narrabo Pertas hystorias
habetur ducem dauez ogerum q̄ussisse has terras et in exaltatione sancte rliquarum
apli fecisse fieri pfatam spectabilem ecclesiam ac nec eam rpem in nobilissimo loculo ceime
auro argentoq detentu ornate scm corpus Ac deinde post annoz tempus trecentoz assirios
abstulisse feretrum cu ipo corpe sco in edissam civitatem mesopotamie Ruersusq post seculoz
ta et tres annos recepatu corpus in sua fuisse etiam restitutu Atq in eisdem recipaculis sic
ut dixi seruat isti et dimittunt extra feretri locu dependē brachia dextru ci manu ci qua
tetigisse credit pia resurgentis vulnera ihu xpi Eadem quoq manus solet vsq hodie sue be
nignitatis tale manifestare miraculu ut dū ptes quelibet litigantes velint vtrumq suas causas
iuramento firmare assistentis hinc inde causse ponant ambe cartule in apli manu Cuius ereti
tibus cetaz ptim ad unus hoc tempus retecta longius falsitate veritatem sibi reperet Sed
nunc sicut dicere opi Iste pli huius divini dei magnificentia et diabolica illusione ecclia immobilis
ac inseparabile pactantur Nam in hac ibi apli thome ecclia statuerunt multa nimis magnitu
dinis similachra Ex quibus unu quod maius est alijs apparet sedens homo in alto solio adoptus
aureis oloserijs ac lapidibus pciosis habens qz sibi ad collu suspensa pro ornatu multa cuiscoria

paose gemis et auro oferta offerta ad horam voluerunt adorandum offerunt peregrinationem a remotis partibus et pri
quis in satis magna copia et in valde frugifera devotione quam ad sanctum Jacobum in gallicia Cum
plurimi eorum per totum peregrinationis iter non audent erigere palpebras oculos ne forte si per hoc deo
rum minuatur Alii de pre vehementes sup addunt labori et meandi ut ad finem vel citius passim se
per cadant nigrantibus Homulli quoque demonata inspirante semetipsos per iter peregrinantes lanceo
lis et cultellis nunc minoribus nunc maioribus saniant Unde ribus per singula corporis loca et di
ante voluptuenerunt eorum fluxus de carne pia pictum ad voluptuosa offerenda ac plagis diuersi
bus se castigant quin etiam aliqui ibidem spontanee penitus se occidunt In solemnitatibus
vero sicut est in dedicatione seu inthronizatione simulachrorum fit concursus populi quasi totius regni
et diutur cum pressione magna voluptuosa per circuitum ciuitatis in curru processionis modis omnibus
per ornato et precedunt in magno numero puelle electe cantantes hinc et hinc ordinatissime iuxta
dictum pluralitas musicorum instrumentorum variis simphonizantes quos utique subsequitur currus cum
et lateribus adiungit se peregrinorum exercitus qui venerunt de remotis Ibi cernitur miseria miseria
bilis vltra modum Nam aliqui eorum vicinia demonata duorum pictum se subrotis currus pro
cedentium ut sibi frangantur una brachia latera costa nec non et colla ad reverentia dei sui ut di
cunt et a quo remunerationem sperant in paradiso terrestri Cumque reconducta processione statuatur
in templo voluptuosa loco et multiplicatur illic coram simulacro nunc sepe plangentium et omnium
ululatus quam credi sit facile Item ut quidam in vinea tali solempnitate innumerabilia ducenta ad plura
corpora consortes et assistentes pinquedinis et amici talium diabolo martirium cum magna musicorum melo
dia decantantes quasdam cruces in sua lingua offerunt voluptuosa totum corpus Ac demum accensa
rogo omnia simul corpora combuntur voluptuosa in honorem assumentes sibi singuli aliquid de ossi
bus aut cineribus pro remedio quas reputant sibi salutiferas contra quelibet infortunia et
tempestates Et habetur ante templum aque lacus ualde seruatorium pisces in quo piscis pro
largissime suas oblationes argenteas aut gemmeas crucis et similia que nisi clerici et religiosi
exhibentes prudenter ecclesie et simulacro ac sibi ipsis in predicta pressione circumferretur feretrum
cum corpore beati thome qui et in fine pressionis ipsum reliquerat pinguis manibus de eucharistie
sacramento sed non est ita nec umquam fuit ☞

De quibusdam meridionalibus insulis et de farina nelle et piscibus ocean Cum vero
Hac vlterius procedendo in austrum per multas et mirabiles terras ad quinquagenta duarum
spatium dierum habetur magna insula lamori Illic omnes nudi medium Et vere ora
sunt illis cetera nec vestiuntur pinnatis plumbis seris prime et oculis mulieres simul communes singul
viris numero nolentia non inferatur Sed et peior est eis consuetudo qua libenter comedunt teneras
carnes humanas unde et negociatores afferunt eis crassos infantes venales qui si non satis pin
gues offeruntur eis sagimant sicut nos facimus vitulis siue porcis Ursa apparet in boreali altitu
dine polus antarcticus et nusquam michi apparet In alta libia Item quam alta ethyopia elevatur certo
dicimus edibus prout ipse phanuel Astrolabia ad meridiem terre lamori est insula bona Summo
bor Cuius gentes se reputant alijs nobiliores significantes se id est in fame certo Canterio est
semper alvericas gerunt cum pelatas gentes nudas de lamori Ad modicum inde distantiam
habetur insula Botengo habundans in bonis plurimis Sed et inde in austrum sequuntur alie plu
res regiones et insule de quibus plura est narranda Est valde grandis regio Jana habens
in circuitu leucas duo milia Unus rex est valde potens et imperans septem viginti regibus
insulas Terra ista est populosa valde et crescunt in ea species in habundancia Gingiber
Canella Garofoli Nuces muscati et matis cu aromatibus multis Sed quid ibi nascatur
vinum non habent argenti et auri est illic in mensa copia quod patet in regis Jana palatio
Nam palatii nobilitas non esset facile conscribenda Cuneus grandis ascendentes ad palatii aulas
Ad aulas cameras et omnia statuta pauimentorum in aulis habet ad similitudinem scabelli vnam quadra
turam auri alteram argenti Insuper et aulas picture mirifice opti sunt argenti et auri lamine
valde crassis et in ipsis sunt exculpta gesta et hystorie diuise In principali vero aula est pictura
rie expressa dominus ducis ogerii hystoria a natiuitate ipsius quousque infirmitatem fantastice dimi
cessus Qui tempore karoli magni regis francie ipse ogerius armata manu aquisiuit vltra
mitati fere omnes partes transmarinas a Jherosolimis usque ad arbores solis et lune ac ipse ad
paradisum terrestrem Post hanc Jana regionem que tangit fines Imperij tartarie sibi subiugada
imperator grandam multotiens pugnauit sed nichil valuit et pugnare Unde per mare venitur
ad regnum thalamassir quod est pathen dictum In quo habetur magnus bonarum numerus
cuiusdam Jue hanc insulam quatuor quia arbores sunt de quarum una accipitur farina ad pa
nem de similem de tergo vinum et pessimum de quarto venenum Extrahitur autem farina de suis
arboribus isto modo Certis temporibus anni pulsatur scipes arbores undique ipse terra de secum et cor
ter in loco plurimis vulneratur de quibus ibi pitur liquor spissus qui desiccatus ad solis estum
et contritus reddit farinam alba ac si de frumento optimus tamen inde panis non est inde in
tuenti nisi saporis sed alterius valde bonus Sali modo de suis arboribus mel elicitur et vinum
eliquatur Excepto quod ista non sicut cetera prima sicuntur seruntur quoque ibidem extractione
huius farine mellis et vini per angelum fuisse primitus ostensa Dicto danorum Unus Illic fame ni
sue creatori laborantis Contra venenum quod de quarto arbore que stillat solum est inventum

polo antarctico

rimedū ut de ꝓfundo per puteum aquam distempato bibat. Est in hac insula quoddam mare mortuū
velut latus pendus Cuius in plerisq; locis fundus humanis ingeniis non valet attingi. Ibi magnitu
dinis arundines crescunt sup humū loci. In altitudine cedroꝝ aut abietū pedū ducentoꝝ. Et ut
vigenti soci mei nequiuerūt vnus caput facere. arundines sublevare de terra humeros etiam arundi
nes nascuntur ad fluuij ripam habentes in ima radices longitudinis trecentoꝝ aut plurium cubitoꝝ
Ad quaꝝ nodos tradita mucronibus nonnulli gemme pciose de quibus et ipse est. Sed nemo habuit
ferru in pugna siue corpori non nocebit. Vnde si quis ibi pugnans putat adūsarium hac gemma mu
nitu. Aggrediatur eum festibus non ferat. De hac mētitur insula talamoch magna et referta
bonoꝝ omnī rer cuius potens est multis. Et locus est ibi quoq; et quibuslibet in regno bn malei
bus de quibus medu suscipit magnu nūm pueroꝝ ampliꝰ et quadringentos habere solet ad p
liandu elephantes vocant berkes In litore maris miraculose veniunt ibi semel in anno per tres
dies grimuos quasi de omni quiete piscū marmoꝝ in marina habundantia et ꝓsentes se ombus libe
re capiendos ad manū. Nam et ego ipe cepi quam plures Unde nōdū quod eodem tempe anni ge
nis suꝑdicta insula extrahitur farina et mel et vinū de arboribus Conuenit in hoc ista pisces
quoniam ambo miracula fiunt uno tempe deus omnī ꝑdicte suo operi que et in mensam illoꝝ
usq; nunc annis singulis ꝓuocat. Et sunt in hoc territorio testudines horribil quantitatis fir
mi de maioribus regi ac nobilibꝫ delicatus cibus et ꝓciosus. Memoror si non quasdam ibi videri
testudinū conchas in quaꝝ una tres homines se pariter occultare ac. Simulq; omnes multū albi
coloris Si hic vir uxoratus moritur sepelit et uxor una cū uno ānulus sicut ipe credit
habeat statim eam sponsam in seculo altero ꝛc

De regno Cynophaloꝝ et alijs insulis Capm xxx

Et mare oceanū potest hinc uenire in insulam Caffo quicūq; infimoi videt ad mor
tem suspenditur ad arborem antequ moriat ut non abundantiis sue vimbus Sed et
ceteris quibus quas ꝑputant dei angelos comedatur. In alia aut insula fecit suos mi
mos ante mortem abedere. In hoc magnus cumbus strangulat mandentes in cibum carnes
ꝑ optimo ferculo venatorum nēpositus quoq; multi insulis de quibus subtilius ejus breuitat ha
betur insula achille hi videntur omnī homī crudelissimi Nam quilibet ꝑ uiculaū ꝑ ferū et mode
ra simultatis volunt sanguinē et comedere victimā primū et auctu. Et quoq; duos dissidentes ce
rtamen cruciatū non habebitur. par tota insi quisq; de altero bibere sanguine longu hausta
Hinc nauigando ꝑ multas et diuisas insulas qu in singulis mīre et mōra thē nolui sup
da multa videbit et pueure potit in insulam tractande Illi sunt homines absq; ingenio ullo pe
nitus bestiales in carne cruenta morantes besholis ꝓpenti bus vermibusq; vescentes nec
unquam loquentes Sed conceptus suos signis et nutibus ostendentes Diuitiaꝝ tame ꝓciosos
lapides tinnodo pulchritudinis gra non causa virtut et sup oes unū habentes serapinta
colorū varietates qui et tracordes vocatur ꝑ ipos homines ꝑueratur. Hinc per oceanū in re
gionem Natumeran habentem de circuitu spatiū mille leucaꝝ omnes ibi genti homines habent
capita ad formam canū unde et in greco cynophali vocantur Isti omnī mediocri nudis or
pibus exceptis pu pannulis opimento femenora ante et retro tegente Sagenabiles tame multi
sunt hij et plurimū virtuosi. Et de ei finitimo rigidam ustinam circuites Statura sunt elega
tes robusti corpe in plis lanceam cū targea lata gerentes virtute prudentiq; pugnantes Et si
quem in pho vinū reperiunt sine villa misericordie manducant omnes pro deo adorant homem
Unde et quilibet in fronte argenteam seu auream filitudinem boum defert Hec multe est
diues et potens ac deuotus in suꝑstitione Nam circa collū gestant in resti circulos orientales
margaritas quibus quotidie ante cibi sumptione oroes suas collegit ad deum suū quē modū nos
colligimus pr nr Ac preterea portant ad collū rubetū orientalem nobilem pulc pulchre splen
dentem et sine ꝓciosi tabernaculū ad longitudinē pedis humani et latitudinē quoq; digitoꝝ
quem habet diligent suaē quia dūtaxat non habetur pro regio Dum isto tabernaculo ampiendo
imperator egreditur per ingressum p insidias p petu et p plus sepe laboratur sed nichil ꝓfecit
Post istam apparet Insula silla habens leucas de circuitu ortum gentes que pauros habet homes
habitatores ꝑ multitudinē draconum ꝓpentu et crocodillorū in ea Sunt aut crocodilli spirales
ꝓpentes colore regulati de viridi et nigro et in quoq; turpes tybijs et latis pedū hoꝝ aliqui
habent longitudinem quoq; tensaꝝ hoc est trigintu pedū aliqui soꝝ tensaꝝ aut citra qui du
rendunt per arenosa reptando semp de sigillo ac si sit ibi tractus grandis arboris trūcus
Item in hac insula habetur mons altus et in eu herbe satis latus et distentus et ibi mag
nus aque latus de quo et stulti homines fabulantur q ꝑm parentes post circhonis suam de pa
dyso illam aq; primo lauamentum fuit hunc mudi fundo lati nascuntur margarite et habent
serup barbe et lapides ꝓciosi Solentq; pauper terre accepta a rege licentia semel in anno
ingredi et piscari gemmas qui intrantes pungunt se sacro humore cont nudines nudines
colubros et ꝓpentes Sed et de lacu effluit ꝑ montē discensu rumulus magnus nonnulli margā
rite inueniunt et geme Dicunt enim nullu venenatu al nocē aduenire sed indigenis tm
Attamen hoc non curauī experimento temptare Ibi videntur leones albi in nimia magnitudine
bouū uroꝝ et multe diuise bestie et aues besholes et animule alioꝝ speciez quā in ꝓbus istis
Nam ibi et in nonullis alijs insulis vidi unū mirū de quo pus hic credidissem narranti videli

aucus ci diebus capitibus Et sanis q tam hic q̄ alibi mac̄ apparet satis altius sue linē ꝑmoto
ꝑmotus ꝛspor videtur suspensu quasi ad nubes et de her admiratus fuissem nisi qua scpt̄ sem mi
rabiles elationes maris ꝛc De multis insulis alijs meridionalibus Caplm xxvij

Versus meridiem hinc legendo per mac̄ in beniur regio speciosa nore dom cui rex imp
seu pin patur quinquaginta et quatuor regibus merituu insulaz du quas hic mfirmat
hendit primo ad vsu sanitatis an moriatur et si respondet non addit et dicē medicina
qua curabitur In aut respondet morituꝝ statim tonetat animus infirmi omittit et ci sim
phonia et solem putat comedunt carnes ossa tamen sepelientes In insulis vo ciuitates habent
incredibilē duse gentes Nam una habet homes cornua magnitudinis ci solo in medio frontis
et alcq qui et absq; illo qdmente manducant crudas carnes et pisces Alia habet homes aspm
deformes nichil colli aut capitis ostendentes vide et athephali horant Ondos aut habent aute
ad scapulas et in loco pectoz os aptu ad forma ferri quo nostri calcantur caballi In alia sunt
gentes plani facies absq; elevatione nasoz et palpebraz cui pars foraminibus oculoz et fissura
modica loco oris Et in alia gentes superiore oris labio ita lato et amplo ut du velint tota face
de illo tegant Aliqua enāt homes pue statur cui oris forma sit pua ut p fistulas sumant
alimenta et potu et qui carent lingua et dentibus monstrant per naturalia accipiūs Et alq
homes debite statuē et forme nisi q habent pedes ejus quibus sunt ita ꝑfectes ut silvestres bes
tias capiant quas manducant In una sunt in toto pilosi et hispidi homes vsu simeaz mamby
ar pedibus ambulantes et ad arbores reptantes qu ipius non loquant apparent cui rationabiles
cui regem habeant et rectos Et in una omes claudi qu licet pedes habeant tame ambulant
sup genua multi ridiculose pmo miserabilit ut de passu in passum videantur casuri in terram
et in quedam sexu tam masculinu qua femininu habentes qu du masculina utuntur generat
dum femine in pregnantur et parunt Atq ut breui cpendio multa colligam in singulis qi
quaginta quatuor insulaz inueniunt homes statura forma actibus et moribus singulares
et ab invicem differentes de quibus prolixa posset fieri conscpno quam pmisso causa brevitat
et causa incredulitat auditoz fortasse quorundam In istis meridionalibus ptibus apparet
michi per astrolabii elevatio poli antarctici triginta trium graduu cum semissi minuto Et sciendo
q in h bohemia et silie in augusta elevatur nostr polus altius quinquaginta octo gradibus et tri
in ptibus maz septentrionalibus ubi quinq; steti septuaginta duobus gradibus cui quatuor minuta
Et que patet respiciendo ad latitudinem poli que est de polo ad polu q itineratio mea fuit per
quartam ptem circuitus spere terre et ble per quinq; gradus cui viginti minuta Cum ergo secti
du astrologos totus terre circuitus sit xxiiij milia mil octo stadia premissa computat et
septuaginta stadia respondeant ad unu gradu patet q ad latitudine hic per ambulatu
xxij milia que faciut cxxx leucas geometras cui dimidia uel ꝑ

De bona regione Mauli Caplm xxviij

Quemadmodu igitur tot et talia in istis insulis videmus monstra que si ex plurimis scribendo
vix a legentibus omnia credentur Non curamus ulti procedē sub polo australi ne
in maiora pericula inderemur Sed ꝑ audivimus et nobis in musam famosissimu posse
nie nobilitat et celebē sin patet tartaroz vertebam fancy cui sectis nauigaē magn inde versus
orientem Cumq; per multas dietas sustinuissem in mensa picula maris et ꝓcellaz in regnu
Mauli quod est confinibus superioris In die sancti ab una ple impio tartarie Her rex Mauli
pro sua quitate reputatur melior delectabilior et omi bonoz habundantior de tuctr ubi ꝑ
regionibus Nam et homes et bestie et bolucres maiores et corpulentiores sunt alijs et pre b
bertate vir inveniuntur in una ciuitatu dicti mendi formosi sunt vri viri et femine famo
siores Sed viri loco barbe habent pauca pilos rigidos et longos ab utraq; ple oris quod
modu videmus nros habe cathos Prima quam ingrediebamur ciuitas est Iadel distans una
dieta a mari et mirabamur ac cauti sumq; nos intuisse unam integra ciuitate fidei xpiane
Nam et maior pars regni credit in xpm Duc habetur in leu ple copia rez omi et vic
tualiu Unu genus est ibi spentii in habundanoa qd manducat ad oe comune Et nisi pro
visali serula ministraretur de illis spentibus omniu quasi p medio diceretur Simulq; per hoc
regnu plurimi ciuitates et ecclesie ac religiones quas sustinet dux Ogarus qua hoc est unu de tri
bus qudem que cuiquisunt sicut infra dicetur Ille sunt leguines albe galline que no nesciut
plumis ut nre Sed optima lana Canes aquaticos nos lutres horam sunt ibi multi comu
ni qui quotiens michi ut flumine ex portant duo pisces Ab hoc loco p aliquot dietas ad hui
regionis maritima urbem Casare hoc est dicē ciuitatem ch unie de omniso orbe terre putat
hec maritima ciuitas Nam ea ciuitas quinquaginta leucas est mensus ner finle dicē qua ipse
plus in habitat hec sedet in lacu maris q̄dammodu et veneta Et habent mea plures qua
mille et ducenti pontes et in quolibet turres mire fortitudinis minime negligi custodia pro
urbe tuenda contr imperatorem Cumani multi sunt hic xpiani et multe religiones xpiano
sed et de ordinibus predicatoz et minoz qui tame ibi non mendicant Et magna pluralitas
et diversis nationibus mercatoz p regionem nascitur vinu valde bonu quod appellant bigon
Est et ad lucanu est ciuitatem albana magna non de religione xpiana sed pagana et mea
foresti sive partis magnu undiq; circuitus multis duplicoz fructuu arbitris et arbustis

In cuius campi medio mons altus simul et latus huius partis sole inhabitatur bestiole mirabiles sicut simie diamoste Bamboij Papiones feren et huiusmodi ad uaria et multa genera et ad nimis infinitu Omni autem die post refectionem refectum quatuor abbates qui valde est magnus deferunt reliquie aliquo cum magno addicamento in basis auro licentiis adhuc prius et ad sonitu campane argentee quam clemosinarius manu gestat descendentes de bestiolis duo milia uel plures sese opponunt residet ad circuitu more pauperum mendicorum et dicitur singulis per suos aliquid de his cibariis hac deuote audita campana segregando recurrunt Cumque nos tamquam peregrinos discretius dicerem Cur hec non darent egenis responderunt illic pauperes no habei quid et si inuenirent pecus tamen bestiolis dari haberi em eoz pfidia alias nobilium homi post mortem in gredi nobilium corpa bestiaz et animas ignobiliu corpa bestiaz vilia ad lucenda vidchuet cima teneri per acta penitentia tiisdem in paradisu deoq; nutriri pro ut dicut has nobiliores bestiolas quia a quibusdam nobilibus fundabatur in principio abbatia dulia sunt et alia multa in hac ciuitate de quibus satis q uob non era intentio

De pigmeis et primo usq; in primam Cathy Capitulum xxxvij

Eundo per regionem eandem a dicta ciuitate ad ser dictas venit ad nobilem urbe Cleuse Cui muri per circuitu tenduut ad spacium viginti plene leuaz et sunt in ea seragintia petin potentes quibus nullos memini me uidisse pulchriores In ista fuit primo sedes regni mauty Her in medio ei sit mamia delectabilis et exuberans omnibus bonis Ac de inde in pdicta Casaye sed nunc tenetur in quadam alia ciuitate ad fines iraq; regni mauty transitur magnus fluuius dalar Cui alueo in loco districthei quatuor leuas et ex hoc in breui spacio mitur in petiu Cartaruz sequendo fluuie usq; in terram pigmeoz hij pigmei sunt homines statura breues ad longitudinem uni brachij seu tritu manu expansaz tam mares q femelle formose sunt et grose et uiuut cito usq; ad annos ser sine septem si qui pmanserint ad octo uire putant senectutis ad decimum decimum anni etatem nulle possiunt In sede parturiunt Rationabiles sit et sensati uirtute etatem pusillam ac satis ingeniosi ad opera de ferro et de lana arboz fiequenter faciunt cum grandes aues patrie circuibus rapacitate hinc inde et fit strages utriq; Non laborant terram pdia seu uineas sed mercantur mel eos uix quintale horei qui eis melunt sicut pus et quos pigmei sepe deridet quia sunt ipis maioes Et q ipe non cesso mirari deu de hoies in illa terra creauit uel pduxit non credit proles sup pigmeoz staturam Insula eoz non est protensa sed forte duodecim ciuitatu quoz una est ita grandis et bene munita et quasi ciuitas facit cu foribus armaturis curiose sui comitis regis mauty Hunc predictus per imperiu Grauram multas ciuitates et villas muroz mirabile diuisoz usq; in regnu Tanchay quod est una de duodecim maximis partibus quibus distinguit totum imperiu Cartaroz Nobiliores ciuitas huius regni sue patrie dicitur esse Tanchay et habuit dat diuitis et mercimoniis infinite et multa pstat Ipse rex thesaurum Cui sicut illi de ciuitate fatentur uidelicet anue regi quinquaginta centenaz florenoz auri In illis namq; pbis magnas minoz signas estimant per centenaz Est aut centum decem milia qui in flammingo dicit lasth Ad quinq; leuas de ciuitate hac est alia dicta make In qua fuit de quodam albissimo gemeis naues p maxime cu alis et thalamis ac multis edificiis tamq; pallacio tellure fundatu inde p ideu regnu ad mare octo diez In ciuitatu et bonaz villaz numero tantum urbem famosam operisq; magnaz sitam super flumen magnu Caramoran et illud sequentes miliaria pun palen Tartaruz Imperij tartarie dictam cathay Ista pucia est multu distenta ac plena ciuitatibus et opidis hoies et magnis omnibus referta bonis mercimoniis maxime sericeis opibus et aromatis speciebus Imperando per haut Cathay pueram in circuitu p multas dietas per plagas urbes et villas ciuitatu ac uenit in ciuitatem Sugarmago habu danoiren omnibus in mercimoniis ante dict Ab inde ulti ad ciuitatem nitrae ueterem urbe Cayo ubi comes tenet sedem suam Imperialem Grauram in suo palacio Ambitus autem urbis Cayo est uiginti pe leuaz duodecim habens portas a se distantes ad plus qua p stadia magnu quatuor

De palacio Imperatoris Tartarie grauram Capitulum xxviij

Palacium Imperatoris grauram quod est in cayo ciuitatem optimum in ciuitate pri muralis ulc duas leuas spacij et sunt in eo aule quam plures in forma nobiles et in matia nobiliores Aula autem sedis que est maxima cetez habet intrisecus pro sui sustentacione viginti quatuor erectas columpnas factas ope furioso de auro puro et omnis pretes abintus opatas pellibus quoz dam animalium vocatoz pathies hec pelles sanguinei sunt colores et ita intinctes ut sole desup lucente uix oculus valet humanus sufferre splendorem tantaq; fragrantie ut illius primaz non possit aer infectus Unde et ista optura pretio apprecietur super auru aureaz textumen Iammiaz Iamq; cultoz aliqui pagnoz huius mei adorant alia pte colez speciem edoris et uirtutem pposui retrahe relationi a de seruenda nobilitate gubernatoz ministrantiu siquem et Imperatoris magnificentia Attamen qui cepi ego pre incredulos et iustos et in eruditibiles non dimittam in toto Iam quicq; michi credut hij michi et scriut sed nec eruditi possiunt teste scriptura Si non credideritis non intelligetis Dico ergo et bene dico q in huius aule capite sit thronus Imperatoris excelsus et eminens in ascensu graduu quia plurimi In que residet solet in plenaria maiestate In cuius throni toto circuitu michil apparet nisi nobile auro margaritis

gemis et lapidibus ꝓciosis ꝺmigulꝰ gradus sunt de singulis ac nr̄ se diuisis magnis lapidibꝫ ut pe
te ꝓmus de amethisto .Alius de sardonio et alius de crisolito et sic ad suꝑiꝰ nūs Qui singuli ad for
mam cuiusq; gradus sunt circumfusi et diuerso ope firmati auro ſolido et mchillomiꝰ per sup
ficiem auri distincte dissemnati firmiꝫq; inclusi lapides tam ꝛ̄ orientalibꝫ margaritis ꝺmnatis
autem ꝛ̄ feretro residente ꝺn nobilitate ereccionis et fabrice opanonis tam diuisa qꝫ et mira
ut putatem mea credat ingenij ꝯ obtutꝫ et ꝛ̄ cedo Dñi quę predo ad ꝺmpatoris sinistram
vie gradu bassior est sedes sua pure quę tota de jaspide auro crimsiſ et insuꝑficie auri
distincte gemule cū grauellis eode stemate et simlit de jaspide Sed ad hur submissior vno
gradu est sedes quę seruit de Her non et sub illa sedes vxoris tue ꝺnam tres ꝑas ferum
semꝑ habet vxoēs ꝑsentiꝫ residentes subtꝛa quinge nobiles mulieꝛ de ꝺmpatois ꝑgenie nr̄
illustrem ꝺmuscumsiꝫ Et nōndū q̄ per totam ꝑuam singule mulieꝛ matrimē ut dicuan
tur a solut existant in capitali ſumitate silitudinem pedis viri de quatuꝫ lau matia opati
videlicet nobiles et seruosis opibus aut de pauone aut alijs ratis penne et pulchris ꝛ̄ dis
tinctis gemis et ꝓciosis lapillis Et ꝛ̄q̄ubies in ꝛ̄ta statu de materia ꝛ̄minent Ad dexteꝛ
vero sedem ꝺmpatoris vno gradu submissius ꝛ̄sidet ꝓnogenitus eius filius et subordina
te et ꝙsilibus sedibus nobiles ꝓmi de cognacōe ꝺmpatis ꝛ̄q̄ de super thronū et desup aule
ꝑtis thron locum tanq̄ ꝓ relato seu ornamento in throno residencie et ꝛ̄ ministrant
est extensa silitudo vie opata in palmitibus et pampinis de auro ꝓ̄ ad extensionem ali
trū q̄quaginta per quadꝛ atq; per eam dependentes botri vuaꝛ de gemmis et grauell
q̄q; colorū quoꝝ albi sunt cristallo beryllo et ꝛ̄ctrocem et thopazio et fulue cristallo nubei
de rubeis grauis corallo et alibandinis viridis de smaragdis peridis et crisolitis magn
de onichinis gagatis et garatbis Cuius preadicti in hac aula ꝺmpatoꝛ et ꝺmpatrix et quas
q; de predictis in throno residentis habet mensam ibi solam quaꝛ vidit ꝓualet thezaurum qꝫ
di Qui in solēpnitatibus ponitur mensa ꝺmpatoꝛ de exquisito electro seu de auro examinato
distincta draconibus et nobis ꝛ̄quot in gyabilibus gemis quiq; de cristallo ꝑspicuo seu au
reo circuclusa auro cū gemmis quiq; de amethisto et quiq; de chorice candido uel rubicundo
interdū de ligno aloes artificiose ꝯbinata qđ descendit per flumina de paradiso ꝺnis mensę assunt
barones et ꝓceres pro vasallis atendē in suis officijs ministrandis et quoꝝ nec unus emittē verbu
aliqua ꝑsumit audacia nisi ꝺmpatoꝛ annuendo uel ad illū loquendo illis datuꝝ erit acceptis
qui in cibis mirabilis ꝛ̄tinet aut ꝛ̄tinet de ꝓpriis escis Et notandū qui in hor sōho maiesta
tis diebus ſolēpnibus ꝛ̄sidet ꝺmpatoꝛ subsidē ad pedes eius notarios quatuoꝛ qui ome quod
ꝺns loquitur ſmgulꝰ ponunt in scꝑtis ꝺnam quid quid ex eē illius time egreditur nouesse est
esse uel effici nec valet ideꝫ ipe verbu suū mutare uel reuocare nisi magno consilio ꝓmotis vti
lib⁹ vtensilia quibus in ſolēpnitatibus ad huiꝰ troni ſiuntur mensas sunt de nobilibus petris
auro refulsis Cyphi de smaragdis uel saphiris Cophasis peridis siue cꝛyſolithis et ꝓsasiis
diebus de auro phato Etiam in cameris cubiculis ꝛ̄ nec ꝛputatur ibi claritas argenti nisi
ꝓ pilarijs tholꝰpnis gradibus et pauimentis Istius aut hostia aule dū in ea ꝛ̄sidet aut
de ambulat ꝺmpatoꝛ multi barones et nobiles in excessum ſuauit mirabit quia ꝺmpatoꝛ ꝑ
sentē nemo nisi adductus in quarū tam era uel habitacōe futuromitht⁹ donec mittigatꝰ
missit ꝺmpatoꝛ latitudinem huiꝰ basilice estimo ad spatiū de meis pedibus centū et longi
tudinem ꝛ̄ quadragintas In cubicule autem regis dormitorio constat unus pilarius seu co
lupna de auro ſolido et cribriculi pulmi ꝙdusus in illo longitudinis pedis unius toti habi
taculū denecte ꝑfunde lumine claro Dic prout ego notaui non est plene rubeus sed subviri
ar si coloris amethistini Porro in una aularū cirta medium palacij est et alius exclsior aceu
sus sup quę dū placet stat uel ꝛ̄sidet ꝺmpatoꝛ dilissime Etiam opatus erauro gemmis uar
ijs margaritis et lapidibus variis et mirabilibus angulis ymagines quatuoꝛ magnoꝝ seꝛ
pentū de auro puro huiꝰ per tria latera throni dependent frenalia seu cortine de seridis
sericis In quibus ad singulos nodos crassa margarita habetur in nera quibus tortuis obtegi
offirma quam in gallico dicimꝰ boutelherie et que ꝑt magnitudine throni in cuius totam
tate tenuit In qua gemmat ꝺductus cum potu qui ꝛ̄bitur in curia et in mia vasoꝝ pro
soꝝ gria quibus potus ombus ministratur Preterea mirę palacij ambitu habetur circuitus
ꝺuū spaciorū diuisꝰ quibus arboribus ꝛ̄pletis fructus afferentibus varios et nobis in usos Et in
ꝑh medio sup excelsum tollen aula de mira et pulchra structura ut eius nobilitas defendi non
possit ad ꝑsens de scribi ac per collis vdiq; giru ꝑfundū et latū aque fossatis ꝛ̄ quod pons
ductus ducit ad collem Atq; a duobus montis lateribus stangna cū diuersoꝝ copia piscium et in
ventatis volucrū ut aurate ameteꝰ nigreꝝ cromate ardeaꝝ et colloꝝ in magna plenitate ner
non et per partes multe siluestres bestie et bestiole quatenꝰ ꝑ aule fenestras diu possit pro
pleno respici volucrū aurifanones bestiaꝝ vocationes et piscium capriones Et hoc proculdubio
fiendū q̄ in mris ꝓbus rara sunt opida cū pluribus mansionibus quia in isto palacio habita
cula ꝙtinentur Inter palatiū hoc in Cardo habet ꝺmpatoꝛ sibi tā vnū in ciuitate Sadus vers⁹
septemtonem ubi est fiscus ubiq; morat estate Aliud in ciuitate Tramaleth ubi optime calor
et ibi moratur in yeme terciū in ciuitate Jange In quo et in isto Cardo ut sepius seruat sedem
eo q; in istis aer est magis temperatus q̄nus super caldus vide et manentibus

De quatuor quas celebrat solempnitates in Anno Capitis xxvi

Sciatis q̄ ego meq̄ sodales pro fama magnificencie hui⁹ Impatoris ydoneos esse stipendiarios eius in guerris cont̄ regem Hanty sup̄dict̄ et fluuiū apud ipm̄ quidem mensibus Et certe memini⁹ multo maiorem et medianā ptem nob⁹ no fuisse relatam hom̄ autem exceptis custodibus bestiaz et boū qui mīt palacium certa gerunt mysteria Est mūs decem annis Et qui habet sacis plures quam decem milia elephantes edomitos et pelur ultra mīm alias bestias quaz quedam tenentur in caueis stabulis miraculis uel cathenis Hic non et aues in pace ut accipitres falcones ostriones griffandes gentiles lanios et sacros Sed et auricul̄as loquentes vii papmegos et simios alias cantantes Reputatur mūs hom̄ de istis curam et laborem gerit⁹ vltra sex annos Et pterea ingred̄ ad curiam equitantes cū plenarijs armaturis quib⁹ armant et pedites cum phaldis paraturis armant decem Sed et omnes de quarum⁹ multi⁹ nacie vementes qui petunt de sibi pro curia ꝓpon⁹ Sic cū ussit⁹ Impator habet et medios paganos viginti et totidem physicos Atq; sine his medicos xpianos ducentos et totidem physicos qui ipse grauem maiorem gerit⁹ consideniam in xpianis medicis quam in pdicte nacionis Hec ergo sua firmiter ap̄d curia regis amput⁹ necessaria sua ingred̄ vsq; tricenta armati homines pr̄ expensas aliali et boues Cum tamē in festis maioribus sint heres ꝓpe in duplo tanti Hec valet hic dies vsu pau defin̄ petimus eo q̄ in tra sua non curat⁹ moneta de argento uel auro aut alterio metallo sed tm de coreo uel papiro Hoc em forma denariorum signo Impatoris impress⁹ gerat⁹ minor aut maior valoz sedm diuisiam impressionis qui peruisationem de trib⁹ uel quib⁹ cum ad regis thesaurarios referuntur ptim⁹ datur nouū Quat⁹ in anno celebrat Impator festiuitates solepnes Primam de die pr̄e natiuitat⁹ Secundā de die sue pme pntacionis in eoz templo qd appellant moseath vbi et sic eis nesio quod genus cantationis Et tertiam de nitrensatoe sui ydoli in eoz templo Et quartā de die quo ydolū ce pit dare tusa seu facere drabolum mira Plures em in anno non tenet solempnitates nisi si qn̄ nupcias filij aut filie celebrare⁹ magis in istis solepnitatibus est pplī multitudo quasi absq; nūo oīs autem in ordine debito et singuli ꝓpo intendentes missio Hanc ad hoc ordinandū et disponendū electa sunt ātiquor milia nobiliū et quibus non nulli sunt reges et alij eq̄ potentes duces et chatthones omes nidum oloserit⁹ quibus inserta in certa distinctoe sunt vbiq; preciosi lapides mire virtut⁹ et aurifrigia speciosa Ut si quis in hijs ꝓbijs vnū de talib⁹ habet mutatoijs dico non posset pauper ꝓmitto pdiues Et habet quodlibet millenariorum in hijs solēn sibi ꝓpriꝰ Prima videlicet Secundū vexillū Certū crotcū Et quartū purpureū seu inditū Ergo in die solepni dū de mane maiestat⁹ thronū conscendit venit⁹ ipse ꝓsentare hoc modo rex Ante primū millenariū predict⁹ copia simphonie dulcedinis cordaz sicut de bellis cythariis luris et psalteriis Non autem de tubis aut tymphanis Et predicti barones per tria ordinata Aule coram residente dno ordinate bini et bini subsilendo ferentes ambabus manib⁹ ante pectus tabuletū de Jaspide Ebore Cristallo Perido uel Amethisto et ante faciem throni medmat se Impatoi ꝓfunde Illis q; ꝓcedentibus succedit similimodo milenarius 2m⁹ et tertius atq; quartus Hec auditur a quoq; uel vnico verbū Dat igitur ꝓsentacoe cum debita maturitate ꝓfecta subsident in basso a latere throni ad pras mensas multi philosophi seu artiste sicut de Astronomia geometria piromantia ydromantia tyromantia negromantia augurio aruspicia et huiusmodi tenentes coram se instrumenta sue artis Alij astrolabia et speras de auro Alij in aureis vasis aureas primas ardentes aqua vnū oleū et cetuareas mortuoz loquentes et respondentes Hec non de auro horologia ad mīn⁹ duo et ad certas horas secundū cursū horologiorum innuūt philosophi seruis ad hoc sibi deputat⁹ ut faciant ꝓfatū ꝓaulam audiri quoz vnus aut duo considerantes stellā alta voce ꝓclamant audit⁹ astulatē Et omnibus intendentib⁹ dicit phoz vnus Quilibet nunc faciat reuerentiam Impatoi qui est filius dei excelsi dnus et superior oīm dnoz mundi quia ecce hec et hora Et mox singuli in aula humiliato capite et corpe se medmant maiestati adhanentes arcliū tenet⁹ deos phus dicit leuate Ac protinus super hoc factū musici sui⁹ instrumentis suauē ꝓsonant melodiam Postea ad alterā mora sili modo Alius dicit phoz mmm⁹ digitus in aure Et ecce omnes hoc faciunt deinde dicat sicut fecit Surgit in aliam horam seu mora dicit⁹ manū dra sup os et postea manū sup cor put Atq; in hunc modū certa tpa cursu imponunt sanctuaria signa diuina minuit⁹ q̄ in eis magna latere mysteria Et hoc quodlibet finem melodia finiat musicoz Et sciat⁹ me quēq; in tempe opportuno ab eis interrogasse de hijs signis qui respondent⁹ q̄ medmat capud dno ad illam horā memoriā foret confirmatio omnibus diebus vite ad obediendū sibi et ad fidelitatem conseruandam impio nec posse corrumpi promissionibus sue dnis Quēq; digitū in auricula ponē foret obturato auditus cont̄ omnia Impatoi et impio contraria Et sic de singulis factis singula mysteria confingentes deputat⁹ audientes Hoc quoq; fraudulento ingenio ille egregium fastum tus non nisi ad talū iudicū pari ꝓmittit Cibaria aut fieri indumenta pro suo corpe dū aut visum est curie gubernatoribus satis de predictis auditu facto ꝓclamato q̄ silentio Impatoi et in ctpe fieri offerūdi Impatoi hoc modo intrant omes de regiamoe Impatoris barones adornati nobilissimis protinus q; decenta baltheis et indumentis Quoz primi cū resonante symphonia ꝓmittit ad oblatoēm quotūq; valet de dextrarijs albis et medmans ante thronū ꝓcessit atq;

per eundem modu singuli baronu offerentes aliquor totale diegnu mdmant tüsantes silencio firme
saluato Post hos mmantes sili modo plati abbates de unisdichombus et rligiombo paganoru
offerunt singuli pro suo statu se jacerent mdmantes maiestati Et maior platoz bndict
rgi et suis ac curie quadam sue leaf oro deinde introducun elephanti leones patdi sme
marmote et duse beste quaz ductores singuli tüsantes mdmant ?uerent et intenk Postmo
afferunt et aquile struthones Grifagen acupitres et pmptq aiduß aubq et auriculi Merito fixe
tes et pisces quoz portito'es mdmant pfinde Cm dicunt oes terrenas creaturas debere
ad eroiem Imperatri ejn chan filio do ercdsi Et hijs pfectis musice tonicne pfoluit debita
plene Deos ergo hoc loco intendam? quesö quomo venerat pagan in tenebris ambulant diabo
lica cu ignorie mens eoz obtenebrata non videt Cm ei Imperator ille sit homo mortalis nup
natus et sili sicut ille infirmitate circundatus atq; in breui ei ipsis moriturus Quem ena non
dubitant subdes Cum clamentur eum non deu sed dei filiu Vbi vtiq; non intendu aliu qm crea
tu qua cönalem prorsus ignorant Illa non laudandu nec adorandu Sed ei qui illa et ipos
creauit sölu sup laudabilem in secula et hoc alto corde considerantes laudem? adorem? gloisie
mq et superexaltem? tocis vibus din qui nos filios luc esse voluit et salut? nasci baptizari edu
cari et quidem sub sincerissa fidei xpiane ecclie omi sollicitate et erudi Atq; submissius facto
sancte Romane matris ecclie In qua sola pene aboim circüfusa orbis tre fides que saluat et
per dilectoem operatur nusq; remansit Et oremq instant pro ipis pagans ut agnita veritatis
luce videe possint quo ambulent et placeant ad Dm xpm tocqualem dei filiu atq; in ipo et
per ipm laudare et adorare deum solum ?c

De pscriptis et festo ac comitatu Imperatoris Capitm xxxvi

Celebrato post hec principio satis morose quia nusq; est vsit semel edendu in die dqo
et eius admistratione longum esset subtle assumt gesticulatões intra vsu suum aq;
auditu pedibus manibus brachijs humeris capitibus et corpe toto et ad gestus
singulos correspondete debito usq; sone gerentes Et semp finem hoz mirabiliu tantalem sub
sequitur musicor Et hor oculatões et magi pstigiatores qui suis incantacionibus pstant psti
gia multa in primis faciunt videi solem et luna ei rendo ascendendo et occidendo osuetu diei
cursu basilicam pacé cursum et cum tanta immensitate splendoris ut vix se in mundi hoies va
leant cognosce prefulgere dicentes et mentientes Solem et lunam celi haut mirabiliter ?uertisse
Imperatori Omnia modo ludunt de nocte ymagine tenebrose Ona pars ludo gparent spectos
se puello ducé semitas et choros nobili gestu et nobilissimu sexe populu latissq; equaz in au
reis vasis de quo ponentes se in genibus tradunt potu dms et diabus Cum porrexerint
et inuites in equis et armis plene apteaq; pars qui seruentibo sompedibus sese cuspidibo ad
fracoreu magnu aspicientes lanceas omnium et fragmenta per mensas et pauimenta
discurrunt Deinde fantasticé venant per aulam cornibo et papiombo ad cetuos lupos ur
sos et apros ac lepores et marmotas que singulatim ad horam pstant vana delusione sensu
corporeos discretam tu inserit pie mentis quod tota et tanta hoies neglecta prorsus salute ani
me dyabolicis opationibus se dederunt in toto Hanc certu est non sine demonu consultacõe
et familiaritate promissa confingi dicte Preterea ante Imperatoris mensam erigunt late tabule
auree cum sculptis ac si viuerent ymaginibus gallor pauonu et diuersaz volucrz archiopse
quas pstigiator diuersis facit pro libitu sine apposite manus nec tripudiare choreasque tre
mere compungiue libere manducare sed et cantare Quedquidy sup terra micat videbat? et aspi
cabilibus Nullus q; plene scit potest intueri nisi qui erant mirabilia nel circa Et mirero me oportet
hoc loco fateri scientiam Ppter quia hac delusione tractus magna adhibui apud artistam diligen
tiam verbis blandis et quibusdam munusculis ac melioribus promissis quat de talibus mi tunderet
artem qui sagax simul et fallax in primis timebat spem meam sponsionu finibus Sed ad vltimu
penitus abstinebat dicens se nequisse deo mortali nequaquam doceri nisi ppter filiu hominem
Ac per hoc deus me ab ille malo preuaut hac michi et gras nunc reddente Certu
est autem illic hoies esse subtiles ad quas libet humanas artes et ingeniosos ad fraudes sup
omnes quas nouit mundi pces vide et me se dicunt per pbium se solos vide duobus oculis
et xpianos vne Ceteros autem ceros sed mentitur inquitas sibi qm ipi vident solo oculo tre
na et transitoria et nos xpiam duobus quia ei terrena spiritualia et manifesta Promisit en
naas id est hominem cui? hosti cum illis fedus ut quereta omnibus oculos ceteros scilicet spuales
Cum Itaq; narrata de promissis debeant sufficere Quando Imperator egressum de vno quatuor pala
tioz ad aliud visine debit uel forte ejn visitacionis ut ai deue causse per Imperiu de regno ad rgm
iu heredit semp comitatus quatuor ordinibus aute retro ambobo q; lateribus primus ordinis pce
dit pfectus rgis per viam de suis dictis ut semp hospicia de quo recessit ordinis Ser mittet hoste
sequenti Et est iste primus comitatus descriptus et statutus de numero quinquagenta minus binoz
hoc est quingentoz milia semp q; pinsu est et pinsum ut inuenant necessaria in loc vbi ha
bent quiescé uel tardaé sine in hospicijs sine in tentorijs Secundus et tercius comitatus simt eius
dem numeri binoz ni primo quoz vnus ad dextram tendit Imperatoris alius ad sinistram iudi
cauia ab ipo trium uel duoz ad minus leucaz Quartus autem qui maior est omi subsequit
Imperatoem quasi ad spacia iactus balliste Et ad hoc sciendu q pscripte hoz comitatuu sit singu

latrum et simarum omes desp̃te ut du vna moritur uel recedit ꝑtim alia sẽbatur et nũs no minuat
Ipse vo ympator teridit ꝓsideus m cella se camera edificata super curru grandem forma forte ro
bore nobilem et structuã et tela de ligno Aloes optimo ebore et pretes celle m quibusdam locis op
ti laminis aureis que et ipe distinguntur gemis variis et margaritis Est aut curnus ãtuor dum
tarat rotaz quelz ẽnunt quatuor elephanti ad hoc curiose nistructi Cum quatuor vpis albis
eque ebortis et ipi cooti diuissimis tegumentis Ac ꝑ nobiliꝝ indutos auricas qui curru tan
tissime ducunt Assunt etiam ãtuor de maioribus palatii dnis Inuic Inde ad vehicula habentes Juge
ruram de eius inimicos Et ne quis de vltimo ẽrotu appmquet insin tactu ut dun sagitte Inpo
autem dns medium pro sodalitate tuber secum asceñdẽ quam volt ꝑsonam Sed mine vlc duas
In celle quoq; culmine quod et aperiri valet et claudi assunt m phra quatuor aut plures gyri
fandi aut sthones ut si forte Inpator m aere absque vltore ardeam uel collores teneat dno di
mittẽt istoz duos uel plures ad aucupandu Circudaq; tam pmogenitu regis qua singulas de ꝓ
ceribus ducẽ silẽt apparatu m ornamento post ipm videlicet ci quatuor comitibus ante rotas et
a lateribus Sed m valde minori numero personaz pro plausu et m singulis curribus sequentes
se m ordine per viam dictam pmissa omia sic fiunt dum tendendi est remote Alias aut minuat
et distinguitur comitatus iuꝰ quod decet ut nouiꝝ Inperatrix etiam ci filio simul tendant sub una
comitatus distinctione Transeunte autem sic Inpatore per ciuitates et villas quibet ante fores
ꝑas m ꝑparato ignis iactat iactat pulueres aromatici redolentes stans genibus fixis et
flexis ad reuerentiam illius Et statꝫ vbi ꝑ transitu illius habentur abbatie xpiane quas olim
constituit dux ogerus erunt obuiam illi m pcessione cum cereis et sancta cruce et aqua bene
dicta ac thuribulo Cui deus creator spus detestantes quos ipe a timoꝝ videns confudit ad
se appellaꝝ et ad crucem sui galeatu deponẽ ac ꝓcerent nudo capite mitmaꝝ et platus duos
sup eum alioꝝ oroes signat cruce et aqua hidorta aspgit Et qui necesse est ut quisquis cene
anse regem appareus ei offerat aliquit platus m disco argenteo putat ei fructus aut poma
uel pira et m numero nouenario qua ipse numerus est ei retez acceptus De quib Inpator
unu sibi sumens ceteraq; edit dns publicis Quo facto habeat religiosi recedẽ nisi ne oꝑmant
multitudine ꝑsequentiꝫ ꝑfatum autem dn galeatu est ita inserta auro pmatribus gemi
nis et orientalibus margaritis et granellis et dublers et pduces m matia et artificio ut ei no
sit equandus magis m ptibus istis Rege thesaurus Item sicut her tricesimus Inpatoꝝ fuit
sic etiam Inperatribus et filio semeri ꝛc

Qua de causa dicitur Graian et de titulo sui sigilli Caplm xxxvm

Placet audire dicam cur Inpator sit appellatus Grauian Audiam ego m ptibus
Jerosolimoꝝ hoc esse sic dictum a filio noe cham Sed m ista cathay accepi aliam et me
ram huius rei veritatem Cham m secundo her duo nota habent differentiam qua filius noe cham
scribitur quatuor elementis quare ultima est th et iste cam tribus fuit quoꝝ ultimus est ll
Post anno xpi mille et centu illa prima tartaria de qua supꝝ scripsi m prima pte tractatus Caplo
quo fuit minus aspera furitate sub regibus circumadentiu nationu Quando autem de placuit
maiores illius tartarie elegerunt de se ipsis sibi regem dicti gmsran Cui et ꝓmiserunt et ser
uare subiectissimam obedientiam Is tu esset circidens valde et strenuus duodecim viri
les habens filios debellauit ci eis et ꝓlo sue et vicit ac subiecit omnes m circuitu reges quib
fin mdebite dns subiacuerat Quim etiam apparuit sibi m visione angelo dei velut mihi m
alio equo et candidis armis et hortante se ut transiret alpes illas p montes belzon et pce bra
chii maris ad finem cathay Et ad alias illic plurimas regiones tiansiit Et repit ci filios suos
aliquos ex illis debellaꝝ et subiecꝝ deo ipm m omnibus adiuuante patenꝫ Et qm m equo albo et an
gelus apparuit qui etiam ante passum ꝑcth maris illu nomen eronis deo facẽ nussit Jesuꝝ vsq
hodie successoꝝ dilexit equos albos et nomenatiu inde hunc pretez magnum dnꝝ gmsran
morti ꝑsentio ꝓximaret Connocatos filios hortabatur et monebat exemplo duodecim reliz
m simul colligator que a nullo filio pie firmigi potuerunt sed dissoluta vnigquodq; perse facile
frangebatur Sic inquit filii dilectissimi si per concordiam vos inuicem dilexerit et iuuerit et
semori fiat obedientes confide m deo iuꝰ ꝓmissionem m ab angelo fram q dem istam latissima
et optimam terram illius Inpio subiecturis Quod et post patris decessum strenuissime ac fide
lissime deo sibi ꝑstante ꝑfecerunt Et qua singuli ci ꝓlis nobius habebant cognome Can
Pmogenitus pro differentia obtinuit nomen Graian id est magnus tam videlicet super
retos fres qui sibi m omnibus obediebant Itaq; iste fidelis Inpator vocabat orhotaran post
quꝫ filius eius regnauit deus gmsran Quartus autem qui dimicandem baptizabat manste xpia
nus fidelis Qui etiam misso magno exercitu ci fre suo hallon m ptes Arabie et egipti man
dauit destrui m toto diabometh superstitionem et terram pom m manibus xpianoꝝ Et sic cum
exercitu iam ꝓcedente amplr trimoes cum fris sui Inpatoris morte mopinata Qua ꝑ redyt
negotio m setto Post hunc Inpatur quintus Cobilatan rhi annis qui fuit cena xpianus et
edificauit magnam ciuitatem Jonꝝ maiorem sate vrbe Roma m qua et gmorat valde no
bile palatiu Inpiale hinc usqꝫ hodie omes successoꝝ pagamsmo fedant Tempe aut meo
erat nome Inpatoris Chyacan Et pmogenit eius consueran ꝑter qꝫ et alios filios habuit
duodecim de quoꝝ singulis noibus ostendis non est cure pntꝫ Dna vroꝝ eius vocabat

Serochan quer et est filia pbri Johannis scilicet Imperatoris Indee Secunda bouracham et tra
caranchan Iste duobus Imperatoribus non creditur maior dus subfirmamento edi In lris que hui
Imperator tartarie conscribuntur note semper ponit hmodi esse Can filius dei celesti om vmisaru
terraz volentiu sibi) Imperator et dus om dnacu circuferentia magni sigilli eius ghmet hoc
scptm deus in celo et Can sup tram eius fortitudo om homi Imperatoris sigillu Secundi quoq
ghis pphi ibi dicunt et sunt pagani tn et rer et omnes credunt in deum in mortale et corpo
reu et iurant per ipm appellantes yroga id est deu naturè Sed in chillo mmi adunt et ado
rant ydola et simulachra aurea argentea lapidea ligurea silnea lanea et limea ꝛc

De finibus Cathay et moribus tartarorum Caplm xxxvm

QOtum Imperiu ptatis grauem distinctu est in duodecim magnas puncias unaq; uñ
q; sibi pmi genitam quaz quelibet continet mse circa quatuor pcer villas no mum
tas quæ sunt velut absq; muris habent et singule puncie regem principalem hoc est duodecim re
ges puncipales et horu quisq; subse reges insulaz plimos Alij quinquaginta alij centu Alij plures
quam omes et singuli subiectissime obediunt gratum Imperatori Inaz maior puncaz et nob
lior dicitur cathay que consistit in asya pfunda Hanc tres sunt asye Ista que pfunda dicit
Et asya dicta maior que nobis est satis ꝓnquior et tra minor Inde qua est ephesus ubi Joha
nes ewangelista de qua habes in prdictis Audistis statu magnatuz et nobilium esse ꝑ mag
nificu et gloriosum Sed sciatis longe ferus esse apud eos et piratos homes tam in ciuitatib;
qm in forensibus tocis tartarie Inprimis autem cathay habetur tractu de matrimoniis spez et
de opibus scieas qd multo facilius esset arquire prosum indumentu quam de lino tamen hu
et quicunq; sunt alicuius honestatis non curant pannos desup vestimenta Omes tam viri qua femine
similibus in forma vestibus indumuntur videlicet valde late et brevibus usq; ad genua cum aptum
in latibus quam diu volunt portant ausis quibusdam Nam et vbi ferus est bratis seu femo
libus plene tectus Nunq; utunt toga aut collobio sed nec capucio vnde nec per asperu indu
mentuz pot habei differentia mẽ virum et mulierem et nuptam Sed uupta ut dem est sup
eastat per aliquod tegumentu in capite forma pedis Habet illic vir quotquot placet mulie
bus ut nonulli habeant decem vel viginti aut plures vroes Nam quisq; maius iungit licenc
ciughibet mulieri excepta matre et amita Soror et filia Sicut viri equitant tendunt et curiut
per ptiam pro negotijs sic et mulieres Qui et ipe opant oma artificia merchantia sicut pa
nos et quidquid efficitur de panno corio et ferro dyuintq; carrucas et vehicula Sed viri fa
bricant de ferro et om metallo lapidibq; atq; ligno Nec vir nec mulier nobilis aut denegei
tomedit vltra semel in die comunit quitu natant pecora Sed nullos porcos pasc gnedit
ibi de pane exceptis magnatibq; et diuitibus sed carnes edunt pecoz bestiaz et bestiolaz
ut pote bouu ouiu caprarz equarz asinoz camu cathoz muriu et ratarz Jus carnu ferben
tes et omes quis lac bibentes Nobiles aut bibunt lac equarz seu iumentoz pro nobilissimo
potu et pauper aqua bullita ꝛ medio mellis qua nec vnu ibi habetur nec sicera roficit
Et multi at plim fontes confluunt in sua sic per villas et rura dom et habitacula rotunde st
forme oposite et detecte de puris lignis et flexibilibus vgulis ad modu cameraz quas nos fecim
pauculis habentes rotundam in culmine apturam pstantem duo buscia habitacionem qm et ignis
hucem in medio domus officiut fumu emittit Et pascendo lume in mithe intrisecu sunt pie
tes vndiq; de filtro Sed et tectu filtreu est has domos in loco habitandi mutare volut uel in
diuina expeditione predunt ducunt secum in plaustris quasi tentoria ciultas supuacuas ob
smam et ermonias qua respicut in vanitates et in famas falsas Solem et luna patiue adorant
cum frequenc curiant genua et ad eou lumina qdq; est magn estimant nichoandus Nullus
eoꝝ percutit calcaribus in equitando sed cogunt iumentu flagello seu scorpione ꝛputantes pcm ne
lene Si quis ad hoc flagellu se appondederet aut iumentu pulsat suo freno pleraq; silia q michi
nocent ponderant ut petu grauia ut pan sicuti in mitte cultellu in igne os ossi cofrmaꝝ lac seu
aliud potabile in tram effundẽ Necno hui moi multa Sed sup hec tenent pcepta adhuc mag
nifice domu in qua habitatur Et qui de tanto crime pclamaret assuetus mittet ad mortẽ ut de
singulis necesse est ut conficeat pter flamm sue legis et soluat sumam petu maz pestimatoe
delicti Et si petu de turpitudine habitaculi vendit in publicu oportebit ꝛconsiliai domu per sorte
tem pius q vllus mortẽ pfugiet Insup et pnozem necesse est trisire per ignem semel hns ad ter
tiã flammis in dictu quatꝫ pcepta armonia purget a tanto maculatoe pter Femine homi p
hibent mtẽ se habitare Sed indifferenter suscipiunt Judeos xpianos Sarracenos et homes cuiusq;
nacionis vel legis legis dicentes se salutem putare suu ritu non ita ferue ad salutem quaꝫ theiꝝ
ad ritu magis salutarem que tamen determinate no ignorat imo multi nobiliu iam sunt in
xpiantate baptizati Attame qui coz illoz sunt curiales Imperatoz non vellet hoc in palacio
publicari Dene oblitus eram quod mitt hui die notandu Quia du ab ere Imperatoz quos vocat
nuncius aut legatus cupit tradi Imperatoi ꝓpijs manibus hostis vel deponi coram illo mandata
non pmittit donec pius in limen tentet ad minus viii vicibus pro sua purgatoe Ne quid for
sitan asserat cui visi oderatu vel tactu ter posset ensem Porro tartari in expeditionibus cur
pmtu habent singuli de duos arcus ñ magna pualitate veloz Nam omes sunt sagittarii
ad manu et cu rigida ac longa lancea Nobiles aut in equis pnose faleratis ferunt gladios

seu spatas breues et latas pro uno scindentes latè et in capitibꝰ galeas de ouis corio non altas Sed ad capias formam depssas Quicuq; de suis fugerit e ꝓlio ipo facto ꝓscriptus est ut si qn mucrone fuit ondatur Si ciuitas uel castr obsessa se illis reddẽ uolũt nullam acceptant ꝺdicoꝝ nisi cu morte oim minitur Et si quis homo singularis se ꝺdeit nichilhominꝰ absq; misericorꝺe occiꝺit detrue rantes illi ꝑtim autes quas postea coquentes et in aceto ꝺu habuerint ponentes mittunt mutcen ad comuna pro extremo fercula Duces ipi in bellis arte fugam silam periculosu est eos insequi qm tactus sagittas a fugo quibꝰ equos et homes occidere nouit Et qn in prima acie compareut ad bellandu mirabiliter se se astringunt ut media ps nũi eoꝝ uix credat Genem lis nouit eos tartaros habe pnos oculos et modicam uel ratam barbam Cu ꝑlis loq; nr se hti cant ostendunt aut pugnant timentes longu cumendatores Et rarius in uentr ibi uespilio la tro fur homicida fornicarius adulr aut sodomitus quia tales ꝛimnatoꝝ mucronc sollicita requirunt et sine redemptione abꝫ ꝑmunt de quis dcubit mfimus figit lancea nre illu mitra Et cu appmquerit mors nullus remanet ipe ipm Cu ueo mortuus esse fingit tm in campis et cu eo lancea sepelit ꝛc

De sepultura ꝛmpatoris et thesaure Caplm xxxix

IMpator grauca postq; eius fuit cognita defuncto portat mora pauc uiris in pa to palacij ad pfatum locu ubi debuat sepeli et nudato pus toto loco a ꝯmunib cum cespite figitur Tentoriu in quo uelut in solio regali de regno corpus defuncti ꝛsidens collocatur Paratq; coram eo mensa plena cibaris ꝓnoꝝ et poti de lacte fumetoꝝ instabulat ibi et equa cu suo pullo Sed et albus ꝛpus nobiliꝰ faleatus Et certo hominatus pendere argenti et auri Et est totu tentoriu pauimentu unde straime structu turq; effoditur in circuitu fossam latam valde et pfundam ut totu tentoriu cum omnibus contentꝰ descendat in illam Ecqs facto ita equaliter terram planificantes adpunt pondus ꝯmnium ut in breui tempe locus sepulture no ualeat apparere Et qui ignorantie nubilo tur pie credat putant In alio seculo homes delectabilꝰ fruu terrenis et dicitur quod tentoriu erit ibi hospitio ubi ad edendu lac ad bibendu equus ad equitandu aur et argentu ad respiciendu Sed et equa semp ei lac ꝓstabit et pullos equos sure sume qũabit Post has ergo miseras ꝛmpatoris defuncti equas nullus ouo audebat de ipo loq coram uroibus et filijs aut ꝓpinquis sed nec notare quia ꝓpe hoc putarent derogare pan et que ti illuis qua non dubitant cum diuers in maiori fate gloria paradisi qua hic sient Igitur ꝛmpa tore egregiu sepulto et oblumen ꝺdicto quemut ꝑ octo nobiliores de septem tribꝰ Junie Cathar et cu ꝛmpiu et ꝓpinquitate competit dicunt sic Ecce uolumꝰ ordinamꝰ atq; primꝰ ut sis noster dus et ꝛmpator qui respondet Si uultis me sup uos sicut et iuris mei est ꝛmpare optebit uos fore mihi obedientes tam ad mortem ꝙ ad uitam Et respondentes dicunt Hoc faciemꝰ quidquid preceris Tunc ꝛmpator addit hec uerba Ergo sotobe q et nur uerbu meu eit actibꝰ et scindens ut meus eris Pariq; salsum in filtro magno sup pauimentu in conspectu throni et pan so Et cu ipo filtro eleuatur ab omnibus et inserꝫ ꝛmpij salio at coronatur precedente ꝺrademo te ꝛmpatoris Deinde singuli principes et singule ciuitates opida et ville per uniuso ꝛmpiu mit tunt ei munera ioalia uasa equos elephantes pannos auri argentu et lapides ꝓnosos quor qualcu et qutes uir uel m mulr uel m puo habei potest estimare ꝛc

De multis regionibus regnis et insulis ꝛmpio tartarie subiectis Caplm xl

REgiõ intendo nunc et deinceps describere aliquas magnas regiones et insulas ꝛmpie tartarie Et pmo illas que descendut a fluuio cathay per septentrionale plagam usq; ad fines ꝛpiantatis prussie et russie Ergo fluuiꝰ cathay descendens in sin orientẽ a regno tharsis fugitur ab occidente regno turquestan in quo et sunt plures bone ciuitates quaꝝ sa mosior dicitur ortopar ipm autem turquestan regnum fugitur ad occidentem sin regno seu ꝛm pio pprie et ad septentrionem regno tharosme quod spatiosu est valde habens versus orientẽ sin ultr centu dietas deserti multr est opulentu bonis et appellatur melior ciuitas eius trasme In qua regno fugitur in occidentem versus ptes nostras regnum romanoꝝ quod silr est lo cum valde et latum Sed in pauc suis mhabitatꝝ Hanc et in quibusda ꝓbꝰ est fungus in mu In alijs mmis calor Et in nonullis ꝙ sepe nubiaꝝ mma multitudo de istis romanis uenit olim fugata plurialitas usq; in terram egipti que ibidem fugerunt et nunc ita in bol uit ut suppositis indigenis illi uideantur regiae Cum et de se ipis constituerunt hmoi qui nunc est soldanu ghelethmandabron per Comanoꝝ regnu decurrit grandis fluuiꝰ Ethil qui om ipe hyemali in magna spissitudine gelatur In superiori quoq; regno hui ꝓle mr die festa Caspie et omnia animalia sublimis est valde chara Et nota q a nris ꝓbis non posset diu magnꝰ exercitus per terras usq; in Indiam superiorem nisi per tres tres mille uisetis quoꝝ iste est unus qui tame non uisetur nisi ipe etiam Et hic appellatus est Soderkent Alr ꝓ turques tan et per ꝓsiam ubi ibi sunt depta plurima dietaꝝ in quibus nisi exercitus esset ꝓuisus posset perire Certus ad finem finis huius regni romanoꝝ transiretur tame mare usq; in regnum abrchas Principalis ciuitas romanoꝝ dicitur sarath Ab hoc regno uersus nras partes iuxta regno lachon quod est ultima paganissa Cui uicinus iste finis terre ꝛpiantatis Regno prussie et russie Porro ptatem ꝛmpij Tartarie descendendo a fluuio cathay in australem plagam ꝛra ꝓsiam Suriam et Syriam uersus ꝛpiantatis fines possum alique in summa quatuor ꝙpter-

hunc septo notaē Diri in predenbꝫ primum cathay iungit regno Turquestan ad occidentem Et illud quoq; magis regio seu impio pssve ad quod scindu ḡnus rer pssve habeat etiam ab olim nome imperatoris quia tame tenz aliquas tras sui imperij ab impatoē tartarorz necesse est ut in tanto subiectus sit illi Sunt autem pstia due regiones una alta pssve que a regno turquestan descendes iuxta ad sin occidentem fluuio physon Inistra habent multe ciuitates renonate quaz melioēs dicunt Doctura et Sornargant quam aliq appellant Sormagant Et altera regio bassa pssve descendes a fluuio physon que ad sin occidentem iungit regno medie et tre minoris armenie et ad aquilone mari Caspie et ad austz tre minoris indie In hac pstia bassa tres pncipales ciuitates sut Hessalon Saphaon et Sarma Sarme In tra autem maioz Armenie quoddam habebant quatuor Reges que nunc dicunt esse pssz impio habentq fama tre nobilis et ad occidentem sin fugitur terre regio Turchie Iter armenia multas valde et bonas gnat ciuitates quaz famosior est Thauriza Regnu medie quod erga subest Regi pssz ḡnus no latus est tame longu Et ad occidentem sin regnio caldee quattu In media duo meliōs ciuitates sunt Seras et Serame Hunc ad sin occidentem est iuncta regio Georgie que nunc constat diuisa in duo regna quoz ps superior iuncta medie pfinauit sibi nomen Georgie Et inferior ps dicitur Regnu abchaz Ambo hec regna et reges eoz sunt de fide xpiana et hores in deuotione ad mos semel in ebdomada gnum rent sacmenta altaris iuxta ritu grecoz constat Et quidem regnu Georgie subiacet impio grauiter Sed regnu abchaz potuit eo q; munitu sit aquis et rupibus et alijs pusiombus sunt impio gres hostiles mō hoc regnu Abchaz habet una mira et mirabile quia ei⁹ territorij locus densus hamsen et ormens in circuitu spacio vie quatuor dietaz et videtur semp operib⁹ te nebroſ densis ut nemo audeat illuc intrare pfinde qui pfuerunt non sunt visi ꝺ̄ Attamen fatentur vocem se subtenebris audiisse no magis clamoribus hoim hymnis magnis tubis et boatus pecudu et bestiaz Sed et cantus gallor ut per hec et alia signa constet ibi habitare gentes Mare et fluuios decurrentes mstrat in suo cursu sepe certissima signa Regio tamen vtz tenebre p totu finibus sint eiusdem densitatis an forte sint in circuitu Solu per aliquod spacium et intersticia plus luminis Dicunt aut hec tenebre olim per diuinu imperium aduenisse Sapore cui impatoē pssz circa annu gre ducentesimu quinquagesimu impetuosionem xpianoz tendente cum pleno exercitu per hunc locu Et xpianis turrim de cuius fugientibus tenebre in corpusco eos ita artant ut se effugere desperarent Qua pp̄ stantes ad deos pfugia se per nentes clamauerunt ad auxiliatorem sui rpm Et deus qui pulsa cor de xpianos ad se orare orantes semp exaudit impleuit illic haim vaporem pssve quia cete nebre operiunt terram et caligo pfios monstruus per totam tenebras infinales et indictus per totam tempestate sibi fidelibus confluunt eam quam possessuri sunt veri xpiam patrem pretua et celestem item hoc abrahe regnu ad sin occidentem iungitur regno thurchie quod in longo et lato valde extensum multas habet pncias scilicet Syrie Capadocie Sauro minze Iesitem pathan et Gemoth hyn omnes Turchi cu tota turchia Suria et arabia usq; ad galileam hyspaime subiecti imperio babilonie Soldano et sunt in singulis pnciis et regionibus Ciuitates magne at multe inter Consequenter huic regno turchie ad sin occidentem in ciuitatem sarhaza iuxta p̄ mare grecie superior pars pstatis constantinopolitani impatoris Et quasi ad aquilone sui confinatur regno Surie Cuius una pars pmie est terra promissionis p̄ut sacra dem est sup̄ Sunt et alie terre insule et patrie late et spacioſe gentes in se multa regna et reges ac gentes diuisas de quibus modo per singula tractare non est consilij Cum ad sup̄dictam caldeam iuxta chesopotamia et minor armenia et velud ad austz eius Ethyopia Mauritania libia alta et bassa arabia Excepto ergo dicto ratu districtu impij pssve et pstate Soldan omnes fere p tractum terre regiones regna et insule descendendo tam per aquilonem quam p̄ austz a pncia cathay vsque ad xpiantatem sunt de impio tartarie gentium Et nondu de spano distinctu q; instinctes de roma uel venetia festinantes tam per tras quam per mare expendunt de tempe vndecim menses et quinq; diuersi prius quam in Cathay valeant puenire Ons tragi visis describam ordine a pncia cathy in orientem terras impij tartarorz illic habetur Regio cadilla spacioſa multum simul et speciosa In ea crescunt fructus ad quantitate magnoz talentorz In quibus inuenitur una bestiola in carne et sanguine ad formam agnelli absq; lana et manducat⁹ tales fructus tu bestiola et alij q̄ plures fructus diuisi quoz pceres nos non est respectus nec vsus Haim et sunt ibi ne nulle vires spales ferentes bestias incredibiles magnos quoz una vix viri vix valet in hasta portare Et inde in meridiem per aliquot dietas potest veniri ad pmas Caspie montes que descendendo descendunt in occidentem usq; ad Amazoniam de qua tractatu est in insula mulieru inter quas alpes extenditur in arma multitudo videoz decem tribuu isti per dies volutent ita inclusa ut in capiosa nouitate non possint a nra pte exire Quacq; aliqui pauci nonq; sunt visi transisse Haberetur autem opertenz certu cursu insulam Amazonie Sed illa regina diligenter obsinat Exeunte de regione Cadilla in orientem intrat regnu de barraine In qua mali et multu crudeles habitant homines Iter est ferox tremendu per illam quia ad modum ostensionem quem deus non conseruauit occiderunt vastauerunt et manducauerunt Illic sunt arbores fructu lana velut ouis ex qua texunt pannos ad vestimenta ppositum sunt ibi p media superiori parte

in forma humana et pro inferiori in figura equoꝝ siue taurorꝝ bestiantes tras et piscantes aquas
quod quidem et sup ora ratus homines quos cape possunt Et sunt ibi flumina et oes aque de amore
valde sapere Hermon et gryphes illic apparent pro media posteriori pte in forma leonis et anteriori
in figura aquile Sed statura corpus magni gryphis maius esse octo leonibus de pribus istis Nam postq̃
equi bone uel horeni eoꝝ armatu ordinem seruat et aspectat in pleno volatu tamq̃ forma bonis
uel parte sunt illius vngule de quibus eoꝝ ad liberandu fiunt cophi qui reputant plurimu proficiunt
quoq; de pennis alaꝝ eius arcus rigidi et fortes ad iaculandu missilia et sagittas Et ad istius regni lon
tarie extremitates in orientem finitur fra pontis magni Impatoris Indie qui semp vocat pbr Joha
nes Notandu quoniens per puncta totius Impij grauium quidq; audit qd Impatori oportet
non latere Confestim mittuntur per reges et barones multi mille dromedarij aut equi qui cele
rime festinant ad certa hospicia ad hoc ipm velut absq; mora per Impiu instituta Et q; multo hos
picio appropinquans et cornu resonare du audiunt paratur ocius alr qui de manibꝰ pim sessori equs
p frenum dromedarii festinat ad aliud hospitiu Et sic in breui tpe tumores ad curie aures per
uenit Siliq; modo multi pedites properantes de hospicio in hospicium ut prius propriat negotiu
hui⁹modi nuncij appellantur sua lingua Chadibo Ergo p premissa satis claret magna esse nobili
tatem pietatem uerecundiam et diuitias Impatoris tartarie grauiori de tartharis Et quod nullus ab
ista pte Impator nec psie nec babilonie nec grecie Sed nec Rome est ei in aliquo comparandus
Unde et multu est miserandu quia pe cum toto Impio non est fide catholica illustratus et saluti
lauacro regeneratus Et hoc orem⁹ ut in breui tpe euenat per ihm xpm dnm nrm Amen

De magnificentia Impatoris Indie et prosapie palatij eius Caplm vij

Cum in precedentib⁹ Impator Indie deus sic magnus inuenit de illius magnificentia aliquid
scribi hoc loco Cuius vtiq; gloria nobilitas et pietas dici non habet mor qui Impatoris de Ca
thay pdicti Nam si in aliquib⁹ videatur forte minor est tame in quibusdam satis maior quia et omne
equale non est idem cum illo cui equat Imq; a finib⁹ regni bactrine supradicti vbi oriuntur Impio
rum unde per multas dietas mittit regnum penterorze et quod est magne latitudinis et habun
dantie in bonis Cuius nonagies centum dietas dinumerare Hinc est in cui habet Impator palatiu Imperiale Inquo
residet dum sibi placet Impator Isse semp vocatur est pbr Johannes cuius nouis causam audiendi
quiq; non veram Sed multis pbri amplexum mdubitatam qua breuiter hic enarro Cum anno ab
incarnatione dni octingentesimo duo egerus de damascha cum quidem regnatoris sue baronibꝰ
et armatoꝝ magnis multitudinibus uisum est agere gregem fauente sibi deo ac eundem auxiliante conquisiuit
et pacauit per multa pria fere omnes terras regiones et insulas quas esse de pdicte Impij gran
dia pdixi Hermon et omnes qs sunt pdicti huius Indie Impatoris Cuius mittit barones unus honorato
Johannes filius cuiusdebus rex Presbyter qui Johannes deo deuotus fuit et de nomine Christi
tenuit Unde et cum barones ei dabant quasi per sortem pbr Johannes vocabulu Dei ergo dispositio
dictas regiones et pouincias Indie in his quidem suis negotiis et quemlibet in suo loco con
stituit regem Cui⁹ xpiana religio in illa vbi sup̃ semp stabilis permansit et tradit ipse
pbr Johann superiorem Indiam in quatuor multis insulis et regnibus et pfert Impatores
super reliquos ut ei certa tributa redderent et in cibus obediret Regnabant omnes eius successores
Impatoris Indie sunt vocati pbr Johannes et usq; in hodiernu tempus hoc emulatores christi
ane manserunt Interim tamen causa inimicaz uel peregrinoꝝ filiis diffusa est pma Impij
integritas et multe de insulis quas uel potius puse sunt retro ad veterem squalorem paganismi
pacti Itaq; rex et Impator iste spatiosissima tenet Impij pleni multe regionib⁹ magne et
insulis amplis diuisis mittit quatuor flumina de paradiso terrestri descendentia Phison Geon Ty
gris et Eufrates Nam mittit fines orientales eius Impij et paradisum nullus homo habitat uel
diuturn Deterea Impat alias regionibus multis et insulis distinctis per brachia omnia Charis
et in quibus singulis gignunt grandes nuciferas ciuitates et villas ac multitudo in nuciferas po
pulos Phabundanda et prosapie omnium fructuum bonoꝝ Impiu habetur famosum p vniuersum or
bem Et famosius habetur si mercatores mundi exteri possent et audirent adire sicut Cathay
Hratibus eni p rarus est illuc accessus cum plongum quinte tame p maximas pruinas Nam ex
ceptis alys sunt ibi adamantes Colles ad maris ora et mare qui sua virtute attrahunt silua
nes ferrum gementes Quo multa fiebant monstrabatur p nautas a timore quasi piscis insula magna
quam asserebant ab antiquis temporibus paulatim ibi cumulata de nauibus per adamantes retentis
Estimatur aute latitudo Impij per dictas quatuor mensium Sed longitudo non datur estimare eo q ten
ditur usq; paradisum terrestrem ubi nullus accedit Districtu est Impium per septuaginta et duas prouin
cias quibus totidem presunt reges principales seu principales Et quoꝝ singuli habent subse reges ducis marchi
ones et barones presentes et redentes pbro Johanni pontifici obedientia et certa tributa Regio et
tota tenet sedem Imperatoris in palatio viribus Impatis Cuius hoc autem palatiu tale est ac tantu ut p me
non credatur debite estimandu Quid tamen dico audacter in summa q̃ q grandius nobilius pciosius et p
plandius est in auro gemmis structura et sternate Palatio desuper descripto de gramatica in capitulo Et ex pria
li strata istius palatij principales portas esse de sardonicis vidiq; in Ebore circumclusas sed tabulate per
portas linee omnes sunt eburnee Aulaz et cubiculoz fenestre Crystalline mensaz quidem Smaragdine
Aliq; amethystine Ceteroz q; lapidu pciosaz per aurei fabrimet guttaz et nonulle in toto aree uel gemmulis
disseminate et vnaquaq; de mesa cum stabilimento pedu quis de throno quoq; pciosissimo quia nec demostrou

modu excellit Solimodo dico singulos ascensiones gradus esse singulos lapidu pciosoꝝ Pmus onichin
Secdꝰ crystallꝰ Tertiꝰ jaspidis Quartꝰ amethistꝰ Quintꝰ sardꝰ Sextꝰ cornelꝰ Et septimꝰ qui est subsce
tus ympatoris pedibus ipe est crisolitus Octꝰ cornisi et mediatoria arte firmati auro puro et relucenti
Sed et ambo thoron Pfinatoria de Smaragdis auro ornatꝰ eoꝝ distincto nobilissimis gẽmis Cineti pi
lari in cuneta regꝝ dormitoria consistunt de auro fulvo dissemnati bactis et ali plũbus carbunculoꝝ ru
bet⁹ totꝰ de nocte habitaculu illustrantꝰ Michilhominꝰ habetur cristalina lampas plena balsimo pistu
sẽp ardens et lucens ñ p augendo carbunculoꝝ lumẽ ñ p corrigendo aere trigꝝ p mistrandꝰ optimo
odore forma lecti ympatoris compacta est de puris et nobilissimis Saphiris quibus sibi churneis uel
aureis legitimus ut illoꝝ virtute lapidu suaue capiat capiat somnu et in eo carnis motus et fulso
nesq; stimulꝰ refrenentur Nullꝰ enim tangitur mulier⁹ nisi soli ꝑe quẽ Sed nec illi nisi quatuor qñ
ms in anno videlicet in capite hyemis feris estatis et antipn causa sobolis gliande vꝝ breuꝰ
tũseau de mulꝰ huius palatij nobilitate mirabili Hoc dictarat addo ꝓmissis quia circa mediu illi
in sumo capite ciꝰ maioris duo sunt nodi seu pomella de decentissim auri metallo mire magn
tudms et serene resplendentie et in ipis firmati duo Carbuncli grandes ac lati sua virtute
tenebraꝝ effugantes et velut splendorem plenu lumẽ nocturno tpe meridiei ꝛ

De frequentia palatij et comitatu ympatoris Indie Capꝰ xlij

Cruciat et ꝑsto sunt tuguꝝ dño ympatoꝛi septẽ reges qui in capite singuloꝝ mensiu
alijs septem regibus pro illis palatiu ingredientibus ꝓcedunt ad ꝑfectionẽ euoluatur
eis tempꝰ statutꝰ Ipꝰ curam habent de ciborum ordinatione ad mistrandum in aula maiꝰ p subiectos eis
septuaginta duos duces et trecentos seraginta comites seu barones quoꝝ unusquisq; optime no
uit et diligenter intendit ꝑfectionẽ mysterio Nam isti sunt ympatoris tubicinatꝰ isti tamen ꝛ
scindunt morcellos ad mensam Alij curant de apponendis in cibarijs et de deponendis de assendis
et asportandis Alij primerij Archimandrite hostiarij et sic de singulis Hec non ꝑ dictos ma
ducunt⁹ omni die in aula coram ympatoꝛe duodecim archiepi et totidem epi Quibꝰ etiam certis
temporibus alij totidem succedunt per vices Deinptiarum ad condiandas expensas vltꝛ ꝓmissas
habuit de curia Trecenta milia ꝑsonaꝝ si non amplius Sed sicut ꝓdixi de curia ꝓcedentꝰ ympatoꝛis
sic nullus huc usq; sic statutꝰ aut certus numerꝰ vltꝛ semel in die et hoc ipm sobrie satis
Quis ꝓut estimare possit expense duodecim hominꝝ de nris cui expensarent triginta homines ꝛ ibi
illis Dum plures Johannes asserit ꝓdꝰ ut certꝰ in plena expeditione non deseruit nisi ducenti
et tredecim cruces magne altitudinis et grossitudinis de auro distincto pciosissimis pcijs in hono
rem xpi et suoꝝ duodecim apꝰ hec portantur in singulis et singularibus ad hoc marmis turri
bus cum custodia cuiusq; crucis decem milia equitꝫ et centum milia equitꝫ pedituꝫ Nec tame
hic nũs auget uel minuit pũpalem pugnatoꝝ Tempe pacis per terras ꝑas de palatio ad
palatiu aut de regno ad regnu dum illi eundi placet comitatur vbiq; marmia multitudine
homꝝ ante et retro et ex utroq; latere Timeꝝ portantur equi eo tria valde notabilia que tu
xpi quam omnibus ea digne notandibus esse possimꝰ salutaria Predict⁹ enim cum in spano circi
decem et octo passuu distans omnibus videret⁹ cum quẽ pciosoꝝ vasoꝝ auri argenti gemmaꝝ et
mirabilis artificij illiq; distans subsequitur ꝑ quinos ympator ad spacium ser passuu alta crucis lig
nea mille pendus auro mille ve coloꝝ aur pciosime artificialis operis ad ornatꝰ De hinc ad ser
passuu spatiu succedit Indeq; ꝑ quinos ympatoꝛi discus aureus terra magnarum plaꝛ Sunt enim
predicti comitatus in custodiam et honorem ꝑdicte ympatoris Discus vasoꝝ ostensionẽ dumoꝝ
et maiestatꝰ ympalis Crucis in recordationem passionis et mortꝰ quam in cruce hgit simpla vꝝ
passus est pro nobis Et terra ingra in memoriam cito mortꝰ qua caro ipius ympatoris que
est terra in terram ibit corruptionis ꝛ

De quibusdam mirabilibus per Regiones ympij Indie Capꝰ xlij

Licet plũma mira habeant in terra ympij pluri Johannis ne machia operis minus predict⁹
multa tego silentio Et solu de quibusdam que vidi in pũpalibus insulis narrare ergo in
primis dico me vidisse magnu mare arenosum et quod de sola minuta arenula ut lapillorꝝ gra
uellis sine vlla aqua curritꝫ et fluit per altas elevationes et depssiones ad similitudine maris
aque nec differt aq; quo est Et q ipe non cessat stupere fuerunt⁹ interdu pisces ad litus pcti
qui cum sint altitudinis formice et speciei quam de nro mari delicatoꝝ videntur gustu in eden
do nullo tamen humano ingenio valet hoc male ꝑsuadi nec naungai aut in illo ꝑsistat Sed nec
ꝑfectꝰ longitudinem sui et plenaꝝ eas illud impedimenta de ꝑe curruꝝ Item ab isto late maris per
tres dietas habentur magne montiu alpes inter quas vadit ac si oriens de paradiso fluminis decurre
tibus petris nil pennis habens aque in quibus estimande sunt plũme magnaꝝ esse virtutu
finis de singulis humane scientie constare non potest hic petrus fluuꝰ curritꝫ ad mensu tpis
quasi tribus in septimana diebꝰ per spacium dicti ꝑdicte plũm dicteꝝ velut fluuꝰ unde quous
q tandem se ꝑdat in mare arenosum ꝑdictum atq; certum ipi lapides pennis no compazet
Tempe autem sui cursus penne ꝓpriaq; ꝑsumit pro strepitu eis et motu Sed tempe qui
est aditus non sine periculo in orientem versus fluuꝰ originem ad ingressu grandis dicti
quosdam de montibꝰ terminꝰ magna terre planities tamq; spanosi campi totalit arenosi
in quo videtur tendit ad ortu solis arungo de arena et fini elevatione solis arrestat quedi
virgulta atq; in feruore meridiei ꝑdunt fructu Ar deinde in solis declino fructu in arbusculis

paulatim minu Et in ortasim penitus deperire Vnde nullo hom audet vti illoz fructu ne sit quid
fantastici et nocui In huius depn mteioibus visi sunt hoies in toto siluestres qui et in supterioribus
suis formam pfecte videtur humanam descendunt in subtheoibo ad forma beste alicuius Doz qui
dem fe frontes gerunt cornibo aspatos grimcumbo ut fere uel apri Alij non nulla vident vti
loquela q nemo tonatiu nouit et quidam signis grepta deprimut Et est illic plura ultras siluestriu
ratiu qui dicunt papiones quibo postq edomiti et ad venandu mstructi fuerint valent capi mlte beste p desium Et est copiositas papiu gemu auiculoz viridiu in poloe Quas appellant
psitace Et quaz duas sunt gna Nobiliores habent latas in rostro linguas et in utroq pe
de digitos quinos Et quedam ex his nale loquuntur verba aut pba seu salutaones in patrie
ydeomate ut euidet salutes q dant et reddant natoibus Et no nq debitu ibi errantibo
per desium ostendant dmq aut nobiles non loquent ernia Sed si linguas latas habent et
non sunt ultra duoz annoz etatq per assuetudine possunt mstrui ad loquelam Alie net loquu
net eruduit Sed solu clamitant pro voce mlti et mli tres digitos habent in pede adsitat
tium Indie Regnu penteroire satp Ipe est lata et longa Insula chilsorathe boms copiose refe
ta de qua vnam scribo pcipuu mzz Ante paucos hos annos villam diuissimo sibi valde pfossu
tonstruxerat palatiu quasi pro padiso terrestri Circundatu murnt fortaliis ac repletu omnibus coipalibus delicijs Illic aule turres Aule tubicula ui alijs edificijs in multo nuo et gloria
p magnificu et hystat picturis Fuit quas nomiq prodigioso artifico beste et bestiole aues et
aurule discurrebant volitabant et pugnaus gestibus tollusiones mentebant ut vnc illic
prata pometa et fruteta rura delinosi collis agestu distincta beluti omi gne flozi arboz et herbaz
tum multi fontibo et riuulis quoz per spiraculas et fluctus Inglareis suaue visu et auditu psonabat
refectoeu Et sup alios fuit artifex constructi aureo argento gemis que tres principales
fontes emittentes ad plantu diu per oculos ductus riuulos vnu lactis et mell Copiosus quoq;
nus puellaz et puerozz formosoz etatis Fuit deceu et sedecim annoz Indutoz torquibo et Cathedribus crauratis exercitu mire se iotaz raptus et spectacula ar fruentiu suo duo pre nimi audiebant et
ertuitiu custodijs nec videbant dulcedine symphonie genez duloz ut certissime putaes no hominem
sed angelozz Et in istis ar silibus delinabatur iste villam Sed auez ad quid tendo nil fuat primo
nocet Quia cu huc mundie et odij fecibo sup ingenuitatem mentis omi qualiter nobilium pectum
verebat mordere Ingenuitas em et rusticitas nusq cohabitat in uno cordis domicilio opposuerat
Ista in hunc finem sibi ut p se singulos adiuuaret ab quo vasallos corpe robustos mente audaces
Et ad oem primu primam Et cuplibz p plantu datis numeribo gnisit ut illa seu illu pape seu ba
ronem quem diebat sibi adulatiu clam p insidias uel p impetu occideret promittens quecq post fit
ad se fieptuz pcessu in huius loco Sed et velut vacuans pseudo pdicauit Si quem illoz pro
his flagicijs contingeret corpaliter tradi mortis mthilhominis animam eius in hunc amenu locu padisi
si vspi et vide mefluu P hunc igitur modu nonullos nobilibo mestus tandem mdabat hui
us padisi diuinas pcentes Ipe ego mihi ductus vidi fontiu loca et multa rei vestigia ꝛc

De loco et dispositõe vallis infauste Caplm xlvij

Huius ad Insule extremitates Non pcul a flumie phrson habet locus mabil pui et ter
ribilis vltr ome mundanu penu de pinal cuentibus ar laboibo Infimus quie mihi meis
q socijs in tpe Itineraonis accidert huc subtractu Cu iam vnu de maoibo ere nat
piculosa uel pius demomosa Fuit quam diebo ac nocthbo resonat boatus et tumultu tonitruoz
tempestatu clamoz et stridoz diuisiq genis somitum tribulu quos ibi exercet multitudo spiuu
malignoz Ipe ad vallis medu sub vna rupiu apparet omi tpe visibilit mteozz ac marmu
tapur demoim vsq ad humeros tm Cuius speu pre horroe nullus pleno intuitu humanu audet
diu oculis sustinere Nam respicentes se contrespicut truculent agitatus oculos minanti tamq
ex palpebris eiecturus qui et sintillant flammis in altu Cotiq tapur se tollit ad minas et bari
at tribulie modu et grimentia subrepente duisse manentibo et erit de illo p totu ignis fumo ob
scuratus et fetor tantus Qui p magnu spaciu lue pessima vallem infestat Ingredi autem
volentibo hoibus appareat semp ad introitu vallis magna copia auri argenti vasoz vestiu et
rez preciosaz Qual dubio ibi demones confingunt quibus et ab olim multi insipientiu homi q
ripiscendi studio mierunt et vsq hui mitrant pro colligendo thesauo Sed de insidelibus
paucissimi riuerunt primo nec de pnans qui causa anarlose ingrediut P vallis aut semita que mi
montes et monticulos tortuosa sinuosa et aspa est gradientes vident et audiut plurimos demoim
ipos volitantes in ymaginibus Corporu visibiliu velut spiritu volentiu vlulatz lamiatz et hui
moi horribilu speciebo mixtaz vngulas et igentes incognitos sibilos spirantes pe superius
tapta et ad aures semp qi minuit lume aeris donec ventu fuit ad tribulissimu locu ingressum
dicti Si quis autem sincere fidei xpianus per veram otritionem et confessionem se posuerit in
statu salutionis mimis corporis xpi misteriis ac signo crucis cum intentione agendi ibi pene
tiam de admissis et tuendi de admittendis credatur posse tutissime hanc vallem intrare Sed quidem
a morte non tamen liber a laboibo horribilibo et torment et error de omnibus pteritis culpis cor
reptus ar de futuris magis solito tutus sicut septi est tenuit purgatoiu ꝛc

Itaq; dixi vobis dñi ego cum sodalibus qui simul eramus quatuordecim diuersarum nationum ante ingressum huius montis periculi premisseram. Hos tractatus longos et deliberatos acta consilia habuimus. Intrare nam ingredi deberemus. Et quidem quidam affirmabant. Alii vero negabant. Erant autem in nro duo deuoti fres de religione bti francisci natione lombardi. Qui videbant per seipsos non multu curae ingressum nisi quia voluerunt nos animare ad intrandu dicentes. Si qui nrm per confessionem et eucharistie sacrosce perceptionem se ibidem premunirent ingrederentur in illis. Quo ab omnibus nobis mediante debita pulsioe qua ipi fres pedes se gerebant parto pauimentes iras cum pedibus ad intrandum. Sed erat quidam de nobis duo eramus et tres hyspani semetipos ab alijs segregantes visi sunt alia regrere introitu nos precedere cupientes. Et certe nos illos erudite non videmus. Et quid eis acciderit an periculi subierint uel ne ignoramus. Nos autem nomen pressimus per vallem in silencio et in ea cordis deuotione quaquisq; sibi potuit obtime et cite in breui exacto spacio apparuerunt nobis undiq; cumuli massae auri et argenti et copia preciosa vasa. Sed dico vobis pro parte mea quod michi horum tetigi reputans id fallaciam demonis confinxisse ad me intendu cupiscendam mei nri vino absq; me immisisse. Cogitabam cor meu custodire ad deuotionem inceptam. Precedentibus ergo nobis hinc minuebatur paulatim et augebatur horror qm pre nos undiq; eramus subpedibus mis apparebant facie tedentia homi mortuoz. Aliqua penitus defuncta. Alia ad huc respirantia et nonulla semiuiua. Sicq; que dum nos medium talia contingebant quaerebam et dolorose subimmurmurabam. Et licet non certu id habeam estima tamen hec fieri in pte uel in toto fictione demonu. Reputans in breui tempe tantum multitudinem horum vallem spontanee no intrasse et si a longo tempe intrassent et perissent putrefactos fuisse. Ergo in manu nra posse quasi pre lentore inuenimus. Interim pedibus satis pumpti. Sed lume tamen ad medium hoc dirigente via torquebatur immis et asperabatur. Et certe figure demonu circa et sup in aere se reuertebant ad ymagines horribiles luporu leonu. Iaruarum megerarum. Qui cum quaq; genus vlulatuu rugientiu stridentiu gementiu hyantes ore intentantes dentibus nostris et unguibus nos terre mordere disperse et deglutire. Qua pre pro breui medio soluto silencio nos minuere hortabamur ne quis pro pusillanimitate timori cederet et tanto deficeret in agone. Dor igitur mo pre sedam leuitate respirante nobis usq; ad tenebras lumen quousq; hic umbram primo cognoscere posset pre acerba tormenta intorquebant nobis ad tybias et pedes plialarum velud porcoz hirsutez et ermineum et impellentiu nos ad lapsum quod quasi ad truc uel quartu aut sextu passum soleteno tuebamur in palmas seu genua uel plerosq; impedebant in faciem aut supinum. Ar pre hoc sup venere ventes turbines fulgura thonitrua thomitruoz sonitu grandinu casus. Et grandia plumbea ignita et quales nusq; accepimus in hoc mundo quibet tactabant rendimur quassabamur et pertinati fumus. Ere narrandu. Inter quoq; sensimus tamen gues baculoz ictus per humeros dorsa latera et ad renes. Alii quidem gues alys utpote fin demeritu unusquisq; Et certe dum pertanta tormenta quasi totis exhaustis viribus iam pre medio loci vallis cadentu accepit repente sub unico instanti tpis quilibet nrm erpalmatez ita durum ut ees pre collisi et pstrati iacem in extasi per unam uel duas forsitan horas. Et mistro deceptus vidit quisq; suo modo spiritualem visionem supmirabilem et extendentem dnice dicti et septu. Ego vero de usione mea michil ausus sum scribere uel loqui. Cum et fres singulis inhibuerint. Ibi de hys corpalie inhiebam et passi sumus. Gustimus hunc singuli sustinuimus ictum per corporis loca diuisa unus in facie alius in pectore ad costas in dorso uel ad humez. Et manifeste cuiq; figuu pressie impressum ad formam virilis manus humane. Ictum autem meu recepi in collu circa tali ar tanta passione ut putabam caput abscisum de corpe auolare. Et hinc ad extremu decima annus remansit in mea prima ingredine sicut. Sed et usq; nunc quus uestigato loco ille demonstrat plenissime citatem donec cum redaui toto nullabitur in sepulchro. Porro nos ibi abtasi in hys tenebris repamur singuli per diuersa cernua respirare loquendo palpando erigendo nos ipos mutua humanitate ut potuimus recollegimus et cohortabamur cum subito nob apparuit subtenebroso lumen uel potius fumosa caligine locus ille spaciosus medie vallis continens pdictum horribile caput demonis plenu fetore mestimabili et corruptus tam frigi erutatis in nullis spiritu malignoz. Hunc ergo locum mepti cum vitare vellem non in toto quamus. Sed extremitatem eius quocuq; girantes nullus nrm pleno aspectu audebat respicere que gerebat ibidem quia in videndo timor statuebat horripilatem erigebat sudorem et pauor oms artigie videbantur. Hec tamen potuit esse consilium deuotionis. Hec pre immutatu prosiri confessim a demonib strangularem transiuimus. Itaq; deo nobis gra[illegible] opitulante. Sed non sine infinito horroris fetoris qi tormento tumsiq; ertime nos precedentes apprehendit tenebrosa validaq; tempestas ventoz thorustragnine tonitruoz grandinu et pluuiaz. Cui quassatoe tollebam in faciem et in dorsa dextrissim et sinistrissim intuolante ad tybias sicut prius multitudine grimencu bestiaz nec dubito scire qm amplius qi quigenti viribus per haut vallem quisq; nrm sperabat ad solu. Post hoc tertiu lenem repit nobis aureu lux aeris equo. Antiquares facti sumus in hac tranquilliori loco nos paruper pausantes gras deo paluis extensis in celu reddimus in mensas et propie quia nullus de esset de nouenario nro sodaliu michi lemma tante figure

spuu nobis m aere non cessabant mmaq̃ pcedentes m derisionem sua pudenda simul et sedã Habeatis
q̃ pro certo qua de hys que vidi et [illegible] sensi nullam vob tradẽ possu equipollentia cũ qua Gussia
erant cũ qua singulis ne mich devotionem immuerut non attendebam cũ qua prehorrẽ laboẽ
et doloẽ multa memorie nõ q̃meidabam Per quartam aut lectam ductrice gra dei leuq̃ tñsce
tes sustinuim⁹ cũ sub pedibus hom̃ cadauera mortuoz Et ppe vallis erat [illegible] reptantiu
pcesaz Hanc itaq̃ obsetro magne cordis affectu her legentes et audientes Ego quia m illa hoa
ad cregi me agebat miserordissimi dei pietas iquotidiãbam ut deletis pro me sit et metu et mentis
intimo collaudaẽ ipm dnm qui tunc de ptate tenebraz illaz eripuit me indignu Et p ut confi
to a delictis iuuentutis me purgaret quatꝰ de postea q̃missis et q̃mittendis multa pius fore dic
netur Cum iam senior sm effectus Qm et si certum pposui moẽs corrigẽ et nũ statuo m melius
emendaẽ p filiu eius dnm nrm ihm xpm Ad her addo breuit quia non audirem hortaꝰ quem q̃
me q̃silentem ut spontanee fugiẽ decretur haud vallem m fausta q̃us ego curiosus mtu veme
tes post her ad primas habitationes necesse fuit nobis intendẽ ad refrandu corpa cibariis et balneis
et ad medendu vulneribus et q̃ssaturis donec per aliquot tempus vnusquisq; acciperet deliberatoes
sup suo futuro ẽ

De quibusdam alis admirandis per Indoz Insulas Capt̃ xlvj

Inde predam mtrtactu sratꝰ ad partes mde dictus grandem Insulam habẽ circuitu
ad staturam altitudinis viginticinq; pedu mroz de quibus ipe vidi non multos Sed cer
tum eoz et audiui⁹ esse mtuserus ad Insulam quosdam pedu triginta et satꝰ vlẽ hñ capitꝭ
non hesinus sed bestiaz pellibus vtriq; sibi appẽs q̃medentes aialiu carnes crudas et lac p
potu sorbentes atq; appetentes sup̃ oem esum carnes humanas Istoz non tutau mtre Insula
Nam et audiui q ad maris litus solent insidiari nauigantibus Haues q̃ subuigẽ nisi medium
rẽmanent tribus aut quatuoꝛ horibus per sirten sibi datꝰ Versus austz hanc mare ocean⁹
habetur mẽ alias Insulas una vbi crudelibus quibusdam mulieribꝰ nascitur mos ut lapis tarus
et malus que si per mare respererint horem more basilisci mficerent solo visu Et vbi hanc q
ha maior et populosior vbi cum multi sint vsus nobis m q̃suetꝰ vnũ desebo Cum desponsaueit
vir puellam virginem mandat horem m q̃situ velut [illegible] ribaldu qui sua dyonea clave per crp
tas sup hoc diligenter considerata se reputantur vdonea reserat sub vmea nocte et vestiget vi
rum q̃mah q̃clave p mercede sibi tradita q̃petenti Si accedens posterna nocte sponsus non inuenit
rit potit et q̃suetꝰ horem impetẽ ad mortẽ iudicii indetmabile Cuq; hmoz dicẽ volussem
tuisam Accepi responsum Ptꝰ tempoꝛibꝰ apud eos virgines habuisse m matribus puos p
pentes quibus detrahant pm ad illas intrantes deo et viros qui pro mercede tanti subeant
periculu vocantur sua loquela Cadiberus id est stultus despatus Et hoc apparet Insula vbi mulie
alios vsus pfos matres contra naturam et septuram cũ pepererint confestim Et dũ proles
moritur iocundantur lactantes m magno igne cũ gaudio et exultatoe Diuq; maneꝛ ante
vxoꝛem deadit patebit vbeꝛis plena dilecto Si cũ corpe marit quod ego fatur se iactat cre
mauda ut quia m isto seculo steterint amoꝛ vinculo tollegat non sint malo sepati Hec ta
men infelicissimi aliud seculu mꝰ q̃rem sibi fingunt padisu terrestrem Duez autem minoꝛ
anno habet mat̃ serum si placet Etatꝰ puer pferte eliget ppo planto viuẽ sup̃stes aut mori
tur̃ pnes Nec etiam non sacredunt reges per q̃uoes sed per electione ut assimat⁹ non no
bilioꝛ aut fortioꝛ sed morigeratioꝛ et iustioꝛ q̃quagenta ad min⁹ amoꝛ Nullam habens
sobolem nec vxoꝛem in plena censura fuatur Illic iustitie rigoꝛ p omnib⁹ et cuiꝰ oes Ecia
si fecerit cuiꝰ ipsum regem nec orbitratur a legibus traditꝰ per quipiscentia rez nec alterius
rei qualibet psonaz Deliquisse rex si permisit non ordet⁹ obrecrenaz Sed qua sub pena
mortis phibetur publice ne quispia in regione ei verbo tenet sive dicto facto Et qm sui lord altet
per constitutur necesse est illum breui vita dazere nec pretio equalẽ Constat et alia p istã Insu
lam multis bonis locupletes et horibus populosa de qua retulo scribendi q̃ nulla occasione q̃meat
tã quã carnis equinoꝛ lepoꝛ et auiuz quas et si nutriunt in copia vtunt diuarat pellibus
atq; plumis Ceteraz autem bestiaz et aialiu lacte carnibus nestuntur pro tuctu et lacte p potu
Inq; quisq; vir habet pot quinq; cuiq; mulieꝛ quatuoꝛq; primoꝛ excepta pgenitoꝛibꝰ patre et
matre Nam cohabitatio et q̃mixtio omi⁹ virorꝫ ad singulas mulieꝛ apparet ibi teꝛis vnde mat
ma natu primu adeat pro suo planto cuiq; viro qui circa tempus q̃nationis sedi dormient
Nec valet vllus virorꝫ esse certus de ppo q̃nato modo et legem arbitrioꝛ atq; turpem Sanct
ergo pfatus sum multa mira videntur per regiones Indoz q̃mira quidem nobis Sed illis assue
ta quibus si mira tentat cutiꝰ afflicta audierent p miris Nam et dum quibusdam duꝛ aures
vuas apud nos nasci m arboꝛibus admirant sunt satis In multis illoꝛ locꝭ seminant singulis
annis semen ad cacheen quod nos dicim⁹ lanam arboream Eruginem ex modica arbuscula
uel potius herbe de quibus colligit⁹ talis lana habetur et arboꝛ Iumperus de cuiꝰ ligno desir
tato si carbones vinos uel pris cinabꝛi teneris diligent optus ignit suabunt⁹ ad animi est
et genus mirum incredibilis magnitudinis ad humanam capitis quantitatem et hesbe berale
Oraffes uel gerphaus corpe m nroꝛ altitudine caballoꝛ Et collo m longitudine nihi
loꝛ ad pspiciendum vltra domos et muros quoꝛ posteria apparent ut hymuli siue cerui
Genus est etiam tauchionu ad formã hymulaꝛ qui sepe petulo saltu eoꝛ et mi manducantes

vitat de aere ⁊ dñi eoꝝ ad sui libitu videntur sibi varias coloreꝝ. Exceptis ut albo et rubeo quoꝝ
serpentes ⁊ matrem qualitate et quia differentes ab; coloe Aliqui tristiam in capite gerunt et quidā mor
hom ad duos pedes erecti incedunt Et non nulli qui dicuntur Reguli venenu per ora distillāt
Hec non ꝯ plures crocodilli de quibus aliquid in precedentibus retuli et apri in mrez magnitudine
boum spinosi crinis ingūtate parteꝝ leones albi in altitudine dentiū Lenheram seu edentes
ibidem habentur quoꝝ fetor equus satis magis est nris tribus equis gerens in fronte veru capite
tria cornua longa ad formam pugionis in utroq; late scindentia et non nisi infirmat elephā
tes Alie quoq; bestie crudeles velut ursi cum capitibus feris singulares Et ad pedes senos qui
finduntur latis unguibus bis acutis et ui crudis leonu sue pdez Et quod nr creditur dentes
pro gūitate decem aut duodecim mrez et vesperiones ad modu cornuez Sed et ante in triplo
maiores nris plumis indute rubeis nisi qđ in pectore et collo appareat subnigredo Et breuit
tam ibi quam alibi habentur bestie pisces vermes et alies diuersoꝝ generez et speciez de q̄
bus horis loco uel plura vel minus posset fieri narratio quia nec illis qui nigri ꝓa creduntur
credibilis videtur. ⁊c

De Dragmanoꝝ et aliez ꝑsulis et auri et argenti Capitulum xlvii

Dragmanoꝝ ꝑsula quasi ad medu consistit pbri Johannis ⁊ dñi licet vpiam non sint
vivunt tamen nāli optimo more Rudes em et in compti simplices et iusti omis artis
apparatus non cupidi nec sūpli ⁊ mundi mundi egiosi aut luxuriosi nec iurmt fraudant aut
mentiūt laborant corpe et intendunt animo implere que adiubent nāle mandatu hoc facias
alijs quod fieri tibi vis Creantes et ornantes om creatorem dei et sūpantes ab ipo simplicit
padr sum Sobrij quoq; sunt qua ꝓ et longo tempe vivunt Et si quis ab eoꝝ moribo degnāt
ꝑsbitur ꝓtinus fine mora om posposita differentia ꝑsonaꝝ vnde et iusto dei iudicio quia nā
lem crescere iustitiam contendunt elementa eis naturalit obsequūt Et raro eos tangit
tempestas aut fames pestilencia aut gladius magna riparia dicta Chene curuit ꝑ ꝑsulam
mstrauis pisces et equaz copiam ⁊ stos dñs alexander hac greco debellaē cupiens mīsit eis
trās armatrias Cui nec retrā notabilia remandauerūt nichil se habē curiosi quod tantq; ter
debēt capisce ⁊ nichilq; ita se timē ꝓditores sicut patrem bonam quam hereditas habuerūt
in gaudiū tantq; dño nutu est actum ut rex tripolitanus ad alia se verteret atq; in breui ꝑ
modu cadet quia deus dissipat eos qui bella volunt et ipse manēt par multa diligentibo
eam Dicta ꝑsula breues gignit homines et pauos habitatrēs pigmeis modio longiores
qui decoris vestibus nullo vsū cibo vescentes spectatis pomi quod secum portant sustentāt
edere quo si carent ad pacē coloz mutu marcescit Et die sno vita perficit discreto et mira
nabilitas eis ad est modica ⁊ hec em habent laborare quam pro vestitu que sibi circa arbusta
colligunt et vnusquisq; pro duodecim annis sue vite vsū haut in ꝑsula silvestri fortes habe
tur homes bestiales vestiti per totu corpus ꝓtis capillis et pilis crectis palmas et plantas
qui venduntur pennis gubinatoꝝ politicis et ratione fatere venantur carnes ꝑ silvas et dis
fugiunt piscantes in aquis omia cruda vorantes Dñs ad tre finem manat fluuius bimar
latitudinis duaz leucaz et semis quem no trāsiuimus nec quisquam nec fluuius ausi Cui illo
trānsisso ꝑstant deserta quidem aut plumis dictez ꝑ habitata nunc ꝑis put audiuimus
diuersis et ignotis gubus bestiaz serpentu troglodite et gryphu aspidū dipsadez et colubroz
in multitudine tanta ut centu milia armatoz simul ꝓtingē vsque ad arbores que ibi esse
dicuntur Solis et lune vie possent Attamen suo tempe Alexander magnus febricitat ꝓtinxisse
Et quedam ab arboribus fatalia suscepisse responsa Circa has arbores erodit balsamū Cuius
liquoris compatus magis fatur tantumdē sub dio Hanc ibidem homes de istaz arboz fructibus
et balsamo vtentes dicuntur illoz virtute quadringentis aut plurib annis vivere Quem
autem diu dann ogerus ac mandutrinus de illis vnde et nonulli pre senibus stupiditate nec
fides lesitate putarūt ipm alicubi ad hue vivere mentiri Ego autem quia tm pro dilatandi
xpianitate laborauit arbitror magis eū regnare cū xpo in celis Versus orientales ꝓter
ꝑsulā Indi ꝑsules consistūt magna regio Caprobane cruberanus et optimus terreno homez
in qua hanucio mēsium in octo vel circa dies per aquam satis tenue haut ꝓfunda ibi
tur in multis alijs ꝑsulis Ker non nascitur Sed elicitur ꝑ tres pares Et hec est vna de
quidem noiat regionibus aquisnombo Ogeri ꝑsta modicu detinet a circulo terre sub equa
tore patitur in anno duas estates et duas hyemes Si tamen hyemps aliquis dici debeat
et non magis Estas quia nulli hic anni dies caret fructu frondē flore gemine Habitatores
discreti sunt et honesti vnde et mercatores de finitimis ꝓtibus libenter cum eis tractant et spar
sim per regionem habitant pluuiis diuitez vpiam hinc iungunt due ꝑsule quas nos vo
camus cirilla et argita q̄ op illi lingua alia vocant In quaz prima sunt multe minere auri
in sedā argenti Et ꝓter quandam crassitudinem aeris continuam per pauca apparent sidera
In hijs ꝑsulis ꝓter vnā quod dicunt Canopos quod et estimo planetam Veneris et quod
mirū est valde de cum lunatico apparet eis nisi sedā quarta cum sol ꝓhano effugit enim
astrorum nos valde peritos Atq; per has ꝑsulas quoddam rubrū mare a mari oceano segre
gatur ⁊ in cirilla in locis multis effoditur collegitur et conflatur optimū auri metallū
per viros mulieres et pueros in hoc instructos Sed et nonullis ibi montibo nascuntur

...ntes ...scholaz mq̃ūtate ...ro ...tellor et ...fermitaz forma ac natura totali que p̃o suis
virtutibus effodiat purificat et colligit tum intenta occupatione aut immanas aut ꝓpositas ꝓfluentes de cauernis et speculis m Cauernas et speculs Et m confuse simt diligentes
et atres ut nemo homi audiat de facili ꝓinquare nisi quod medi illis pausantibus seu ab estu
se occultantibus aliqui non sine periculo in dromedarijs et veredarijs inpiat uel furant Solet
eciam ab eis quedam ex cogitato mitemo super equum que super setum edidit edidicit ꝺ impo
nentes hoies duas de ligno scalas seu cephmos nouos vacuos et aptos a latibus dependentes
ꝑ quas ꝺ haut famelicum dimittunt ut se pascat ad herbas in montem Quam formice vide
nes solam salientes et scandentes colladunt ad eam et ad eius cephmos pre nouitate Et quia
eis est naturale ut cum se ome vacuum implē conantur apportant certatim aliq̃ suū in vasculi
illis mundis Cumq; hoies a finiet tempus obseruauerint emittut pullū equū ut videat
matrem Cui aspecta tali diu sitiēti fluenta et hymitu pulli equa finet ouusta de aura Inde
ergo et silibus modis hoies aurum diripiut asportant ꝛc

Aliquid de loco paradisi terrestris per auditu Caplm xlvm

Hūmbus ꝺ impie fidei recta linea m orientem michil habitu est uel habitabile ꝓ ca
ꝓ et montiū altitudine et asperitatem Ac ꝓ aeris mē alpes dūsitatem Ham
in multis locis lucet quāq; sit serenus nunc fit spissus nunc fumosus aut venenosus et frequēt
die medio tenebrosus dutantq; aut pestis ingrauescunt huiusmodi difficultates vsq; ad
illu amenissimu paradisi locū quem protho plasten per inobedientiam sibi et posteris p̃didisse
nascuntur quod spaciu eciam si metiri posset est multis valde spaciū dictu Quia ꝺeo
vltiō non pressi nec predē quum pauca dutarat de illo loco ꝺ pesero versilia que dicūt per
audituꝫ paradisi frestris locus dicitur esse spaciosus ad amplitudinem quasi quāq; insulaz
nraz Anglie Normanie hiberne Scotie et noꝛwegie aut forsan satis plurimū Cum situ
est ptingens in altitudinem ad aeris supinam supficiē eo q̃ illic terra uel terre ozbis sit mul
tum spissior quam alibi per modu cuiusdā a vero centro mundi Nec valet hoc deū ab
aliquo exꝑto ꝓfecti Scriptura veritatis clamante quod ibi sit fons irrigans vniuersam supficiem
terre aque cui est natura semper fluere ad ima Creauit igitur ab illo fonte versus
nostras ptes hoc est nobis de illo loco in occidentem quatuor flumia physon gregon Tygris
et Eufrates Ab ista dimidia ꝑte terre tra equatoꝛ circuli terram influentes qua ꝑte et ꝺ
detur meliꝰ credendum cum de eodem fonte Et alia quatuor flumina irrigantia terram
oppositam que est tam alteram dimidiam ꝑtem circuli equatoꝛ ꝺ quos nos ecꝛ flumina loca
virtutes et nota ignoremus Hoc tamen volo scire pro vero et audiri illic terre fauces inha
bitatas in maxima multitudine ciuitatu vrbiū et regionū qui et eoꝛ institutes ꝺ diam
frequentant per oceanu et unda sibi mutuo cedentes et pōtes per lignā et alias medias
destinatē simt visi vnus noꝛ fluuiꝰ physon currit per ꝺ diam et ꝑ eius ꝺsita quāq; sub
terra Sed sepius sup̃ qui et ganges ille appellatus Ab illo vltimo pagamtate ꝑ ecē que
dur Oceanus deinceps cum baptizari tenuerit in po fluuie pietri dimersit Ad latus
hui⁹ ꝓfluunt multe lapides in mense pciosi Et metalli gemma fulgentissima Sed aurū mine
rie multe descendit quē in eo natalis lucius aloes et paradisi quod rebus mire virtutis inserit
Salomon in cantici huic fluuius Gyon currens per ethyopiam ꝺ vent in egyptu
ampie sibi nomen Nilus terrens Tigris currens per assiriam influit maiorem armenia Et
quartus Eufrates discurrit per mediam et per inferiorem armeniam et persidam Tandem fluuii
q̃ singuli per loca singula se iactant in mare per quod defluut vsq; ad nadir id est ad oppo
situm dyametꝛ paradisi Itaq; mito estimantur omes in vnius orbis aque dulces origines
trahē a sup̃dicto paradisi fonte q̃uis sim distantia maiore uel morem Et sm naturas rez per
quas meant diuisas habē mutantur sepeies arq; virtutes Porro ipm paradisi locū audiui a tbi
plagis orientali meridionali et septentionali in accessibilem tam hominibus q̃ bestijs eo quod ap
paret rupis ꝓcidicularit abscisa tamq; inestimabilis altitudinis Et ab occidentali hoc est
nostra ꝑte tamq̃ sup̃ humanū intuitu ꝺ eius ardens qui in sc̃is turibus ꝺphon flamen appellat
ut nulli terrene creature assensus in eum credatur nisi forte quibusdam volatilibus pur de
creat Josue iudex deus Ambulantibus eis illuc sine repentibus hoibus obstarent tenebre
nimie rupes aer infectus bestie et serpentes frigus et caumia Namq; aut tonitrui
fluuiꝰ intentes impediret meritus fetuꝰ Et q̃q; subterraneus ac impetuosus aque tur
bis descendens cum vehemencia abeuntissimo ut deꝰ est loco qui quoq; suo strepitu per
petras et ꝑ strictos alias q; diuisos tadeus egreditꝰ efficit surdos et aeris in mutacio
nem vnde et multo tam nobiles q̃ ignobiles fatua fese audacia in istro ponentes piculo
pierunt Alijs creatis creatis alijs obsurdatis et nonullis in po primo adhuc subitanea mor
te pempt Eraque minus credi habet istum deꝰ deo displicē conatu Qua ꝑte et ego eo loco
statu animi ad repatriandu quatꝰ deo ꝓuido Anglia que me pduxit seculo vluente sis
optat morientem ꝛc

Item fluentibus de regnis Cassay et Kiborth et de duate Epulone Caplm xlvii

Hinc de illis que in istendo vidi sibi cursum pauca Ie matia modu crede indeat
Recitebat itaq; quasi per aquilonem latus impij pbri Johannis et nat terre modo

¶ De aposicione huius tractatus in nobili ciuitate Leodij Capitulum

In redeundo ab hac insula per plures magna impij tartarorum in quibus semper mira vel maxime quasi incredibilia viator potest videre pape et audire Et nouerit ut puto me primum vidisse cetera que in terris sunt mirabilia sed neque hic scripsisse contentum per illos que vidi quia nec omnia memorie commendate potui et commendate multa subtrahi preter modestiam sibi decet omnibus archibus addi sed circa ut in aliis que vel ante me in partibus illis scripserunt vel forte sunt maneat locus narrandi sue scribendi Et medium huius ponere tractatus postmodum deliberauimus quam appellentes Cum alias loquendi non esset finis nec aures implentur auditu neque anime a natiuitate domini nostri ihesu christi millesimo trecentesimo quinquagesimo quinto in repatriando cum ad nobilem legem seu leodij ciuitatem peruenissem et pre grandeuitate ac artetinis guttis illic demorabar in vico qui dicitur basse sabelon ex gratia cuiusdam gualeschi aliquos medicos frequentans Et audiui de nostri viri nitrare physicam esse super alios sil' et comune venerandum ac in sua arte eminentem cuius nomen ibi vocabatur esse magister Johes ad barbam Is ergo dum colloquerem cum huiusmodi dictis aliqua per quem tandem nostra mutem reuocabatur antiqua noticia quam olim habueram in Cayro egypti apud malahelich soldam pro ut super septimo capitulo libri qui nunc in me explicentur sue artis excellens monstrasset hortabatur et precabatur instanter ut de hijs que viderant ipse peregrinationis mee per me nudi aliquid digererem in scriptis ad legendum et audiendi pro vtilitate posset Sicque tandem illius monitu exordium horum apposui est iste tractatus de quo verbo michi sibi proficuerant donec saltem ad yberniam in anglia peruenissem Et credo promissa circa me per prudentiam et gratiam dei ihesu Cum a tempore quo recessi duo reges mei anglie et francie non cessauerint inuicem exercere destructiones insidias et malefactores mihi quas nisi a deo custoditus non transissem sine morte uel mortis periculo et nunc exeunte anno migrationis mee trecentesimo tricesimo nono constituti in leodio cuncta le que a mari anglie distant solum per duas dietas Audio deus deus quot inimicas per gratiam dei conseruatas quia spero ac prono de reliquo sim maturiorem etatem me posse in pace mihi deinde corporis quieti atque salutis hic itaque finis sit scripti in nomine patris et filij et spiritus sancti Amen

Explicit itinerarius domini Johannis de Mandeuilla militis

Hec sunt indulgentie et peregrinationes terre sancte Et nota quod vbicunque Crux est posita in principio lucis quandoque sequentur ibi est plena remissio peccatorum id est a pena et a culpa In aliis vero locis vbi ponuntur pauciores ut sic sunt septem quadragene indulgencie et septem anni &c

+ In primo in introitu ecclesie sancti sepulchri in Jherlm
+ In monte caluarie vbi christus erat crucifixus
+ Item ad lapidem super quem corpus christi fuit positum aromatibus et sindone munda mundatum
+ Item apud sepulchrum in quo christus erat sepultus
¶ Item vbi christus apparuit sancte marie magdalene
¶ Item in cappella sancte marie vbi est columpna ad quam christus erat ligatus et flagellatus
¶ Item vbi milites diuiserunt vestimenta christi
¶ Item in cappella sancte helene.
+ Item in golgatha vbi crux christi fuit inuenta.
¶ Item ad columpnam super quam christus fuit coronatus
¶ Item apud medium mundi in medio chori
¶ Item in cappella sancte marie ecclesiam
¶ Item in cappella sancti johannis baptiste ecclesiam
¶ Item in cappella sancti johannis euangeliste ecclesiam
¶ Item in cappella sancte marie magdalene ecclesiam
¶ Item ad scolam sancte marie virginis in Jherlm
¶ Item ad domum pylati vbi christus fuit flagellatus
¶ Item ad domum herodis vbi christus erat illusus et veste alba indutus
¶ Item ad domum diuitis qui micam panis lazaro negauit
¶ Item ad domum symonis leprosi vbi christus remisit penam sue sancte marie magdalene
¶ Item ad portam auream vbi beata anna obuiauit ioachim marito uel viro suo
¶ Item vbi sanctus thesphanus stephanus fuit lapidatus
+ Item in valle josaphat vbi est sepulchrum sancte marie virginis.
¶ Item in spelunca vbi christus se orauit ad patrem sua ante passionem sua
¶ Item in orto in loco illo vbi christus erat captus
¶ Item vbi beata maria in sua assumptione precepit cingulum suum beato thome apostolo
¶ Item vbi christus videns ciuitatem Jherlm flauit super illam dicens si cognouisses et tu.
¶ Item vbi angeli portauit palmam beate johanni euangeliste de paradiso ut ipse destrueret an coram sancte virginis
¶ Item in monte galilee vbi christus apparuit discipulis suis
+ Item in monte oliueti vbi christus ascendit in celum.
¶ Item vbi christus fecit patrem nostrum qui es in celis.

¶ Item ubi apli fecerunt credo in dum
¶ Item apud bethphage ubi xpus ascendit asinam in die palmar
¶ Item in domo Jacobi minoris ubi xpus apparuit post resurrectionem
¶ Item in fontem ubi bta virgo lauit pannos xpi
¶ Item apud natoria silee ubi secus natus fuit per verbum xpi et p lotura oculor suor illuminatus
¶ Item apud pbaticam piscinam ubi xpus sanauit languidu
¶ Item ubi Judei ferebant vsuram Jheremiam
¶ Item apud agru sanguis qui fuit emptus xxx denarijs quib fuit venditus xpus
¶ Item ad speluncam aploz ubi latuerunt post mortem xpi
¶ Item ubi petrus fleuit penitentia suam post trina negationem xpi
¶ Item ubi Judei voluerunt mpe corpi bte marie de manib aploz. Cruxit aplos suos
+ Item in sar' loco motus fuit ubi xps sedit cena sua et mutauit panem et vinu in corpus et sanguine suu et
¶ Item in loco ubi xps cenam facta lauit pedes aploz
¶ Item in loco ubi aqua fuit calefacta
¶ Item apud sepulchra dauid et salomonis regis ismel.
¶ Item ubi xpus predixit apls
¶ Item in loco ubi mathias fuit electus in apm
¶ Item in loco ubi bta virgo sedebat et audiebat sermone xpi
¶ Item in loco ubi bta virgo mansit quatuordecim annis post passione xpi.
¶ Item ubi sanctus thomas misit manu suam in latus xpi
¶ Item in loco ubi scs Johes elevatu celebrauit missam suam bte marie virginis post ascensionem xpi
+ Item in loco illo ubi bta maria migrauit de hoc seculo.
¶ Item in loco illo ubi fuit sepultus scs stephanus
+ Item ubi spus scs descendit super aplos in die pentheccostes.
¶ Item iuxta motem syon in cena qua ecclipsauit sol, id est pars lapidis euoluti ab hostio monumenti
¶ Item ad domu Carphe ubi xpus erat calophisatus
¶ Item apud cenacu Jacobi minoris ubi ipse sanctus fuit decollatus et ibi apparent sana truncata
¶ Item ibi ppe xpus apparuit tribus mariis
+ Item in bethania apud sepulchra lazari.
¶ Item ad domu bte marie magdalene et marthe
¶ Item ubi martha dixit xpo dne si fuisses hic &c
+ Item in quarentena ubi xpus jeiunauit vl diebus et vl noctibus
¶ Item in Jherico ubi xpus illuminauit ceu
+ Item ad fluviu jordanis ubi xpus fuit baptizatus
+ Item ad domu zacharie ubi bta virgo maria salutauit elizabeth et ibid Johes bapta fuit natus
¶ Item ubi stella apparuit tribus magis
+ Item in bethleem ubi xpus fuit natus.
+ Item ubi stetit presepe in quo xpus erat reclinatus.
+ Item ubi xpus fuit circumcisus et prime effudit sanguinem
¶ Item in loco ubi fuit studiu Jheronimi.
+ Item in loco ubi sepulte sunt innocentes.
¶ Item ubi angeli annunciauerunt pastoribus natiuitatem dni
¶ Item in loco ubi abraham tres vidit et vnu adorauit
¶ Item in valle ebron ubi sepulti sunt abraha ysaac et jacob cum eox trib3 vxoribus.
¶ Item in deserto sancti Johannis baptiste.
¶ Item in castro emaus ubi discipuli cognouerunt xpm in fractione panis
¶ Item ubi sanctus Georgius fuit martirizatus.
¶ Item ad puteu in samaria ubi xpus petuit aqua a mulhere samaritana.
+ Item in sebaste ubi scus Johes baptista fuit sepultus.
¶ Item ibidem est fons ubi xpus hauriebat aqua mri sue.
¶ Item in monte tabor ubi xpus fuit transfiguratus
¶ Item in chana galilee ubi xpus mutauit aqua in vinu.
¶ Item ad mare tyberiadis in quo xpus ambulauit siccis pedib
¶ Item ubi xpus sanauit quinq; mlia hom de quinq; panibus et duob piscibus
+ Item in monte synai ubi iacet corpus bte katherine virginis.
¶ Item in cenia bte marie de pelagia.
+ Item in loco ubi angeli deposuerunt corpus bte katherine.
¶ Item in loco ubi moyses vidit rubu ardentem
¶ Item erat karissimus fons qui fecit xpus ad preces matris sue qui erat balsamus
¶ Item in alexandria in loco ubi bta katherina fuit martirizata.

Explicuit indulgencie terre sancte a summis pontificibus concesse omnib vere ptritis et confessis
loca septa deuote et pcessualit visitantib. Finito libro sit laus deo gloria xpo;

Vgenius epūs seruus seruoꝝ dei Ad ꝑpetuā rei memoriā. Excellentissimū corpis et sanguis dñi nri ihesu xpi sacramentū quod appropinquante passionis eius hora dñs ipe signo ꝓprio quo nos dilexit amoris salubriter instituit eiusq; cōmemorationē sacratissimā ingt mentis ex ultratice cōtemplantes ad hoc miter singulos huiusmodi mercatos sanguine spiritualia dispensare munera notis exposcimus ut illi condigne assurgentes laudibus sua fr̄equentius ad ipius veneratiōē sacramēti cordi dirigat et eo quo corporalis habet ꝑnitia salutaribus viatico fructibus uite cōplectentes eterne celestia consecendant ipm qui se nobis m edulio tribuit ꝑpetuo conspectui. Sane dudū pie memorie Vrbanus ꝑ nr̄os ꝑdecessor nr ad ortho dopē corroboratiōē et exaltatiōē fidei digne et laudabiliter statuens ut de tanto sacramento preter illā que dieb; m ecclia fieret annuatī memoria solemnior et spetalior habet. et ad celebrandū eius tam excelsū tamq; gloriosū festū Quinta post Octauas penthecostes feriā designans ac ꝑfidelēs quoslibet ad colendū illud domus spiritualibus ammare volens. omnib; vere penitentibus et confessis qui m matutinali officio festi eiusdē m ecclia m qua illud celebrari mter essent centū. qui uero misse totidē et qui m primis ipla festi vesp̄is sibi Centū qui aut̄ m secundis totidē. Illis uero qui prime. Tertie Sexte. None et Completorij horaꝝ officijs pro qualibz ipaꝝ Quadragenta eis aūt qui per octauas ipius festi Matutinalibz. Vesp̄tinis Misse ac ꝑdcaꝝ horaꝝ officijs mteressent singulis octauaꝝ ipaꝝ diebz similiter Centū. Et subsequenter felicis recordationis Martinus ꝑ. v. etiā predecessor nr fideles eosdē ad mare tranādi pro veneratiōe sacramenti huiusmodi potiora reuerentie et deuotionis exercitia firmare cupiens singulis eo eis uere penitentibz et confessis qui et quotiens m ipius sacramenti processu reuerentiē uel loco illius aliud piū vidēta suoꝝ ꝑpositoꝝ confessoꝝ opus facerent etiaꝝ Centū et qui ꝑmissis m ecclijs m quib; illa celebrari contingeret officijs mteressent mension epis et alijs ꝓlatis superioribz qui dēs officijs libenter mteressent sed quominus eis m ipis ecclijs mteresse possent pro conseruandis suaꝝ dignitatū iuribz et aliis time legitime impeditis pro matutinali ducentos et pro Misse officijs totidē ac pro qualibet vespaꝝ etiā ducentos. Reliquaꝝ vero videlicet prime Tertie Sexte none et Completorij festi Octuaginta. Rursus aūt m quibuslibz Octuaꝝ diebz pro singulis matutinalibz missaꝝ et vespaꝝ simili Centū necnō reliquaꝝ horaꝝ officioꝝ huiusmodi Quadragenta. Illis ꝓterea qui processionē m quib; ipm viuificū sacramentū dicto festo octaue ꝑfuture ritus ecclie deferetur continuo seqn forent. ac quibuslibet nr festo et octauaꝝ diebz huiusmodi pro pace et tranquillitate ecclie missas deuote celebrantibz pro singulis ipaꝝ singulis annis ꝑfecto mte qualibz eis qui dum corpus dñi nr̄i ihesu xpi communicandis deferet infirmis illud ꝑ incensū luminaria precedendo uel seqendo venerantur simulter Centū et qui time illud alias deuote forent Quinquagenta dies de iniunctis eis penitentijs misericorditer relaxarimus ac etiā ipe Martinus predecessor qd̄m festo et diebz Octauaꝝ huiusmodi m Terris et locis ecclesiastico quamdiu aūcte suppositis interdicto pulsatis Campanis ianuis ꝑtis et alta voce excommunicatis prorsus exclusis sed mterdictis ut ceteris recte aliari studerent admissis et illis qui causaꝝ uel occasiōē huiusmodi interdicto dedissent altari time nullatenus appropinquantibz Misse et officia ꝑmissa licite celebrari possent aūcte aplica dixit concedendū. Nos uero quos mterim ad sūm aplatus apice diuina clementia preegit etiaꝝ pro fr̄equentiori huiusmodi veneratiōe sacramenti sūmus cōfidentes affectibz nr̄i patres ministerij salubriter mpturi necnō relaxationes et concessiōes predictas aplica robore muniminis ipos notum fidelius committentes premissis per eosdē Martinū predecessorē ut ꝓfertur relaxatis diebz aliis totidē dies pariformiter ab ipis fidelibz consequendos adiicimus per ꝑntes. Et nūsp̄ vniuersos patriarchas Archiepos epos et alios ecclias ꝓlatos monemus et hortamur m dño ac eis ꝑ aplica scripta m virtute sancte obedientie districte precipiendo mandamus et m remissiōē peccaminum

munigimus ut per se uel alios eor subditos per singulas suas ciuitates et dioc ecclias in dominica feriam et festum predicti prodime procedēte saluatoribz ad veneratiōz possime sacramenti humusmodi mortis et ēd hortatiombz psentiuz quaz etiaz tenor inter gratuitnales festi necnon diez octauaz huiusmodi lectiones recitet luteruz continentiaz et effin publicare et insimare pregerent ut eiusdez sacramenti suffragante mise rio subditi et fideles ipi spualiuz graz uberiori fulciantur augmento et ab illo qui se pro ipis immolauit hostia post hinc ite cursuz ad glo riam pducantur eternā Verū quia difficile foret hmoi litas singulis exhiberi volumus et eadez auctē decernimus qd ipaz transumpto manu publica et sigillo alicuius Epalis uel superioris ecclastice curie mu nito tanq̄ presentis si originales exhiberentur litteris plena fides adhi beatur et perinde stetur ac si originales littere forent exhibite atq ostense Dat Rome apud Sanctumpetrū Anno Incarnatois dominice Millesimoquadringentesimotricesimotertio Septio Kl Juny Ponit mri Anno tertio de curia

N. Cuper

Omsatus Epūs seruus seruoz dei Ad gretuaz rei memoriaz Dum benignitas conditoris humana creaturaz ad similitudinez suaz creatam misericordi pietate respiciens et collapsam fore primum parentis lapsu considerans illam miro decreuit consilio reformandam ut scilicet uerbu superniz quod erat in principio eam a mortis nodis liberaret Volunt igit pij patris qua nos dilexit caritas tempis plenitudine verbū ipm eternū sub forma serui carnem nre mortalitatis assumere ut tandez morte iram moriendo destrueret ac damnationis sententiaz simul et maculaz qua per reatuz primi hominis generis humani posteritas maculatum esse nosebatur cle mens uerbi eterni bonitas aboleret Quapter de clara stirpe regia David preelegit virginez in cuius utero mistico spūs sanctus uerbuz ipm eternū susciperet ut ei credoretur nota uerbum ypheticum virga de radice ysse et flos de ra dice eius descenderet et requiesceret ipius domus super eum profectam regi nam nichil in mundo eligens que tanto regi digna fuit sui corporis thalamu parare de quo tanq̄ sponsus pdit filius hominum procederet speciosus locum in Nazareth qui flos sine sanctitas dicitur ad suam conceptionez elegit in quo per angelice salutationis eloquia ipius incarnati verbi misteria mirabi liter sunt solemna celebrata Ibi enim nre simplicitatis redemptionis exordia ibiq primus dies sanctificationis illuxit qui nobis de salute spem intulit et de eternitate letitiaz in hoc etenim tante fecunditatis loco virgo regia venustissima a dño consecrata flos sanctitatis vas celestis gre mundissimu omnium virtutum floribz redimita cuius pulchritudinez sol et luna mirant redemptore gentiuz virgo concepit datura lucem gentibz sub mortis cali gine constitutis Dane ipa regina celoz in cuius se clausit misericordia dei filius factus homo exitanti honoris fastigio sibi per angelum nuntiato nequaq̄ elatione assumpsit spiritum sed tanq̄ ancilla humilis q̄nus mater effecta domini humilitatis sue quam respexit dns exequens officium exurgens abiit in montana ad Elizabeth cognatam suaz que vocabat sterilis iam senectu pregnantē cum festinatione et qualiter ab angelo humilime salutationis sustepat oraculuz sic etiaz ipam Elizabeth humiliter salutauit Elizabeth uero ut salutationez audiuit virginis gloriose repleta spiritu sancto et incarnati verbi misteriuz in utero sentiens virginali voce magna

exclamauit et dixit benedicta tu inter mulieres et benedictus fructus
ventris tui et unde hoc michi ut veniat mater dñi mei ad me ecce enim ut facta
est vox salutationis tue in auribus meis exultauit in gaudio infans in utero
meo et beata que credidisti que perficientur in te que dicta sunt tibi a dño Ad
que virgo veneranda in humilitatis spu respondens illud inmirabile canticu de
cantauit Magnificat anima mea dñm Et exultauit spus meus in deo salutari meo
Quia respexit humilitatem ancille sue ecce enim ex hoc beatam me dicent omnes
generationes Quia fecit michi magna qui potens est et sanctum nomen eius
O magnum misterium O admirabile cõmertium O ineffabile sacramentum
ut matres de pignoribus que gestabant in uteris in spiritu presentirent et
etiã prophetarent et ut sacris emanuely pandit ystoria celi Regina grauida pa
tu cõsecranda diuino pro humilitatis ampliori signaculo pannosoris sin quem
gestabat filij gemitricia grauide humanitatis impendit obsequiũ quo impenso
completo qi himsmõi visitationis quasi Trium mensium tempore in domu suaz
est reuersa Hec est enim illa de qua sacra canunt eloquia sole amicta luna
habens sub pedibus stellis coronari meruit diademe Hec est illa que in suis
castis visceribus celi terreq gestauit opificem et sola cunctas hereses interemit
et pro xpiano populo ut Aduocata strenua et Exoratrix piissima ad Regem
quem genuit intercedit Sequitur felicis recordationis Vrbanus pp. vj predecessor
nr dignum reputans et debitum ut festum visitationis ipius beate Marie virginis
quando ut prefertur visitauit Elizabeth in dei ecclia celebraretur quod testimo
nio sancti spiritus eleganter humanis negauit rationibus detractari ac atten
dens gd laudes tante virginis humana lingua nõ sufficiat explicare nec etiam
sancti et iusti eam in omnibus ille quem celi capere non poterant se contulit aula
virginali dignis laudibus preconiis ad plenum offerre potuerunt et considerans
gd ex quo dñs in sanctis suis laudare iubemur quantomagis in veneratione
beate Marie virginis meritis ipius exultantibus animis collaudare et eius laudes
augendo titulos gratis referre quem genuit filio debeamus que etiaz exaltata
super sidera stellato consideret sin solio genitoris ne etiaz dimne visus fuisset
resistere voluntati que tam sibi qm aliis omnibus devotis ad huiusmõi sancta
festiuitatez celebrandaz ut pie idem predecessor credidit dignata fuit mente in
spirare deliberatione etiaz ssp hoc matura phabita de fratrum suoz sancte
Romane ecclie Cardinalium de quoz numero tunc eramus consilio ad exaltati
onem fidei Catholice digne et rationabiliter videlicet vj Kl Aprilis pontificatus
sui Anno undecimo statuit ut festum predictum videlicet festum visitationis beate
Marie virginis quando ut prefertur visitauit Elizabeth vj Non July Anno
simili in dei ecclia cum laudum canticis letitie iubilo cordisq tripudio sub
duplici officio per orbem uniuersum solenniter celebraretur suasit etiaz et
consuluit idem predecessor nr ut ipius festi vigilia ut vigilia Natiuitatis et Assũp
tionis predicte virginis festiuitatum etiã in observatione ieiunij deuotius ob
seruaretur et mandauit quod simile non tamen duplex officium absq alicu
ius sancti commemoratione exceptis primis vesperis ante Octauam Apostolorum
Petri et Pauli et officio totius diei Octaue cui commemoratione tamen eius
dem nouum festum per septem sequentes dies in dei ecclia cum celebritate debita
decantaretur ac etiaz volens idem predecessor xpifideles ad celendum tante
festum virginis et etiaz celebrandum domus spiritualibus animare ipsosq unusquis
de thesauris militantis ecclie benedictionum muneribus cupiens plenius re om
nibus uere penitentibus et confessis qui in Matutinali officio festi eiusdem in ec
clesia in qua idem celebraretur interessent Centum qui uero misse totidem
qui aut primus ipius vesperis similiter Centum qui ante Sodis totidem Illi
uero qui prime Tertie Sexte None et Completorij officijs pro qualibet
horaz ipsaz Quadraginta dies Illis autem qui p Octauas festi predicti Matu
tinalibus vesperoz Misse ac predictaz horaz officijs interessent Centum dies

singulis Octauas ipas diebus de omnipotentis dei misericordia et beatoꝝ petri et pauli aplorꝝ eius auctte confisus de meritis sibi penitentys misericorditer relaxauit Ne autez pro eo qd ipius pdecessoris supplemente obitu littere aplice super pmissis confecte minime optinerint hmusmoi constitutio dicti pdecessoris frustretur effectu volentes et auctte aplica decernentes qd hmusmoi constitutio a dicta die videlicet vj Jd Aprilis pinde sortiatur effectu ac si super ea dicti pdecessoris littere sub ipius dat confecte fuissent prut supius enarratur qd ꝙ pntes littere ad pbandu plene constitutioez hmusmoi ubiqz suffragant nec ad id pbationis alterius admittatur requirat vniuersos Patriarchas Archiepos Epos et alios ecclias platos monemus et hortamur in dño per aplica eis scripta in virtute sancte obedientie districte precipiendo mandantes et in remissiõez peccaminum iniungentes quatinus tam gloriosum festum et celebre annis singulis vj Non Julij ut prefertur deuote ac solen niter celebrent ac celebrari faciant vigilie hmusmoi suadeant in authentica meriti observari et faciant per diuersas ecclias suas Ciuitatiz et dioc celebrari ac officium pagi supradictiz ut pia eiusdez virginis intercessioe ipi xpifideles et hec a nobis protecti et in futuro sempiterna consequi gaudia mereantur Nulli ergo omnino hominu liceat hanc paginam nre nolimtatis constitutionis monitionis hortationis et mandati infringere uel ei ausu temerario contraire Si quis autez hoc attemptare psumpserit indignatioez omnipotentis dei et beatoꝝ petri et pauli aplorꝝ eius se nouerit incursurum Dat Rome apud Sanctumpetrum v Jd Novembr Pontis nri Anno Primo

Eccl. eccl. pastori dã prẽ pandit Jo de Alf.
Cõmuni sumebat opẽ iam tpe lõgo
Postposita. gaudẽt omnes sup arce ipta
Et pẽ inuũ stimulis agitãt acerbis
Decepti qs dolo tanto dolor vrget. ut pẽn
Jn defendẽdẽ gradibꝫ missa celebrant
Pdãtiõe gladio truc friso necãtur acuto
Eius t aprile morte dãt festa tiburti
Anno millesimo nonagesimo qꝫ nono.

Ego Abbe Nunne de mecten scr hunc ortu

Tpa aũ causis templi vẽn hic huiꝰ
Quisquis nosse cupis mẽte pspicta decusq
Henricꝰ qrto romanꝰ sceptra regente
Imperij aũ cum totã iuitauit aurẽ
Subdere et pulsis regi preclude polis
Urbs mediolanꝰ portas eꝫ ausa rebellis
Quã tandẽ capta spolijs prius aucta opimis
Fuerit victorꝰ nec templa flãma uorauit
Virgnis absumit candenti marmore fabrefacta
Inde dolens animꝫ pio feruentiꝫ amore
Instituit nouã venerandi more edem
Et fuit quoniꝫ solo potuit placuisse
Tunc tricentesis prefuit. mutatus olim
Primopis et diuis ff comes acer Tacitꝰ Nunc cum uideris tulit hoc a tempore munꝰ
Vt templu sublime loco fundaret iusto
Turribꝰ eprosus constructoꝝ pluribus
Adultꝰ domꝰ et multo refertꝰ auro
Cernale uides fornix sublimiꝫ stare columnis
Formice xpetuo fastuꝰ prima regente
Hoc fuit pfectꝰ venerabilis ope piorum
Primo et ornatur pbendas canonicoꝝ qꝫ
Carminibꝰ laudes tibi virgo maria phonice
Postqꝫ pecunia ter fere ab origine templi
Fluxissent anni. fratribus venerit hora
Pauperibus Xpe miserãda rede pempta
Cruda nocte fuit hec. nã dñi fundamẽta muro
Ipsiꝰ ecclie hathomi pquiẽ repsit. et imo
Manare lutea fluidã solido sine fundo
Hoc simul timebant opi. nemo sapiẽtiꝫ
Hinc morbo valuit quamlibet arte mederi
Alios medicat ope. minat nescius arbis
Artificẽ reiq nõ arte posse mederi
Dñi sit ergo rei spes esset nulla salutis
En modus hanc friso solidare sponsor. adhibet
Pro quo dñe petit sibi poscit munificẽtiã
Quam dilecty erant cordi fideles filiq. illi
Annuit pfid ferreus suadet ut mutuo
Clericat patrio. pauperie munera patrie
Filiq auxilio fremitus rebellantes

Anno dñi mcc[illegible] ... Benen in ecclesia ... per dominum papam ...
Frederico Imperatore [illegible]

Serenissime imperator hac hora quidam de parte collegarum domini Cardinalium electi nos humiles
in sanctum ministerium hortabuntur ad consolationem vestram et sanctam matrem vestram
ambos recognoscimus hunc honorem potissime a vestra benedictione post deum et parte collegium
dominum nobis concessum gerendum ut vestris et ecclesie negotiis sedule vigilemus
valeamus ut decet nos multum servire. Cum moveo precepto beatitudinis vestre
tum deposcimus pedum osculum et vestram manum serenissimam. Data Verone apud sanctum petrum
anno [illegible]

Karissime in xpo fili Salomon et aphram benedictione. Omnipotens deus ne gratie munera mea si
iudicio suo hanc meritis imperitabili voluit nos olim ordo ecclesie sancte Cardinalis
Benen in sanctum pantaleonem romam hodie pro augusti de assensu voluntate sanctum negotium sedis
Romane curie Cardinalium electi ad celsitudinis vestre pia in nos specialia caritate iocundum
esse non dubitamus ubi officium significandi patuimus. Altissimus qui nobis tui amoris imposuit
illud nostra pia fovere nos doceat memores primum eiusdem collationis tue nos in tenui sorte
tua tacentes clementia pia excepisse alumnos et honori qui tenuis est studiose fautores
gratum te vita ut ad cardinalatus dignitate unitate beneficio fovendum exercitii et
unde post deum a quo bona omnia procedit et collegium sum patrem quos voluit valuimus
que te ministros pontificatus sui a sublimitate tua recognoscimus. Conabimur pro eo in deo
posito ut magnitudo tantorum beneficiorum esse non videamur. Serenitatem igitur tuam ut
pristina in nos pia affectione foveat et nolens timeas vestre fovere nos admonet
nec deserat te maioribus que ei omnis honoris processibus tuam benignitatem tractemus. Cum
simus in specialem augustum tua nobis nos recommendamus salutari tui et eidem celsitudini
tue intimo affectu cordis nos humiliamus. Data Verone apud sanctum petrum pridie nonas iunii
die per augusti anno regni [illegible] pontificatus nostri anno primo. Quia igitur quod ego G de
Buchenrode cognovi ... [illegible]

Quanta laudabilis
Insignis et amabilis
Inuisa creatori
Quis es animalibus
Crebris tuum pectus
Sunt gemitus plasmatori

Laudet plaudat tridigena
Pugnat xpo forigena
Quanta tonantis
Quis te mens gemuit
En es rubrata pestibus
Fame gladiis et esibus
Unda diluvii
Satan inintonuit
Vis martis te sonuit
Vi fecta supernali

Te tremor et vecordia
Te pressit dei discordia
Caligo fatimina
Telis fixit postscenis
Per inimis per septenis
Vis detulit divina

Quin torax hastile rudius
Tortum sim gladius
Non pavis ve resina
Ut speculer sublimius
Per ypocras eximius
Hac nunc a ruina

Sin retro perspectabilis
Magnatum formidabilis
Pretemnit te tyra
Demonum gloria
Castra tela tentoria
Ereptione fera

Ut venus romulo
Tanta vix ab avo
Timuit te minus
Primates conspiravernt
Iuste vota pepigerunt
Sed tarda lamina

Surrexit dira vetus
Cladis pestis senectus
Vis unde refrenatur
Satan sit condemnatus
Ius thetidis confundat
Vis martis enervat

Demit a vehemencia
Gratuita clemencia
Tua dya sophia
Cessit alienigena
Pavit te verbigena
Deo lesit monarcha
Tamen xpo per trucis

Te ingrat ut admittat
Salver sua te sternat
Cleri clero velociat
Plebe cum clero muniat
Hostes tuos eneruet

Sapientis ḡsiliū dōcz in tpe oīj scribē sapiaz rutiosū qz rerum
indagatōrē ponssie vt ex rogniōr multabilīt creaturaz q̄ in
subscīpto libro declarāt tresiat in hūanis mentibz noticia et amor
īmūbilis creatoris ac p̄ hoc ꝑfectu ꝑmoz qsulat hoc mag ꝑfro
mstrtu mūtatio quotiescūq̄ me moēs aptis argumētose ex ductis ho
baz floribz mel sibi ḡgregāt Quecūq̄ nālia tractatz ḡstrictz actq nouulho
z mi speculatiōs nō positis colligē ex tomis Doctōr qz illustriū vnoz
q̄ Joseph⁹ eusebij ysidori Jheronimi Augustini ḡmestoris thome de a
quino Vincentij frīs qz mūti ac aliōz in vnū volumē cui nomē ꝑpōit
ꝑpendiū cronicaz̄ In quo de mūdi spacio situ qualēcz mēsione
fen vt ex ipīq magnitudie īmensitate creatoris z ex varietate ſpectum
cuiꝰ sibi ipsi creaturis ꝓfūdiē nō ex pluritate tpm eig ēmtate
diligēs leōr possit ꝙsidere Etiam qz in eo descripsi de bellis famoſ
p̄ orbem vsq̄quaz gmissis aliq̄ de sīm pris aduenit tēr mē pacificq
ſ donat nos hīc bellū q̄ timoz īmūdoz qz spūum missus vt ex eis de
leōr solicitq adiūe possit q̄to feruoē pugnandi sit q̄ rōsibiles hostes p̄
salute mā spūali cū alij vtpote infideles sue salut īmemoēs tri vnluter
dīmittuerūt p̄ salute atq̄ gloia tēpali tuenda vel etiā acquirenda ex
hominū vō in gisde plis q̄ualibz omissoē licz ꝑfecto aduerte seculum
dei in reybos qb̄ q̄ vilia peroā z abiecta reputans pmatis coz tri
dīmicoz nō salū interīe vīj etiā corpe aīa perīe pmisit Ergō bo
nitatē dei in clooē z clemētā aduēte debemq̄ q̄ dū nē intrā volut
ſ pro eisd⁹ morte sustinuit ignominiosam atq̄ cōs n ꝓfuit demonū
fraud morte labefact doctrinaq̄ bellace vt m aīa z corpe salute et gloriā ac
q̄rentē sempiterna Ergō supplico oī hūc librū legenti q̄cūq̄ si qd i eo
corrigendū reperit ignorātie mee attribuat lima q̄z rogitat rātate q̄d
aut correctōe mutet nō mdīgē Doctoz ꝓbitas ymo Dīne bonitatī
a q̄ id acceperit ut gratz actoe assūbat De deo

Deus est ſba in corpoēa simplex z i gmūbilis etna z incōpsa in
ōpsibilis z in effabil Ipe est vt aut bte augt q̄ amat oē q̄ ama
mo q̄rit n admonitz q̄ nō mutat n puniēdo Ipe nō mīmis omēa
dissonātia ex tīmalos punit iustus est qz coz merit punit Et ut malus
pnit iustoz z qz bōitati sue q̄dēter z Ordīando igr malos iustoz z nos
nos ſ sīm se idē nō qz nobis reddit debitū ſ qz frīs q̄d debet sum
mū bonū Cui utiq̄ sīs repugnāria z iuste punit z iuste misericordit
punit Ipe z logitudo ḡpter ētnitatē īcōmēsurabile latitudo ḡpter
īmēsurabile sublimitas ḡpter mūtitudē īattingibile ꝓfūdū ḡpter sapiam
inscrutabile Deq̄ ei p̄ augeri q̄ imēsi z meq̄ minui q̄ vnq̄ est
mer loco mūti q̄ vbiq̄ est n tpe q̄ etnq̄ z mr cognitōe q̄ sapiēs
simq̄ z nr affectu q̄ optiq̄ est De potent ꝑ de scia &c z ꝑ sād Dīnū

Deq̄ q̄d opor z z tame moza n fallī vel vmq̄ nō p̄ n primū fre
nō p̄ ymo ponq̄ si hūmoī passionibz subiri possit opōn
esse Quē utiq̄ oīpotēq̄ in duobz appareat s qz nr nō ad facīdū
malū ei valz mstrū nr voluntē eiq̄ impedīre Quā ei p̄ quē
posse z prīe potētie h⁹ cui⁹ nō d⁹ qz posse pterire nō est

potencie ꝫ infirmitat⁹ egalia aut fr̃e nō ꝫ posse ꝫ nō posse vn̄ ds
augꝰ dꝛ nō pt fr̃e iusta q̄ xp̄e ꝫ suma iustitia ⁊ nō posse
metu magna ꝫ dei potencia nā p tres actꝰ destruos rꝯ creatꝛ
detrectaret⁹ De sna dei dicit thōs de aq̄no in suo q̄ppendio dꝛ
q̄ffert tpalia etnalia mirabilia ⁊ mūbile gtingen⁹ dfallibile et fu
tura pnalia Dsna de pdestinato nō inf⁹ arbz mirari q̄n
si hō ecclie multa secret⁹ iudicij nā frustr̄ q̄ponent⁹ bona pmia vt
malis supplicia Inf iuste bōi remunerent⁹ ⁊ mali puniren⁹
Inf malor⁹ mor⁹ dꝛ esse auctor Inf nr̄ sp̄andi aliquid nr̄ supplicia
de villa esse nō Inf coactiue⁹ libertas arbitrij q̄ se hꝫ ad bon̄
q̄ ad malū Inf nr̄ bona facta essent laudabiles nr̄ mala facta
vituperabiles Omnia de pdestinatore hēm⁹ exemplū boēij d
libro de q̄so hō mo Si q̄s vidit aq̄ue fluenti totā mare ⁊ q
ille sciat totā nr̄ tm visū eq⁹ ⁊ rā illius fluctus Dr dꝛ quidz ma
la actꝰ opa nr̄ tm ⁊ rā q̄re male operet⁹ Solbor veruptū fuit sic
pmissū ⁊ Vn̄ augꝰ ymo q mī in decretis ait Visis ne pdesth⁹
q̄ simul vasa ire misc̄ dꝛ tradat interitui sino sponte meu ⁊
veneñt⁹ hre pmū Qz nr̄ dꝛ hoc inferret pn̄ nāl ⁊ pena
si hō ex pdestinatoe dei recidisset in culpā Sid vō augst⁹ a deo ꝛ
ditos desiderijs suis ⁊ obduratos legimꝰ aut ꝛ reclusos ⁊ mag
me pr̄is suis hō rpos meruisse ꝙfitem⁹ q̄ tm coꝛ mala p
resserut vt ipd sibi pena debuerit q̄ pena ⁊ eis supplicia vtrū
⁊ tractū Ire ide in sermone de obduratoe phōm Primo hō fid
lucet et firmit⁹ credat dño vitā q̄ dꝛ mūdꝰ pt desiit horem n̄ pt
ab hoīe desiat Tri ē ⁊ sdo ⁊ tertio vmsq; ꝙ tua pia q̄nscient⁹ ꝛ
spectat⁹ tm illū dꝛ sicut p ꝙphaz dicit vt quātū ⁊ vnat Tri vō in
pr̄is suis repit pmanē de mīnitudie pr̄ez nasit⁹ desparo Et
desparoe obdurato q̄nat⁹ Dū hoīes mrfugerent ⁊ pr̄is desponent
pr̄ia sua q̄ piū fuit respectibz mīmis pr̄is adducēt⁹ ecclā emina
⁊ tumulū fecerut ac sepos demergut Sd nō finē fuit impletꝰ qd
scptū ꝫ Priori cū veniet in pfidiā malor⁹ exemplū Hic qualis
indueret⁹ q̄ ad correctoē rastigū a dño nō met⁹ Quāe ad deus
nō occ̄ ita misericordie flagellat vt nullū ofī se indignū pmittat dur
illor⁹ magnū q̄ obdurati merent⁹ assūendū ꝫ nō ad misericordia dei
iudicia referēdū q̄ plerūq; fuit occultū nīsi tm iusta Omnes vbi
sup̄ fidem est aut in aplis pdicanda pdestinatio vt dicit Hiue
rius ſ laberando siue dormitat ſ ore vacando qd vos dꝛ foꝛ
pstruit q̄ stulti nō pt hoc capere Sz sic ꝫ dicend Hic recurrit vt
ꝙphendat atq; vt hō ipo rursū vro ita vos progenitos nouit
Vt legitime nupserit q̄uidat ad regnū celi oī fidei q̄dāo q
missū Inf thōs dꝛ ei fr̃e acp saluari quidz sic ⁊ modū q̄ saluari
debeat profitet ꝫ qd studet ꝫ qm dicit volo fr̃e qd mī placuit q
si saluari debeo saluabor ⁊ si dampnari debeo dampnabor Sid stul
tꝰ art mfingit q̄ dicit volo ede ⁊ bibe qd mī placuit q si natꝰ
debeo renascibor si mori debeo mior et sic cetꝰ in vnū cent me
dine Hac si dꝛ permittit libertꝰ arbitrij q̄ se hꝫ ad vtrūlibz ⁊

vide hoc cū ⁊ q̄ne
lib⁹ ppe fin ca⁹ ar
ca⁹ mfine ⁊ d⁹ fer
⁊ d⁹ mare illud ⁊
tollit⁹

nō pnor

hor nō ē ꝓdicib⁹

malū rnde h° nō pmittat n' uſte vt ſtipdrm ꝫ Iuſtꝫ ſi p gram
pueiat nulli fiet m uiā Cū aūt deꝰ malos dāpnat 2 rpbat opat
ſdm iuſticiā qñ vō pdeſtinat agit ſdm gram 2 miam ſ nō ſcdm
dit iuſticiā q'lōiꝰ vō q' ror hoīs tpliter mdurat p° mō p ſdbilē
ad ſuſtipiendū gram Credo mō p firmā adhēſione ad prīm Tr
nō mō p rebellionē dmarꝫ inſpiratorū 2 mandatorꝫ dei Vñ et
in rcpbatōne tria ſiūt ſdm dcs pſciaꝫ Vnū ꝫ pulſio miqutatis
ab eterno Alterꝫ obdurato ſ ſubſtractio gre in pēn q' meruat ex
maximis precedentib; prīs vt dem ꝫ Tertiū ſpiano pene ſ fluēto
Et q' nūq ſpiam mō ſcit ſi dignꝫ ſit odio vl' amore bonū ſre nō
dimittat qm̄ multū bo' mazꝫ rremuneratū n' vllū malū ſ punitū Vt

De qformitate voluntatis mee de voluntate Dei Dr Bocnꝫ i q2eo

ad dei voluntatē ſic aūt thōs plena qformitas in deū aphendit
ḡtuor p° vt velimꝰ qd deꝰ vult Credo vt velimꝰ qd' vult nos velle deꝰ
Tertio vt velimꝰ h° ſ qd' vult Quarto vt velimꝰ eo mō q' vult deꝰ
Imterꝫ implet aūt ſſp voluntas dei vel a nob qñ bñ facimus
vel de nob qñ peccamꝰ bono opi mō rorrndꝫ deꝰ ḡtiā 2 mā q
remuneām 2 malo opi mō rorrndꝫ eius iuſticia q' nos punim

Alius quidā actor deꝰ nō ꝫ michil cū ſit viſibilit ā ſ vſibilit qd nō
de mteder 2 ſuiſibili cuſa ſuum q' deꝰ non eſt actor malorum
ſpator ad uibeat ad fieri pmittat ſdm m effibile iuſticiā pmiorum
ad penaꝫ glieꝫ 2 retributionū mala q' ab imḡe fidelēs pſeruit ipſe
vtiqꝫ pfuit vel ad demēda prīa vl' ad evitanda ꝑbrandaꝫ iuſticiā vl'
ad demoſtrāda hūane miſeriā Adeo quoꝫ deꝰ elēctis ſuis ora rorrā
in bonū vt ſi q' cor pcando deſiat h° rpm eis rcdē ſiat ad ꝑfim
Dū ſeliꝫ thalamos redeūt 2 ſtrucnores trmorrinoꝰ prudentioꝰ
2 minores ſiūt de cātoe angelorum et caſu eorum

Sicut ex ruine ſolis ſplit aliq ſicut de nouo nulla trā ſ ipō ſole
vel in eius ruinā fiet mūdē vel ſ nouatōe ſic ex voluntate dei
nouā hūt ē ſm̄ actorē mutatōe Vñ ſolis ſ elemtō ſic d' Aug' ſiꝫ
ꝫ m ipō vita erat Aug' beda exponēs ait Aug' ſtm ꝫ m ipō ſiue
viuū ſiue vita rationis ſignat. h° totū videlicꝫ oīs creatā viſibil
ſiue ſuiſibilis in ſpiritali ſide voluntate ḡi ſſp viuebat 2 viuūt nō q
rectū ſꝫ creatoꝛ qd' creatum ſꝫ q' rectā ꝫ illa nō voluntate ſue ſ
q' ab eterno huit 2 hꝫ qd' 2 qñ creauit qualē creatū qbnet vt
maneat ad quē ſine ſingula q' creauit ꝓduxit Omnibit ꝙ
deꝰ ſp ide quo manēs creauit creaturas mutabiles ſ visibiles 2 inui
ſibiles m̄ qb angelū obtinet ſuum lord ſpr cū ſit 2 loꝛū nō om
pat Sz ſicut d' Aug' Expr loꝛū nō replent n' qm̄ ſiue ḡtie ſꝫ vnue
Et ob h° ē poſſunt mſmm ſpr in vno loco nō trā vng ēſt ſ alteo
Et hꝫ ſpr trāſeat de loco ad locū nō trā mſpatio ſiu diſtantiā ſiue
circūſtantie ſicut corpa Et hꝫ ſpr ſit ita in vno loco vt nō alibi nō
trā replet vel augustin lord vt loq ꝓpe mmg de corpib; ḡtinet

Oma ḡi dei ymago angelq ꝫ ſ ſba intellectualis modus attributo
libēa mterpōea deo mīſtrīe ſdm gra nō nā ſ mortalitate ſuſcepte
Quatuor attribuūt angelis ſ eſſe ſubtilitas vois ac intellē pfpa

no no no hz

Con hens

de volūte dei

no hz

qp deꝰ nō eſt aūr malor

no no hz

de cātoe angelor 2 or pr corp

mentis liberi arbitrij facultate & psonalis distinctio ¶ Ysidorus vult
de angelis ita loquit dicens Angeli cum sint creatura a creatore na
turabiles quidem sed non immutabiles fuerunt aliquo impassibiles merito tamen de
liberitate seruati futuri sunt postea ussi mundi regis missi corpora actiua assumunt
in celestibus quemadmodum legimus primo creatus est & qui omnium
me sue appendens & prudenter fine sue considerans intellexit quod eum
deo se equare voluit Unde ipse ait In celum ascendam & ero similis altissimo
In hoc enim similitudine dei cognouit quod subditus huic voluit & mille
ee subiectus Et quia de altitudine precipitatus est & quanto bonum excellentia dilexit
atque appetam excellentia abiuit pulchritudine nature sue sicut quanto
atque recedit de luce in tenebras de felicitate in penam de dilectione
in odium de celo empyreo in infernum Tertius secundum multitudinem an
gelorum quos sibi sponte & absque ulla suggestione in malicia consensserunt quia recedi
runt in animum tenebrosum quia est medio illustrio actus Nam in superiori re
gno fuit ne huic gaudeat nullus fuit in inferiore pene actus ne quidem nos
seruant quia tentatione nos valent quantum eis a deo permittit ¶ Decima de
beatis thoas ubi supra quod tot angeli ceciderunt de ix choris angelo
rum quos angelus poterat fuisse unum chorum quod continet sexies mille vij & lxxvij le
giones angelorum & quibus legio grauis vij milia vij & lxxvij angelos Deus illi
ceciderunt demones istius fuit obstinati in malo eternum a vero deo
diuina a bono misericordia mutuum certissimi a dei gratia de magna sub
tiles nocendi cupidi Ipse in fraude nouit immutari semper magnat
astutus vigilatus turbat Tormentes perpetua inquietat morbos
infernit tempestates gritat in furias angelos se transformat in idolo
is domus sibi cultui usurpat super bonos diuersi appetitus magnates ut
tes per prophetas suum bonus ad exercitium datur ipse finis hominis insidiatur propos
quia decipiat suadendo bonum & hoc ipse malum videlicet ut ad hoc instabu
suadet ingressum religionis ipse hoc Ut primo monachus apostatet & suadendo
malum sub specie boni Ut pluribus per orbis alicuius seruandis ac dissuadendo bo
num contrarium Ut ne dissuadat visto probo ingressu religionis ne male peiorat
& egredies studiat vel dissuadendo ordine vel demonstrando ne per hoc minu
ret vanam gloriam Dissuadendo malum Ut ducat ad peius Ut quia dissuadz
impatiens & studiositate Ut moueat in indiscretam abstinentiam quod peius est
quam voluntas diaboli ipsa totum gustu & ad odium hominis & inuidia eo quo
sciat regnum possessum loci etiam brutudinem quo ipse quem primum suum quatuor
Unde toto tonamine nitur ad eius subuersionem per temptationem multiplicem
Et hic sic portet misericordiam suum certum & sit in sic stili se trudendum in abyssum
penarum in mundum & in sua malicia certitudinem quo potius vult ac quo non esse
Ut pugnet quia deum hic ex hoc fiat sibi malum sic cuncta Item addit
Vincentius de istis demonibus quibus hominibus corpus ad malum suggerendum se
misceant Nonnulli etiam mulieribus importunum ad coytum esse solent & tributum
ut dicit pappias adiplent Nonnulli etiam pilosi Unde ysaias xxxiiij° O
hirsutitatem diffusis habet in decreto xxvj q iij & Sciendum & quod
mirat & epi De mundo planctarium

Christo
Tunicam purpuream non rogat dominum

Nota

Nota vt vide melius vt

de mundo

Corpalis mūdi machīa tota ꝯsistit in duobz ſm nā celesti 2 ī nā ele
mentari Celestis autē distinguit in tres celos principales ſ empireū
qđ ꝫ locꝰ spālis angelorꝫ Crystallinū de q d̄ alg q supra celos sūt
dent nomē dm 2 firmamentū qđ ꝫ celū stellatū mē qđ ḡtinet vij orbes
vij planetaꝝ q sūt saturnꝰ iupiter mars sol venꝰ mercurius luna quorꝫ orbiū
nā est q oēs mouent excepto celo empireo d̄ eni orbis rotūditas sphēe
sphā vō elementaris in ḡtuor speries principales distinguit ſ ignis aeris
terre 2 aq Ez vt sphaerā vbi angeli reppbi sūd d aere habent lond spēs
p aer tm hō mistica ſ supmū qđ vocat ethereū 2 mediū 2 infimū qđ
vocat celū aereū In supmo ꝫ calor 2 lux pp solis ḡpmixtē Cui ꝫ i
mo pp reppussionē radioꝝ solis a terra In medio aute mistrio
ad qđ nō pt̄ pmigr reppussio radioꝝ solis ꝫ frigiditas et obscuritas
In quo dicūt hītē demones q detrusi sūt in hui aere caliginosū Hic fiunt
tempestates tonitrua grādo nues 2 pluuie papyas de mūdo ītat hō mō
mūdi sōrio ita dmatur Cui origo in oriente ita declarat in oriendo pa
pes mūdi orientales qi caput 2 faties est Cui dat meridiana Terra oriēta
lis vltra vō septēnalis In distinctōe aut mūdi phi posuit qtꝫ zonas
quos greci paralellos i zonas vocāt in qbz diuidit orbis terre De qbz hui
qlibz ayt Quꝫ celū tenet zone ysas figuraꝝ in modū decretalem vt pelley
sit pma ciriali bz septēnalis frigore inhabitabilis 2 q ciriali solsticialis
q est tpata 2 habitabilis Tertia q et medi q vocat equinoctial 2 est temperata 2 fructi
ferialis 2 inhabitabilis p nimio calore Quarta hyemalis tpata 2 habitabilis
Quinta australis 2 ultima qđ adhuc antarctica p nimio calore inhabitabilis
a quinta tm a phis diuis ꝫ eo q in semp motu sit vt celū sol luna
aer et mare Nulla enī regio aq elementis grossa est aquida aut distantia
hīt pulcherrimā creatōnē 2 fōrōnē quia originaliter sūm materie ſbaꝝ sūt q
creata sunt Eadem vō distinctōne rerū p sex dies alternatōne fortia ſ
Nam p̄ma mā celi et terre q̄ssa fuit ꝫ 2 informis q̄ māz greci Chaos appellat
et hoc mā de michilo fuit ꝫ de q̄ postmodū cuncta fortia varias ac diuersas
spēs habuerūt De mūdo ad adr mīr dicat talo de ebrietate noe De nā
Supiori planeta ſ saturno dmante sexto nascit mortuus vel planetaꝝ
aut debilis exoritur in quolibz signo xxx mensibz Ex q scāt q ad ſū suū
applet xxix āīes 2 est frigidus 2 siccus De ipo aut saturno vsq ad firmamentū sunt
viginti tria signa milia mīe ꝯpleta miliaria cyriace aut dicit methodius
2 papyas mille passus ḡtinet 2 apud gallos leuca nomīat Iupiter planeta
rubicundus ad modū lactis ac clarus in ālitatibz bn tpatus calidus est 2 humidus
In superiore pte sui tpat malicia satis in quolibz signo morat p āīm et
ita applet cursū suū i duodecim āīes Distat aut iupiter a saturno p ḡdus bmꝫ
2 pm miliaria ciriace calidus ꝫ 2 siccus 2 ideo nocuus p operatibz suis homīes
mittit ad bellū ignitos aspectus 2 mediocris in quolibz signo morat vi
diebz distat aut a sole [illegible] miliaria Sol d̄ orbes maior tm alibi mīa ccccc
calidus ꝫ humidus p se lucis plus q luna mutat aspectū Vnū sol d̄ q si so ſcyrographie sep
la lucens stellas obnubilat medius est planetaꝝ flores apit fructus ma
turat vaporēs elevat tpa distinguit equinoctiales nobis estatē facit
precedens vō frigidā hyemē In quolibz signo morat xxx diebz 2 p hora
Distat aut a mane [illegible] miliaria Q Venus q vocat alio no
mīe lucifer calidus est sp temperate [illegible] sol si qn precedit d̄ lucifer
2 qn sequit d̄ vesper Inter sydera pla splendidus lucis colore rādens

Complet cursu suo etc. nos plenius dicetur. Distat aut a sole quem q[uo]q[ue] oppo
sito mediante ejecturig sp nr sole q[uo]dr[a]t nigr ab eo plg q[uo]d pcep q[uo]d
distas colore sit radiantem uero sp uicinitatem solis oriunt eclipsia sb
ppo i nigb d[omi]na i pesse semnbq Cursu applet m[er]c[uriu]s oppo bini dicebq
Distat aut a ven[er]e pm bini i semisse || luna lumen suu a sole mutuat
infima i m[er]c[uriu]s maculas hr sp gnatione eq nr mixtionibus
i rotunditatem medio appareat eo q[uo]d pe eq medi no lunatu nob ab so
dit Sup regna celi appellat q[uo]d sol cet medios planetas percipat sp
pcutientes oim i eas ad luna no huic suo trismittit Qua vo luna
quing a sole sit recipit nob mittit Vn q[uo]d p eod tu mo Utrues pla
netas recipimq merito recta celi portat Hinc visus pt q[uo]d qnd luna
p[ar]m incedit optim i secd rac q[uo]d tut utrues planetas qs mitiora
bq implut merpit rotligs frigidi i i humidi sole pedes minuit i
cude sepe nesit et ab eo elongat sicc[u]s i recess[u] matris p eod ritum
Signa celi zodiaci q[uo]s mest pcurrit a terra usq ad luna fut milia
ria pbq bs i a luna usq ad mercuriu bi q bini i semisse Ex istis
legit q[uo]d a tra usq ad stellas fut q[uo]d ipe m[er]c[uriu]s hppe mediana st
est scend q[uo]d isti superiora m[er]c[uriu]s uirtus motus cognitionis sensitus eorum
qualiu i ductiam i luis cursus q[uo]d q[uo]d clementis bq no ois sue calida bal
frigida sicca bal humida tq ista pdta causat m[er]c[uriu]s bq uertutu istis ad
mistiuit sup libet arbitriu n[ost]r Sic Utrues mutandi hoies bonitate i bn
muner et disponet applicios hoies q[uo]d bonitate no hndrogs i porig hm
nigr i ming m duis hoibq ipam bonitate mediante bn insidens i
simo bono aut Diabolo qui semper quesit q[uo]d nam bmigras mede
i no se applicu bn apud hoiem misperet ad pdicta De nia et actu

Quatuor st elementa i ignis aer aq terra q[uo]d se sit nali ordine sucta
ordinat ut ignis q[uo]d i aere dsmat aer m aq dens[u]s aq m terra ifimu
cat sursu q[uo]d tra dilatat m aq aq aere sursu m aere aer eptremutat
m ignem i singula ipis gliscibq qbus bitudis tenet i dis
rotide sm naz grosse i ymisce q[uo]d terra frigida i sicca frigide aq
humide frigida i humida aer humido astigit Ignis humidi et calidi
calido igm assonat ignis calidi i sicci unde fit copulat Solis tra
perate ignis ma ymid ignis bte et calidissimus sirpmu lorum obtz
Alia duo medio qi solidant ymediis q[uo]d tenet sicc aq humor q[uo]d pma
terre aer humor igm ppq Gradatim terre depuit i natatu aq Sola
lus q[uo]d aer i radiantia ignis i thomas Bri sup Ignis m spiu sui ni
lus q[uo]d apparet no i nisi cu rompit dyaphanu lus i illuminabile i Cu aut
mis Vo hic lus apud nos p matias admittit mq i q[uo]d i mq q[uo]d ru
Pappas hm esse q[uo]d igne ruta rotum i su sm radios ut i aere
Sup aere pury ignis d[omi]n[u]s i rotum De tpe

Tempi i mensu ari i motu ari mensurabilis q[uo]d i q[uo]d q[uo]d nudo
i tempi i no m nisi q[uo]d hi mutu ora i no ibi hi q[uo]d aut i sicc
nut estas aut pax aut discordia aut tranquillitas aut tempestas
inutilibilitas ari m hoc ostendit q[uo]d ei q[uo]d mudi propue aperti i scipia
i potui m oem reperiit i totum habitabilem penetrauit usq ad
oriu m signu q[uo]d ois tendit ad omisu q[uo]d studiu scipie sipis m
egipto pdi fuit m ista pte nome dei m scriptu i m aliis tra Inde
regna fluxerut p m oem s babilonia pdi apud nos aut

Anglia

ptas mpi rcfdz m gmama pp gmoi mstabilitate qpat Jacobj apls i pla
fua vita maz 2 stand mdi vapoi ad modiu applicti 2 ysaiaz sepno et
baulo cruidmeo lib vo regu aq delabti m tram De opc pe dici

De opc pe dici

Primpiu genes tc hi intud pn principio creauit deq celu 2 tra Vnd
Ho declarans mycholaq de lyra dicit m principio s tpis 2 pductor
rez creauit 1 pduxit dr celd vz empyreu qd stand sta 2 frm agelis
2 repletu Et bo empyreu a pm qz 2 igne qz splendz Et igne
no q sit de igne elementali sz qz igneu bide est end lor splendidus
amobil 2 qtu qteplaret gle aptq Et end creauit dr de nichilo tra 1 maz
om rcptm q st sub empyreo celo Et ista tra erat mans 2 bacua 1 invisibil
qz erat undiq aqs coopta 2 facua qz no erat adhs plante arboribq 2 fibis
ornata Nam pa matria tc no erat ad p formas spales distincta Et
tenebre erat sup faciem abyssi 1 sup faciem 2 appenia elementoz Na ele ta
non erat ad suis locis debite separata sz erat qi qdd aggenas ymo qi abyssq
tenebrosa qz lux no erat ad pducta De ista subdit dicit deq 1 Baluit
vt fiet statim lux 1 qdd nubes lucida q motu suo faciebat die 2 nocte
vsq ad qrta die m q sta 2 sol Nec erat ista nubes vt relique nubes q st
m ae de na elementali sz erat lucida de na celesti q bt dt dugyng sup qz
infim luce 2 loco solis tenebat q motu suo triangulata nocte 2 diem
distinebat 2 ita divisit deq luce ad tenebras hoc est die 2 nocte Ista
q dies no habuit mane vt dicit beda qz nr dns nr nop possibat
sz mop luce pdta appente sup tram plenu aeqz perfecto dies restitut
q no ab aurora sz a plena luce inchoauit reliq aut dies mane habuerd
2 vesperu qz ista a suo mane inspicie usq ad alterd diei mane terebat
Ista aut prima dies scti mo d 2 boe dies dicta de q in genes dr appel
lauit luce die nam dies est duratio solis sup tram Cuius diei dig
nitate describit Thos de aquino dicte Dignitas dicte diei in ho aqz q
fuit prima dierz qre bt d erat bluia dierz Ista nop illa no potuit sz
secuta est nop qz divisit deq luce a tenebris 2 appellauit luce diem
2 tenebras nocte Et stim 2 vespe 1 fuit mane illud diei 2 mane scripture
diei Ista qor die reli 2 tra creata fuit vt pdm 2 Ista in hac die s
fabre iuste mandatu dei data Ista in ea qpr nata 2 2 illa resurrexit
Ista in pa spr sta data 2 aphis Ista dies in ea resurgemus 2 iudicabim
Ista in ea gratuande est ppetuo in laude dei Deinde ss tolligit sm
thoma q quer in creatis fuit coelu s celu empyreu et angli
tempi 2 matia inde in formis de q dictis supribus st sorta corpalia
pvt quis subdit De opc 2e Dici

De opc 2e Dici

Die secda fuit est Nycholaq de lyra firmamentu in medio aqz 2 divisit fir
mentu aqs ab aqs 2 divisit celu stellatu qd 2 sup firmatu ab ele
q fuit sub firmamento Ista divisio aqz talis 2 na pis aqz q stant sup
firmamentu in q sive fuit stelle vel celu stellatu qz bt dicit beda Stelle
aq fuit ibi ssi congelate glaciali solidate de qbq dr in pis q regius aqs
superiora ex alia pte aqz retenta 2 sub firmamento inde 2 in tra e qbq
manare 2 fluia ostante De opc 3e Dici

De opc 3e Dici

Fuit in genes terra aute Nycholaq erat in anis 1 invisibil 2 incoopta
2 vacua eo q no erat plante 2 fibis ac arboribq ornata
vt pdm sz congregate fuit unde dens aq firmamento mfiores 1 ornate
terre 2 mar accessu vt lux illig nubis pdce q pluo biduo aqs illac
luce illustrate in puncto ac clarior fulgerat 2 apparuit 2 q aquis limo
sa erat fuit arida sic qz tra die genesis fuit ornata 2 padisus delis
tris de quo scribit Ymerius dicens Padisus a npa dicta plantauit

de opere 6ti diei

Ad hoc loquitur de opere 6ti diei

de ope ghte 8ici

Opus qnte dñi ē forte ppfid 2 aiud qubz duo elemēta ocnā
facer 2 aq nlā dei fozuit de cadmā ſd aq pſces 2 aues pſces
deputrie aqs 2 aues leuat m aeā Vñ mrholaq de lima apt
aq ſſt qdore et vapore p qdore qrit pſnbq 2 p vapore q re
uat m ae qrit ru auibq In creatoe pſcid lib Genes ſpalt
2 noiatim expmit rcte pp expſſiua eq magnitudine Perltat em np
rſolaq de lyra ſr illo bbo Creauit deq rcte ſpida q exposit oes gebi
dicit q q rſtud geneq pſciu ē incredibilis magnitudie qpta ſi mt
tiplicati fuiſſet eq mdiudua deſtructu fuiſſz ſrm q mae no fuiſſz na
uigabile nec alij pſces poſſet ſtare m mae Ideo poſtq deq creauit
hmōdi pſcis ſpem m maſculio 2 mſemo ordit femellā ne multiplicarent
mdiudua 2 q deq exhuat ea iuſtis ad gedendū m futuo ſclo Epq pz
udeos recidiſſe in errorem ſarracnoz q bitudine fuit vite ponit 1
delectabilē rozpalibq riboz 2 venenoz videlz ſupuacue vite qđ no ſolu
apud catholicos abſurdū reputat ſz etiā apud gentiles q bitudine hoies po
nit in opibq mtellectiuis pte affectiuā vitā voluptuoſā ac vitā beſtialē
vz primo ethnicoz q bitudo no eſt ibi pomeda ſm ſclaritas mlis ne
ptinet ad bruta alia ſz ſolū ad mtellectuale 2 rōnale creaturā pp qđ
catholicus bñ ponit bitudinē in viſioe 2 fruitōe dei 2 ab hac bitudine
nec post rexurrectionē fiet reddatio ad rozpq p qua fiet ylōſiū p
dictis rozpis Vñ dauid dr Saciabor cū apparuit gla tua dr eq bitudie
aie fiet talis reddatio ad rozpq q̄ ſaciabit ac appetit q hoies ad hoc
aut fuit exemplū moyſi q exiit in monte cū dño p dieb 2 xl noc
tibq no gedit nec bibit ſpzio 2 colloqo dñi ſaciatꝰ 2 mſto mimq i
ſtatu fuit bitudie vſq riboz eſt pomedq De ſupdicto geneſ pſcis
dicit bte yſidoz Quit cū mgnicia gnā beluaz 2 lnt cetea motu
rozpa qualis rcte cxcepit rōnā eq aliq tante magnitudie fuit vt
mſtm ſcu filitudine teneat mſm dicte gpha ēxauduit me de
ventre mſm De ho piſa dicit papias fr dicte pliē mū neue qſ ſt
marine bellue ſūt dicē ob mantudē rozpis q detrahit d rcte dicte mg
nā mpſimdo maris mſmitē ſt magnitudie q ſi qn ſupnatat ſlue
tibq inſulas filāre putes 2 montes altiſſimos ad rdes ſtrib rmi
nē qbq baſis naute terrent Dixit cm michi vnq nauta mare qſcitq
tiſſe q trā videat rcte et qbq bnq rcte rupz de mpte eq dcp mne
plene pmiguedie vel ſanguis fuerat expſſe 2 adeo latu hnt oēs
mrotui q m deyrio ſtudet libe mtſſz Et qn naute videt rctū ad
ſe venire 2 cū naue rpoz ludat ſpam cultendo puū dolū vnuꝰ
2 clauſū in oreſu eq mſpiciut cū q rcte ludet naue tiſſe pmitt

mali

Ignauo qtis ſupioribq mūdi ptibq de ope ſexte die
Celo empyreo angelis firmēto ſyderibq ac ſalis luc 2 bo
ſtalibq aq piſcibq tande dei ſtyra dic ornauit mſma pte
mūdi ſ terrea Iduxit em deq de tra trina ghā aialiū ſ iumeta
vz aialia q ſūt ad vſū hom q gnāli noīe dicūt Iumeta qi iuame
ta Item Iduxit reptilia q ſūt aialia pedibz carentia vel habentia
pedes breues vt ſtrpentes 2 ſpilia q videnꝰ ſr the ſup tram Iſt
Iduxit beſtias qtū ad aialia ſlueſtria 2 ſo dicūt beſtie qi baſtā
vel qz rozmbq vel rugibz aut dentibq vaſtāt 1 deſtruūt deſtruit
depdant d et dilacrant Thos iſta bruta aialia rexpuit cū mſtitu
rōnis ppīn motoris q̄ hoies ſō pz mſormata q qn ribi colligit

mistra tres dies no pluit Et galli tantu sui q tpe balat q murone au
te ex influctoe pim motorie ostendit dugy sup genesi oia aialia
venenosa z immica michil omo hoc nocuisset si ho ano peccasset q re
ata sut noxia si ppt pcm ea sut noxia z nociua hoi vel pp ej pu
nem vel correctionem vel instructione aymuta et aiatina q ho corrup
ctu no sut ei supplicia reptilibq vel aialibq creata si post pcm ipo
quor fuit gna vt post ambrm Nat bibroce ep bmo z epaphiodi
q ag nastut Et qa ex corruptoe ligni vt vermes in restamo
Queda ex radicibq vt apes ep putridis tam bq bitulor vt fili
bei z trabiones de eqs Queda ex corruptoe ligni vt tredo
q terit z molit lignu z qda ex corruptoe vestimentor vt tinea
z eruca de olea tram de ceruo de mulis lorusse de cameles scorpio
nes Ait ouidi dicit Domitia lictoribus si demas brachia remis
Scorpio exibit cauda q minabit Unta ho z reanimata q scorpio
ei cauda ad modu caude leois figurata pugit z sui infundit venem
ei manu z palma pugit no ignorat Epitagoras vt refert ysido
rq .s. dicit de medulla hoie mortui q in spina ej e serpes ei
am affert aut q serpes hoiez nudu no sit auch gmge De tribq alia
tibi z gsilibq q ep putredie nastut dicit Augh q liz ei creatis aialib
creata no fuerit in effu dei tm auctor z oim q potentiar z malic
oia creauit Omnibq aut ciuis atq dispositis nouisse scie est ho tadi
dnis z possessor q z oibq pfendi edit que dei ciuis sep duc supioia m
aut de eq creatoe submisit De cacoe hois

De creatoe hois

Postq creauit deus creaturis q gt rogmone mtq ep mtellec
tu vt est angelis z alias creaturas q ignt cognitione sor ep sen
sum vt e qslibz aial bruti si debuit creata pp pfone humane
q hac duplici cognitoe edit ornata Et legit possit mtq ep mtellec
voluntate sui creator z fonis p sensu sui opis brilitate Deus
sua bonitate hoiem ad rpig brilitate Utile nepe z hoi seruit
deo e frui eo Et sicut frater z ho vt seruet deo Ita mulier sit
ut pp hoiem sic vt ea seruet Posuit e ho in medio vt et ei
rpm z ep sit z pp deu vt videtur seruet deo Quid end Et ap
postoli nostri sut superiora eccliar z infidia Euperiora qd nost
mo nob sint superior in futuro cruc eccliar q cruc mo mid sut qr
ad esu nob sut and ad custodiu nobis deputent z seruu nobis
dicut Sed pp nos dampnu mittut Scrit magi deu hoiem ep du
plici sba rorpq s de tra fortis quam vo ep nichilo creans Sed
z aue bmte sut rorpibq Et ostendet nouu ep exemplu hoi bmoie
q est im deu z spm in q diligi ep toto corde z videt facie ad fa
ciem deo aue cruc bmte sut rorpibq vt deus dno fiamlantes mao
re mercant rotond Et qr and nobiliori pte z hoie De ipsa pa
mo est dicendum de and esse potens et brutibus

De and esse potens z brutibus

De and sciend rem Duofas videnter pfid sumentias ptulisse
Plato cui dicit aiam et cruciat pcipuo z Zeno dicit cum

cum natura mo se movere Arists dicit ad evidentiam de ab-
luta speculo Pytagoras armonia ypos ssm tenuit Hz
ruholia doctoris dicit q aia e spudlis sba z ronalis ad u-
sitandu corpq Quadru de michilo creata q s'm Augy n' mag
mem n' decremti est susceptiu q mr d corpe amavit ma
tor mr d motu amoi incipit Passibil e z mutabilis eo migna
est q' est capax ciritatis eo ad q' est appetes bonitatis eo bo quo
est ptiscps bonitatis dicitur Aia s' aia maiestu quat sed diuersi
tas corpq z mens s' maiestu excolit z admg s' dei Cblt z eo dei
vem iudicat sspud deu sperat Vel q sspudet hit aiaz sensu dei
sentit memoria dei recordat voluitas dei assentit hit sue nomi
dulca aie no pt exire plaluare pt pt effundi z operandi multipli
citer Tres sue aie potentie s' vegetabilis sensibil z ronal
hoies potentie duisis subiectis tres aie dr ppie Aia vegetat
aia est in plant Sensibil in brut aialibq et ronalis z hoibus
Cui aut aia ronalis infundit corpi tur exist primas duas potestas
s' vegetabile z sensibile Tertia vo s' ronale hit z exist solumo corpe
nato hit ho quiz sensu s' visu auditu gustu odoratu z tactu a quibus
aia tpluries alienat q'mo in sopno Indo phi in extasi Tertio mo
ime i morte Vlt hoes quiz sbq est bnq sbq qui minor a quo omne sbq
cytiores velud a centro exeut z ad q' sensatoz suoz fili tudine co
reducut Aia p quit s'm ho sentit q intelligit st phi vel plit mag
bidit ut audit vel gustat dulce z dulciq Et aut bta s' sbq qui
in amoris pte rotundi pomi vbi gratiu motu spiritui quiz se
suu q' loci medullosu z humidu Et mde qi in cod loco rotundi s' d illa
pte vbi amoi est dulcedo vp frigidi rebus quiescens pomi vnitq
imaginata q est potentia apprehensiua in q' imagines rez sensibilium
reseruant Et dic in ho a sb qd supdo q ipe sbq no accipit form
in si pnte re quiz epidem Hz imaginata reseruat form a sensu ipa
recepta cui re absente Aia imaginari sepe re quid no vidim
vel no audim Dem po in pma pte medie cellule capitis obtus
estimatiu q officiu est applicanda intentiones no qd vidit Hz nate
Vn no apprehendit qd sit syllogizare vel nomen aut declinatiu Hz app hen
dit iudicatiu vel diuisiuu q'modo vel dq'modo Aia ipa estimatiuz
ipius cui bruta animalia sedm q ouis natus fugit lupu q applicat
lupu sibi nocitiu Cui ei aliquid mouet ad ibid oportet ymagine ei
q in ali Hz estimatio no solu mouz Hz cui apprehendu instinctu nate
Deinde fantasia pomi in medio cellule medie cerebri q'ppias
Dicit q fantasia est species siu ymago diq corpis visa z cognita in
aia postmodu figurata Ista potestas quiz appetit solu hoc s' qd quie
ta est non tue q' accipit agendi vel operandi regimen a rone Hz q'
no diuisibiliter sedm diuisibile corpi de quo formatio fit io operatio
fantasie multiplicitu in hoie vbi aue fantasia no e nisi vnu corpus est
in brutis tue regit sedm instinctu nre q' ipi ouis apprehendit formam
lupini re figuratu z pbz obedit sua nate ppo Hz de pellit alienu q'
hoc potestas ois prudo natus fuit a mo medio suu Deinde memoria
pomi in posteriori pte cerebri q loci est sicut pt neruos motuos q'
oriunt ex tpo ascendo e depositariu phitoz Vn z memoria dic

memoria

liberū arbitriū

vō

Synderesis

mouēs ⁊ stimulas libez arbitriū ad bonū ⁊ abhorrēs malū
Voluntas aut deliberatiū dr̄ḡit p̄ronē Voluntas ꝑ ⁊ stricte
loḡdo ⁊ tm̄o rōnabilū ⁊ d ꝑ Voluntas ē eriū bruto
rū ⁊ tur ꝑ Vol desideriū ⁊ potētias aīe nulla ⁊ libe
ror ꝙ Voluntas Vñ augr dr̄ ꝙ michil adeo ⁊ d mū pdre
sicut Voluntas ⁊ liz videat mīdū rogi ꝙ dordiatiū appetitū
q̄t Voluntas q̄nz tñt ḡoum ⁊ allicit vt bonū sp̄nat ⁊ eriū
⁊ rectē adhēat tñ ⁊ ḡmodo roḡtor ⁊ eriū qdā tñtas Vñ augr
Ve p̄mū adeo ⁊ Voluntatiū ꝙ si no ⁊ Voluntariū no ⁊ p̄mū ꝑ
qđ dicit bnardꝰ ꝙ sola voluntas arḡz in mīsto ⁊ ꝙ Voluntas
ꝑ mutatōnē nr̄ē ḡuādre ad malū q̄nz erat p̄mo ḡsiū dr̄
tur qđ sit faciendū. Quicquid enī duz ad ꝑstructōnē bōr ⁊ fugā
malī Consiū accusat dr̄ ꝑtito/mīmurat dr̄ p̄dñ ⁊ p̄tuet dr̄ fu
turo Vñ Johēs damasceng sic ēd diffinit Consiū ē lex mēlis
mū. Basilius dicit ēd ē rōnalis iudicatoriū Diffinit ē mgr̄alis
siue ⁊ste Consiū ē ḡmo siuipiq̄ ⁊ ḡsiū ⁊ habitꝰ mēt̄ dis
tinḡ bōm ⁊ malū. Error ḡsiū q̄nḡ mouēs rationē ꝑ ⁊ ignorā
qđ ḡ nesciē qđ sit eligendū vel vitandū. Cridō mō ⁊ negligentia
qđ ḡ negligit ḡsiū discutere. Tertio qđ ḡ sequit sensiū suū ⁊
nō vult credē sapientiorib⁹ ⁊ melioribus ⁊c. Quīto ꝑ desideriū d
ordiatiū qđ ḡ delectat sequi Vñ sentētia ꝑ scit qđ iudiciū vōis ad
mes tñtinet m affirmū p̄tuc Voluntatē. Quīto cy pusillanimitatē q̄ ḡ
timet ad timēda sēdm rectū iudiciū vōis. Sexto ex obstinatiōe. qđ
ḡ mē duo q̄riū positū ignorat qđ vorū sit ponḡ vitandū q̄t
augr sup ꝓb̄m. Consiū ē a deo iuste ēriū q̄tū d ipō
est no rapiat iudiciū. Vñ ⁊ qđ dr̄ ecclē d nouissimo die iudr̄.
Ollig iustē q̄ ḡsiū tua nō cū me Iudice iustū ⁊ ḡsiū tuū. ꝑ qđ
noli timē rām tuā iustā q̄ ḡsiū tuā iudicare. q̄ibus rōnā rōnē
ḡonē dustā et falsā ꝛputat.

Prima sēdm duīsas potētias mīas ⁊ duīsas ḡ operādo
hōnē cognoscit bez ꝙ melius ⁊ speculatiū affirmū bonū
ꝙ melius ꝓtuc discernū ḡsiendo mē bez ⁊ falsū ꝙ rōne
sil ꝙ discretiū ⁊ eligit ꝙ libez iudicio ḡsentit ꝙ voluntate tuc
medū ꝙ agendū plat ad bonū ꝙ finē. Aliū m actib⁹ ꝑ ⁊ vr
dine ḡ nā cognoscit nec ordinē ꝙ sensū ⁊ absentes nec imagi
nationē ꝙ cogitatiōnē formāt ꝙ agendū discutiat ꝙ rōne ⁊
ḡsiū iudicat ꝙ meritū ⁊ ꝙ meritū ordinē ꝙ ḡsentit ⁊ ad ꝓcepti
onē mouet. Aliū rō sit simplex no ḡ ꝙtitatē dimēsiū
⁊ mensurabilē ḡ vitualē Vñ ꝙ q̄ aīa ꝑ ē totū ēdrē nō ḡ d toto
corpe ḡ d ꝑtē corporis actuata ⁊ nō vtute influit toti corpi ⁊
ad ḡo pōt ratiōnis ēpēpsis de ubiquitate q̄ d medio tēle sue ꝓfi
dens sentit q̄libz motū sui mēbi sui ꝙtū d tela sīm ḡod nō
aīa in centro rotūdis ipōne ⁊ in medio rotūdis vbi qđ ē gratu
itas vt dicit Hugo de sco victore d q̄ spālis mānz totū suū corpꝰ q̄
sime sui dispensatiōe sensificat vnificat oēḡ mouet ⁊ ad aīa

. voluntas .

. ꝑtem .

Consiū

. Error ḡsiū .

Nō scimus q̄ ḡo ꝑ ḡsiā tua .

ꝓcipitat

Augustin

. ⁊ .
discernēdo

similiter

hoc tñ . dicit aliud vt aliud q̄ tū mētis ḡmo q̄libet ḡ tū . Indemplabile aīa vbi vadit ⁊ ⁊ tamen vadit

timor talis est claret ex hoc q dr in symbolo anastasij et clb. Qui bona egerunt
ibunt in vitam eternam. qui vo mala in ignem etnum Vbi uerba beati gregorij lr viut.
fines sp metuit. 2 dfto deficere nescit. Item in apocal Quemadmodum homines mortem non
fugiunt. Omnem q quasi dispositis hz aia ex hoc q est hns corpus, ut sit perfectio
nr natura 2 p magia. Qdam vo hit corpus qm e hns aiaz, si. sompn? vigil
egritudo et sanitas. quasi nonnulli. Hec omnia fiunt ois aie ad corpus, sicut edificia 2
artificia pfice. De corpe hois

de corpe hois

Fecit aut ds corpus p̄m hois s. thos. p̄ministr angloz de limo tre rubee. i. ag.
damasceno. ut dr. Joseph. Compositu est ei corpus huanum ex quatuor elementis.
vn 2 mixtorum in? immoz indub dr. hit namq ex tra carne 2 ossa, ex aq sanguine,
et humoribus. ex de flatu impulmone. na pulmo uentilabz cord e. ne nimio calore
dissolua. Ex igne hit calorem. q principalr ostendit in corde. Et ideo sinus cordis elati
2 supius acutu. qua forma ignis retinet. Caput hois e rotum dum. veld finamm
in quo duo oculi 2 duo lunaria in celo mixtant. Pectus st quo flatus 2 tussis bsat.
repntat aerem. in q? uenti 2 tonitrua gestant. Venter recipit ois humores. ut macerata
fluua recipit. Pedes totum corpus portant. sicut tra cuncta sustinet. Cetera hit corpus
ex signoz igne visu. 2 ex superioz aere auditu. ex ifioribus aere olfactu. ex aq gustu.
2 ex terra tactu. Membra corpis tpalia st. vide radicalia. ut capat, cor. cerebrum
et genitalia. inter q tria pma st de ce hois, q in ipis ostendit vita hois. ma ipsis lesis
st deficit tota hois. Sed membra genitalia st ad seruacoem ppagacois 2 spei. Alia mb.
st deseruien corpi. ut bene. arteie 2 nerui. Tertio. dmi membroz offia alia. si. ma
ex deform visus supplet tactus l'auditus 2 ons De corpus 2 aie vnione

de corpe 2 aie vnione

Formato corpe hois ex vbi similiaz ut dom est creauit ds aiam de nichilo.
et ipam creando infudit corpi. 2 infundendo creauit. que tm corpus quauit 2 sic de
ois aiabz huanis. et tissime sentiendo. ut dr nigri simiaz. Quauit dr in genesi. De
spiraui in faciem eius spiraculum vite, hoc e creauit aiam in corpe q totum corpus aiauit
facie tm spalr expsit. q hoc ps oibz sensibz ornata e. ad itued supiora. Thos vnita e
itaq aia corpi multiplia rone. pma ut p quam tria dispatria natura eligeret. mi
atori suo tanta ppmptate, ut eum tomente diligeret 2 cognosceret. n videret spm humanu
qui e excellentissima creata tamen ifime 1 carnem. q de tra est in tanta distone vniri
ut non ualeat ad ho. ut uelit ea retinere. si. apls ondit dns. Soluite corpe
expoliari. h supuestiri. pqd ondit spm humanu deo ineffabili amore vniri.
Alia est ea. quare aia vnita est corpi. ut sibi aia seruiendo deo maiu meritu sibi
Tertia causa e. ppt plemem vniuersum. Cum ei esset quedam creata que spualis
ptim spualem 2 ptim corpalem. Quare rone e. q si corpus vnum valet ad finem pme
sic p mozte resuscitatu ualebit. ad assumacoem stole duplicate. q no sola aia
si etia corpus pmiabz dote sua. Sed sicut aia ex quadam ad corpus pla bona
affect. sic 2 mlta dr hut ingressu. p? viz peccm originale mixtam actoz. Vn job. Quis
pt facere mundum de immundo non ens. Secundo, peccm pmtate. Unde gen. pmptus st sensus
hois ad malum ab adolescentia sua. Tertio bm operandi difficultate. Unde in ps.
Optram pus hois tribulationem et ecce tota repleta tribulat 2 sputus. Quarto, intellectus
cecitate. Vn sapie. Corpus qd corrumpit aggrauat aiam. Quinto, ostinata
impugnatione. Unde apls ad galat vbi. Caro concupiscit aduersus spm. Sexto carnis
sollicitudines. Vn in clb. Nolite. Dico vob ne sollicati sitis aie vre 2 Septimo passionum

mltplicitatē. Dñs Job. ho nat⁹ de mlie⁹ replet⁹ mlt⁹ imsis. Octauo gle retardatur
qz non ꝓpriem q̄ stām. q̄ dum i corpe detinem⁹ ꝓpr⁹ qđ aplē cupiebat dissolu 2 cē
cū xp⁹. humana ei fragilitas in hꝭ qsistit q̄ in hēmōe st. hꝭ videl. assiduitas defi
cultas. possibilitas standi. facultas cadendi in malū difficultas resurgendi a malo.
alitate hēm⁹ ꝓpre hēm⁹ aliter hēm⁹ 2 amittē possu⁹. De dignitate hois. ¶ Thos. libr. B

Summa bonitas volens cōicāe bonū suū creā alis fecit rōnalem creaturā. i
hoiem. ut creata summū bonū intelligēt. intelligendo amāet. amando possidet
go dei qsistit in quā q̄m ad ꝓpetates nāles. s. meōriā intelligētiā 2 uolūtatem
qz virtutes mst⁹ hoi ꝓ gr̄am dei q̄ ꝓficit natām. Dñs Aug⁹ libello de verbo dñi ait.
nam & scē trinitat⁹ ad ymagiē 2 silitudiē suā te creauit creator tu⁹. qđ nulla alia
itelligēs. Consida ergo nobilitatē tuā qm̄ sic⁹ ds ubiq; ē totus. sic anima ubiq; tota
uens 2 gubnās. ita 2 tu mundū. moues 2 gubnas corpus s⁹m tuū nō diu.
Et sic⁹ ds est unus et sapiēs. ita tu secūm modū tuū es unus 2 sapiens. Et sicut in ds
st⁹ tres psone. pr̄ filius 2 spūs scūs. sic tu hēs tres vires. s. intellectū. meōriā 2 volūtē
Et sicut ex pr̄e gnāt⁹ filius. 2 ex utroq; procedit spūs scūs. ita ex intellectū gnāt⁹ volūtas
2 ex hijs ambobus. s. intellectū et uolūtate procedit meōria. Et sic⁹ ds pat⁹ dē filius. dē
spūs scūs non st tres dñi sed unus ē ds 2 tres psone. ita aīa est intellectus. aīa est uolūtas. qđ diligamus deū
aīa est meōria. non tñ tres aīe sed una aīa 2 tres vires. Ex quibz aīe virtutibz esse
excellentior ubi inuenit dñs diligē. ut diligam⁹ eū toto corde. tota aīa. tota mēte. i
toto intellectū. tota uolūtate 2 tota meōria. hoc est toto affectu sine defectu. cū diligentia
utate. uel firmat⁹ dei bonitate 2 mā. ita nullū sit momentū. quo hō nō
m meōriā. Intelligē nobilitatē tuā nobil' creatā. qz non solū ī signa ds dei
ymagine. ver. ecia decorata ei⁹ silitudine. Sicut. n. creator tu⁹ qui te ad ymā
ginē sua creauit. ē cāitas. bonꝭ. iustus. suauis 2 mltis. pacis 2 mīsicors. 2 certā virtutū
pulchra decora. mltis 2 hūbis. Quas virtutes. q̄to plus mte hēs tāto ꝓior ds
fecit hoiē. vē sapiēte. s. fem ad dei silitudiē 2 dīne potentē. ex ꝓpositus est hō
q̄ānib⁹. et alis creatur⁹. que sua ds disposuit. ¶ Ex hijs notat⁹ q̄ uolūtati bonoꝝ hō
ꝓ⁹ subdit⁹ non solū creata. sed etiā ipse ds. sic⁹ dicit ds in ps⁹. Voluntate time⁹ me facies.
Et angeli subdūt hoi. q̄ deputat⁹ ei ad custodiā. Et dicit. Mandauit deus angelis suis de te.
ut custodiant te in omnibus uijs tuis. Et alibi. Angelus dñi in circuitu timentium eum.
maxime bonoꝝ. et adductus actoꝝ malorū. Et Bern⁹. Boni angeli nob⁹ ad custodiā deputati
tenēt nos stantes ne cadam⁹. et cadentes nos adiuuāt ut resurgam⁹. n. unus
nos deserit. ceā peccātes. q̄m ꝓtin⁹ st⁹ nob⁹ auxiliū si velim⁹. hoc tñ fallit ī abstinatis.
q̄m multū deseit hō ex toto ab angelo. Officiū angelice custodie ē ꝓpedire cta. Officium angelice custodie
boni 2 occasiones petendi remouē. ꝛepta cōcedēs. q̄ mitigāt ne hostes inuisibles
s. demones auxiliū prebē. ne tm̄ noceāt. q̄m uellent. oīes 2 eos magis mē
deo pitāe. 2 pro nob⁹ orāe. secreta dei reuelāe. a pīs exitāe. de pīs iḡrāe.
et consiliā. Angeli seruiūt hoi ꝓ tā. ꝓ⁹ ꝓpe ruine sue reparatoꝝ. qz hoc exaltādi
ut ibi abī locū caden⁹ angelos. Et ꝓpter meīti actiā similatorē. qđ aliget⁹ in eis
usq; in diē iudicij. Et ꝓp amorē erga nos dñi dicūt. Deus dedit ꝓ⁹ hominē custodē
q̄ aīe esse subiectū 2 esset obediēs sine rebellione q̄mādiu et q̄ sine libidine esset q̄
ipassibile. nō tñ posse mortalitatē mīi. nā poterat non mori. si deo obediēt. 2

ꝑplex oculo

mori si dei precepta non seruaret. Fact⁹ itaq; hō absq; oī culpa 2 īmissa accep⁹ p
triplicē stim· s· scīm carnis quo bidet mūdū 2 octīm rois vīz ītellectū q· uidet aīas sua
t· octīm ꝛ plactois q· uidet dīm · Et sic octō carnis uidet hō q· st ext se 2 octō aīas
que st īt se· et octō ꝛ templois que st ē se· fuit q· sine penalitatibz i paradiso· q·
nec esuriuit nec sitiuit nec frigus estus et labor neq; infirmitas eū lesit n· mor
tem expectat· q· uices erat· ad gl̄iam regni celest· trāsferendus · Nesciūt nō eguisse
2 nudū uerecundia non sensisse· que verecundia est hoi de peccō [Sycho· de lira· Formal·
itaq; dō hoīem pfectū· non solū q· ad corp· ut potenter staturā gnare· ac si esset
etat· xxx· anor· sī ec· pfectū quātū ad aīam· in sua· ut statī posset dcere· nā de nom
qd· cuct· aīant ibi posuit· ipm eis mansisse tp̄· scdm vitare a pceptatibus
natālib· recte ꝓpositū · de furtō mlier· 2 p· cepto ade · r· eue dato·

Postq; hōs [hōs hamo pfect· est· m aīa 2 corpe· sic· sicdem est· ipse exiens
paradiso trestris· 2 dormiente· deus de late· ipsius dorsi· accepit vnā de
costis eius· 2 loco· coste ablate· replevit carne· ut dr· lib· gen· de qua· eadem costa
alute· ade ablata formauit dr· mlierē· tp̄· viri· socian· qui non scit ipsa decipere
viri· ne viro dnāret· nec de pede eius· ne ostempnet· sī de ciplate· ut· a nob· videri
ꝛ illis ꝓbet· [Vincen· 2 ꝓ uero adam 2 eua· exentes· m· statu innocentie
cū essent nudi· nichil putauer· esse velandū· quia nichil mali desiderii senserant
refrenand· Ipse itaq; datū est a dō· tripley ꝓcepm· nē· p·m· em· ptinet ad sustentā
corpis sui· s· ut comedat ex oi fructu paradisi· scdm· ptinet ad multiplicatōz gnis sui· q·
ipsius· est· ꝓlesse nrīm· · Ter·m· ptinet ad dilectōm dei 2 proximi· qd· in corde eius
spūs erat· dignū dei· · Quartū quoz· precep·m· fuit· disciplīne· q· dat· ī· est· eis
ad ꝓbandū obedīe· s· nō comedat de ligno scīe· bōm 2 mali· · Iam vitae lignū· i·
fructū· phibitū· non fuerebat· nā sed disciplina [hōs· n· nond· q· aliq; ꝓhibet· qd·
malū est· s· dm· deodō· si non fuerit· furtū· facies· et aliq; phibet· q· occasio· mali· e· sic· i· ar·
non nisi de· dīno· sic· prelatus· mīta· phibe· pt· · que non st· expssa· i· sua· regla· ad· pro
bandū obedīe· et tale fuit· precep·m· de ligno· uetito· qd· ideo· uocatū· lig·m· scī· et· mal·
bōm 2 mali· e· q· esu· illi· hō· expimentab· cognouit· ꝙta· esset· distantia
int· bo·m· obe· 2 malu· robie· pena· bō· robie· debuit· eis· d· · In quoctūq; die· come
dit· de illo fructu· vob· phibito· morte· moiem· i· necessitatem· moriendi· incurret·
Inuidens q· diabol· felicitati hois · De casu ꝓmi hoīs · [hōs·
videns q· ipse· p· obiectū· humilitate· ascendere· posse· vñ ipse· psi·liam· corruerat·
ipsam· mlierē· m· spē· sipent· tp̄· fragilioze· temptandā· aggressus· f· qua
cū· in· rnsione· dubitante· cognouit· fidē· q· istituit· 2 vnctōs· ipsam· et· viru·
mediāte· illa· decipit· 2 decepit· q· cessit· q· sic· p·s· s· quendo· cur· precep· vob· de
hoc comedat· de fructu illo· s· assendo 2 allegando· ad· mlierē· rnsionem
me quag· mō· moriemī· · tertio· promittendo· d· · Erit· sic· dī· scientes bonī
2 malū· · Post· q· mlier· fuit decepta· 2 comedat· de fructu· uetito· uenit· ad
adam virū· suū· 2 optulit illi etiam illū· fructū· et ipse accepit 2 comedit·
dn̄ ei· stimat· q· male faceret· si comedat· 2 sic peccauit· scient· et nō ig·noranter·
nec decepto· fuit· sicut· mlier· decepta· fuat· a· diabolo· q· loquebat· ei· p· ser·
pentē· sic· hodie· loqt· p· hoīem obsessū· sed· īductus· quad· aīa· brūi· bestiolem·
trmut· ei· mlierē· offendat· si pomū· ab· ipsa· oblatū· nō· comedisset· Duob· g·
mod· peccat· adam· pomū· comedendo· 2 sep·m· de· peto· suo· excusādo· stulte·
m· tibus· peccauit· p·m· dm· · q· ꝛ· piscendo· statū· altitudīs· s· dei· tat· cū· audiebat·
ꝓmissionē· de· nob· dicēt· eritis sic· dī· · sed· peccauit· i· sep·m· fructū· phibitū·
comedendo· t·o· viru· suū· ad· idem· peccm· īducendo· · Mulier· peccauit· dupliciter·
quia· de· plēs· male· deoēs· recepit· · p·ma· fuit· q· sub· ptate· viri· esse· eo· q· uolunt

fuerit ds. Ideā malediō fuit q̄m dolēs parēt filios eo q̄ sī dēlāc̄ē fuerīt dei preceptum
fuerīt illū ꝓhibitū comedendo Scribola q̄ postq̄ cōmisert ꝑcm uidē apti sūt oculi eor
i intellexerūt se peccasse et ꝓ hoc seuerit q̄ erat malū qd antea ꝓ experientiā nesciebāt.
Et delīc cognouerūt nuditatē eor confusibilē q̄ plus erat tam honesta q̄ nudi nō
plus de membris genitalibz q̄ de oculis erubescebāt Sed ꝑcō cōmisso stati senserūt
rebellionē carnis ad spīm et motū ipōr dīnatū membroꝝ. Et ideo statī studuerūt
ꝓuidere suā turpitudinē Vñ et fecerūt sibi q̄dā cōmenta de foliis ficus ut dr gen. Et q̄ dīt
in padyso Ista deambulatio et locutio dei non est intelligenda q̄ fīa sit i forma deitatis
alīs similitudine creata l'assumpta in q̄ apparuit sīd legit apparuisse abrahe et moysi et
multis alīs. Q. aūt dr q̄ apparuit dō ade ad auram post meridiē intel dr est q̄ hō accidit
iiii hora a diei nāli tēa hora vir creatus ꝓsitus nōa aliis hora vō seq̄ mulier formata
statī de pomo uetito comedē presūpsit. vñ dr q̄ mortē ꝓ reuit. q̄ ob ei amorem
pomū comedit. et mox hora iiii dns eos de padyso eiecit. et ad custodiā padysi
posuit gladiū flāmeū i. murū ignēū in circuitu padysi qui plūbz hōis accessū
ad ipm et silr cherubin i. custodiā angelicā dīi i circuitu ipsius padysi. Declaracō ꝙdā
Homo fctus dīnq̄ peccā et habuit i nā ꝙmō dotatū ꝑmū hoīs ꝙ dēus instituit
sīn corpis posse mori et hūit posse non mori. de fructu uite sic q̄ dr
factus fuit mortāl et hoc q̄ habuit posse nō mori ex dono gr̄e ꝓ hīgnū vite. si vō
non peccasset sic ꝑmansisset et filios in padyso genuisset ꝙ cotīd macīatis sine ꝙr de
sine ardore libidinis ut quēadmodū manꝰ ad manū ita sine q̄cupia libidinis ingrēt
membra genitalia et suū offīm pegissent mulier q̄ sine dolē filios ꝑturisset. et mox
nati infantes ambulāssent loqui q̄ fuissent q̄uis ꝑuuli q̄ ꝑmulos nasci opor
tebat ꝓpt matrīm uterī nūtem. Ygr̄ tñ sīnā videt asserē q̄ ꝑuī nati ꝑfectā
ꝑm et ea de lege sicut nē ire remīta cepissent ut i illis expectarēt etās ad ambland
loquend sīl nīa. et q̄ ea ꝙ itūallū ꝑfis in sensu et cognōe salu ꝓfecissent usq
ad tpe pfem. Tal' go cāt institutio hoīs ante ꝑcm sīm corpus diciē nam dō a
principio ꝙauit ei vnū bonū visibile et tāle s. padysum. et aliud bonū inuisibile. s.
uita sua de padyso ti est. s. filii post ꝑntes ab eis morte corpāli ad meliorē dignō
ꝑm q̄ statū ubi celestī et eno bono in cōl sibi ꝓpto fruent. qd quidē bonū celeste
ꝓmisit et mītis sbe quiēd ꝓposuit. ut ꝓ mītū uocē ad ꝓmiū. Et q̄ hō ipse
liberū arbitriū malut facē uolūtatē suā q̄ dei fce et mortāl i regnū q̄ celoꝝ ꝓdidit
et de padyso eiectꝰ est. Quer mīti cur dr hoīem tēptāi ꝓmisit q̄ decipiend esse ꝙr hoīem deꝙ
ꝑsciuit. a quāe trahunt dō q̄s fuit dēs malos ꝑsciebat. quibz nō dat. q̄ dō ꝓuidit
quid bon de mal' cor cāt frūi manifesta ē ex hō dei clemēi qua ex ꝓ morte
sua libāt hoīes ꝑdonū et omīa ē dei iustī qua non solū reddidit dō bone ꝓmia
sed eā mal' supplicia. Est et alia cā vr ut hō non sit peior. Addicōis q̄ alie cre
ature. q̄s ꝑmittit dīs uti suis ꝓpis malis. bn et hoīem sibi arbitrio suo ꝓpio
uti ꝓmisit. et i hō assistit laus bonoꝝ q̄ñ peccāe ꝑnt et nō peccāt. et diffortas
malor. q̄ oppositā iuxē se posita magis elucescit. Ut Aug. addit mīti dicēs
Qui dō uellet eē iam mali bon cēnt. Hoc q̄dem ꝓcedīt. sed dō magis uoluit. s. ut
tales cēnt q̄les uellent bona. qd non ifructuose mali dō non ipune cēnt. Item
mīt. Posset dō uolūtatē eor uertē in bonā q̄ apte est. posse reuocā si uellet. et cur nō
fecit. quia uoluit. et q̄re uoluit ipse dō nouit. Non dēm plus sapē q̄ opz. Hec sūt
uba aug. Ut q̄dē. q̄ fuit magnī ꝑcm comedisse pomū ab adam et eua tam magnī

Adam fuit i padyso
ēs horis ꝓ fuit

et gñe pcm fiunt q toto mdo redim non possit. Qua ei dei pcp^m cui magtudis nr̄e finis
dempserit infinitū z maxi^m pcm amisit. et quo maximū q ꝑ illud oīb posteris gñe
coz i omēs hoies morti adiudicati sunt. Nam adam dempto do. q est auctor iuste uolūt
diabolī q est auctor mali se subiecat. et mito quia dñi ut dulce pcm in glā hr̄e oꝛtpsit.
diabo^m ut seuerū dñm in toz ment hr̄e merut. Et quāe hō non potuit ꝑ mē qstitū
dei imutari nō potuit. ꝑ Posuit ei dō ex gñe adē electoz mūm ꝙplē. qui mūs ruinas i loca
ex quibus angeli ceciderāt adimplēnt. sic dō dr̄. Judicabit i nacdibz. iplebit ruinas. Que

[gñe pit hoīs de paradyso expulso dare vr̄ remedū dēs pm incolatū z de dmōe eiecto]

Licet autem pm hō mūtem. De stiē sup hoī de paradyso expulso dare m remedū
gñi ad se de reatu suo penitendo satisfacēt, non tñ ītimus sm m macłay z de dmōe
nec ꝑ se pristinū felicitatē statū recuperare potuit. miserabiles q penales hui^q iute mōles coꝝ
sibi ac posteris ei^q iflictas iusto dei iudi^o non euasit. Impty pius z misericors dō m ira sua
mīas suas non extinxit. ꝑ hanc ipsam calamitatē ac miām huāmgñis multiplicibz bonis
magnifice repleuit. Itaq; pter illa duo bona hoīs. s. mēm in quo quasi ifirmi eū fuāt hō
ītēr z dm quasi sup eū in quo fuāt bēficandi, ulr duo ista bona dedit ei dō a cuius sua
ta bona sibi oꝛtginalr z naturalr inserta. p^m q eū faceret ad suā ymaginē. que ē in mēte
hoīs. et consistit in memoꝛia itelligēn. uel itellectū z uolūtate se amare. ut sup dm est. p^m
q faceret eū ad similitudinē ei^q. s. innocentē. humilem castū z benignū. sic dō est. t^m uō q faceret
eū imortalē. unde. ut corpalr mūs moꝛet si obedire uellet. Et ita bona corrupta st
ꝑ ta mala sequela. s. ꝑ ignorantiā dīna ymago. ꝑ concupiām dei similitudo. ꝑ ifirmitatē
corpis imortalitas. ꝑ hoīe uō a deo recedēte fcā est una ei^q tenebre. ꝑ ignorantiā et
lubricū. i lasciua z luxuriosa seu uana ꝑ concupiām. et anglis dīs. i. ifirmitas corpis. ad
uindictam imissa ꝓsequens eū. ꝑ imortalitatē. donec reditat in tiam. de qua suptus ē
ipse homo. ꝑ Ot hec tria icomoda repellenda. data st dīus tria remedia. s. sapia. contra
ignorantiam. uirtus ꝙ concupiām. ueritas contra infirmitatē. ꝑ Inter que ta tuenta est
oīs phia uel artis disciplina. unde ꝑ sapiam theoꝛica. i speculata. ꝑ uirtutē
practica. et ꝑter ueritatem mechanica. ꝑ Theoꝛica dr̄ scia qsidāms dīna. et dr̄ a
theoꝛo as ubo. qd est unde ul Itemplar dm. ꝑ Et dr̄ theoꝛica i theologiā physicā
2 mathematicā. ꝑ Theologia tractat de inuisibilib^z ēntijs inuisibiliū. s. de deo z spūalib^z
creaturis. Dīa inuisibilia dei ꝑ ea q facta st intellecta conspiciunt. Unde si sol ē clar^z
m ceteris uirtutibz tā corpis q ānē multo plus excedit oīa creatas dās. quā sit
illas. ꝑ Ergo si q^s amam^z i creaturis ꝑter eaz sapiam pulchitudiē. fortitudiē
multo amplius debem^z amāe dm. qui m oībz excellit. ꝑ Opus aut theologie duplex est. s.
creationis. cui oībus elementis suis z operis restaurationis. cui oībus sacramēt suis. p^m i
sex diebus fm est. secdm uō i sex etatib^z. ut cognoscat^r idem ee creator et redemptor.
ꝑ Physica scia tractat de naturis rez et earū causis. nam corpus z ea q st corpis pri
cipalr ꝓsidet. de q scia ar. i. tractat. spalr m libo physicoꝝ. hanc sciam ut dr̄ ysidr^z
apd grecos ꝑscrutator ē mlesius. unus ex vii sapientissimis. hic ei ante alios
celi cās atq; uim rerū naturā ꝑplacere asserit. qui postmodū plato i ꝙtuoꝛ diffinitiones
distribuit. i. arismetica. geometriā. musicā z astronomiā. hec st ꝙtuoꝛ spes scie
mathematice. ꝙ ꝓsidat ꝑ intellectū abstractā ꝙtitatē a materia. Arismetica tractat
de nūis. musica de ꝓpoꝛtōe uocū z sonoꝝ. geometria de spacio. astronomia de mo
practi. scia dr̄. m ethicam pchonomicā z politicā. ethica i moralem sciam.
et dr̄ ysidr^z ꝑtm^z fecit species. z ad coꝛrigendas ꝙponendasq; mores istituit.
atq; omē studiū ei^q ad bñ uiuēdi dispōnē ꝓtulit. Videns ei^q ꝙtuoꝛ uirtutib^z hoīe
que cardinales uocant. i. prudentiā iusticiā. fortitudiē z temperantiā. prudēs est
in rebz qua discernit^r a bonis mala. fortis qua aduersa equanimit^r tolerat. Temperās qua

libido gulositas cupia scłarū rectū refnant. Justi qua rē iudi sua vnicuiq; dist
bunt. Ethica scia est qua istruūt in dispensacē ppe familie. Politica docet
regē ciuitates 2 coītates. Mechanica vo vn hys spēs. s. lanificiū armaturā nauiga
agriculturā. venacōs. theatricā de ludis videls qm fiūt in theatris. ut ē chorizac
saltac luctari cū gladijs ludē 2 ē hmōi. atq; mediana. que ītr mechānicas artes de
putat ut dr̄ psidrus. 2 ē ars. ad tuendā l' restaurandā corpis salutē. Mmecenus.
Hec ars ītinet occasiones 2 opacoēs. Occasiones st vt. s. aer circūdans nos. cib; 2
potus somp; 2 vigilie. motus 2 quies. tanicio 2 repletio. 2 passiōes aīe. ut ē letari et
tristari. 2c. Opacoēs medicīe st ingr 2 foris. Intr ut ea q mittūt ꝑ nares ꝑ os ꝑ
anū ad excitandas sternutacoēs boītatoēs 2 purgacoēs foris. 1 emplastr. tasio. ustio
2 hr. Isidor. Quīt a ābitu d' qre it ētas liberales disciplinas medicine ars nō ītineat.
Hec qnd st vt liberales scīe. s. grāmatica. 1 loquendi pricia. rethorica. q docet ornatū
modū loquendi. 2 eloquē. capiā. et m ciuilib; questionibz 2 causis nctiā exercitat.
Tcia dialē cognomīo logica. qua i disputacoibz subtilissīs vēa cernit a falsis. Quarta
arismetrica. et ītinet numeri cās 2 diuisiones. Qnta musica. que i carminibus
cantibz q; gsistit. Sexa geometrica. q mensuras 2 dimensiones tre explectit. Septia
astronomia. q contmplatū astror gnt. qbz vt scīas siue artes medicīa nō ītinet.
ex eo. qr ille scīe singlares ītinet cās. hec medi omīa causas apphendit. Hanc ey hr ea
medicīa scīe iubet. ut itelligē l' expone possit que legit. Hilit 2 rethorica scīe
debz. ut ne actibz ar-guunt. qualcat differnte que tractat. necno 2 dialectica
pp mr̄mitatū cās. rōe adhibī. pseruandas atq; curandas. Sic 2 arismetica
ppt numīn hor 2 ī accessionibz 2 tiacoibz diez. Rō alr 2 geometriam. ppt
qualitates regionū 2 locor situs. in quib; docear. q. vnūq; obscure aperi
reat. Porro musica necessta illi nō cit. nā milta st que i egr hoibz p hanc arte
stā legunt. sic de dō legis. q. a spū imūdo silr arte modulatoibz eripuit. Asclepi
ades q; medicīa. freneticu qd. p symphoniā pristine sanitati restit. Postmo 2
astronomiā notā hebit. p qm ītemplet rem astror 2 mutacoēs tpm. sicā sicut aut
quid' medicor. cū ip sor astror ēhtrētiz 2 mra corpi ommutāt. Hmōi e. q medici
scīa phia dr. utraq; ei discipli. to'm hoiem st' ueditat. Plani sic. p phiam. 1 theologia
aīa. ita p hanc. s. medicīaz corp; curat. Hec de scīis hoi p; lapsu. in ignorātie
sue vene' dat. breuit dcā sufficiant. quar diffiones 2 ānotacoēs i s. lib' ac t'o
decīmono ethymelegiar bti ysidri plenius hntur. De gnacōe p'or ꝑsonar

Adam 2 eua si. credit. Vincen. 2 ipsa die creatois sue. 1 sexta die mūdi 1 paso
ꝑuaricati st. 1 trāsgressi st mandā dei. et paulo p; cē horā nonā. electi st
de padyso. vn 2 nouies hō xp̄s eād die p; miltas ānor reuolutoēs. 1 sexta feria
vm' kl' aprīl' hora eiō vt crucifixus. cuius d' peccī debitū soluit. Et cē horā nonā
expnās latīn adītū padysi resānit. ꝑ. Dicit aut adā 2 eua de padyso. de 9
fecit tunicas. 1 pellicia. de pellibz mortuor animaliū. quibz se tegerent. q; itemp
aeris 2 pnūdi coopienda. 2 mortali st' in capo damasceno. virgines ei de padiso
egressi st. et extūc carnali' coiert. Vn dr̄ Io. 9. q; nupcie replet mundū 2 vnita
padysū. Primo igr vo. p; p; adam exiuit de padyso. natꝰ ei cayn. 2 soror
ei9 calmana. Et p; alios q̄nde ei ānos. natꝰ est ei abel. 2 soror ei9 delbora.
pcepit ei eua vno partu. masculū 2 femīam. ut dr̄ hebr ei. et Joseph. q; nus
genes non dicat. Credit aut adā in spū filios docuisse. dō decimas 2 primicias
offre. Cayn aut auar. 9 agricola. spiritas. strictas 2 sece uiā cor rosas. dō ex
tulit. 2 meliora b'r timuit. Abel vo simplex 2 innocēs. de pingui orib; ouiū
gregis exptulit dō. Et q; ei9 muta dō placuit. ipsi. 2 oblatio grata fuit. 2 hr. ipse

de gnacōe p'or ꝑsonar

dē p ifl̃amacōz sacrificij ei⁹ īnotuit nā ignis de celo descendēs, obla cōz ei⁹ ītendit.
Caym vō malign⁹ bonitati z gr̃e fr̃is suj īuidens, eū m agr⁹ dam ascēdō p dolū
occidit. et accepta ppt̃ hō⁹ maledcōis sñā uagus z pfug⁹ a facie dñi fugit. Et
am ech ī gn̄acōe sua septi⁹ casu sagitta pcussus iterijt. septēcup pcta ḡmsit, qua
fraudulent⁹ de bladis suis oblacōz deo fecit. fr̃i suo īuidit. dolose ipm ēduxit ipm z
occidit. z fr̃m sñi negauit. atq; desp̃auit, nec dāpnatū, p̃mam egit. Jdoz pūctū ē
septuplū. i. usq; ad septūam gn̄acōz. in qua ca⁹ pena sil'ēt iuncta fr̃mita ē. Lamech
septuagies septies. i. multo plus. qz phibita homicidij ira fuat pmigrata. etiam
qz tot⁹ aer de eo egr̃esse m dilunio pierūt. De ortu ciuit̃ ab abel. Vnde cius.
hr̃s itaq; duobz p̃me filijs adā videl caym z abel ortū habuer̃t duc ciuitates sue
congregacōes. s⁹m aug⁹m lib⁹ de ciuitate dei. una. s. sanctoz, que pegrinat in tris. z habitacōez
expectat ī cel̃o. z vocat̃ jhr̃m celest⁹. alta reprobozq; quj hoc mūd habitacōz sibi posuit.
ppm fuctoz bonoz non hoīs, et uocat̃ babylon spūalis. Vnde ab abel dr̃ incepisse ciuitas
que ē congregacō fideliū. Et sic abel p̃cessus est mundū z malicia fr̃is sui caym. sic cain
s. hom a mal'patriū p̃cessuras z uexacōes seu maledcōz z usq; ī finē mūdi pduct̃.
Unde z p̃m⁹ tus ī abel figūa passois xp̃i expressa z. qui pcm non fecit. z tñ p iudam
iudeoz. q̃ uoz eāt fr̃es s⁹m carnē, occisus ē. Caym vō fr̃e suo occiso ipse defugiens maledcōz
a deo tam q̃ cunis tricq; ciuitatē m tra p̃m⁹ edificauit. rapīs z violēcijs opes congregans
suos filios ad lasciuia nutrauit. ac simplicitatē iuuentutis hom ad calliditatē fraudē atq; ma
liciā p̃duxit. stam pondꝰ z mensas admuenit p̃m⁹. z ītulit. timinoz z tibie inuentauit.
ciuitates murauit. timens eos quos lesserat. ob securitatē sceū suoz ī ciuitatib⁹ muratā
collegit. Jdeo aut̃ p̃m⁹ ē natoz caym pessim⁹ q̃ abel iustus. ut occidēt⁹ qui adam tota. ḡnis
p̃duceret ex nā. q̃ ex uolūtatis dei misceria. Caym ig⁹ maledcōs a dñō. i. extorcatus
z ī diapasma dei ppt̃ suā depacōz. et ī figūa hui⁹ q̃ exacōis hō tremorem ī capite
ut ab aliis sentiat, de fr̃o homicidij pena timēs, ne l'bestie eū deuoz ac̃ent. si egredēt⁹
que z soroz sua fuit, nā necessitas exigebat hoīm. cū alie mulieres tue nūdū ēssent, nisi
ad orientalē plagā edom. i. delicias, videl̃z padysi. ti. est. ij. de quo loco pntes sui e
iecti fuāt. ut ipm locū a longe aspiciens, maiozi dolōe tenerētur. Genatoēs caym

Ognouit caym Comestoz uxorē suā. que pepit ei enoch. Et fecit caym ciui
tatem z uocauit eā enoch, ex nōie filij sui. hic patet, q̃ iam multi erant homes
et edificando p̃buer̃t auxiliū. licet coz gr̃atia, non duceat, qs uocauit ad ciuitatē
congregās. et ecia p fraudē pōderū libroz z tribus oībus cocis approp̃auit. z caslimi
tando. et sic simplicitatē hoīm ad fraudē z calliditatē p̃duxit. Et ut securi⁹ suas ma
licias exerēt. z ide ab aliis nō lederēt, ciuitates muraut. in quibz malos secū habitare
fecit. Doctro enoch filio caym genuit irad. et irad genuit mathusael. et mathusael ge
nuit lamech, q̃ septim⁹ ab adam. z pessim⁹. qz p̃m⁹ bigamiam ītroduxit. accepit
duas uxoz es. z sic adulter⁹ gt̃e dei decretū ḡmsit. In p̃ma ei creatōe, una
mulier uni⁹ uiro iuncta est. Et decreuat tur̃ dē p os ade dñs. Erunt duo in
carne una. Genuit qz lamech ex oldada p̃ma p̃ma uxore sua iabel. q⁹
fuit pastoz ouiū. et admuenit tentoria. i. domos portabiles de loco ad locū
ad sequend̃ pascua pecoz oubz suis. Et qua⁹ oues z agni et hedi in locis
fuentoz fuit. Jsonātia q̃z et cantū tam uoce q̃ instrumēt⁹ musicoz. ut labor pasto
ralis ass̃i in solacio uteret. Et ḡa ipse audiēdo adam appetasse de duobz iudicijs
dei videl̃z q̃ fecit p̃ agr̃ z ignē. ne p̃iret arbor fuenti scripsit eā tubal. in duab⁹
columpnis. z q̃libet totā. Una col̃pna eāt marmorea. alta laterecia. i. de

ē ortus ciuit̃ ab abel

Enoch mala plura fecit

Irad mathusael lamech⁹ pessimus

Oldaada uxor Jabel

Tubal

nō

Descript mores et delicias regionis

luto cocto/ qđ altā nō ꝓuret. sicut sc̄ptā nō delet. diluuio aq̄rū. colompna mmorea 2 sculptā
colonꝑne laterīce nō diluet. ītendo agēs. Dcēdā aūt mulier lamech. s. filla. accepit
2 peperit tubalcaym. q̄ ferrariā artē ꝓmū. fecit. res basicas cuiusuis sculptās ex
ere metall in libidine oculos fabricauit. quo fabricante tubal fr̄as ꝓdēs sonoras malleor
delectatus. et ꝓportione sonor. cōsonātias musice artis excogitauit. quē tuentes greci
pictagore attribuūt fabulose. Cui ei apparuisse itendisset fructices i pascuis. bn metal
lor. fluuere in rutilos. 2 sublate lamine figūas locor. in quibus iacuere. accepant. 2
demrabant. Soror vo tubalcaym nōie noema. ad mulcet lamsicij artē. 2 uaie texture.
Lamech vo supdēs. sagittāq̄ fiunt. ad ītficiend. bestias. nā ꝙ carnibus hoīes ꝓ pellibus. ad
faciend. pellicia. q̄ nondū carnes comedebāt. hoīes. sed ꝙ carnibus. ꝓ pellibus. ad
caligat. oculis sinus ꝓ nimio senio ducēt. a quo. iuuene ad sagittand. ꝓ uenacione
casu. ītfecit. caym adhuc uiuente. et ītfructeta arbor. cūte. estimās. cū esse feram. ut
bestiā. q̄ pellibus fer. ar. erat uestitus. Et cū lamech. ꝓpisset. ꝙ caym. 2 nō bestiā. sagittā. dir.
occidisset. ira tus suū. gñetēq̄. q̄ sagittā. dir. erat. suo arcu. ꝓcurās. ītfecit. de q̄. mulieres. eī
hoīcidiū. ei. ītpantes. male tractabāt. cui. Ille ipse. ira. tus. ducēt. eas. se. pati. hec. ꝓpbra.
duplū. hoīcidio. qđ. egrēat. tm. timebat. cas. subdendo. penas. dicēs. Qđ est. cur. me. vultis
ītficere. q̄. mihi. punict. q̄. me. ītficiet. q̄. q̄. caym. ītfecit. Comestor. ·gñacōe. fr̄is. abel. ꝓ. mor
Hinno. Adam. centesio. tricesio. ab. exitu. paradysi. caym. occidit. abel. Et. luxerit. eū
adam. 2. eua. centū. annis. q̄. minuta. ī. gñacōe. adr. dies. luctus. Ex. q̄. fr̄e. occisione
ulcere. hoīe. ipso. ysidante. ꝓcep. mr. s. Ut. resurgat. 2. multiplicari. genuit. seth. eū. essi. sedm. lxx.
ꝓter. ꝓtq̄. ducētor. tricenta. annor. d. Posiut. in. ds. filiū. aliū. ꝓ. abel. ꝙ. occidit. caym. adā
ut. ait. papias. Seth. aūt. genuit. enos. hic. enos. ꝓm. q̄. cepit. inuocare. nomen. dñi. i. adimuit
label. anno. c. lx. go. ꝓ. iareth. et. uixit. anno. c. lxx. genuit. enoch. Iste. in. gñacōe. seth. septim. q̄. fuit
ante. diluuiū. sc̄d. lamech. i. gñacōe. caym. fuit. pessim. q̄. Iste. enoch. cū. essi. annor. c. lxv. genuit
mathusalē. Et. ꝓ. hoc. cū. enoch. essi. ct. lxv. annor. translatꝰ. e. dñm. in. terrestrem. ꝓdysi.
ꝓpter. excellentiā. virtut. suc. ubi. 2. helyas. postea. rapt. e. Et. nōe. centurisc. ad. ꝓdicacionem
2. ꝓdicand. ꝙ. ꝓfidia. ānexpi. Mathusale. plus. annos. uixit. q̄. alius. hom. in. hoc. mūdo. si. nō. gentis
seragīt. nōie. annos. Qui. cū. essi. c. lv. annor. genē. lamech. Qui. lamech. cū. essi. c. lxxxvij. ā.
genē. noe. d. Iste. consolabit. nos. ab. opib. 2. laborib. manuū. nr̄ar. in. tra. cui. maledixit. dñs.
Serpholaue. Et. ꝓpter. hanc. maledictā. fructificare. tra. nō. potuit. nisi. multis. laboribus. colat.
2. Nam. ante. tpe. noe. hoīes. in. tra. laborabāt. in. agricultā. fodiendo. q̄. ꝓbis. malis. eam. colebant.
Ipse. aūt. noe. admuit. artē. arandi. in. qua. plus. laborat. alia. s. boues. 2. equi. q̄. hoīes
deo. dñm. deuisse. hoīb. regem. et. ꝓpter. tale. artem. q̄m. inuit. noe. ipse. uocat. vir. agricula. ut
hēt. gen. xx. capl̄o. De noe & archa diluuij
Noe. cū. essi. q̄ngentor. annor. genuit. sem. cham. 2. japhet. Et. q̄. in. illo. tpe. cepit. deus. corrupt.
re. uiam. suā. i. omes. tam. illi. q̄. descendāt. de. caym. q̄. qui. uenient. de
seth. diuert. uita. pessima. ut. sil. fr̄or. meandō. 2. nō. solū. mulieribus. abutendo. sed. 2.
in. hoīes. i. altrutr. saeuiret. ꝓcem. accendo. exterendo. Oēs. filii. dei. i. filii. seth
sic. dei. q̄. ꝓ. pietate. viuebant. religiosi. uidentes. filias. hoīm. i. q̄. de. stirpe. caym. descendant
pulchas. uictu. cultu. ornatu. accepint. eas. uxores. q̄. ꝓ. ceptis. seth. q̄. de. uoluntate. dei
ꝓcepit. illi. qui. de. ipso. descendent. ut. nō. accipient. mulieres. eū. filiabus. caym. ne. i
cidant. in. luxuriā. ꝓ. ductu. diei. exi. Vnde. ds. inquit. hoc. est. ad. modū. mali. sc. hoīes
ut. malos. ꝓdat. i. ꝓmittat. ꝓcepit. noe. q̄. gratiam. dei. habebat. eo. q̄. iustus. esset.
ꝰte. q̄. archam. fabricaret. in. qua. uiciente. diluuio. se. cū. suis. posset. saluare. diuꝰ.
ds. ꝓmitet. me. fecisse. hoīem. Quasi. dicat. faciā. q̄. facere. solet. homo. pentens.
q̄. delet. q̄. fecerat. sic. etiā. delebo. hoīem. q̄. fecerā. Pena. aūt. dolor. ꝓpter. quē. q̄. no

fenella
ere ferrum
Noema mulier nōie
mt. artē lanificij
gñacōe. fr̄is. abel. ꝓ. mor
abel
Seth. gñacōe
Adam. i. loco. caluarie
Enos
Malahel
Iareth. gñacōe
Enoch. optimus
Mathusalem
Enoch. 2. Helyas. nō
Noe. filius. lamech
pol. dilu

Anno ab Adam 2ro cc° xlvj° sm Jeronimi finit est diluuiu
Quadringenti duos do milia mūdi finiebāt
Post abrm mundi deleuit abyssus aquet

st aliq̄ mō m dō sc̄m rem sed sdm silitudinē. Et uō dē pentiusse qz ad modū
pentent 2 colent se iuuāt ut dem c. Dedit hoīb tempꝰ pnīe cētū
xx ānos. if. qs noe fabricauit 1 cōdificat archam. et p̄dicabat hoīb pēt ag
ut emmentē euadēt pēm. Sic ds i suis malicijs obdurati. poci q eū de
rīdē cruciabāt. q̄ vb ei fidem adhibē. sicut hodie mos t pribz filij hm q scām
anīātes hm q̄ute solacia dēridēt illos. q ips loquē de iudicio dei futuro.
Archa noe m fūdāt. xlv. hnt cubās. ut dr̄ gmestor. et tres mansiones
ascendendo una sr altam. sta q̄ ifima mansio fuit simpler i fūdāto archo
absq; alīq; ictusione. 2 uocabat sentina. 1 sterc cōgata. qz fetebat ibi deffluerent
Et sup illā cat apotheca i medio arche i qua iposita cat uictualia. et dr
fuisse bucamata. qz aliq̄ animalia uiuūt ex herb. 2 alia ex fructibz. Et ideo
i una distinctē erant fructus. 2 alia herbe. Sup vo apotheca cat maior
mansio. hns tres camcas. in media erat hoīes 2 aues. duc aut laterales
camē cant p animalibz. ita q̄ crudelia animalia cant sil i una 2 bestie ac mīa
animalia erāt m alia. Et fc̄t noe i archa fenestrā. qua hebrei cristallinam
fuisse tradūt. ad habendā claritatē in archa. de ingressu noe ad sm̄ Comestor.
Perfecta igr archa it centū annos. ut p̄decm̄. dixit dns ad noe Ingr de
tum archam. 2 filij tui uxor tua. 2 uxores filiorū tuorū. In hns. vm. p
sonis reparatū ē genꝰ humanū. Ingressus est g noe cū essz sexcentorū annorū
clara die. cū suis ecām animalibus in archa. ihs. s. animalibz. ut dr aug. q̄ corru
gnant. 2 non q̄ nascūt ex humoribz ul putredine de imundis animalibz tm duo
ibi. s. mas gen suū. 1 utriusq; sexꝰ de mundis vij. s. sex p grīs q̄ sup
2 sep. m. p2 oblatōe. Animalia ei nutu dīno 2 ministō angelorū adducta st ad ar.
q̄ circhola. Non st audiendi. q̄ dīt diluuiū ex q̄ctōe planetarū. hnūdā i signo
plumalibz causatū cū uenīt ex p̄cep. dei tp̄is cā suppnāli. Et ruptē st cataracte
cēli. 1 fenestre. hoc ē nubes 2 pluuia. Et duranerūt aq̄ sup̄ terrā centū q̄nq̄gīta
diebz. Et mortui st hoīes. et cūcta animalia ex archa pter pisces. Et si q̄cāt
cur animalia q̄ non peccauerūt st 2 morte punita. hīm. q pter hoīm fcām fuerūt i tm
2 ido ad testacōem crīmis. deleta st animalia. q habitāt in terra. si pisces nō st. mort
q pter hoīm non fuerūt fcā m aqs. Et excrescit aq̄ diluuij sup montes q̄dr
cubitis altior. ut abluat sordes aeris. ita alte. sic. ascendāt mala q̄ hoīm. et
usq; ad q̄d'locū ascendā ingressus iudicij exim ob aeris purgacōem. Hoc vō adver
tendū. utr aq̄ cessarent 2 diminuerent cepit eorū 2 postea celebrāt. tacē
tibente dō. egressꝰ ē de archa cū uxore q̄ ibi cant. cad die q̄ ingressus fuerat
anno reuoluto. Edificato q altari optulit sacrificiū dno. q̄ p pace 2 grām
actionē. Vñ dō benedixit ei 2 filijs eius. illa benedictione. qua pius ade benedixerat
uidelz. Crescite 2 multiplicamini. qz p ip̄m noe. iterum multiplicand' cat genꝰ hūm.
Hec aut benedictio in tribz consistit. s. in plus multiplicatione. in hoc q dr. Crescite. et m
animalium subiectione. in hoc q̄ dixit. Et timor 2 uigor sup cūcta animantia tre. et
in ciborū concessione. cū dixit. Omne q̄ mouet 2 uiuit erit uobis in cibū. excepto
q̄ carnē cū sanguine eius non comedet. Et cū hoc ecām tribuit hoīb ridiculū. cū subdit.
De manu uiri 2 de manu fratris eius requiram aiam hoīs. Et qz noe timebat ne
diluuium redieret. orabat cotidie. ne hoc fieret. ut dr̄ Joseph. Deprecatus ds cū noe et
filijs eius fedus pacis redieret. et in signum ipse promissionis posuit arcum suum pluuialem
in nubibz. q̄ tres duos colores in signum duorum iudiciorum. cuius a latere ibi
ceruleus colorem q̄ et aqueus in signum iudicij p aquas diluuij futuri ne amplius
timeat. Et iterus hīt rubeum colorem in signum futuri iudicij p ignem. ut expectet.

mali deridēt bonos

de ingressu noe cū pmissione

Diluuiū duranit p anū

Inundauit autē aq̄ diluuij, cū nocessē. vj. ānor. et sem filius eius centū ānor. et finit hystoria etatis mundi. Sūt ergo ab initio mundi. ay. vi. lvj. ānos.

Cepit nocte colere Comestor tritam. 2 plantauit vineā. bibit q̄ vinū ignorans vim ei⁹ ebriatus est, vñ de pcto ebrietatis excusat. 2 dormiens in tabernaculo suo nudatus est. sic q̄ pudenda ei⁹ patuerūt. Iudaico ei⁹ femori sed q̄ ebrietate. Cham cū vidisset pris ei⁹ uerenda nuditatē irridens nūciauit hoc fratribus sed illi pallium ponentes humeris 2 cūtes retrorsū ne uidēnt operuerūt pris uerenda. Et q̄ pp̄ q̄ vini nuditatē fratris. Ferālibus. i. brachijs. Euigilās aūt noe cū didicisset q̄ fecerat ei cham 2 filios ei⁹ maledixit cham. et benedixit sem 2 japhet. De hijs tribus totius gen⁹ humāne pcreatū est. Nam de hijs tribus exierūt. lxxij. gentes quāq̄ de japhet. xl. 2 de cham. xxx. 2 de sem. xxvij. Hec tres gentes dissentiāt sūt in tribus partibus orbis. Et habuerūt tres duces. Prim⁹ fuit nemroth uenator robustus 2 appetitor amore dominandi erudito a iouito filio noe sapiente. de q⁹ moyses tacet. Ipse iouito astronomiā fecit. Et fuit deus q̄sdam eligento piudit. mavors. de ortu 2 occasu q̄tuor regnorū. de gog 2 dampel pphauit. Iste iouito dedit nemroth discipulo suo nemroth. q̄ primo regnauit descendentes de cham. de q⁹ belus descendit. primus rex assirior. et regnauit in babilonia magna quam ipse nemroth primus fundauit. post de sem regnauerūt pthi 2 persia 2 medi in regno medorū 2 persi 2 grēci. post de japhet romani. Recedente g⁹ nemroth de iouito poeta doctus et accensus amore dominandi sollicitauit gen⁹ suū de sem. ut regnaret 2 ipse aret alijs. Qui primogenito suo noluerit. et ideo transiuit ad cham. qui incipient scilicet ipsa nemroth. et sic nemroth regnauit. mt⁹ cos in babilone. hoc aut exemplo cepit uerti q̄n regnare si⁹ filios sem 2 suffone si⁹ filios japhet. Quia erat aūt philosophus. q⁹ in ge. ge. si⁹ genesi cū tribus filijs noe adhuc ipso uiuente nati sunt xxxm. q. milia virorum 2 centū preter milites 2 pueros. hijntes sup se tres reges seu duces pedites. hijs vō tres reges seu duces pdicti. mouētes pedes suos ab oriente inuenerūt in campū sennaar et timētes diluuiū. q⁹ filio nemroth uolentes regnare ceperūt edificare turrim que pringet usq̄ ad celos. hijntes lateres coctos. q̄ lapidibus 2 bitumen. pro cemento. hoc enim bitume fodiebat ex tra. ad modū argille. De hac turri scribit jeron⁹ libello de ymagine mundi. q⁹ ad q̄tuor milia passuū ei⁹ altitudo ascendit. qui quatuor milia passus faciūt q⁹. milia. i. quatuor leucas. et josephus dicit. q⁹ latitudo huius turris erat tam magna 2 fortissima. q⁹ cū aspectibus altissimis uideri posset mirabiliter et cū. Comestor. Descendit. q⁹ deus ut uideret turrim. i. annihilauit ut punniret edificantes presumptionem. et ait ad angelos. Venite descendamus. i. omnipotentiam. 9 lingam eorum. ut non intelligat unusquisq; uocem proximi sui. et q̄ statim ordinatione diuina cuiq; q̄ illa ligna prima quā adam 2 oēs gentes ex ipso exorti usq̄ tunc habuerant que nunc hebrea dicit confusa est sic ite edificantes. q⁹ unus aq̄ petens alterum lateres portare cebat. 2 linguis septuaginta duabus loquientes. Vñ postmodum dominus xl. discipulos misit. q⁹ totidē linguarum gentibus euangelium primum predicarent. Cessauerūt g⁹ turrim edificare. 2 tres gentes de tribus filijs noe exorte. i. tres mundi partes diuisi sunt. Nam filij sem obtinuerūt asiam. 2 filij cham affricā. 2 filij japhet europam. scilicet 2 hispaniam. ethimologia. Idem aūt habuit quinq; filios. videlicet elam. a q⁹ elamite principes persidis et assur. a quo assirior pullulauit imperium. arfaxat. a quo gens chaldeorum exorta est. ludi. a q⁹ lidi qui sunt in prussia asye minoris. aram. a q⁹ syri. quorum metropolis fuit damascus. Quia aram habuit filium nomine. us. principe trachonitidis ituree montis palestinā 2 cesaream. Vñ fuit job. filius serug. ut est. Non. Cāt. i. tira. us. filius cham genuit.

Inuenit 2ª etas

femoralibz

hijs gentibus

de tri. babilonie

prima lingua cbā

ex quib' hec gn̄acões exorte sūt. De pīma ā q̄ ethiopes ꝓgenti sūt. nec fluuiū ā q̄ egyp-
tū habent exorti. fluit ā q̄ libyā. Unde z maurusiū fluuiū usq; in mare fluit dr. olim
cū eū regio phutensis. Chanaan. a quo affri z somites z chananeoz. v. gentes. filij
aūt iapheth. vij. nomina. quoz primus gomer. ex quo galathe. i. gralli quoz regiō galacia
nosāt. magog. a q̄ arbitrantur. scythe z gothi origiem traxisse. Unde
papias dr. scythia. regio scythica dr. et ꝓter barbaras gentes. quibus habitabat. barbaria
dr. huius ps prima albaniā. regio. iij. oriēte. cui⁹ fines caspius mare. fretū
ferit. ut tauros premat. z leones primant. Post albaniā z dacia. et gothia. deinde
germania. ipsoz. cui⁹ prima ꝓtem sicuti uoluerūt. madaya. quo medos exisse
putāt. Iauan. a quo iones. qui greci. vij. z medes. iouis dr. thubal. a q̄ hispani
orti sūt. a q̄. tres gentes. tyras. a quo tyrenses. qui turci. i. crudeles. ducti. Thrace re-
gio ht̄ constantinopolim. ab oriēte oppositā. z macedoniā ab occasu. z egeū mare
a meridie. Filij aūt filioz sem. cham. et japhet posteritas habitauit. p̄ effusione
linguaz tres ptes mūdi pōrigas in gn̄acoibus suis istabiles. z prom ad omne malū
et repleuerūt mūdū. q̄ se in motu e. z rotūdus. ad medū pile z istar oui clemēs
distincte. Vij honoris. Quid quippe ouo testa undiq; ambit. z de albumē bi
tello. z post uitellū gutta pinguedis. que est in medio uitelli circūdat. sic mūdus undiq;
celo. i. firmamēto. qsi testa circūdat. post celū puro ethe quasi albumē. et post pu-
rum ethēm turbid⁹ aēr z nubilosus. quasi uitellus. et post nubilosū ac turbidū aerē ter-
ra. qsi gutta pinguedis circūundabit. Hec aūt mundus ex quatuor qstat elemētis. que in
modū circuli mense reuoluūt. de quoz igne in aerē. aer in aq̄. aqua in terrā. gūtur. Rursus
eq̄. terra in aq̄m. aqua in aerem. aer in ignē q̄ mutat. Hec simplā ꝓpriis qualitatibus
quasi quibusdam brachiis se inuicem tenēt. z discordē nectūt. Ocoidi fedē uicissi-
mscent. Nam terra arida z frigida. frigide aque gracilit. et aqua frigida
z hūda. hūdo aeri astringit. Aer hūdus z calidus. calido igni associatur. Ignis
calidus z aridus. aride terre copulat. Terra ē rotūda forma. Unde et orbis. i.
circul⁹ dr. a rotūditate ipsi⁹. cui⁹ circuit⁹. vj.m lxxx.ta milibus stadioz mensat.
Stadium ē octāa ps miliarij. Huic q̄ circuitus terre q̄tuor. xxv.m milia. Hec oceanus
magno mari⁹ undiq; cingit. sicut sep.m est. Abyssus si de uestimentū amicto ei⁹
Interi⁹ aūt aquaz me catib⁹. sic⁹ corpi⁹ sanguē nē uenis penetrat. q̄bz aridit as
ipsa ubiq; irrigat. Et ideo ubicūq; in ea fodit. aq̄ subint. z uenit. Centrū
terre in medio ipsius stat. sicut punctus in medio circuli. nullā sustinēto. sed sola
diuina potēa sustentat. sicut lege. p. psalmū. Solon timentis me aut dns. q̄ suspēdit terrā
in nichilo fundata ei est. siq; suam stabilitatē. sicut. dr. dauid. Isidorus. Huius
forma ita demūrat. Prima ps mūdi est. orientalis. quasi caput z facies. sed hi
meridiana. tria occidentalis. ultrā uō septentrionalis. Due extreme ptes sūt
inhabitabiles. s. septentrionalis z aquilonaris. ꝓpter nimiū frigus. z meridionalis
ꝓpter nimiū calorē. Due aūt medie ptes. sunt habitabiles. s. orientalis z occi-
dentalis. Hinc inde frigoꝝ z caloꝝ tpate. Habitabilis itaq; zona. que a nob⁹ colit. i. tres
mūdi ptes diuidit. s. magnam. q̄ a septentrione p orientē tendit. usq; meridiem.
et in affrica. que a meridie extendit usq; in occidente. et in europam. q̄ ab occi-
dente usq; septentrionē extendit.

Hsia. ex hoc ciuitatem mulier. est appellata. que apud antiquos ipsum tenuit
quentis. huius prima regio e paradysus terrestris. ignea muro circūdatus
et ab angelo dei. cuius ingressus custodit. Ad quē locū non ē accessus hominū ꝓter
venenosos serpentes. de quo loco supra dictum ē. ht z regionē medie. que ut dr.

in libello dñi Johannis peregrinationis de mandeuille triplex est s̄ infima media que nō
habundant seu pribus est nimis frigida adhabitandi p̄ qua ꝓpē continua et grauis pruina ge
neratur crystallus de aqua ꝑ gelu in ydoneissime crystallus tendit q̄ nō ꝑ ē quarum du
rat tunc tenui et aquantur in aqua magnine in septentrionali alpibus vbi ner estate
habent nives crystalli et in illis pribus certū est in illis pribus
quoq; si p̄fectus et magne virtutis de quibus ad p̄s nō est dicendū Media media
tans est tpate ꝑ ꝑpter media multū est calida de qua papias ita scribit hispanien
dia est vbi que vocatur palibotra uel prasia in qua gens est validissima que pala
bore vocatur Cui reticus que vix septcenta milia pedit et equitū ꝑter milia
elephantes aūt octo milia similibus diebus ad stipendū venit Presidens em dicit q̄
cum an diluuiū enoch ciuitatem primus condidit qua sola inter tridue posterita pio
implent De insulis et mirabilibus tam hoīm q̄ bestiaꝝ serpentū volucrū et
monstroꝝ longe esset ois enarratio q̄ ꝑpdam et honeꝝ ꝑdā necessaria aliq̄ multa co
pendiose dest ꝑpetuit q̄ sua ē brevitati ꝑuisa Ab modo fluuio aquis media no
men accepit et in quo antiquitus ꝑ pedū in longitudine tenuit De illo regno
fluuio vsq; ad tegrim flumen est prima hui in octodecim regiones cuiusq; gentes di
uisa pthi Vnū in actibus apl̄oꝝ legitur pthi et medi et elamite et dñm a pri
mordiis habitant a quibus et in ea regio arabum assyria media et ꝑsa Assyria re
que dicta est ab assur filio sem qui hanc regionē post diluuiū primus medium et
assyrium pulsis prima tenuit nec non mesopotamia caldeam et edessenos quibus nomen
atq; imperium effugit lupuna A dedia regnū medoꝝ a medo prime regis dicta est
Persa vō a ꝑpo rege pio dicta est in qua ꝑmū orta est ars magica ad quā nouerit ars magica
quisq; post cōfusionē linguaꝝ adhuc atq; ꝑsis igne colē docuit Nam omnis mundus p
fusis solem colit pro deo Fusis opinio ꝑpe fuit mentionis fieri constituisse Deum fuisse
fuisse q̄ diuinare ipse fluuio vbi est regia ex lapide candido et auro ei columne
auree et lacunaribus gemmis distincta cernens eam similachrum aliis stellis mira
bilius preciosum et extra humanis mentibus mirabilia A tergo fluuio ab oriente
vsq; occidentem flumen versus occidentem est mesopotamia quasi in medio duoꝝ flu
minū sita Babylon quam memoreth quidam post diluuiū babilone urbem fundauit Hāc mesopotamia ciuitas
semiramis regina assyriorū ampliauit muroq; urbis bitumine et cocto latere fecit
De qua scribit honorius q̄ murus eius latitudo est quinquagenta cubitoꝝ et altitudo ducen
torū cubitoꝝ et ambitus ciuitatis quadringentoꝝ octoginta stadioꝝ Cubitus est mensura
tendens a cubito brachy vsq; ad extremitatē longioris digiti manus Habet eadem
pedes centū ereas portas fornicatas et fluuio cuiuste per medium eius currente in
regia Est et alia babilonia q̄a cabises i nabugodonosor egiptū ꝑpare cōfecerunt i
bidem Comestor in babilonia ꝑma regnauit belus ꝑma rex assiroꝝ i ꝑpe cui fuerit Nina
est nimis filius eius q̄ mortuo ꝑre suo in plenū doloris sui imagine fecit cui tanta Belus
exhibebat reuerentiam ut quibuslibet reis qui ad hanc imaginē confugissent ꝑdē Pro
inde hoīes de regno eius diuinos honores imaginū experiūt impendē et huius exemplo plu
rimi cara sui mortui imagines dedicauerūt et sic ab ydolo bel cetera traxerunt
originem sēdm ydeomata linguarū alii alie nationes vocant deū ꝑsi bel alii baal
alii beelpheguor alii belzebub et de aliis Predictus rex nimis tunc q̄a caput Nimus ninus
regni erat imperio diu tenuit et ꝑ pio nōe nimum vocauit Nimus vixit 199 anni
christum qui adhuc viuebat et regnabat in bractra regione sita ad oriente vii octimi ca
melis venit Cui cum dicebat zoroastres tuentes magice artis qui et septem ar
tes liberales in pilij columpnis scripsit septem vz enoch et scipte latericijs cōtra vtriusq;
diluuiū tam aque q̄do ignis q̄ futurus q̄ nouissime finis est Nimus vō libros cum
combussit in dei regione mesopotamie est et caldea et arabia que et saba dicitur
in qua thus colligitur Et ciuitas edissa q̄a membroth filius thus edificauit et
nomen suum in qua lex mosi data est In ea fuit gentes multe s̄ moabite Ammonite
ydumei sarracenī madianite ibi et nasitur ismahel de qua ꝑpias scribit dicta
hec autē quingenti et vltra viuens dū se inuicem ferisse fertur combuunt Finis
tendens ab eufrate vsq; mare mediterraneū venit a quodā pio nineuiten ꝑsidens

habet em in se grecias comagenā. fenicā et palestinā In fenicia est trirus ciuitas
et sr dñi Tirus est ciuitas epī Auri regi salomon deferebatur In qua optima
purpura tingit Ibi ea est libani mons ad cuius radices oritur iordanis Iuxta
ma est grecia philistinorum et hr in se uidem regionem Et in medio inde
ciuitas hierosolima qua sem filius noe primo fundauit salem uocauit Hanc postea
temerunt iebusei Aquibus dñs est iebus ex quibus duobus nomibus s. iebus et
salem dea est hierusalem quē dñs postea est a salomone hierosolima In palestī
na grecia est regio samaria dea a samaria ciuitate regali que olim dñs est sy
chima nūc vo sebasta vocatur Est et in dea grecia galilea ... regio in qua
est nazareth iuxta montē thabor In qua petra est scripsit in qua nō potuit ex
solus aruit fluuius eam circuiens irrigat et inundare qua feriebat Inde et
tam fertilis est omn bonor vt impleat nitris moribus etiā orbem terre In ha
est thebaida a qua thebei nomen Huic adiacet maxima solitudo in qua olim mi
tude monachor cōuersabatur Duo em sūt thebe una in egipto de qua hic loqui
Altera in grecia Tanis ciuitas metropolis egipti vbi pharo habitauit et mortu
ciuita pgna fecit Alexandria in egipto condidit alexander et caput egipti rem
ems esse uoluit Et gazea capadoce primus edificauit et tharsis cilicie de qua bea
paulus natus fuit Honorius Asia minor post maiore asia cōstituit que pce
undiq; mari cingitur Bithynia ab oriente capadocia cingitur et ab aliis latis
maris circūdatur Habet em hec prouincias bithiniam frigiam galaciam ly
dyam phamphiliam pysidiam licaoniam atq; asiam In frigia fuit troia ciuitas qua
tros grecie pr edificauit Et in lydia est ciuitas thiatira ad qua beatus Johēs
scribit in apocalipsi Et sardina que est in maiori frigia et laodicia que est
scribit in apocalipsi Et sardina que est in maiori frigia et laodicia que est

Europa est nomē ciuitatis a qua ista pars mundi nomen habuit Nam agenor rex libie habuit filiam que terris
ab affrica raptam cretam adiecit et totam ptem orbis ex eius nomine
appellauit Prima europe regio est scitia que ppter eius barbaras gentes
barbaria dicitur Post hanc data et gothia deinde germania que tendit a
danubio usq; ad alpes Honorius Est em duplex germania s. superior et in
ferior In superiore est suevia a suevis monte dicta Alemania ab alemano lacu
appellata qui qua regnum hodie ortus principatibus qui a rege alemannie fedā tenet
In hac danubius nascitur qui maiorē in fluuios habet famā in europa na vi
fluuios in se recipit et in mare pontico fluit Est etiā in pdca germania ba
uaria in qua est ciuitas ratisbona Et hinc est thuringia qua sequitur saxonia
Germania inferior in qua est misnia que ab oriente hodie Danubio recipitur et
stauia norbeia deinde pannonia bulgaria et inde tracia a thyras filio iapheth
nominata Hec hr cōstantinopoli que prius a pansino rege spontaneor condi
dicata fuit bizantii Post a Constantino imperatore magis aucta cōstantinopolis
ditur et caput totius orientis fuit roma caput est occidentis Deinde a me
diterraneo mari est grecia a greco rege nomen Huius grecie septē fuit que
prima ab occidente dalmacia que ab oriente adheret macedonie et a septentrione
misie Beda grecia grecie dicit epirus Iterra dicit Helades Et est attica tra est
ipsa est et veteri grecia vbi fuit athenarū ciuitas mater liberalium artium et philoso
triq; quia melius habuit grecia clarius alijs nobilius Quarta pincia est thessalia
in qua est thessalonica In thessalia prima dilectionis amoris fr fuit et demandor equese
vsus receptus est Et in grecia macedonia regia prima alexandri magni Et est rego
auris venis argentiq; optima Mons olimpus in ea est In macedonia dequo
scribit papias q in eius cacumine nec ventus sentiatur nec pluuia cadit qua
expedit ipsi aerem hiemali magis aues celi volant Et ab eius notificatione est qui fa
lebant nescio quos tamfirmos tā memorie monte ascendē et aliquis notas in pu
uere scribebant quas alio tpe ibidē integras inuenebant qd fieri nō posset sepe

tos aut pluvias ille locus pateret. Tercia grecie provincia est achaia que etiam urbs eadem
dicitur sub qua est archadia in qua invenitur habesto lapis qui semel accensus nunquam ex-
tinguitur. Candidissime etiam merule ibi nascuntur. Deinde est panonia superior. Est
et ytalia que plures habet provincias videlicet octodecim quas cum civitatibus earum enumerat papias
quam a superioribus viz sardinia sicilia et aquilegia usque galliam defendendo pertin-
git. Est itaque triplex gallia viz togata i. longobardia ad modum romanorum. Comata
i. burgundia et francia. Braccata i. theutonica a longis bracchiis. Provincia vene-
cia habet in se veronam. provincia liguria mediolanum et papiam. Provincia tuscia habet
in se romam caput orbis et perusium. Provincia campania habet capuam neapolim et sa-
lernum de ceteris autem longum esset enarrare. Sed sciendum quod in europa est hyspania
sita inter affricam et galliam omnium fructuum generibus fecunda metallorum quoque copiosa. Sunt
autem in ea septem provincie. britania vero occeani insula per longum versus boream et
a meridie gallias habet cuius sunt multe insule Anglia. hibernia. Scocia. et alie multe
quarum plures sunt inhabitabiles. Nam viginti earum deserte sunt et tredecim incoluntur.

Affrica ab affer uno de posteris abrahe dicta est ysidorus. v° affrice partibus
Cuius sunt hee provincie libia cirenensis. penthapolis que continet in se getholo-
maidem et appolloniam. tripolis. bizancium. Cartago magna que a didone
sceli assiriorum filia est constructa. Cuius murorum latitudo fuit xxij cubitorum. Post
hac getulia. Getuli a getula filio chus sunt exorti. Numidia regio habet ypponem
civitatem in qua fuit augustinus. Mauritania in qua est civitas colonea cesarea.
ethiopia. Due sunt autem ethiopie. Una circa ortum solis altera circa occasum in mau-
ritania. Nam in ethiopia que est sub meridiano cardine hominum color nigerrimus
prodit vi solis. Est enim ibi iugis estus plurimas habet generaciones diversorum animalium et mon-
struosa specie horribiles ferrarum quoque et serpentium referta est multitudine.
Illic quoque rinocerota bestia est que et unicornis dicitur. Papias. que tante virtutis
est ut nulla venatorum virtute capiatur. Et adeo acutum habet solum cornu in fronte
ut quicquid invaserit aut destruat aut penetret. et tante indomite nature est ut si
capta fuerit teneri nullatenus possit. Et ut dicitur illico moritur. Sed ut quidam asse-
runt virgo proponitur que venienti sinum aperit in quo illico omni ferocitate deposita
caput ponit sicque soporatur et velut inermis capitur. Sunt et ibi cameli pec-
di basilisci dracones ingentes ex quorum cerebro gemme extrahuntur. Iacinctus quoque et cri-
sopassus ibi reperiuntur. cinamomum ibidem colligitur. Ysidorus. Extra tres partes
orbis quarta pars trans occeanum interior est in meridie que solis ardore incog-
nita nobis est. In cuius finibus antipodes fabulose inhabitare dicuntur. De insulis

Insule maris occeani dicte sunt eo quod in salo sint i. in mari. Inter quas britania pri-
ma est i. anglia que occeani insula interfuso mari undique circumdata
est. Circuitus eius quadragies octies septuaginta quinque miliaria. Thanatos
insula a britania secreta per exiguum brachium occeani maris terra multum fertilis
capitis frumentorum que sic dicta a morte serpentum quia in hac terra serpentes non sunt
nec vivere possunt. Nam si pulvis huius terre extra hanc insulam quocumque portatus fu-
erit et ibi serpentes aspersus statim moriuntur. Scocia insula britanie proxima deinde
maior britania situ fecundior. Illic nulla anguis i. serpens. aves rare. apes nulla
inveniuntur. hec et hibernia dicta est. Taprobana insula est indie tota marga-
ritis repleta et gemmis. huius partem tenent elephantes et bestie. Aliam vero partem
tenent homines. Vincencius. Qui sunt ibi magne stature dicuntur. Vivientes ultra hu-
manam consuetudinem in tantum quod senex non moritur qui centenario ibidem moritur.
Nullus per diem sompnus semper eandem habent mensuram in comestione et edificia
eorum sunt bassa et precia timeas nesciunt habundant pomis agricultura et venacio-
nem amant. Grossam habent vocem et linguam aliis gentibus incognitam vinum et species
mercatoribus in ripa fluminis inter exponunt. In hac insula dicuntur in uno anno
duas esse estates et duas hyemes. et bis floribus vernare hanc firmant.

Cyprus

Creta

Samo insula

Pytagoras phus

Cirila

Ethna

Cadma

Amazones

Genosophistas

nē

Bragmāni

Sequit de insulis mediterraneis maris Ysidorus. Cypros a cupro
cypro que in ea est nomen accepit. Fe metallū in hac primū fuit
est. In ea urbes nobiles fuit et anno affluentes. Creta insula gre
cie dicta a quoda creta indigena. que ante illū creten fuisse a quibz
iupiter ibi abscondit⁹ est et sepultus. Per quendam tempus urbibus
plena fuit prima etas regime et pacifice clamuit. Primo huius insule fuit
lupos vlpes alias q̄ feras noxia nusq̄ gignit. Nullus serpens nec noxia
est ibidem et si ducat⁹ primo morti habundans est vitibus et arbo
ribus. Dicit insula a rodo ciuitate dei in qua antiquitus fuit colossus
statua erea lxx cubitoz altitudine hore tertie et quinte pedū alta fuerit
et alie centū statue in eadē insula minores que ab hostibus tremote corrue
runt. Samo insula est in mari egeo vbi nata est iuno. Et qua fuit fabu
la fama et pictagoras aque phie nomen ducentis est. In hac insula
vasi fictilis primo traditur nepta. Cirila insula ab ytalia pro
bracchio maris separata. bis fructifera. auro habundans. Ethna
plena igne et sulphure accensa est
ardet. inde et ab ethna monte gehenna dicit. Cadmia insula
in affrica in qua negs serpens gignit. negs lupus. Venenum non nocet
et hi fontes calidos infirmis medelam ptentes et finibz ciuitate
sacramento dat. Iuramento feo oculos cuius aquis tetigerint. In hac
ma duc insule sit quilibet more maiorica et minorica. Vocantur
in his ducente. Preda qua lapides emittunt et balearis pro fundabulario
cupatur. De mirabilibus horbis quos in gentibus oriet. Deq̄d sgt
bragmanorū ad alexandrū

Ex libris magri Jacobi de vitriaco pbri cardinalis in abbreuiatione hi
storie in ptibus orientis quidam horis ab vltimis finibus
Asie mīdi ptibus valde dissitis. Antiquis fuit amazones. et fuit mulier
in armis et in plis exercitate dominabates aliquo tpe in quadam insula flu
uio indupa vpta montes castros in asia et fuit plus q̄ ducenta milia pdicta
mulier quibz ad bella procedentibz mariti earū domi manebant respuit et
q̄n victrices de regina sua reuertebant a pluribz adorabat. A viris suis q̄s et
dum insulā morabant et q̄n ex fortuito vel libidinis ictu sibi pcepit. Infantes
natos occidit tanto furore et fuit ad bellū fremel. aut in anno tricesimo
ad martiū pullū possent. reuise fuerint si masculū ceperint. ipsum x pro anos
nutrint et puū pro tribut⁹ patri remittit. Si vo femina ceperint ipsam secū reseruates
custodiūt. Fuit et alia horis quas genosophistas. Gymnosophistas sapientes appel
lant. q̄ in meditate et paupitate tpis felicitate exempta vitā ducut. In ha
bentes domos nec ciuitates. sed nudis degentes. Hos cū alexander ma
gnus reppisset valde miratus ait illis pente a me et dabo vobis. Quib⁹ respon de
tes dixerūt. da nobis immortalitatem quā petis. cetera desideramus. q̄ a nob⁹ dari
tua hec nequit. Quibz alexander. aut quod alius est quod ego immortali
tatem vobis dare possit. Dixerūtq; ei. Si mortalem te esse nosti quare
tot mala disponendo facis. Fuit et alia horis valde mirabilis natio. quā
gymnosophistas fluuius in media habitantes quos bragmanos appellant. quorū ve
ra et singulari multū laudabilis est. qui patet in epla quā dindimus rex
eorū scripsit alexandro magno. Cui legit in gestis de deis alexandri
q̄ cū velum lecti ocream plus timeret. bragmanos insula debellare se
debat. qui quod bragmani ethiopum hanc de eis misericordiam

tuctissime rex plia tua et felicitatem vbiq; fenita ℞ quid erit vob satis cu totus no sufficiat orbis. Iuuenal non habemq; quare cupiditate debeas nos expugnare/ omnia mea vobis et tua nostra est/ femine me no ornamur vt placeant/ que quidem ornamenta cultu onori potius deputant q̄ honori/ antiq; hec nobis duplice xpi p̄stant vsu testimenti in vita et in morte sepulchri Regem habemq; no pro iustitia q̄ pro nobilitate quanda ℞ hec em loci hr vndica vbi nulla est iustitia) Respice alexandre Regum ad aures meas fande fuerunt voces a te vre a cor vpi hoim dissentiare/ et res quide nouitate mirabilis rumor latissima mdetur meridiana Recte ergo dixisti me p has hras consule grauit vt si verū est quod audiuimq; et philosophando hoc fratis meū tante expedias qua certior effectus ego q̄ si fieri pot disipline huius spectator existam Respice iterū Iudinq; bragmanoz diuisiaq; magre vel doctor Alexandre rex gaudiū cognouimq; p tuas has quas desideras pace quid sit vā pp̄ria a p̄fra/ Vere ex hoc cognoscimq; te esse sapientē et te laudamq; valde quia desideras pace sapiam p̄fram q̄ nec est melior oi regno/ et imperator qui nescit sapia/ non dñatur subiectis suis sed dñant̄ xpi subiecti Vos pace mores et vita nram quā sequi non potes cu nos deos non colimq; sicut vos colitis ℞ ne putes q̄ ob tuidam tibi aspidem nram denegemq; significare sicut rogasti dissimula Nos breuiam simpliciter et puram vitā ducimq; et plus hre nolimq; nisi q̄tū ro nec me exigit Illud dicimq; esse vtile/ q̄d no est superflue Nulla hic cultura facimq; negq; vestimentū seu pigmentū ℞ hoc solū pro amicia et fuste tatone vite me corpalis hntes q̄d nr̄a fra gignit sine hoīs labore/ de ta libus cibis implemq; nos quia illicita est apud nos expletio seu repletio immā ventris ℞ Dromede sima abstis egritudine nulla querentes medicina ℞ mala tio mortis vita nra finitur Desidera corpis nr̄i no facimq; Anima p̄ pa enia sustinema et portamq; tu aut imperator anima corpis desidera vitez 2 timetes q̄ ei te fit vite potis Nos aut timetes q̄ fit desidera corpis nr̄i nos emptē hemq; et io timetes q̄ ei nos fit no timemq; et pt sine timore viuima corpa nra coopta hemq; de frondibz arboꝝ et cape fructib; co medimq; lac madicamq; et bibimq; aqua/ q̄ laudes deo ramusq; et latum ventum pcul desideramq; Non loquim̄ multi/ et turbida audire no possimq; uel veritatem dicimq; uel tacemq; Diuicias non amamq;/ nulla tuidia est nr̄e nos p̄ualitate hemq; et p̄ eam diuites fimq; q̄ omis illam gem hemq;/ iudicii no facimq; q̄ expressus vir fieri debet no quittimq; Bel nos tale facit et tm nobis lectu p̄stit balnea no facimq; negq; membra nra libidini ad debilitandū tradimq; ad coitū no nos amouet libido si probitas amor/ pop nr̄i nrm sollicitudine curat no frangit negq; coniugio turbis nos facit Non dñantur pp̄ hoīes q̄ sit nr̄a fides qua ei eam simq; ab vno p̄re/ ob fres et amicia sima p̄ simplicitatem vitimq; que nos no vomittit metiri Grolas phoze non fregittamq; in quoze doctrina distendia est si grolam ne pe ctamq; in qua deprimq; aliq̄s fact̄ q̄d nobis fieri desideramq; Iudex no ama mus si fra p̄decessoꝝ legimq; et turbida ac mala fra de quib; multi vident plo rumq; et mirabilia scripturasq; miramq; viz de celo de stellis et de plane tis ac mirabilib; creaturis mūdi Vos imperator vra doctrina vobis dura vi detur qui em sensu vnu in lingua hetis et tota pagina vna in ore vno co sistit Vos aurū et argentū colitis et tristoria amatis hoc deos adoratis/ et eis ut grecis vobis sint aurea ostia offertis pro quibz post morte tormenta sus tinebitis Vna deq; no sunt vos formauit/ alter litigare/ alter expulsis va cue no est talibz dis finitis qui cognitū nos malefacere et post mortem punit ad supplicia Heu vos miseri qui talem fidem tenetis vm post mortē sustinē

no imperat

tormenta debetis O nos infelicissimos quare religio crimen est et vite sup
plicii Nos vero peregrini quinq; hor mundo quia nomi et p grang ad do
mos primi nrā O nos infelicissimos quare religio crimen est et vita sup
plicii Deus aut qui ois creauit in mundo venias optatus est causas et dete
liberū arbitriū hoi ad discernendū de ōibus que in mundo sunt Primus igit
dimisit age persa et secum sunt meliora hic non est deq; ꝑ armentis dei
Responso alexandri Et hec ita sunt ut asserens ydū ēsse indeo bragmanas
homi nud gtmet ydū q; dy esse credūt Cui veteres omnibus cane dicentur
qui concessis nē voluptatibus no vtunt aut deos se esse ꝓfitentur aut
inde deo Cuius ordinis nos nō quinq; mensibus hinc mundi ꝑ aduene nec
ita in orbem terrarū venimus vt in eo libeat manere ꝑ tuos Speramus en
ad tm primi mdie milites delectare pruderibz figuratis nec in aliquibus ulterebrare
talmaticis cōmunitas Nos em quia pre et cōmet vitium id dicitis quia aut
deos nos fatimi aut cōiū deos tuldia habemus Istis respondeo quia de nō
bis habetis ad vos ptinet Nā ei tantū inflati pris de ypocrate quia here
pomis sup vos gloriaꝝ aut ornamēta vel curatis quia de hac tanta
vel speratis vos esse mundos nichil vobis prodest ad vera humilitatem
De aure em nō sunt ale bte neq; corpa humana cum sanam ꝑ magis ep
sias et vicians Nos aut quia vera humilitate cognoscimus et primi spm
nāz auri Nā quādo sitimus ibimus ad fluuiū et bibamus aq; et auriū pe
pedibus conculcamus quia aurū non tollit fame neq; sitim Si go aurū
de eadem nā esset que potq; uel cibus ei accipet illud homo libe plus
Impetum cupiditas Cuius est homo malus a nobis honoratus
et colitur quia dis homo ei tali honore hūt dilectum qualis ape est / hō
nobis q; ira sūt videntibz vobis addūt tenebras cecitatis vre Dimit
tatis nos vt plurimum impias nias / his et hmōi verbis motus alexā
cos in parte dimisit Magos iacobus ut ipse his putat ip religiose et
sm legem nāe vixissent bragmanas qui nec legem moysi nec
legem euangelicā audierūt ꝑ se ꝓpter humilitatem regnauissent sm quā dix
it nobis nō est Dixit ꝓtea hanc in ptibus ipsis ubi amore alicuius vite
post ipsa se in ignē mittē et cremare no formidat Dixit alij qui ꝓpter
ꝓfectus nimio confectati senio mortuos et carnes cocte ad epulandū sue
maxime reputat pietate et magna religione Et illos qui hoc fieri
nolūt tanqᵭ impios et irreligiosos cōtemnunt Dixit ubi quidā homo
magus uelut ip gentes et elephantes facilime trāsmittunt Dixit alij adeo
pmi ut cubitū longitudinis vix excedant Dixit et mires que semel prin
cipes canos plus ꝓferūt qui tamen diu viuentes in senectute mutescūt
Dixit alie q; quinq; pariūt si primi mensis octo ānis nunq; pariūt Dixit alij hoīes
qui pisces crudos manducātes ipsum cruꝝ pulpe mare bibūt Dixit alij qui
habent manus adiuncta et in pedibz octo digitos Alij plantas pedū habūt trifur
catas Alij cornua capita habentes et mugiūt ad vnctos pellibz pecudū
indutis pro voce eorū latratus ꝓferūt Alij ita pmi os habūt ut festiua calamo
non nisi forbilia comedūt Alij carnibz humanis vescūt et hominū vestigia
diu aspectu prosequūt quorum aliqua aqua trāsierūt horiēs quos inequitare
unus tm pedem habūt velocissime currūt / habūt em tm pedis latitudinē
ꝙ eius planta contra solis ardorē umbrā speciosā sibi facit et quasi in
domo sub planta pedis requiescūt Dixit alij alios cornibz habentes oculos
in humeris pro naso aut et ore duo habūt foramina in pectore et quasi
setis porcinis horridi sūt ad modū bestiarū Dixit alij qui solo odore
humanorum pomorum vivūt Et ꝙ longius ire contingerit ipsum pomū sectū de
ferūt quia alit mortalitatem / ꝙ prauum sentiant aduersum Dixit alij homines
siluestres qui habūt sepe manus in duobus brachijs Dixit ubi plurimi homines

nō nobis

aliud genus homū

hic aliud

Hic aliud diuersum ma
tum genus

valde speciose in flumine calido habitantes et horridas bestes hortes et ventes animas de
genere eo qđ ferru non habeant in quibusdam vō silvis inde habitant qđā mulieres de ēis mulieribz
barbas usq; ad mamillas hortes pellibus arborū indute nec vivūt ipse de venatione Fuit ibi preda vir et mulieres nuda inventes corpus pilosū prout bestie habentes et qđ modo in flumine prout in eis habitantes Alii aut ēdem hortes pugne
nec comprehendūt pilosi in flumine non apparent Fuit ibi hortes agrestes magni valde et pilosi prout pecora et velut fere mugientes Fuit ibi preda mulieres in flumine fere
speciose valde exceptis qđ dentes hūt caninos Albe aut fuit velut nix in quibusdā
montibz inde habitant pigmei Diosc tributorie hortes quibus bellū est cōtra grues qui
tno anno pugnat et octavo senescūt et quibz pugn dom est

Magr Jacobus ut supra de arabibz

In tra egressis preda fuit animalia que in alijs partibus domib et mirabilibus
non habemus Fuit ibi leones inspectores et pedibus antecedentibus et manibus de arabibz dampn
da virtute magna hortes Dormiunt leo apertis oculis et cauda sua delet vestigia
qui pedibus suis ne a venatoribus prodant Fetus leonis inbecillis naturā leo
Fed ad nutū pulsi de tra ejus de morte exortat Leo put mitibus et sua
dentes ipm inadit magnum sui metuit ejus catula ante ipm volvere Leena simo pluribus
quoq; fetibus emittit et deinde p singulos plus min immanis prosilit ad unū pugnat
efficitur sterilis Fuit ibi papiones quos canes silvestres vocant lupis similes totum papiones
se clamoribz de norte ululantes Fuit ibi pulcherrima animalia que panthie vocantur et panthera
albo et nigro colore pulchre coloratur depicti que postq; prede fuerint tribus diebus et tribus noctibus
tribus q; nunc dormiūt in speluncis suis Fungiantes aut et rugitū ejus terentes tante suavi
tatis odorem de gutture suo emittit qui tecta ornata preciosa vincit ita q; omnes bestias
suo quasi alliciens ad se trahit ejectis Hic panthe
hoc mirū genus parere fetus esse postq; primū ejulatū fuit non ex pertantes tribus ipos
horrendi natorum inimicis lacerantes ipsum rabbie inutilem ad remedia genetrix Fuit ibi Elephans
elephantes robusti mirabiles et corpe magni velut moles fuit bellicosi et audaces et magnanime qui est sanguis ordinis ad excelle amplius animantū Cū quibz ipi et inde pugnare
solent tm res lugneas cū hominibz nonnatis sue ecce dorsa ponentes Habent rostra
supta una prominencia q gnomoides appellant cū quibz hortes caput demunt et tūc
glutiunt Magnus cum Alexander pugnatur adversus indos ereas statuas primum
arcentibus implere precepit Quantes aut elephantes statuas illas esse hortes precedentes ad statuas libros pia corruere hamum et gratia tam hortes qui statuas ereas fugere
cepere nemine audentes continere Alia nec ajūt Alexander cruentum et stridore por
cos cū pontu bucinas nitos pugnat elephantes eo q; calidi stridoribz conjuncti nonnulli
precedit aut precari pede mutes deligentes Et qui alter alteri salutando Sibi applicuit Ebur
dunt fricide ne fiat hu et ebur quod est de ossibus eius fragilius est et candidius Ita
si ebur pano pigmentatur igne pposito panus no combureti si nāli eboris fragilitate
tate ut dictum extinguitur ignis Curtius femel in vita pia gignit et fetus in
utero gestant annis duobz et pariūt fetus quos magnos nam si mitra caderent fur
gere non valerent habet eni ossa solida sine nucleis vii crura et tybias flecte non
valent Cū dormire et quiescere volūt arboribus inclinat et innitūt Venatores aut
arbores sciunt quibusdam sustentaculis suppositis ne pondus corruant Et ut impediti
lucrent donec elephas reclinans in arbore cum ruinam cadat et resurgere non valeat
Ad gemitū et gemitū illius qui convenit alij elephantes et quia eis corpe no valent ex
ipso gemuit et gemuit Duabz no elephantes pot valent pede pponentes ipm alijs
erigūt et ita de manu venatorū liberantur Vivunt aut annis trecentis minus timet
et draconem quos fugiūt q; ab ipis nodati p sternūt et necāt Fuit ibi vnicornis Vnicornis
nes quos greci monocerotes appellāt hortes pilis corpus in medio fronte qui a vena
toribus capiūt ex pila indispiande hor atal superbū morit Nulla tm venatū forti
tudine capiūt si virgo pulchra et ornata an ejus oculos ponitur q; apit et simi
liter et pilis ori reposita ferinitate in puelle gremio quiescens soporatus monocerotes
capitur Monoceros animal est mon strosi capitis huic qui cervi corpus velut equi
caudā admodū pedes elephantinos vno cornu acutissimo in medio frontis
armatur capitis pōt pium si mitis domari Fuit et ibi hortes pilis lupis que ita tmo
spirante hūt oculos q; solida torpa et minus pibilitate vipis penetrans e dicū
Fuit ibi tigres quibus hyrcanus regio magis hortes velocitas pugn modū ut volare tigres
videantur qui corpe agitantur Castor animal est talis ne ut dicūt hn ipm venatores se Castor
quitur seipm dentibz quos ea strando genitalia grint estimās se venatoribz inserta

vasp

eque

equi

Camela

Aal mirabile

alia bestia mirabilis

lyena

Crocotta
Sordrilla

Mirce

Sphyes

Symea

Stryo

Syrenes

Cerberu
Cymeram

De serpentib

Hic

Baptistus

Salamandra

Vipera

Aspis

Ydrus

Yaculus

Basiliscus

Scorpio

Venenum

de diuersis arboribus

ibi quedā arbusta que semnit² ex quibus colligit bombicem et cetera eiusque pabula
vestimenta fiūt ¶ Fiūt et quedam pceres ipsarū arcas et pruīs duresq; ma-
nū optime sūt ad comēdendū de quibz deus dauid prudēs intellexerat ipsas
vere rumpi vñ quodmodū dicit ipsas molles et delectabiles sūt m pncipio ad tedendū
et postea durescūt et sunt aptiores ita pceps quantās m aptiores ipsas reno-
dentes et pene ēthe fiunt² ¶ Fiūt et ibi cinamomelle de quibz Zubara ep cōpressione
ipsa eliquat² ¶ Est et ibi vnica balsami que prius m sherethe Tiernebat² postmo-
dū ab egyptijs tñslata est m babilonia et a ppriamis pbis dñis parracenis constructe ex
colitur Dicūt enī egyptij ac cypriotes adiuerūt et placuerūt qt ps a parracenis
excolatur illo āno sterilis pmanet qn fructū facere dedignat ¶ Fiūt aut m dōs balsa-
lomie campo sep fontes mquaz vno dicūt qd bis mēsis pluem ppm balneant vñ
certū est et ꝑbatū qd liquor balsam qd ex balsamū phis appellant tñslata pdicta
vnica seu fruter eius m alio loco nisi pot ibidē liquor ab ipsa pcreare ¶ Sunt m
modū pceps et speciose arbores quaz fructa sūt quercubili nuces muscate cassia
fistula cardamomū piper albū arbor pepis napce² m india cuius folia simpli
plitudine hñt Cuius siluas ignes custodiūt hz modo rationes illius ex natura
fuerūt mendit et ignes ignē fugiunt² ¶ Est nāq; ex flāma nāq; piper est
tatur nā nā pipis alba est cuius quidē duplex est fructus nā qd maturū est ꝑ
per longe vorat² et qd imaturū ab igne e piper albū vocat² Dicit ꝑ loco ex
dūque est p ignē noctilucā Vtenda e aut mercatores fraus ¶ Solent enī nescis
simo pipi humectato aspergē pruina argenti aut ptimbi ut ponderosū fiat
¶ Sūt alie arbores seu herbe parue quaz radices sūt calameta Zinzeber zedo
arui mandragora radix est eiusdem herbe que forma videt hñr hyoscyamus ¶
et alie arbores quaz rami sūt liquidissima ¶ Aloes cuius vmi pessime² m flume ba-
balsamo tñs hz arboris nemo potuit deprehendē correctione dicit tñ quidā qd de
padano trestri p dem fluuiū humor lucrū Aloes deferatur Cinamomū cor-
est arboris m medio cinere rotundus ¶ Arbuscula cuius est duplex tñ cubitoꝝ alti
et crescit m etiopia et m media ¶ Mastix est flos nucis muscate vel vt dicit
primus gutta est arboris lentisci et adulteratur qn resina vel thure ¶ Ci-
nnime est semen herbe ¶ Huius arbor est arabie mensa fundens pium aromā
tis et vocat² cria thus ¶ Adulterat² aut a mixta resina pue gumi ꝑ qd hoc dnos
cit² Na thus ignē ꝓpius n deser resina aut fumescit et gumi liquescit calesci
agnita arbor arabie altissimus qnqz cubitoꝝ sūt grossa Cuius gutta viridis
est et amara vñ et mirra vocat² ¶ Storax etiam gutta est arboris pfluens et cogelans
Rhodella arbor inde et arabie est cuius lacrima m arabia melior est ¶ Iuncus sua
ussimus odoris sterilis pen struma ignime eiusdem alius est Vñ mē sterilis i
lacrimis odore amissi retinet ¶ Nepeta herba est que pagittas cicut de corp
bus volentibus sani pellit tam diu cōsuat ignē qn prime cinerib⁹ eius coope
rtis ad ami ceptinguitur Vites cetā sūt m dōs gnbz que tante magnitudinis
botros seu racemos gignūt qn plures homes vix possit vnū botrū portare
De arboribus aut quas m ēpūs inde ptib⁹ allegauit Alexander dicunt
que pdiderit ignē m babilonia venenū mortiferū ¶ Credimus qn m ipis ar
boribz demens sūt leuis ignibilis tñs videtur qn cognitoribus alexandri
respondebant et fictum tanto tpe prius qn contigisset ꝑsone poterunt de
arboribz nō pdicti nō nisi due eppunt² vñ arbor spē lauri et nuh et arbor
ante de quibus suis locis sūt dēm est de lapidibus ꝓpositis

Ignium aut m pdēs petribus lapides pciosi admirabiles vtiq; ¶ Ydrodom
Adamas ferruginei coloris lucidi ignitate auelane nucleo nō cedit
Durities sua omnibus metallis resistit hircino sanguine recenti et calido
frangit igne nō calescit ferrum etiam quadā nā ad se trahit et cum ferro
postquā contigit adamas dem ad stellam septentionalem se conuertit² cuius cā ꝓpi
cuius hūt naturā magnes ferrū cetera trahit ꝑ antecedente admixte

Ygnis

Ebenus
Zabalsamū

Arbores

Herbe

Aloes
Cinamomū
Mastix
Thus

Ligna
Storax
Rhodella
Iuncus
Nepeta
Iuniperus

Vites

De arboribz
solis et lunis

De lapidibz pciosis

rapit a magnete ferru quasi pdm et fricando Dias em fugare venena malefias ei
fistat noctis fimasmata et pompma vana repellit et infans multu pdest contacta
adamantis ematites vero valet contra vdropisim et cõ igne adustiones ⁊ ma
gagdus viridissim coloris est sculptus cm valet velut speculu magne reddit
oculos mitem recreat et roborat valet cõa contra morbu caducu et pdest ad
motus libidinis cõpescendos cuspidi medias ei est si vino ablatus bibat et oleo
oliuarũ p unctus Carbunculus rubeus est et ignitu ut carbo cuius fulgor nec
nocte minuit licet cm in tenebris tm ut flamas ad oculos vibret ⁊ nã eo
pcio fr; nobiliores ⁊ meliores sut q̃ videt fulgere et velut igne effunde
Saphirus celo sereno silis est in colore et nigi gittis aureis pictus et lucidus sit ⁊
imaginem speculi in se ondat Dias ait fortare membra contusa et inflationes se
dare dolore refrenat ardorem interiorem et refrigerat ulcera sanat ex oculis
sordes et ex fronte tollit dolores Topasius auri coloris est imagine mittentem tris
uersam repetens est aut frigde nĩ et valz contra lupinã pudas bulientes cohercet et
prodest emorroidis si bibat lex brotee Jaspis viridis coloris smaragdo silis ⁊ crassi
coloris Species eius pars in viridi coloris meliores sut et valet cõ fantas
mata et febres et pdioposim ayderitz cetã parentibz dictis pdesse Crisolitus
colore violaceus flamas emittit aureas notulas q̃ purpureas et post cor lunibus pso
cmorientes ut dicit papias valet mlti potatibz sã dimis est abstinenti Achates
tris albas venas mare imitatas valet si venena ⁊ si satim vepi fuit dicit Ci
achates niger lapis est ⁊ lucidus ardet in aqua et dicit extinguit valet cõ
infirmitate ventris ⁊ pectoris fugat spectes cm aquila cõ speciem ponit spm
in uno pio frigidissim est Jacinctꝰ lapis est q̃ntu flore purpurea non sit sem
di ms fragmentis adamantis in ore positis frigidior est natura confor
tat hepar et stomachum et suppressiones tollit Ligurius est q̃ urina lincis pe
cmixtus lapidem gignit et colorem valet si dolore sto
macho ⁊ si ventris ptubatõem Celidonius lapis est medius qui in prudie
repit est aut mixta et quis rufus valet si suffumigz et lunatica passione
aqua ablutus infirmis oculis q̃dest Crisolita auro micat et velut
ignis scintillat medii huius colorem inter glauci et viridem equlit uah
cõ nachii fumosmata Cerullus oleo uel aquis marinis applatus colore
meditatur q̃ lis est smaragdo ⁊ cũ pallore aqua ablutionis cuius valet infir
mis oculis prodest cetã si cruciatibz et suppnia et cõ epatis dolores
Hardius rubee tre silis est si int gemas pulcrissima Onix hz plutudinem
unguis humane in colore Onichinus hz rubedinem cordoni simptu Agat
gata sut dea est eo q̃ in conchis marinis reperiat et cupiens de relepsi uee
si eto cum tre conchee ⁊ conche marine haurit et meduerit in margari
tam que est pma candidate gemmae Meliores aut sut candide margarite
si que flauescut ⁊ splendent Ad commendandam diuine potẽe hec de lapi
dibus prosis dicta sufficiat In quibus si gemme cunctis vera a falsis dis
cerne magna difficultas est Imposit cm eas ex diuso gne vitrea pla pro
lapide pciosissimo simulando quida vitri arte insicuit et fallit oculos
dolose quedaz falsa videntes quoadusq̃ nõ est qui plene stabit et arguat
et ei alia alio atq; alio mõ neglect pne fraude vlla mortaliũ
Aput ritea m pties orientis auct vir nobilis mt quas est semp frozen
amis pulcherrima et magna in arabia a toto orbe singularis et
penna non hns parem Dicit aut q̃ in capite emineat ht velut pi
no collũ eius viridi resulget colore roseas ht penas in posteriorbz
purpureas cauda ht glauci coloris Et quicq̃ alit in gentes aues
dẽ se velit semisse petit locu permittem valde et amenu collatibz
armatis vallatis ignem pla struit et aqua ad radicẽ splis alarii
plausu quasi ventilabro voluta ibi fimi mendũ et de

albus ⁊ de albis
or ⁊ alia ⁊ mdo
que post hyade
pungit quasi e
theres que ⁊
ad modi ⁊ quasi
gis gnis ⁊ ⁊ alius
lapide qui pre
tabi mali terra
machie endiuie

de ani
bus

flemy

Cicoma

pellicana

phemedus

Cephes
reptileones

Cinere

Cicoma

Ampe

Cupupa

Cicada

de pisib

Delphin

Echinemis
Remoram
Balene
Cupuara
Cephena

cū mangmento fiūt augęt huiorem cū vō m defec fiūt huiores minuūt ingnibꝫ
conchis marmor lapis ꝓpꝑis mentꝫ Dicūt em qui de alūs sryssore naturis
ep conchę noctio tpe lucę adeūt et de rore celesti margaritas cōpunt
Ingnilla cuius origo ex limo est pdicta quia plenidines hr magnis fert
fluuius granges que et plus de padysso epiens grossū anguillas depꝫ pedū
longitudinis vt probat ysidorꝰ Vane q̄ hi agnis et piscibꝰ monstꝝ dictum a
credule dequibꝫ quida affirmant ꝙ canes latrare negūt quibus vna vua
fiūt data mosse ꝙ plinius aut vt probat ysidorꝰ alicui oīm magnus visę
cū vna testa quadragintaquarioꝝ de quibꝫ dra sufficiūt Lapidibus lapidibus

Anguilla

Rana

cogn orientalis
omis ad ea q̄ fiūt
in aliis partibꝫ

Hec pdicta que ptim ex historijs orientaliū ptim ex scripturis hr augustinꝰ et ysidorꝰ etiā ex libris
plinij et solini fiūt collecta ꝙ forte alicui incredibilia videant aliis partibus
nos nemine compellimus ad credendū quibuscūq; in pro sensu habuerit Ea
hꝫ credę q̄ contra fidem non fiūt uel bonos mores nulla pricia estimamus
Immo cum ex operibus dei mirabilia fiūt hreat ppt dei et conscientiam hꝫ qui se
gitur alia mirabilia intuent nulla admiratione moueant Scriptores em qui de
monstris fiūt non minus forsan omīb hoīb qui duos hūt oculos admirantur
q̄ nos ipsos uel alios qui tres hūt oculos admirarēt Dicit aut pigmeos
trium pedū longitudinis pro quarum hyema pcta ipis gruibus certantes reputarent se
aliqꝫ ex illis ne ipsos apprehendant in fuga aut gigantes qui maiores est inter
nos gigantes reputāt ab ipsis Illos aut nigros ethiopes tm pro reputarent
me ipsos qui nigrior est pulchrior ab ipsis reputatum Multa fiūt in re
gionibꝫ unde non admiramur ꝙ ppe orientalis si audiret certe uel no credet
uel mire reputaret et sic ꝙdam pomis ꝙ ibꝫ luberrime nuces ex arboribꝫ pendent
et ꝙ vestra pendent tm poma ꝙ caudā marbore Postꝙ vero tempus mutationis
aduenit statis ex ramis cadit in aquis et cōtinuo recipit vita et natat ut
anas et volat et pter pauci minores auis nec in aliqua admiratione ducit
qui talia vidē consueuerit In insula tamatas situ in pribus hiberne unꝫ si
pontes fuerint fiūt tuguria ad quadrigas pter unda defendi ppientes natat
qui insula pardule nec ppiens nec hyems procreat In insula tenhe mons eth
na eructuus incendijs sulphureis ardet et nigri extinguit In hibernia quidam
locus habetur qui purgatorium sci patricij nuncupat ꝙ quis illuc ingressus fuit
mox vē penitens et contritus et confessus fuit statim a demonibꝫ raptus
et cruciatus multis pęnis reuertit Cum aut vē ptus et confessus ingredit ꝙ igne
et aquis et ꝙ mille grauissimis a demonibus correptus ibidem purgatus Cui
aut deliquit sceleribus in eodem loco punit Cum a pdicto loco purgatus reuertit nichil
omnino recordatur vide plura uel ludere uel aliqua que fuit diligere ꝙ ff lugens et gemens postea
recepit oblitus in anteriora se extendendo vitam bonis moribus componit In maiori
britania hoc est in anglia fuerit horeb ciuitas in burgundia cū burgundibꝫ in fronte
pueri nascūt ꝙ quos prebisone narratur mater cum tanꝫ adultera et que ab alio
no viro concepit a marito suo reputat In extremis pribus burgundie extra ydolos
quida sūt mulieres quibus magnus usus ad ventre ptenpi et amplū velut amphora
habet Hec pdicta in hoīes apud quos fuerit talia fiūt aut cōtingit no admirāmur
Cęcis mutis et surdis muti et surdi infantes generantur Baptismo uel nomine
editus non morum Octauo aut mense editus viuere no pōt Cum eniare sufficat
mira et magna opa dei exquisita in omīb̄ voluntatibus eius que in materia laudis
sue et in usus utilitatis nre cadūt Vidit deus cuncta que fecerat et erant valde bona
et nil odit eorum que fecerit solū peccm quod nichil est Cū bonis magis odit et nimis
ꝓsequit ꝙ ipse carnes affligentes plusq̄ ꝓpꝑ anime laborant ad ipm̄ peccm̄ destruendū
hoc solū est qđ ei displicet Quod etiā peccm ipm̄ dum inte et pacem nobis apparet
asperū reddit Vnde peccm de angelo diabolū fecit de amico inimicū de libero seruū

de gnacobz ppy

Thamo fili regis

amazones

abi vide ꝯ folio 78

De ortu regm egptiorum

De ortu regm sinoꝝ 2 scytharum

2 primo

ut dicit Comestor et regnauit in bactria et dicebat zoroastres inuentor magice artis
cum septem liberalem artes in puppi ubi in eius et in lateribus conscr
ripsit ipse et aque diluuii ignis uo libros eo combusit deus uo zoroastres idem al' zoroastres
valens apud homines uidere deus mihi et fregit assis mentis quadam emittas ex stel
lis ducebat ut uideret homines mirare et in stuporem miraculi inducentis Tandem ab
ipso demone q' imptum fregebat introgrationibus repando furentes est Cum homines pu ex
sumpserit sepulchrum propter eius amicos dei uehiculo filium et flamme sublimato De ipso
zoroastre scribit solinus et augustinus q' inop ut natus est risit qd est contra gen ne
cessitate q' no a ceteris a fletu hanc lucem mirans caput habuit unde ille mostruosi
tatis nichil boni predat na licet magicoe artis inuentor fuit a nino rege assi
rioz cui cessit ille bactrianoe rege bello superato est Comestor De ortu ydolorum de ortu ydolo
rum vide ff. cclxxxvi so
lis zA

Quo ortus belo primo rege assiroz ninus filius eius in solatium sui doloris imagine pris
cum fecit Cui tanta exhibebat reuerentiam ut quibusdam ciuibus qui ad eum con
fugissent preces Denique regni eius honores illi magnum honorem diuos reputt
tendere quasi ipsa adorando Huius exemplo plebs tanta sui mortuos imagines
fecerunt Et sicut ab ydolo belo ceteri ydola origine traxerunt sic et tota natos
ydola sibi fecerunt sibi pro quique ydeomata ea nouantes ut bel uel baal belyhegor
et belzebub Unde cepheus deus sui uocat ipse et tres tenses no iouem et hinc ydo
la sibi singentes hinc quoq; erga laudibus accessit et poete et reputus tam mibus eos
in celu sustulerunt ut probat ysidorus in ethimologiarum Ut aut in libro supra legit
ad maiorem horum cultum haberi procurarunt s affectio erga mortuos timor et ad
ulatio erga reges Dilugetia artificiu in sculpendo et depingendo magnues Ninus
uo minue ciuitate trium dierum edificauit et hecabulo sui uoluit eam uocari fecit in
que sedem regni posuit De semiramide uxore nini regis assiroz de semiramide uxore
nini regis assiroz

Quortus est autem ninus relicto puero filio deo nomine adad qui pro nino ab alio no
mine dicto zameis Semiramis autem uxor eius ipso nimio desiderio se filii imm
esse plangit et statuam virgis mediocris erat et uox gracilis et forma pueri
filio Postea uo ipsa puer creditu est res magnas gessit Assyrios tenuit babilonie
muros instauravit brachiaq; tument et uestem iubet ipsi uo eu ei unus cultum
rapina qui occupate uicinatu esset babilonia defecisse uidelz volente sibi contrariam
stati alterna pte crimini relicta ad reponendu cuncta ad expugnandu ciuitate
ster primus decore capillore gessit quousq; tamen urbem sibi subiugauit un sta
tua eius posita est in tabernaculo inuenta regnis sui pro media pte corpis
de hac scribit Orosius dicens Semiramis libidine ardens pudicie sterni hic c 8°
ci omne quos concubitu oblectasset occidet tandem filio suo flagitiose concubitu
se miscuit Et ut hoc sibi pallidaret precepit ut uti parentes et filios liceret
coniugia celebrare sicut iustinus ait Semiramis cui filius suus concubitu petisset ab
eodem interfecta est postea regnauit ychanus Ninias aut filius eius in fetate
tuba consensit et pro effeminata obiit postea regnauit
Ninus regnauit
Ninus uo regnu regni incepit ab oriente usq; oge uo m annis regnauit
aut ab anno primi iudicis abrahe usq; in annu primi hebr fuer duos et iudices qui
cucurrit p annos nogentos lxx et p reges p quos post quos successerit patriarch
tes cet in p annos primi qui ceperunt offerende presumpserit De ortu abrahe zA etus
Quathor cu esset prim annoz genuit thare et uocat rem primi annis Thare de ortu abrahe
zA etus
aut cu esset lxx annoz genuit abraham nathor et aram Aram aut ge
nuit lotth melcham et sarram et martuus est aut thare primi sui br
aldeoze et est nomen ciuitatis in ugie hebrei dicit et fabulant ap ur illa ci
uitate caldei precerunt abraham et aram in ugien quia nolebat ugie adorare ui
et aram si abrahe ibi mortuus est et abraham dei auxilio liberatu hinc dns dixit
ei Ego sum qui eduxi te de ugie caldeoze Thare aut hinc illam tria abscessit mor
tem aram filii sui ner valens sustine que fiebat ei ut ugie colet statuit inde melcham
pegrinari et dedit nathor filio suo melcham imperii Egressus go thare
cu illo ut net in terra chanaan uenerit melcham ciuitatem mesopotamie
et fri pat ei dies thare cc x quigi annoz et mortuus est melcham defunctus est
de sublatione enoch

De abrahā ꝙ dilumid
vnū solū verū deū ado
rauit z de fundatōe treueris

Quom post diluuiū p̄ annos fere xl et quinquagenta
hoīes multiplicati
essent in terra in oem̄ progressi
errorem dilapsi sunt Illi em̄ recta
regi quasi nulle
dissert attribuentes Illi aūt fortunis
betrent eos quos vincz expugnatores quoz statuas fixerūt et erexerūt ac in templis
adorauerūt scientes potius creatē q̄ creaturā et assumentes a diis suis exempla et
occasiones sine timore di malicia cōualescebat et non erat qui intelligeret aut requi-
rebat deū Abraham aūt in quadā hora pueritie est qui in contemplatione creatōis cepiunt cre-
atorem Considerando em̄ celū terrā et mare terā solem z lunā et cetera ornata animata
est congruentissimū ipsū ornatū Videns aūt mundū et que in illo sūt ordinatā p̄ semet
ipsa sua fuisse nec̄ conditā existimauit Et ob hoc non clementie tue nec̄ sanctis
rebus cunctis talis ornatus ebuit ꝑ veri dei p̄ ipsū cognouit et vnū esse auctore
omnū intellexit Hec suscipiens aūt hoc ētauit deū manifestauit regnū abrahe et fa
miliarem sibi famulū fecit Augustinus ꝙq̄ li de cui dei et ꝙq̄ scribit Abraham
natū q̄ et anīs in fundatōem urbis rome ēra legit in quibusdā cronicis q̄ tri
ano etatis abrahe ciuitatis treuerensis fundata fuit de trebatha in filiastra pen
tamidis regnū grecie p̄sidēte Hec ciuitas treuere muro fortissimo circūdata q̄
tuor habuit portas ad quatuor p̄tes mūdi respicientes ex lapidibz quadratis nō ce
mento ꝑ ferro sed compactis Porta vero eius respiciens versus occidentē nomen
est nobilis porta hūs in se figuras et imagines solis et lune ac stellaz ex auro et la
pidibz p̄ciosis Fecerūt in ea templa mira et fons deauratus in cetu ciuitatis q̄
centū pedibz cōsecratus in quo ex una pte pependit imago mercurii ferrea et
alia pte imago iouis tenens in manu sua sagittam auream deinde repletis ex
odore miscentes recedebant Pendebant aūt ibi in aere p̄ attractu adamantis co
pacti in sumitate lapidei arcus dei templi Ano abrahe l̄xxv
abrahe lxxv° triat 2ª etas mūdi anos et. ꝙ. ꝙ. De regno abrahe z ꝓlio eius et de
Abraham cū esset annoz cxiiij lxxv. Unxerūt oblatōe melchizedech
ex precepto dei exuit de terra et cognatione sua et venit in terrā chanaan
et hitauit in damasco illuc in grauissima fame descendit in egyptū et
relinquit loth filiū suū propter quē timens ne morte ꝑ eū pateretur sub dissi
mulatione et fere prudentissime dixit eam esse suā sororem et tacuit veritatem ne ꝑ eam oc
cideret et cū illius prudentia deo committeret Vxor ipsa in domū ꝓfarionis deducta
dum impediunt pharaonis deposcunt egritudine et tactu immundo Quorum ꝑ me
dotes temploz cognita pharao dimisit eam et abraham cū donatis diuitiis hec
res abiit Scribit aūt Josephus et scolastica historia q̄ abraham donum egyptios
astrologiam et astronomiam quā priam greci ꝑ habuerūt ab egyptiis et p̄ q̄
ut cū assumerent non meruerunt omnia p̄dias Abraham vō rediens de egypto loth
captiuū in pelio a rege elamitaz liberauit dimittentem de morte timuit ac occidit ac loth et mi
lieres filii pelio captiuo reduxit Ilam abraham cepit reges
Cui reddenti de pelio melchisedech rex salem
ierusalem et sacerdos dei altissimi obtulit et panem et vinū. hec erat
tualia prouide et suis Abraham vō ecclesie obtulit melchisedech decimas de oibz spoliis
et tue pauli decime legitime date De ortu hismahelis et ysaac z ēcisione
Abraham cū esset lxxxvj annoz ex agar ancilla eius peperit ei hismahelem Anno eius
et filius est sagittarius Et agar in tercia etate peperit ei vxore de tua egyptia
de qua nati sunt xij filii qui facti sunt xij principes ducesq̄ ex quibus simul p
rabiem dilatauerunt Deinde cū abraham esset nonagenta nouē annoz cepit precepto
dei circūcisionē et circūcidit se et hismahelem filiū suū ac omes suos eius Quod circū
cisionis institutum fuit ea primo ut p obedientiā mandati abraham pla
ceret deo p cuius fundamentum adam deo displicuit item ut p hoc populus dei ꝑ alios
discerneretur a cetis nationibz item ut castitatis et pudicitie cōsuaret in eo membro
quo libido dñari solet item ut esset in remedium contra originale primi hominis crimen
hoc conferebat iudeis quod baptismus confert xpianis Christus ad quos primo remissionē
non venit ad gre collationem et regni celestis apertionem Femine vō que prodierunt ex abra

ustificate sūt p fidē et operatōne ptōis si pmule decesserūt et p grām fidem st adulte
fiebat eīs vetāno die et cultro lapideo ut legit in hebreo quā in gēsi resurrōne que
fuerūt octaua stī etate omīs corruptio p ppm petrū absorbet ab eterno Egressus
aut dūs abrahe p fibrectā angelicam creatrīcē et filū ei de sara nascitūre gemi
sit eumq; ridente et dubitante redarguit Deinde epiens dūs dixit ad abraham
clamor sodomor et gemor creuit multiplicatus ē et pcm eor aggrauatū ē nimis
Descendā ad abraham ad dūm Itaq; quid pdes iustū cū impio Si fuerit l iust in ci
tate pibūt pl ne no pcis loco illi ppt l iustos Deprecq; dūs de finibus sodomis si
ustos pcm ei loco ppt iustos illos Vidit abraham Quia semel cepi loquar ad dūm
meū cū sim pulūs et cinis Ecce si plus fuerūt iusti delebis vrbem Non dīt dūs Non
faciā ibi decē Iusti Adjt dūs Non delebo ppt decē Et quia decē no sūt iusti tue
ti dūs quiq; ciuitates sodomor pibūt et loth pbi abrahe liberauit Et ut
Aut ppterea Qualitate ydolorū motus mala crimīs illa quia sodomite fetore
et adore luxurie coputi uerūt misto sulphure et igne pierūt Vxor aūt loth in
stabilis vetro respiciens in statuā salis vsq; hodie ppt ppe q loth licet cupiditate ad
dominate iusti dicatur tn in quatuor peccauit primo quia filias suas sodomitis
ad pcrandū obtulit pcm pctō uolens cōmutare periculosissime siquidē ad
mittitur cupiditate tales ut faciam mala ne fiant ab alienis grauiora ste
pecauit quia ab angelo i mōtem uel in segor sibi saluā ppmittenda no credi
dit Et quia ecta se tenebrauit z incestū cū filiabus suis genuit Abraham vo
cū esset centū annor et sara pcij gemuit Anno ab exitu nostri xcm plurimi Vide
cū esset ccxv annor vt dicit Josephus abraham de norte resurgens dixit clam
foras vt precepto dīn imolaret et cū in mōte deo noīa in q iudei assent tepli
salomonis pacē fuisse frm Deque ppheta ppheticauit dicēs Erit mons dūs
montiū et ad eū fluent omes gentes Et quia abraham obediuit precepto dīn no
pcm filio suo si dūs no mutasset precū meruit benedictōne A dno et q in
semine eius i. in xpo de cuj pgenie descendēte benedicētur omīs gentes Cumq;
terr altera die rediret abraham cū filio suo in hebron gabee et miciatū est ei q
melcha vxor nathor fris sui genuisset octo filios quor primogenitū vocabū
est vs de cuj stirpe job descendit Fuit propriū est qui erat in tra vs
nōie job Alter vocatus est buz ex cuj gnē descendit balaam qui Sūm hebōs
dicit in iob elyhu buzites Deinde gnāt vxor abrahe cū esset centū
lxv annor mortuus in hebron in tra chanaan Cuja sepelivit post
tempa sarra in spelūca duplici q sibi emerat Et vera spelūca duplex
eo q in superiori sepeliebat vir et in inferiori vxor Hodiē mulieres illam
dō et cuja ibidē sepulti sūt Quarto cū esset q adnigenta annor acce
pit rebeccam in vxorem filiā sororis sue labā Rebecca dō nascit multo tpe ste
rilis Si orante ysaac pro ea tandem concepit et genuit duos filios vi
esau et iacob Septuagenarius erat ysaac cū nati sunt ei pueri anno ab exitu
nostri ccv cuj sexto mēse anno regni arginoz exortū est sub primo Ninno
rege et durauit p regnū pnm usq; ad tempa barath et debore iudicis Isrl
Et postea mucronat impie trāslatū est Abraham cū esset centū lxxv
annor defuncto in nā mortua est et sepelierunt eū ysaac et Ismael in spe
lunca duplici in hebron Quo ysm vendidit primo genita Jacob

Esau de campis rediens famelicus vendidit iacob frī suo primogenita
pro fercūlo de lenticula cocto admodū pulmenti Degustas
primogenture et eius consistebat in sacerdotio Habebat enī primogenitus
vestem pretiosam pre ceteris suis fris qua induebat cū in sacrificijs of
ferendis velut pontifex Item finalem benedictōem a pre iam morituro
recipiebat qua ceta confirmabatur dūs sīm suos Item dabat benedictōem

que ysaac vendit primogenita Jacob

m solepnitatibz mipcoꝛ et cumiꝛ Item habebat duplicem porcecj
ciboꝝ Item m hꝛditate pꝛ none hebat era duplicem ꝑ̃ Duplar
nec peccauit ysb Jacob frem esurientem no refocillando era cu ysb
set qua ille ꝑdem gregoꝛiu liberabat mine egule non tenec2 retinere
Enix nec postmodu pmisit qn hꝛdem pmogenti non quide ꝑ fraudem ar
ripuit sz frm gregoꝛiu sibi debita accepit qua a fre cepauit Nec filoꝛ
dixit pꝛ pio se esse esau qua esau erat ꝛpe non ꝛprie sed ammte frm
gemtuꝛe dignitate gessit solet baptista dns est helias no ꝛprie sz vnite
de psuasione Jacob pꝛ hꝛdem Ethu itaq; ysaac Jacob pro hꝛdem accepta Jacob de consilio matꝛ
ad laban amiculi suu cofugit m ymie Jacob dormies psalm ecc
tum vidit cui sa nitati dnice misete vidit et sibi trꝛ et hꝛdi
tionem seis i filioꝝ inl toꝛ gemite audiuit ꝓcedens inde m ssrim ad labi
amiculi suu pro duabus filiabus eiꝰ ꝛpe laban puq ams fuit Ex quibus et amillis
eaq duodeꝛ filos suscepit Ex hꝛa ruben symeon leui iuda yssachar zabalon si
liam sz Ex amilla ꝛpe nomata gelpha i huit gad et aser Ex rachel huit ioseph
et benyamy Ex amilla rachel dꝛa bala dan et nepthalim Ist⁹ tribz sꝛenes na
primus greue legis dedit et sib iudice caupas agi instituit locisq; iudicijs desma
tu a noie pꝛii sui appellauit Soror no ipius tra ipse m egipti migrauit et
quosdam apices hꝛdis egipcijs dedit De agricultura era mitꝛi dorm eos Nec era
apud eos lacu tricondem vmgo apparuit qua greci mineriam nomiat Nec ut dic
papias fiunt mitꝛe ar cu tuentiq; pudeliꝝ lanificij olim et fabrice Nec pal
las dꝛa est ab ingenia pallene m qua mitꝛa est uel qua pallantem gigan
misceat ꝛpiat inoꝛ c lxxx obiit m senectute bona Esau no accepit xpo
oꝛes de filiabus chanaan Ex quo edidit ysb duces ꝛpe no dubium est ꝓ pbi
moꝛ Deuentus Exaudido de ee sꝰ Iacob ijoꝝ vxoꝛes
de exemplo de eo qꝰ Iacob qꝰ vxoꝛe Apud no Jacob quatuoꝛ vxoꝛes habuisse acceptas gñali gloꝛiose exa
ctatur dum ea cui sit pena contra nazareu alia coꝝ moꝛes alia tonse pꝛecepta
fuisse nazareu copulas no lasciuiendi sz gigendi cui illis est usus Hi moꝛes
illo m tpe atq; illis in tris hoc fꝛequentabat Ex pꝛecepto nulla lege phibeba
Nuit no cui dubium est si quis plura matꝛimonia contrahat nisi qua moꝛibus et con
suetudini et legibus est contrarium Sed none lamech reprehendit qua duxit
carnem suam m duas eo qꝰ prima bigamiam mduxit Respondet qꝰ reprehendi
de nomi ne hoc amore prolis fecit sz libidine vii nondu qꝰ stim augustinus ante
legem non erat pmm habuisse cu pluribz vxoꝛibz causa prolis sz hoc
fuit causa libidinis sz erat pmm mortale quia ut dicit est iusta a le
gislatoꝛe non ꝓmittit voluntate relaxari nisi ad ꝓpagandam uel confusa
onem generis humani De natiuitate Ioseph et eꝰ missio
de natiuitate Ioseph et missa Peremisso hui⁹ que corripuit Jacob fugienti ad labam amiculu sua
a facie esau frꝛis sui et quo maxime dilatꝛ ab ipso reuertenti an
gelu luctando superauit et quo esau sibi obuiam veniens ab eo pacifice
susceptus est Deinde dina filia iacob oppꝛimit2 et stupꝛo eiꝰ a symeo et leui
uindicat2 Deinde dns mutat nome Jacob vocat eu israel Eo tpe pmetheus legis
fecisse imagines homes quas arte quada ambulare fecit Inuent pmus ea
milia sz ferreu cu mluisset gema ordinauitq; qꝰ in quarto digito qui me
dius uocat2 debet ꝓtari Dicunt quia ab eo usq; tor quedam uena ꝓmeat
Ioseph no natus est anno pmi sui pr⁹ et cu esset annoꝝ xvii pascebat greges
patris sui et quida ex odio fratꝛ suoꝝ meminit ipse familiaritatem patris sui qui
eu plus ceteris filijs suis amauit et eam ipse narratem sompniozꝝ que vide
rat ipse quod ipsi vendidere hismahelite et hismahelite vendidere ipsi in
egipto Putiphari magistro militie pharaonis Est quedi hystoria que vocatur
historia asseneth videlz filie putiphari sacerdotis que viri no audierat legem
ꝓter puerum et custodiebatur in turri uicta domus putipharis que habebat deci

thalamos quez pmo constructo erat porphiricus lapidib; pciosis et lagana erat
aurea in quo cyprinos aureos et argenteos erant. Sedes thalami fulgebat ornamentis
assenech in auro argento ac lapidib; pciosis. In tercio thalamo erant pciosiores asse
nech in pmptuarijs dei ssimis reliquijs talami erat virginu; que erant pulchre
rime quibz locus no erat vir nec puer masculus. In thalamo assenech erat
lectus aureus stratus papilio purpureo auro textis et amicto pmpuro et
bisso in quo dormiebat assenech pola et inter migo sedent sup lectu eius
et erat atriu magnu in circuitu turris cuius muri in circuitu erant cubi la
pidib; quadratis egregijs valde altis quor portas ferreas quis custodiebat
robustissimi iuuenes. Erat in atrio viridarium sancte irrigatu et diui
sis arboribz ornatu. Misit ergo ioseph ad putipharen nuncios pmittens duce
ad domu suam thaamaro assumens ioseph principe domus pharaonis et omnes proceres
omnes pue gentis populum eius qua indicauerunt pharaoni interpretem somnior
omnes. Venit ergo ioseph indutus tunica polidissima et palio purpureo
auro ornato et corona aurea sup caput eius. Et in circuitu coronae erant
xij lapides electi sup quos erat xij aurea astra. Habebat in manu sua
virgam auream et venerunt alue. Et venerunt putiphar et uxor eius in occur
sum ioseph et adorauerunt eu. Et vidit assenech ioseph et conturbata est
eo q dixerat se nolle copulari viro captiuo et filio regis pmittet ergo
dixit viro ioseph. Pone pol vestimenta de tecto ad nos. Respiciebam ep ioseph filiu
dei erat. Et nunq enim homo tanta potuit munere pulchritudine aut quis re
rum interius tui pertractauit. Misit ioseph domui putiphares et laue
runt pedes eius. Et dixit ioseph quez est mulier illa que erat in cenaculo ad se
nestram. Et putiphar dixit. Mea filia mea est virgo et odio habeo
virum qua nisi vidit vir mus. Ego et tu hodie. Et cum venerit et saluet te. Sit
ioseph. Et. Virgo est filia mea dilecta eam. Venit ergo
ego et nutu et stetit in aspectu ioseph. Et dixit ei. Assenech ad se
ioseph. Nunc benedicte a deo excelso et dixit ioseph benedicat te deus qui vocasti
te ad. Et dixit putiphar filie pie ut osculetur. Et ioseph. Et cum illa veniret
ioseph extendit ioseph manu sua et appropiauit ad pectus eius. Dicens nio de
bet colente deu violare 2 mandatum patris mei et calcare interpretes
omnes bibente osculari inuerecunde alienigenam ore pro idola surda osculante
(Audiens assenech verba ioseph contristata est et pmium agens pdolis re
linquens. Arripuit ergo eam ioseph in vestibulo et osculatus est eam duos filios
antequam. Cepit ergo ioseph in exordio ministerij 2 effrem de ioseph iacob egypti 2 ioseph obiit
Anno fames veniret in tra ut manasses 2 effrem de ioseph iacob egypti 2 ioseph obiit

Iacob tpe fames anno pdo deprendit in egypto cui nuncia cognitione pue
in hypo aialibz. Habz utriusq sexus. Erat q ipse annoz cm ioseph
iacob patrem suu introduxit in conspectu pharaonis eius terram gessen ad
habitandu dedit. Et cum audiret deum fratres ioseph in principio fames venerunt
in egyptu p frumento emendo et qualit ioseph cognouit eos et hos annis
iacob intraret egyptu historia huius pulchre in biblia notatur. Deinde cu
esset e xlm annoz videns obitu suu misit vocauit ioseph et benedixit duabz
filijs ioseph viz effrem et manasses. Cui centu pocas pro filijs suis benedicens
minoris aptior dedit oibz. Et
ad tram et de filijs pro trabeu statu ac aptissime de utroq pro aduentu
Nunc ora qua nota sut et in biblia expressa breuitatis causa pretermitto.
eundem collatis sup lectulu suu pedibus suis iacob sanctissimus obiit. Quod
cernens ioseph ruit sup faciem patris sui fleuit et deosculans eu precepit filijs
suis medicis vt aromatibus condirent pronu. Egypti fleuit eu lxx dieb
et pocas ioseph tu map mo honore sepelitur eu. Et ipe tu esset c2
p annoz obiit. Anno domini pmi lxxx. ab initio mundi vi. Huius ut sepulti sit
in egypto de testato en filioru ja

de obitu iacob
et egypti a ebrei

de testibus xii filiorum iacob

Quam diu testamenta ppe patriarchae quibz fuit agnissime atq pulcherrime de ppio ecclesie quas nobis tradidit magne roberti grossi capitis lincolniensis epi de greco in latinum fideliter eas interpretati fuit ppius abbreviatas hic primo loquitur testis ruben

Qui noluerit legere dnm et dixerit in iudicio et pfidia pro oi ipse vppt ad consummationem trium principis sacerdotii xpi qui dns dixit Et postquam dns in eo elegit dns regnare super dns plebem et adorare semen eius Nam pro nobis moriens in bellis visibilibz et invisibilibz et erit in medio regentibz Et mortuus est ruben Testatus est symeon

Omnis deus magnus ipse apparebit in terra ut homo et saluabit ipse adam Tunc dabitur omnis spes errantibz in confusionem et horrebit regnabitur super principes spes tunc requiescam in letitia et benedicam altissimum in omnibz ipse enim deus corpus assumens et comedens cum hominibz saluabit homines Et ipse filioli obedite deo et in iudicio letabimini et non efferamini super duas tribus has ipse est ipse omnis vobis saluare dei Testatus est leui

Cognoscite quia sanctus dns iudicat super filios hominum qui non pectus sanctis et electis et aquis sanctis et igne timete et oi creaturi turbata et turbabilis omnibus legis factis inferno spoliato in passione altissimi horrebit non credentes permanebit in tristitia ppt hoc ppheticone indicabit Et nunc cognoscite filij a scripta in enoch qui in fine impie agentes agetis in dnm manus protendentes in dm malignantes Et confundent in vobis fines vrt et in omnibz gentibz fiet illusio Et tem pr vr ipse mundus est ab principio principii precedenti qui ignorat manus quas in saluatorem mundi Quod sanctus omnes gentes qui vos tenebrositate ignorantie et iniquitate et maledictum super omnes vestros quibz lumen mundi datus est vobis ad illuminationem eis horis huc volentes cernere omnia mandata docentes dei iustificationes Et post dicit Venient simones abhominationes et vnus renouatum legem in vobis altissimi erroneis appellabitis et in fine ut estis habitis crudelis eis nescientes ipsius resurrectionem innocentem sanctissimum in malignis super capita vra receptionis xpi ipsi erunt sibi in desertationem post ad paucissimos qui in Et no erit locus vr mundo se in gentibz erunt in maledictum et dispersione donec ipse rursus visitabit et miserans recipiet in fide et aqua Testatus est iude

Visitabit vos dns in ira et detractione et in captiuitate in igne Et post ea dicit Orietur vobis stella ex iacob in pace et egredietur homo et semine meo et quasi arbor humbulans ex filijs hominum in iustitia et omnes gentes non videbunt in eo Et ipse effundet spiritum vitam mei et Amicte mea in pietatis vas plurimum et in ea aperiet vnitas in iustice gentibz indicare et saluare omnes inuocantes dnm testatus est issachar

Omnes agrestes ferarum fructus pulcherrimos intus habitis dei electi habitatores in simplicitate cordis post hec ppheticam extendens pedes mortuus est testatus zabulon

Nunc israhel in duos reges sequemini et eum hominem abhominationis facietis et ea dicit post orietur vobis dns lumen iustice et sanitas et in pennis eius reducet eum captiuitatem filios hominum et beliar et eis spes errantibz vocabitur et audient omnes gentes in emulationem eius et videbitis deum in forma hominis quem elegit dns iherm nomen eius Et irascetis in malitia simonis mortis et in diem iudicij proiectabitis eum et abiecti eritis usq ad tempus consummationis testatus est dan

Quem vo ego emundatum malos filios quos dicit Penitentes ad dnm nrm consequimini et dicet vos in scissionem quam elegit vobis patrem Et omnes vobis ex tribu iuda et leui saluatore dm et ipse faciet aduersus beliar plagis et vltionem dabit terminis vris et captiuitate capiet a beliar duas sortes Et audiet corda mendacia ad dnm et dabit iocundum eis gratiam etiam et requiescent in eo sancti testatus est neptalim

Et nunc filij mei ostendi vobis ipa extrema quo autem fiant in ipsi Et vos ne malignemini in ipso benedicet iacob per scriptum eum apparebit deus hominem ut nos homines saluetur omnis in ipso congregabit gentes et gentes testatus est gad

Auferte odium ab malos vras et diligite inuicem in veritudine cordis vestre sicut et vos filijs mis hec et ut honorent iudam et leui quia ex ipsis orietur saluator omnis israhel testatus est aser

Sequens asser filius quis dicens Non quis peribitis et tridemini in manus inimicorum et erit vita desolabit et vos dispergemini in quattuor angulos terre et opprobrium in dispersione despectui erit aqui iustitia dei altissimi operabitur terram et ipse

Veniens vt homo ascendens caput draconis & agnus hic saluabit illos et ambulantes
deus in viis abscondita Date ergo vos vt non deprehendat ei testm̃ ioseph

Qui qm ex vtda nata est virgo hns solam bissina et ex ipa pdijt agnus imaculato
et a sinistris agni vt leo et omne bestie impetu fecerut aduersus eum et vicit eos ag
nus et pdidit in conuallatione et gaudebut mec angeli et homes et oia terra Hec at
fient in tpe filios vltimis diebz Vos ergo fili mei custodite mandata dñi et hodie vide
et leu qm ex ipis orietur vobis agnus dei qui saluabit omes gentes et ist testm̃ ei
eis etiam quod non pibit

testm̃ beniamin

Hquens beniamin filius suus aut custodite mandata dei vsquequo deus saluare suos vide
let omnibus gentibz sic videbitis enoch noe et sem Abrahaam ysaac et iacob resur
gentes a dextris in exultatione dnm et redemptorem mundi quis ex tribu
trium mrm adorantes regem celi qui venit apparuit in forma hois humiliato et qui
crediderut ei in fem consummabitur ei dne et omes resurgent hi quidem in gloriam
hi vero in ignominiam

De ortu moysi

Genealogiam vm propt duas natiuitates huius repetit omnem propheticam iacob amor
amoz hepp gemuit leui et vixit c. xxxvij. anis Amram amoz hep gemuit moysen et vixit
et vixit cxxxvij. anis De natiuitate moysi scribit Iosephus quia pharao precepit
omes filios masculos hebreoz occidi et in flumine gnz femineos reseruari Amram no
luit uxorem suam iochabeth priorem malens rare liberos qz ipos omes occidi Cui deo p
sompnii assistit dicens ne timeret uxorem cognoscere quia puer quem timebant egyptii
erat ex ea nascturus Cui de sacerdote aaron pollicitus Natus est ergo moyses et quia
abscondi no poterut piecta est in flumine in fiscella que cernitur filia pharaonis
omes ex aqua leuari precepit et nutrici ei in plureis femine egypte dari ei vbera
ad lactandu facie auertabat Denec mater eius tamq̃ aliena vocata venit et vbera
ei pbuit Cui die quada die cernuth obuiasset pharaoni vt spe eius adoraret in
filiu Admirans rex puerii venustatem coronam suam puero in capite illius posuit
aut elapsoleos a latere regis sui gemis optimauit Hic est puer qz nobis deus om
dendi mandauit ut de eius timore certaret et voluit uti ei Et impleta
regis libertate est et psuasione cuiusdam sapientis qui z ignorabant hoc esse ferri a
puero in rubi pharaonis in primis ollabat puero obtulisset puer eas in suo apposuit
et lingue sue similitudine ignem corripuit vnde et hebrei ipedimenti lingue eius fuisse dix
dante vo moysen puer ut aut iosephus pulchritudinis fuit vt nulla adeo seueris est
qui ei cum aspectu no gauderet multoq̃ dñ tement ei z placem ferri ornamentis
in quibus studebant deferrent

De vxore moysi et ethiopissa

Hartii est aut ei moysen adultum esse ethiopes vastauere egyptu quapte egypti
comissa dimanantes nisi accepit vxorem ethiopissam hebreo et vix ab
tremuit a termuthe filia pharaonis ut experimentu z pauerant moysen pre
fierent autem dixit ergo moyses ep̃atu z lora plena ferentibz z viam in
bremorem ut in pinos ethiopes pueniet fuit itaq̃ ppe fontes ceruinos egyptios
seu in pagis papiriis nati ferentibus infestantes et premisit eas in via ut ferentes
deuorarent et fugarent eos ac ep̃atu de nocte fugiebat ferum et tandem pueniens ethio
pes expugnas intulit eos fugientes in ciuitate regiam nomen saba Hanc ei moyses
obsideret diuinis quas nec pugnabilis erat Videns tarbis filia regis ethiopie mo
sen concupiuit eum in vxorem et condito tradidit ei si duceret filiam suam in vxore et fun
est inde est z maria soror moysi et aaron Hic cum iurgasset aduersus eius vxore
eius ethiopissa Cui aut moyses in egyptu redire voluisset non acquieuit vxor eius
Quare moyses tamq̃ vir sapiens pias imagines sculpsit in gemmis huius effigiem
vt altera imagine memoria et altera oblitione conferret Cuius filius annulis ceteris
miserunt annulis oblitionis tradidit vxori altera vo sibi retinuit vt sanus z mo
more sic parebit annulis omnibus fecit ergo mulier moysi oblitioni et sic tande
libere moyses in egyptu regressus est Hinc Semen quo moyses z mortuo
rum egypti z viuentium cum hebreis ardentes fugit ex egypto et venit in amitte
madiam ubi per sopitorem filia iethro sacerdotis madiam in vxorem sequa gemit
duos filios Gersom et eliezer Et quia deus apparuit ei in tribu ardente et misit
eum in egyptu gmissis ei mirabilia signa facere in conspectu regis pharaonis Et ut e
ducet z hebreos ex egyptiis vexatis huius hystoria in biblia plenius reca
tatur Hiero em hebreos paratos ego intendens amplectibus et plureis gignere
filios Et fierent fortes cum iam prepit eos vrbem Sur ut edificarent ciuitates et turres z platee
edificarent ciuitates et turres z platee coplures exportarent et fossatis munirent

a dño deuiauit ꝓplm et ꝓcij milia ar lxx̄ mortui ſūt reliqui ſtrpe aaron eiꝰ
ſcrūt ⁊ tm nondū ceſſauit tumultꝰ ymo mmauerūt ſiqꝫ ſacdotes aron dite
tes qliqm de alia tribū ita bñ digni eent ſacdotio ꝓut de tribu leui ne tā
ta miſterij dignitas vm tribui ſolū crederē ⁊ fuit ergo moyses ep̄ſtrepto dm
ꝓj virgas et ſcripſit in vnāqꝫ nomen tribus ſue et poſuit has duodecim ſcp
ſit vnā ſeorſū cūctis tribus cōmetem in gilgala ybaret verū de oībz tribz
relict deq hrē ſacdotes Quas deq cū poſuiſſet in tabnaculo cōi dñi ſeqnti die
moyses regreſſus tuent germinaſſe virgam aaron et ſolyſſe dilatatis mutes ꝓ
tuliſſe ⁊ in ꝓgnū rebellū ꝓcepit virgam aaron ſuam in tabnaculo Aaron
cū eſſet annoꝝ cxxiii in augusto mortuus eſt et eleazar filiꝰ eiꝰ ſucceſſit ei in
ſacdotiū Deinde ꝓpto dm moyses ſocat ſyrā et eneū et eleuauit eū ī pa
triam et alīb ꝓmiſſa in hēmo a ſyrente ſrpens ſyrentē eneū ſanatꝰ eſt Sem
balach rex moabitaꝝ timēs a ꝓplo iſtl vastari tra ſua vocauit ad ſe ꝓphetā ba
laam ſyrā vt ꝓplm maledicēt Vnde cōſulto ſup hoc dño balaam aſcendit aſinā
ſuā et ꝓcedit cū nūcijs Cōtra quē balaam calcaribz aſinā ſpa locuta eſt
dicēs Orietꝫ ſtella ex iacob et conſurget vna ī maria ex iſtl et pūget
duces moab Scdm hoc vaticiniū dr magos venisse in iudea vidā ſtella in na
tiuitate xp̄i et tūc expediſſe ſcripta balaam ꝓp hoc re Moyses aūt cognoſcēs a
dño ſe in ꝓximo moritur benedixit filijs iſtl et poſtea vixit cxx annis
obijt nec dū caligauerat oculꝰ eiꝰ nec dentes eiꝰ mobiles fuēt et ſepeliuit eū
tribꝰ in valle tre moab et nō cognouit homo ſepulchrū eiꝰ vsq̄ in ſcm eſt
quod hebrei ne ipi moyſen pro deo colerent quia prom erant ad ydolatriam
Hieronimꝰ ſuꝑ annos videt velle ꝙ moyses ad inſtar enoth et helie dimitus ī
celū raptus ſit Hoc em dicit Ediſſeruit inquit in celū aſcensione ſua aſcendit
in helya aſcendit cū morte cuius ſepulcꝝ locū quia in celo aſcendēte nō
poterāt vincentius

De eventu tpis moyſi

de eventu tpis moyſi

Anno moyſi xxxvi inceptꝫ regnū athenēſiū in quo europe fuit primꝰ rex
et ciuitatē athenas edificauit et cecropia hoc regnū p annos ccc xxxiii
vſq̄ in ꝓpe ānū mnaſſes regis iude et ꝓ xxix reges Deinde poſt reges con ſti
tuti ſūt principes athenis ex nobilibz ciuitatis Hinc ad europe rep bone imitatꝫ
ipm vocauit ionie illo etā tpe dyonyſus bachus egreſſus egyptū vſq̄ vnce greca
dedit Cretonis filius Ulixem cuius et vlixis quadriga ꝓmi ī ipſe legit de ioue
Anno a creatōe mundi ꝟ vi. ꝓpe ioſue fuit dux et iudex ſcdus ꝓpli iſtl
ꝓ annos xxvi et vixit cx ānis et deinde ānis et fuit de ſtrpe effraym filij
Joſeph hic confortatꝰ a dño ſumſit ſpiritū audacie et ſtrenuitatis tripartito diuiſit populū iſtl per
aretem aluei iordanis aquis huius fluuij diuiſis et ſtantibz a tre ſuperiori velut
murus et a tre inferiori aquis currentibz in mortuū mare Egreſſi ingreſſi ſunt ſic
arida in medio iordanis ꝓ quā ipſi ſicut ꝓdixit hiſbat Et poſtea totus ꝓpls
tranſierat reperūt aquas ſtantes velut murū circa ut fuit Deinde ab egreſſi ioſue
Jericho cum muri ad clamorem ꝓpli mirabiliter ſūt eūſ ioſue pugnabz milen bella
geſſit et ꝓphas reges vicit et occidit Tandē bellicoſꝰ gladio in oībz pugnis fuit
fuit ꝙ primꝰ me tres ꝓbos iudeoꝝ copulāda ſcripſit Erat grandis ſtatura Accepiſſe
ondatim tribubz ꝓpli eſt ꝓtectꝰ est Gentibꝰ aūt leui dedit ꝓlem ciuitates ad
hoſpitandū Regni filiorꝫ iſtl ſic data eſt Inde filij iacob ꝓ huit ep̄ vxa et
ſucceſſoribz eius de tribu iuda ut ep̄ ea tribu rex eſſet Et hoc ius meruit
iudas ꝙ primꝰ moyſen ꝓcē aquas quas videbant ab vtraq̄ ꝓte vie elevatas in modū
muri iudas ex tribu ſua prima ſcripſit moyſen Ruben primogenitꝰ iacob debu
iſſet fuiſſe rex ſed ei violaſſet thorū iacob prie ſibi data ſūt primogenita filijs
Joſeph Unde ꝓpter regno iſtl primi ſalomonis iheroboam de ſtrpe effraym filij
Joſeph regnauit ſup decem tribus Et tota regni iſtl ſcripture ī ephraim vocat
effraym ꝓpē caput regni qđ erat in ſamaria Poſt ioſue othoniel fuit dux
et iudex iſtl Eleazar ꝙ mortuus est et phinees filius eius ſucceſſit in ſacdotiū

In lib. Iosue decimo capto legit q̃ pl ad stices Iosue stetit tmobilis in tcie spacio vnius diei
sic q̃ati et postea non fuit ita longa dies que tenuit quatuor dier. De Iudicibus ysrl. 69
Anno a creatõe mũdi ijm vc lxx. othoniel fr caleph ex tribu Iuda iudicauit ysrl xl Iosue
Anno xlo tpe quo ysrl fundauit thoymen ciuitatem fabula p̃seruet. dee ceteris
satis blandor hui⁹ tpis fuit et notandũ q̃ post mortem et Iosue diebus suis asserit ysrl
qui ml curis hucusq̃ nr gsto msi q̃ in tribulacõibus suis ppius eor⁹ consilio v tebatur
Post othoniel fuit dux et iudex ysrl aioth hebr. dns qui vtraq; manu pugnabat
pro dextra. Hic videns q̃ eglon rex moab diabat ppto ysrl eo q̃ filij ysrl fecerunt ma
lũ in conspectu dñi accessit ad regem quasi munera oblaturus. Cum sederet in throno suo dix
verbũ secretu habeo ad te o rex. Egressus itaq; ambo aioth dixit. Verbũ dei habeo ad te
et statim rex desurrexit de throno. tulit ergo aioth gladiũ q̃ pugio tuebatur q̃ habebat
et misit valide in ventrem regis et demersit usq; elsis hostis vt exisset. Ferum aut
post longam moram intrantes viderunt regem mortuũ. Multis fugientibus omnes
eis aioth cũ suis et misit se dece milia. Et vacauit filij ysrl in pace p lxxx annos
Anno aũt aioth lxxx orta regnũ latinoz. pib ano sine rege et vixerunt ysrl ad annũ regnũ latinoz
decimũ post discessum iubilei⁹ vsq; in annũ octauũ decimi regis ysrl. Et anos vsq
lxxx habuit⁹ reges latinos sex et albanos quinq; et anos vij lxxx ad torquinium superbũ
Post hec expulsis ab urbe regibus fuit res publica tractabant ipsi ad ullũ tpus
ccc annos usq; ad cesarem. Post mortem aioth philistei volentibus intrare in terram ysrl pugnav
runt vsq; ad ciuitatem q̃ dicit⁹ ecron. Post hunc iudicauit samgar filius anath
qui cesit de philistheis vi. cũ aratro bubulco. et ipse liberauit israel. Cui dux
exercitus jabin regis chanaan impugnabat filios ysrl. Ostendit ergo deb. et barach
et barach vt defenderent ysrl. Descenderunt de montibus pugnatores in Cisara huius
Nõe magnalia. quo trecenta milia armatorũ vt aiũt iosephus 2 c milia equitũ et nongentos curruũ fal
catos quos falcatos armatos et alios curruũ mille et centũ. Et pterunt dns Cisaram
et omnem exercitum eius. Venit⁹ enim grando et pluuia vehemens. vsq; ad eos
sagitte fugierunt. Cisara vo fugiens in domũ iahel ab ipsa dormiẽs occisus est. Eo tpe desc
dit regnũ argiuoz et pclatũ est in mycenas. Post debora q̃ gedeon qui et ierobaal
dictus est. iudicauit ysrl annis xl. Anno a creatõe mũdi iijm vsq; 2 xxx. Hic primo metanee a dño
accepto velle libertatẽ ysrl de manu madian. Erat lampadũ ac tubaq; hostibus pbuit
tumultus alios mutua cede cedentibus alios in fugam vertit. Interfecti sũt quatuor reges o
reb. zeb. zebee et salmana centũ milia et xxx milia hom. Postulauit ergo gedeon
a plebe sua. Cete m̃ aures auratas de pda. Cum dedissent ei. Et fuit pondus mille et bus
centi auri. Habuitq; gedeon de vxoribus suis lxx filios et vnũ talem. qui vocat⁹ abimelech
Gedeon de concubina dei Sichima. Hic abimelech occidit omnes fres quos pter vnũ qui ea
sit et vocabatur ionathas. Hic gedeons mortuus fuerit primus. i. fistulas gen
huiusmodi cum flauit hermes. Inuentor est quis fuit iste mercurius vtpe hermes an tri
megistus phs an mercurius inuentor. Mitis conditus est in templo iudeoz anis iijm 2 xl
Dedalus auus fecit metallinas quas volare fecit artificose ppter metus. Dicit eum se
esse plectra se moueri. Orpheus trip. i. gladiator clarus cui⁹ discipulus fuit musi
cus eligius. i. sapiens. Linus magr hercules clarus. Nemos rex cretensium credit cre
tibus legem dedisse quod plato negat. Hec homestor. Post gedeonem abimelech
filius eius natus regnum fraudulenter arripuit et fuit dux et iudex ysrl iste fuit vltus anis
Eandem mulier quedam fregisse male ppter corbum eius qui armigero suo aut
ense nudatum interfecit. Ea tpe q̃dam mercator cui⁹ dicit⁹ charus mucrone est in greca
q̃dã insula natus. et p̃ alteram reddit pontũ. Post abimelech thola iudicauit ysrl p
xxiij annos fuit em de tribu ysachar. Eo tpe piang regnauit in troia. Hector
decimus rex athenensium helena rapuit. Post tholam iair iudicauit ysrl p xxij
nos habuit xxx filios quos ysrl principes ciuitatũ et mortuus est. Cartago
ciuitas condita est cui anos a creatõe mũdi iijm lxxxiij carmentis que alienige
dicit⁹ interpretata latinas fuit regnũ regis et eius
filio suo de arthadia fugiens venit ad italiam. Aqua carmente carmentalis
porta rome dicta est. vt scribit papias. Post iair iepte merebaneus filius iudi
cauit ysrl p xxx annos. Hic pgens ad bellũ vouit deo dicens. Si tradideris filios
amon in manus meas quicquid primum fuit egressus de domo mea mihi⁹ offerat

reuitorem ei pace de bello eu offerum in holocaustu Reuertenti go ei uicto bello ornat
uncta filia eig cu tympanis & choris uia fridit pecimenta qua ip eam optulit in
holocaustu et ita fiut in uouendo stulte et in soluendo uotu impio misericors ppn
filiam & ipe hercules filius ioue in morbu pestilente & caduca incidit et obre
uiatu dolorib sui in flamma se recat sicq mortuus est Sic ipe ait euripidy ad dmam
deuce in hercule furente qui uicinoz suoz nefactione sanguine ecia se bruti coinquit
Iste hercule uocat ethei de quo est ultia tragedia eig q dicat hercules ethey
ab ethea monte in quo interfect est Post ipe iudicauit abessan bethlemita de
iudea vii anis Post abessin abyon zabulonites iudicauit ysrl xl annis
Post abyon iudicauit ysrl abdon de effrai xii anis Cui succesit sysson de
quo nichil dicit & sub his tribo iudicibus non recessit ysrl a dno et quieuit
tm et ea metul meoriale fecisse legitur Hoc in ipe contigit bellu troianu
decenale de quo dicit nisi Vincentius De bello troiano

Anno a creatre mudi iiiᵐ vᶜ lxxiii interpte bellu troianu hoc modo Anno qᵒ de bello troi
mortuus fuit ioue et hercules Alexander qui et paris dicit priami regis troiani
filius rapuit helena ex quo bellu decenale surrexit Anno ante romam condita
ccc xxxiii vel pro dno rapto helene Drasius scribit quinquenem grecoz et eo
rum mille nauiu extitisse et ante ciuitatem troyam a grecis p decem annos
obsessam p ducem ydei qui adduxerat mille ducentas et duas triremes darce
scribit priamo autem regi troianoz peruenit in auxilium pelopy ducis Helmadus
sic de bello troiano scribit Ruina belli troiani et historia dictis quid fistulit
cornelius nepos ad salustiu crispu quia se memisse dicit athenis scripta manu
propria dictis prima brenitate in hoc tripho pstringam Castor et pollux audetes
sororem sua helena raptam uxore s. menelay fratis agamenonis de regno regis
micenaz nauc asscendentes secuti sunt eam Hz cu in lesbio littore in angula noade
nauem soluerunt magna tempestate orta nusq apparuerunt Duo bestie uisi
ad troyam querentes et no inuentes credidert eos immortales fuos esse uerisi
ipsi apud athenas ducte grecoz ydei cu nauib mille ducentis Ipse pio primo
leguti ad priamu regem troianoz cuius filius s. paris rapuerat helena dyone
dea et uenere et quia negotiam non potuit apud priamu meruit queri me
troianos et grecos et pugnatu est In primo bello hector filius priami ptheselau
misit In 2o bello patroclu et in 3one regis cretensiu et thelamonis prem
auxilio extulisset ipse cu de quo genere nobilitatis esset Erat ei de esperia soror
priami Venit prime indutie date sunt in quibus priamus grecis petentibus in tercio bello her
tor hectora achilem gthenere duces extulit In quarto filia alexander quos et
paris duxit filius priami menelay semur pugnatu tristicit In quinto bello hector
in fortissimos duces insert et ceteras duos Achilles quatuor ac triremes duos
In bello sexto cotinuit lxxx diebz pugnatu est troiam grauit petit indutias in
triennii anno repleto treue pugnatur Hector in prima acie misit tres duces
fortissimos Achilles duos et pugnat diebz xxx & priamo duas petit indutias
sep mensiu treue agamenon rex micenaz quartas petit indutias diez xxx
In nono bello adromatha filia regis ethiopu apor hectoris uolut hectorem
retinere qua in sopnis uiderat et non expredere ne in bello periret Ex eu fuit
non posset dromatis filiu an pedes eig prient Hz nec se eu retinuit Hector in
bellu prodiens tres duces fortissimos misit duos uulnerauit et tertiu achille
a quo tandem missus troiani quartas petut indutias duos mensiu post bellu de
cimi greci sepetas petut indutias in anni In bello xi pallamedes qui rep y eo
morientem fratis filiu occidit In bello xii troilus filius priami multos occidit
In xiii pli pugnatu cessauit uix diebz Agamenon rex micenaz septuas pe
tit indutias duos mensiu post uero pugnatu acriter x dies aliquot Aga
menon rex octauus petit indutias sex mensiu Post uero pugnat acriter Aga
menon nonus petit indutias duos mensiu In bello xiiii troilus achillem fugauit et
pugnatu continuus sep diebz In xv bello troilus de equo cadens ab achille

timeri in manu eorū Addictus est sapson ipius iumentarij vt ludere am eos et ei illu
derent Stabant aut int duas columnas quibus domus sustentabat et apprehen
dens utranq; columpnā manibz ait moriat aīa mea cū philistijm et cecidit sup
columpnas cecidit domus que cū eis et plures fuerunt ipe moriens interfecit plures
quos ludentem exspectabat de tecto Liber iij de ciuitate dei ait (No
alit sapson ostendit p serpentē in hostili ruina domus oppressit mpi quia pre
hoc latenter fecerat cum pallium mirabula faciebat ste mq; femine Sapson
nāq; fortitudinem huius nois de nāsi de gradiente septima intelligebat in illo spūs dñi
huius misterij mystico completu est q; addupenit timuit vt alluderent ei qui
expansis manibz ad duas columnas q; ad quas cruces ligna extendit ꝑ ad
uersarios suos morientes interimit Et ideo dicitur quia plures occidit mortuus
q; occiderat vnus Eo ipo tpe asanus filius ence vtq; regnat latinoze et primo
albanoze condidit ciuitate albanā Et ꝑrenes mulieres tūc fuisse dicuntur que de
cipiebāt naufragantes hostes facie mulebrem et laudam pulcritudinem ꝑ se ferentes
Post pusillanimem iudicauit ysrl heli qui et pontifex agnoscitur est Hic tristatus est
a filijs eleazar primo de filijs pethamar successit autē heli
Samuel natus templo ministrauit et vij annis vt ait Iosephus ꝓphetauit domus
mera reuelationem samuelis fuisse a dño hi pueri heli et filioze eius punitum esse filios
eius coram philisteis in bello prostratos ecia archa dei capta est ipse q; heli hoc audi
ens de cella retrosū cecidit a finibus cervicibus exspirauit De samuele 2 saule
Samuel iudicauit post heli israel xpi annis Et deinde samuele senescente ꝑpulus pe
tuit hūe regem sicut cete nationes sarracenos habet Et gaudiuit ꝑpli petitio
et saul unctus dño electus in regem Et hec quo dicit scriptura bibie filius anni
um erat saul q regnare cepissa hinibz erat tres annis et duobz annis regnauit sup
ꝑ iuste regit ꝑplm et cetis annis quibz ꝑplm regit qui tyrannus fuit et no rex Et
q; dñs et samuel inobedienti a dño reprobari meruit Itaq; dauid q eo regna
turus adhuc puer unctus quia saul spūs nequā expugitur Primo autē saul daze
mcol filiaz suaz alli qui goliam gigantem duello interfecit Dauid adhuc
iuuenis pue statute et rubus sensu artem iaciendi cū fundibula prudens tol
goliam de medio montem stantem in cubitoz cubpalma tōm Et quietus cū fundibula
lapidem infixit est lapis in uctu in fronte et goliam cecidit Dauid no habs
gladiu goliē quo et ipius caput abstulit a quo saul regi pstitans saul dedit
ei filiam suā no ut impleret primissū fuit ꝑ eu ꝑplm ꝑte gerens tradere in manu
ostendebat et saul Dauid eo q; ꝑ ipū ꝑplm saul laudaret Unde no requiut
saul usq; ad mortem ꝓpter dauid Et quia ꝑplus petierat sibi regē et nolebat
vt prius ꝑ iudices a dño regi samuel ꝓpter ꝑplm de mandato dei promte
ius regis sicut mater minans filiū dare lacte in tacet plorando Erat go
samuel ꝑplo Hoc erit ius regis qui imperaturus erit nobis nros filios tollet et
ponet in curribz suis et inter agricolas suos et messores et ortulanos ptima
tollet et dabit suis seruis et reliqua Hec quo vt ait nicolaus de lyra
est intendit q; aliqua pte de iure regis in ciuitate posset puta ad habet
defendere iustos in bello terra sua Et ꝓpter bonū rei de anima que exponit
a samuele pit regis de iure quia dicit pte ꝑ bono hi principi exponendi
sicut videmus in corpe nāli instinctu exponit pro cōseruatōe tocius corpis
et membri artetur Alio modo ius regis pro pulcro bono ipius et ecie utilitate no
ꝑ ex bono pte ꝑplm exponit a samuele q; no pmittet ad ius regis vt pete que red
dat ipius subditi similem Et talia ꝓpter samuel ad retinendū eos ne petent re
gem qua rege regime ꝓpter magnitudine potatis regi ostensa de pinis quitz nim
rania Vñ deuter ioby de rege dicit no mittet rabit ꝑ eqos et retia Israele
exput in isti tpa regu et a samuele tpa uocatoz ꝓphetaz ipe em dicitur
primus ꝓpheta Placuit quidē samuelo paul annis xxxvij regnauit Et eo mortuo
annis duobz finitis Paul mortuus est in pelio ꝑ cuius morte triat etas sete tria
bus annis xpi xpm Hunc ipibz flonuit homerus et duo retina exponit huius
satiz lacte domoz et trimetro De dauid

David primus de tribu Juda regnauit apud hebreas annis vii. in ipso regni eius principio quarti anni mundi. Nunc a creatione mundi .v.m. lxxx. Ipse quoque David primo anno regni est in regem a primicerio in domo patris sui adhuc esset iuuenis et pastor ouium ut habet primo regni eius anno rome .cccc. lxxx. est in hebron septem tribubus annis .vii. ut habetur .ii. regum vbi regnauit annis .xxxiii. Anno siquidem regni sui in ihrlm vbi regnauit .xxxiii. annis in signum quod bona catholica regno celesti digno debet hic unctionem spiritus sancti in corde per veram fidem in ore per confessionem et in opere per bonam conuersationem Dauid strenue pugnauit ab hostibus suis immanibus defendit Dauid collecto exercitu ascendit in ihrlm ut eiceret iebuzeum Cum prophetarum cetus et claudos ipsius muri in derisione Dauid dicentes Non introibit huc nisi abstulerit cecos et claudos id est deos earum fortes qui fortium auxilio non introitum Deinde in publicum deum cecus et claudus non introibat in templum dei Hoc dicebant sacerdotes qui non permittebat mundos introire et requirebant cecos et claudos intra eius dos Postea Dauid quia in tempore huius commisit adulterium et virum eius occidi fecerat inde postea penitet et per ordinem psalmi asserere meruit deo qui fecit indulgentia impetraret hi in pena huius recepit qui oris intra sua parietes de inimicis non liberet et qui sibi eis absolucionem per psalmos Quem cum expulit de ihrlm et tulit palatium quod occulte ipse tulerat propter uxorem Item quod optata de inimicis huius terre modis claudis nuncupatis fecit primum istud quod mundum ascendit ad octo cum milia et quinquaginta milia virorum fortium bellatorum quorumque sex numerus diuersimodalitatem in primo et mortuus est de mane usque ad vesperam in die luce mille viri. Cuius angelus extendit manum suam ut destrueret ihrlm Dixit Dauid Ego sum qui peccaui et pastor inique deliquit Vere est obsecro manus tua contra me et domum patris mei Dauid aut ad angelum Sufficit contine manum tuam Hic herna quod primum precepit quod delicto principis Ipse ut erigeret quod nathan et asath prophetarum Hebraice primum per propheta anno regni Dauid Andronicus fundauit ecclesiam cuiuscumque et primum anno regni eius carthago a tyrone regina filia belisini regis assyriorum edificata est De Dauid scribit Augustinus in li. de ciuitate dei Dauid vir in canticis eruditus armonia musica non uoluptate sed fidei uolumtate dilexit et in ea deo pio misticum quoddam sacramentum peregit Hic dicit exercuisse excellentissime artem quam non solum sacra scripsit sed ex ipsa nimium pie de semine eius nasturum promissum meditatum psalmos cecinerit quorum integrando carmina expellit et mentes psallentium spiritali dulcedine refecit Item Ambrosius de benedictis li. .i. de officiis Quid Dauid in laceratum uxoris instigatu nec minus pium consilium uiro bellum inuidet Quidem cum mystico committens fortunatus habuit Habuit eum omnibus plus quam ad percipiendum sanctum martyrium victor existeret Sed ad mysterium de exemplum satis Dauid mortuo filio qui primo de bersabee fuerat luctum cohibuit dicens Ego ibo ad eum non ipse reuertetur ad me Quia meam desiderante solacium O vere sapiente uidens Item Ysidorus Absolon priuidum filium Dauid fleuit qui non fleuit moretem filium mouit Absolon quis mihi det vt ego moriar pro te fletum Sceleratus et non flet dilectus mea ergo fides et illos mortuos fleuit et plendidi mortuum infantem non putauit Illum enim sibi periisse credebat et puerum resurrecturum sperabat Volens autem Dauid unde pulsa se scripsit salomone nouum filium suum regem constituit in ihrlm principes omnesque sacerdotes et leuitas et unctio cum salomone et confirmato ab omnibus salomone regno dixit ei Dauid coram omnibus dicens Ego ingredior uiam omnis carnis esto ergo confortare et esto vir obsequium et custodias deum dei tui mandata ut ambules in uiis eius precepit erga ei de iustitia et pietate scilicet ut esset prudens et iustus et ut edificaret templum deo dicens se tam preparasse ei auri mille talenta et argenti centum milia ferri uero erga sine numero lapidum et lignorum magnam copiam Demum autem diuidit in tres ordines per giraconem et elegit ex magnis eorum unum pontificem scilicet ut precedat instrauerent de sabbo in sabbum et ministrarent coram rege et ceteram eius ordinadis Dormiuit ergo Dauid cum patribus suis et sepultus est in bethleem et fecit sepulcrum extra tumulum Dauid uide sue octo loculos thesaurum est uero unum post mille et octo annos assumpti hystoriam pontificum et aliorum heredes ex eius nuncupatis manifestam sue mentionem modo retendit

aut al' nondū

Salomon post david primus regnare cepit anno a creatore mundi vᵐ iiᶜ lxxᵛ ysᵗ Ecclesiasticus. De salomone
et regnauit annis xl. Porro salomon duxit filiam pharaonis regis egipti xxxᵛ
de qua ut ait hebreus genuit filiu quaᵈ cum hanc eu ipse adhuc diligeret ꝓ ami ipse
uit tria ꝓpoſuit se facturu viz domu dñi et templu et domu sibi et firmare ihrm tri
plici muro ut infra primus ambitus esset templi et mansiones sacerdotu et leuitaꝝ ab
domadarioꝝ domus ꝑ regia cu mansionibz domesticoꝝ In ꝑmo ambitu hierarent pote
tes viri et ꝓhe In tio ophites et ꝓlus eoꝝ Ipse eraꝫ salomon sapiam qua cteris o
nibus bonis ꝓpoſuit a deo in oratione qua impetrat Un dns dicit ei ꝓ somnium postula q
vis ut dem tibi Cui vidit dne ego sꝫ puer pmulq Da ergo cor docile seruo tuo ut
possim iudicare ꝑplm tuu et discernere inter bonu et malu Cui dns Quia nō postulasti uꝭ
dierum hoim dies multos et diuitias et mortem inimicoꝝ dedi tibi cor sapiens meum ut
nulla ante te fuerit tui hec que nō postulasti dedi tibi Et stati postq̃m ei⁹ agens de
holocausta obtulisset fecit iudicium inter duas meretrices de filio uiuo et mortuo una dicit mei
filius est alta dicit tu mentis meus est Cuꝝ salomon ꝓpter ut gladio diuideret
et unicuiq; ꝑs media daret Mox audiens mater filij sui Obsecro dne da illi infantem
uiuu et non mortificetur Alta dicebat Nequaq̃ sꝫ diuidatur Fuit ergo rex Da huic infan
tem uiuu et non mortificatur quia hec est mater eius Et attendens oēs israel dominu
m rege esse sapiam timuerunt eum Habebat aut rex ꝓ ministros et ꝓpositos qui ordi
tores et ꝓuisores singuli singulos p menses ꝓbebant uictu regi et domui eius Erat
aut cibus eius p dies singulos cccc chori similes ubi flores frumenti Chorus de media
ꝓpe modioꝝ et lxx chori farine decem boues pingues et xx pascuales et centu oꝝ
etes exceptis venatione cervoꝝ caprarꝫ bubaliꝫ et aues altilis Erꝫ et pistes
cohdre ab alienis portabant Et erat fuma ꝓuisionis eius et habebat salomon
ꝓ milia equoꝝ curruu et ꝓ equitu equoꝝ multitudo regi in ciuitatibus ꝓpriis
reliqui uo ꝑ uicos regios dispsi manebat ꝓfectus ille qui in suo mense uictum ministrabat
expensis eius equis ordeu et feni ministrabat Ducheris aut ad locu ubi rex mo
rabatur Et preclarus rex omes sapia filios orientales et egiptios et hebreos Erupe
runt libros et disputauit de ligno arbore et herbis de nā aq̃ omi animali in terra et m
aquis testamenti philosophatus est Excogitauit eaꝫ admirabiles quibus ꝓtrudunt q̃s
solent mitigari aliis ꝑ quibus demones eiciuntur et aliis obstricti non redirent
Excogitauit etiam caracteres qui inscribebant gemmis que poste in manibus de
moniaꝫ grati habebant Nicolaus Her sua plurimu ualuit in gente indeq; et mate
me nimia erat ꝑ an aduentu ꝓpe regnu hoiem a demonibz repabant Anno ab initio
mundi vᵐ iiᶜ lxxᵛ anno undecimo regni salomonis mense secundo i mayo ꝓpe salo
mon cepit edificare templu dni de marmore candido quod parum nocuit Et in edifica
tione templi de solatio lapidibus non fuit audita in templo dei edificantium malleoꝝ
et ferroꝝ et omis ferramenti Quia ut quidā dicunt ꝓut scripta scribit q̃ sa
lomon cuidā vermis dicitur lapides ꝓut lapis adamantinus findit̃ sanguine
hirci et ꝑ non erat ibi pmitq; saltem notabilis Quia propter ista domus fierat
mirabile opꝰ in columnis et aureis tecturis et lamnis eaꝝ magnitudo ꝓcibus
affixis et ꝓmicuis mirabiliter scribit in biblia et iosapho Erant
eius multi operarij in templi edificatione ꝑ xxx milia carpentatore lignoꝝ De q̃bus
x milia ff ff erant in opere p menses alios xxx milia inter puantibus Et lxxx
milia latomoꝝ qui lapides pabant Quinq habebant ꝓpositos ꝓ se in⁹ et ei⁹ ꝓfectos et magistros
qui ꝓpiebant operis ꝓ xxx milia latomi in lapidicinis ꝓparabant et quadrabant lapides
grandes qui ponebant in fundamento quoꝝ magnitudo ut dicit iosephus tanta
fuit q̃ntitas ex eis habebant in longitudine cubitos xxx et ꝓ ꝓportione et mag
nitudine in circuitu Complent aut salomon templu in septem annis et xl diebus
in vij annis et xxx mensibus Clemens scribit q̃ tpe salomonis tanta copia
auri erat in illis ptibus q̃ argentu q̃ illius ꝓtij erat in diebus nris et sedilia ꝓ fori
domoꝝ ꝓpria in ciuitatibus aureis erant Ad memoriam reducimus ꝓpositum et ordinem sancti
salomonis Et templi ꝓsecutionem tpe regis domini et domine gratie regine saba uenit
regione ethiopie ex ultimis finibus terre uenit tempore salomonis de qua scripsit Quia uenit
multo maiore q̃ audierat Et anno xl regnu non habebat ultra quinq; Uenerit
tria q̃ cetis minabant Domus palatij quę duplex erat et ex duplici materia ꝓ
misertur lapidea erat et dicebat ꝓpinquatoria In qua regionebant aromatis
ꝓparatissimi lectica in qua ponebatur arma tam ad pugnandu q̃ ad ostentu
regij fastus Et compositio interioris ptis domus ꝓpter tectu habere tabet liber regu Inse
rior ꝓ habebat tres ordines columnaꝝ et gradibus illoꝝ ordinis habebat ꝓ colum
nas gradus duodecim a se distantes Et quasi tres ordines columnaꝝ

et quilibz ordinū illoz habebat quidē colupnas p̄m modo in longitudine a se distantes
sic q̄ isti tres ordines colupnaz habebant quatuor deambulatoria Et hec domus longitu-
dinē habebat centū cubitoz 2 in latitudine sc̄a et altitudine ppē Hanc domū Almachi
regina sup fabricā templi edificauit et ideo dicta est domus salutis quia de lignis salutis libanj erat
vel quia circuitus eius erat arborib⁹ et viridibus unde recreandis lupta densitate
salutis libanj Deinde regina inhabitabat ordinē et progeniem ministrantiū in templo in
ordine et distinctione singulorum regis mensa Dedit autē rex cxx talenta auri et ccclxx
pondera Scribit autē Josephus eam dedisse radicem balsamj vii granatae fuit in
engaddi vinee balsamite Traditq̄ quida eam destructisse salomonem q̄ principaliter edi-
ficare timuit se videlicet in domo salutis quoddam lignum in quo suspendendo erat
quida q̄ cum hortatu regis rubedine ferret et certis medicinis allicti lignum regi
indicauit Quod timens salomon in profundissimis ecclesie visceribus illud lignum occul-
tauit Ex quo extra templi ppi in pbatica piscina suspensum fuit interius est 2 reduc-
hor fuisse dicit cuius lignum fecit aut rex salomon et extra aurea et alia extra quoz
quedam nouella erant et quedam adhuc stant simplene Ibi ptebat custodes regis
an hostiū ephebantes Et q̄n rex egr̄ debebat precedebant eū equitate et ferentes limon
arma et scuta innenes flaui Et ingr̄ in equoz sessione diffundentes exercitū sua
comitū suis adherentes Auri fulgurum ut eoz capita sole percussa radiarent Hoc
testabatur rex vertig in curru et ad loca quedam eq̄ibus solebat erat equitat et de-
lectabatur ortis edenis deliciarū Salomon itaq̄ ethicis et phrigiis et damascis filia
ebraicis nouellis tamen p mulieres alienigenas deputatis usq̄ ad ydolorū cultu
rum erroris nolens conformari neq̄ relinquere duntaxat quas et amorem inter
pdece adhuc habebat cor eius cū iam senex esset et per senectutē est deceptus inter
alienigenas quas amauit ppe quod dns insultauit ei cum finire vite cue ad
iugatos qui audierāt salomonē insaturabiliter infestabant regnū suū sic quidē prius
in magna parte viperat vitam in tribulacione finiuit cū regnasset ut dicit biblia pl
tus Comestor Venerit qua ratione dicat salomon senex fuisse cū modicū vixerit
ter annos impsse legatur habuit filium eq̄ mortuo prē potest videri cum erat q̄ sa
lomon cū pl esset annos gemuisse phibet Potuit ergo sup hunc locum dicat
iosephus ita mortuus est salomon nulde longeuus qui regnauit lxxx annis et
aut annis xcuj Cui diuina scriptura tria cōsumat annos exprimit quibz regnauit ante
q̄ errauerit ut dicit est Sicut hebrei ait scribit Jeronimus q̄ salomon annoz
tem penituit et ob hoc libz de ecclesiaste quidā qui ecclesiastes dicit composuit
Jeronimus Ro scribens de edificio in monte constituto ait Dauid vitauit q̄ssit salomon
ut pacifica esset via publica scribit ubi dicit nouissime ego primoz et respexi
ut eligeret disciplinā Ambrosius in apologia dauid ait accusatus ne regnum
libro quod de dauid dicta est quod se quo salomone ea q̄ sui q̄n iudicem ipius
estimabat eū remisse pro ppo ne videretur sup honorem esse et sup ppm mitte-
dino corruit Et dauid non dicit suis quia ab aliis suis esse fatur et salomone
sum esse nouit ut nobis de penitentia ei⁹ dubietatem tollat penit dauid mpt
aut pertulerit morsum in castris aaron sum dimisten Ambrosius de patris
sue pio inquit Hoc aut suus salomon Item ambrosius Fuit inpuit libri hebr
salomone reuissem templū qd ipse edificauerat eū quibz mensis de quibz
redit quatuor quatuoz patris legis ut videret abilitasq̄ prima deus est dic
erit apho p manu sua in dnm misit ne mitteret testimē dauid q̄ hiera No
lite tange vnctos meos Item aut salomonē quinquies tractū fuisse p̄ platea
sibylin ca penitentie Hinc tribz iudah q̄ hic habuit de roboad usia usia regibus

Anno a creatōe mundi q̄ ipse hoc mortuo salomone ea regnū q̄
inuasit primū ydolatrie dimisit est in duab⁹ tribus et regnauit in sibylin et
obtinuit duas tribus s̄ilicet 2 beniamin et regnauit in tribus in samaria Ambo
ysti reges fecerat malum in conspectu dn̄ adorantes ydola 2 ppm ad ydolatria
inducentes Vocatusq̄ est demetrius regnū roboam in sibylin regnū iuda et reg
nū ieroboam in samaria regnū israel Et quia de regibus iuda ppius scripsit
carnis nativitatem regū iuda in sibylin regnantiū q̄ sequar historiam co
pendiose q̄ in biblia dissipata continet Anno quinto regni roboam regis iu
da ascendit sisac rex egipti pactis precedentibus in sibylin et fedra

non suam̃ spoliauit templu et domũ regiam et thesauros et scuta aurea q̃
fecerat salomon asportauit Et dnt Josaphat p̃ habebat in exercitu suo ppe cursus
sũ milia equitũ et ꝑ milia peditu Regnauit roboam xvij̃ annis Et successit
ei abia filius eius qui regnauit in hierlm̃ tres annos et sexti ē pmꝫ pmꝫ
sui et mortuus est Et successit ei as a filius eius qui fecit rectu in conspectu
dñi sicut dauid pater eius regnauitq̃ in hierlm̃ xli annis Anno xx. huius
regni eius zarias rex ethiopie uenit vastare iherlm̃ Et ꝑcussit habebat in ex-
ercitu suo cc milia hoim̃ pedestrem et dece milia equitũ et trecentos
currus Cui occurrit asa rex iuda et ordinem pro victoria fundens ad deum
et ꝑcussit zaram regem ethiopie plaga magna ita mortuus ē asa dolens
pedibz regnauitq̃ Josaphat filius eius p̃ eo De Josapphat rege et helia pphꝫ 2 ho 5

Anno a creatõe mundi iij̃ꝫ xxxx Josaphat rex iude filius asa regnauit
in hierlm̃ annis xxv. hic bonus fuit et ꝑfectus ad cultu dei reuocauit Habuitq̃
filiũ noie ioram huic mirdemo quipe cũ athalia filia achab regis israhel
et iezabel Vñ scripta quidã Josaphat precepit cũ achab in unũ filiũ con-
uenadab regem̃ syrie obsidentem̃ ramoth galaad cũ ꝑceptu regibz
q̃ cuntab erat achab regis israhel fugatus est ergo benadab rex et red-
didit de exercitu eius centũ milia peditu et reliqui fugerunt ꝑ hauerunt aut his
tribus helyas tesbites et iehu et micheas et ezechiel et eliezer Helyas aut
ꝑcipiente iezabele uxore achab ꝑ ministros et latera in deserto a corui est nu-
tritus p̃ dies et noctes remanens Hebreus in carnibus arentem ad se
reuocauit et familiꝫ sibi fecit Qui petita helyam ei ministrauit et helya
in celũ rapto spũ helye requeuit sup̃ heliseum et fuit ē ppha mira m̃
uacula faciens Mã puerũ mulieris q̃ eu fouerat mortuũ suscitauit Centu
uiros de pueris prophetis pauit fame Naaman̄ p̃ncipe mi-
licie regis syrie a lepra sanauit et gehezi familiꝫ sui mũdi reprobate a dño
p̃cepto pro eius auiditate ꝑcussit lepra Postremo heliseus mortuus et
sepultus cũ cadauere hois mortui ꝑcutio in sepulchro helisei ossa eius
tetigisset reuixit homo et sic heliseus mortuus resuscitauit mortuus
Josaphat regnauit in hierlm̃ multa bona fecit et ꝑcepit p̃ncipibz et sa-
cerdotibus ut peragrantes p singulas ciuitates docerent legem dñi
Quintianus Rodericꝫ hispalensis Honorius poeta in ypocrita dixerunt quẽ duces li de homero
brosq̃ edidit iliadem et odisseam de ipo scribit Homerꝫ epla ꝑpulchra
Sapiens stude est homerꝫ magi carmina Illa cognosces Quatuor milia
librorũ dicitur grammatici scripsit in quibz cõgnitus de priã homeri
Hic homerꝫ apud athenienses pro insano habitꝫ est eo q̃ deos mẽdaces bel
ligerasse dicet Hic ut ait quia poeta a ꝑfectoribz ꝓsilire plus no
potuit et cũ ab ipis ꝑ hor derideret impudenti uerecundiaq̃
in ꝑ confusionis inmolo uulnerato ad mortẽ ꝑpetrauit Ita cũ
ab eis quereꝫ quid repulsi rideret Ridẽ repsit hor totũ ꝑdidimq̃ ridet a deo p
euasit hor nobis remansit Exercebat eos pediculos de tunicis suis pantaleone audn
q̃s ti flamang in li de vestigijs phisice de plene assit partu

Quarto Josaphat successit filius eius ioram̃ anno a creatõe mundi iijm̃
xl regnauitq̃ annis octo Hic cõplio meruit q̃ athalie filie ach
achab et iezabel ydola colunt / et uberosphimatus erat ad ydolatriam
cõpulit Cepitq̃ fratres suos occidit ꝑ quod deus eu q̃ ministrante
ꝑcussit ita ulcera qua effundens et ea oculis carnem miserabilita-
obiit Cuius mortuo successit filius eius othozias qui p̃ anni regna
uit et malu fecit ꝑ cancellos cenaculi qui tendens ꝓtrauit usq̃
ad mortem Cui helyas dixit de lectulo sup̃ ascendisti non descendes
sed morte morieris Athalia aut mater othozie uidens filiũ suu

mortuū sinterpit et regnare volens ome semen regiū vtriusq; sexꝰ mactat p̄ter ioas filiū ochozie qui latens furatus est ab ipsorū ioiade ne mactaret et cū abscondit ipsū ānis vi templo i domo pontificū qui supra templū in cubiculo septima mensibus. Postea completo ioiade fuit ioas a principibus sacerdotū et ab ipso elevatus assumpta vi regem et athalia regina mater ochozie fuit occisa. Hic ioiade mortuus promisere sibi quidam post mortem eius apte vivit annis secundum eusebium tribus ioas aut septimus regnare cepit et plures annis regnauit. Hic templum nimis restaurare fecit et multis diebus ioiade rex cepit. Mortuo ioiada ioas a legitimis dei derelinquunt et optimates eius exemplo suo vivunt. Hic in zacharias ydolū ioiade filius arguit eum ut templū et altare christi fecit. Cui ioas lanciore percussum meminit eo q̄ honores diuos sibi volebat ipendi ut dicit hebreus percussit eū duo sui clam mortuus.

Lignorum et legibus etc

Ho ye lignorum usus inde hinc est q̄ laceda monitarum reperit. Eusebius etiam est quintus liber lignorum sive de portarum et lacedemonio. Deligno et legibus

rege defuncto carolus filius post mortē regis natus est. Regnauitq; lignorum q̄ noluit sibi primū mitrum fieri et in ad annos discretos puenit cui fide summa regnum restituit. Medo aut ye lignorum leges instituit et michael alias legibus alios scripsit cuius nō ipse documentis primus dedit primo q̄ libuit vestibus aurum et argentum ēq̄ cum petrone iste primo dedit pueri clusendi vestes et magnates item agros alios mobilis equalis fuisset vt equata gemma nemo plus ceteros altero videretur communem omnes publice vissent ne cuiq; diuitie vel luxuria in occulto essent. Invenio amplius una reste vti uno anno toto fuisse nec aliquem alterum gressi nec opulentius equalari. Item singula non plena sed recentia de mercatu vissent. Quoties uberes non in fenum sed in agrum debuerunt aut primo annos non in lignum sed in opere et labore agerent. Nichil eos compulit causa fuisse diu et vitio non sine pimento degere neq; fuit ei verbum vedere q̄ vim sui esse. Vnguibus pedes tondere instituit ut in cretio recte eligerent et mutuo secreto coerterent. Qui mirum cui militi fieri sors tenerentur. Nimium honore no diuitis sed genii esse statuit. Deinde ut civitatem pulchris legibus daret interrandi obligat civitatem michael eos de pulchris mutatores pulsos reuertere. Silvius se ad oracula templi delphi appellisse. Ingenio ydolo dabat rapa item et ubi consulere quid addendum aut minuendum legibus videret. Profecturus est aut cretum ubi voluerunt equum petrus eqt et mores ossa sua ibi sepelire. Quia ibi sepulta sunt ne forte lacedemonie referrent et se putarent solutos a uterum. Inde

De amazia et ozia et phis ppheta

e amazia et ozia phis ppheta

Anno a creatione mundi vi et p̄ amazias filius eius vi regnum iudam christum post ioas patrem suum et regnauit p̄ annos et fecit rectum coram deo sed annis primis regni sui. Anno eiusdem ipse audiens ydola dare vires adorauit ea iosias rex ipse venerabilis contra amaziam regem christum vi bellum dicens q̄ ipsum ordinet pharaon ei non tradere amazias monito. Metuens christum iosie tradidit. Deus longitudine vite cubitorum de muris christi de struxit et theasauri tam templi q̄ regis deripuit. Ob quam causam ipse christus amazia rege suum fugauerunt et occidit et oziam filium eius regem fecerunt. Hic ozias alio nomine vocabatur azarias et tantus regnare ei esset ydolatrie annos et regnauit lxx annis ipse restauravit muros christum tyre portas sui ut prefertur destructos et maxime civitatem huius extra plantauit arbores. Cuius dicta esset ipsa mortali cum deus immortalem adhe misit. Nā vi ipse lemynitate templi indutus stola pontificali intrauit intemplū ut incensum poneret. Pontifex azaria cū lxxx predecessoribus eius gloriosus et strenue fortis est. Tremoto et elevatus solis valde effulsit. Invidit vi fanem regis et prosus est legem vi facere. Eo quia vt reprehenderunt eū civitate quinta decima vita et ionathā filius eius tribunum galilee regis gentis sui et accepit regnum. Hic ozie azarias sic dos de scripto ieroboā regis israel q̄ libuit annos quadraginta et quia tempare noluit q̄ hic vertex tussis est. His enim tribus ypsare reperit ipsum filius amos et ozee de tribu ysachar et iehel de tribu ruben et ionas qui ypsaias q̄ iunere qui sunt filius vidue sareptene. Sub ozia regis inde thatis est monarchia et regnum assyrios cuius rex vltimus fuit sardanapallus. Hic corruptor et luxuriosior fuit uiliere. Hic cū arbatis ypsaias cui vi regno medorū regnit efficatus et victus a ferit vicit regnum eius. Et uicenes cū vi consortio uiliere colo mentem pungunt fugiunt. Cum fugiens secum tremunt vi domo sua regia cū orbis sui diuitis et insuper est regnum assyriorū ad medos et

cucurrit p annos et hic vsq ad ann pri tñsmigracois babilonis p reges xpi[anos]
nio ppm regni ozie cepit regn romu et romulus pterim nat fuit Quor pr fuit mr fuit de remo et romo
et ylia mater Que cu ano pn gemnos edidisset mfantes inpta nram tr beris
expositos et m ubis tartatos pastor quida nalis ulus rore tuenit et ad lauretia
exporem sua detulit que ppr pulchritudine et rapacitate corpis lupinos lupa a
velocis appellabat a qua dom mercurii lupanaria sit nuncupata Quor vo pr au
magn essent collu latronu et pastou pcetate spoliatores et latrones effi sut Ab
his aut duob fris romule et remo de enea troiano descendentib roma fundata est
hinc a romulo nomen Anno a destructone troie quadragesimo sexto huius sicut dict
oronius tpe achaz regis iuda de cuius fundatoe mfra plenius dicet De ioatha rege
Achaz filius ioathan cepit regnare ano medii n[ost]i et vi et regnauit annis de ioatha rege 2
xvi et pessima fuit adorans ydola et mlta de filiis suis conferunt ydolo thes illo tpe
eu pigme et ardens Hunc ascendit rasin rex syrie et phacee rex israhel m ihrlm
et obsedit eam expers ergo achaz contra eos m bello cecidit est zacharias filius
eius et centu viginti milia hoim eius eo et m captiuitate ducti sut ducenta milia
hoim uirtutis sepe et spoliauerut ihrlm Quarto aut ano achaz roma condita est i
monte palatino xvi kalendas maij a remo et romulo Dicat em augustus qp roms
et romulus inceperit edificare roma primo ano muntoris sui ioze qui fuit ppe rex
latoy et fuit quasi altera babilonia qua prius anno regni babilonie millesimo sep
tuagesimo post diluuiu fuisse ubi oriente ita roma m occidente fundata fuisse ubi de
cidentem hic omitti[mus] sm hunc scriptore de no fundatore rome et ceteris mihi ignotis q
alibi mfenis depromtis [illegible] De sibilla de sibila
Cumque achaz regis iuda legisset sibillam erithream ppheta esse Que in babilone nata
vndecimata est genitrix troiani et homeri mendacia scriptoru ut dicit ysaias
deus scribit q sicut omnes uates ppheta uel uates ita dicit seu
ppheta dicit sibilla Decem sibille ex scripturis autenticis fuisse leguntur Quaru
celebrior nr tempis erithrea super phebum de xpo ppheta[n]do scripsit hec uersus
de aduentu xpi et iudicio Iudicii signum tellus sudore madescet Et celo rex adue
niet p secla futurus Debitt m carne pnsc ut uidet orbem Unde deus cernet rub
incredula atq fideles Celsi in stirpe sedens limo m ore Cuncta ne ei carne adenit
undiq ore Cui gaza mundi cedet in regnis orbis reuelet sibi thesaurus mundi gaza
gazam Ignis tunc ignis pontusq golfusq impetuosus totum pertasq effringet ad
uersum Terre fit ei cunctis lux libera carnis Tradet gentes etna flamma cremabit
Occidet actus retegens tunc quisq loquet Secreta atq deus reserabit pectora
luci Tunc erit et luctus stridebunt dentibus omnes Cuncti gelus ruber et thorus
interit astris Volutetur tellus lunaris splendor obibit Sentiet colles ruitet
eruellet ab imo non erit m rebus homo sublimis uel altus Equantur campis
montes et tumula pcul Quia cessabit tellus asperata labor Nec quis terras tor
rentes fluuios iugum et tubi gentes esse dimittet ab alto Orbe gemens Sacramus
inpse mundi labores Tartareusq rabos monstri abitura de hostem Et cum
duo reges sistent ad unu Vendet celos ignis et sulphurus amnis Hec de ei
natiuitate et passione resurrectione atq ihesu eius aduentu ita dicit ut quasi
in epreto capitales hinc congregauit iudeos hunc tempe in latino illustr ppe dei
filius saluator Huic augu qui et alios eius sublimes eius passione clarus demo
strates prout in sermone cum iudeos Vos misi cruciis o ubi sta dicens In ma
nus meas mfidelium postea venit Dabit aut deo alapis manibus meritis
et impune ora expluent venenatos gustos Dabit uero ad uerbera
simplici tergo dorsa Et colaphos ampliet tacebit Neq quis agnoscat quos uulnus
uel unde uenat ut inferit loquat Et corona spinea coronatus Ad cibu
aut fel et ad sitim acetu in hospitalitate aut hanc mistrabit mensam Ora n
mpotentis tue dum non intelligunt iudei nouu mortalium sensibus simile coe
nasti et horrendu fel mistusti Templi uelu scindet et medio die noctis te
nebrosa erunt omnia in tribus horis et morte monet tribus diebus supino
sistabito Et hinc ab inferis regressus ad lucem uenet prima resurrectionis
principio reuocatis ostenso Primo pcy Achaz regis iuda p[ro]p[he]te regis assirioru
expugnauit samariam ciuitate post obsidionem triu annoru et m tribus ostil
captiuate duxit in terra sua Et post captiuat tres tribus ysrl fuit usq to
diaz captu Cuius pulchra hystoria cu captiuitate et uita demonstrat
Anno quinto nri ioathe regis Ezechias filius achaz cepit regnare De Ezechia rege Iud de Ezechia rege
in ihrlm et bene regnauit annis xxix Et sicut ipse fuit inprimis filius israhel

vt redirēt ad cultū dei huiꝰmodi. Dns in castris semacherib regis assyrioꝝ obsessū
ē ihrlm & hyzech mlta vigie p angelū una nocte mīsert. Fuit hebrei caput e
barbam cēmacherib rasum. ab angelo ignomiaz et tpletū est illud ꝓuerbe In die illa
habet nouacula conducta in rege assirioꝝ caput et barbam. Ezechie posteris
manū deꝯ vt anīs sua vita prolongaret et tale signū glorie ei monstrauit vite sue sibi de
tulerunt in quo ezechie retro reuersa est sol ad gradū ortus et tres repit. stato cur
su suo p xij horas illius diei. Et sic duraut illi dies p xxxvj horas que faciūt
duos dies artificiales cū dimidio. Videns ezechias hoc pignus gratiaꝝ deo
ferens fecit illud cātici. Ego dixi in dimidio dieꝝ meoꝝ vadā. Fecit aūt ezechi
as ꝓbaticam piscinā p conductū sue aquata que prius non erat. Eius tpe
ꝓphetabāt oseē azarias joel et micheas. Formido inuasit ea. misit q mille
assumens vnū in ꝓlio et nobilissimos centū ponere. assyrie quos nouaut senatores
postea flāma combustus nusq̄ apparuit ut deꝰ est. Tempe fuit a romulo reg
nauit numa ꝓpha in roma. Anno ezechie xxxvij huic militibz in sua q̄mode
ꝯmq̄ largissimū impalem dedit stem. ano qui non habet nisi dece mēses. ide
dat duos meses viz januariū et februariū. Primus enī martius erat. q̄mo
mensis in quo mūdꝰ creatus est et mundꝰ p diluuiū renouatus est. Et ea
p ꝓpī passionē a vinculis missorū liberatus ihc venit modū coꝝmandi et
hāc modū vocauit munera a numa quo nōie ꝑ deꝰ est stem primū fuerūt
missiones denarioꝝ. Ipe quo facte sunt cruentissima ciuitas fundata in qua sta
tua fuit martizata. hic legēs primū rōme dedit. p duces. pretes. pfectos et
rep romanoꝝ. De damasse rege iude z morte ysay

Anno mūdi iij^m ij^c lix manasses filius ezechie cū esset annoꝝ xij regnare cepit
et regnauit quinquaginta anis in ihrlm. Et fecit malū coram deo ponens et
adorans ydola in templo dñi. Heliacū quū demonibz offerendo conspexerant. Cui
dixerunt eū ihc missi a deo nemini coꝝ prebat. Ex plateis ihrlm sanguine ꝓ
rupalem usq̄ ad os ysrām ihoiaꝝ cognatū suū ut scribit prolastica. Ep̄s ihrlm
terra pestina sibloc serra lignea p medū secuit. Fecit dū in principio per
sionē angustiaret. petiit sibi dari aquā vt bibet. Et cū nollent ei trade. Ire de
sublimi misit aquā in os eoꝝ et expirauit. Nec in carnifices a sectione deposi
terūt. Anno manasse ypocrisis tullii hostilij electus est in regem romanoꝝ. Iste
primus purpura vsus est. et postq̄ p lxxv annos regnauit ipe cū tota domo
sua sublime glorioseq̄ est ut tactū est prius. Postremo aūt vitelij anno plus mana
ses dies adisq̄ cū expectauit regem babilonioꝝ. Cui iudea deuastans manasse
dolo captū traxit in babilonē et plurib afflixit tormētis. Et intelligens mana
ses hāc esse vindictā dñi cepit pnitere. et attente orauit ad dñm. Et dñs mi
tis est cuius rediit cū in ihrlm. Et ydola que fecerat destruxit. et cultū
dei restituit. Et ꝑ a ꝓprietate mutatus est vt non sine magna admira
tione vitā ageret. Hic in qua desinuit est. Cuius exemplo nulla pretermittat de qua
saluarē debz desperare. si tm pnitere distat. et ad bñficiendū se iuuat. De ano

Anno mūdi iij^m ij^c lxij^o anoꝝ filius manasse cepit regnare et mō et
duobz annis regnauit in ihrlm. Et fecit malū adorans ydola et p̄cepit
ephas detenderent ei insidias filii sui et interfecerūt eū in domo sua
Et regnauit josias filius eius. Hic eū esset annoꝝ viij annoꝝ. Et xxxj annis regnauit et
ambulauit p oēs vias dauid patris sui. Et declinauit. neq̄ ad dexteram neq̄ ad sinistrā.
Anno vij josie anchus quartus rex romanoꝝ fundat. fidē muro hostia ciuitate
et primū pontē fidē tyberi fecit. Anno aūt xviij josie ep̄a repta est. Ex hac
as filius helchie pontificis de templo librum et ꝓtulerunt. vbi anno ante
lud tempus quo in egipto ꝓhauit in thanis. Et ei puer esset dixit ei dñs. ꝓ
tam in gentibz dedit te. Cui ei dixisset. A. a. dñe deus nescio loqui. quia pu
er ego sū. Misit dñs manū suā et tetigit os eius dicens. Ecce dedi verba
mea in ore tuo. Et tu libet. Erit adolescens cepit ꝓphare. Anno josie xviij
inuenta est liber deutronomij in templo hoc tpe fuit in ihrlm quidam ꝓphetis
sa olda uxor sellū. Tandem josias occisus est in bello a sagittantibus. Pharaonis
regis egipti. Et relatus est in ihrlm et ibi sepultus est. Plerique ei similes

ptis et maxime ieremias qui pp exegas eis scripsit treno lamentabiles vz quo
sedet sola ciuitas plena ppto & dulci merebat cantores et cantrices pp exe
quias pcipe et longius tpibz in iudeam pp ioram eos replicabant. quibus hec
ea pp addidit idem ieremias alias lamentationes sup destructione ihrlm &
tpe qnto rex romor tarquin priscus ciuitatem dedit roma muro et edificat
cloacas et capitoliu pfecit ut dctm est prius diximus tuncq; fuit mlc ptus
primus nalis philosophus. De Joachin & zedechia & captiõe ihrlm malis ogmsor

Josias moriens reliquit tres filios Jechoniam primogenitu ydoa anoz
Joatha qui et sallu ydoa anoz et machoma vnu anoz. Hoz medio ptus
constitut regem qui tribz mensibz regnauit qua amoth est a rege e
gipti. et Jeremias primogenitu pro eo substituit. et vocauit eu Joachim
incepit tuncq; regnare. primo mudi ai. iiic. xc. regnauit. xi. annis a quo
vrias pphã eo qd ipm regem redarguebat. mfferet est. Jeremias quo dcõ
structione templi et ciuitatis pphetans mercatus est. ano. ix. Joachim ne
publice pdicaret. eodem ano nabõdo. nabugodonozor in babilone regnare
cepit. et victo rege egipti tulit cuncta que eius erant. primo aut vij. Jo
achim nabugodonozor cepit ihrlm et Joachim regem duxit seciu in babilo
nem. Jn timore tñ mi. posuit ei tributu et obsides de semine regio vz dan
elem et tres pueros seciu traxit. Joachim pg tres annos regnis soluit tri
buta nabugodonozor. offendit dnm. redienti ihrlm ostendit ei et mspultu
abscondit. et Jeremiam filiu eius regem ignauit. Qz post tres menses timens
ne ille prime iuuenis memor. egipti adhereret. et contra eu pugnaret re
dijens ihrlm ipm Jeremiam cu matre et familia sua de consilio suo semi
in babilone trãstulit. et ql plures pceres ac filios mr quos erat mar
dotheus et ezechiel pphã adhuc iuuenis. et constituit zedechiã pa
truũ Joachim regem in ihrlm. primo mudi ai. iiic. lvij. qui regnauit
annis xi. Cuius ano gręo marsalia codita est. apud massilia primo tyra est
postea. ql quasi in angulo maris. primo quito zedechie ezechiel exorsus
est pphetare in babilone sex principio nouarum zedechie nabugodonozor
obsedit ihrlm eo qd zedechias arrogans negauerat. soluere tributa. tam
dem post xxxvj menses obsidionis deficientibus in ciuitate victualibz
animis ut amplius famulos quos comederet. capta est ciuitas zede
chias fugiens comprehensus est. cui dixit nabugodonozor magna
deus tuus odio tua nequicia te mihi tradidit. septuaginta filios eius coram
eo occidit et oculos ipsi effodit. Demũq; cathenis in babilone adduxit
Nabuzardam princeps coci nabugodonozor. templu et ciuitate incendit
ac muros totius circuitus destruxit. captiuos et vasa templi distulit
ad godoliam pauperibz et agricolis in terra ihrlm relictis Jeremie vo
luntate quo cuique ire vellet et munera pbuit. Hic finit capitula regum
iudeorum in quo regnauit est ann quingentis et quinquaginta et nouem mensibus septem
Josephum in hac missa gratiose audeas. in babilone stat quarta etas
seculi habens annos mundi. lxxxvj. Fuerunt aut ab ano mundi Salomonis in quo
fundatu est templu vsq; ad eius incendiu anni mundi. iiic. xc. et ab initio
seculi mundi usq; lxxxvj. De captiuis remanserant in ihrlm

Perrexerunt contra consilium Jeremie hijdes qui ad colendu fines et pauperes qui
remanserant in ihrlm non deducti in captiuitatem babilonis deste
derũt in egipto durantes seciu Jeremiam et baruth et habitaue
runt ibi. et factus est sermo dni ad Jeremiam in thamis dicens. Sume
lapides istos grandes et absconde eos in crepta que est sub muro la
terculo in porta domus pharaonis et dices ad iudeos hec dicit dns
ecce assumã seruum meum nabugodonozor et ponã thronum eius super lapi
des istos et ponet fornicem egipti et percutiens vos cu egipcijs et mspi
rauit ydolis adustis ignibz et lapidauerunt eu cu lapidibz quos abscon
derat sub muro latericio. Egiptij vo honorauerunt ydolum recipientes

de Joachim et zedechia et captiõe ihrlm a nabugodonozor

de de scripsit prima primus ieremias

ei mota tumultū regū memores bñficior q̄ ꝑstiterat egipcios Drone en qua
fugiuent aspides et bestiay aquaꝝ que grece vocant crocodrilli quibus q̄
egipty mactabatur de eodem aut epiphanius dicens Iudicium a viris
semonibz q̄ alexander macedo veniens ad sepulchrum ipse et cognoscēs
hñsterium ēpistulit ipm̄ in alexandriam q̄t sepeliunt gloriose et ex tūc
a terra ulli phibiti fuit crocodrilli et aspides Homo Hic est semias qui ꝑ
gibz egipti regnū dederat q̄ eoz ydola euerti optarat alz ego paret in
sacerdotes eoz in secreto templi loco imaginē uirginis et puer in manib
ter adorabat Hic vo postmodū ptholomeus rex egipti interrogauerat
eos qua rone hoc agerent Dixerūt p̄me traditionis esse mysteriū
quod a ꝓgenitis accepant maiores eoz et credebant in rebus ut fore e
uentus Hic est semias qui templū euertendū ꝓnoscens archana testamen
ti his que in ea erat tulit et prabuit suis absorbendā sicut in petra Deus
vo dispto signū dei nomē mysticū Quod nubibus optimento ita relatū est
ut ex tūc nec locus ipse cognosceret qui nec ipm̄ nomē legere hodie

Igitur ab initio captiuitatis iudee sicut sexta etas exordiū habuit que cū
tribulatis multa semām ꝓphetam ꝓtulerat hyp. anno xxiij ab anno sedi
cary ariam domestor Primo quito cuiusdā ybrī destruendū nabugodo
nozor in ierusalem misterorem et obtinuit ea a joakim rege et annonas pū
uexauit et tandem destruxit in egipto cum subiuit et regem eius ordi
Nunq̄ precepe imitare que constituens et iudeos in ea habitantes denuo cap
tiuos duxit Iste est nabugodonozor qui holofernē principē imitare que mist
subuertere sibi tra sicut historia iudith clarius narrat De principatus
babilonis ꝓphauit ezechiel qui cū ꝓphetaret cōtra tribū dan et grad. qb
no reuerentia de hac p̄simitate ad ꝓphā ob hoc mati destruxerit eū eqs
et trophēis gaudio et exultatione eū et sepelierūt in sepulchris sem et
arfaxat in spelūca duplici Item ysaya ꝓphetauit super fluuiū ulaber et in pl
ma multitudo captiuoꝝ iudeoz couenret babilonij qui et caldei timentes
rebellionē eoz inuenit in eos ps ezechiel pabulis suis pi- aquas cū di mi
nitudine ambulantis ad alteram ptem fluuij se recepit et quotquot hostiū
sagittarū eos per aquā sequi stati subiit sed in ꝓximo sua subito la
psum reperiam ipse ꝓstitit ad vestendū et sepe mirus destruentibz mira
restituit De nabugodonozor ꝓphauit etiā daniel in babilonia que liber eius
clare declarat Testatur aut ezechiel q̄ nabugodonozor in bestia diuti
esse mutata non est intelligendū q̄ passus sit corporis mutationem ꝑ meti
alienationem et ablatā est ei rēgnū longe ad legendū data que est ei nā ome edendi
herbas ut bos Videbat aut ei q̄ bos esset in anteriorib et leo in posteriorib
ayuln no de babilonia ecredebam et videbant eū ꝑ solus daniel non ecipiebat
qua toto corpe alienationis eius ordi vacabat pro eo et ad ꝓces eius dñi in
quibus pacē debebat ꝑ sua penitentia in his mensibus versus fuit in quibus
mensibz ꝑ pl dies ingemuit passus est et ꝑ alios pl. reuersus est ad cor hoīs
flebat deos supplicabat adeo ut omīb eius care facerent et vere ꝑ pl dies in
ingemuit pertebatur donec in menses explerentur Post quos reuocata nos
tra regnauit ꝑ statuti sunt ꝑ eo in audires et usq̄ ad finez in anoz pceritia
erit panem no no comedens et vinū no bibens leguminibz vtebat et herbis
uno tēpore daniel Hic nabugodonozor primo destruit cambysen qui apud
ethiopiam artaxerxes uel assuerus ꝑ in historia vocat nabugodonozor qui hy
storia seremie ēpistulā de caldeo in latinū magis sensū ex sensu ꝑ ver
bum ex verbo sequens De Iudith z tribz ysaac

Mortuo tyro pre cambyse qui et nabugodonozor vocatur quida arsacat
cepit medos in ecbatanis sumpsit et muranit ea mexpugnabiliter
hoc et de holofernē in historia iudith inuenimus ecinctum Inuenio
a culpa non mendacij q̄ iudith multotiens videtur mentisse apud holofernem

et eiq; fines expugnatur videret qm̃ respondit se fugisse a facie iudeoꝝ et nouãt eos
tradendos assyriis in depr̃ionem Et qm̃ dixit holofernes Ei gentis fuit ver-
malle tue ysrahel rem fecit dns tecu et habebit deus ysrahel quos ait
ria quemadm̃ dixit de ysto ipse tradendo in captiuitatem intelligendũ fuit secũ
menta eoꝝ quas pro eo exigebant ut ita traderet sicut dixerat iudith
nisi dns eos liberaret Fuit et alia fabula gentilis q̃ fuit tam exterea hi exp
glosa s. qd iudith ypocrite loquat p̃dicens iudeos tradendos in manꝰ ysrahel
gentiliũ quod fm̃ est sub tyto et vespasiano ppt̃ pena q̃ commiserũt in populũ
et in ipsos Et utrobiq; expugnat a mendacio quia in sacra legebat licet
audietes aliter intelligent ysrahel eꝫ dixit holofernes Vere michi dea fuit per-
pudenda dei Glosa i. sup̃ ypocrito Et in hoc q̃ fabulat se non intendebat
ruina holofernis Et liberatorem ysrahel Comestor Nectario aut nabugodonosor
sor in damasco relicta est filia eiꝰ Vñ hi magi qui iudithabant regnũ ꝑ
face ei tractarent nt̃ se quib; eoꝝ duceꝫ filiã regis et regnaret pro eo
Compleuit eis vt tali patrimo mg̃o eis eligeret in ut dilectũ ysrahel sibi vem
rent sup̃ equos suos in atrio palacij antes fores templi Cumq; equi priorib; mittu
derent sedm̃ oraculũ dei regẽ constituerẽt Erat ibi mg̃o eoꝝ danuꝫ filius ꝑ
tagris qui secretis loquis cũ custode equoꝝ suoꝝ mandauit ei vt in loco
ad que mane primo equi debebant equo filio supponet equa de norte Qꝫ
sto cũ mane primo hi magi ad eundem locum venissent statim ad equã mea
equus danj hinnitu dedit et sine mora in regem publicatus est Porro
ipse danuꝫ a rege cena celebrabit gentilis ysrahel et ethiopie et
magnatibus Cepit in pocula Et nocte egressus nortem ducebat ipsius
Et ysrahel gentem tribus ex his sibi custodibus quod de tribus fortius videt
regẽ vino et mulieribus immittent munera et honore ei qui sapientius respo quod forsan regi
deret Ipse assumptorum sibi pris et magnatibus accersiuit illi Et aut ping re tribus aut mul
gem esse fortiore cetis dicens Cui homo ipse cetis animalibus rex pest
hoc et ad nutu eiꝰ ora fiunt Credit aut gentilis primo fortitudine qua ca
nem homo ipse cetis animo non post nisi animi fortitudine et primi fere ac forti
tudine Zorobabel mulierem fortiore utroq; asseruit ira et regibus et
eis qui vitem plantat mulieres vina conferunt et alimonia et ad robur
ysrahel producit et p. multis hordei mixti pane nec timent Credit ysrahel se vicisse
concubina cuiusdam regis dapsilis regi ipsi Cui illa risisset rege
ridente et ea molesta regem molestante Cui hec ora vt mentem dixit vitas fortiorem
esse sin tonem q̃ mutabilis est et semp̃ tina veritas cum dei ora creauit
et ad eiq; prudentia mutuo recepta Et michi ei resistere potest Cui ait
audacissi fortiore ambos esse vtrosq; dixit rex ad Zorobabel vt peteret ab
eo qd vellet Et postulauit Zorobabel sibi reedificandi templum ysrahel
Et mox remitti q̃ nabugodonosor abstulerat a templo et ornatus est rex
Regnum aut diuersis ppl̃is dns in regno ysrahel qd regnum q̃ alexandri
magni traditum est ad macedones Denuncio dario arsem vltimo rege ysrahel
Deinde mortuo alexandro monarchia eius diuisa est in quatuor regna vt
infra dicet Cuius unus fuit regnum egipti in quo postmodũ regnauit ar
taxerses qui et assuerus dictus qui hester duxit uxorem de quo est liber qui
vocat hester describens mirabilem assueri potentiã dimicatq; De septem
Eo tpe vni sapientes appel- tati sunt sapientibus et p. augora ypho de septem sapientibus et p. augora ypho
tales milesius solon athenensis pytacus mitelenus cilon lacedemo
nius Cleobulus lindius biandeus chiomethyus bias priencus Augustinus
de ci dei li vi Duo ysiore qui traditer unus italicus egipte natus
quondã magna grecia inhabitata est alteri romani et nat grecia no
minatur roma quib; principes fuit Talis milesius unus illoꝝ septem qui
appellati sunt sapientes maxime admirabilis fuit in motib; astronomie
eo q̃ defectus lune et solis ea ꝑdicere potuit Aqua thy quibusdam rem esse

De puens

De p̃ceptis z doctrie pitagore

De dmocrito phso

De anaxagora

De p̃ceptis z Doctrie pitagore

De dmocrito phso

De Anaxagora

se a dspuacoibz se non retrapit ꝑ aut michi nouu in nichiaꝫ ego cristu exe me natu
trebam ee mortalem choeca li 5° de cosolacõe ꝗ dz ꝑ no legisti anaxagore et soa
tes venenu zenonis ꝑ tormenta ꝛc ꝗ quibz ꝑ ꝑ veneno athenis mortuꝰ est
anaxagoras aut augustinꝰ li de ciu dei Datu est ei venenu tanꝙ reo mortis
qua solem dixit lapidem ardentem ꝙ solem athenienses deu esse credebant
Hic sicut dicit augꝰ fuit successorem habuit hrthelaũ qui fuit magr socratis qui
hatis est tpe persei ultimi regis ffray Anno ab urbe cõdita ccc lxxxviij Hic persis
adeo luxuriosꝰ erat ut magnũ ꝓmitteret ꝓmiũ ei qui nouũ genꝰ voluptatis
et luxurie iueniret Cum aduꝫ grecia bellu ꝑ macedũ instruxit hmõi in
exercitu suo vꝫ mlia armatoꝝ de regno suo et extra mlia de auxiliatoribz
rostratasꝙ naues mille et ducentas naues gruisones portantes iijᵐ aduꝫ
hũ exercitu leonida rex portanoꝝ cũ iijᵐ tm mlibz armoꝝ obstitit et pug
nando est ꝑ tres dies Quarta die leonida iussit suos pausare et ipe cũ ꝑ
bis mris irrupit in castra ffraꝛ cõm ipm hoiem et bellando ipm ꝑ se adiuuat
sportunos et mitis credibz suis et ꝓuidatꝰ est A principio mortis usꝙ in
maiorẽ ptẽ diei pugnis Postremo sportam mortuoꝝ in mortuos tenderut
Quibz ante bellu leonida rex dixerat prandete hic inquit cito apud in
feros cenabim Ex tpe expdas legem suitensem a caldeis reparauit mõs ꝙ
ac liter apices exogitauit qui sacerdotes ad scribendu sicrent et ad pro
nũciandu Et ggrẽa velop scriba dictꝰ est Ytulos ꝑsalmoꝝ composuit
et plura que legunt in penthateuco De empedocle 2 ꝓme inde ꝓsite

de empedocle 2 ꝓmeinde ꝓsite

Do tpe empedocles et ꝓmenides phidam habent Eusebius in cronicis ex
Hic empedocles quantitate qui centꝝ intrigibat milia Nam cu quidam ꝑ
tribunus vellet quid hoc esset cendi dicens ꝙ eiꝰ prem sua actuꝫ ee dixꝑ
masset statu dict empedocles a suppsse modu cauendi Et ita adolescentis
naciduꝫ tempasse De quo aristoteles libro de vegetabilibꝫ Hera tragꝫ ꝑ
ut ait empedocles in tota rep uuietate hoꝑuas nobilis affluentie contẽp
tus future felicitatis appetitꝰ et mentis illustratio Cuiꝰ ꝓmo michi ho
nestius 2o michi felicius 3o michi ad ambos adoptionem efficacius
Vmitenses hic est empedocles qui se deu legitur descripsisse Deus mgt
est spes cui centꝝ est vbiqꝫ et circiferentia nusq̃ Hic totꝫ fere athenis
mendijs dedit ꝙt refert lactantius mortes sibi mitulit eo ꝙ etnas esse
tias suspirabatur De ꝓmenide aut legit qđ in rupe caucasi sortem iecit
unde aristoteles loquitur 2o methewr De ypocrata 2 georgia rthore

loyra

De ypocrata 2 georgia rthore

Anno artaxerxes filꝰ xerxis regis Eusebius
Hic ypocras medicus floruit de quo ieronimꝰ inquisitionibus
scripsit geneſim aut scripturꝰ reperit in libro ypocratis qđ quidam mulier cu pul
cherrimi pueri repisset qua puer difficilis erat utricꝫ sniti deo hec mulier
tanꝙ adultera debebat punirꝰ Vir ypocras soluens de hoc dubitatione dubi
tationem inquirit fecit si aliqua talis pictura in cubiculo mulieris esset Cui
tacenti mulier a suspitione liberata est De georgia scribit tullius lib° de
senectute ꝙ magr socratis fuit et ꝙ ciᵉ et vij annos coplenit nec unq̃ in suo
studio et ope requiuit de quo Ieronimꝰ sno libro cõ iouiniano loquit de
tens Georgias rthor librum pulcherrimu de concordia grecis mr se dissi
dentibus tradidit Cui melanthus inimicus eiꝰ studens ait hic nobis de con
cordia mgt ꝓpit qui se et vxorem et amicũ viz tres ꝑsonas in una
domo concordare no potuit Simulabatur cum uxor eiꝰ mille pulchritu
dines et ob castissimu uirtutibus suis cotidianis uigilijs fatigabat de Socte pso

De Socte pso

Socrates ut dicit papias romanus fuit Hic ex pre quadã tegule ortus
est et ipe diu ex usus est prima arte i scalptor statuas fuit Hunc dixi
pulcꝫ fuit plato aristonis filꝰ qui elocutia sua omnes ꝓcos superauit Hic
socratis discipli aristhenes fuisse phibet qui sing mundanas phias
ad corrigendos componendosꝙ mores elegisse phibet Cui in ipis omnes
ꝓcos magis naturalibz rebus ꝑscrutandis operam maxiaꝫ ꝑdedisse ut ait Augꝰ

vnus de septē sapientibus ¶ Cū aūt anstoy de seruet plonem filiū suū ad sortem eiq
magrm̄ hr ab cōstructū morte predeme sortes videbat septm̄ qđ m̄ sm̄
eiq adulabat pulcus olaris cantidissim̄ coloris et de sm̄ suo cantando volebat
me celū ¶ Cū go vidisset plonem puerū a plse ad se deferri mop̄ interpretationez
septm̄ sū dixit esse completam ¶ Dulcitus lr̄ fr̄ebat q̄ dormiens platonē m̄ su
ndabilis apes insedebant mel labellis puri q̄ hor septm̄ dantes iudicatem eloq
quis singularis ¶ Dapias de xpo scribit q̄ vnusq̄ phos eloqna sua laudauit addēs
q̄ plonis condiscipulos
stras quicquid phie m̄ egypto et italia
tūc floruit copsendit sublime peginata ¶ Docentes eū magr suus m̄ ath
nas excellisse memorat pytagoras aūt magis m̄ contemplatiua sapiēdo plo
rimūq̄ ingendo phas q̄ fecisse laudat̄ ¶ Hic quippe phos varia constat o
pinē quid deus esset diu quesierit plato aūt dixit deū esse mentē tabilē
esse creatorē eiq et arbitrū et iudicē esse affirmabat ¶ Augn̄ de ci dei li vnj
De plenitudine scribit m̄ alia dicens ¶ Plato platonū m̄ tres ptes diuidit scilz m̄
moralem q̄ in actiue versat et vitā actiuā ptinet ad mores instituendos et m̄
naturalem q̄ cōtemplatiua dicit viz ad conspiciendas rēs eaq̄ sint rerū ratiōes
tatem et m̄ rationalem qua vera cernimus et discernim̄ a falso Item addit eūdē
putant plonem q̄ fuerit m̄ egypto ysaiam audisse et diligenter cō
putata tēporū tpa cū ea historiam inditat plonis a tpe quo gplete sunt fere
mille centū fere anos p̄ceda nati potuit ei esse ut homē aeternum memoriā
egyptus ita et hebreus scripturas per milia tempora dicerent ¶ Quod si p̄ est optimū
quia in thimeo platonis q̄ ipe scripsit de mūdi constitutōe dicit deū m̄ illo
ope terrā primo ignemq̄ fecisse q̄ sua sententia est illi principio geneseos ipsum
creauit deus celū et terrā Sende illud hebraicū plo amatore dei esse platonē michil
sic m̄ libris aliis plagrat et magis illud quod et me plenius addūcit vbi plene
sentiat platonē illoz libroz excepto nouo fuisse viz q̄ p̄ illa sibi dīm ad mensem
legisse q̄ fuisse vehementer tenuit et diligentissime comedauit item ¶ Augn̄ li
ber confessionū ¶ Scribit Sicca ¶ Tu dne grecā sti michi q̄ quedam hoiem imagi
nem expressionis Scribit quoq̄ plonicoz libros ex greca lingua m̄ latinū vertis
simo tpe tuo gudū quosda plonicoz libros ex greca lingua m̄ latinū vertis
se et ibi legi non quidē his verbis nec hoc idem omnino multis et multiplicibus suadēs
rationibus q̄ in principio erat verbū et verbū erat apud deū et deus erat verbū hoc
erat in principio apud deū Dia p̄ nām scā fuit et sine tpe scā est michil item ibi legi
quia deq̄ verbū non ex carne non ex sanguine nec ex voluntate viri nec ex voluntate
carnis ¶ Dz ex deo natus est et q̄ quia verbū caro scā est et habitauit m̄ nobis
non ibi legi ¶ Deū em̄ nec sua tpa et sue cuiq̄ tpa m̄ cōmutabili manet om̄
genitus filius tuus coeternus tibi et quid de plenitudine eius accepit hoc
hoc sint et quia participatione manentis in se sapie renouatur ut sapientes
sunt ē ibi ¶ Dz q̄ pro impietate secundū tempus mortuus est non est ibi ¶ Negro ndisti
hoc dne deq̄ a sapientibz et reuelasti ea parulis et si plis cognouit deū non
glorificauit aut gras egit sed euanuerut in cogitationibz suis et obscu
ratum est insipiens cor eoz Dicētes se esse sapientes stulti facti sunt ¶ Et ideo legebā
ibi q̄ honorem et gloriam corruptionis tue tribuebat videlicet scīe m̄ plenitudine
imaginis hoīs corruptibilis et volucrū et quadrupedū et serpentiū hoc ausus
¶ Fuit aut consuetudo platonis ¶ helmanduis de libr plonis et eius
libros quos intitulare nomibz magroz suoz uel eoz qui magistros suos
docuerūt ut m̄ aliore ex nobis eoz aūte verbis et rebus quib acquirēt
hymne libri eius sūt appellati trimeris phedron gorgias pytagoras quoz sm̄
et ultimus tūs titulus scribit Cicero m̄ phedronis dialogo post disputationem de
mortalitate aie distinguit loca que morientibz ea lege debent q̄ sibi
quisq̄ viuendo samberint ¶ Plato ut m̄ eodem libro tetigim̄ duas mortes
nouit una qua nata p̄stat altera qua vitates tribuit ¶ Prima morte
anem̄ ho cū aia recedit a corpe ¶ Secūda ho cū homo deteres emplitatē
et carnis illecebras m̄ gemetisse exuit et hanc morte dicit plato a sa
pientibz appetendā ¶ Item m̄ eodem dialogo cū essent validissime argumenta
de immortalitate et post obitū narrauit gloriosum reddendū vita
redegit ¶ Ita ex re mouet et qđ ex se mouet principiū motus est et aliud
motū no est et qđ no est immortale est igit aia immortalis est ¶ Secundū

aut ꝙ duobꝫ mōis ī mortalitatꝫ intelligitur aut enī ideo est ī mortale quia ꝙ se nō
cupāt mortis aut quia procul ꝺe altiꝯ a morte ꝺefenꝺitur Vincentius lege
ꝙ theobrotus ambraciensis cū legisset libꝝ plonis ꝺe ī mortalitate aīe se ꝺe
muro precipitauit pre ꝺesiderio melioris vite ꝺe sāc̄ platone

de dict platonis

Beatus scribit platonē ꝺixisse beatas fore respublicas si aut eas sapientes regerent aut ea rectores reipue studerent Tullius scribit plonē
ꝺixisse etiam mālos esse voluptate et ꝙ ipa voluptate capiūt hostes pri
hamo pisces Plato enī ꝺixit si ipse forma oculis viꝺeri posset mapie
ad amorem sui omēs excitaret Mā est ēnia ferīs monet ista nō est ustica
que ereta in ferores fiuntur Triumphus mortis est ubi no pmittit vbi licet posse
ynque plus potest petere ꝺesine mors philosophantibus appetenꝺa est et ipa
phia est meditatio moriendi Letus phie robur est patientia Plato ut ꝺic
Hieronimus sup matthei ꝺuas corpis extremitates scilz caput et pedes ꝺe
non esse velandas nec mollicie assuescen qua cū hec habuerint firmitatē
et cetera membra robustiora fiūt Plato ꝺenīq; fiunt pampane sipbaq; ista
cū videret tyrannū scelis magna comitia sceptri ꝺicit Cui tanto
malū feristi vt a tam multis habeas custodiri Plato ꝺicebat videas ee mentē
ꝺiuā videam se ꝺesinens videa est eoꝝ que sūt exemplar eternū Ynhor scripsit
ewaldus ꝙ videas aliud esse ꝙ ipam ꝺei mentem gustauit Quos possint mundos
pceptū intelligibilem in quo ipā veritas habitaret Mundū istū mundū sensibilem
ꝙ nos ipa et tactu sentimꝰ Primū mundū asserut verū et istū ad illius imaginē fm
Seneca epla phūm ꝺicit Plato etatis sue āno lxxxi mense mali morte fuma
ge qui athenis erat mactauit ut Augs vi li de ci ꝺei ait Fabeo plonez mi
serēdos ponit nos aut plonem nec cuiꝰ hoī ypiano cōparat De archita tarentino
pie

Ex quibus flenit archita tarentinꝰ phūs cuiꝰ plato legit auditor fuisse
ppe ait tullius li de senectute cū eq sermoī plato athenis ꝙdā
esset nullam maiorem pestem ꝙ voluptate corpis ꝺicebat habitus a nata ꝺi
ipa ex voluptate orīt pricipationes et rem publicam euponens Nullū de
maiꝰ scelus nullū malū est ad quod sustinendū libiꝺo voluptatis nō impel
lit Iste etiā legit tullius quo ꝺiscesso ꝺixisse neminem reliquit a te pfectum mi
tibi multos essem habui enī quantū tu reliquis ego ꝙ pre me gerebas Italiā primū

de aristo phūs et labore ē eius tēpa

Aristoteles natus ex trinacia ciuitate De nece phi et fa
stragem sub regno medoꝝ ex pre mahomato et mire festa primo enī
sue phi athenas phari misit platonis ꝺiscipulus fuit Vn Augs vi
li de ci ꝺei ait Aristoteles ꝺiscipulus plonis fuit vir excellentis ingenii sci
quo plo imper sz amicus stagirite quipiam et certam pparatoriam rendidit se
etiam eo ꝙ ꝺenybulis ꝺisputare confiteret plurimos sz ꝺiscipulos plonis fuisse
excellens viros adhuc plone magro suo in sua vita sum congregauit Valerius
li vij ꝺicit Aristoteles nymeuta ptem ꝺe cemeterio legui ꝺebet ꝙ ꝺicebat se
laudare vani vituperare stulti erat Magr alexandri magni fuit plurimaq;
composuit libros quos in scolis legūtur cuiꝰ ꝺocta et ꝺoctrina in eisdem est
nostime Vincentius scripsit aristoteles ꝺe arte logica libꝝ cathegoriaꝝ
i ꝺialeticorū libꝝ perihermenias libros analeticoꝝ i priorē et posterioꝝ
topicoꝝ et elenchoꝝ sophistice ꝺe phisico auꝺi phia edidit libros ꝺe
generatione et corruptione ꝺe anīa ꝺe sensu et sensato ꝺe memoria et rem
niscentia ꝺe somno et vigilia ꝺe morte et vita ꝺe vegetabilibus et
animalibꝫ libros ꝙ methaurōꝝ et methaphisice quos erat liber quē ꝺicit esse
tua aristotilis et alius ꝺeus rethoricoꝝ aristotilis Scripsit eni libros
ethicoꝝ i moraliū sc ꝺe phia morali et epla ꝺ Alexandrū ꝺe ꝺicta
fiunda ar libꝝ qui vocatur regimen principū Inter alia vo hec ponit scilz
Vnius hominis est nescire uel pati uel fate timere Si liceat oculis hostis ire
ratum vt eoꝝ visus corpa fixa penetraret non minus efficax aspectus ꝺeprehendi

libri sui

Aristoteles Alexandro Cesa geneta loquē pauca verba esto Ne ꝙs veloꝝ priam sende lan
cede nulli ꝺeceges A vino cave Memento mori Misericors esto Non te ignoto gaudeꝫ Non
facile ꝺicis credas primo vendicato non ꝺes fidem ꝺe re amissa irrecuperabili non
doleas Noli gaudē ꝺe adipiscere gemmā Noli extendē in potentatu te Magē seruia
tua vapori negē pueris ruscis nam miseros et pueri illud celant quod ignorāt

ena pulcherrimi corpis turpissimū videret hoc verbū Hoc tetus in iij libro
de consolatōe recitatis addit de iguit pulchrū videri non tua natā s̄ per
tantū oculoz sacit infirmitas Item oīa honesta conuenient rōi Di ad nāz
tuas mihi ens prop̄ si ad opinione mēs ens dueb Item salubr notitia
p̄ti demonia sit ḡne alia ingenio rohabilia aud passiua corpe aerea
tpe etna hor postumū scribit apuleius in libro q̄ intulatum de deo
socratis ano etatis sue lxm aristotiles mortuus est in calide ciuitate
qui omīb phandū dresit

De alexandro

Hinc a creatōe mundi iij ann aūj alexander philippi et olimpiadis filius
magnus de cuj conceptione multa scribut in hystoria eiusdem que
frustra ee videnf illa de magno scribit olimpias delusa et ab ipo alex
andro conceptisse cuj sigē talis est descriptio Erat ad puer aspectu et for
ma pulcherrimus sub crispa et fluctuante cesarie comē leonine oculis ex
ij ceteris Multos magros singulos de qualib arte leonides fuit eq
pe dagogus polluentus magr musice Menedes geometre Anaximenes
rethorice aristotiles phic Hieronimus in cuj gesta ad aletam refert q̄ aristo
tiles mōstrauit alexandro medicā lrās et addidit ceteris curā narrat hystoria
alexandri potentissimi regem et moribus a infantia leonidis pedagogi qui
non potuisse care pugis quibz adhuc puerulus fuebat infestus Hunc igit
leonidem ut aut genera leonidis postea subiecta deuorandā Alexander vo
cans puerū annoz prū comes fiebat studens cum eo ut mozē suū erigo philippi
per eiusdā quadam ciuitatem processit Olimpias mr alexandri nepotibū magos ad
se vocauit volens ab ipsis cure secretū complui mariti qui cui dū assidenti
sibi alexandro ex arte illa magica loquerent percipit alexander ut doceret eū
artem illam rogādo et precando cuj alexander in arte illa iam modicū p̄fecisse
nepotibus ex in quibus p̄cipiebant cui ei ad morte esset lepis nitro
grauit Cur hoc fecisse videt alexander Bene debas quid tibi fumus esset
humi nūc ulces resipiscere timere ea que sint relicta Ad hoc magus nulla mor
tibū contra fatū facta est Olim p hanc fraudem coprehensi me a filio me mr
fecerunt Cui mr aut alexander Non ego filius tuus sū tuū alle confessus e
quomodo de egipto fugerent e qua arte olimpias mater eius ab ipso delu
sa exstitit et his dictis expirauit Cuius corpis operosos esse pulchro posuit
et matri sue hec indicauit Que admirata est se tot ānis a magis delu
sam Per idem tpe philippus rex macedonū per alexandri p insidias perem
ptus est Cui successit alexander maximus agens animū Cui volens obtinere
primam congregati sūt aduersus eū duces darij et expugnauerunt eos De

Victa ut referūt syria multa historiam alexandri domuit rex alexandri
Misit misit alexandro huiusmodi lras Rex regū darius ac reparū eiusdē
deorū alexandro simulo meo salutē et mando tibi tenui ad preces matris tue
familos meos atq̄ in gremio matris te cubantem decori virile officium ad
qui rem conspiciendam mitto tibi habenā cui pyla et leonidis tui aurei Ha
benā admonet te discipline vigori indigenti Pyla vō q̄ cuj lustratio tue
congruat etati non hanc optimā qua tibi latronū tibi complui aggressus es
Clam si homo huiusmodi agens hoīm pauc comprimere et cū tenuerit ipse i
pui regnaq̄ terre potens Tanta quippe exercitus multitudo adest ut
milli milia q̄ arene maris possent compari Aurum porro et argenti tanta
multitudo est copia ut si mihi libitū fuit tota terra inde consterne possim
Quicquid tibi aureos misi ut ad responsionem suptibz indigueris habeas
quo tibi turpiq̄ nūq̄ emas Hec aut insponsibus mis abaudire distuleris
primus mittam amos qui te vinctū atq̄ tantum eloge verberibus affec
tū maiestati mee te deducāt Per deū primates alexandri nimiū terrent

Mppij comptr Claudie
me magnam

De prelio dnāc̄ alexandri dn̄i et 3o bello dar̄i

Alexander accepta victoria de dario rege ⁊ spe opes darii sic eue
rat̄ omnia petam̄ cepit. Inter alexander cepit ad monacheam̄ oppi
dis et intrans syriam cepit damascū et subiugata sibi sirie tm̄ ob
sidebat. Que recepta ciuitatem obsedit et cepit. Et deinde iherlm adijt ci
mentes iudei eū aduentū ad dnm̄ clamauerūt. Iadus aut̄ sum̄ pontifex
pontificalibz̄ indutus et reliqui sacerdotes occurrerūt obuiam alexandro ꝑ
aut̄ alexander intuens pontificem stola insigne deprendit. Deq̄ nomen
dei quod quod in mitra pontificis scriptū adorauit et pontifice
venerat̄ Intrauitq̄ templū sacrificauit. Et libertatem iudeis tribuit
suis legibz̄ et ceremoniis deinceps tributis esse ꝑcepit. Samarit̄ ere et eque
hō alias ciuitates ꝑfecti est. Alexander Ire festinatem fluminum castra
metatus est. Diriq̄ est ei ut spe q̄ metuit ꝑgeret ad dnm̄ Cui ita

tellure vrēt

tellure veneris ad tentoria dñi vt exploraret q̃ntu dñi ſtrib̃ eſſet dñe oleiq̃
et aut ẽn tibi aſſũ nt̃ mirũs alexander cui mandata ſũt tabĩa Ego mgt
arbitror reũ regem qui animo feſtinant contendit ad pũ et ipſũ q̃e diſſi
dente teſtem eſſe Quibꝰ reſpondeto q̃d⁹ tempꝰ bellandi dedit nobis a
Tunc darius mirꝰ tupe adeſt alexander qui nobis adeo conſtanter et
cõfidenter bella indicit Veiens ille ſe alexandri ee ſi eius ſe mitti ee cõſpe
Tunc darius eius manũ apprehendens ſedi dixit ni regia domꝰ Ad tem
pus eſt alexander contra darium diſtribe Contingit hoc mediale fare
ſtam quod cũ rex ad bibendũ ſupplet elyto anno ipſe rex ſimul ſibi re
condebat Quod ei dario a miſtris minuerat et ille mitꝰ eũ furti reũ
arguere vidit alexander hoc morem obſeruãs in cena alexandri et ipſe
putaſſe talem modũ obſeruari Placato igit̃ rege et ſto ſilentio omnꝰ ex
cõuiuantibꝰ paſargeſ nõe qui alexandrũ hoſpitio ſuſtepꝰ fuerat a philippo
pre alexandri cepit recognoſce alexandrũ Ad alexander ſentiens ma
li vaſtilis que ſimu geſtabat pellicis capit et ſimulo de parſis equi ſui
pre foribus tenente gladiũ triſſodit et equo aſcenſo fugam cepit Preſtet
eũ michi q̃ fecerat Vñ darius dãpno hoſtis elapſi mimo merore affecta
eſt Tunc darius oꝝ ſpe melioꝝ depoſita mgneſſi regiam domũ huius
ſeſe miſerabilẽ euitabundꝰ ſtrauit lamentatione minima fatigatꝰ Tande
quieſcens ſcribit alexandro in hunc modũ Dño meo alexãdro darius
ſalutem cõpetentẽ q̃ fecerit ſi mſatione ipſius alloꝝ q̃oꝝ tibi ſortuna
ſubiugauit Rogo et mꝰ tangibꝰ ac filiaꝝ mearꝝ vt te dignũ eſt
memiſſe digneris michiq̃ eaꝝ remittas Cuius tibi benivolentie vicissi
tudinẽ tibi ſpondeo ut theſauroꝝ cõ queſtuꝝ regeꝝ ac pręꝝ meoꝝ hu
mo ſuffoſſi michi relinquerit ipe tibi tradam ꝓpꝝ ac medoꝝ et aliaꝝ
gẽtiũ tibi regnũ cõtrado Quod cũ alexander ſe non frũi dicet tũc
darius poro regi ſcripſit ut ei appellanti cõ alexandro non latinũ acte
lerũq̃ darii ſuorũ ſine mꝰ in capſulis portas mitteret ſibiq̃ ſuũ ſo
tes mſa quoꝝ dorcas tribus medoꝝ fuit mdusi ſcripſit Cuiꝰ alexander
ꝓpe quebatur dñi ſe riſiſſe hoc mare pamphilii deo volente legit̃ mare
illud diuiſiſſe ſuiſſe q̃ regnũ ꝓpe ꝓ alexandri dele volut hoc philo alexan
dri victoria adepta cũctis regni ſui pl⁹ ad ſe mpiũ ꝓpe et medoꝝ rapuit
Cuius tanta fuit felicitas vt poſt hanc victoriam nemo rebellare aufi ſit
ꝑ ꝑſidas dies pdam prenſit Cuiꝰ darius fugã capit Duo ſatrape
beſſus et mabeſſes in gremiũ alexandri eũ mortaliter vulnerauerũt Ad ꝑ
tarente eũ venſſet alexander darius manũ ſuppliter tendens et attrectaꝰ
genua alexandri ut poterat Tandem ſic eũ alloquit Heu michi in tali ſor
tuna conſtituto magnũ adeſt mortis mee ſolatiũ q̃ in tuis manibus
o alexander atq̃ regio fortiſſime ſpũ effundam Quare ego ne rudeaꝰ
michi ſepulturam q̃a michi tu ꝓpe tui mitte deneꝰ ex equitatu regio
tuũq̃ michi mitte meum et alios argentũ in manꝰ tuaꝰ tũc ego filiam vero
rogane hac ꝓce tibi ut cum cõiugio tuo dignũ ẽpetaꝰ hiis dictis
virtũ ẽpalauit alexander miſeris lacrimis mixta regiam dignitatem ritu ꝓpe
eũ ſepelri iuſſit Tributis hiis ꝓpis decẽs tentoria pditu equitatuq̃ imbe
cillitata ſũt ex ꝓpiis

de mutuis hiis alexandri ad ſo hiis

Quibus aut alexander ſubiugauit ſibi ꝓpe et exiſtimauit magnates di
rexit epiam ſuã ad aristotelem ſub hac forma Dilector egregie vtor mi
tricẽ ſignifico tue predecẽ me tuemiſſe mtũ plures quaſdam gentes ha
bitantes rotũdi intellectu penetrabili ſtudentes ꝓp quos diuinũ et regnũ acpe
tuis ſceptrũ ſuũ Ariſtoteles vt vidit ꝑi poteſ illo tre mutuũ ſe dare
aquã ingꝝ et diſpoſitionem cuiuſq̃ implere deſiderio tuũ Remando diuare ꝓp
eos ei benigne ẽpandies ei benignitate Quod ſi ſentẽ fiduciã habeat
q̃dei adiutorio omnib⁹ eũ ſubiecti ad implendũ et ꝓpter et ꝓ amore q̃ habe
but mte diuersis mi eis pacifice ei ſupho Alexander acceptis epis plũ ad

placuit consilium. Et erant proceres magis obedientes suo regi quam omnes alie nationes

de reclusione x tribuum iudeorum

Cum venisset Ex scolastica historia De reclusione x tribuum iudeorum
Alexander ad montes caspios miserunt filii captiuitatis x tribuum postulantes ab eo egrediendi licentiam. Ex edicto enim tenebantur egredi non licere. Cumque causam captiuitatis attendisset in visione eos apte recessisse a deo scilicet vitulis aureis immolando et prophetas dei esse secundum eos a captiuitate eos non rediuros. Cumque Alexander vidit quod digni erant arcius recludi. Cumque angustias viarum obstrueret lapidibus bituminatis et videret laborem humanum ad hec non sufficere orauit deum deum israel ut opus illud compleret. Et accesserunt ad se inuicem prerupta moncium. Ex quo liquido apparet non esse voluntatis dei vt exeant. Egredientur tamen circa finem mundi magnam hominum stragem facturi. Sed hic addit Josephus dicens deus quid facturus est pro fidelibus suis si tantum facit pro infidelibus.

de anaximene epycuro et de metrodoro

De anaximene epycuro et de metrodoro
Hic ipse anaximenes et epycurus etiam habentur. Anaximenes fuit magister alexandri in arte oratoria. Cum a quibusdam credatur historiam alexandri que sine nomine auctoris est scripsisse. Epycurus dicitur licet ipse ut ait Jeronimus litteras non didicerit et arte disputandi teste boecio ignorauit multa tamen egregie dicta ab eo fuerunt. Vnde Jeronimus libro primo contra Jouinianum ait Epycurus quamuis voluptatis assertor sit dicit raro sapienti ineunda coniugia quia multa incommoda admixta sunt nupciis. Scripserunt aristotiles et plutharchus et in seneca de matrimonio libros. Ex quibus ista sunt que subiecimus. Amor forme .i. pulchritudinis racionis est obliuio et insanie proximus. Fedum hospitium animo minime conueniens turbat consilia et altos generosos que spiritus frangit. A magnis cogitacionibus ad humilias detrahit querulos iracundos temerarios dure imperiosos seruiliter blandos omnibus inutiles ipsi nouissime amori facit. Odium fuit et ipse nouissime odium est. Nichil fedius quam vxorem amare quam adulteram. Captiuitatis illa minor calamitas est quam ab aliena libidine tenerum.

Item Jeronimus vbi supra. Plato cum diues esset et thoros eius lutosis pedibus blandi eius diogenes lutatis pedibus conculcaret vt possit vacare philosophie elegit achademiam villam ab vrbe athenas procul non solum desertam sed eciam pestilentem vt cura vel assiduitate morborum libidinum impetus frangerentur. Vnde et plures eius discipuli oculos sibi effoderunt. Item Jeronimus contra Jouinianum

de vxore ducenda

Fertur aureolus theofrasti liber de nupciis in quo querit an vir sapiens ducat vxorem. Et cum diffinisset si pulchra esset si bene morigerata si de honestis parentibus et ipse sanus et diues et sic sapientem posse inire aliquando matrimonium. Et statim intulit hec autem raro in nupciis vniuersa concordant. Non est igitur vxor ducenda sapienti. Primo enim quia per hoc impediuntur studia philosophie nec quisquam potest libris et vxori seruire. Multa enim sunt que matronarum vsibus necessaria sunt preciose vestes aurum gemme sumptus ancille supellex varia lectica. Deinde per totam noctem garrule conquestiones dicendo illa ornatior procedit in publicum hec honoratur ab omnibus et ego in conuentu feminarum misella despicior. Cur tu aspiciebas vicinam. Quare cum illa ancilla loquebaris. De foro veniens quid attulisti. Alterius amore sum odium suspiramus. Vide quod quecumque illa est vxoris eleccio sed qualiscumque obuenerit talis est habenda. Si iracunda si fatua si deformis si superba si fetida quodcumque vicium est post nupcias discimus. Equus asinus bos canis et vilissima queque mancipia prius probantur et sic emuntur. Sola vxor non ostenditur ne ante displiceat quam ducatur. Attendenda semper eius facies est et pulchritudo laudanda ne si alteram aspexeris se estimet displicere. Vocanda domina et dies natalis eius et quoscumque illa dilexit gratis sunt amandi. Si tota ei domum regendam commiseris seruiendum est sibi. Si aliquid tuo arbitrio reseruaueris fidem sibi haberi non putabit et in odium ac iurgia conuertetur. Si medicos et venditores iocalium et vestium intromiseris periculum pudicicie est

Ri ꝓhibuerit ſſignoꝝ ſequit̃ figura Veꝝ quid ꝯdeſt ea diligens cuſtodia
ei vpore ꝯſpicua ſuam nō poſſit ꝑdura vō ſuam nō debeat illa vō ꝑdura
Dicenda eſt cui licuit ꝑdere ſi nolu. Pulchra cito adamatur ſed ſicile
ꝯcipiſcit Difficile cuſtodit̃ quod plurēs amant Et moleſtū eſt poſſide
quod nemo ſine dignat̃ Amore ei mulia vpor deformis habetur
ꝙ formoſa fuer̃ Ideo ſi ꝙꝛ diſſoluendam domus 2 langorib⁹ ſolla
cia et ad habendam ſocietat̃ vpores ducūt multo melio ſunt fidelis
obedit dño et diſſoluat̃ rex eiꝰ ꝙ vpor ꝙ mi hor ſe eſtimat̃ duam
ſi ſtatuit aduſꝰ viri voluntatem et non ꝙd ei iubet̃ ſi quod ſibi pla
cet Ideo ſi vpor languerit ꝯcoꝛtandu eſt ſibi 2 ab eiꝰ lectulo no
recedendū Porro ſi filioꝝ ea expedit vpore duce uel ut nomen
tuū nō intereat uel ut habeat̃ ſuppleū ſenectut̃ ꝙd ad nos ꝑtinet
nobis recedentib⁹ e mūdo an ꝙ ſūt ſenectut̃ auxilia. mutre hērede
qu aut ꝑior moꝝtuꝰ aut grauiſſimis moꝝtibus vꝛis ſit aut certe
ei ad maturam etate venit̃ Hēde ei videnꝝ mori ꝑer et hmōdi
theoꝑaſtus diſſerens de nupcijs qui fuit diſcipulꝰ ariſtotilis et
ſucceſſor eiꝰ in athademia ab ꝑſo etatis elatus ꝙdortmis De dās epi
ſtolā de elegantioribus dās ꝑceptū Monentibus tuis 2 eꝰ eruditis
in quis libris multa poſuit dicens. Honeſta res eſt leta paup
tas Nec eſt pauꝑtas ſi letꝰ eſt Ei cui ꝑia nō ſufficiūt licet terꝛis
mūdi dās ſit hꝰ miſer eſt Ei ad quē tenuis mensa ſufficit pau ſi ad
opimone diuiꝰ erit ſuet Et cupiū nā deſiderat opimo mensa Di
uitie te diuitem facē nō ꝑnt̃ eſt Admonēdū ſi cupiditatē detrahendi de
Nō videndū eſt ei quibꝫ edas et bibis ſi quid edas et bibas ꝓficiū
ſalutis eſt notitia ꝑcū et meditari moꝝtem ſua tenedeꝛata mensam
hm gignit Non pocinēs nō comeſſatores nec ꝯpule ſtraꝛe et cibi
riozꝫ copia que ſplendidū vꝛm ꝯuiuiū ꝓmunt ſuaue vitam facit ſi
ſobria comeſtio ac potatio ꝙulte em ex epulis deliciosis moleſtie
ſtiguāt ſtruunt aut ꝑturbāt mi multis plusq̃ cibis alij ꝑſi Nam
putmunt deū res humanas nō curare ſi oriosꝰ eſſe ꝙ mihil agē Epꝛ
ꝙ voluptate ſummū bonū eſſe et alias ei ꝛoꝛibꝫ interie De itūe alexandꝛi
Alexander adepta victoria contra darū aſſupſit In Indiā 2 legatꝰ ꝑ
gradema mi regni ꝑtaꝛe conſtituteꝝ ꝑ ciuitates quas noīe ſuo
uocauit alexandriaſ et ciuiꝫ dedit hiꝛiz alphabeti ſcīz ꝑme condite ci
uitati ꝑma hiꝛiz 2 gre de alijs aliaſ ſucceſſue ut ſtatuim ꝙ ꝑior atꝫ
poſterior condita eſſet Venit ergo alexander ad indiam que eſt ꝑma
ꝑi orientis ꝑtā aſia conſurgit mꝫma ſumptibꝰ ſimꝰ due ſut eſtutes 2 Due eſtutes
bis metuꝫ fruges ꝙdꝫ mbia opidoꝝ hiuꝫ 2 mūdi tridꝫ credebat
ingreſſū itaꝫ alexandro mi indiam moꝝ obuij fuerūt ei legati quos ꝛe
ſtes rex miſerat cui hiſ hiis ꝓnunciauit miſeranteꝫ tibi finet hos
ſuadeo ut cui te hoiem memineris mihil tm deos mediare Potest ꝙpe
hoꝛē quis ille ego ſū et ꝙd illi aduſꝰ nos liceat ſortie Queꝛere uibco
hiꝛ ad tuas ꝛeſtas te tm tectu redire Negꝫ ſi nobis ꝛeſta opus eſt
nō almꝫ ꝑbarta ꝑdis ſuiſſet Et ꝙd ꝓtulit eſt nobis mihilꝫ dig
nū opibꝫ mis hꝫ negꝫ ꝙſta ſicꝫ queꝛet Hec hē aut mihil terꝛe
rit alexandꝛo ingrediaſ aut illaꝫ regione ornamēta equoꝝ et ar
ma militū argenteis clupeis decorant In regna tleophis regine pe
tit Que ei ſe dediſſet alexandro mi tributu regni ꝛepit ſuū lib
alexandro redditū nō vi ſi illecebꝛis ſuis filiūꝫ ab eo ꝛeſtis alex
andꝛi moꝛauit quē poſtea mꝛauit ꝑdis Cuius alexander ꝑor ſuꝑ
Darius bello ꝑtato ꝯcubi ſuū matꝛedonē tuā ꝛubet et ꝑe rege Cuius alexandꝛ
alexandꝛo ꝑmaſſe ſibi hoſtē hiꝛe depoſit̃ nec alexander recipiunt ꝑtū ſcꝛipſit bellū

Sed m̃ fma confessione equi alexandri bucefal nom̃ depra pari possit ambit Per aut macedonibus qp̃ qui m̃ filio attenderant tyrannidi magis gratiam fuit Alexander equis deiecti fratellum auxilio libertati est Hende duas ꝛꝛ dies date sue pro prano mandi arbitratos aut sepehendi mo tuos In his diebus misit alexander tonsilia ut porri ad singulare certamen prouocaret dicens imperatorem inde laudem capere non posse m̃ subditus tuis periculi deferri occasionem Quod et pora placuit considerantibus equi tatem corpis alexandri tri ipe quia tributor alexandri nō erat tm modo ac bitore m̃ longitudine mensure Mitea alexander deposito cultu regio et ficto habenti militari quem m̃ castris porri quasi aliquid viri aut ar his emptum Que postquam est porro quid placet alexander aut cuius ciuis esset Cui alexander rndit tamq̃ homo semor dixo nō m̃ tabricanto suo se accepto ignis calore refici Tunc porri gaudio letq̃ qp̃ eo fere solu esset commissum cū ipe esset inermis et elatus tumore Cui nquit non respuit cratem qua Tunc porro tradidit eplam minis plenā et mitra postea cius est date q̃ eam traderet regi alexandro Alexander aut unxit ei se fac tum ut tre ille m̃ manus alexandri quemret legitim̃ cū dies piter et loci filio m̃stasset fieretq̃ duo pugna regalis tandem porro ep quidam repe tina tumultuatoe suoz capti est ut uideret quidna esset hor Et prim̃ alex ander cū manica gladio trisodit cuiq̃ gulam aut Duo uigo midi mop̃ m alexandri m̃sorge conabat Alexander aut manu plenum posteris tu militu repressit roneq̃ ab eo redditu Sic vir modoze se illi prebuit

In cratu porri fuerut pomi viij quadrage omis palmite Capti sut ubi elephanti nr̃i q̃ turres gestabat cū uiris et do tonibus pposits equitū turme ꝛꝛ mlia pedituꝫ ꝛꝛ ctā mlia et quinquagīta mlia mulor castrensiū ad farcinas militu sub uehendas erant duo mlia camelor dromedariorq̃ et bou duo mlia qui frumenta uehebant et ad usus eorum cotidianos mgenis mis ar mentor erat In domo regia pori erat colūpne auree solide mgentis pssimitudinis et altitudinis cū capitellis miō ꝛꝛō Auri pondo lam nar pssimitudis digitalis Vnica solida ex auro cuius parmenti mr colūpnas pendebat Et cuius folia erat aurea et racemi crystallini lu mis mpositi distinguentibus smaragdis Talami et tuberula aia mar garitis et carbunculis ornata erant Sores et fame eburnee testudies q̃ritis et carbunculis ornata erant Sores et fame eburnee testudies q̃ritis et relative camerae ciprissime mquibus lauabant mbaneis milta ibi erant gamea et crystallina vasa et ubi erat septentriola multa aurea m uenta sunt et rara argentea Fenestre alexander signa et vexilla aurea et tanta auri pda ibi erat q̃ vix ecam ferre militu possent Auru vehebant elephantes mgentis magnitudinis mō mille Ipe equus et mules camelus et elephantis erant frena aurea De rebus alexandri phi sbtrahunt indiam

Postea hor alexander pssidat et gentibus expugnatis Cui aut ipse est hor alexander pssidat et gentibus expugnatis Cui aut ipse Postea remissis obsiterunt ei ql̃ milia hostiu equitu volut go dix exer citus eius m̃ primu reuerti Et alexand' redeuntibus cū orone cuius nauis deinde constendisset et pagmet littora ocean copsiq̃ est ab eo Dromedis archipirata qui et magr raptor m̃ mari pe dicit est ut scribit Sancta mi h de n dei Introgitus ab alexandro Cui mare spe lunca pndit Cui tu spolias orbem time ꝛꝛ quia id facio exiguo na tigio latrocinor dicor et q̃ tu quia classe et agis imperator vocaris Et re uerens veneta iustitia quid sit regna mpi magnu latrocinia interest rabie regna audiens fame alexandri iussit vim de pretoribus suis ut diligentissime imagine eius deponeret ipsiq̃ deferret Jam vō alex ander insentit et huius una amicicie tormentis ssuasit illi regi ut hor sibi pre oibus placet ut fedus illud pretium nr̃ se maneat Accipietis ha bebis go tibi ep nobis dicere augmenti tenuitatis latercules auri gran

dissimas Ethiopes impubes ingentes et retia funda que tibi destinamus Ter
mi delicias tuas semper habebis videlz elephantes centos 2 s. quadrigas vj simo
centas leones pantheras quatuor camelos etiam in hoc efferatissimos et tauros
centos interea contigit q filius candacis regine candaules mole grens ad
sacrificandu pdidit vxorem sua surrepta sibi a quodā regulo cui mox ad auxilia
alexandri confugit q trophenq satellites primi optulerunt ptholomeo qui tue
post regem prima erat in ordine alexand ptholomeū regis ornamenta indu
tū prede misit 2 sepe ptholomeo pro satellite optulit Vbi alexander quas
ptholomei minister iussus eu quatuor milibus militū equens vsq portam candaules
fodi ablatam reparauit cumq; gratias eu ipe candaules ptholomeo tāq
regi referret ptholomeus dixit se velle vide matrem eiq; primus velle
mittere q mandato satellitem qui videlz alexandru trophenq decapitata
est Et mandatq; illud deducens audit ei dominas suas alexander dicebat
se multa mirabilia in grecia vidisse cui illa videre mos q tu sis
alexander quo negante dixit eu in ferreo aulam et audit ei mag
nem eiq dicens fuisse magne hanc et vide bis candacem alexandri
sollerter ad illa frendens cōgrebatur se no ipe gladiū sed ferū cui
regina depone hinc metuenda fidem qua filio meo fuisti tibi fiabo cae
tis relictis esto antigonus fabula ptholomei mihi vo alexander erit
Gregorius aut filius candacis minor qui filiam pori habebat repo
rem volebat michie alexandrū q mater non dimisit

De mirabilibus q alexander in india

Item mense maio vertit est diruit et mense iulio pom vidit alexander in india
Acceptis itaq; alexander Cl. ducibus seu ductoribus indos qui breuitates
itineris nouerant pfectus est mense augusto p feruentes solis arenas et a
dolata Que aut tremoda de sita sit in hac via Westus eius historia
tacuit Deinde tysbene p loca dextra Occurrit exercitui suo magna mi
titudo storpionum et cerastarum q pestem habebant cornua cantibus
sub post cernicies venientes pestes vam colorē squamis nitentes 2
hastati Alipes habentes pectora cretea oculis scintillantibus venenos dentes
horis ei humor bestias pugnantes immissis pro suis 2 cccti militibus post
hec venerunt albi leones magni ut tauri Deinde apri ingentes forme
post hos venerunt vespertiliones magni ut volucres hostes dentes admodū
leonū p Octava venit una bestia maior elephante tribus armata in fron
te cornibus hinc rapuit equum et magū colonū et occidit deinde homi
nes et plures iumenta reddidit que vsq tandem occisa e Deinde
venerunt mures vsq pedes quos mordebant quadrupeda stati expi
rabant si horibus ad mortem no venerunt Tunc alexander ductores
suo exercitui gressu iussit et manu eos constringi vt nocte vnū a
pestilentibus cōsumerent sicut macedones consumi volebant

De eodem

Cum venisset alexander ad urbem ambigeri regis opidani audientes
eum vinci non posse ferro sagittas veneno armant plurimos miserat
rit ptholomeus vulnerant Regi aut monstratur herba qua venenū medē
Veniunt aut ad herculis et libri trophea in vltimis finibus orientis
ubi vterq; deus habebat solidū auri sepulchrū simulacra q alexand
eximente cupiens fecit ei pforari et itez sic metallo replen Deinde
venit ad paludem quadam siccam vbi occurrit ei belua mirabilis que du
os milites vno ictu repentino occidit Que tandem ferreis malleis
cōmunita est quia hastis trahi non potuit Cui equitare vellent venit un
amnis gradi grex elephantoz impetuit ergo alexander militibus vt tolle
rent ferri sudes pariter quoq; gruentibus elephantes abhorrent Et occi
sus de elephantibus omnibus quoq; dentes et cornua detraxerunt
macedones et cū tali pdā recesserunt Alexander die altera pagrans
regiones vidit in plano campo mulieres et viros toto corpore pilosos
nudos et sine vestitu vnū pedū longitudinis q in ictu fugax vocat

Cui crudis piscibus vescuntur assueti habitare tam in aquis q̄ in tris
Post hec tñseuntes venerūt ad locū vbi nisi in modū vellera cadē re
pit fuisse ergo Alexander magnos ignes accendē ne milites frigore
deficerēt Deinde vise sūt nubes ardentes de celo tanq̄ faces descēde
re ita ergo accēsu totu castru ardet dicebāt hoc ee nam deos Deinde
pueniūt alexander ad arbores solis et lune vbi ei apparuit quida
dicēs se ee antistite illic arborū altior dece pedibz in statura
Erat aūt arboris solis virile robur et lune femineū Cui alex
ander sacrificare vellet precepit ut quelibet arborū truncus eas es
set et crearet solem et lunā et verūtamen darent responsa in or
tu solis arbor solis loquēs ait alexandro Q̄ iuste bellis alexan
der vna ene dñs orbis tue q̄ vitus amplius in prīam tuam nō
reuertere qm̄ fata ita de capite tuo statuerūt Vespre aūt fīo ad
primū lune ortū arbor lune greco dixit Alexander plenū iā finē
tuis tuis nā cognosci ano nece mco in babilone morieris et q̄
minime speras decipieris non ferro sī veneno Deinde alex
ander prīcipes magnū hīuit certamen contra admirabiles bes
tias z serpentes eos amisit in periculis indie de vitis quib⁹ enar
rare et recenseri nequeunt admirande digna que precepton suo
aristotili p epistā mandauit ut scolastica hystoria

De morte alexandri

Igitur alexander babilonia regia magnificētissimo ornatu colle
cta instituit totaq̄ in letitia effusa cū die noctēq̄ pugilem du
isset recedētēq̄ de quibus medicis thessalus mistura cōfecta
cione ipm et sodales eius quitat Accepto igit̄ poculo media pos
one velut telo cōfixus ingemuit Amici eius causas morbi mīstim
cū ebrietatis dixerūt hoc ee si impie fuerūt Inter inquisi
antipatasfuit Cuius veneni tanta vis fuit ut nullo vase ferri
potuit nisi in ungula equi Dortuit est igit̄ alexander de cō
iugis semanima et extricatis legitur q̄ alexander lapidem
pdā seu gestabat que qui gestaret inuenenari nō poterat Erat aūt
missum brachiali eius si ab insidiatoribz nocte illa qua venenū cepisset ei sub
repta est Curato aūt die rex mortem sibi adesse sentiens mortua
est ano etatis sue xxxiiij Cōmestor Cui cum alexander redisset in
babilone sūpto veneno vsū lingue pdidit et extrema voluntatem
sua septo expressit et noluit monarchiam sua in alios trāsferre
ne aliquis par ei in potētia apud posteros legēt Erat puer quos
ab adolescentia secum habuerat regni successores instituit Epistā
nō ab alexandro bragmanis et a bragmanis alexandro missas lepes
amissitas sibi titulo de mirabilibz mūdi in partibz orientis

Epistā alexandri ad matrem

Epistā alexandri ad olimpiadem matrem

Quater ego noli mores mulieb
miserari dolori plus meū debere
q̄ rationi Fuit ego filius tuus masculos mores non sui minime
potuq̄ puellam mitatus studentemū q̄ fortitudini Erit ergo patientia
prede prout et ego eas viros fortitudine sequi De morte cogitans
non conturbor cum iam noueris michi euentura si neq̄ et tu con
terreris sciens me vnū esse de morituris Habet aūt cōsolationis
eplam q̄a manu scripsi quon igit̄ nunq̄ fractas fiducia meam et fama
mea iam primam vinifica fama tolerare tue nosce esto in sublimi
tione mei et pati me sequi loeus eni mihi quo tendo melior est alio

quo sū longe amplior fuisse mr sup creaturam et suas cam quā ac
et corrupcōi esse subiectam et ab ortu ad finē tendē ¶Homo si quis
ūcaū hīt habitū est et fine et in elementis de quibz sunt ē reliqua
¶complace te mr ex pribz quā nombz iam deletis et gloriosis pri
cipibus de medio sublatis et arduis ac pulcherrimis domibz diru
tis ac dissipatis cōsiliū accepta patiētie Int' vinos pace gubnatus
cū sepultis diu remansuris Mater aute tua his mis accomoda res
quide mūdane nūch in eodem statu pmanet ¶Pulchrū em gramen
nunc hiret et sero arescat luna nūquid in plenilunio patitur eclip
sim ¶Stella cū fulgentius eradiat stati obscurat Ignis qz flāma
huo clarius lucet eo citius cōsūit et extinguit Cuius igit vita 2
morte mirat nia mihi aliud est qz vide ortū et occasū augmē
ti et diminutionem principiū et finē ¶Fleat hō sup scripō q mort
ex tpe vite i nichil diminuit manento Mater terra enim de mor
te ¶Esto igit patiens et de patientie retributione secura Igit
alexander in babilonia moriens in alexandria artha aurea de
lata est ad mrem cui statī surgens amplexata est archam et
sup eam imbuit et fleuit dicens Nisi te eam scriptura et epistu
la quo tu preexisti amplius quide lugerem et lacrimarer De
inde mis recedente phi accesserūt ad archam quez prius sup ar
cham manu ponentes aut ¶alexander de auro fenestra thesau
rū mis nō erubuit aut de te facit thesaurū ¶Hostis accedens aut
Cui toty mundo heri non sufficiebat hodie pua sufficit dominicula
¶Terrius dixit heri multos potuit a morte liberare hodie neq
seipm ¶Quartus dixit alios heri dirimebat ad bellū hodie ab
eis diuat ad sepulchrū Heu oia nō pomt vincere ¶De meandro
candri inpta seroni est alia sua qua aptius pomt Josetti et
in epla sua ad corinthios Corrūpūt bonos mores eloquia
mala uel cōfabulatōes pessime ¶Papirius vō apud ro
manos adeo bellicosus et pbus habebat vt cū alexander magnus
dissuasor dicet pt ab oriente discedens cuā affricam atq in pta
liam suis vnibz sibi subiugaret tamen mr cetos duces optimos
tūr in republica 2 expeditos sua huic principiū elegerūt qui alex
andrū posset sustinere de quo macrobius hō de saturnalib sibut
dicens ¶Papirius cū eet puer cū pre suo in curia erat illū rei
tentem ¶Quicqd mr cui cepit quid in senatu egissent pres ¶Quer
rendū tacendū esse negz id revelare lue mater aut audior ad
ad audiendū rei secretū efficit et am pueri ad inquirendū fatigat
¶Cui puer vrgente mre mendacij fabulam cōcepit dicēs in se
natu tractatū est vtz vtilius videret ee an vni vir duas hab
at vxores uel q vna mulier duos habeat viros in matrimonio Au
diens hoc mr ad alias matronas id manifestat Congregatoez
ergo sup hoc facūt mulieres et consilio mr se accepto ad senatū
cōfluūt orantes vt vna potius duobz viris nupta fieret qz due
mulieres uni viro nubant ¶Senatus aut de postulatōe matrone
plurimū admirans ptimescebat huic rei pdigiū et impudicā re
verendi sexus postulationē Cui puer papirio solut metū publicū
et q dixerat mri enarrat ¶Senatus aut pueri fidem et ingeniū
admirans statuit qd amodo pueri cū pribz suis in consilio senatus
non intrarent papirio excepto ¶Defuncto q post alexandrū regnabat
alexandro apud babilonie monarchia quā diuisa est in
quatuor regna ano a creatōe mundi iiic lxxxvi 2 ptl ¶Seleuchus

de meandro poeta et papirio apule

de hoc q post alexandrū regnabat

Seleucus vō obtinuit regnū babilonie et syrie Antigonꝰ aut tenuit regnū asye
minoris Philippꝰ qui et Arideus dictus fuit alexandri regnū macedonie Ptho-
lomeus regnū egypti Et habuit hoc regnū egypti reges vsq; quindecimū
anū octauiani imperatoris romani in cuius ptate ipm regnū egypti tūc fuit
Eo eo q̄ tūc octauianꝰ cleopatra regina egypti bello denicit

Quo tpe biblia
tūslata fuit p
septes de hebreo
in greū

Ptholomeus filius lagi huius studiosꝰ comestor
et librorꝫ cupidus q̄dā demetriū ppetit libraria
ꝯ regē ut sibi de omnibus libris q̄ reperire posset
libros ꝯferret Qui cū ad eū de nūo libroꝝ numero
librorꝫ esset in sua libraria Cui cū dixit q̄ ad
edita et digesta eis septē pro qua summa laborādū esse dicebat ut in
greco eloquio ꝯuerti in archiis regalibz haberi Addidit q̄ hebraica mysteria a deo data
tis cultoribus tūsferri posset ita ut theopompꝰ et hystorias quas scribebat le
gere voluisset minime verisimile est Amicꝰ p̄ dicti ptis Ethereti ꝑ pro ei
eadem scribi est certus et peritissimꝰ sanati fuit et professit regi ut scribit
pontifex iudeoꝝ ut iudeos hebree et grece lingue peritos ad rem dirigeret ille
ge dei qui ad eam tūferendam sufficerent Quod cū impetraret munera cum
ecclie mittendi consuit Tunc scripsit rex eleazaro pontifici iudeoꝝ in hec ver
ba Pone tua q̄ scius nos erat libertati omnium subiectum hoc deo esse vo
tum quoꝝ quosdam multos assignam Quos quoꝝ fidem plurima constitu
im palacio legeb vō varias in mea bibliotheca regnie deceni Bene ergo
facies mittendo nobis viros seniores qui valeant impetrationem eare cause
nobis relinque Tūsimsi mo regem centū talenta p̄ immolationibz faciedis
et septuaginta talenta argenti ad cratheras et libatoria faciedi et quinq;
milia ad vestes optionē Tu mandā nobis que ex his fieri voluit q̄ sig
tuis apletem Tunc mittēs ad eū eleazarꝰ q̄d postulabat ut scripsit ita Ad
impetrandum legem quā postulas misi viros seniores de singulis tribu qꝫ
ferentes legem Tuc aut pietatis erit uel iustitie ad nos eam caute rem
tere Hec fuit hec mittes qui licet lxx vij fuerūt more sacre scripture hoc di
cit quemodo nūm si pūs aliqua prima expressit scripsit scribit Sed hec
stissimꝰ est ab eis qui in corde suo disposuerat et proprie de duobus scri
re cognitē dei et regni gubnatōe Cui cū instruxisset eū de regni admi
tratōe plenius disputauerūt de uno deo colendo et q̄ nulla creatā deū esset
Inde est q̄ vbicūq; occurrit eis de sanctate uel sub silentio trāsierit uel emy
nate tristulerit ne tres deos colendos tradidisse viderent Filius de materia
tione vbi frumentū ut in scripta qui eū depressit puerū nobis nascitur et ad
didisse scripsit eius noīa q̄ licet unus est deus pro illis scripsit nobis tristulerit mag
nus consilij angelus ne viderent tradidisse hoīem deificatū Date fuit empto est
singulis celle et quicquid eis visū est optimū et commodū ad imperandū et
cōsumauerūt opus hepij diebz Tradit ty magi miranda hoste finis q̄ mu et
eadem sine dissonātia iuenta sit tūslatio q̄ore in singulis cellulis septua
ginta hieronymꝰ ty videt scelle q̄ interpretatus est scripsit dicit in epistola ꝯferentur q̄
uinibus cōsentientes una Tūslatōe igitur biblie completa et coram iudeis
et rege approbata remisit eos muneribz honoratos eleazaro cū muneri
magna tūmisit

De studijs dñi ptholomei

Ptholomeus iste canones astroni composuit et libros miltos conscripsit hic
at descriptionem orbis tre q̄ cratostenes prius qui aduxit a mensibꝰ
ptholomei circuitu tre in longitudine dissimilit et possit tene circuitu tre
duceta quinquaginta duo milia stadioꝝ et ccc lxxx et quīgenta milia miliaria
Stadiū est octaua q̄ milium continēs cubitos ccc passus cū eo aū stadiū
vocat quia hercules sub uno anhelitu uel spū tot passus cucurrit et propter
respirans stetit ut dicit gaspar cal et circa deus ptholeus dicit et ponit p̄ ci
nones astronomie ut ptholomeus tūsturē in mia hora xxv et viij stadia
q̄ faciūt trecenta xxv miliaria et semissē i dimidiū Anno aut̄ xiiij ptho
lomei prius misit bellū puniti viz carthaginense in affrica

De arbila ptho

Eodem tpe polemo pisit mortē

De arbila ptho

pa er cathilas uel archiepiscopus et omnes eam habuit huic archiepiscopus a quo ut aut
Augustinus capit secta academicorum nouorum qui dicunt nichil sciri nec uera alia esse
hoc sufficit sit breuis impetrat Augustinus primo de ciuitate dei dicens Et nos ce nouimus et
nouimus esse nos nosse dilegimus Quibus in his veris academicorum tricenta argumen
ta dicentium Quid si fallaris si fallor sum Ita qui non est certe nec falli potest
De primo sum si fallor quia ergo sum quo esse me fallor si certum est me esse
si fallor Prima ergo essem qui falleret certum dubio mi ego non nouit me esse
non fallor Dicit enim nouit me esse ita nouit cum ipsum nosse me Porro nec
est qui ce nolit et nemo est qui non velit esse beatus Quod ergo post beatum ce
qui nichil sit Vincentius de ce pisonis

De ante pisonis

Quintus aut pius ciceronis in thesaurus in cronicis ponit thebanum fuisse dictum narde de qua
legit magnum pondus huius in nunc pisent dicens Ego uos nisi ne ego mi
grauem a uobis Stilbo aut magis eius erat qui captus primo eius et amissis omnibus
et libris ciuitatem publicos plus equitat demetrio mitigauit autem ea postea
set pudet Ita inquit bona mea mecum porto Nectore enim illa gestabat no
minatus Eo quod legit in cronicis Aratus floruisse Aratus aut astrologus
tum eudoxo ut aut Augustinus primo de ciuitate dei Omnes stellarum motus se comprehendisse
et constituisse dicitur Cum opponit illa auctoritate que dicat ad abrahamum dominum
ce stellas et omnia eas posse Deo enim dicta dinumerari possunt ceu nichil
omnes possunt videri Hec Augustinus Quod aut ipsum Aratum uix secundum eratosthenem ano
ab urbe roma condita mille ducentesimum fuisse multa prodigia Euangelium
eum expleri sationem e terra et lit visum est manare in modum pluuie de celo
Aratum poete legit esse ipsum ille qui paulus ad athenienses in testimonium ciuitatis
adhibuit dicens In ipso uiuimus mouemur et sumus De zenone et crisippo philosophis

De zenone et crisippo ph̄is

Annus philadelphus quidem unus zenonis seruus mortuus cum est illa quia uenerat
non posse turbari Et ut tratio eius redat plus affectibus Sed tullius malit
eglorosum e mors aut gloriosa e gloriosum est mala uir et ipse zenon
animus sibi intulit ut post mortem felicius uiuet sicut dicit lactantius aut
aut augustinus zenonem et crisippum fuisse principes stoicorum cum crisippi mul
ta legitur egregie dicta et multa male Crisippus ut seneca scribit aut sapi
entem nulla re egere et his militis illis rebus opus est Deum stulto nulla re opus
est Nulla enim re sapiens minus eget ipse qui Crisippus ut scribit lactantius
acerbe acutate sapientiam magna sibi intulit tangi in celum manu gratiam Item
Hieronymus in dialogo contra pelagianos posuit quas stoicorum potuisse uiros posse
eam perturbationem eradicari et exterpari de mentibus hominum Horum eadem
sentiant veteres academici Aristhetus aut eosdem perturbationes dicit
frangi regi et moderari et his misceri equos pulsus lingua et morda
ubi frenis coherceri liber aut ciceronis de senectute stoicorum sexpositi
quas quia sit re qua falsa prima qua honestum est id solum bonum est Beata i
quo uita est ei nichil deest ad bene uiuendum Certa ut prima magna est
culpa Punctum dicat omnes stultos insanire Contra omnes sapientes liberos
esse et omnes stultos esse seruos Recepta plus sapiens dueci est Insipiens pomi
Vincentius militaris stoicorum quas quas seneca ii. iii. ep. ii. de beneficiis ex
bat quia nullus sunt edificatoris

De potes ptholomei philadelphi scti

De potes ptholomei philadelphi scti

Ptholomeus philadelphus apud grecos lingua e orator Hieronymus super danielem
Et plus tantum potens fuisse narrat ut ptholomeus potens uenit
Narrat historie eum habuisse in suo exercitu ccc. milia pedites et
ccc. milia equites currus aut duo milia et elephantes quos primus adhuc
ex ethiopia ccc. naues longas quas nec liburnas et maiores galeres
portat quille quiquiremes et alias ad ripuaria militi portandas mille ama
ex et argenti grauide pondus sexaginta ut de egypto ex singulos annos prius
milia et ducenta talenta accepit argenti et frumenti arabas que mesopotamia
tres modios et tria ptem modii colligit quinquies centena milia Hec
aut ptholomeus cui uigilet bellum carthaginense cum romanos et pu
nicum bellum Nam prima illa uictis tria punica capitula deum bellum potens

ri plures multū aquadi nēcitate descendentes ad flumen sitiens mire ma-
tudinis deuorauit regulus ad expugnanda bestiam eti expertus pfecto e
cuius corpi sapo contriuit et cornu aiq romā deduxit centum et bimū
pedes hūs in longitudine de pdo bello mīra cecinit et prosius que ca
lamitatis p tūpus Post ptholomeū pdēm regnauit ptholomeus cuergetes
ano a creatōe mūdi mvij vijc pīc Hic ho omnib fuit pontifex iudeor cu
iussit filia eg sibi. Sub quo ihs filius sirach libr sapie qui ecclī
cus dic copposuit prīque pīa sermonis frit mētione Hic solebat mirabilia
recitare dns mirabilia mūdi dicens q tpe ptolomei lagi pmi regis egp
ti qz pi alexandri sostratus tiduis pharū i tutū maximā nāi alexan
driam in mari cōstruxit vt passus a tra Sup quatuor cameros vitre
os de quib scribit hic de vij mirabilib mūdi hoc modo Hic pharus mi
vij mūdi mirabilia sedm cōputat. Nam sup quatuor cameros vitreos
in mari egregiam a tra fundatus est Mirū etiā e quō tam magni ca
meri fuit sint et quō deportata in mari et nō fracti et quō fundamēta
cementi sup ipos adhuc e protensa et quō nō submergit aut quō non
vacillat fundamētū Hec tm ut dicit pdecessi pbi ethicus lapsa
a naufragantib videt stem Hic pmo ptholomeo cui
getis pbo cana et vocib duc ciuitates ita tremoru ecclīe fuit ut
colossi magni rueret Colossi fuit statua magna que mr vij mūdi
mirabilia tm̄ pmit mirabile Fuit em imago enea t pedū alti
tudinis tota que fusilis mirū em valde est quo tam immensa moles fu
di potuit nel erigi aut stare Pendet em pedib altor fuit q colosso
rome Florentij archimenides phūs de quo legit in libella reliquerit
de quadraturis circuli de qua dicit aristoteles in problis quide est
fr tm non frr De regno ptholomei philadelphi z ptholo philopatoris

De tpore ptholomei philadelphi z ptholo philopatoris tpe venit alexandrie corpus

Post ptholomeū cuergete sidem ptholomeus philopator cognomēto
regnauit in quīta etate Anno a creatōe mūdi mvij vijc xl a
in qda matha bcepit lio cepta fuit sub hoc rege gesta referuntur
Hic regem vicit rep rome vz antiochū magnū et eum indeas sibi sub
iugauit qui in deo libro etate recitat Eo tpe romam pestilentia
tes victi legit Deinde anno ab vrbe condita vc xlvi Lucius emilius
paulus tarentinis et anno consules romani cum hannibale q
fuit ytalor penose seu afficere missi rethegine apud carmonā apud
Lucā pugnauerūt Cuius in illa pugna plus emilius romanor mīsus fuit
et pcē senatores duo nobiles tria milia equitū hannibal vō in tertio
mīl tante victorie tres modios anulorū aureorū misit cartagine q
ep inanibz nobiliū interfectorū ex hīs referebat ut dicit Orosius Postmo
dū inter bella gessit pācē inter romanos et hannibalem et ad vltimū han
nibal victus est ut dicit est plus in titulo de vrbibz rome et eor rep
mīne Post pdēm ptholomeū anno a creatōe mūdi mvij hyemsfo
rut plinius poeta De quo seruius in prologillatōe elegie eneydarū
multi qui dicit Hec est illa plantina elegina de cuius comedijs i. xxvi
tractatibz de vrbis romane laudibz et vocat gesta q rustici pscribūt legē
Donatus excerpsit morales et breues quas inscripsit

Heremi solitudinem causa est et caput sublimet esse sufficiente primi homi
nis est vita nec tibi honeste deferri mr missos primo studē nā o. studes
minus est si te qui nouit deserat et qui te non nouit deligat hi a
micitiam et fidem stultis ne reliquis Nemini te minus fidaleris se
cretis Vesanus periculosus est homo patiens ferre nō patiens ignorat
despicere maiorib tendens ab equalibz dissentiens Quid mihi
nescio quis ille est nā alius est in corde alius in vultu Tres eadē
domus una non capit Ve illis apud quos diu vigilas in morte petitur
qui eis tui de vita sitis de morte absentat Semper diuitis diligentia pauper

de negligentia assibit. His vbis floruit statuus terci comediar scriptor cuius
est illa vbis se dñm ut aut agellum/ primo in orbe deb deos fecit timor. Explicit

Tempore machabeor Insurrexit in comediis Terencius poeta z Dus eius
Terencius carthaginensis comediar scriptor ob ingenii et forme sui liberi
tati donatus est in machadia montiu cuius est hec epithaphium hic ag
tubam statuis in ecclesiis carthaginis alte/ romanis ductibus bellica gesta fui
Despice mores hominu iuuenisq senisq Qualis et sui despiciant dnos Quid
mercis quid lena deli quid fugax auarus/ hec quicq legit se puto tan
tus erit Hec comediar scriptores plautus et therentius propriis habentur
Comedia nigrata villaq cantu alios erat antiquos ut post tollerat fruges
in capiti villaq incisaq messes in gildam capiti sacrosq conflueret z
ubi quosdam versa de rei statu vite sue rusticos compositos in festiuis di
ebus recitabat Ex qua consuetudine apud grecos et latinos vsus moleuit
vt de uilgari et sic qd uilgare erat pgea quibusda facetis et artifi
cibus in artem poetice redactu est Tria sui ginera comediar videli
cet tabernaria comedia q loquit de ignobilibus sicut togata est vestis cois
Secuda comedia pretexta q tractat de ppnis nobilibz qua pretexta est
vestis nobiliu ppinqz Tertia est comedia palliata Pallium est vestis
phirica vn palliate comedie dicunt q de greco in latinu trslate sut

Igit comediarz terencij breues et mundes Mundicia desiderabilis comediarz
sunt in hoc loco ex certe secretu sut go in ambria hoc est in silui
la sic dr abandro q est insula grecie/ desinat homines maledicere ne nos
tri sui maledicu Cui no potest id quod uult id uelis qd possis Cui pest di
ce q dicit audiet ea q no uult Time cave i primeto et vltio silget veng hoc e
luxuriat vino no bn pasta cano sub iuuu sepe iuuia malicia est nulla est tam
facilis res in qua difficilis sit si iram cuncta sanabit Idem in adelphis tabulis ho
mine ipoto nichil iustius qui nichil vim putat nisi qd ipe fecit Hypocrisis
est in fabula hypocrite tamqz in speculo vitat homines iubeo atqz exo alios simile
exemplia sibi Ex quo multa tibi fuerint comoda equu est ut erga scribtore eo
modo debeas in phormione Dicit horatius tot sunt hodie Machil est qui male nar
rando possit deprauari

De regno iudeor z resuscitatoe z auctore emdem

Atipe machabeor regnauit regnu iudeor cui iudee machabeo filius
Iudas in cornaim malachie anno iudeor fuerat pontifex decimo
Iudas suscepit aut ducatu ppli regnante anno ptholomei philometoris quinto
a creatoe mundi mvi xxi et a fundatoe rome vc lxxxi post iudam fuit
dux iudeor ionathas frater eius Demde fuit eis simon Deinde hyrcanus hyr
canus filius simonis Ex cui aristobulus filius iomathe rex fuit et primus
fecit primus apud iudeos diademati suscepit insigne regni Post cui tos hyrcanus
anos babilonie captiuitatis Demde alexander Postea alexandra
uxor alexandri Tandem antigono regnante macedonie dimicante cum
iudeos cessauit principatu pontificu Et a romanis gestu est principatus
alienigena herodes filius antipatris a ptolomeo sub quo natus est dns
Et completa est sphea danielis decimi Cui venit gruis grece cessabit victoria
i. iudei amodo nd habebunt regem de grie iudeor Hostius aut innumerabi
lem herode qui z interfectes occidit Archilaus filius eius etiam loco patris sui con
stituit et quatuor fres eius tetrarchas fuerunt S. herodes antipas liparis et phi
lippus Post archilaum regnauit in iudea herodes tetrarcha/ postea agrippa
et pgea sub agrippa filius agrippe usq ad anu xm vespasiani Cui
ano iudea capta et christus finditus cepa z iudei captiuati sut et venditi z
occisi De occisis fame et gladio mlb fuit undecies centena milia De
venditis aut et in finitate p prouincias destimat mlb fuit nonagenta milia
Hec Iosephus Time regnie iudeor penitus defecit mo dni ano lxxxx

adhuc de regibz alexandrie z egipti

Anno a creatoe mundi mvi xxx pso ptholomeo euergete
rege fuit egipti cui ano septo primonis sui iudee machabei est electus
sacerdos in iudea Ille in tyre nicetudates rex ponti et armenie timens
ne veneno a fre sue primeret ppus est tridie hac medicina se cepit o
de mane cum venerit pro folia rute duos nucleos nucis nucis duos

no q venerit

Obijt iulius cesar lxj etatis sue ano corpoꝛis eius combuste est ¶ Statuit aũt pilis
in foro soldani colũpnam memoreꝫ super qua tumulatꝰ est corpꝰ combuste
que nulla reperitur ¶ Eo mortuo octauianus nepos eius filiꝰ sororis sue
ꝑ mag⁹ adhuc adolescens et iuuentutem qua ciuilibꝫ bellis exercuit ¶ Re
tanta soror iulij ꝑ mater eius a qua vocatꝰ est octauianus q̃ ipse iulia adop
tauerat in filiũ ꝓhor orbem fere sibi subiugans Defuncto mortuo ꝑ ciuꝫ
citu suo anthonio et fugata a regno egipti cleopatra vxore eius ip⁹
q̃ desperata ꝓpter ꝑ ymalibꝫ et q̃ sopno necat fugiendo corpi
sue apposuit et ita morte q̃ sopno soluta ¶ Et hoc est quod in festo ad
vincula petri in sinone bꝛeuiloquꝰ legit q̃ cleopatra a ꝓpente lactata
sit ¶ Octauian⁹ aut ano ꝓlio xꝓi nasci⁹ ¶ Hic ip⁹ octauianꝰ augusta dicebat
eo q̃ defuncto anthonio et fugata cleopatra alexandrie opes trisulcate
rome et ipam opibꝫ in duplo plusq̃ ꝑ ante detinebat et augmentauerat eo
quo augmento dehs augusta et oms sui successores eodem modo nuncu
pantur ¶ Et sic mfecto anthonio et cleopatra a ꝓpente lactatꝰ tota ecclie
tus q̃ inde fra est pacifica libertas romanis ¶ De qua statuta 2 plenitate
iuly multa scribuntur ¶ de date iuly cesi q̃ de ca bella iulij imperator fecit

Ilentes hoies id quod volũt credũt hinc dia et temeritas galloꝝ ꝑcipi
magie mali est ita ut leuem audiam pro re compta i cognita ha
beant ¶ Hinc ꝓ reputant qui se vltro mortꝭ offerũt q̃ qui dolorem ꝓ
mentes ferunt ¶ Terri- horis compluꝝ et metem eripit et membra debilitat
fortia plenius quos plurib⁹ locis ornauit hos ad diuersos casus reuocat
humanũ est oms hoies studio libertatis mutari et conditionem fluctuus
¶ Augustinꝰ de ci dei de qbꝰ & date accepit tullij et de libꝭ eiusdem ¶ Lodisse

Quoniam certe volens tullius ꝓut potuit breuiter definire de quib⁹ est inquisi
quedã soluta 2 libera mente aut remota ab oi cõtentione mortali
ciuꝫ stans et mouens ipaq; ꝑta mihi sempitino seruitio cõiunxit
hoc ꝓsens et mouens ipaq; ꝑta mihi sempitino seruitio cõiunxit
li⁹ ¶ Tullius vocatꝰ ab vtile ut post repudiũ terẽtio ꝓuere eam duxit no
acquiuit dicens se no posse et vxorem et filiã parere opam dare ¶ Vnicuiq
scripsit ¶ Hic aũt alter qui et marcꝰ tullius vocat de officijs libros tres / de ami
cia libꝝ vnus / de senectute libꝝ vnus / de oratore libꝝ vnus / Rethoricorum
libros duos ¶ Tusculanarũ quoꝝ libros q̃nq; ¶ Academicos libros ꝓ lucullum
libros duos ¶ Epistolarũ quoꝝ libros q̃nq; ¶ Paradoxa libros vj / Inuectiuarũ
libros sex / De legibꝰ libros tres / De fine boni et mali libros q̃nq; De na
deoꝝ libros tres / De diuicie libros duos / De fato librũ vnus ¶ De creatione
mundi liber vnus / Dyalogoꝝ ad hortensiũ libꝝ vnus / De ꝓtrone oratoꝝ li
brũ vnus / De achademicis libꝝ vnus / De his aũt pauca memoratu ad edifi
cationem legentiũ excerpta huic opi sunt mixta ¶ Tullius ꝓ lo⁹ de officijs
ꝓ Virtutis diu luce machone fuit aqua ꝓ sepe fit intermissio ¶ Terre de
bona que in terris gignũt ad hoiũ homiũ vsum creati sunt fundamenti primi insti
cie est ne cui noceat / Deinde ut eos utilitati suam ꝓ illis seruandi no ee ꝓ
missa q̃ no videt que quis metu coactus uel dolo deceptus promisit ꝺ fraude
sepe time quida mimꝰ callida 2 malitiosa mitatione ¶ Quare suspienda sit bel
la ut sine timꝛa viuat ꝓ in pace ¶ Locus iustitie nulla capitalibꝰ ꝓ eos q̃ ꝑ mag
me fallunt id tale agant ut boni uiri videant ¶ Sunt multi cupidi splendoris et
glorie qui alios tollũt q̃ alios languũt et sic alios nocent ut maliores liberales
existant ¶ Hos aut ex libertate etam q̃ damnat gesit et nemini obsit ¶ Deinde
cauendi ne maior sit liberalitas q̃ facultas Nichil enim liberale est q̃ non
est usui ¶ Expectandi sunt etiã mores eorũ in q̃ beneficia conferũt ¶ Omnis spes
teneri nulla ꝓfunditor e nulla firmior q̃ut boni uiri ꝑfect in moribus suis
amicitie quibꝰ sit Nichil enim amabilius est nec copulatius q̃ bonoꝝ mo
similitudo ingenijs enim sunt eadem studia et eedem voluntates in his sit vtal
ter alteri ex q̃ delectet ut sepe e sit una ex pluribꝰ / Fortes et mag
nanimi sunt dicendi no qui faciũt ꝑ qui repellũt / Iniuriam Nichil hoc pro
ati magis efficeius ꝑ pericula totempne si no habeas / si aut habeas ad
beneficiendi et liberalitate ipaz conferre Magnum meteꝫ est cognitio su
tutis et an sunde quid euenire possit et quid agendũ sit ꝺ eueniat Nichil
est laudabilius nichil magno et ꝓcero viro dignius placabilitate et clemetia
que tri ita ꝓbanda est ut seueritas adhibeat in ea rei publice sine qua a
uitas no ꝓt administrari ¶ In rei publice ꝓsidi legi plebs sit qui ad pu

de date iuly cesi q̃ de bella iulij imperator fecit

de q̃bꝰ date accepit tullius et de libꝭ eiusdem

bam moꝛes

mendū non mandda fi equitate ducamur In rebus eā ppris superbia ac arrogan
cia fugienda est Cauendū est ne assentatoribus quib adulatoribz aures pa
tefaciam in quo facile est Videndū est ut tot gem nāz mihi conte
dam fi pauca ad eā regula meā sā maxīe q̄n tacet qđ inopie suū
est Iuuenia cū ea etate tu pfit qb̄ maxime fedissima est In vestib
eā mediocritas optīa est Si cui in organis musicis uter ne paululū
dispiceat multo pcio in arcumbz mīs omoda cōuenienda adhibenda
est quā maior est actionū q̄ pondz accentq Nostro quo fit ut magis
aliis q̄ in nobilissimeptis cernam) si quid delinquā Tanta em est in
tuis vis ut nec illi qui pdā et grece pasunt sine vlla instine pticula ve
rere possint Nā et pūceps latronū nisi equalis pdam duxerat aut me
tuere a pcipe aut relinq Deliberanda omo no sit in quib tuta
est ipa deliberatio Certe p omnes deos et hores celate possimus michi
tu audace uel iuste uel libidinose faciendū est Quid interest vtrū ea hoc
quis in bestiam se conuertat an sub hoīe figa imanitate bestie gerat Cap
donibus et puritis pcii pro capite pactu no attulere illa fraus est cā
iurata id quidē ne fcās Nā piratis etiā sit cū omī hoste nec fides nec
iuramētū cū eo debz ee cōe Per illa quidē promissa facienda sunt q̄ turpia pro
illis quibz promittūt In iuramēto no quis metu fi quid sit inde debz melius
est eē Visum audū affirmatio religiosa qđ certo affirmauīs et quasi de
teste pmittere id tenendū est Iffloreꝫ ep libro ꝯ De amicicia

Hamicicia omnib rebus humanis pponenda est Ea hoc primū pro nichil
nisi in homīe esse nō posse Est aut amicicia nichil aliud nisi omnī diuinaꝝ
humanaꝝ q̄ rez cū benivolentia et charitate consensio Quid em dulcius
aut q̄ hoc cū que audeas sic loqui ut tecū Fecundas res et asperas fa
cet amicicia splendidiores et adiūcas tibi euacuans leuiores Propio nichil
difficilis esse ducebat qui amicicia vsq ad extremū vite diē permā
nēdū em censuit retentione liquide uel altiꝝ cōmodi qđ vtercq adipisci
non pot Nulla est ex cupitis pcii q̄ amicicia ea pretantia nā ea tot sollicitu
dinē optīo vtilis de statu difficile E amicicia manē q̄ a vtilitate de
fecerit Hec ut q̄t lex in amicicia sanciat ut neq̄ rogemus res turpes nec
rogati faciamus Hec ut q̄dā lex amicicie sanciat ut ab amicis honesta petamus
et amicoꝝ causa honesta faciamus Ad omnī bonoꝝ dilectum assumēdaꝝ sibi quasi ad
miciciaꝝ et ad quietis multaꝝ mīa ea q̄
mīa faciamus ea nec faciamus Dissuaret moret dissuasa studia sequamur
quoq dissuadendo dissuadat amicicias Nichil tamen q̄ cū eo bellū gere cui
quo familiarit vtere est cui vere amicus tanq̄ alter idem Equū e
rgo q̄m vnū bonū ee et sequi q̄ se diligē Deinde alterū sicut
se quere cuiq amicicia cui quo modo se habeat ut pere efficiat mīa edubi
Mutuabz aut stabilitas amicicie cōfirmat q̄t qui benivolentia nichil pono
cupiditatibz impant ea q̄ alter q̄ altero suscepit nec quidq̄ nisi rem
et honestū alter alterū petit nec solū mīa se colūt et diligūt sed ea
verent a timēt Nā ornamentū amicicie tollit q̄ ea tollit nec studium
monēdi sepe et obiurgandi qđ acre sit et ut moneo acerbitate et
obiurgatio grauitate careat Et tuū amicabilit accipienda qđ be
nuole fiunt ea nec nego quo verū est q̄ in amicicia fiunt mediocria
terentius Obsequiū amicos veritas odiū parit Molesta est veritas
si tū ea ea ratione odiū quod est venenū amicicie si obsequiū multo
molestius q̄ illud indulgens animū pmittit ad vicia aut culpa
est in eo qui et vitientem adiuuat et obsequio nimio facit sapiens
q̄nq aut amicus veritati claudē qđ qđ aut aures vitiati clause sit ut ab amico verū audire nequeat
q̄nq salubi defendā est et monē q̄ monēdi q̄ vere amicicie
pmanet leuit fiet et ferendi patienter recipe Sciendū ea nullā in aliis
esse maiorem pestem q̄ adulationē q̄ est virtutis homīs leuis et fallacis

ad voluptatem etã lasciuã et nichil ad virtute ꝙ̃ breuia tollerabilia esse & bene etiam si magna sint. Ista flores &c. de libo De senectute

Tanta de senectute inest habitu memoria atq; pusillas p̃ ut omiss eam adipiscant & optant. & eundem adepti accusant. Quare & bone vite etatis pudice plurida et acceptabilis est senecta nã bone vite pudice nulla tarda senectus recordatio iocundissima est. Temperata est floretis vite prudentia aut senestentis. Vi quis legẽ aut audire antiqua qui volent magnas res publicas destructas uel pditas ab adolescentibꝫ ispatas nõ a senibꝫ. Nemo tam senex est qui se annũ viue nẽ putet. Nõ morbus aut vẽ locitate corpis res magne gerentur aut gubiramꝰ si rõplus animus exciente et sua vt cõe morbum sic cũ senectutem pugnando est et iudicio valitudinis. Utendũ est ergo exercitationibꝫ modicis et tũ alacri et posty adhibendũ ut vires retinamꝰ et nõ opprimãtꝰ valetudinẽ exercitatio et temperata etiã in senectute aliquid pstet roboris cõseruet. Nec corpi tm subuenendũ est sed animo multo magis etatis senilis siquidẽ et ipi auferet nobis quod nõ adolescentia vitiosũ est. Libidinẽ corpis impedit voluptas & libido que est tutissima vitia et lucẽte oculos pstringit. Nec hꝫ ullũ cui virtute comitẽ. Quarica se nobis quid sibi uelit non intelligo. Quid enim absurdius ee potꝫ qui quo minus restat vie eo plus viatici querat. Frustra sperat aut properat adolescens se diu victurũ. Quid enim stultius q̃ incerta pro certis bona illa etiã adolescentia uideo plures qꝫ senecta mortis hꝫ casus. Fin etiam eum in morbos iuuenes medit q̃ senes grauius egrotant et tristius curãt. In hac etiã melioris conditionis est senex quia quod speraꝫ adolescens ipse senex consecutus est. Ille multũ diu uiue iste diu uixit. Quidnam mihi queso nec diuinẽ esse videt in quo est aliquid experti. Mors tm̃ remanet q̃ quisq; inscitia et virtute consecutus est. Mors etiã contingit adolescentibꝫ repugnãte nã et ideo grauis sensus mo ue nit ei. Sponte vel illa vi adhibita et io leuis perit. Ego premia ep arboribus pcocta sunt vi auellũt. Si matura sponte cadit. Tu vim adolescentibꝫ vitã auferet. Senibꝫ maturitas non est luctanda. Mors quã mortalitatẽ sequit. Sapientissimus quisq; equissimo et placato animo moriet. Nec eũ vixisse penitet qui ita vixit ut non frustra se natũ existimet. Et ego hãc vitã discedo tanq̃ ex hospitio non tanq̃ ex domo. Nec se cognouit pegrinũ hãc seculi nõ possessionem. O pclarũ diem cũ ad illud diuinũ animoꝝ cõsiliũ pfectusq; q̃ ex hac seculi colluuione. Et impuras et tenebricosas discedã. Nã & fluuiatiles ad uitos fluuiales et ad cacodemonem meũ pcipue cuius corpꝰ a me crematũ est quo nemo vir melior nemo pietate prestantior. Flores tulli ex lib. De oratore

Memoria est thesaurus omniũ rerũ qui mihi custos inuentis cogitataq; rebus adhibeatur. Quia etiã si pclara fuerint. Nisi orniture sint putura. Quod mihi uiderꝫ adute pleo et mihi meipo se pyssime loquor ut et alloquar. In principijs dicendi et tanta mente atq; memoria omnibus cõtremiscam. Historia est temporũ testis lux veritatis vita memoriã magistra vite nũcia vetustatis. Flores tulli de senectute

Non explebitur vnq̃ nec sacietas situs cupiditatis. Ad honores et laudem nec satis capacitate augendi q̃ habent libi nec glorie cupiditatem hoies si etiam metu amittendi. Voluptatibꝫ quo maior est eo magis animi a sede dignitatis sue dimouet. Cui tibi deq; uel matre omnia natã dedit animi quo nichil est melius nichil diuinius pre te ipe positus ut nichil mi te et pcudẽ mi esse putes. O qui te beatũ qui te floretẽ putas te mise te eripe simule te tue libidines torquent tu die noctuq; tuam. Nec satis est q̃ est et ipi times pdẽ te cotidie stimulant.

Flores tulli de senectute

Flores tulli ex lib. de oratore

Flores tulli de paradoxis ad mirabilis vel glorie p

maleficia tuor te mecu expauescant cum audierint qui legit. Cui libet ipsabit quis
post expeditiones suas impune refrenet pinio in se libidines spernat bo
luptates meditet refrenet auaritiam coherceat cetera ai labes repellat
turpitudinem neminem impune ei qui turpitudini grauiter deserit. Quid est liber
tas est potestas uiuendi ut uelis. Quis autem uiuit ut uelit qui rem bene
qui gaudet officio qui nec legibus quidem propter metu obedit si eas sequi
tur qui metuit fiant uel dicat uel cogitat nisi libenter et libere. Boni igit ci
pienti congruit ut metui finiat tuti metui dolens metui exactus. Ne qui
ille liber est cui mulier impe legem ponit et iubet vetatque quod ei placet
nec ille mulieri ipsum aliquid negare potest uel audeat exprimere. Ego istis no
plum fuit si ceteris nequissimis appellandus putet licet de amplissima ac no
bili familia natus est auorum turbulit est his quidem cui vita cum epicuri
no his quoque laute bonorum omnium non potest. Flores tullii ex ethica et de officiis ex
mittit est liber animo non uoluptatibus et hec quattuor prestat scilicet pru
dentia iustitia fortitudine et temperantia. Prudentia est rerum bonarum
et malarum cognitio. Iustitia est habitus animi communi utilitate conseruata pro
unicuique tribuens dignitatem. Fortitudo est considerata periculose susceptio et
laborum perpessio. Temperantia est rerum cupiditatibus libidine aliisque rebus impetus animi
rum et moderatio. Item idem de finibus tusculanarum. Tota philosophia
uita ut aiunt cathonem commentarius mortis est. Cum mortem non timet nemo
mihi persuadet ad beatam uitam compari. Eruditionis fundamentum est libros habere
et quia obliuiscimur. Amplissima omnium rerum est bene uiuendi disciplina. Tardis
ingeniis uirtus non facile ingeritur. Sapientem primum est nihil facere quod pentire
possit multa sunt commoda in uita que sapientes comodare compensareque
nesciunt stulti nec uitare pericula commoda nec ferre pericula sunt. Stet idem
primo libro de natura deorum. Similitudo patrum ad filium minime refert nec ad illius comodum
quod delectamur. Non est amicitia nisi inter eos qui de honestate sentiunt. De questione tullii
et salustii quis eorum fuerit
Salustius philosophus tullii fuit tullius qui consul tullium etatis eius habuit
homo lenissima simplex uirtutis testimonium fidus genitor lenissima prona mitem auaritie nullius
lingua manus rapacissime equile immensa pedes fugaces et que ho
neste nouisti non sunt honestissima. Fuit tullius scripsit contra salustium
Non qui ita uixit ut uis aliter ut tu loqui potest nec qui ita uiuit honeste finem
uitam uita honestior est. Nequaquam uidi grauius offendere animos auditorum eos
qui aliena uitia acerbe dispexit quam eos qui commisere. Dicta salustii
Auaritia studium pecunie hec qua nemo sapiens arcuit uel contempsit hec
quasi malis venenis imbuta corpora animos uirilem effeminat spem infinitam
et insatiabilem est neque copia vincitur. Hoc quos a culpa vacuos in auaritia
primos mouerit cotidiano usu atque illecebris facile plus cetera efficiat. Conse
dua que res creuit deprauata magne res dilabuntur. Pauperis error est
fides quam pecunia. Nec eupheni mihi satis festinatum. De marco varrone et ipsius et
Anno mpxli augusto m. Varrio plus mouit quam nouae generatio
quo nullus homo de ci dei loquit comendatus eu et mi cetera dicens de
magis et sic tullius huius marco tale testimonium phibet ut in libris academi
cis dicat se disputationem habuisse cum marco varrone hoc acutissimo et
sine colla dubitatione doctissimo. Cuncteque hoc uarronis sine
mortales atque nobiles ad athenensem auditorem de quibus hanc partem q
requiritur exercerpsi. Cui nam integrum qui mori grauiter ferat. Simplex mihi
est quod illud quod nec est fieri molestum fermi loquacis ut cum pentiam
ut pauper fenerel dedit qui rogatus bis dedit non rogatus. Exhortamur
plus est quam fenerel rogare. Hic exemplum dicit pauperis fiat. Nemo quis putet
esse opus est. Eo multa dimittende sunt diuicie quo accipiende uehunt quod
cui gaudio accipit cui fletu amittit. Gaudet nam vanitate. Nil magni fiende
debit qui a se nil didicit. Falso multi nuncupat auditores narratores

sit audiendus sicut hic qui rumores recensit tam audienda est in sene iuuenilitas quam obstu-
pescenda in puero optimorum morum constancia. Non est homo pauper si necessaria
quid est paupertas Non est miser qui se talem esse credit Non est felicitas que se
cum recipit miseriam Multi laudem amittunt quia ipsi eam de se predicant Desiderata
et non habita pro magnis estimantur habita vero vilescunt vtilius quam inglorium est sine
labore in alienos succedere labores De virgilio poeta et mirabilibus eius

Anno octauiani augusti xxxv virgilius brundusii rome moritur Ita vt dicit ...
... anno etatis sue anno cepit scribere et hoc anno moritur Ipsa eciam
... in ... ab vrbe miliario sepelitur Ab hoc virgilio dicuntur multa
actitata In porta neapolis ... dicitur fuisse et fecisse muscam eneam
que omnes muscas ab vrbe expellebat In eadem dicitur macellum construxisse vt
nulla ibi caro putresceret Dicitur quod et campanile construxisse vt tintinnabula ipsa
lapidea eodem modo mouerentur quo campane cum pulsabantur Hoc tamen verum non videtur
cum tempus campanarum nondum inuentum esset nisi forte vsus prius fuit apud paga-
nos quam apud christianos Hec et quedam alia dicitur fecisse dicitur vt in eo pluribus
de balneis quoque eius incredibilia narrantur Creditur enim a quibusdam ab eo factum
illud mirabile ... quod dicebatur saluacio rome quod inter vii mirabilia mundi pri-
mum computatur Erat autem consecracio omnium statuarum ... statue scripta nomi-
na in pectore gencium tenebant cuius imaginem gestabant et tintinnabulum vnaqueque
statua habebat pendens in collo Erantque sacerdotes die ac nocte peruigilantes
qui has statuas custodiebant Et quando gens in rebellione romanorum consur-
gere conabatur statua illius gentis commouebatur et tintinnabulum in collo ipsius pen-
dens mouebatur et sonabat Et ut quidam addunt statua illa mox digitum indice
protendebat versus illam gentem et aduersus nomen ipsius gentis quod in ea scri-
ptum erat Et tunc nomen scriptum continuo sacerdos principibus deportabat et mox exer-
citus ad eandem gentem reprimendam mittebatur Helinandus de commendacione virgi-
lii scribit libro xxxiii dicens Constat virgilium inter omnes optimum fuisse poe-
tarum Cui cum obiurgaretur et reprehenderetur ab inuidis quod alienos versus suo
... magnanimi esse virium clauam extorquere de manu hercu-
li qui inserebat Vidit ... edit in
... virgilius se facere ... rome ac ... carnis et postea lambendo consumat et
effigiatum et in frontem ... carnis ... non ... demum
firmat Sic ... retentus ... et omnis humanitas Vincencius
tractando et componendo ... ut in epitaphio eius apparet ... hu-
iusmodi virgilius tres libros creditur edidisse ut in epitaphio eius apparet bu-
colica liber primus qui tractat de custodia bestiarum georgica liber qui tractat
de agricultura et eneydes liber qui tractat de statu nobilium et specialiter
de enea et aliis venientibus de troia et est iste eneydes multum longus in buccoli-
cis continentur flores de quibus Augustinus libro x de ciuitate dei Quedam prophetica a virgilio
de christo recitat ut est illud Vltima cumei venit iam carminis etas hoc quoque sibil-
la cumea de christo prophetauit in primo est adimplendum De quo sequitur Magnus
ab integro seculorum nascitur ordo Iam redit et virgo redeunt saturnia reg-
na ... aureum seculum quod sub saturno rege primum fuisse fingitur Sequitur Iam noua
progenies celo dimittitur alto Item continetur in eodem libro illa auctoritas Trahit sua
quemque voluptas Et illa Tarde venere bubulci Item omnia vincit amor et nos cedamus
amori

Anno imperii augusti De natiuitate beate marie virginis
xxxviii uel circiter nata est beata virgo maria mater domini De cuius ortu Ieronimus
dicitur transtulisse de hebreo in latinum quendam librum in quo recitatur qualiter ipsius
beate virginis natiuitas fuit nunciata per angelum ioachim et anne qui in pluribus
locis habetur De ipsa scribit Ambrosius libro de virginitate dicens Sit nobis tam-
quam in imagine descripta virginitas marie de qua velut speculo refulget species
castitatis et forma virtutis Virgo erat mente et corpore humilis verbis grauis
animo prudens loquendi parcior legendi studiosior non in incerto diuiciarum sed in prece
pauperis spem reponens Intenta operi verecunda sermoni iudicem mentis non hominem
sed deum querens Nullum ledere omnibus bene velle maioribus assurgere equalibus non
inuidere iactanciam fugere Nichil toruum in oculis nichil procax in verbis ...
tens in verbis nichil in actu inuerecundum Non ei gestus fractior non incessus
solutior non vox petulancior id est lascivior ut ipsa species corporis simulacrum fieret men-
tis et figura probitatis Item de ipsa loquitur Augustinus de natiuitate domini dicens excepta

de virgilio poeta et mirabilibus eius

de natiuitate beate marie virginis

Anno mundi augusti xlij ihc xpc vnigenitus dei filius verus deus z homo in vna ypostasi natus est in bethleem iude ex maria virgine die festa ianuarij nocte diei dñice in qua dicit fiat lux ¶ Hic saluator noster ihc xpc primus et summus pontifex redit in hoc mundo anno xxxvij mensibus tribus ultra aliud eius seculum ihc erat minoris qui annos xxx hoc est minorabat tricesimum annum quia mensibus eisdem annis quibus eadem die qua eode anno revoluta quinta a qua in virum est in secretis passa marcellinus est iohannes baptista et in alio passa sequenti decollatus est ¶ Crisostimus tri dicit quia matheus ait ihc venit plenarie xxx annos z tribus et tantum xxx huius est a natiuitate usque ad pascha et dicit xpm plene complesse xxxvij annos qui venit ad baptismum sic dicit Post xxx annos venit ihc ad baptisma legem vetere soluturus et post unctus tribus annis integris et quinque mensibus a natali usque pascha quod fit dimidio anno computat et ita sedm xpm fuit xxxvij annos cum dimidio fuerunt igit ad natiuitate xpi anni completi ab adam vm et xcim et a condito urbis rome anno dcc. lij ut ait paulus orosius in hystoria romana De aliqbz q acciderunt tpe xpi

de aliqbz q acciderūt tpe xpi

Octauo die quo natus fuit tus tyberim de taberna emeritoria fontis olei e tra egressus ac p tota diem largissimo riuo fluit hinc etia circulq ad spem telestis arcus circa solem apparuit hinc etia stellam ut virgo peperit illa statua aurea corruit qua in romuliano palatio romulq posuerat dicebo no tedet donec virgo pariet anno dñi xxxiij xxvij anno ihc iohannes incepit predicare baptismum primo etia xxxvij idem iohannes decollatus e tertiadecima die a natitate dñi venerunt magi ihrm Quadragesimo anno quo natus est tulit eu ioseph in egiptu quo ingrediente corruerunt ydola et in betleem anno a natiuitate sua de egipto reuenit in iudea Sed de infantia saluatoris et eius usque ad baptismum non legit in euangelio nisi qd lucas dicit qd duodecim remansit in ihrm et per triduum inuenta e a patre in medio doctor in templo legit tm in libro de infantia saluatoris qd ihs xpc fugiente in egiptu ci sub una palma recubuissent beata virgo maria et ioseph maria fame laborante ad precem pueri se palma usque ad ima inclinauit et ait

de ondio poeta z septis eq

Ihs tribz legit duobus nasc qui plures scripsit libros me tribz floruisse quibus tales sunt flores excerpti Omnia peribus a nobis iuuenes ut fera compti Et quod caret aeterna requie durabile non est Sete tepalulus nulla pudicitia lesa est Occurrunt mio pecudi mille sagitte mortibz mina pereuntia mortis hec ludit formose casta est quia nemo rogauit Nec casto diu in velit ipsa pati Nec metem fuisse potest licet oia claudat Omnibus exclusis intus adulter erit Nutrim in ventis et cupressus negata Item ide de tribz Donec eris felix multos numerabis amicos amicos tpa si fuerint nubila solus eris Hortea formice tenditur ad mania nuge Nullus ad amissas ibit formica opes Nobile si sequitur fortune lumina vulgo In pio pecunie est dat census honores Sed amicia pauper ubique iacet Item eqb de pōto Qua fuit homo tenui pendentia filo Et subito casu que valuere ruunt

De tpio tiberij cesaris

Octauo octauiane augusto tyberius ihūs filius octauiani eqs filius adoptiuus romeq tertius imperator regnare cepit anno a natiuitate dñi xxxvij Homo robustus corpe latis humeris et pectore oculos habuit pregrandes et acutos tanta pupilla loquens valitudine prospera vsus est Tamen ira ultra modu pauebat artes qbus libere rales studiosissime coluit Anno tyberij primo Herodes tetrarcha post archelaum regnauit annis prope xxxvij et anno eius tno ondio mon

epulio Anno eiq; puni Ephe sub Fredo phyladelphia Smirna alieq; mlte ciuitates tremotu corruit Anno eiq; Johes baptista cepit predicare in regione iordanis baptisma pnie ut ab eo baptizarent confessiones eorum et quo dnm ihm ipe adueniret qui venturus erat ad johem ut ab eo baptizaret

de prodigiis ioseph libro 18 antiquitatum de ipo

Erat his ptbz ipe sapies vir suadens virtutem ac fidem erat eis mirabilis eloquii effector et doctor eorum qui libenter a vera pfectione audiebant multosq; sibi undecunq; et milites adiunxit ex gentibz et credebat hic ihesus esse christus ac si ab eo occisi non essent ad hoc enim herodes damascenos bis iii

de epla pilati missa tyberio post morte ihu

tradit ut dictum ihm vere fuisse cognitum quem tu supplicio ignominie tradidisti ab his qui primum eum dilexerunt non recessit nam apparuit eis vivus tertia enim die resurrexit ex mortuis ac multa alia de ipo mirabilia prophetarunt de quibus et nos hodierna die christianos appellamus quo ab eo dono et nomine prevenimur et gentes

Anno dñi xxxiii imperii tyberii cesaris pilatus de ponto bo[illegible] ad tyberium vsq; tunc regnum romanorum in integrum stetit

de epla pilati missa tyberio post morte ihu

de provincie hic exceptionem

Tyberius ergo cum audisset quae regebat audissent pilatum cepto remittere quid non in his gestis fecerat in domum ihm de pilato ea de ipse esset vir stabilis mundi virtutum cepit quae pilatus sub hac fide descripta rapi Dominus pilatus tyberio salute Nup accidit quod ipse pbaui indoctus fraude sue quoq; posteros crudeli expiatione permisit cum enim summi sacerdotes huius templi quos ipse iudee preesse cognoscit invidia motos in iudea quae ea viderunt cecos illuminasse leprosos mundasse paliticos emendasse demones effugasse mortuos suscitasse ventis imperasse pedibus quoq; eius super undas maris ambulasse et alia multa mirabilia fecisse et cum ipse iudeorum principes ea ex filiis dei principes sacerdotum invidia passi sunt eum in mortem tradiderunt et alia pro aliis meritis eum magno ex et comi lege coacti egerunt ego autem ita ex credidi ipsum flagellatum ex arbitrio tradidi qui eum crucifixerunt et sepulchro custodes adhibuerunt Ille mortuis mortem custodientibus tercio resurrexit intra vndecunq; iudeorum comi ex quorum ut ipse custodibus pecuniam daret quatenus dicerent discipuli eius corpus ereptum fuisse dum illi qui simul erant tacerent noctem testati sunt eum vere filium extitisse dei post victoriam ab inferis et a mortuis pecuniam accepisse Richardus vbi supra et tyberius cum suffragio magni favoris retulit ad senatum postulans ut ipse deus christus a senatu reciperetur nullumq; ante se principem mortuum ante tribunal legis nisi iudeam accusatum de ipso pilato et morte

de epla pilati et morte

Ille quidem pilatus cum esset procurator iudee Colmester

Nil mirabile ipse de prie accusatus est et a iudeis de violentia et infectione mortis condemnatus est erat enim iudeis vehementer contrarius in templo et quia pecuniam in corbona redegerat in suos usus fecerat aqueductum in domo sua pro his omnibus deportatus est in quadam insula in oriente erat ut ibi in obprobrium genus sui more Eusebius imo Montanus pilatus infelix miseras miserrimi calamitates quas se manu interfecit ipse suum lingua infabili intra fluminis ubi locus ipse mortis demonstrat De gaio

de gaio ytalice

Romanorum quartus imperator fuit Gaius nepos tyberii cesaris qui primus caligula nuncupatus quia in castris natus a militum calamento cognomen accepit Hic talis fuerat ad ipm Tyberius cognoscens se in primo mentis vigore volentis fortissime constituere crauit deos suos ut interimerent eum ne sua quae nepotis sui vellent subjectum impio et statuit apud se ut ille quem breuis vemet ad se mirabilia construeret ipatore ut eum sic ei ipsum diceret Hii ipe significarunt tyberio ut prior veniret Cui nichil voluit vemere nisi prumpsit et venit prior gaius Cui videns tyberius sic ait amare dolens quia alter non venit qui volebat subsistere Et locutus est ad eum tyberius fili mi succedes michi in ipso quod potius delebatur tyberio sibi dicitio iure tanquam filio filij Ego video te utilem quo et nomi meo Et convocatis nobilibus denunciauit eum ipatore et moriturum est Regnauit itaq; gaius annis quatuor et mortuus est Hic fuit stolentissimus militibus de suis morti tradens atq; ait tantum prouisse vespasianum ut ab vnius militibus ipsius sui vellet toti tanquam deus Et dicebat se sicut omnis unde eam vnicam filiam qua habebat ponebat nisi gemina esset ut ita qui eius uxori

tandem a protectoribus suis consilio senatore in palatio deducit eamque in coniugem
Nero qui filiam nepotem in matrimonium ceperat amore mariti ardebat Iam De nerone
dudum fratrem et matrem corpore capillo flavo vultu pulchra imperio
ferunt mater liberales disciplinas omnes ei puer attigit Nunc pia a pia De matre imperatoris
ad pectora promus carmina libenter ac pie labore composuit libidine voluptatum Ingenia
et animum primo occulte post palam genitali deae Venere a medio die usque
ad mediam noctem quae trahebat Nullum templum hic medium post stabulum reti du
rato purpura et toto simul impositi Nam de edificare domos et pala
tia quae fecerat legit via palatii quae Augustae structurae et ornatus
exemplo et argento gemmis et ebore brevem finem non potuerunt
Huius tribus colliberis qua statuae duae quasi colles eum rome erigit hinc al
titudinis pedes Et pl. Nero aut ipse sua sui nostra edificatore exhaustis
periisse egentis rapinis intendit templa spoliare et simulacra ex auro
et argento fabricata conflare Quo crudelis gentilis et cladem nero no
petavit vexerem mremque sua poena sua et genera magnum sunt ostendit qui
fuit primus libenter poeta et temporis eius vere officiose et rome re
liquam intendit et per urbem diebus noctes ea clade magnum partem urbis
deturpavit Et mirandum de mure spectantis de flamme pulchritudine ut ai
et tristitiae letabat Et ut bona tumultuosae vadet ne nimis ad reliqua
vere quae ne pervisit Dolore de hoc quod dum est ei seneca magnum sui
ostendit tractat talis vo quae pene nero quae seneca respuens et verbera
quae sibi a puericia attulerat ad memoriam reducens mitemque et tanquam
minuere ultione expetere de illo cupiens cui tum praeceptori aliquando grens ei
concessit optionem eligendi quod genus mortis vellet Ille ipse seneca suave
genere arbutus in balneo mori missionem venae hunstuque venenum periit
flevit aut seneca cum tribus petri apli et pauli cui de ad os legi ore
no potuit epli date et accepta admiten scripta quide pauli cum cum respe
legit Demum nero prima persecutionem contra christianos legit fecisse legit ut e
christiana historia legit nero post conflictu quo petrus et paulus ad gemone ma
go iubuerunt paulo capitali pena ordit et petru cruce patibulo dignat
Eodem eo nero ipse sua nequissima impietate quereta senatu ad pe
na e palatio fugiens ad quae humanae urbis miserandam et mise
tana quam genetrix misere Anno etate quae proxima et a lupis dicit
romestus Ecastum ipsissime retinaret vir anno ix mensibus x dyebus de
bus Quo quo mire nunt post narratam impy tiberii et quae tractat de
ipse quatuor evangeliorum et de christo beneficio in gentis et quibus
eius miraculis Post narratam nostri Claudii tractat de mio sanctorum
ac mirifice et pridie eorum que ordo qui in libro evangeliorum et quae
mus continentur ipsa beatitate eo principe dereliquerunt Nerone quo de quo fiore
paulo et aliquos apli e passione describit De gestis sci Simonis et libri eius de gestis pri dromsi
et libri eius
Quidam paulo apli athenas ingressi adhuc ipse disputabat cui eo epicuri
qui ponebant felicitate hoc in sola corpus voluptate Gloria vo pone
batem in sola virtute itaque mi se dissentientes et impugnare apli sen
tentiae Et apprehensum eum duxerunt areopagum ad quem matus mi
erat templum martis Cum atheniensis quidam viros deorum ab ipso
quos ibi colebat et moth dixit mecum qui areopagi virtus martis etiam e
mi quo erat cura magnarum et prole liberum arma Paulus igit paulo
me ipsos adventu ipsi et eius passione et resurrectionem et ascensione eius asse
veret resurrectionem mortuos quidam irridebant quidam vo dicebat Audiemus
te de hoc iterum Et quidam adhaerentes ei crediderunt me quos erat dromsy
nominata Et ait dromsy paulo Tu dignus hunc vero in nomine dei tui vide
et videbimus statim credam Et ne utantis verbis magicis ego tibi probam
formam vultus huius in nomine illius ipsi nati de virgine crucifixi mortui qui
resurrexit et assendit in celum Et aut tollentur diis suppliciis praeput pau
lus exponsio ut ipse eadem vera diceret Cui cum fecisset statim eo vidit
et dromsius se crebo confessus e Cuius postea paulo ordinante epm athenien
sium dromsius ecclesie primus pontifex effectus e et paulo gentis audiunt de celestinus
octavus qui habuit quatuor libros scripta aliquot Primus liber Evangelium si qui de

celsi ierarchia cõtinet cherubin seraphin et thronos imprimis duodecim ei
celestiu virtutu dispositiones. Secunda ierarchia continet cherubin seraphin
et thronos. Tercia dnãdes virtutes z potates. Tercia z ultima principatu archan
gelos z angelos. Totus itaq liber qui est de ierarchia ecclastica sibi duodecim
in tres pmas est legalibus ans pitis q pinet ad tradoriu veteris testamti
Secunda est ecclia nouu testimen et e gnte legalis z nouu fuit q est tria stelle
stimentoz tpe ppi michaata ptim cõtemplatiã pfirienda vo pg gloriam
fuit resurrõis qñ visibilis stimentoz velaminibz publatis ipaz veritate
ppspicia claritate cõtemplabim. Tertius liber dyonisii de diuinis noib
vocat dnaz vocationu virtutes gtnes. Quartus inscribit de mysti
ca theologia. De seneca z libris ei ac dictis ei

De seneca z libris ac dictis

Post mortẽ claudy seneca magr neronis scripsit eidem libz qui mitu
Videtur ludus senece de morte claudy. Et scripsit etiã ad eundem neronẽ
fuisse sororem claudy de clemẽcia libros duos. Ad paulu vo de quatuor vir
tutibz libru unu. Scripsit qñ libros tres de beneficijs. ac libros de mo
tibus librũ qñ de remediis fortuitoz libros qñ de natura. morte fre
de causis sue gombz naturis libros octo. Itẽ declamationu libros octo
Itẽ de sentencijs duplex oratorius librũ unu. Itẽ decem epistas ad lucilli
et nouillas ad paulu. Quibus libris flores pulcritudines pauras ipe
ctes ppi. Et libro eiusdẽ de moribus multos vita differentes mores ita
pulcre ordinatus est. Monstruose stul
tus est auaricia senilis. quid em stultius e qñ via de sitiente viatica au
ferre. Patrem habete cũ hostibz cuiuscunq belli. Nullu pretioz tuis necessitu
magis tamen erit qñ tempus. alii em effugere potes. te aũt nisi (ut ita dicam)
nostro tibi ipi nisi. Item flores eiusdẽ de quatuor virtutibz. Vnde dicit
qñ ira est. exammate conscia et non cito facili crudelitate ad falsa pla
cogitandes vagas et volut sopno silẽ non recipias quibz si animi
oblectandi cũ quia disponens tuipi remanebis. Parce laudari pri
vitia. detrimũ veritati no adicere reddas. Et tribz tribz dum
tuis dispensat. finita ordina futura. iudex. pmia vero dare pu
dens nisi. Ore marcet. alqñ animi remissa. Ht solutu nisi. Non re
moueat curiosis auctas. no quis fr quid dicat attendas. nec qñ nitas
fr quibus placeas cogites. Erit magnu animi si pecula no appetabit
tenebrarum. nec formidet timidus. Timidi no sunt animi ipi rep
hensibilis vite conscia. Sermones vules magis qñ facetos anima re
prehensibilis est. Risus si est moderatus si pueribz effusus. et si mulieb
ris. Alienos vitia ne curiosus. Ht explora. nec arrogans ne
prehensor. Iterum esto tuetu auditor. regimen facile vnde eoten
dem facile rede. Quos tibi pares fecit si nec inferiores superbiendo
despnas nec superiores rte pmendo timeas. Sanctus esto benig
nus. nemini blandius. pauris familiaris. cibis ustus. Gubernator es
to iudicio qñ fimone vita qñ cultu. Nec tue bene fame fenestrator sis
nec tuidq alieni. Quic nosti sine arrogancia postulante dare
Quod aũt nostis sine arrogantie ignorantie postula tibi apte
Itẽ flores eiusdẽ ex li de beneficijs. Beneficium est benignus actus
tribuentis quod ni qñ recipienti retribuendo ingratus est. beneficium quod
dñi ni mang dantis habet. Grauissima sunt beneficia. ubi nulla mora
mit mora ni in accipiente. Veniadia. Grauissimis viris nulla res tan
ar est qñ que pulcz empta est. Molestu em ubiqz et onerosu est de
bendo demisso cultu rogo. Hec beneficia nit duos habet est alter de
linquit statim. Dati. alter accepti memor. ee debet. Tacear qui benefi
cia dedit. nec recordet qui accepit. Detrahenda est manus munera
pces loquentur nobis tacentibz. Sunt queda nocitura nobis que
optare otrepistimus que non dare ẽ negare beneficium est. Estimemq
virgo virtutem potius qñ voluptatem petentem. Impiissimum dapsi

grenē mconsulta domino Non est turpe cū re mutare consiliū Item
flores ego de remedijs fortuitorū Dubiū est timere quod vitare
nō possis aliis displicere laudabile est Petrus predicti ecclē
via expeditior et domi tutior Intelligē tranquillitatē cē ytē mortē
ne oculi eorū sūt metametra victoriū et ducēs trelege Iste ego de
ex libro nāliū hōnū facile est explicare sitim sanā et rubē non intellig
oia quecūdōme vmquā pdē Michi eni tuenēs tam manifeste vtili
tatis esse qđ peulpam non tūsear in contrariū Dubia res est hois
vita fragilis res est cōtempta vite amore nē lex est tributū qz et
offerūt mātalia et malorū bonū remediū Nulla tēpestas diu durat
celle gito plus hūerint pruriū tanto minus habent tpis Cōtempne mor
tem et oia mala hec facile cōtemnes Magnū aliqđ amplius fare pnt
qui ut corpus ab aia resoluat Ire ego ego libro declamationū Sine ma
lam faciem habet sepe iudicē sūt Non ei deest illis animus sz corruptor
delectans luxurios pcrat Seneca luxurios sq; instent Multiebriū ve
ctor fundamētū ē dementia Ite seneca ad lucilū Qui domū nimis mina
cem habet nos potius minet qđ suppellectilem nostra magna ille est que fit
tilibz vasis sic vite quā argenteis Ner ille minor est quo argenteis
sic vite qua fictilibz Inimica est miloz cūctis et vitijs quo maior est
ipse cui imperat tanto plus instat periculi Ira et audacior rabie et lup
inoſior ira crudelior quamuis habeas Cui vtilitatis cā assūpta ē
tam diu placebit qđ diu vtilis est Fit nunc ut habitz tanq; deq; vide
at sic loquē ut deo tpi habeas audiant Elige illū cuius tibi placet vita
et tanquā illū tibi pp oculos habe uel eu; eodem uel exemplū Magnum est
hoc fabricē rōnis et officiū vt verbis opa cōcordēt Mores monent
qđ nos imus nimis hortamur Non nē vitiū est Fundamētū bone mētis ē non
gaudē vanis Epule crudelitatē generāt ebrietates neruos corpora
ac tremorē libidinis manuū ac pedū depuratione Quanto fiam mi
plures ero qui pauper sūt Cur fiam vbi nec natū putabo Cotidie
morior cotidie deinde aliū pte vite Nam ego quo arestimo vita deest
Quid ait si numerū et mēsurā habes quo loco et ytē mors te expec
tat Hec tibi contra diem mortis ppta moriant ante te vitia Om
nia debes mutare nō telū licet nyru tūpens mare sequit te vita
quocūq; pueris Fugere te fuga loci non admittet cū fugis ad sollī
tudo deponēda et tūc loci mutatio iocūda est Inimicū salutis ē non
cia pcm via qui petere se vestit corrigi non vult Nemo hilaris mor
tem accepit inique se ad illam dū cōposuit Pars magna bonita
tis est velle fieri bonū Quia dei et fortuna mee se concordent nā nō
est cui animus in rēo cuius acta disterdant Animus ille tranquillissimus
ad pfectū uenit qui in eode habitu est quocūq; modo res cedunt
Vivis ocia tibi subito te subito rōi militor enim regēs si rō te repit
et ab illa digredēris quid et quadmodū unūquodq; aggredi debeas
Nec essemus si ista fortuna mea nec esset Cur ipse quadmodū nos agit
et infamiaz que ei ptimus lacrimis amittimus suas in his nō dampnū ee sapi
entē Quis se habet michi pdixit est epla ploti zeuxi
mus silua est mus ca seu rodit Item hēs non predixi habes cornua
nō predixi ergo cornua habes O puerules tepidas quid michi lu
cōria ista cōpetis Quid agam mors me sequitur vita fugit tu ex
tra adiuuas licet dare me aliquid Nitor re q demētia ē cupiditas
dissē mendata tpis egestate sd agere debemus vt mentaneā corrige
a nobis longissime fugaria Vitia sine modo sine fine ppeque na
illis negs finē negs modū est Dolore ergo a te quoq; cor
dilaniant perpetue voluptates extirpa que Eutropii more in hos
nos agitetur vt strangulent in illis morbis in quibus afflictum
quo quis in his plenius se habet minus sentit Omnes tendimus ad

Cronica de summis pontificibus & imperatoribus exdiuersis gestis ipsorum
per frarem martinū ordis predicatoz dñi pape penitenciarium oplata

Quoniam scire tempa summoz pontificū ac imperatoz & nec nō & aliox patrū
ipoz ocemporaneoz qm̄ plurimū mē alios: theologis acturis perins expedit. Ego
frat martinus ordis predicatoz dñi ꝑ penitenciarius & capellan duōis cronicas
ac gestis summoz pontificū & imperatoz ꝓsens opusculū p annos incarnacōis dñi a ꝓmo
pontifice ihesu xpo & ab octauiano ꝓmo augusto. p pontifices & imperatores descendendo usq
ad dieū tpa deduxi inclusiue. In una pagina eo anno dñi q creati fuerūt pōtifices
do pontifices Talia pagina ip̄ imperatores tactū & aut eo pendiosi. si opus fuerit ut scolasticus hys
torias theologis & annis gestis decto l' decretalibz ocurrerit possit allegari. Et ꝓmo sū
mo pontifice de xpo mirum phanti ecclā tres ierarchie ageles obsecutū & ad exemplar illi
⁊ multitudo ecclā circa vicarios ip̄i tā gñā cardinaliū obsequiū ip̄i sūt instituta de ip̄i nōle
& q sūt tales dicendi sūt in ꝓcessu breuit & ꝓnuncianda.

Numer & ipoz ꝓmordial & quāgm
ca vnus Q nica gñā distinguit. Qa dicā ipoz sūt dño ꝑ assidentes. vt epi dicā assidentes
ut ꝓbri dicā insistentes ut diaconi. Epi cū insolēpnitatibz sūt dñi ꝑ assistentes vñ epi soli
nt alios Cardinales kathedris vnit. ꝓbiox nō cardinaliū quib sua septimana suas
inuicem & horis assistit dño ꝑ. Diaconi nō cardinal insistūt ministeriis epi cū papam
duūt eūdem sustentantes deducūt & ei circa altare deseruiūt. Sūt aut epi. vii. sedu
ꝓnutrum ministeriorum videl ostiensis q ꝑt ꝑ consecracōm dignior et alijs & pallei nit. Eps
portuensis Epc albanensis Eps sabinēsis Eps penestinus Eps sē rufine. Eps cusculan.
& ubi epi cuiq vicariū dñi ꝑ indūcis diebz & festis & papius solēpnitatibz i altari sī
saluatoris lateranēsi eccie debt deseruire. ꝓbri cardinales sūt xxviii. inuicē q diuisim
ꝓnumer septenariū sessionis nū ꝑmarchalib eccie sūt tabulati ad celebrū dñi. Sūt vii
sūt tabulati ecclā sī petri videl Cardinal sē. ō. rūbertum. Sē grisogoni. Sē Cecilie. sē anastā
sie. sī laurencii in damaso sī marci. sī martini in monte. Sūt sūt vii alii. sī pauli qui
debēt in altari maiori deseruire videl Cardinal sē sabine sē prisce Sē albine Sēoz nerei &
archilei Sī syri Sī marcelli Sē susanne. Sūt sūt vii ꝓbri Sē marie maioris videl
cardinal sēoz apl̄oz Sī cyriaci in thermis. Sī eusebii Sē pōtiane. Sī vitalis Sēoz marcel
lini & pet. Sī damasi. Sūt sūt vii cardinal sī laurencii videl sē praxedis Sī pet ad vin
cula. sī laurencii in lucina. Sē crucis i ierlm. Sī stephani i celio monte Sēoz iohis & pauli Sēoz
quatuor coronatoz. Diaconi nō cardinales ministrāt dñi ꝑ deputati sē. xvi videl sē
marie in dominica & ille e archidiaconus alioz Sē lucie i carcere palacii iuxta septizoliū. Sē
marie noue Sēoz cosme & damiani pallacii sī adriani palacii sī georgii palacii sē m
in scola greca. sē marie ꝑticus Sī nicholai i carcere sī angeli angeli Sī eustachii. Sē in
maquanio. sē marie i viaiata sē agathe. sē lucie i capite sabuce Sī quirici. Ostiēs
s q sūt cardinales q quinquagintā vnus. Et q sūt. q epi ꝑbri & diaconi suis ministris l' eccie de
clarari. Et q dicendi sūt. q ad dñi ꝑ & deinceps patriarchaliū eccie ministeriū sequenc̄ prędendū
& ad pōtifices q deseruiūt mei prendo a ꝓmo summo pōtifice videl ihu xpo.

Compilauī aut ꝓns opusculū ex cronicis Damasi ꝑ. de gestis pontificū. sē ex cronicis
ordis de gestis imperatoz. sē ex cronicis pauli iohānis diaconi cardinal ex gestis nr̄oz q. sē ex
cronicis [illegible] bobiu sancti epi de gestis nr̄oz q. sē
ex cronicis Gilbti de gestis nr̄oz q. sē ex cronicis Guardi dumanēsis mōachi. sē ex cronis
Cernelii. sē ex cronicis eccardi. sē ex cronis Gotfredi viterbiensis. sē ex cronicis sīs vnit
ex bellacensi & aliqua ex decreto & ex passionib sēoz.

Anno xlii· octauiam augustū nat' est ihc xp̄c filī dei ī bethlē nde egr̄i
ne· g̃· nocte diei dñice q̄ saluator mūd· dñs ihc xp̄c p̄m· & sūm· pontēt se
dit ī hec mūdo annis· xxxii· mēsib; vi· ebd· iiii· hūs eūagliū· Hic erat magnus· q̄i
annoz xxx· hec incepit· xxx· annū· xii diebz eide anno p̄actis· Qui eode anno
reuoluto ꝯsurr̄exit aq̄ in vitā· Et in isq̄n paschā ī carcere ac· ē bēs iohes baptista·
Et ī alio paschā sequēti decollat' ē· ¶ Crisostom' tū dicit sup matheū q̄ xp̄c uixit
plenarie xxxii annis & tantū sup q̄tū est anatolicare usq; ad pascha & dicit
ipm plene & pleuisse· xxx· annos q̄n venit ad baptismū sic dicēs· Post xxx· an
nos venit ihc ad baptīm legē uetere solueturus & post uix ebz annus magnus
& quantū fluxit a natali usq; ad pascha q̄ p̄ dimidio anno apparet tota secūm
ipm xp̄c vixit xxx· ebz annis & dimidio· ¶ Fuerūt ꝯ usq; ad natiuitatē xp̄i
anni· & pleti abada q̄ nulla· c· xc· lx· & hac dōne rōne verbis ann' declinatur
paul' diacon' ī hystoriis romanoz· ¶ Hoc ipo die q̄ nat' fuit tūs ibm de tabna
cuncta fons olei cita emanauit· Ac p̄cōtū die largissimo imo fluxit· Tūc
& circul' ad ip̄m celestis arc' circa sole apparuit· Tūc & statī utr' ugo pepit illa
statua aurea corruit q̄ in romuliano palatio· romul' posuerat dicēs· Non ob
dor donec ugo p̄iat· ¶ Anno & dñi xvii· pylat' fact' ē p̄ses ī iudea· Et anno
xxx· iohes cepit p̄dicare baptīm penitētie· Anno aūt xxxii· ide iohes decollat'
est· xii die anatolicare dñi venerūt magi ihsm· ¶ Eode anno q̄ nat' ē ihc
cū ioseph ī egyptū q̄ in ydolū ingrediente corruerūt ydola egypti uix unū unū ydolū
Et sic tradit nō fuit ī egypto templū ī q̄ nō ruit ydolū· Et ī septimo anno sue
anatolicare sue de egypto reuocat' ī iudeā· Porro dī fancia saluatoris
& de ejb; ei' ad baptīm nō legit' in euāgelio n̄ q̄ lucas dicit q̄ duo dēn' remansit ihc
& p̄ deū in templo inuenit' ē sedēs in medio doctoz ī templo· ¶ Legit' tū ihūs dī fan
cia saluatoris q̄ ihs fugiens ī egyptū cū sua una palma recubuisse bēt
ugine matre puer fame laborante ad p̄ceptū p̄m se palma usq; ad
terram inclinauit & p̄ collectōem fruct' ip̄i ad p̄stitū stetit palma se erexit
Et ea fugiens ioseph ibide exp̄cepto p̄m ihm audacia fonte p̄duxit
legit & ibid' q̄ ī eod' nocte ī ore cuiusdā spelūce hospitati fuisse eadē
spelūca duo ī manusim dracones sūt· egressi· Ad q̄z cunctū dū bēa ugo
& ioseph nimio timore concutiunt ad p̄ceptū p̄m ihm dracones cū oi mansue
tudie inclinatis capitibz dextra pedibz· Et q̄ & vii leo ī ip̄o itinere adue
nientes ubi ī egyptū ip̄i obsequiosius fuer· Xp̄c baptizat' h̄ eade die
uero magi adorauerūt reuolutis annis q̄ xxx & hac eade die reuoluto dñi
xp̄i cū figit' Et eode anno mense augusti· ¶ Iuuenes ꝯ nat' sūt ī vitā
tua die stephan' lapidat' Et de saulo paul' efficit' & post passionē dñi
anno septimo bēs petrus apl's filius ioh̄is p̄uincie galilee de vico bethsaida fr
andree cepit sacerdotale cathedrā ī p̄bz octo annis q̄tuor· ubi p̄mā
missā celebrauit dicēdo solūmō p̄r noster· Deinde venit anthiochiā xxviii post
nat' xp̄i ubi cathedrā adept' sedit annis vii· & de uenit roma ubi xxv
annis mensib; vii & diebz octo pontificatū cepit· Hic scripsit duas epl̄as
q̄ canonice nōiant' & euāgelium marci q̄ ei' audit' fuit & filī de baptismo·

Hic ꝓ fec ordiacões inse septbr epos ꝓbros dec ꝙ diaconos vii. Anno ꝙ dñi xl. mlis ewagliñ scpsit. Et anno xl mi marc ewglñ edidit ꝙ fames valida fuit. Fuit multo ꝓ apls petrus apolinarē mutuo rauennā q tūc ītyalia ꝙ magnidine ꝙ appli fregia ꝓ roma famosior erat syrū papiā marcū nō nrīe suū ꝓ ꝙ ītyalia ecclesie scpserat ewglīū ad egiptū destinauit qui alexandrie ꝓmū fundauit ecclīam. Visit ꝙ ingallias adplres ciuitates plres discplos suc scm samaritū potentianū aurelianū ꝙ marciale q d fuisse de septuagīta duobz discplis ꝙ alios plres ꝓdiuisa gallie loca ꝙ ciuitates pau l'ū sicut ordinee ꝙ actibz aplor ꝙ appllonē audita roma vēiens ēgr verbū dei reū publicā induxit ut cū ēpīs de ubo nre tractaret ꝙ sanctū inuocaret urbi de signis ꝙ dignis ꝙ de sctitate ipī. Conturbatus quo magn fiebat ad ipm de domo cesaris. Stā ꝙ neronis ministrator seneca ꝙ valde familiaris extitit. ita ut cū ore ad os sibi loq̄ nō posset se eplis militaret. Dn ꝙ paul' tora nerone dixit signū mūdi ꝓpīe resoluēdā iussit eis q ipm credideratīgne cremari paulum nō tamē ꝙ maiestatis - reum sdm humanas leges capite crūciari. Fuerūt ꝙ discpuli bī pauli apli viri egregii ꝙ illustres timothe-us. tyr. trophim nectim multi alii qs addiuisas ptes mūdi ca direxit ꝓdicatōis

Beat petr apls ꝓmi instituit aīa paschā dñi q diligentissime tenuit ꝙ aīa natalē tres ebdomadas ꝙ cīrca ipsum ab oī vano ꝓpo ītitauit uenīari memoratōe ꝓmi ꝙ sedi aduenit dñi nri ihu x. de qr pontificatu ꝙ morte ipor scribit gelasi ꝓ dicens. Dca romana ecca nulli synodos ītitutis ceis eccīs placa ē. sed eccīe catholica uoce dñi ꝙ saluatoris nri primatū obtinuit dicentis. Tu es petrus ꝙ sup hanc petrā edificabo eccam meā. Cui data ē societas basilime pauli apli q nō diuisa hodie gaudet. Si uno tpe eodē die in urbe roma cū petro beate fe rone agon martir coronat est ꝙ pariter ꝓdcm romana eccam x duo secrētā-ac ceis urbibz tm uno mūdo sua corpalī plencia ac uenerando triumpho pau lerūt ꝓ fide ꝙ romana sedes por ē oīm dignitate hic antiochena sedes por sui tpe. Multi sunt aūt petr ꝙ paul' vno anno neronis petrus qdē in via au relia ibi sepult uidē palatū sceronianū in vaticano v kl iunius ē. paul' uō ad aquas salvias in via hostiēsi. Hoc tpe aūt cornelii ꝓ greci furati sunt corpa a plor nr ipa in grecia deferrent aperabāt ꝙ demones ydolis habitantes diuina coacti vocē clamabāt. Vix nomina sctorū dei nri auferūtur fideles si intelligētes de aplis. Infideles uō desiis dus ml'tudo aduna ta fidelium ꝙ infidelium illos ꝓsequī q videntes greci ap cathacumbas aplor corpa in puteū ꝓiecerūt ꝙ a bō cornelio ꝓ sunt inde erepta. ꝙ cū in dubiū uenīret q eorū ossa petri l'pauli ornatibz fidelibz ꝙ nemoralibz duobus responsū ḡuerūt q maiora ossa sunt ꝓdicatoris minora uō piscatoris q cū p bēs sibi elegit ordinat cū hāc eccīe potuisse ꝙ secundo uel q eccīe utrūq; ossa collocasse - -

Linus ytalic de regione tuscie patre eculano sedit annis xi. ꝙ dies xii. Hic ex pcepto bī pet apli ordinatus ut mlī in eccīa uela capite tegeret. Hic martirio coronat est sepultus vaticano uic corp bī petri kl octobr. Decr q de cathedra romane eccie dilectio ꝓ curam suū q lucꝙ

eccl' nō sedēr' ꝓpontifices sicut sūm pōtifex coadunatores q̄bꝫ iuncta sua bēs petr' unā cōdidit eccl'iam cui ꝓdispēsacōm ip' nō tm ecclām ꝑdicatōi uacabāt ꝙ ꝓcātu ad ūcte doctr' meruer' i cathologo pontificū pon· Clemēte nō ipe bēs petr' successore suū sōstituit· Iste bēs pontifex cū dēmones effugaret· mortuos suscitaret ꝛ i mūdicia a tua mūdā facer' ꝛ multos baptizaꝫ ꝛ cū ꝛ sacrificiū ꝺ sul' q̄ ip'm capitoliū tibiam a dēmōe obsēs. Sacrificia ꝺ sul' cōdēs ꝺ magicis artib' fieri ip'm duōbus pedis affixū decollauit· Et huj corp' ei ꝑmo fuit i vaticano sepultū ꝑtū ag̃ hostiēs epo cū ml ta sollēpnitate cleri ē deportatū ꝛ iecta maioris·i· sū laureū rediū ---

Clectr' cōne rōan' de regione uico patio equitans sed annis xi· mīse· i· ꝺiebꝫ xi· ꝺ ꝓcepto bī pet' xxv· pbros ordinauit· i urbe roma mīse decēbꝫ sepult' mīe corp' bī pet' in vaticano· vi· kl' maii ꝛ cessauit epat' diebꝫ xxxv· ---

Clemens nacōe rōan' de regiōe celio mōte expat' tiburtino sed annis ix· mīsibꝫ v· diebꝫ x· hic dū multos ubiq; xane sēberet religiōis martirio coronat' e· ꝺ eccl'ias dū regiones diuidi notarius ꝙ scita mārtiū mīq; ꝑ regiōe sua diligenc' ꝑquir' hic ꝙnus abūo pet' ceō ab eccl'e tū coegit limū ꝛ cleri ad se pontificū ꝛ uita ē ipe ꝑ ꝑ petrū ꝑfectōem ꝛ eius uōc ꝑgēdū vū ipe scribit i epla ad iacobū ierosolimitanū diēs Sumo pet' xpi ꝙ fuit mag' ꝛ immē ꝑsecut' i uenit fratrē pōit' aphensa· mam mus sue dū· fides hui' clemēte· epm urbis ordino ꝙ in ab uncio usq; ad finē comes uolbi fuit· Cui ego ad pedes, pedēs declinare kathedre honorē respōdit· Tu peccata pe ricli tuōes signis kathedra· Cert' scio ꝙ ampli' ꝙ ip'm deū uelut i fluctib' pōtū cū possis uuare sb̄ effugis cui rūm ꝛ sideru cōm hūs ū ꝺ i cōmune expedit' pudens hui' corp' ecclā ter sonā vbi exilio relegat' fuit ad i mare· Pontiū pietū diuulgat sup' ul'os amor' crudi mari abūo loco recedēte ab̄ cyrillo morauor epo ꝛ pe ne oīum salutor' ap'lo domui' repti delatū ē ipe ꝑ nicholai ii' roma i eccl'a sū clemētis ꝑ ip'm ꝛ ip'm rōan' honorifice reduct' i q̄ eccl'a bēs cirill' ꝑ paucos di es die claudens extremū cumulat' miraculis coruscando ·

Anacler' nacōe grec' de regione athens expat' antiocho sed annis ix· mīsibꝫ x· ꝛ cessauit epat' diebꝫ xii· hj memoriā bī pet' instituit ꝛ apposuit seu alia loca ꝺ epi tradens sepulture sepult' ē mīe corp' bī pet' in id' iulii· hic ordinauit vii epos eccl'as vii comā mitrat' n barbā· Deinde facit eusebi' i cronicis ꝛ dicit ꝙ anacler' ipe ꝙ ꝛ eccl'. hj damasus ip' i cronica rōanor pontific' ꝙ scribit ieronimo pōit eos duōbus ꝛ dicit ꝙ eccl'as fuit nacōe rōan' anacler' autē nacōe grec' sed solū autē i hj hj ꝛ ip'li bus alijs· Cronica eusebii dissentit ab illis cronicis hj ꝛ bēs pontifex ꝑ ep'lam sua omnes fideles monuit ut pbri ꝓcūs honorēt dicēs q̄ do sacerdotes nō debēt uexari ꝑ por tari atq; abōīb; ne ueram uoluit nō pbri qui sacrificāt testes dei haberi nisi epi ut duo ꝑcē sacrificare probentur ·

Evaristꝰ nacōe grec' exp̄ patre iudeo nōie iuda de uicinitate bethleem sed annis x· mīsibꝫ vii· diebꝫ ii· ꝛ cessauit epat' diebꝫ xviii· hj martirio iuncti urbe rome duōbus ꝑ bris ꝛ vii diaconos ordinauit q̄ custodiret epm ꝓdicantē ꝑ totū ne errores q̄ posset ꝓmoueō ab eccl'ia ꝛ hic i sepulcro epi ab illo duumo detrahēt' ab illi diaconis Constituit ꝛ utrumq; aperiebꝫ publice ꝑpōsēt ꝛ deinū ab sacerdote bī dicat'

sollēpnit. hi martirio coronat sē ꝓsecutōe traiam q̄ sepult est nix corp bī pet

hi agit apparitiones ysti

Alexand nacōe rōan expatre alexandro de regione Cmuaricano capitaur sed ānis viii. mīsib v. dieb vi. t cessau epat d xxxv. hi ostitut aq̄ al ꝓsionis cū būdia t bitachis hōnū alpi. hi sb adriano ip̄atore missus ē car cēm t hīmes p̄fect urb q̄ eū cōdidat acp cuicā pbr t theodol diacon q̄ cū pp̄al eūdem t cū plīb alis diuis penis afflati mīrtirio coronat Allexand aūt pp̄ tē tula nūmana sepl̄e p̄ t eccl̄as sē sabine ē tūllat hi ob memoriā pallios xi canone addidit. Ꝑ die q̄ patet nūp hi ē corp ineū hi statū ut nullo ep̄o ānno aq̄ mixta misceat adde signāda vnionē x. t ecce t hoc oblatō fiat exanimo t modica cōmixtione dicēs hi oblatō q̄ro p̄ciosior tacto ratior alba quato verior sacro potior

Sixt nacōe rōan expatre pastoris regione vialata. sed ānis x. mīsibus d xxi t cess d. u. hi statuit ut dicat sēs sēs sēs sabaoth. t mista t mistia sancta nūc gēt n amittis. Site foris portā apli decollat sunt ubi dūs appuit petro dūe q̄ vadis. sepl̄e ē t nauicano nix corp bī pet Hui tpibz dū seuīēte in ꝑsecu cōe xanox paucissimi tuēnt q̄ se dicēt xanos xaus t gallia poscēt abz ut ip̄i aliq̄ unū duxēt q̄ pene tā extincta lucēna fidei reaccēdēt nusq̄ pegnū ep̄m gnē rōanū ip̄i ples t alios allocando ꝺ pegnus mīas ad fidē dūi ibid martirio co ronat. hic statuit ut corpale ū fiēt ex serico li de purissimo lino tepto ū rancto et ut mulier nasa sac altaris t pallas ū tangēt. hi t statuit ut ꝺ cēt ep̄os vocat ad sedē aplicā redies ad ecclām suā. ū suscipet ū cū lis papalibz. hic sepult

Thelesfor nat ex anachorita. sed ānis xi. o. mīb xxii cessau d. vii. hic statuit ut vii ebdoadis ānī pascha ieiunū celebret t nullā ānī cētā nulli ꝓsumat cātē t ut cū cātu ymnū angelicū ānī sacrificiū t natali dūi cantari cres nus sas cū gla i excelsis do. hi martirio coronat t anacleto nix corp bī pet sepl̄e Sexte ānī ebdomadas ieiunū plene ieiunād maxīe clicis p̄cip dicēs sīc dilecta de cē uita clicos alacres ꝺ iūlacione ista t ieiunū d. cē dilectī. has ergo vii ebdo madas omis clia a carne et deliciis ieiunēt. Tres missas natali xp̄i ī nocte t pmā pullos cantu p̄mūnīte media nocte. qui xp̄c i bethlē nasci dignat ē. sed am lu cescēte aurora qui xp̄c i cunabilis a pastoribz ē adorat. Tertiā missam hora diei tcia. qui illuxit nob dies redēptōis nre. hi martirio coronat t sepult ē apd scm petrū

Yginus nacōe gr̄c de athenis cui genealogia ū i ueīt. sed ānū. o. m. d. vi t eccl d. ni. hic posuit t gd dedicat. hi sepult ē tecta bī pet hic statuit ut nul patri l patrina suscipiat. leuatū a fonte baptismi filii t confirmacōe t eadē tractāde hi martirio coronat hi statuit q̄ excepto rōano pontifice null ineccl̄ia audiat cēm ep̄i suę p̄uīcie ū eū odempnīcā i ꝓspectu ep̄or ꝓuīcialiū suor

Pius nacōe yalicus de ciuitate aquileia ex patre Rufino sedit annis. xi. o. vii. d. xxi t eccl d. xiii. hic ep̄a tu hmes libīū sepli q̄ mādatū reliq̄t ut resurrectōnica ū celebret ī die dūica. hic statuit hic tici veniēte ex iudeoz hesi suscipi t baptizari. hi fecit or diacōes q̄ mar tirio coronat sepult ē nix corp bī pet ī vaticano. hui xp̄e policarp ep̄c e phesum johis apli discipulus roma venēs multas ab hereca labe reuocauit

qui valentin & cerdonis fuerãt doctrina corrupta ¶ Hus tpribz fuerũt rome sãctissime due vgines porcia & pxedis · Ls aũt fuit pdcs limes ide& tpe epla sua de nõstrat dicẽs · Istis tpribz limes doctor fidei & sãcte ecclie exulãt ter nos Et licz nos pascha dñi die dca celebrarem⁹ · Et q̃da die dubitarẽt ad corroborandas nãs eox erd limeri angle dñi ihesu pastoris auctte & pcepit ut pascha dñi die dñica ab oĩbz celebret⁹ q̃ nos auctõe pdicti⁹ pncipis fundam⁹ ·

Hmeterus nacõe syrus exparre Jolse de uico murca sed ãnis ix · õ · m · d · & ccs · d xv · Hic statuit ut clic nõ nutriat comã n barbã ut hẽret coronã i mod scule · Hostiarius ut eps · secrii nõ debeat n ad mmẽ ẽbz epis · sla & apli sue ipe allegat⁹ hs sanxerũt · Si aũ archi eps · secrii & oĩs pñcales epi debẽt ad eccl̃ sic oĩs tenent⁹ et obedire · Jte statuit ut si aliqs epc hẽ aliquid ergã suũ archi epm nõ alias ẽ de fendũ n ad pmatẽ l ad sede ap · hs sepulc⁹ eius apĩa tenõe celebri · hs & statũ ut nulli archiepi pmates l priarche nõ ẽ n ullo q̃ pmates tenent · cũ tres epos q̃z epos apli ul successores eox regulariter priarchas l pmates constituerũt sine metropolitanum noscent ·

Sother nacõe cãpan⁹ exparre · cordio de uicu tarc finde · sed ãnis xv & õ · m · d xxi · & ccs d xii · Hic statuit ut nulla monacha pallas sacras cauger⁹ n nec sũ ponet⁹ tecta scã & nec uelũ porcoꝝ · Statuit & ut legrã nõ hãeat uxor · i p sac dotẽ fuit bñdicta · & panis fuit sollpuit⁹ tradit⁹ · Aparatus hs custodiã cautes ut ers pricul q̃ solet ẽe ma mortuũ attingẽ · Hic mirio corõat⁹ sepulc⁹ ẽ i vaticano tecta scã petri · ¶ Hui tpribz karchasius ge hẽns exorti fuit q̃ asrigia & pncia nomine & origine hãuerit notari fuit · hu spũ scm n aplis n alius dant⁹ ẽ asserit n tñ ipis quoz actores fuerũt Montanꝰ prisca & maximilla ·

Eleutherius nacõe gr⁹ exparre habitudio de opido nicopolis sedit ãnis xv õ · vi · d · v · & ccs d vi · Hic accepit epla a lucio rege britanico i xãi pei mandati fiert & hs firmauit ut nulla esca q̃ fieret uitiat⁹ a xãis repudiaret⁹ nisi fidelibz q̃ rõabil & humana ccr · Cui tp⁹ misit duos regulos uiros uidelz fugasiũ & dimanũ q̃ rege pdcm baptizauerũt & plin · Erat tũc i britania xxvii pontifices · ydoloꝝ · qui flamines uocabãt⁹ · aut qui archiflamines tres erant⁹ sipda scã demãdat⁹ · a dato apli nouam flaminis constituerũt epos i archiflamines archiepos · Hic q̃ apli firmauerãt · suo decreto reuocauit ut uidelz a xãis nulla esca repudiaret⁹ q̃ rõabilis ccr & humana · hs mirio corõat⁹ sepl ẽ i vaticano ap scm petrũ · ¶ Hui tpr apolinaris hierapoli & dionisius corinthi clarissimi hui⁹ epi · ¶ Hic & hes poscifex statuit ut nulli a suo gdu decẽs n pmũ ccr accusat⁹ asserẽs q̃ dns nr ihc xpc uda tuũ ẽe sciebat · sic nõ ẽ accusat⁹ a deo dei & apls egit p dignitate uniũ cui scã ecclia uenerat⁹ ·

Victor nacõe afer · exparre feluct · sedit ãnis · x · õ · vi · d x · & ccs xii · Hic statuit scm pascha · die dñica celebri · hs ad sacdotũ i tra gacõ de cetum pascha celebrare · & ciliũ celebratum est · aut hic hec scribit⁹ i alexandria palestine cui nũc fuit ipe papa victor ¶ Marcius priarcha iherosolimoꝝ

pascha

nõ ut sacerdotes nutriant comam n pascha die dominico celebrent

nõ clerici nõ nutriant comã

nõ legitime nec ecclesie mos habita a pontifice

nõ hic de hac ecclesia nec ordinis assertor sum hec nec sanctus hic

al theodosius

Theophilus quoq; cesaree ꝯ hyerusalem epc lugdunen ve statutū est ut sp die dnica pascha celebret obseruata xuiii luna usq; ad xxi Oriente tē cū epi asye ꝯ orientis cū iudeis pascha celebrabāt. Hic constantinꝰ nō necessitate fecerat q̄q; hoīes siue ī flumine siue ī fontibꝫ nūc in nomine ꝑsone ꝯ essentia trinitatis baptizarent. Hic sb sereno ꝑcepe maro coronat septē ꝯ ad scām petrū ī vaticano cui festū agit v kl

Ephesum nacōe roān exparc abrāmio sed ānis xi. Augustinō vi. d. x. ꝯ ccl. d. vi. Hic constituit tp̄e sancia oīm clericoꝝ ꝯ laicoꝝ fidelium ut omis ānis ānoꝝ. Eucaristiā ī die pasche accipe deberēt ꝯ fecit statutū ī ecclīa ut oīa vasa altaris cēnt aurea l stāgnea sepult est ī cimiterio calixti ꝑ via apia. Eo tpe alexander epc cappadocie cū ēt deuocōs ierosolimā venisset. uenere adhuc. Narcisso eidē urbis epo m ecrate semul ꝑ tūc moriente ide alexand ī epm ꝑ reuelationē ibid eligit. Hic ꝯ Zephyrin statuit ut pmarchia ul ꝑmat ul metropolitan sedē actaci epi sicā nūq̄ ferant nisi prius fuia auctoritate aplica ꝯ ut ordinacōis plitoꝝ lectiarū tpe statuto ꝯ ultis cocā stāntib; collēpnit fieret de appabatis ꝯ doctis uiris . . uita et doctrina

Calixt nacōe roān exparc de meto de regione urbe rauēnata. sed ānis v. ō. ii. d. x. ccl. d. vi. Hic fec basilicā sce marie trans tiberī ꝯ dedicauit ecclīa nūi ꝑoꝝ. Hic fecit cimiteriū ī via apia q̄ nūo uocat cimiterū calixti ubi q̄ plima ul tricudo nūm ē sepultura hyppolyti cornuat septē ī cimiterio

Vrban nacōe roān exparc pōtiano sed ānis viii. Cerdo suo hymi epc ps apostoli Sino mendio rōana ecclīa est et sim sua mang sedis hanc ā flumine hyspra est

ō. xi. d. xii ꝯ ccl. d. xxx. Hic de regione via late fec multa sacrata oīa argentea ul aurea l stāgnea ꝯ ornamenta ul eos ad baptismū ꝯ ꝯ valerianū nobilissimū virū sponsū sce cecilie q̄ cū ip̄o ad martiriū palmā ꝑduxit. Hic urbanus gnē nobilis abiit fancia ꝯ beate abbatissē ꝯ castitate ornata ꝑ cui de adhuc seniēte successit calixto ꝯ ꝑ q̄ dignitatis officiū ī tm cū laudis ador nās multos ciens ꝑ clerū ex urbe ꝯ a fidelibꝫ clam reuocat dū ꝑdicatōi ꝯ baptizatōm fideliū ī subiret capit ꝯ ꝑ carceris spaloris decollat et pub cod. alibi ro cenh tabulario et valen

Ponciam sed ānis v. ō. ii. d. v ꝯ ccl. d. x. Hic nacōe rōna exparc calpurnio porcat fuit in exiliū ī sardiniā insulā marturio coronat. Huic bēs fabian addixit ꝯ ianū roīa ꝯ sepelit in cimiterio calixti via apia. Ponciano de successisse curiat ꝯ ꝯ sedisse uno anno ꝯ iii mēsibꝫ ꝯ q̄ de nolūcatem cleri cellit de ꝯ ꝑ aurigeres ꝑstituendo ꝯ exercitibꝫ ingū q̄ roīe bap tizandi agēpiā cōtendo ī est ꝑpe in kacalago pōtificū debat. n. pliq cū nō ꝯ ꝑ deuocōm ꝯ obdelectationem ingū papat dimisit ꝯ ꝑ ipe ego exules cū ēgimbꝫ miro fuit coronat sicut legit ī legenda ēgimi . .

Hyeros aurigen nacōe grec sed ānis iii. ō. i. d. xv ꝑstituit ut epi de sede ī sede nūsterii possēt ꝯ hec gesta mirū scripsit hyppolyto marturio coronat se

Fabian romān nacōe exparc tulc est ī cimiterio calixti . . fabiano sed ānis xiii. iii. xli. d. xi. ꝯ ccl. d. vii. Hic fuit de regione celi montana. Iste fabian cū q̄da loco cū annuis sinis reuocat ꝯ ꝑ de fructo accessib

Iste diuisit regiones diaconis et fecit vii subdiaconos qui sptm notarios diligenter ut gesta martirū ī integrū colligerent et ut ea ānuo ī cena dñi conscripta ordinata martino coronat v. kl februarii. Sepultꝰ est ī cimiterio calixti via apia.

ad ꝓlin q de fun ꝑ electõe rẽtabat rei exitu exp̃ens lbum candida colũba de celo descẽdens sup capd ei resedit dicẽs rome epc ordiabis q sic diuinit electus ttacti vn notarios ut gesta mrtm scriberẽt. Fuit oĩ ano incrna dñi sccc lxxx ma yarturio coronat sepl̃t e memorio calixti. Slouacian hẽc pbr ecce ro mane ambiens epatũ hẽc factũ qde decũ q sciũ murbe qe roma celebra cũ est hã epom. Ih cũ senectus lapsis spem venie denegabat bũ ioĩlio hi negba do statuerit ut lapsis nũ dare nemi ꝓnuntiẽt dñi ũ ꝓ ꝓnam reuertant ...

Cornelii nacõe rom̃is exp̃at mutino sed ãms u ℊ n d x. Hostituit ut lectores sint lente pcta cũ intrare p̃sbr. Irogat inuisa lucina corpa bẽti pet ꝑ pauli de carcere ad lucina corp bti pauli ponit i pdio suo i via ostiẽsi bti aũ pet corp bis cornel po sunt uxr loc ubi crucifixus est i templo apollinis i uaticano palacio neronis ꝓ sumbere

lucine Vrbani nacõe rom̃is exp̃at porphirio sed ãms. Decio martirio coronat ... nu ℊ n d xiii. Hostituit ut duo pbri ꝑ tres diacon semp sint cũ epo ꝓ ihũ erro ris ꝓ pnã i exilio fuit demũ ad ecclam suã reuꝑ analeriano capite truncat est.

Sotheris nacõe rom̃is ex pre iuliano sed ãms iii ℊ ii d xv. Hic hostituit lectores ꝑ leuitas ne ste sacm cotidiano usu ñ uti. Hic dñi milros gemitũ uirilis ꝑ milra corpa uirum sepelituit apliens ꝓ ꝑpli ydolor ruina q̃ i pcinct euadens de mu sam celebrant in sua sede decollauerũt ...

Sixte nacõe grec exp̃at sophor sed ãms ii ℊ iii d vi ꝑ ccl d xxii. Hostituit ut missa celebr sup altare q̃ p̃ana ñ fiebat. Ih cũ felicissimo ꝑ agapito decõ p̃sentia ca pite cruenti sunt. Q̃ bis laurenci ꝑ ypolit cũ uiris alus q̃ martirũ secuti sunt.

Dyonisi ex mõacho cui gen ñ innotuit sed ãms ii ℊ iii ꝑ ccl d viii

Felix nacõe rom̃is exp̃at africano sed ãms ii ℊ x de regione capitauri ꝑ ccl d iii. Hostituit sup memorias martirũ missas celebrari. Ih fecit basilicã i via au relia miliario ab urbe ubi q̃ sepultus est.

Eutichian nacõe tuscꝫ exp̃at mutino decollatus luna. sed ãnis viii ℊ x d iii. Hostituit fruges sup altare ꝑ benedicẽ budicẽt. Ih scribit ꝓ ꝓuisa loca tricen tos xlu martires manu sua sepeliuit. Hostituit ut q̃cũq; ꝑ exilia de lubr martir sepelirẽt sũ dalmatica colobio purpurato ullacen sepeliẽs. Ih martirio coro natus sepl̃t est. via apia i cimiterio calixti viii kl aug.

Gayus nacõe dalmatic ex gẽte diocletiani exp̃e gallo. sed ãnis xv ℊ iii d ix ꝑ ccl d xi. Hostituit ut ost ordies i ecclã sic ascendent ut si aliq̃s dignꝰ fuisꝫ ꝓ hostiam lector exoritus. a colic subdiacon diacon pbr deide epc ordinaret ꝑ minio coronat ꝑ via apia i cimiterio calixti sepelit. Hostituit pagenos ꝑ ecclas uanos ñ posse actare aut nocẽ i ea macõs i ferre. Ꝑ statuit ut nemo epm aut reliq̃s clicos apd iudices solutes actiõe ꝓsumat. Ih fugiẽs ꝓsecutiõe diocletiã i cerpias ascendo minio coronat q̃ sepl̃t via apia i cimiterio calixti. Ih rome regi ones diuisit diaconib ut gesta martirũ ꝓ q̃rẽt ꝑ scribent. Ac ꝑ alia negocia ꝓ actarẽt. Hic ꝓpm statũ fieri iubet urbib populis ita tm ut q̃cũq; diffinales ... ꝓ singlas ꝓuincias exorte fuissẽt sp ad sedẽ aplicã referret. Ih ẽ hystoricos eccl̃iam edidit debi dei i carnacõe plenã fide catholicã scriptrꝫ ...

Marcellū nacõe rom̃ exp̃ce p̃fecto. sed ānis vii. õ. u. d. xxv. t cess. exat ānis vii
mēsib. vi. d. xxv. Hic de regione capuani diocesano ipatore aplius t̃ cessus posuit y
dolus p̃ ea synodo fm̃ campania apo ore plurimos coram. clxxx. epis t cūe aplus capue
ñ ñ talacio t duc̃ pniam egit dicēs se pcalle. Cui mat diocesan ipator fec eū decol
lari. q̃ sepl̃z i cimit̃io ꝑcalle una alaria mirio coronar. Cui mirabat ait bēs mar
cellus marcellū pbrm q̃ seqũc ip̃m ip̃m ꝓ fēs z ne p̃cepū diocesanū demolacõe
ñ adipler. Postq̃ aut bēs marcellus decollat fuisset t corp̃ ipi p̃ egnatia dies
iplatea iacuerat i exe uplū xanis marcell pbr nocte cū pbris t diaconib⁹ cū
hymnis t lucina cū ꝑis sepelier illd. Hoc dco t̃ uenit. q̃ cū se t̃ silio epis in
dicādū posuiss dicēs sepatū ad oīa obedire q̃ q̃ ip̃o uerēt illi respōderūt ab
sit ut sūm̃ pontifex ab alq̃ alio iudicet. Legati t negati t pecus mat̃i
us. Et q̃l aplor aut fuit illū iudicare. Hi egressus foras fleuit amare. Cui
dic ip̃o colligē cām tuā t oꝛ p̃ce te ip̃m iudica. Ad q̃ marcellus ob tell̃ q̃ y
dolatre iudico me deponed. Anathematizo t q̃ cap̃ corp̃ meū cōdiu sepliare. Et
flens dix̃ hen me. Anarū me corrup̃ t ñ potui miser deco remanē. Sic ꝑgens
ad diocesanū p̃ces se xanis cū claudio t q̃rto capitalē accepit suam t cū
corp̃ ei p xxx d iacuit. i hūatū nocte apparuit i uisione bēs petr aplus marcello q̃
papatu successit ei dicēs. Marcelle dormis. Ille cui dixit q̃ s es dñe respōdit. Ego
sū p̃nceps aplor. Et q̃re corp̃ meū i hūatū ñ sepelis dans ei t̃elligē h̃ dām de cor
pe marcellini t addidit. Sō legisti q̃ ois q̃ hūiliat se exaltabit. Deinc̃ mlti
se hūiliau. q̃ se t̃ digñ sepl̃ture iudicauit. Vade g t sepeli eū nix̃ me ut q̃ multa fica
uit gra ñ diuidat sepl̃tura. Dub̃ l̃ ꝑr i hyspania pall̃ e. ses uucer̃ leuca ap
valencia cui corp̃ p̃ ip̃m i pet̃ sarracenor tūsportau̇ t ip̃ūcia adloc̃ q̃ dr
cauer q̃m uc eccl̃am t pdā scī corp̃ hūc fres p̃dicatores sicabipis frib⁹ uenerat
Marcell nacõe rom̃ exp̃ce būducto de regione via Cap̃ctum ꝓgnum
lata. sed ānis v. d. xii t cess. d. xxv. Hi⁹ statuit. xv. cardinales i urbe roma ip̃
bapcū t sepl̃as hom̃. Hunc p̃cepū est amaxeno ipatore ut q̃ duc sacticate
nollet. munera t natalia custodiret. Noctu uō ei clia ediuenit cū d stablo. Et
cū secuss donū lucine t̃ecta t̃ uiolata. q̃ axeda turbat de ecta stablū fa
ciens ip̃m ib custodia puo ut custodiret. Natalia aut reclusis ibiq̃ de funct
i cimit̃io ꝑcalle una salaria sepelit.
Eusebi nacõe grec ex medio. sed ānis. ii. õ. u. d. xxv t cess. d. vii. Hui⁹ ꝑr
tuenta e scā crux ierosolimis sic i uuit i decr. de. d. m. c. crucis.
Celades nacõe afer. sed ānis iii. d. viii. õ. vi t cess d xvi. Hi⁹ statuit cū
ulla rõne agēt iemuū die dñico l die ionis q̃ ei dies pagan q̃ sacra iem
Silues nacõe rom̃ exp̃ce ruffino. sed ānis. xxii. õ. x. d. xi t cess d. xv. Hi⁹ p̃cepto t̃ncena birhime congregata sūt. ccc. xv
iii. epi catholici q̃ exposuerūt fidē catholicā t̃ nicena dcta statuit. Hic
bapizauit stacium ipatorē valida seglons lep̃ ꝑfusū. q̃ stati alep̃ mūdat
i. Eode q̃ ꝑr Cōstantin augut fec basilicā bēo lauꝛcio uiri via tburtina
t agro uerano sup̃ hayenarū orpe t uscp̃ ad corp̃ bī lauꝛcii fec gradus

ascēsionis & decensionis in quo loco structe crypte & exornate marmoribus porfireticis & desup inclusio argento purissimo. Ornau & cancellū qui pensat lib' cc & am ipm locū in crypta posuit lucnā de auro purissimo. am corp' bī Laurēcii fec pharaticas argenteas cū delfinis. Construxit & unc palaciū lateranēse saluatoris nr̄i eccliam xii cophinos ex reliquiis humeris ad fundamenta deportādo q' eccliam consecrauit ee in toto orbe matre eccliar & construxit & eccliam s̄c̄ brīor apl'or pet & pauli q' aur argento & lapidibus pretiosissimis exornauit & dedicauit. Siluest nō ip' p'sulatū ante stauit masculū & fluctū audeis aperire matre helena & sca trinitate ante presbiterū e. in q' fluctu p' multor' labor altitudinem & p' trium a bō siluestro resuscitationem helena cū omnib' nobilib' ad xp̄m fuit. Cui die cum draconē vi. ō. hominū flatu suo interficeret ad q' scs siluest p. c. & l. gradus cū ppbris descendēs sca trinitate & signo crucis ipm ligatum ereis portis exclusit & usq' ad die in die nudicū seruis obtinuit. Hic siluest constituit ne ullus laic' cuiuscūq' clerico audeat inferre & constituit ne diaconi dal matic' uteret. Sz hic constituit in sacrificiū altaris in mensa nec nisi panno cancto celebr'. in cuius mensa extra portatio sic corp' dñi nr̄i ihu xp̄i in syndone linea sepulti. Hic quib' mirabilē gentes in xp̄m crediderūt. Deus hyberor' pectora nudā mirabili lauā abeis capta nūcia. Silr̄ mydia & duos prios annos xp̄e annunciatur.

Marc' nacde romanus exp̄it p̄sto sed annis. v. ō. viii. & cess' d. xx. Hic constituit ut epc̄ hostiem q' ip̄m consecrat palleo uteretur. Hic nullus nacde roīn exp̄it rusticus sed annis xi. ō. v & d. viii. & cess' d. xv. Hic constituit ne ullus clic' ad cām in p̄sb'. ducat' in secta sepulc' communio et hypodiaconi ministerio crucis adorare. Tpr hic celebrat & sacrificium. Sicena crucis cor & decē decto epor' tuq' dānata e. hēlis acrii q' asserebat filiū minore ee. Hic fecit ad huc constantino augusto. Hic tpr floret athanasius scs patricius. Eusebi cesarien'. bēs nichs. gēs hylari pictauien' victorinus rector scs ylarion. scs ephyphanius. Fuit johes crisostom & multi alii hieron' & scī ut sysois & pastor abbas. Floruit bēs maximus treuer' q' scm anarbasiū alexandrine ciuitatis epm fugientē a face constantini imperatoris recep ibiq' symbolū. Deniq' multa posuit q' de ylario pictauiensi sob dicit q' leo hierc ip̄ dixit ylario tu es gallicus & ipe rel poudisse tu es leo & in deserto uada & q' tacito nullo i. allegētē dicendo din e era. voles i era reside era se erexit. Hic ō ip̄ minari sic p dixit ylarius libro expriamur in ullis cronicis inuenit matre cū suo tpe nullus ip̄ leo uocabat in forte ubius ip̄ q' stantino hierico & sius fauerat leo nōie dēs sic l' forte alios ali fuit ip̄ dēs leo e. fuit. Iuli nō ip̄ p' exiliū. x. annos & p' multas tribulationes q̄s a stanco imperatore pessus. q' p' morte ei ad sedē bī pet cū gla reuisus & fec duas basilicas. vna i foro alia sci valentini

Iubius nacde romanus exp̄it ligustro. sed- via flaminea
annis xvi. ō. xvii. d. ii & cess' d. xxv. Hic de regione via lata in exilio depor-

cat⁹ est a constancio augusto eo q̄ uolumꝫ hęsi arriane sentire t fuit ꝑ
lio ānis ebz· q̄ in exilio existente clerus rōan⁹ de silio ꝑdc̄ lib⁹ ordinauc
rūt felicē ꝑbrm t ꝓm virū venabilem q̄ felice celebrāret ꝓsiliū i neuit
tē cē duos ꝓbros arriane hęsi t fectos in ip̄atoris constancii famulatꝰ
videb ursacium t valentē t ecerit ipos de silio· xlviii· epoz· ꝓbt paucos
nūc dies q̄ uocari ꝫ felicē rogauerūt constancium ut reuocaret libr̄m de
exilio cā q̄ ꝑpis magis sentencie liberi auctē ut ꝑceptis ip̄atoris hęsi
assensū dedit de exilio ē reuocat⁹ Imp̄ator uō reuocato exilio cū hęresi
arrianis t cū ursacio t valente felicē de ꝓpinqo q̄ erat catholic⁹ electo t libi
ū· q̄ ē t arrianis consentiebat ī sede reposuit· t sic t felix libi basilicā bi
ꝑri t pauli t scī laurēcii ī cemut⁹ vi ānis· Et fuit tūc ꝓsecutio magna ī
urbe ita ut clici libros sui mīo coronarēt· Paulus· t tūc pbr· ens ebi
ī urbe q̄ libr̄m ē hęresi⁹ declarabat·

Felix· sed ānus vno nacde rōm ex pre anastasio· Hi fuit catholic⁹ t sanct⁹
ut epc notat⁹ ad exilū vēiat· Hj declarauit constancū filiū constm ee hęresi⁹ t
so rebaptizatū ab eusebio subdiacono epo t hj ab eod⁹ constancio dep̄atꝰ de
pōte capitis decollone mīo coronat⁹· iii· kl̄ augusti·

Damasꝰ nacde vspam ex pre antonio sed ānis· xviii· m· ii· d· x· t ces· d·
xxi· Hic elegans i versib⁹ ꝓponendis ingenii fuit multa q̄ buna ep̄cula
heroico metro edidit· Hic scissimo vno bēs ieronim⁹ multa eccl̄iastice re
ligionis sēpta munit· nā q̄ eccl̄a duos in sēpsit· s· Gla ꝑri· Hic erat· ꝓ
psalmos cantē· octo genuari ib⁹ theodosio morie· Hj t statuit ut psalmi
die noctu q̄ canarēt· t ut chori in duas ptes diuis psalmos alternati
cātarēt· Hj multa corpa scōz req̄rens tuēt⁹ q̄z nūbal vbi⁹ decreuit·
Hic ꝓpinq⁹ florent⁹ in iudea iosaphat fili⁹ regis hęmitta fes t barlaā
q̄ ipm⁹ iuuit· Florent⁹ t apollinaris antiochen⁹ sēpti sacē eruditis
simi q̄ bēs ieronim⁹ reuerit audiuit· Bēs ambrosi⁹ mediolanꝰ ordiat⁹
epc oms i ytalia ad fidē rectā conuert⁹· Florent⁹ basili⁹ cesariensis gregō
ri nazaren⁹ ambo collegę t athenis eruditi· Didim⁹ alexandrin⁹
phs· Ieronim⁹ ses martin⁹ mixonen⁹· Iuuenc⁹ hyspan⁹ pachom⁹ albas duo
marchari⁹ isidor⁹ moyses bessarion⁹ heraclides effre scissim⁹ achana
si epc alexandrin⁹ q̄ euit ī pace· Ieronim⁹ correxit ꝓsalteriū lxx· q̄n
quies eccl̄ie cātabat⁹ q̄ritū nicaeno ritꝰ nouū opposuit q̄ ꝑ damasꝰ ro
gatu ieronim⁹ cātare ī ecclīs statuit· t eccl̄ie gallicanis t ꝑ hj gallicū uocat⁹
romanis psalteriū sed· lxx· remanēte· Tertiū tūc stulit⁹ de hebraica ueritate
ī latinū de ubo Ad ubū Damasꝰ ꝑ rogatu ieronim⁹ istituit· ut dicer⁹
tecta ī fine psalmoz Gla ꝑri t c·· Ambrosi⁹ ritꝰ cantēdi antiphonas tecta instituit· Beda scā synod⁹ cli pat⁹ constantinopoli celebr⁹ ī qua
dapnat⁹ macedon⁹ q̄ negabat spm scm ee dm t asserebat spm ee creatā
natē t creatē ꝑri t filio dans symboli formā q̄ t latina ecclesia ꝑdicat ī
Siricꝰ nacde rōm ex pre tiburcio sed ānis· xv· m· xi· eccl̄ie·
d· xxv· t ces· d· xx· Hic manicheos ī urbe q̄s exilio deportauit t sti

manichei

nunc ut nō ꝓcipēt cū fidelib⁹ ꝺone ⁊ ꝑcepit ut siqs de eād secta ad fidē reuerti ad
eccl̄am nllatenꝰ ꝺ cauere ñ cū relegatiōm mōachū oīb⁹ diebꝫ nunc sue ob nō⁹ as
teneꝝ ieiunis ⁊ orōib⁹ macerꝫ ꝓbat⁹ lb oī examine usq; ad ultīū die ūitis
⁊ ita uitā accipiat. ¶ Synod⁹ ꝺ stānino poli celebrat cū eccl. epis ¶ Hu
ꝑib⁹ ieronim⁹ pbr tēpies ⁊ doctor egregi⁹ s ebraycā īcipiē bibliā trāstu
lit de hebreo ī latinū. Clarebat ⁊ in rufin⁹ aquileiēsis pbr ¶ Vide ꝑs pau
la nlis tī nobilis matrona romana cū filia sua. Eustochiū uero solimā aduc.
Arseni⁹ tutor rōm clarꝰ q exsenatore fr̄s monachus ꝓxl. ānos i ssemo nis
ir. ¶ Eod⁹ tp̄r ī ternau castello nat⁹ puer ab umbilico ⁊ sup⁹ duas ita ut
ssēret duo ꝓcera ⁊ duo capita ⁊ dū ꝓs ssent⁹ uno edente l̄ dormiēte alt⁹ nō
comedebat nō dormiebat. poco poſtq; duob⁹ ānis uixisset. unꝰ mortuus
ē. alt⁹ usq; ad ētiū die supuiuebat. Eo tp̄r floruit Johes crisostim⁹ p̄mo
pbr antiochen⁹ p archiepc ꝺ stantinopolitanus

H nātali nat⁹ rōm exp̄ie maximo sed ānis v. ꝺ xxvi. ¶ Hoc statuit ut
cauēt alq; membro ñ possit si clic⁹ florebat Johes crisostim⁹. Deposit⁹ uito rio⁹
phus q anastasi ꝺ statuit ut q̄ciens eius⁹ reuocaret⁹ pbr ⁊ clic⁹ ñ sederent s
staret⁹ ⁊ statuit ut nulle cūsmarū ꝺdicat⁹ honorē susciperē ñ ep̄or si
gillis deligatū exhiberē cyrogrm̄ ꝑ manicheos.

I nocēci nat⁹ de albanēn exp̄ie ī nocēcio sed ānis xv. ō. v. ꝺ xx. Hic sta
tuit sabbo reuniū celebrari. q sabbo dns ī sepulcro iacuit ⁊ discipuli ieronimi
rūt Costantiū fr̄ de ecclā ⁊ de regulis nō alioꝝ ⁊ de iudeis ⁊ pagānis ⁊ mi
tos cathafrigas ī uenit q̄s exilio relegauit ⁊ sceleſtinos hereticos ⁊ damnauit
eos Et statuit ut quot⁹ fuit⁹ de xana ꝑ baptismū nasci denno debat. Hic de
cuit ad missā pacē osculū dari. ¶ Floret alexi⁹ rome nobilissimi rōm eufe
miani nōie filius q ꝑm ī palacio ītatoris fuit. Hic ī nocēci statuit oleo ad uc
ī firmoꝝ ab epo cōsecrato nō ū pbr⁹ cū-sit. & oīb⁹ aliis ānis. Hic damnat⁹ pe
lagiū ī britanīa cū exec̄bili sua doctrīa exortū asserēte hoīes sine gra di ꝑ
salua nūq; q̄ suis mītis ꝑa nolūtate adiecta regi ī fauore sui ꝑcto originali
nasci. Damnat⁹ ⁊ celestiū ⁊ iulian⁹ episcopi pelagii. Hic fec⁹ ordiacōis in ꝑm
sem septēbr̄e q̄ sep̄ie ē rome tamino ad urbē pileatū. v. kl̄ augti. ¶ Hic
cōdemnat⁹ archadiū ītatorē q̄ consensit ut sc̄s Jo. crisostim⁹ a sede sua videl⁹
ī stantinopoli-cana pelleret⁹ ab eudoxia uxore sua ꝑ ꝺdicatōm q̄ faceret statua
ea⁹ q̄ ecclā ymaginē sue spēi q̄ crearet milites ⁊ puellas hinc pellebat q
Crisostim⁹ ꝑdicabat. Vicinū ē ydolatrie.

I osim⁹ nat⁹ gr̄c⁹ sed ānō uno. ō. viii. ꝺ xxv. ⁊ cess ꝺ xi. Hic statuit ut
sermus ullo m clic⁹ fier⁹ ⁊ uot⁹ salbo sc̄o cere benedicat⁹ ⁊ ñ ullus clic⁹ ī pīl pōni
Bonifac⁹ nat⁹ rōm exp̄ie Jocundo pbro sed ānis iii. ¶ vendet⁹
ō. viii. ⁊ cess ꝺ ix. Hic decreuit ut nulla mlr aut uidua pallā sacrā altaris
tingēt aut lauat⁹ ut aut sanus aut ob uotū curie ñ fiat clic⁹

C elestin⁹ nat⁹ de rōan exp̄ie ꝑsco sed ānis viii. ꝺ. ix. ⁊ cess ꝺ xxi. Hic statuit

ut iudica me ds & discerne de' aiã ĩ iniquã nulle. & psalmu dd. c. l. aiã sacficiu̇ iudicame deꝫ
psallentiũ canẽdo exoñ ab phanaiã q aũa ĩ fiebat & epli pauli & ewã
gelii dicebant. Et exli ĩ hiciuo excepta suã ĩcipiẽs de psalmis & gduali & sili
offertoia aiã sacficiũ Ih mulit scm patriciũ filiũ archies sororis scã martiñ ti
roñ ĩ hibuiã & iunctoñs adiũde. Tertia scã synod' unũsalis ephesiã. cc' pim
collecta est ecclesiã nullu pt hi celestinu & theodosii iunioris ĩ q dapnat' est nestoꝛ du no Synodꝰ ephe
alt' pñ & asseres & depuat' anathemate & firmatũ. xpc cc' una psona ĩ duabus
nãis & ũ bã ũ theotocos. i. mat' dei apliet'.

Sixt' nate rom' ep'ꝰ ple sed annis viii. d. ix & cess' d. xxii. Hic de regione ce
lii moꝛas instituit ut nullus diac' ipsi vehia alti' ordiari p' simulat. Ih. gesta synodo
purgauit se cora. l. vii epis de crimine sibi basilius cora augusto ĩpositoꝛ & basil'
ĩ exilio ẽ dapnat'. Ih edificauit eccliam scc marie maioris q dr' ad psepe. Ih ecia
mlt'as alias basilicas auro argento q decoꝛauit. Et multa pauꝑibꝫ distribu
ens. sepli' ẽ in via tyburtina in cripta iuxt' corp' bti laurencii.

Leo nate tuscꝰ exti' quadrageso sed annis xxi. m. uno. d. xxvii. Ih misit epam mar
ciano augto sine magni pulcherrime oñi fide exponẽs. Et misit ad fabianũ epm
stantinop. epistolã. octo ĩ q Ih & sepli' una ptlam adul' eutic' de ĩcarnatõe dñi ĩ q redar
guit ei blasphemiã. Ih pclade vandalox revocauit oia sac' mystꝫ argentea. bb
Ih scã ẽ cta synod' calcedonie. Ih & sepli' est apd basilicã bti pet' apli. c. fratiũ fratꝝ v no de Synodo calcedonẽ
gilia aplox. Ih doctor addidit canoni scm sacficiũ imaculatã hostiã. huic tem
pore cũ qda scta ieiunio cũ aliis die pasche oblata fuit tãta repacõm ex Ih no de femina
ĩcarne accepto ut manu q occasio suat vandalã clam aputeret & ale pet' reciet imperatrice mun
vinci timentes. ipm ualeciet eo q missã no celebret. ipe ĩ angtia. stetit se
cũ bte virgine in. Cui vigilus & oibꝫ recedeti bta ingo manu porrigẽs visibli
apparuit & sua manu apposuit de q miraclo no solu bts pontifex gras egit sed
suis ep'dicacõibꝫ ipm miracli oibꝫ publicauit. Mota synod' calcedonẽsi de xxx no de Synodo
epoꝝ apd calcedonẽ in dusta leonis amadauit marciano ĩperatore celebrata calcedonẽ
huic eccle stantinopolitanã albas & dioscoꝝ alexandrin' epꝰ q dicebat una
vbi deꝰ carnis ee natiũ dapnari fuit & tursii nestoꝛi rei erroꝛ dapnat' est.
dissimilẽ p'dicanti duas ẽ xpo nãs & una p'sona. Ih leo vandalã regẽ vandalox p'ꝫ de
pannonia ĩ italiã regis' sui & p'cinũ adleiã obsidẽs cepit. ferro igne q pio
situ pcta veronã vicentiã bxiã p'ganũ. mediolanũ ceteꝝ dirupuit. leo pp
scillinũ ne roã veniens ad facẽ p'lii aduc ipm ibẽ padũ inorabat & no no ijor
solũ roanã sed tota ytalie salutẽ reptauit. Et mirantibꝫ oibꝫ barbaris cur
sic honorifice rex hla ĩsueta humanitate papã recepuit. respondit
q dña multa tribuit pp assentie & morte ĩminauit papã oibꝫ exaudit. Vnd
stati de ytalia exiens ĩpannoniã reduc. Ih & leo scillinũ cũ ĩ fabianũ p'iar
cha stantinopolitanũ & eutichen epm ad celedonẽse scm sepli' eccliã calcedonense
aiq' mitter epam rome sup' altare scã pet' ponẽs. xl. dies venias no ijor
& oibꝫ nisibus rogauit. scm petrũ ut sicd ẽt ĩ cad epla cui dand ad

fidei ꝓ q̃ scripta erat in fornacione ipe dignaret̃ corrigere & emendare q̃ & fecit̃ e. flam
ime fine xl. dier. inuenit eand̃ epl̃am in oib; ad apostol̃ correctã & emendatã. hanc ꝑ
apl̃o reuelat̃ice. Eod̃ tp̃r scs paul̃ nolane ciuitatis epc̃ꝑcda vidue filio capto se
ꝺ̃dit & captiuã ducẽ fuit deq̃ scribit bẽs gregor̃ in dialogo.

Ylarius nacõe sard̃ exp̃it̃ cliuno sed ãnis vi. ō̃ m. d. x. & cessꝺ x. Hic statuit ut
ill's pontifex successorẽ ꝺ̃ statuer; & fec̃ scm̃ laurẽciũ baluẽ in monasteriũ q̃ & ibid̃ sepl̃
t̃ uxẽ corp̃ eiꝺ̃ unit. Hide epc̃ ut legit̃ in ystoria britonũ in britannia regnabat
arthus q̃ benigne & p̃bite sua tyrannia flandriã northegiã daciã orcadas q̃
marinas ĩsulas ꝺ̃ fuit coegit. Hinc luo q̃ lecali. nullus ad curãdum
nullã ĩ q̃da ĩsula deiectus britonũb; deuicta ei usq; hodie nulla ẽ curando remanet sit-
Simplicius nacõe tyburt exp̃it̃ octauo sed ãnis xv. mẽse vno. d. vii. & cessꝺ vi.
Hic vir bõnus dedicauit basilicã scĩ stephi in xi basilicã scĩ laur̃ & basilicã scẽ
martiris bunane vbi corp̃ ei requiescat. cũ mi multis & cc. lvii corp̃ib; scor̃ exceptis &
multis & multis. Hic statuit ut scm̃ petrũ & scm̃ paulũ vt vii. p̃bri ꝑ hebdomadas
manent & penitẽtes & baptizandos. Et fecit quatuor regiones p̃bis urbis diuide
das. prima regionẽ ad scm̃ petrũ sita ad scm̃ paulũ. tertia ad scm̃ laur̃. Quarta ad scm̃
iohem lateran. Quinta ad scam̃ mariã maiorẽ. Et statuit ut nulls clic̃ uestim̃ta a
laico recipiat. Sepl̃t̃ ẽ in vaticano in xi corp̃ bẽ petri apl̃i. Eod̃ tp̃r fuit in britannia
merlinus uates ex filia regis scĩ monasterii & diabolo demone natus. Sta mat̃ ip̃ius
gis dicebat filia mic̃ moachas in ecc̃a scã per degebat in urbe kaer medin — que
assem̃ se nũq̃ viru cognouisse. Hanc q̃da in ip̃e pulchra ipam tang̃t decenlas & euanes
cens & nusqũ apparens & ea amplectẽs grauidã reliquit. Et cũ rex britannie edifi
cũ muru magnificis construeret & nocte euanesceret. q̃de die edificabat amittebat
amaq̃ recep̃ responsũ. q̃ edificatũ nõ p̃sisteret in calcina nisi cret sanguine alic̃ infa
p̃ris p̃ca. Et cũ p̃egrinũ cal' inuenisset. merlinus puer ad̃ q̃ duo secũ ꝺ̃ duxisset cal
nouissime. Et capt̃ ac regi p̃cepisset magos nr̃os dixit & ostẽdentis sb̃ ea uora
gine tot absorbuisse mortem euasit.

Felix nacõe rom̃ exp̃it̃ felice p̃bro de regione calcedon. sed ãnis. xiii. ō̃. xi.
d. xvii & cessꝺ. v. Hic fec̃ basilicã scĩ agapiti in xi basilicã scĩ laur̃ miris. Hic statuit
ecc̃as ab epo ꝺ̃ secrãdas. sepl̃t̃ ẽ in basilica scĩ pauli. Hinc epc̃ venit relatu de
grecia petrũ alexandrinũ p̃sbr̃ hierosolimitanũ ab acacio constãtinopolitano epo
reuocatũ. Ad scs felix suscipies duo cacodemonia ꝺ̃ damnauit. archadiũ &
petrũ. Hic & duos epos q̃s p̃dca ca in constantinopoli legatos direx̃ q̃ simoniace
ẽ pecunia corrupta fuerat duo cacodemonia ꝺ̃ damnauit.

Gelasi nacõe afer exp̃it̃ valerio. sed ãnis mi. ō̃. viii. d. xxviii. & cessꝺ. vi.
Hic fec̃ ordines cleri & hymnos sic ambrosii & p̃facionẽ misse apposuit. Vere dignũ
& iustũ ẽ conditiano usũ. Hinc epc̃ fec̃ ẽ in vencõ ecc̃ie scĩ michaelis. Hinc
corp̃ scĩ barnabe & cõ ewangelia q̃ a manu ebraico scs matheus scripse
rat. Hinc epc̃ ut̃ienẽ gallia defendere ab hesi arriana.

Anastas⁹ nacõe romⁿ ex pr̃e fortunato sed ãno uno ⁊ xi d xxiii ⁊ cess d nu-
Hic statuit ne ullus clic⁹ p̃ quãcũq; officiũ suũ ira l'rancore p̃e missã. Hic anastas
sũ ip'atore ex̃cauit. Eo tp̃e missi pbri ⁊ clici se ⁊ papã erexerunt eo q; d casser
fourino diacono thessalonicẽsi d familiaris fuit aiebãt d apostatã peccãm
Et q; achacũ restitui nolebat ne forte iudicio p̃cuss̃ e q; cũ
adsectores nãe sacrilegis exsecrãdo incestuũ miserabiliter vitã finiuit.

Symach⁹ nacõe sard⁹ ex pr̃e fortunato sed ãnis xv ⁊ vii d xxviii ⁊ cess d vi-
Hic statuit ꝺ die dñico ⁊ natalicis scor̃ gla ⁊ excelsis do cane ⁊ q̃ secũt p̃ uba-
augũ addidit eode ymno sc̃a trinitate ordinat⁹ e uno die cũ laurẽcio symach⁹ in
basilica constantiana laurẽci ⁊ basilica sce ãe maioris. Ex q̃ cã sep̃at⁹ e clic⁹ tp'is
diuin⁹ e asenatu. Et ꝺ uacuũ iudicio corã theodorico rege electus e symma
chus ⁊ firmat⁹. Clodoue⁹ rex francor̃ abrõ remigio baptizat⁹ q; ⁊ pariũ re
gale ecclam edificauit in honore apl̃or̃ pet̃ ⁊ pauli. Boeci vir cõsularis
in ytalia claret. q; exiliat⁹ a theodorico rege ytalie ibiq; libros q; de solatione
philie edidit. Hic p̃e claret sc̃s remigi⁹ sc̃s maxẽci abbas. sc̃s leodegarius
sc̃s ãnulfus. eo tp̃e sigismũd rex burgũdie ad honorẽ sc̃i mauricii ⁊ sociorũ
ei ap⁹ agaunũ ubi d excenciũ mõasteriũ constituit. multis q; possessiõbus ditauit.
Eode tp̃e hic symachus conuocata synodo ex mia constituit p̃ decũ laurẽciũ mi
serũ epm̃ p̃ paucos annos ẽminat⁹ ex̃undia p̃ falsos testes symac⁹ ⁊ occul
te reuocat⁹. Laurẽci itaq; e diuin⁹ clem⁹ d da adhebant symacho alii laurẽcio.
Ita conuocata synodo itaq; ccxv epor̃ expurgat⁹ symach⁹ de ẽmine falso ãgla
restituit⁹ laurenci⁹ cũ suis ꝺemptat⁹.

Hormisda cãpan⁹ de ciuitate fresulo ex pr̃e iusto sed ãnis ix d xvii ⁊ cess d
vi. Hic clerũ apostol⁹ ⁊ psalmos eruditus ⁊ grecos ꝺ aliauit. q; obligat⁹ fuit
uinclo anathematis ip'i petrũ alexandrinũ epm̃. Hic post q; ecclias multas pauper̃ e
rog⁹ aur̃ n ũ ⁊ basilicis diuisa ornamenta ecclie ap⁹ scm̃ petrũ trabe auree ca-
or̃ ⁊ xl libr̃ reliquis ibid sepult⁹ q; est.

Iohes nacõe tuscus ex pr̃e constantino ãnis ij ⁊ viii ⁊ cess d viii. Hic tp̃e fran
cia nimis ad xp̃m hic theodoric⁹ rex gothor̃ q; dñabat in ytalia misit ad cõsta
tinopolim ip'atorẽ. si reuisit cõsocios suos carcerali custodia angustia pemit. Q deus
pro p̃ce sue meruit. Illa p̃ paucos dies rex exanclat. Cui aiam q; da ihc
semetipsa uidit p̃ Iohem tp̃m in molli unicauit plici. Obiit aũt rauẽne in carce
cui corp⁹ tũlatũ e roma ⁊ sepultũ e in ecctia sc̃a petri.

Felix nacõe samn⁹ ex pr̃e constantino sed ãnis iiii ⁊ xiii ⁊ cess d vno
⁊ d xv. Hic statuit ut firmi aũ cũctum suũ sed oleo debent unigi. Hic primat
cha constantinopolitana exorcizauit.

Bonifac⁹ nacõe romⁿ ex pr̃e sigismũdo ãnis ij ⁊ xvi ⁊ cess d vi. Hic
statuit ut clici sint diuisi alaicis in celebratõe misse ⁊ hi sepl̃ in ecctia sc̃a pet.

Iohes nacõe romⁿ ex pr̃e pricto de celio monte. ãnis ij ⁊ viii d vi ⁊ cess

d. vii. ¶ dampnat Antemiū arrianū epm. ¶ Ostaur discipulus scī bñdicti scīcare-
¶ Saptū nacōe roān de regione sabis ⁊ pauli . ¶ claret in gallia . . .
sed āns xii. d xvm. ¶ Instituit ꝓcessiones fī die dñico ¶ adultima mīi ipato-
re Costantinopolim vēiens defunct ē. cui corp roma trāslatū i basilica scī per.
¶ Siluer nacōe tāpani exp̄e hormisda. epo ¶ sepultū est . . .
rono sed āno. i. ō. vi. d. xi. ¶ exilio mr̄ tēs ē ab ipatore. stā theodora ipatr
¶ Antemiū epm de hesi odēpnatū q̄ ipm restituere noluit misit in exiliū
in ponticam insulā ibiq̄ mortuus est . . .
¶ Vigili nacōe roīe exp̄e sabe. sed āns. xvii. ō. vi. d xxvi ⁊ cess ō. iii. d. v.
Hui tpr belisari pricis liberauit roma. ac apōe gothor ⁊ optulit scō petro cru
cē aurea de vandalor spolis pensante. libr. c. mortuus i exilio i ciuitate sira
cusis ¶ Ordinauit missā celebrāt i ecc̄e orientali hp̄e ¶ Hic q̄ admō ¶
decessore suo theodora ipatr. ¶ Antemiū epm Costantinopolitanū ꝓsecuta
ē. ⁊ de mādato ipi ducte i Costantinopolim vbi cū nollet Antemiū hereticū epm
restituere. alaphizat ē de ecc̄a scē sophie i q̄ fugat exhinc ⁊ missū fune ceruicis
ꝓtrā ciuitatē a mane i vesperam tract i exiliū missus mortuus ¶ Hoc tpe
¶ una vrbe cylicie ostat ¶ theophilus archidiaconus ex rustice q̄ epm ⁊ ipi ge
nitrē ab negando dyabolo homagiū fec̄ q̄ p̄ diabolū ad q̄ uolebat epm mor
ad cor rediens ⁊ cū fletu dū duru pēnēcia se affligēs mediante bēa v̄gine
m. venia ⁊ grām recup̄auit. ¶ Vigilius hic male papatū i ēruit eoq̄ capto
ad papatū ciuitatē. Syluerii ꝑ thr̄hidiacon. ¶ hp̄ ostilii siluerii ¶ ab ipatore
¶ theodor exilio ē relegat ut ei i ¶ succed̄et. q̄ tū de fco penituit ꝓfid exilio
relegat ibid feliciter ciuitatē. ¶ Hui tpr Costantinopoli. v. synod ogregata
est ꝑ Justiniano ꝓncipe ⁊ theodor ⁊ os hereticos q̄ bēatissimā mariā tātū hoīem
genuisse affirmabat. ¶ Hoc tpr scs medard epc. Siomonēu obiit q̄ chlodo
ri regis filiorū cū ea sepelit. ¶ Hic ¶ tpa scs remigi obiit d. lxxii annis
Pelagi nacōe roīe exp̄e sabe sed āns xi. ¶ remis rexit eccl̄am . . .
ō. x. d. xvm. Hic ostituit ut heretici Lasmanici ꝓselytes ꝓcessantes ꝓnūer
¶ Hoc tpr bēs brandan i scocia clar hēc ille ¶ culpat fī de morte vigilii
¶ q̄ corā oī ¶ ro tā gendo crucē ⁊ eūsalem se ꝓfect. ¶ Hui tpis ossa ꝓthomart
stephi fuit ronā delata ⁊ ei sco lauredo i una cuba collata.
¶ Iohes nacōe roīe exp̄e anastasio sed āns xi. ō. xi d xxviii ⁊ cess ō. x.
d. iii. ¶ Hic cepam ⁊ restaurauit cimiteria scor martir. ¶ Hui tpis
fortunat poeta vir egregi ⁊ genio clar de vtalia turonis uenies gel
li bēi martini epi visitat ⁊ demū i pictauiensē epm ē ordinat. ¶ Eode
tpr bēs maur scī bñdicti discipulus q̄ de vtalia gallias ꝑ venerat ꝓ lauda
bilem vitā in dalticā migrauit ad xp̄m ⁊ hpe ꝓximus q̄ electi tumulatus.
¶ Hoc tpr gu adiuctū lombardor i vtalia ignee acties i celo uise fuit de q̄bus
scribit bēs gg tomelia. Erant signa. Iohes uo hp̄ ⁊ ¶ hp̄fect i urbe ecc̄am
ploz philippi ⁊ Jacobi ⁊ dedicauit ea sepl̄e ē i basilica bēi petri apli. ¶ Tu

cel ſ̄ pa ſc̄ ē germanꝰ ꝓdēsis epc̄ claret· q̄ cū egrotaret· uisꝰ ē exoppōto sui in muro sculpi· v· kl'· mar cui⁹ scripture cām p̄ morē ip̄i q̄ tali die euen⁹ ostiat sibi diuinit⁹ fuisse reuelatā sepl̄c̄ q̄ ē tecta ē usq; hodie dū ad scm̄ germanū tp̄is·

Benedict⁹ nacꝰ ē romē ex p̄ē bonifacio sed ānis nū· mēse· vno· d· xviii· t̄ ces· mēsib⁹ iii· d· x· Hui⁹ tp̄i longobardi totā ytaliā cōtricāte· multa fame t̄ mortalitate· t̄q; laboribꝫ t̄ afflictōnibꝫ ad būdū hꝰ mortuus ē t̄ sepl̄c̄ ī basilica scī petꝛi·

Pelagi⁹ nacꝰ ē romē sed ānis x· ō· vi· d· x· t̄ ces· ō· vi· t̄ d· xv· Hiordiac⁹ fuit ablq; ulla cōtrouersia p̄cepꝰ

Eod tp̄e longobardi obsederūt romā multā ualidaq; ab eis ī ytalia fuit· Eod tp̄e tāta pluuie fuit q̄ ōnes dicēt ut diluuiū ī undaret· t̄ talis clades fuit q̄lem a sēcl̄o ulls memorie audiuisse·

Hic hec scs̄ ḡg⁹ nazianzenꝰ cōstātinopolī apocalī⁹ diuersos ortatꝰ leandri yspalensis epi libros moraliū ī iob exposuit· Cū nō ubertas expectate pluuiarū habūdantia ī tāi in undas ut sup muros urbē egrediens magnā p̄tē regionis occuparet· secū multitudinē hominū animaliū multaq; diuersa bestiarū maxīe genꝰ draconū q̄ bestiep⁹ diluuiū putrefactis exactis corruptōne maxīa ī mortalitate hoīm nūdinū ut ita ut uix ī tāte domi ī urbe uacue remanerent ex qua clade t̄ pelagi hꝰ ē defunct⁹· et

Gregorius doctor nacꝰ ē romē ex p̄ē gordiano· sed ānis xvi· ō· vi· d· x· cep̄ mi· d· marcii t̄ ces· epat⁹ ō· v· t̄ d· xvi· Hic doctor diuꝰ scripturarū sollertissim⁹ ī q̄sitor mānsuet⁹ Hic exposuit omelias nūo xl· iob t̄ ezechielem exposuit regulā pastoralē dialogū t̄ multa alia bona fecit· Hic ī ipa domo fec̄ mōasteriū nūero tredecim angl⁹ uocat⁹ ex celestē uisā duxit ī ētis In singlis ecclīs rōane urb⁹ ī remissionē hoīm ni gulis singlis diebꝫ xl· statuit fieri stacōes deuocōi fidelīū celebrandas· Et ne erroris antiq; semī decerō pullularet· ymaginū demoniū capita t̄ mēbra fecit gladiꝰ amputari ut ꝑ hoc exstirpata radice hēresis p̄uisatis palma ecclīe uīsatis plenā exaltaret· Et addidit ī missa dies q̄ nros ī tua pace disponas· Et exposuit multos libros t̄ fec̄ sup corpa apl̄oꝝ pet̄ t̄ pauli ingēs celebritatē hꝰ sūi acardialibꝫ· Hic instituit p septē hebdomadē letaniā placare uā dī· Septentrionis aūt ideo dicā est· q̄ ip̄o tpe chorꝰ fuit ō· Inter hos albes cū mōachis· Iuuenes albuse cū congregatōnibꝫ fuit· Inueniūt ōes in fauces· In v· ōes laici· In vi· uidue· In vii ōes iuuenes· Hic p̄m ponitꝰ sup̄ nos se septē· t̄ hec uita t̄ scā fuit p̄clarus multos tū maxīe p̄ morē hui⁹ detractores adeo ut hꝰ detestatōnē ip̄i t̄ mēore delectādos omnes libri sui ubiq; deberent· ubi pecā ei diacon⁹ p̄spm scm̄ q̄ ī spe colūbe uiderat· sup ip̄m sedisse libros ip̄os oscl̄ari⁹ fuisse nuntiauit t̄ mortis sue q̄ p̄dixit tmino scis legēdo ī pulpito ewāgliū ō finitis·

Faustinian⁹ sed anno uno· ō· v· d· ix· t̄ ces· ō· xi· d· xxi· Hic statuit ut hore diei p ecclīas psalleret· Hic cū bē ḡgorio hꝰ morē derogaret t̄ maxīe ip̄i libertatē hꝰ hic esteus manū admouēs sbtraxit· scs ḡg⁹ ip̄um ter p̄uiū p culpa redarguens t̄ q̄ ē se corrigē nolli ī capite p̄cussit q̄ cecid⁹ t̄ euigilans uexat⁹ ī capite expirauit· ---

Bonifac⁹ vii nacꝰ ē romē sed· ō· vni· d· xxviii· Hic statuit ut nullꝰ p̄sul sedeat ad altare po

Bonifac⁹ iii nacꝰ ē marsor⁹ de ciuitate valerie· ex p̄ē johe· Hic natus·

uiedico sed ānis .vii. ō. viii. d. xii. t cess. ō. vii. t d. xxv. Hic obiit ab augro plocha ligatore. ii. eccā bā pet apli cap cet oiū eccā q ostāt nopolitana prīa dīi eccīe se cebat. Iste bonifac pp t iam templū q dr scā nā. rotūda v mlt ocius a demōlib⁹ peuiebant iam roseuit i pacore plocha ū donaret ei hoc cplū t miserabilit dedicatū ad honorē cabelles mrīs deor t neptūi dei marīn t kl nouēbr ū ipe posīt dedicare illd ad honorē bē m vginis t oīm scōr. Q cesar el cellit. Er ipe pp cū rōano pplo i die kl nouēbr illd dedicauit t statuit ut in illo die rōan pontifex ubi celebraret missā t pls acciat corp t sanguīe dīi nri ihu xpi sic i die natal dīi. Et i illo die oīs scī cū vgine matre t maria t celestib⁹ spīrit⁹ t oīs pls iam h abeāt festiuitatē. Et defūcti h abeāt p eccās mūdi sacrificiū septi die a predcessione aiaz - -

Deus dedit nacōe cōmo expīe stepho sb dyacono. sed ānis vii. d. ix. t cess. de uno. t d. xvi. H dū q dā ostenderet cplū stati Alex mūdat⁹ est -

Bonifac nacōe cāpan decimocace neapoli sed ānis .v. d. xiii t cess. ō. vi t d. xiii. H ostituit ut fures eccīe ecīe anathaziadi t nec testamētū uel leret p incapis iniūctione t acolut reliq al murū ū audeat leuare sepl⁹ q̄ē

Honor nacōe cāpan expīe petronacensi. sed ānis xii. Cap scī petri. ō. xi. d. xvii t cess. ō. vii t dies xviii. Hic ostituit ut i oīū sabbo ad scī petri pdent lectiōe. H clerū salubē erudiuit ac sup eliā q̄s cocdie pauplb⁹ dulcedine largā manu mltas eccās auro argento q decorauit. Hoc tpe anastasi mōach⁹ mrio coronat⁹ q nat⁹ in pside magicas artes puer apīe didic t mox ut accepti uis iam nom x didic pedoliam pedes p baptismū mōach⁹ efficat⁹ cāde alauda cuius capt diuisis t subtilissimis pennis i cacumē oīa q̄da de mōtat⁹ et cuncta diuine curat⁹ e. Cui⁹ corp⁹ eracli i pacor deuctis pplis deducēs romā i mōasterio scī paul ad aq̄s saluias collocauit. H t pp eccām bā pet apli auro argento q splendide decorauit t ea cabulauit et plorū coopuit. Sed t eccām bē agnetis ubi req escit t bā pancratii via aurelia t nīm coronator sepl⁹ q̄ē i ecca scī petri.

Reuerin nacōe romo expīe albieno. sed ānō i. t cess. ō. viii. t d. xxviii. H ponit ex scōs t benigū fuit amator cleri t pauplm rel eccīe t possessiones aplicauit sepultus q est apd scī petrū - -

Iohes nacōe dalmatica expīe uenācio scolastico. sed ānō i. ō. ix. d. xviii. t cess. ō. i. d. xiii. H thesaurū eccīe distractis mlta milia hominū p hystriam t dalmatiā ā aserui⁹ redemit. Sepl⁹ q̄ē i ecca scī petri. H natalū t vincen cū mrīm t alior scōr quor reliq al de dalmatia t hystria adduci p cegit⁹ fouēs lectiōnē sem i oratorio solus cū solis deuotissime recōdidit.

Theodor nacōe grec expīe theodoro epo decimocace uerlīm. sed ānis vii. ō. v. d. viii. t cess. d. lii. H ostituit būdictiōm cerei i sabbo scō. H librū pnalē apostuit. Hui tpe paul⁹ constantinopolitan epc pīri successor nō tm uelana sua doctīna t apta p secutiōne katholicos cruciat apostri

sanctos et uane ecce q̃ ad eã corr̃ep cõmutauit suãt q̃sd̃ cartib⁹ q̃sda nõ
ubiby affect⁹ uũ et ipm sic̃ et ãcessore suũ papa dãpnauit -

Martin⁹ declinate rudina p̃ucie tuscie sed ãnis vi · ỹ · i · d · xxvi ·
et cess⁹ d · xxviii · Hic dñi celebraret missã spadarius olimpu miss⁹ ẽ ad
occidẽd eũ q̃ leuãdo gladiũ stat⁹ nec effect⁹ ẽ · Hi celebrauit rome cuiũ
ubi dãpnauit p̃ui dogmatis · assertorẽ paulũ cõstãtino politanũ tal
si nõis p̃iarchã · ip̃ q̃ cõstãtiũ t̃pore ip̃m cõstantinopoli euocauit
inde t̃ exiliũ cer̃sonã miss⁹ ubi ad xp̃m felicit⁹ migrauit cui⁹ festũ cele
bratur · nocturnalib⁹ scĩ martini epi turonẽsis -

Eugenius nacõe romãus de regione auentina clic⁹ admirabilis exp̃ie tu
sciano · sed ãnis v · ỹ · viii · d · xxii · cessit ỹ · d · xxviii · Hi ossa bũgũ et amabil⁹
maxie q̃ sanctitatis sepult⁹ ẽ apd scũm petrũ -

Vitalian⁹ nacõe tyguen · p̃ucie cãpanie exp̃atre anastasio · sed ãnis
xvii · ỹ · vi · et cess⁹ ỹ · i · d · xiii · Hi cantũ uocã nouũ cõposuit et organo accorda
uit Hi uũcas suos duxit · cõstãtinopoli ad t̃pator ẽ uiri⁹ consuetudinem
significans de sua ordinacõe q̃ nũcii post q̃ reuenit fuisset receptũ reno
uatis romane ecce p̃uileg⁹ reduxit portãtes cuã glia auro ascpta
et p̃ciosis gemmis decorate · q̃ p̃ t̃pator scõ petro ap̃lo cui⁹ miserat se
pulc̃r̃ ẽ apd scũm petrũ · Hi ip̃ q̃da ãgẽt · Theodor⁹ nõie hũtus mõachus
et magne uite ac̃ uirtut⁹ Cantuarẽsi ecce t̃ anglia p̃fect⁹ t̃pore q̃ theodorus
scripsit p̃nale libri⁹ mirabiliũ et cautas discrẽe distinguẽs mod⁹ singlar⁹ cul
par dequo libro iure canonico fuit frequẽt nũcup⁹ - Hui⁹ t̃pe p̃cura
deo et ip̃i⁹ labore ecclia rauennatu posuit se sb ordinacõe sed ap̃ic⁹ ut defuncto
archiepo q̃ elect⁹ fuit uiri⁹ antiq̃ consuetudinem uellat ad romanã curiã or
dinand⁹ · Hi fec̃ constitutiones ut à ordinand⁹ fuit archiepc⁹ nulla consuetudine
pstus pallii aut diuisis officiis aliqd ecclie p̃ solite debeat · Hi sepultus ẽ
in basilica sancti petri apli -

Deodat⁹ nacõe romanus ex monacho depte iobiano · sed ãnis iiii · ỹ · ii · d · v ·
et cess⁹ ỹ · iii · d · xv · hic tãte benignitatis fuit ut oẽm hoĩe amatore
usq; admirant ad se uicissim consolatiõ dimitter̃ · Hui⁹ t̃pe cõstatiõ est
amiõce cassino corp⁹ scĩ bñdicti ad cenobiũ floriacẽse q̃ sollẽpne in
aurelianẽsi dioc̃ et t̃ corp⁹ sororis ip̃i scolastice · Hui⁹ ẽpe regiũ sici
lie a sarracenis deuastat⁹ sepult⁹ q̃ ẽ apd scũm petrũ -

Donꝰ nacõe romanus exp̃ie mauricio · sed ãno · i · ỹ · v · d · x · et cess⁹ ỹ · v · d · xv ·
hic decorauit illũ locũ aũ basilicã scĩ pet̃ q̃ dr̃ p̃adis⁹ sep̃lit⁹ q̃ ẽ ap̃s petrũ ·

Hsacho nacõe syrus⁹ sed ãnis iiii · ỹ · vi · d · ii · et cess⁹ ãno · i · ỹ · vii · d · x · Hi
dñi q̃da lepsii ostularet statũ mutauit · Hui⁹ t̃pe reuenata ecclia q̃ dñi sed
ap̃s rebellis fuit ad obediam reduct -

Leo ii nacõe syculus ex p̃ie paulo · sed ãnis v · ỹ · x · d · xvii · et cess⁹ ỹ

ut dr pape i missa

xi·d·xxii· ¶ Hoc tempore pace data ecclesiis occidentalibus fidelibus p agnum dei
filium in scripturis diuinis sufficienter instructis greca latina et hebraice eruditis ergo operum pensis
one uitetis in solum pietate studu labore solicitis ¶ Hic quiescit
Benedictus nacte romanus expie iohie sedit annis x·d·xii· et cessit annis·v·d·xv· ¶ Ab hoc patre
ecclesie est ppe cui uita eius cordatum et noticia ut uiuo budicensis diocesis septentrionalis apostolorum
Iohannes nacte syrus exeuntante antiochia expie humido sedit annis i·d·x et cessit d·ij·
zona Leono nacte romanus de regione celio montis expie budicto sedit annis xi·d·xi et cessit annis
uno et d·xviii· ¶ Hic sancte et multum memorabilis sepultus est apud sanctum petrum·
Sergius nacte syrus de regione antiochie expie tyberio sedit annis ix·mensibus vii·d
xxiii· et cessit annis i·d·xx· ¶ Hoc tempore ut agnus dei cera cantaretur admissa in fractione
dominici corporis huic deo reuelante in sacrario sancti petri inuenit capsam argenteam in loco
Agnus dei cantum
obscurissimo miserabiliter absconditam ita ut argentea in apparet nisi sigillum erat ex
Corpus ihesu xpi Willelmus
bibidy gemme et prisum
aplus epus apertis. ipse Willelmus
beda fidelis
in spira psalterii epus ebore
tes in britania misericordia ad
Adelfridus epus a quo conpertus
epe
nate benedictus p
nes angelos et predibus
ipsum regem francorum
adyt
epo
rem
mibrotis
quinque
hec epe
gesta anglorum
collige
plum quod ex auro et gemmis cruce lapidibus preciosis ornata et inestimabile pondus
crucis diuine mira reperita est in die sancte crucis adorate Corpus et primi leonis papae
reuelauere apud uuere burch ostio transitus est ut archipolis de sancti baliani cum socii
sius martyrio coronati sergius uno mense pontificatus laudabiliter uita sepultus est apud sanctum petrum
Leo nacte romanus expie nicholao diacono sedit annis·v·d·xi ¶ Hic primum romanos
fecit episcopos et mense hoc in kathedra sancti petri romanorum pontificis sicut in pleniscis cronicis in pontificum sequitur
leo mirifice mentis et in dicto ¶ Hic expie sancte lambertus episcopus et martyr pipinum principem
alii pipinum id fuit patre karoli imperatore auusti qui pelicem alpaid uocitate ut
plectrudi sue uxoris adodone frere alpaidis genuit leodium et in ducto rumlacensi
sancti pro episcopatu leodii est mirifice tractus·
Iohannes nacte grecus expie patmo sedit annis iii·d·i·et d·xxii· et cessit d·i·d·xi·
sepultus est coronatus miro sepulcro in ecclesia sancti sebastiani ad catacumbas·
Iohannes nacte romanus expie gregorio sedit annis iii·d·vii· Hic fuit eruditus sancta et facunda
eloquencia ¶ Hic fecit oratorium sancte dei genitricis marie iuxta ecclesiam beati petri apostolorum cui
parietes et musteo opere depinxit ibique altare sepulcrale iacet·
Sisinnus nacte romanus expie constantino sedit d·xx· et cessit d·i·mensibus vii· Hic fuit
Constantinus nacte syrus expie iohanne sedit annis v·mensibus xi·d·xv· et cessit d·xl· ¶ Hic sepultus est in
vaticano sancti petri. Hunc iustinianus imperator ad se uenire ostantinopolim fecit ac sollempniter ipsum recipiens urbe die missa in ecclesia sancte sophie celebrauit rogauitque omnium
nem de malis ipsi accipiens ac mirabiliter in terra pacens ut plus petis dum exorare
uit postulauit cuncta pulchra romane ecclesie renouando ¶ Hic philippum imperatorem
denudauit sacerdotii et ecclesiarum imagines deleuit· Sub hoc pontifice colidei et
optima reges anglorum roma uenerat ibique in monachorum actum regi regum militaturi
uerti pontifex uero sepultus est apud sanctum petrum·
Gregorius nacte syrus expie iohanne sedit annis xvi·mensibus vii·d·xx·et cessit d·xxv·
hic fuit fere et polima
sed ieiunauit et flet
Hic statuit quarta feria proxima ieiunare et missas celebrare hiis
temporibus bonifacius episcopus gentem germanorum ad christum conuertit hiis temporibus petronax cuius beatum
dominicum et egregium in atrio portam cenobium sancti benedicti apud castrum casinum laudabiliter reedificauit plus minus annis a christo per longobardorum desolatum fuerat· Quam
scribunt propterea hic sanctus egidius grecus nacte uenit in francia· Hic gregorius papa bo
nifacium archiepiscopum germanie ordinauit et pallium ubi dei in germania predicaturo

bonifacius Archyepiscopus

q̄ p̄ archiepm̄e magnificū t̄r̄s cū t̄rifilia p̄dicauit muro coronat⁹ t̄ transiit ad
muldense cenobiū q̄ ipe ⁊struxerat. Hic t̄ leo ip̄ator ymagines x̄ t̄ b̄e v̄gīs t̄ alior
scōr̄ t̄inicauit ⁊ stauricopolitana vrbe cremari iussit id ip̄a face p̄cipiens ñ so
lū face r̄emouit. q̄ t̄ ip̄atorē p̄ ipō fēō anathematizauit. Hic p̄r̄ karol⁹ p̄r̄ pipini
maior dom⁹ fr̄ancie. Saxones debellat. ñ ū renū trāsiens fluuiū alemānos t̄ sue
vos acq̄ bauaros ꝑlustrat usq̄ ad danubiū oīa occupando. Sub egit. t̄ frisones
burgōdiā lothoringiā sarracenos q̄ de trāsmarinis ptib⁹ cū immūi ablī multi
tudie t̄ pūicia vēientes auelate cū ip̄is pugnādo oīo deleuit. Gregor⁹ nō p̄p̄
dilectus reb⁹ moasticis ⁊ oī clero sepult⁹ e apd scm̄ petrū . .

Gregor⁹ iii nacōe romān⁹ ex p̄r̄e marcello. sed ānis x. m̄. vni. d. xxiiii. t̄ cess⁹ d. iy.
Hic adiuit. i. secretā. q̄ sollēpnis hodie t̄ spū maiestatis tue celebrat⁹ dñe ds
nr̄ i toto orbe trax. Et fec⁹ recede tota ytalia a pocritate leonis augti hyesi aure
obdepōi com ymaginū. Hui⁹ t̄pe alebrand⁹ rex longobardor⁹ roma obsedit se
pulc⁹ e i vaticano. basilica scī pet⁹. Hic gregor⁹ cū leone ip̄atore depōicde ymaginū
x̄pi t̄ scōr̄ i corrigibilem indutū roma t̄ ytalia t̄ hesperia tota ab eius iure discede fec
t̄ nec hostilia minor exit. Synodū q̄ pene mille epōr̄ rome celebrādo uenerabilem
scās ymaginū confirmat. acq̄ iugulatores gratissima anathemate. Hic cū tota ob
sideret alō gobardor⁹ rex multā pecunia ad carolū p̄rem pipinū claues confessio- karolū
nis scī pet⁹ rogās ut romanā eccl̄iam a lōbardis liberet. Hic ip̄ vienne archiepūs
i thesauro t̄ turbis ido dr̄ vienna q̄ bienna coḡ biennio sic structa. .

Pacharias nacōe grec⁹ ex p̄r̄e policronio. sed ānis x. m̄. y. d. xv. t̄ cess⁹ d. xii. Hic
fecit pacē cū lōbardis. Hi dialogor⁹ libros de greco i latinū trāstulit. Hi karolo mās
nū regē francor⁹ fr̄em pipinū fecit fi⁹ clericū t̄ misit eū i gallīcle moasteriū ut mōach⁹
fieret cui t̄ moasterio dona plima cū pallio sed ap̄ostolic⁹. Hui⁹ admōicōe eraclius
rex lōgobardor⁹ cū vxore t̄ filiis relicto mundo in sanctā duct⁹ est hostā. adhuc ip̄o
nachi cenobiū gallīcū adiūcto s̄ karolo magno roma uenerūt rogantes ip̄m
luias regi francor⁹ pipino dirigeret q̄tin corp⁹ bī benedicti q̄ floriacēses moachi furti
hyeraut loco gallīcēsi restitueret. q̄ rex pipin⁹ cū mandatis moachis floriacē
sibus remansit. ⁊ Zacharias nō ip̄i oī brue ornat⁹ moritur t̄ apd scm̄ petrū tumulat⁹
hui⁹ t̄pe corp⁹ bē marie magdalene. a gerardo comite burgūdie Vercellatū est
ciuitatū q̄m q̄ alii sēbāt q̄ apd ephesū delat⁹ t̄ alii qd i ytalia i insula lacus scē ītine-

Stephan⁹ nacione rom⁹ ex p̄r̄e stantino. sed ānis v. d. xxviii. t̄ cess⁹ m̄. i. d. v. Hi obi
tedalcom⁹ aistulphi regis lōbardor⁹ p̄ces i francia iuxit pipinū i regē francor⁹. Cui
pipin⁹ victrici occurit ad cum miliarū spacū de eq̄ descendens. t̄ p̄r̄enū stratorē
offrū ecclesiis q̄ adstitit deduxit palacū. Hic ultimo ānō pontificat⁹ sui romanū in
pūm agens rōbauit i gnuanos i p̄m mātificī regis karoli t̄ nūcupauit ecclesiā
tuā de eq̄ trāslatōe tang⁹ decretalis venerabilem de clero

Paulus nacōe romān⁹ ex p̄r̄e stantino. sed ānis x. m̄. i. t̄ cess⁹ i. ānō m̄. i. de re
gione vie late. Hic constituit dīna officia celebrari. aū horā sextā. i. q̄dragesima.
Iste trāstulit corp⁹ scē petrille v̄gis filie bī pet⁹ apli cū titulo q̄ b̄s petr⁹ scripsit
auree petrille discipline filie t̄ in sarcophago p̄cioso reposuit. Iste fuit multis
simplicib⁹ t̄ mitis mollis malū p malo reddens. Hic cū paucis familiaribus suis noc
tis silentio p̄cellas nocturnor⁹ t̄ paupū t̄ peregrinor⁹ curabat necessitatib⁹ ip̄is ministrā

do vidua ac ãpupillis ꝛ aliis egenis opẽ ferebat. Hic cũ ꝑ eleuũ colorẽ apd scm
paulũ moraret ibid mortuus sepl̃ꝰ. Hic ꝑre scs gengulfus i burgũdia claret. Hũ uxorãta fuit
eunuc tm burgũdia exiit ꝑ ecclãm. Hũ cũ uxorẽ ꝑ adulteriũ diuulsiss. ab adul
to dicto occid. Hic ei uxor ei miraclis dewgando dicẽt. Si gengulfus mira
cula fec̃. Anus nũs ẽ cto ꝙ mox oplec̃ ꝙ semp cũ loñbat ꝑ cauebat.

per dñm Babandie fuit
ped fundat ergo non ꝑdict

Constantin ex latcis nacõe roñy sed ãno .i. dñi. Hic ex laico sbiro ecc̃s ꝓbr ꝛ
tiranica ãbicõe ꝑ tinalor magno fuit scãdalo ecctã di. Hic zelo fidei ab ecctã
deturbatus oculis ꝓuat. -s-

Stephan nacõe sycul ex ꝑre claro. sed ãnis iiii. m. v. d. xxviii. ꝛ cess d. viii.
sepult est. i uaticano basilica scī pet̃. Hic ex gallia ꝛ ytalia rome uocata. sy
nodo oĩa a sylũestrino ordiata decordiatã ꝑcer baptisma ꝛ crisma ꝛ oms
ꝑ ipm ordinatos degradauit.

per hodie fuit dñs Rome

Hadrian nacõe roma ex ꝑre Theodoro decregione uiolata. sed ãnis. xxiii.
m. x. d. xviii. ꝛ cess d. iii. Hic pbr uocat karol magn pipin filiꝰ obsedit
logobardos i papia ubi cep̃ deũdũ regẽ ꝛ uxorẽ ei ꝙ captiuos duxit i fraciã
ꝛ uenens roam reddidit oĩa ꝙ ꝑ ei pipin dedat b̃o pet̃ adiuncto ꝙ ei ducatu
spolentano ꝛ bunetano ꝛ obtulit ipe patri rome ẽ effect. Hic restaurauit scã
anastasiũ ad agn̄ salutã ꝓ tcendiũ. Hic edificauit ctes ꝛ muros urbis rome
ꝛ portas eneas maiores dedit scõ pet̃. Hic ꝑre celebrata ẽ sepaã scã
synod. ccc. epoꝝ apd ostantinopoli. Alia synod ipe ꝑ adrian ꝓ seuere ka
rolo regte rome celebrauit i ꝙ fuerũt. c. biñ religiosi epi ꝛ alii albes ꝛ plati is
karolo dedit adrian ꝑ ꝛ synod ius elegẽdi pontifice ꝛ sede aplicã ordiãdi
ꝛ archiepos ꝓsingles ꝓuincias i uestitcas ab epo recipe. anathematizauit qoms
huic decto rebelles ꝛ uulsit boa ipoꝝ ñ reliscerẽt puplicari. Deꝙ ꝛ logo
bardi roams arctacis ꝑcib abstulerãt tocũ uticanũ. Et tũc cessũ regnũ
longobardoꝝ. karolo i tota ytalia diuauit. Hoc ꝑre floruit albin ꝙ ali
cuiꝰ karoli eruditor. Hic igne agnic clar i gcio i philosophia excellentissimꝰ
ũ cũ i scia ꝛ i moꝝ honestate ꝑclar ꝛ ab epo karol didic oms artes libe
rales. ꝙ ꝛ studiũ de urbe ꝓsul̃ tulit ꝙ de grecia illuc tul latiũ suũ ad ua
ms. Cui ꝛ karol omisit moastiũ scī ma r tini turonis regendũ. Quo
moachi ꝑtes religionis ablui ado defluxant ꝙ ser̃ cal undiq nesciꝰ de
auratis calciamẽtis i cedebãt carnis obdelectamẽta ꝛ uacando. Hic uno
moacho uidẽte duo angeli dormitoriũ i tres oms moachos exiuer̃ excep
to illo ꝙ solo ꝙ angelos uidebat ꝙ ne meminer̃ ꝛ ad pnam agenda reseruaret
ut ab anglis obtinuit. Hic cenobiũ ꝑ sci scin fuit aliquãꝰ albas ꝛ subsutor
acciõi scitate i firmator ꝛ ꝑ laudabilẽ uitã ibid doctor egregi nimiꝰ fulsit.
Adrian nõ ꝑ tam ꝛ rom ꝙ ex̃ m̃ras ecc̃as restauranit. ꝛ
muros urbis ꝙ diruti erãt ꝛ usq ad fundamenta. destructi renouauit.
Hic ꝛ in moastio scī stephi ꝙ ꝛa ecctam scī pet̃ situ ẽ egregiem

mōachor ībitur ut recta bī per cūctos mōachos q̄ eius ꝓcessū ībitur laudes
& cant' sedulos ꝑsoluāt. ℔ hōr ꝓcessū p̄ laudabilē uitā sepl'e apd scm petrū.

Leo nacōe rom' exp̄e ex ulpho. sed ānis xx. ō. v. d. xvi. & cess' d. iii. ℔ dūp
gerer die sā marci lecanias q̄s ip̄e ostruxit aū assensione dñi ad scm petrū cap
e & recess' e pisa & eligā. Sz ds omp̄s reddidit ei uitā & loc̄l'ā. postea ꝓcēs
ad karolū regē francor ubi sacr'e cū maxīo honore & redit roma cūp
facto rege & fea e vindicta. de ei' inimicis purificāte scō decimo q̄rto die
ds rex e coronat' nāp̄ii rōanū. ℔ hec porticū sc̄i petri q̄ ad hūc dr cuncta leo
nina & muro ea cinxit p̄ t'curs' sarracenor lecanias q̄s ībitur sic or
diauit. videl' fa fria. sūm pontifex cū oī clero & plō ab ecta di gr̄ie ad p̄se
pe egredient ꝓcat cū ymnis & cānticis ad eccam saluatoris q̄ dr sca
trinitana. fia iii ab ecta scē sabine ad bām paulū. fria iiii. ab ecta ierusa
lem ad scm laū. foris muros. ℔ scē pontifex p̄ inuna bona sepl'e apd
scm petrū. alsarracenis legatis p̄uarche iosolimitani & stauriū ip̄ius
ris & stauronolitam receptis cre scē & pacēs cū magno exercitu illuc usq;
p̄uect & recuperata cra cū ꝑ & stauronoli redirent auro argēto gēmis & p
ciosis & stauronolitano ip̄atore exhibitis cū nollet recipe munera & ei' rogatus
postulauit p̄ munus ꝑ ipsum & corone receptū decorona dñi ꝑte q̄ tē ipso crucis
floruit & clauū unū de passione dñi ꝑte crucis & uince & iudaicū dñi & cam
sīe bē marie & brachiū scē symeonis q̄ ota gloriosa miraculis fecū
detulit & i ass' gratū i basilica scē ū ꝑ extruxat recōdidit. Ad unum &
clericos. i. litteras i alphabeto cenobia fundauit & unū ꝑ ordinem unā
lam & auro fabricatā p̄ cent' libras auron valentē relicte ut exordie
tur ꝑte fundatois monach' nōalbu. quod'c q̄ hic ad hūc i p̄sentiā mōachi
reperiunt. ℔ & iiii archi epī. videl' treuirensem. Coloniensem. magutinē
ac salzburgē sē ducatus ac honorib' ampliauit. Karol' nō filio suo p
gr̄io ludouico coronato plen' bonis opib' moriē & aqs gratū i basilica
scē in q̄ ip̄e ostruxat honorifice sepelit. aū nō q̄ mouer'. ad uocatis ec
clias p̄latis ds hic potuit omnis thesaur' eis tradidit p̄ecias dat' buendos
Sept'is. sed ō. vi. tres d. xviii. ℔ nacōe rom' exp̄e iulio sepl'e & ecta
scē pet'. ℔ gallias ueniens honorifice ab ip̄atore ludouico suscipit & cū
captiuos multos p̄uincia redimēs roma reuis die clausit extremū.

Palchalis nacōe rom' exp̄e marino. sed ānis. viii. d. xvii. & d.
xviii. ℔ hic corp' bē cecilie ip̄a ei reuelante & corp' bī tyburcii & valen
tini n nīa urbana xiii decimo ve kl'as nouēb' recōdit manu ip̄a eleuās mi
rabiliter. & recta bē cecilie honorifice collocauit. ℔ & aū addit' ad corp'
bī pet' cra hostia circa altare destruxit & i ip̄o corp' bī sym ꝑmi recōdit.
℔ & eccam scē ꝑpetue repausi cenobiū grecor mōachor ubi & ībitur &
inuna corpa sc̄or extremis colligēs ubi honorifice recōdit.

Eugenii nacōe rom' sed ānis. iiii. ō. vi. ℔ exp̄e bono mundo plaudo

romanos ꝯsecrat⁹ est ⁊ martirio coronat⁹ sepl̃r̃ in ecc̃a sc̃i pet̃r̃ i vaticano. Hic pul̃s
sabine card̃inal̃ existens eand̃ ecc̃am cyburio argẽteo sup altare ⁊ pict̃a sollẽp
Valentin⁹ d. xl. ⁊ ces. d. ii. Hic nacõe romãus decreauit - -
Gregor⁹ ex p̃re Iohe. sed ãnis. xvi. Hꝫ nacõe rom̃ ecc̃am sc̃i martinj i monte
p̃ fundam̃ta destrux̃ ⁊ postea nouis fabꝝ erexit. Hic ⁊ alcuinu ludouici
ip̃atoris ⁊ oium epoz̃ i sti mũdi⁹ uc festu oĩm sc̃oz̃ celebrauit. Hꝫ nouẽb⁹ ip̃ius
fr̃acie ⁊ gumane q̃ existimabãt bõifacie p̃ romam faciebãt. Hꝫ t̃p̃ orta ẽ
magna turbacio ẋans. Slauorũ ad̃a sceleran miserũt ad soldanũ ba
bilonie ut romã veniens. vrbẽ ip̃am possideꝛ. Tanta ira⁊ multitudo sarracenoz
p̃ portũ ceuci cellensem i mare repleuit si fidẽ ẽre ut locuste. Obsessa roma ca
pit̃ cinctas leonina. ecc̃a sc̃i pet̃r̃ spoliat⁹ ⁊ equoz̃ strabũlũ ethicat⁹ ⁊ nõ solũ cinctas
si oĩs tuscia i solitudĩe redigit⁹. Tande ad pen̄cem ḡgoꝛi p̃p̃. Ludo marchio
cũ lõbardis veniens p̃ ludouic⁹ rex cũ gallis ⁊ multa sanguis effusione ẋanoz̃
sarracen⁹ i fugam. Hꝫ t̃p̃ ⁊ sarracenj apuleã ⁊ sycilã deuastauer
Hic hẽs pontifex scoz̃ mar̃m corpa sebastiam. Gorgonii ac cyberi excumicat⁹ ih̃u
aũ iacuerãt. ad ecc̃am sc̃i pet̃r̃ p̃duxit ⁊ mor̃ altario sc̃i gregorii separis altarib⁹
collocauit. Corp⁹ sc̃i ḡgorii aloco v̄ p̃ iacuerat eleuãs ab altari ip̃i posuit. ⁊ p̃
tũ ãbona sepl̃r̃ est apd̃ scm̃ petrũ -
Sergi⁹ nacõe rom̃ ex p̃re sergio sed ãnis. iii. m̃. v. ⁊ ces. d. xv. Hꝫ uocabat⁹ os
porci vñ abusto tãa os ip̃ius nom̃ mutauerit. Iste coronauit lotharium ip̃ator̃ -
Leo nacõe rom̃ ex p̃re dualdo. sed ãnis viii. m̃. iii. d. vi ⁊ ces. d. xv. Hꝫ t̃p̃ adal
bti rex anglor̃ q̃ p̃mꝰ coꝛ anglie obtinu⁹ monarchiã de uocabꝫ cã venit roma
⁊ coꝛ̃ leone p̃p̃ obtulit t̃butu. sed p̃ de una q̃q̃ domo argẽteu nũmũ tamo
⁊ hoc t̃butu usq̃ ad hodie p̃seuerat. Hic pontifex catholic⁹ inter pacẽcie multe
q̃ hũ litauit duas nat̃ sẽpturas extinc̃ ferueutissim̃ p̃secutor⁹ uigilis⁹ oc
omb⁹ semp̃ i cruc̃. Hꝫ p̃mũ aparẽtib⁹ obstudia lẽar̃ i moalsio bẽ martin⁹ ofes
soris intr̃ ecc̃am bẽ pet̃r̃ apli posit⁹ fuit. vbi ũ solũ i sana fr̃ ⁊ i sulacõe tamq̃
p̃fect⁹ moac⁹ p̃fect⁹. Hinc p̃mꝰ sergi⁹ p̃p̃ pbrum facies tenuit sc̃oz̃ nũ. alligauit
Quo sergio mortuo ⁊ ñ dũ sepl̃to leo nanuit. ardanis i pontifice sum̃
electꝰ. Qui mox fct̃s pontifex sc̃a pet̃r̃ ⁊ sc̃i pauli basilicas ⁊ alias ecc̃as q̃s
sarracenj paulo aũ oĩno deuastauer̃at ⁊ spoliauer̃at honorifice restau
rauit. Hꝫ neapolitanus i mari ɔ sarracenos pugnãtib⁹ orando collect̃a
fecit. Deus cui dext̃ bõ pet̃r̃ i fluctib⁹. Et p̃ murꝰ ciuitat̃s. leo magne
p̃fecerat. apponãdo seras portis fec̃ ⁊ orando dix̃ illã coll̃ct̃. Deus
qui bẽ petro collatis clauib⁹ ⁊c. Illi aũ sarracenj q̃ cũ magna multitudie
romã venãut. Postq̃ spoliatis ecc̃eis pet̃r̃ ⁊ pauli redire vellet̃ affrica
i alto pelagio ex ib⁹ mersi p̃p̃ hec p̃p̃ ciuitat̃ q̃ leo iii. ecc̃a ecc̃am sc̃i pet̃r̃ tegeat
celic̃ p̃fec̃. Sepl̃r̃ q̃ est i ecc̃a sc̃i pet̃r̃ cui festũ agit̃ xvii. kl̃ augꝰ -
Benedict⁹ nacõe rom̃ sed ãnis. v. m̃. v. ⁊ ces. d. xv. Hic ex p̃re patrodo ⁊ sti
tuit uoclia ordiate mederẽt ⁊ hoẽte. ⁊ ñ aliq̃ bona q̃ fecit portũ aporta
uticanis usq̃ ad scũ paulũ ⁊ aliã portũ aporta ciuitanis usq̃ ad scũ

Post leone Iohannes anglicus natus magunt̃ sedit ãnis v. mẽsib⁹ quinq̃ diebꝫ iij et mortuus est
hic ut asserit̃ femina fuit et ꝛetate puellã a quod pro amasio in habitu virili ascendit sancta ꝑ
in cathedra petri pontifex ibi cum ꝑ romę triuiũ legens magnos magros disp
pulos et auditores habuit et cum in urbe nupt̃ et pregnans esset in ꝑcessu temꝑis ꝑtus ignorans ad de sco petro in lateranũ tendẽt
in ꝑtu ꝑturiuit et puerpera nomine ignot̃ parui temꝑis ꝑtus ignorans ad de sco petro in lateranũ tendẽt
ibi in platea mo Colizeo ex pdolentia ꝑtus decessit et ꝑ mortua ibide ut dicꝫ ꝑpulsa fuit et
ab ducꝫ ꝑpa eandẽ uiam obliquet̃ euitãs a plenꝫ ꝑh ab detestatione sed hec facta. Nam
hec in Sanctalectis Romanor̃ pontificũ ꝑpe inuenit̃ ꝑcq̃ de fornicatorem

lat̃ restauratur sepulc̃r q̃ est in eccl̃a sc̃i petri

Nicholaus nacõe rom̃ exp̃it theodoro sed̃ ãnis .x. ō .ij. d. xx. Hic vir fuit sc̃issimi p̃ magnũ sg̃orii papã vt̃ ullis in sede romana appar̃ illu opand̃. Cui ord̃i nacõm ludouic̃ i patr̃e sua p̃sencia roborauit. Hui t̃pr̃e colonie orta c̃ pestilẽcie ip̃so in basilica sc̃i pet̃ fulgurauit libro fulmẽ mittat ignei draconis tempestate ro lonie oriebat hoc
eccl̃ã scindens basilicã t tres hoies duos ī loris occid̃ sex seruitutes relinq̃ens
Hui t̃pr̃e sc̃s cyrill̃ pene oñm clamor apl̃s corp̃ sc̃i clemẽtis p̃ acersona ubi in mare p̃ticũ p̃iectũ fuãt mari exsiccato auferẽs romam deportauit q̃ papã t romanos in ecc̃la sc̃i clemẽtis fuisse credidit. vbi t ip̃e sc̃s cyrill̃ paucis dieb̃ expletis defunctus sepelit̃r. Nicolaus t ip̃e multa bona ī sc̃e ecc̃la sc̃i pet̃
Hadrianus nacõe rom̃ exp̃it chalaro epo se ãnis .v. Hic sepelitur
adhuc lotharius rex q̃ nicolaũ p̃decessorẽ padulfo exhortãte romã ꝓfectus se excusare
venit ad dñi positione ī nocte sue adolescẽtie corpis t sãguis dñi n̄ ih̃u x̃pi t̃ ip̃e
q̃ optimates suos p̃ ip̃m ī uitari fuisset omnes q̃ indigne p̃cepãt ipso ãno mor
tuus est. Rex t ipa via redeundo placentie defunct̃.
Iohes sed̃ ãnis .x. d. ij. Hunc olco karolũ filiũ ludouici regis i patr̃e
hui t̃pr̃e sarracenos p̃ italiã discurrentes eccl̃am sc̃i bñdicti ī monte casino
destruxerunt. adhuc iohem iohis romane ecc̃e diacoñ vitã p̃mi gregorii p̃ quem detentus
libellus laudabil̃ scr̃ipsit. Hi tunc ita p̃ualuerãt ita ut̃ ciuitatem ecc̃ie
q̃ nõ fauebat karolo cũ i francia fuisset. sta cũ ludouico balbo filio suo ferre pacem
mortuũ fuãt. Hi edidit uenerabil̃ uir ansegisus senonen̄sis archiepo cap̃ sc̃issi
mi gregorii t brachiũ leonis pape q̃s ueneãdas reliquias senonis ecc̃le sc̃i pet̃
cũ magna veneracõne collocauit
Adrianus sed̃ ãnis uno .menss. v. t dieb̃ .d. ij. Hic sepelitur
Stephanus nacõe rom̃ exp̃it adriano de vialata se. ãnis vi. d. ix. t dieb̃ .d. v.
Hui t̃pr̃e cũ normãnis ad muros p̃isius paris pene tota gallia deuastatur. t ip̃or
rumore corp̃ bñ martini detulerunt altissiodor̃ t deportatũ t in ecc̃la sc̃i ger
mani collocatũ. Ibi monachis p̃ oblationes luminarib̃ t suo sc̃o miracula q̃ fiebãt
ad sepulchrũ p̃ decennium. Cepit nãq̃ sc̃os p̃isius martinũ t gildasium p̃ quos exp̃te m
artinum cãtauerãt. Ab alia nocte reuocat̃ ex alia p̃te abscondit̃ nec ip̃e in ecc̃lam
gildasium. Hi ex hospitio honorauit videlicet bñ martinũ.
Formosus epc̃ portuen̄ se. ãnis .v. ō .vi. d. ij. t dieb̃ Hic p̃decessorũ romana
uice totã ecc̃lam bñ pet̃ p̃incipis apl̃or. Hi aliquã obtinuerãt iohes p̃ fugies
epatũ portuen̄se deiecit t p̃ eũ reuocat̃ redire nolẽ anathematizat̃ est. Qui ad
ip̃m adgallia veniens usq̃ ad laicalẽ statũ degradat̃ est. Hic sepultus est romã ad
epatũ se regressus. p̃ amartino successore iohis qui a martino reiectus in solio romano
et reuersus in romanum epatum pontificatũ suscep̃it p̃ q̃ de eo ip̃i multa altercatio fuit p̃ut
Bonifacius .d. xv. nacõe tuscus. Hic sepelitur parebit

Stephs ānō vno ꝓ iii & ccl d iii nacōe rōm. Dic a formoso hꝑ epc anamie or
diar hꝑm formosū ꝓsēdē & omēs ordiacōes hꝑ ir irritas debe ee decrē. legic & q
ipe coep clio pōicū & hꝑ li uelte exuri layeali idūt & duoby digitis dexte hꝑ
ab scalis man hꝑ trybeū iactari ꝓcepit.

Romanꝰ ꝓ iii d xxii nacōe rōm

Theodoꝰ d xx nacōe rōm. Hꝰ ō stephm hꝑam secies reslitiat ordiacōs a formoso ꝑpe fuit

Iohes vnꝰ ānis iii d xv. h pugnā fec cū rōanis. hic adsumā dā formosi
ordiacōm synod lxxuiiꝰ epoꝝ. rauēne statū v synod q̄ stephs hꝑ ō formosū fec

Benedictꝰ ānis vi. ꝓ y & ccl d vi nacōe rōm. reprobata fuit.

Leo dieby xl. hic ꝓ xl d ordiacōis sue xpofor pbr sanctꝰ capiens & in carcerem
trudens ꝓuisionē rapū plulacū q̄ cū vii mēsib ꝓfuit. Alergio hꝑ deponitur
& in carcerem tāḡ nualor retrudit.

Xpōforus ·mensib· vii· de hꝑcu electus fact ē mōach.

Sergius nacōe rōm exꝑte būdicto. se. ānis vii. ꝓ iii d xvi & ccl d vi. hic
q̄e eccīa lateā cōe. q̄ hꝑ abū damēto repauit. hic sergi dyacon ꝑ hꝑam formo
sū a hꝑatu reꝑbat tandē hꝑ fcs ad francos se gtulit. quoꝝ auxilio xpofor & ualo
re hꝑat & in carcerē trās rōma ingressus hꝑm obtinuit & in ulcōm sue repulse formosi
de sepulchro extractū & in sede pōtificali sacdoralē indutū decollari ꝓcepit & in tybeī
iactari & os ꝑ hꝑm ordiatos decorauit q̄ apiscatoribꝰ in neuīo & basilica bēi pet
pōtis q̄da scōꝝ ymagines adorasse & venabilē salutasse palam ōib⁹ nise sūt.

Anastasiꝰ ānis ii. ꝓ ·mensib· ii· & ccl· d· ii nacōe rōm.

Landoꝰ ꝓ vi & ccl d xxxi nacōe rōm.

Iohes x ānis xiii ꝓ ii d iii. hic fuit filius sergii hꝑ & epc rauēnas q̄ in ualor
eccīe fuit. & ab omī hꝑlo rauēnato depoit ē. hꝰ ō filio & auxilio sarracenꝰ q̄ cuc
dua bāc in ytalia ꝑ hꝑe urbē deuicti fuit. Demū ipe hꝑ cū marchione albo tuāl
apuliā ō sarracenos ap garil anū cū sarracenis ducū bellū habentes victores
effecti ꝑ q̄ romā reduxer apli rōano cū gaudio & honore fuit receptꝰ. hꝰ ꝑ discor
dia mīcuenīte marchio de urbe expulsus in orta castrū extruens ibi se recepit
& nūcios hūgaris uc cīa rōanoꝝ possidere nusq̄ q̄ uicinos cota rusticā depo
pulando mares & fcas & q̄cq̄d tollē potuit in hūgariā deportare inuit. ꝓpe
q̄ rōani ymon ꝓdictū marchionē trucidauerunt. hungari nō ꝑ singlis ānis
ꝑ multa tpa fines rōanos deuastare solita erāt. Iohes nō hꝑ cum ciuibꝰ romā
gndōis capt & in carcerē mīsꝰ. sup os curiali pōtis stragulat est. Incui loco alt
Iohes sborgat & q̄ idē iohes & male in trauat & illā erect fuit. Io in mio pōtificū nō

Leo viii ꝓ vi d xv & ccl d x nacōe rōm. pontifex

Stephs ānus ·ii· ꝓ i d xii & ccl d i· nacōe rōm.

Iohes xi se ānis vii. ꝓ x d xv & ccl d i nacōe rōm. hꝰ ꝑ anno in ia
nuensi ciuitate fons sanguis largissime effluxit forte pretendens. ubi in
mirerem cladē uā eod āno sarracenis ab affrica venientib⁹ capta fuit
& hoīb⁹ ac thesauris euacuata.

Leo viii ānis iii. ꝓ vi d x & ccl d i nacōe rōm. romanus

Stephs viii ānis iii. ꝓ iii d xv & ccl d x. h nacōe gruan fuit mutilat adhuc da

Martin ānis iii ꝓ vi d xiii & ccl d iii nacōe rōm.

Agapit⁹ ãms viii ō vi d x t cel d xii nacõe rom̃ hic q̃ odo Abbas fuit Cluniacen. obiit
Iohes xiii de regione via lata. sc ãms viii ō x d v t cel d xii q̃ ꝑ cãlbeo pluri
pe. Hic albẽ cũ eẽt potens in urbe uocatꝰ nobilib⁹ rogãt eos ut ducat in
uxorẽ. Ostẽdẽdo ut mortuo Agapito ip̃m mouerẽt filiũ suũ octauianũ i ip̃m
q̃ t factũ est uocat⁹ q̃ erãt iohes. Dicebat nequitor t totꝰ lubricꝰ adeo q̃ t femĩa
ceuebat ip̃ q̃ ꝺa cardinal t rõanor sẽpe ꝑ cepit occise. Octoni p̃ncipi saxonũ ut
scandalo eccle cõpatiens hmõi mora romã ꝺparet. hec ip̃ ꝓcipiens iohi ꝺyacono
cardinali tũc hui ecclie. filiastro nato t alĩ iohi. sb ꝺyacono q̃ nas sẽperat manũ
amputari fecit. Hinc cũ frequẽ ꝑ ip̃atorẽ t cleriũ de sua correctõe fuiss⁹ mon
nõ correct⁹ ꝑsensit ip̃atore deꝓtu destitue⁹ eũ uoto leo ip̃ elig̃

Tradit⁹ bũdict⁹ ip̃atori arõnus t leone resticuto bũdict⁹ i exilio in saxonia
mortꝰ in hẽbruch sepelit⁹. Iohes nõ ip̃ obtẽrat adulta sua pua subito moritꝰ.
hamburch

Benedict⁹ ō u d v t cel d xx. Hic vitãr leone ip̃ a rõanis i ip̃m elig̃ ip̃
q̃ ip̃ator. Octo cũ roma obsideꝛ hendrik ip̃ anno i ō uiii t cel d vii. li ip̃ malicia Leo viii. sede
romanor statuit ut nulli ip̃ fier n de assensu ip̃ator.

Iohes xiiii nauirenses sc ãms vii. ō xi d xv t cel d xiii. li apẽ ꝓtecto urbis
rome. ꝓhibitus est t castello sci angli destructus deinde i cãpania i exilio mult⁹
x nẽses t xxviii dies reũl⁹ e roma t deꝓsecutorib⁹ ei ab octone ip̃atore supplicia
t supplicia nã nobiles urb q̃l culpabiles inuenit alios crucidauit. alios laqueo
suspendit. q̃ ꝓces nõ in exilio ad saxones ꝓpter ſ crasi misit.

Benedict⁹ anno i ō vi t cel d x. li nacõe rom̃ i castello sci angli rectꝰ ẽrutꝰ stirpe
Donus anno i ō v t cel d vii. Calixto sinacho

Bonifac⁹ vii ō i d xii t cel d xx. Hic rom̃ subdolo cato bũdo vi ip̃m fecit q̃
post in valens i urbe sb fuit depdata ecta sci pet. oĩb⁹ ꝓcibus fugit. Tã tãmo poli
tã de roma cũ magna pecunia rediens cũ ꝓfice nõ potꝰ. iohi diacono cui d oculos
eruit t ipe deinde sibico extinctus fuit.

Benedict⁹ ãms viii ō vi d v. li hic fauore ip̃atoris multos ex rõanis capi
fec nacõe rom̃ fuit. Qui ꝑ fuit i remis ecta archiepe vir honorabil⁹ tradu
ctus nõie de genealogia karoli magni q̃ tã i regno francie regnare cessauit.
Hugo⁹ q̃ hugo cũ rex francie de alia ꝓpria sẽtẽ i corde odio hui⁹ inuoca
tis epis allegatis ipm illegitimũ deponi fecerunt. Silbẽ monachũ philo
sophũ imo pocl sligmatice sb tenendo. q̃ sum̃ pontifex uerbigenus legatũ
misit t remis concilio euocato. Silbẽ deposuit t radulfus restituit. Silbẽ
nõ deposuit ad octonẽ ip̃atorẽ se retulit q̃ t ipe secũ erudiẽdi q̃ nacta oppor
tunitate ꝓmotione t archiepũ post romam pontificem. ꝺyabolo i stigante. si
ꝓcauit. q̃ infra dies i silui sedis vii vl. Benedict⁹ Silbẽ ab r potens ingens. Romen dach nepatii et postmodum

Iohes xiiii ō viii t cel d x. li i castello sci angli ꝑ iii nẽses fame afflictus
mortuus est t sepultus i nacicano

Iohes ō iii t cel d i nacõe rom̃

Iohes nacõe rõanus sc ãms x ō vii t cel d vi. Hic fuit i erudi
ditissim⁹ multos libros apposuit. hic ecclesiasticã pacem inter cleros t populũ
oportuit relinquere urbem t tusciã nitere cogit⁹ aut crescenti q̃ ip̃m octone
cio misit ꝑ ip̃m ad urbem reduc⁹ nuncios misit t uenire ip̃ ipe cũ senatu.

adpedes ꝑ̄ veniam postulauit sicq; papa ſcā pace rome est defunctus - - -

Gregorius nacōe saxo expīt octone se ānis y ō v & cel d xv Bruno aīe dēs cū
ēet g̃ sāgue Octonis ēcū adiutricū imperatoris ē ꝑ̄m electꝰ ꝑ patrū cēp̄ cresten
sium urb̄ palacū epūm de legōne ytalorum optimū cū magna pecuā redeūtem
ī ꝑ̄ cū mīsit ꝑ hoc tēm ꝑ imperatorē gr̄ē ulcionem recepit - -

Iohes ō x & cel d xx Hic nacōe gr̄us placentin epc̄ mīnente ꝑ̄ ē
go posuit ē urb̄ ꝑ̄ hūic ī p̄ imperatorē exoclat fuit -

Siluester ānis um ō i d vm & cel d xxiii Iste nacōe gallic̄ noīe gillibē hic
p̄mū monachus floriacensis cenobiū in aurelianēsi dioc̄ mōach fuit ꝑ dimissū mōs
tio homagiū diabolo fecit ut libīū suorū successor q̄ diabolꝰ p̄misit adīplere
Iste obsequiis diabli īsistens sciēt̄ sup desiderat suis cū eo loq̄bat Veniens aūo m
yspalī yspanie cā discendi īsūm p̄ceptē q̄ sua doctrina maximis placuit Hūic
ē discipl̄s octone īperatorē & robertū regē francie à quē alia sequēcia scī spūs assit
nob̄ gr̄a opposuit Hic deinceps à p̄ fuit archiepc̄ senonē Is ꝙ gilbē p̄ q̄ plinio
nores ābuebat diabli ea ꝙ petebat adiutorū īpleū fuit p̄ remeū archiepc̄ p̄
reuēnas cāde ꝑ̄ Et ē q̄sū adiabolo q̄ diu uiuēt īꝑ̄o Raūū hūit q̄ diu nō cele
brāuit īterlm Gaudē tū ualde q̄ aul selonge ē a fine sic̄ fuit longe q̄ uoluntate
pegnacōis īterlm ulē maūe & ē in xl ad eccl̄am q̄ dēterlm ī lateano celebraret ex
secrepitu demonū sensit ḡ mortē adē suspirans īgemuit hēc aūo sceleru cassiū ēet
de mūa ei nō desp̄s reuelando coram oīb̄ p̄cm̄ mēbra aīa q̄b̄ obsequū diabolo p̄bit
at tullit p̄cdi & demū crucē mortuū sup̄ pont ut ubicūq; a alia p̄ducent
& ibi sisteret ibi sepelirēt q̄ ita fctm ē Sepult̄ q̄ est ī lateano ecc̄a Et ī sig̃ mūe obscure
sepulcū ip̄i cā extumulatu ossiū q̄ exludore plagā ē moriēm ꝑ̄ hic uocat meode
sepulcro est lucēs exaratum -

Iohes ō v d xxv & cel d xix -

Iohes ānis v & cel d xxx nacōe romā de regione q̄ uocat porta metꝑ sepli
q̄ est Hic dū epc̄ floruit rex robē uita & scām p̄clare à tātē deuocōis fu q̄ ī festis sp
tātaq; mōachio ꝑ̄ offīū uolū ēē & nō solū cū mōachis cantabat Vīm & cappa serica
īduc̄ choz regebat Vū cū q̄dā castrū obsedisset dimisso exercitu ꝑ festū ānūciā aure
liauis uen & ē choz regēdo alta uoce ē agnū dei flectendo genua ī cepit murū cast
q̄ obsederat fundit̄ corruerit Hic sēc̄ sēq̄ cā scī spūs assit nob̄ gr̄a -

Sergi ānis v ō vii & cel d xm li fuit scē uice & castre ōlacōis sepli ē ī basilica
Benedict nacōe rutulan exp̄ē gregorio se ānis xi ō xi d xxi & cel āno i
Hic fuit electꝰ de ꝑ̄o & fcs ē q̄dā alī ꝑ̄ vū maximū scīsma fuit Dic̄ petꝰ dami
anꝰ q̄ q̄dā epc̄ audit hūic būdictū ꝑ̄m misero eq̄ sī corpali ī sedente & dix ei noīe tu
es būdict ꝑ̄ q̄ iam defuctū nouem Ego sū in q̄ ille felix būdict & q̄ ē in q̄ ē
pac fuit in q̄ corrēgor si de dei mīa nō desp̄o sū ad uitorū p̄bear Vade aūad
successorē meū Johēm ꝑ̄m & dic uo ītam rhecā sūmā petūe accipiens pauplb̄ dis
tribuit q̄ q̄q̄ anc̄ me pauplb̄ datū fuat uicī ū p̄fuit q̄ de rapinis fuit Mo
epc̄ & fideli expleū & ep̄atū cedens mōasterium intrauit -

Iohes exp̄ē gregorio sed ānis x & cel d ij Hic nacōe romanus hūic sergii cū cō

ad pedes ꝑ̄ venīam postulauit sicq; papa scā pace rome est defunctus

Gregorius nacōe saxo expīt octone se ānis y ō v & cel d xv Bruno aīe dēs cū
ēet g sāgue Octonis ēcū adiutricū imperatoris ē ꝑ̄m electꝰ ꝑ patrū cēp̄ cresten
sium urb̄ palacū epūm de legōne ytalorum optimū cū magna pecuā redeūtem
ī ꝑ̄ cū mīsit ꝑ hoc tēm ꝑ imperatorē gr̄ē ulcionem recepit

Iohes ō x & cel d xx Hic nacōe gr̄us placentin epc̄ mīnente ꝑ̄ ē
go posuit ē urb̄ ꝑ̄ hūic ī p̄ imperatorē exoclat fuit

Siluester ānis um ō i d vm & cel d xxiii Iste nacōe gallic̄ noīe gillibē hic
p̄mū monachus floriacensis cenobiū in aurelianēsi dioc̄ mōach fuit ꝑ dimissū mōs
tio homagiū diabolo fecit ut libīū suorū successor q̄ diabolꝰ p̄misit adīplere
Iste obsequiis diabli īsistens sciēt̄ sup desiderat suis cū eo loq̄bat Veniens aūo m
yspalī yspanie cā discendi īsūm p̄ceptē q̄ sua doctrina maximis placuit Hūic
ē discipl̄s octone īperatorē & robertū regē francie à quē alia sequēcia scī spūs assit
nob̄ gr̄a opposuit Hic deinceps à p̄ fuit archiepc̄ senonē Is ꝙ gilbē p̄ q̄ plinio
nores ābuebat diabli ea ꝙ petebat adiutorū īpleū fuit p̄ remeū archiepc̄ p̄
reuēnas cāde ꝑ̄ Et ē q̄sū adiabolo q̄ diu uiuēt īꝑ̄o Raūū hūit q̄ diu nō cele
brāuit īterlm Gaudē tū ualde q̄ aul selonge ē a fine sic̄ fuit longe q̄ uoluntate
pegnacōis īterlm ulē maūe & ē in xl ad eccl̄am q̄ dēterlm ī lateano celebraret ex
secrepitu demonū sensit ḡ mortē adē suspirans īgemuit hēc aūo sceleru cassiū ēet
de mūa ei nō desp̄s reuelando coram oīb̄ p̄cm̄ mēbra aīa q̄b̄ obsequū diabolo p̄bit
at tullit p̄cdi & demū crucē mortuū sup̄ pont ut ubicūq; a alia p̄ducent
& ibi sisteret ibi sepelirēt q̄ ita fctm ē Sepult̄ q̄ est ī lateano ecc̄a Et ī sig̃ mūe obscure
sepulcū ip̄i cā extumulatu ossiū q̄ exludore plagā ē moriēm ꝑ̄ hic uocat meode
sepulcro est lucēs exaratum

Iohes ō v d xxv & cel d xix

Iohes ānis v & cel d xxx nacōe romā de regione q̄ uocat porta metꝑ sepli
q̄ est Hic dū epc̄ floruit rex robē uita & scām p̄clare à tātē deuocōis fu q̄ ī festis sp
tātaq; mōachio ꝑ̄ offīū uolū ēē & nō solū cū mōachis cantabat Vīm & cappa serica
īduc̄ choz regebat Vū cū q̄dā castrū obsedisset dimisso exercitu ꝑ festū ānūciā aure
liauis uen & ē choz regēdo alta uoce ē agnū dei flectendo genua ī cepit murū cast
q̄ obsederat fundit̄ corruerit Hic sēc̄ sēq̄ cā scī spūs assit nob̄ gr̄a

Sergi ānis v ō vii & cel d xm li fuit scē uice & castre ōlacōis sepli ē ī basilica
Benedict nacōe rutulan exp̄ē gregorio se ānis xi ō xi d xxi & cel āno i
Hic fuit electꝰ de ꝑ̄o & fcs ē q̄dā alī ꝑ̄ vū maximū scīsma fuit Dic̄ petꝰ dami
anꝰ q̄ q̄dā epc̄ audit hūic būdictū ꝑ̄m misero eq̄ sī corpali ī sedente & dix ei noīe tu
es būdict ꝑ̄ q̄ iam defuctū nouem Ego sū in q̄ ille felix būdict & q̄ ē in q̄ ē
pac fuit in q̄ corrēgor si de dei mīa nō desp̄o sū ad uitorū p̄bear Vade aūad
successorē meū Johēm ꝑ̄m & dic uo ītam rhecā sūmā petūe accipiens pauplb̄ dis
tribuit q̄ q̄q̄ anc̄ me pauplb̄ datū fuat uicī ū p̄fuit q̄ de rapinis fuit Mo
epc̄ & fideli expleū & ep̄atū cedens mōasterium intrauit

Iohes exp̄ē gregorio sed ānis x & cel d ij Hic nacōe romanus hūic sergii cū cō

nis. Hinc tpr hainricꝰ scī stephi primi regis vngarorū filiꝰ v̄go cū sponsa sua obiit miraculis coruscando - - -

Benedictꝰ nacōe tusculanꝰ expīe albico · sē · annis · xiiii · Iste est electꝰ de pētu rōm̄ est p̄ sabinen epc̄ q̄ mīra uocat est sumens & iste p̄ electꝰ fuit & būdictꝰ recup aut pētū · Eo iste rēm electꝰ est · & dat ē p̄ c̄ p̄ iohīs archi epc̄ scī iohīs ām porta latinā · Q̄ sgoni vi īra dēs est · & li hīco pētu cū eēt rudis lr̄ar alriū p̄m aduces ecclām ei officii exequndas & secrari fecit · Q̄ cū milis ūplacēt trī sup idiotā q̄ sol uicē dū oz īplerī · vno tract̄ ō duos & duob; de pētu alterutrū; ō mīū & mortuo sgorio huic īpatore grā duos romā accedit & eis ī canōica & īperiali cēsura depōtis

baldenbigen sidigerū habgensem epm q̄ & clemens sedis dēs est duct īp̄ cū p̄m sb strictū a vnn q̄ huic īpatore coronat rōanis c̄ p̄nestrinis & tusculanis se sūm ipī o scelus nūq̄ rōanū pontificē electuros · Iste būdictꝰ q̄ fuit nepos simonis būdicti apparuit uix moledinū cuda īspe cuda monstruosi alia l̄ cui caput & cauda alīm erat reliqū corp sic rufus cū p̄ (spector) trīc fugiet clamans mostrū p̄ p̄m dix · noli me expauescē scio me hoiem fuisse · sicut tues & sic rep scio me sicut olī infelix p̄ exulteus bestiali vixi · Hinc tpr scs gerard epc̄ ī ungaria sup bigāi grauē de al tissimo mōte cursu p capiti martirio coronat̄ - -

scī gerardi

Silnester dies · lvi ·

Gregorī de scō iohīe ām portā latinā · ānis vi · ō · vi · Hic cū rege hainrico hinc bellū · Hinc gilhelm̄ ī sinis comitis dīe scīm virū fuisse & cū ad p̄m uenisset parū l'mch ad p̄m p̄tinens p̄ (orationem) & negligentiā aut te cessor sinor ī tulisse · nā pene oīa apdonib; collebāt · Pegm rōmā vēientes q̄ oēs spoliabāt & quēdā cū oblones uiolent auferebāt · Q̄ oēs p̄ āmonit̄ p̄ poli excōicati trio ep̄ recep serr manū armatā apposuit · Et primo raptores oblonū scī pet̄ de pētu exīt aut fugauit · Dein rapt̄ raptoribꝰ p̄da & opida ulsq̄ tpr amissa recup aut · Tunc oēs p̄m hōicidā clamātes nō p̄m · sī sāguinū ducebāt · Cardinales & p̄m in firmitate & (prima) mortuus fuit · Dignū fore dixit tecta scī pet̄ sepeliri & eor moribꝰ hōiū sacdociū fed alt · Tūc p̄ firmi resūpto spū longū sermōe cardinalibꝰ fec · assēs ipos stulte · locutos & tale bū fecisse · ducēs illd q̄ ezechiel dix sacdotib; q̄ se nō opponebant murū p domo isrl & nullā alia ap̄ bdidit · Cū mortuus filio corp meū ām fores ecce sublimit · lamas & ecce seris & uectib; obstirmate · Si no lumine dīna porte apte fuerīt corp ī terre · alioqn de upo facte q̄ nulis · Cūq̄ mortuo sic fcm̄ eēt turbo diuic vēieus portas ecce firmatas nō solū aptuit sed & cū uncis ferrugine usq ad parietem deportauit · -

nō p̄ p̄m tpr fu[illegible]

Clemens · ō · xviii · d · vi · h fuit tuator ecce & p̄m huic p̄m & ecl d xx · -

Damasus · d · xxii · & ecl d[illegible] · h fuit tuator sedis aplice & sbito defunct est -

Leo gne alemanie de locheris regno se · ānis v · d · vi · Rōam expugnat & ciuitatem post ep̄ pestilens ab īpatore hēnico pontificē dat · Imperator cū nullū ecclēm ad hec ut recipet post ni ducē epm tuleū bīmonē nōie virū simplicē ad hec ī ciuitatē q̄ ad urbē vēieus & ex h ostiam hēns oēs resignat de mo ab oīb; electis p laudabilē vitā ī ecclā scī pet̄ tumulat̄ miraculis clarescens miraclis

Victor gñe alexañ ãnis ii o9 m d xii ⁊ cel d iii ℔ xpe ipali fes ℣ h xpisb
ipatoris hñrici apd florenciã synod celebrañ ⁊ mlos epos ℣ symoniã ⁊ forniã
com depositi ℔ ingallias veiens ablsencio ipatore gloie suscapic ⁊ eo psente
imperatore moritur

sepltꝰ est

Septis o9 ix d xxvii ℔ nacõe lothoriꝰ albat ꝑmꝰ cassinẽsis monasteria floreãe
Benedictus o9 ix ℔ ꝑmꝰ (vercellen) uelecterisis epc mꝰ (xxv) noie ꝓpter pestilenciã ℣ ꝑ ea cessit ꝓtin
Nycholaꝰ nacõe burgũd ãnis iii o9 vi d xxvi ⁊ cel d x ℔ ꝑmꝰ florentin epc
apd senã acardialibꝫ vna unusꝰ est electꝰ ⁊ celebrato rome gallo defunctꝰ est
Alexander nacõe mediolanẽn ãnis xii o9 vi d xxv ℔ cũ cet lucan epc 9cor
die acard ĩ ℣m est electꝰ Cui hunc fũ caduꝰ q fuit ꝓmus epc ⁊ fere ab oĩbꝫ lo
bardie epis ĩ ℣m electꝰ asserentes ℣m nõ debe eligi ñ q ꝑ dño ytalie Q caduꝰ
cũ magno exercitu bisoniã veiens violenꝰ uoluit ℣m obtinẽ sꝫ nõ potuit De
inde alexandꝰ ℣ adwgatũ hñrici ipatoris descendit ĩ lombardiã ⁊ ĩ mathild sol
lepnit celebrato gallo pacificatis oĩbꝫ adurbẽ reuisus ⁊ ibid defunctꝰ ĩ lateñ
ecclã est rum latꝰ Eod xpe nonnulli q ĩ preiudiciũ dñi ℣ regnũ apulie occu
pauant fines cãpanie denastabãt q dux spoletan Gotfrid ⁊ Comitissa
filia de nota sã per matildis expulerũt Per matildis finis comitissa adeo
potenciss ꝙ ⁊ cũ ipatore bello durissimo 9stitit hinc Que est amplissi
mis possessionibꝫ hñdarec totũ pãnoniã suã sup altare sci pet obtulit
ꝙ ⁊ obtulit adhuc usq ĩ hodiernũ diẽ dr pãnoniã sci petri

(matildis dedit patrimoniũ sci petri sine cere romãd)

Gregoriꝰ (viii) ãnis xii o9 i d iii Hic nacõe tusculꝰ patra sguinesi ℣ lau
dabilem vitã ex cardialibꝫ ẽ ĩ ℣m electꝰ ℔ huic cecꝰ (presbr) filiꝰ ĩ nocte natal dñi cũ
ꝑmã missam ĩ sca ℣ maiore ad ꝓsepe dñi celebret cepit ⁊ ĩ terri sua posit ℣
vouẽs eadẽ q nocte curiã destruẽt ℣m libando ⁊ ℣ deũ ceciꝰ ex urbe eiectꝰ
Hic pdecessꝰ hñrici ipatoꝛ gallo c x epoꝛ hñtꝰ exõ ceciꝰ ℣ romane ecce unitatẽ
sciẽ noluit sꝫ ꝑ ℣m ĩ lombardiã veiens nudis pedibꝫ sup nive ⁊ glacie plibꝫ
dieb; trans uix ab solbm ipetuo ꝑ de osculo eiẽ regis ĩ cato exõicati plim
sedicõsi epi apd brixinã ouientes suꝑbũ rauenãte epm elegunt Clemẽ
tẽ uocantes q rex hñrici ꝑ ĩ ita cũ oĩbꝫ aliis mox adorauit ⁊ cũ ipo romã
ueiens finis cardialibꝫ abonoiẽn mutuen ⁊ cernuen epis ĩ ℣m bñdicꝫ
fec ⁊ ab eod Clemente in die pasche coronã ipi assupsit ℣m ℣ horiũ ĩ castro sci an
geli cũ cardialibꝫ obsidendo ℣ audito q ℟ Guiskard ⁊ ad succursũ ℣ de a
pulia ueiebat ipator destructo capitalio in urbe leonina cũ suo ℣ fugit
fenas ⁊ guiscard eod die urbẽ capiens ⁊ ferro ⁊ igne oĩa ℣ ℣ de
obsidicẽ libando ipalacio lateñ reliquit q ꝑ ĩ apliã discendens salin mor
tuus est miraculis coruscando

(Clemens iii) (Guiskardꝰ dux)

(pro desiderio abbate primo electo)

Victor ãnis iii o9 uñ d vii ⁊ cel d ix ℔ ab hoc nocte desideriꝰ dictꝰ abbas
fuit cassinẽsis q veneno ĩ calice misso dr extinctꝰ hic xpe Odo carruicensis

(Carrupã marqꝫ Colonie ex xpi papebrũ ꝙ ℣ ℣)

Urbanꝰ ãnis xii o9 uñ ⁊ cel d xvi ℔ hic xpe dux incepit
lo annũ cũ x ãnis regnañ sepleri dñi septo ĩ ecclã lateñ Circa hꝫ
xpe de murria ciuitate hoc ĩ destructe ac ubi barresibꝫ ossa bti ni

cholau cūstituit. Hoc cōd tp̄e i yspania colerū ullar pcū maxīa turbū p̄ xanct
asarmacus collegiū Floruit hoc tp̄e in anglia anselm⁹ p̄ albat p̄ cantuarien
epc̄i scīa & vita mirabil. Hoc & ip̄ pmū ocliū apd clarom̄ cēlebrat in quo
tranſitū est in hore bēd̄ v̄gnis cotidie dicand̄ officiūq; ei diebz sabbatis sollēpnit
fiat Annūciac & ocliū iterū capcio xanct apl̄ii osiliū q̄rit auxiliū tplo
rand̄ Scē ip̄ ocliū turonis celebro pene tocū occidenti puocat t̄re scē sb sidū
& maxīe de regno francie d̄ p̄cipā deinde p̄ brachiū scī georgii cūseñes tuen
tia p̄uelacōm x. lancea antiochiam tripolī acon & pene tocā t̄rā scām cū
iterū cep̄unt Hoc anno burgūdia in die scī būdicti fundatū est cenobiū
p̄ cysterū uocatū est in dyocesi babilonensi

Paschalis sed ānis xviii m vi d vii & cecd ii sepl̄t est ecta lateran Hic
fuit nacōe tuscꝰ duplcda Hoi tp̄e heuric⁹ iu theutonicoꝝ rex cū magno exerci
tu uenit t tusciā ut rome coronaret i impatorē & p̄missis ad ip̄m uncijs p
lras refutabat. oīno inuestituram epoz albin & aliox clicoz sing q̄ alii ip̄ato
res p̄decessores sui questione cū rōanis pontificib; habuerant & iuramento
t̄rā ip̄atoris q̄m suoz p̄cipū sing⁹ dns ip̄ accepto t̄rā cleri & p̄l ex p̄cepto
ybis mōce malū de mādato dñi ip̄ obuiās & usq; ad sūmitatē g̃duū scī pet
i duxisset & cū ibi sūm pontifex cū cardialib; & epis exp̄tasset Rex adueniens
p̄ ped oscula se in nice oscłari fec & se ap manū tenētes p̄ q̄ ad portā argētea
p̄uenisset oscło dato dns ip̄ desup̄ ipm ip̄atorē & p̄ q̄ ad rotā porfiricā per
ueniss & ip̄ sing⁹ uestitā refutāda iuramētū exp̄essit Rex cū suo ocliō hinc
ip̄m & cardiales cū tota curia capitauit Hoi & tp̄ib; p̄ ipi lubacom d̄da
exclero rōano p̄ uil d ip̄m pontifice sin gēs Tres hereſiarchas videl albcū
agramūtū & theodoricū duūs tp̄ib; exigē ip̄m p̄ sup̄scripta. Hoc ip̄cipio
duo ip̄ ultras i feldicōes recisserunt cū ab ipo p̄hibiti fuit Hoc tp̄e rex
ungarie ad āmonicōes ip̄is p̄las suas scēs duo ip̄ reuocauit in uestitu
ris epoz & aliox p̄lator q̄s usq; in illa tp̄a reges ungarie facē osueuerāt.
Hoc tp̄e buard⁹ hūs ānos circ xxii ab albe steplo d fuit cū albat m cysterc
cū socijs xxx cysterciū i gdie. In hoc anno clarauallē fundata illic p̄o albe
murice Paschalis ii ip̄ p lubacom sua fcā pace cū ip̄atore henrico & ipo
rege coronato & in capū ex muros rōani egsso pontifex cū epis & cardialib;
turbe regrediens cātā fregēcia p̄li occurentis & dm laudantis excipit
ut uix ad palaciū lateranē se ecta uespas potuerit p̄uenire Hemi defunct⁹ e
apd ecclam scē in cuspadine & inde cū toto clero & p̄lo fregēcia p̄ media ur
be uect⁹ in ecta sci saluatoris sepl̄t est Circa hoc tp̄a. i. anno dñi m. c. xix.
cep̄ p̄monstratensis ordo in laudunensi dioc ab ip̄e vocabulo d fuit colo
nensis sic & bruno d ordinem cartusiensem inchoauit.

Celasi⁹ nacōe campanus decimus gaieta. anno i d v & cecd d xvmi. hic
ip̄ henricū ip̄atorē cū cardialib; gaietā secessit & ibi cū p̄mare p̄sēt in
francia veniens i diuiaē ibi mortuus est & sepl̄t

Calixt⁹ ānis v m x d xii & cecd d v. hic nacōe fuit burgūdus.

cōms filī ⁊ archiepūs uiēnēn̄ p̄ morē gelasiū ꝑ̄ ī climato a cardialibꝫ ē concordit̄ elect⁹. Qui cū ꝑ̄ cām lōbardiā ⁊ tusciā roma reduxit ⁊ sollēpnit̄ sūt ⁊ cū gaudio ē receptꝰ. Burdinꝰ uō q̄ hēricū ī patrē in ꝑ̄m fuat fēs. audito aduentu ꝑ̄ fugit se recep̄t̄ū. Quē obsessū ꝑ̄ cū rōanis ē hūiusmō pōtū ī camelo usq̄ facie adregū hūs caudā camelī ꝑtenō ꝑ̄ adurbē p̄cedebat ⁊ p̄ in archiepūs simoms ē rectius ꝑ̄ do fēā pace cū ī patrē in ecc̄a lateran̄ elt̄ sepl̄t⁹.

Honorius se. ām̄s. v. ō. ij. d. iiij. Hic patrē bonū̄ nat⁹ descēdit ī aq̄lā abaro mbꝫ uocat⁹ ut eam q̄ uiris bñ pet̄ē tueret ⁊ comite regio sycilo. ꝫ cū ꝑ̄ mduc sēt in fidelitatē baronū̄ samnit. filio hūio rogū̄ recep̄t in grām ⁊ fēo homagio ⁊ fidelitate firmata ꝑ̄m deducatu apulie in uestīt. Hic plegam̄ cardialē duos p̄bī archiās. s. aq̄leiā ⁊ uenet̄ū depositꝰ. Hic rome moritur⁹ ī ecc̄a lateran̄ ē sepl̄t⁹.

Innocēti nacō romē exp̄te jolse de regione crūtiberī. se. ām̄s. xiii. ō. vii. d. vni ⁊ cel. d. ij. Hic p̄cepit ō rogerū ducē apulie cū exercitu romanoꝝ ꝫ cū finis cū q̄bꝫ fugā cep̄t capt̄ē ab eo. hic dēpnauit totā p̄ē pet̄ leonis cū ordinatōne ip̄i. Iste pet⁹ pet̄ leonis filī cardial⁹ apanciorib⁹ elect⁹ ⁊ anaclet⁹ dēs hostili fecit aggdi domos frangepanenūm q̄bꝫ se innocēti cū cardialibꝫ recepat ꝫ q̄ michil suc̄ ꝑfecit cū manu armata ecc̄am sc̄i pet̄ adiuc ꝑmolentia hīt aureū crucifixū ꝑ̄dentes coronas cū toto thesauro aurī ⁊ argēti ac lapidibꝫ p̄ciosis spoliau. Cyborīū ep̄l̄eo ꝑ̄ ꝑstruxat destruxit. Inde ad scām mariam maiorē magno thesauro dicauit ⁊ alīs urbis ecc̄ls fecit. Cū q̄ thesauro p̄ꝑ pene oīs rōanos corruptꝫ. Innoc. ꝑ̄ ullm̄ ī urbe ꝫ fidū. hūs cū cardialibꝫ mduabꝫ galeis cūsū ī gallia ⁊ ag̃e fūcoꝝ honorifice recep̄t⁹ ꝑ̄ p̄dato mōte ⁊ remis celebrauit. q̄lia. ī tredecī p̄ficatis iannensibꝫ ⁊ pisanis arte deus ꝑꝰ q̄ ē ⁊ ecc̄a mat̄ fecerat sunia. Iannen. ep̄c q̄ꝫ mediolan. fū fec̄ ar chiep̄m ⁊ pisan. p̄mat̄. coit sardiniā. ꝫ coronato lotharium lotheno ī patrem ābo simul ī aquēt apuliā ⁊ fugato rogio sycilo q̄ duo ꝑ̄ rebell̄ erant lotharī iamdiū reddit ī theutoniā ⁊ ꝑ̄ roma ū sollēpni celebrō q̄lio sepl̄t̄ ī lat. anno in ecc̄a porfirica muro ope sepcā. [illegible]

Celestin⁹ se. ō. v. d. xiii. Hic nacō tusc⁹ de castro felicitatis sepl̄t̄ ī lateranō.

Lucī nacō bononiēsis exp̄te albro. se. ō. xi. d. iiij. sepl̄t⁹ est in lateranē ī ecc̄a hic aū pbr. card. sc̄e crucis in ecc̄a. ⁊ clamtū atūdo remanauit.

Eugen⁹ nacō pisan⁹. se. ām̄s. vii. ō. iiij. d. xx. ⁊ cel. d. ij. Hō obiit cyburc ⁊ pmē dūt urbem fere cū toto cler⁹ ⁊ ꝑlī turba cū maxīo luctu ad ecc̄as bñ pet̄ deduct⁹ ecc̄a altare sepl̄t⁹ est. Hō cū albas sc̄i anastasiī cēt ex̄ī spaō apd ecc̄am sc̄i cesarii a cardialibꝫ elt̄ elect⁹ ⁊ ꝑ̄ mec̄ senatoꝝ q̄ō uolūtate p̄decessoris sui fuat elect⁹ apl̄ō. ad farfense mōasteriū se cōtulit⁹ ibiq̄ uocatis cardialibꝫ ⁊ plurīs mun⁹ sc̄ōs accepit. Hūc cū simplex fuisset deus mirabili gr̄a ꝑfudit ⁊ eloq̄ntia. hunc redeuntē ad urbē cler⁹ ⁊ ꝑ̄lis uēntū cū magna leticia occurit cantans būdict⁹ q̄ uenit ī nōe dn̄i. Hō arege ludouico ī francia uocat⁹ cū ꝑ̄m cōsmarinā atque ligualē ⁊ celiū remis celebrauit reduc⁹ ad urbē ibiq̄ ī basilica sc̄i pet̄ maī altare ē sepl̄t⁹. Eod cpe fuit ī alamania hildelgardis moial⁹ formosa q̄ in

hildegardis ꝑ̄ pmgnia
de q̄ [illegible]
[illegible]

Anastasius nacõe romanꝰ exptẽ būdicto .se. ãno .i. ℊ. ũ. d. xxiii. & cel. d. xx. Hic fecit apd scam mariã rotũdã nouũ palaciũ hꝫ dedit eccle lateranẽ calicẽ pulcẽ opis pensẽ ℔. xx. marcas & pla alia ibid ẽ trũba -al' m condya portissima nomulata.

Adrianꝰ nacõe anglicꝰ ãnis ũi. ℊ. ix. d. xxvii. & cel. d. xx. sepltꝰ in ãnica no tbasilica scꝰ pet uxt septẽtrionẽ eugenĩ ꝑ. hꝫ ꝓmũ epm albanẽ ẽ legacõe norwegiã ẽ nullus ꝓ ubi dei ꝓdicacõe ipe uõ genti illã barbariã ẽ lege diua diligent in struxit ꝓ redditu desũcto anastasiõ ẽ ꝑm ẽ electꝰ. hic ꝑ. vulnerabilem Una cardia l'uanã urbẽ usq; ad ysinã sacris ritꝫ cõm posuit ꝫ medicꝫ hꝫ uilelmũ regẽ sicilie rebellẽ ꝫ excõicauit. q; post obsidiõe homagiũ dño ꝑ. facturꝰ terã ab ipo suscepit. hꝫ ꝓmꝰ de ꝑ. fuisse q; ẽ urbe uenit cũ curia sua morã fecit. hꝫ fecit gyronẽ tradi copiosꝰ & turribꝰ munitũ hꝫ castrũ & ultras possessiones circa latũ sancte ẽcie excõmunicabus ꝙ anno -sepultus est in patrimonio eccle scꝰ petri ante sepulchrũ augusti ꝑ.

Hadrianꝰ nacõe tuscꝰ ꝓcia sc̃ẽtie exptẽ annicio .se. ãns. xxi. ℊ. xi. d. ix. Hic ũi scismaticos octauiçanũ guidonẽ cremẽsem. Johem tusculanẽ & ladonẽ ꝓpũ fecit se uocari uictorẽ. sedit paschalis ẽ. & celestinũ qui ẽ nocẽtiũ quor tres fuerũt ꝓbi cardial q; ꝑ. in exhoriam mala morte ꝓcurũt. Hic qui maximũ scis maticũ & erect fili ottonis scã anastasiã & albas s. pauli eund locũ ꝫ pregẽ scisma ticũ q; loc ꝫ eund ul alexandrinũ ẽ reticuit. Hyldebrandũ ipatorẽ ad concordiã ecclie reno cauit. q; cũ illos scismaticos q; eide ꝑ. imitatores fuerũt / manu tenebat hꝫ duo scilia ordinauit unũ turoñ aliud rome celebrauit fredericũ rom̃ imperatorẽ & hermannũ altãtinopolitanũ & guillm scilicũ atq; lombardos adconcordiã reuocauit. xv. annos ibi ẽ q; ribꝰ tremor magn fuerũt ꝓ loca. scã q; ciuitas ro mana ocyens cũ tpl ccid atq; damasci cũ multis aliis ciuitatibꝰ ibm sa est. Tũc quos carbunculꝰ ciuitas penit cinis est & plꝰ xx ℊ hoim mortui sũt & mare regradiũ ysiũ & quinq; ℊ hominũ in italia mortuꝰ ibi nisi fuit. Hui ꝑ. mediolanẽ ciuitatẽ cremo na & placentiã ꝫ papa excõicauit. unã ultra quã ꝑ. urbanior fies ab alex. ꝑ. a lexandria uocabat. & ꝓpter concordiã lombardoꝝ astrictus eis epm papiẽ uõ epm ẽcie & pallei dignitate ꝓmouit eo q; fredericũ imperatorẽ & anteq; regibus ꝓsumpsit ecclie ad hesit. Hꝫ cũ omne patrimoniũ bti pet ꝓpter ciuitatẽ urbẽ uetere & Carsenam & Anagniam ab aq; pendente usq; terracinã ꝫ ꝑm̃ & scismaticos occupatũ fuit. in francia cũsumat ibiq; celebrato turonis sollẽpni cõcilio ꝫ mare adurbẽ rediens cũ messane ap. plicuit. rex uilhelmꝰ ii. solũ q; ꝑ. & ipm dñm aq; tenebat regnũ recognoscẽs eã debitꝫ honore ꝓsecutꝰ est.

Lucꝰ nacõe tuscꝰ se. ãnis ũi. ℊ. i. d. xviii & cel. d. xii. Hui tpe floruit petrus comestor q; vtriq; testamẽti hystorias utiliter exponendo .i. vnũ volumẽ re degit q; liber scolastica hystoria noiatur. Scolastica historia

Urbanꝰ nacõe lõbardꝰ sed ãno .i. ℊ. x. d. xxv. Hui tpe capta ẽ iherlm a saracenis q; cũ dentissimatus ꝓ ꝑ. eã flebiliter ẽ audiit ꝓ nimio dolore sepultus ẽ. ibi in ferrario Ferrara

Gregoꝝ bũeuentanꝰ se. ℊ. i. d. xxvii. & cel. d. xx. Hꝫ zelando ꝓcia scã addiuisat ꝓ uincias hãs multꝫ & scã pace inter tamiã & pisas pisis mortuus sepelit.

Clemens nacõe romanꝰ. sed ãnis. iii. d. xvi. Hꝫ exptẽ iohẽ scolarii claustrũ apd scam

laurencii foranimi Bordiau et latam palacii fecit alta et pulcra ibidem equi fec

Celestin nacõe romn expit petro lubonus electus die Cuius resurrexionis se anus vi. m. viii. d. xi. Die sedo pontificat sui coronati henricus imperator et fecit palacii apd scm petrm -

Innocencius nacõe campan expit tuscul do electus in festo cathedre scī petri sed anus xviii. m. iiii. d. xxiii. Hic quidem fuit studiosus operi celebrationis ecclie hic ecclm nouam hospitale scī spūs et renouauit ecclam scī sixti. Apposuit decretales et simones librorum demum domne symmachus et nulla alia studiosa fecit dedicari omnibus ecclis in roma vnam libram argenti et singulis calicibus earum non simplices calices argenteos pacto quod vende eos non possent. Hic et coronauit octonem et deposuit quem seruauit fideliter. Hic tpe capta est constantinopol exquenecis urbs quidem nobilissima maioribus urbibus una in matricularia prima eius captionis et postpones dies plerique ciuitates in tole non credebant nisi ciuitatis fortitudinem sibi et spi amicis quos habebant apls sua apbarum si quid erat quod debebat capi per anglm et ita ea capi per homines non credebant et hostibus per murum ubi anglis pdictis erat iter aurigis ciuitatem sede captos in tole per euocationem anglorum cognouerunt -

Hieronimus nacõe campan sed anus vii. et est in ebdomada dies iiii. Hic mortuus verbum in ecclia scī laurencii tumulatus. Hic tpe mafred filius naturalis quondam frederici imperatoris frenus se per pedagogo. Conradum nepotis predicti frederici apo coronauit eum publicato mortuo ab ipo coronam assumpsit quod tenuit et quia iudicium diuinum fuit pro excecatione patris magni exercitus sui nullo pacto regnus mictit. Hic canonizauit dominicum clarum qui fuit ordinis scī damiani. Hic tpe principes alemannie electores in duo se diuidentes quidam regem castelle et quidam ricardum comitem cornubie adipiscuntur et sententia duravit multis anus. Hic pbanus duos petri episcopos libellos quorum unus dicebat quos religiosi et ibi dei predicatores docendo simplices saluari non posset alter uero asserebat nisi ecclia errorea quem anglm xpi doctus nouum testamenti nemine adpetitum duxi euacuanda erat per ccc. lx. annos et in lx. anno debet melioari doctrina joachim quod dicere libri euangelii et ibi notauit totam pfectionem saluandorum hominum illi attribuendo. Dicebat et ibi quod sacramenta nouae legis in lx. anno euacuarentur quod omnes et sanctas aplica et pdicti in petri cathedra ex sua stulta.

Urbanus nacõe gallie excommunicate ecclesi se anus vi. m. i. d. iii et est in ebdomada v. Hic duas ordinationes fecit exercitui sarracenorum per manfred in provincia ecclie missas per crucesignatos fugauit. Comitis pincie karolo filio regi francie regnum sycilie ut quidam fredo detemptore ipi recuperaret obiit mortuus per ipsum et ibi deus sepelitur.

Clemens nacõe pincial de villa scī egidii se anus vi. m. iii. d. xxv. et est in ebdomada v. anus m. m. ii. d. x. Mortuus est urbini et sepult in ecclia scī laur. Hic vocat libros suos per quos famosi conuocat et regis francie filium de mortua uxore ipi vita et scientia laudabilem per quem ecclie et per nepotem archiepi rauennen

Gregorius ix. nacõe campan sede apost die nono post ipsum sed gregorius apud perusiam electus est. Hic primo fuit episcopus hostiensis et tusculanus et postea sanctorum iohannis et pauli presbiter cardinalis. Hic ad imperatorem vocatus et nunc excommunicatus et ad sedem apostolicam accessit et ibi gregorius in ab imperatore fuit nunc et maxima ecclie pericula corruptus esse sepissime ca

Celestinꝰ ppᵗ nat me
Molanꝰ sedit
a. xxj. et di
Hic epc
Sabinen dim
et fuit laudabil
vir et sctꝰ
et mortuꝰ
et in ecclia
petri ppe sepult

negotio cu
regina

Gregorꝰ nacõe lombard decimusexte placentina sedit

Post nat dñi nri ihu xpi. Octauianꝰ augꝰ ipauit. annis xliii. Roma
ui gñe patre octauiano senatore matrũ gen ab enea ducẽs inlu cesaris
nepos adoptat ꝙꝫ filꝰ totũ mũdũ in uñ redigens monarchiã. Hic uir
cauꝰ vicus caruit ꝙ uebat cũ lubidine. Nam mꝫ xii carchenutes trade ꝙ
puellas accubare solitꝰ erat. Hic ꝙli roam mdentes cẽ cãce plenitudis
q̃ uẽo iocdis ei in uicu poꝫat ꝫ cãre ꝫ spicacis ꝫ acis q̃ totũ mũdũ ꝑ tbucas
facãt dñe ei re uolum adorare ꝙ deicas est ice. Qli nõ cẽt nõ ẽ succedent
oĩa ꝙspe. Hic uenies ĩ ducias postulauit ꝫ adse sibillã tiburtinã sapien
tẽ uocauit. Cuiꝰ sanatores dixant uerauit. Hic spatiũ tñ dieꝝ pecut
tãb; ratiõ uenuñ opata est. Post cciũ die. Re ipatori hũ iudicii sigñ cell
sudore madescet. Ecclo xpi aduẽtꝰ ꝙ sceda lucis ꝫ cẽ ꝙsolãt. Illico aplũ cẽ celũ
ꝫ mũ splendor irruit sup eũ ꝫ audit tcelo ꝗdã plchra uirgo sedẽ sup
altare puerũ tenẽtẽ ĩ brachiis ꝫ mirat ẽ unus ꝫ uocẽ dicẽtẽ audiunt
Hara filipei est ꝙ ibãt piciens sed tñ adorauit. Qui uisionẽ senatori
bus retulit ꝫ ipi mirati sũt unus. Responsũ fuit ĩ camera octauiani ipatoris
ꝺ hic ẽ ecclia scẽ mi ĩ capitolio ubi hic tres minores sũt. Ideo dcã ẽ ecclia scẽ mi
ra celi. Hic auꝫ octauianꝰ decorauit uictor tocius urbe ꝙpter triumpho
rum illius cẽt hic pnũ augꝰ eo ꝙ ire publicã auxerit ardanus ẽ salutaris.
Hic uicit plus dacos gmanos ĩgẽtes copias ꝫ stetit ꝙ bello captiuos q̃
dirigẽtes ꝺ hoim ex gmania tulit ꝫ sup ripã reni ĩ gallia collocauit. Sull
co imbellis felicior qdragẽta ann ãnos qbꝫ soligellit ipiũ cum iustissime uixit
Duodecim xii ãnis alios cũ antonio regnauit. Hic gliã ciuitẽ altricia ĩcisse ꝫ
marmoreã reliquisse ꝫ ꝑpluribꝰ decore ornatã. Anno ipi xxv. Virgilius
bruduſii moritꝰ ꝫ ossa neapolim tulisse fertꝰ. Anno eiꝺ xxv. Horacius poeta

Arcq et ppl̃s ibidem

Anni cel.

virgilius

Galba emeritis

rome moritur. Ipse octauianū erat taberna famosa cū tyberi q̄ ido dicebat emeri
toria q̄ eūti eā sua stipēdia meruerāt ibi solaciando expendebāt. De q̄ q̄n
die natiuitatis dñi fons olei erupit adiouōe hēe ū vgines structa fuit ecta
ibide abūdāter fluxit. Postea mortuus ē aū octauianū augustū anno vite suę lxxvii apd
nolā cūi tractē cāpanie et sepltus ē i marcio cāpo. Ipse augusti opera fuit cui
ū romanor nonagies tricenta milia et octogīta milia. - -

Tyberi ipatū anis xviii. usq; ad āniū q̄ paulus eū dūs ūr ihc xp̄c. Hic fuit
octauianū pugnū et genere ū nō et adoptōe filii sancti pdeus i armis sanctus et fortunatus
cui scā lex mīra erat eloq̄o clarior. Ingenio pessimo. Ili dolo simulās se ea uelle que
nolit. Hic xxiii ipū anno sui etatis lxxxviii cū i manu furore i ōres et nouos
suos pui et exteros pūuit cū ingenti gaudio oīum morte ē i cāpania. Huic
refert iosephus i oīb; suis negociis morosus erat. Vii cū stanneret pantadores
i pūcias vix unq̄ mutabat eos. Huic tpe ouidi poeta exilio moritur. Ponci
pylati a tyberio procurator iudee destinat q̄ magi i hystoriis aspit nam fuisse de
lugduno. Hoc i loco pōit. Iosephi iudeor ystoriogr̄ph de xp̄o laudabile testimoni
ū dicēs. Fuit his tp̄ib; sapiens vir si virū ipm nōiare fas ē. Erat enī mira
bilium opm effector et doctor et ultōis iudeor et multos i de gentib; adiuxit. Xp̄c h̄
erat et pl̄a alia de ei passione et trone dicit. Post passionē dñi deus tyberi ipatore
ipatū anis v. Cui q̄ fuit i furiare et a medicis desperat audiēs q̄da ee ihc
solimis a xp̄o dicebat hoc solo ubo quicūq; cui q̄ fuit curaret i furiatē mittit q̄da
principē voluciauū q̄ ipm roma adducēt reuerent. Is cū voluciani ierosolimam
puenisset et xp̄m crucifixū prepilli pilati p̄fecti Judee eo q̄ tā inutile rei plus
honeri de q̄ tā mira testimonia audiuit crucifigi punitat ūdamno et intelligēres
apd q̄da feciam veronicā nōie iudaeā x. ee q̄ i multas ytates optaret ipm recipi
eus cū pylato victato roma reduxit. Pylat nō in exiliū lugd missus ibi mo
ritur. Eode tpe herodes q̄ iohem baptistam decollauit cū herodiade i exiliū
missi lugduni moriunt. apud vienna burgodie

Caij q̄ gallicula ipatū anis iii. m. x. diebz viii. Hic sceleratissimus fuit
duabz sororibz suis stupra intulit. Et una i uxorē filiā agnouit fuit nepos
tyberii cesaris. Jex lup marchi ap gayo celare omēs romani reges cesa
res dicē. Hic gayus cū adiutus cūctos i genui auaricia libidie ac crudelitate
seuiret rome i palatio occisus est. - -

Claudi ipauit anis xiii. m. viii. diebz xxviii. Hic fuit patruus
gallicle. Britannis intulit bellū q̄da et insulas ultra britannia pōitas i occe
anū ipio romano addidit q̄ appll'at archiades h̄ q̄ plin civil erat vixit anis
lxiiii. Post mortē consecratus est dignus q̄ appll'at. Hic memorie ulli fuit. nam
occisa uxore sua paulo p̄ intelligo decūbens cui dna nō vellet requiuit
cibo nullo q̄ oī tpe et loco i ebriatissim fuit mediocriter edendi et legē statuit q̄
neciam daret flacū crepitū q̄ neuter to nullo emittendi cū exercitia p
pudore tp̄e publicatū repulit. Hui uxor messelina sicuc scribit Juuenalis

Claudius quinq; Romanor ipator cepit regnare ano dñi mo.vi.xl. et imperauit annis quatuordecim mensibz octo diebz xx

tante libidis fuit ut in publicis prm clam dem publice obz se opponebat no la
ciata fl lassata recedens. flobiles et mules adl upm trahebat. Hic cu de fecit
bractam cu filiu suu uxore ppuasiobz exorte roam ipu facieus nerone
filie siue maritu deliguau ipatore. hic et plat e gen filio ordie ppolito.
Hyu claudu tpe petr ap'lus venit roma & ibi. xxv. annos rexit ecclam & salu
tare fide pdicas poculissimis ventis upam exbau. Hyus tpibz femur a
nus unica apparuit in egypto. q ad sexcentos annos in arabia apparuerat. q usq
ad quingentos annos mille dr. & p se upam cremado in suo nido renascit. Est
aut admodu aule magne extracto capite. circa collu fulgore auro pulcrema
ca pte purpureo pter cauda cui nitor roseus ac ceruleus scribit - -

Nero uxpauit. annis .xiii. mensibz .vi. diebz .xxix. Hic roanu ipiu de forma
nio. Piscabat ventis auctis q sericis funibz exhibebant. in fluuio se nauc pte mi
ferat bois hoibz hostis fuit. cithare ciclopu ut tragico pticipia multa manu
fte upore & matre & magro nutrectus urbe roe medio xanis pua pscau
one uitulit. hic hec ardanus obz detrahat limi & asenatu hostis idicat.
Hyu anno sexto Jacobz fr dni qui ab obz multi appbabat. p manibus lapidat
p'petra fullonis extrahebat occubuit. Seneca cordubensis patus lucani
poete pceptor neronis. uita & fina pclarus in cusione uene & hausta uenena
iussu neronis puit. Hoc tpe iudea roanis rebllis efficit & a nerone ex
pugnat uespasian uastat. Hero & obz tragicus suus hi addidit ut scos
dei petru & paulu trucidaret. Hic cu in urb incendione & alia sua ma
lefacta audiret ad aduena epalacio fugit & ul burbano q fuit mr salarie &
nutricana. ad ciuitu urbis multa riu se upm inf fecit & alapis de comestat
de ipo refert suetoni q cu ecce scelleratissim nullu homine exaliq pte cor
poris pudicu l'purum iudicabat io q suus obscenitate cita & delicta libe
debat. Stulta uelis bis iduu soleas argentas multis fecit. Inulla reda
nosior q ledificado. Sta palatij upi largissimas strata ornat exauro argento
gemmis & ebure suu ingenio u poplendi. Hyus tpibz colusse siue colosus roe
erigit hyus altitudis pedes. c. lx.

Alba annis .vii. Inibernia uitell. Jugmania decio roanu ipiu regne
ces panniu sese in fecerut - -

Uespasianus annis .ix. mensibz .vi. & diebz .xxii. Hic e ipator apd palestina
obscure & de nac est. & optimus exaud. qd hi iudea roano cellit ipio. hi cu filio
tito de ierosolimis triumphau. qd hi senatui & pplo roano exercit amabilis ac
iocundus pfluxu uenit puit. Et cu morte urgere erexit se stare & qd decet i
patre exercede tris. hi adaudio igmania & bramia missus treueris & bus cu
hostib' flx ualidissimas gentes ipio roano adiecit - -

Uyus annis .ui. Hic cu uerbu cu patre habuit mirabil uir dnu ueuit a
deo in delicie humani gnis dicere. Hi ductos adusu se deuiracede dimisit-
tes & familiaritate qd au hi uerat pua fiedo hi alicanus tante fuit in multa

qđq̄ negaret dicens nullū ītē ꝑatorē dēire discede allerēs se illū die ꝓdidisse
q̄ mihi dedar. Juxta ē ꝑcula apd sapiuos sepulc̄ est. Tanc luct̄ eo mortuo
turbe fuit ut omīs ciuī suā mortē deflerēt. Et licet ꝑ- ei magnarū ꝟtutū
fuit filī tamē q̄ excellit ꝓcēu ꝟtute ꝓ- ihc ꝑ- inscpris ꝛ ꝟ locutione. Solues e
Vaglista in pchmo relegat̄. Erodiana acto ꝛ vaspasiano ꝟ- ītē. Habes
oīa ornamenta ēpli delata sūt rome ꝛ iuxta q̄ ieronim̄ in epōicone ysaie
aplic refert ītēplo pacis repōita fuerūt. [illegible]

De Domiciano. anis xvii. mēsibz. v. ꝟ ferali fuit ꝓnis anis moderat̄ ꝓuio fuit
nox adꝟsa nulla ꝓꝟrellus tamē ī se exercuit ut nūca pars ꝛ finis abole-
ret nec erat nobilissimos exulantes. dñm ꝓmū appellarī se nullo. nullam ē
n argētea l' auream statuā ī capitalio passus est. post obtrectatores nec erat.
Sedā ꝑ neronē ꝛ Vespasianū ī tulit ꝓsecutōm. Ihc filī vespasiani ꝛ ītē aly fuit ī
nullo cū ipis ī poca neron aut gallicule simul fuit. Verū cū ob scelera unū
suis exosus fuiss nec fect̄ ē alius ī palacio anno etatis sue. xxxvi. ꝛ cū dece
core sepulc̄ est. Hui ꝙꝛ passus est dionisi⁹ areopagita cū socijs suis ꝛ
scs luciam. bū ꝑ. discipls q̄s ce dñs quinq̄ erat ī gallias mittendo. Hic ꝙꝛ
edificarū est ēplū pantheon q̄ nūc sca ri rotunda dr. Factū ē aūt hoc. xo. Se
natores ꝓpter ea ꝓsal rebellasse cū marcū agrippam urb ꝑfectū illuc mitte
nolentes ꝛ ille ītenuerat pecā cū diez delubacōm. Et cū q̄da nocte sup ꝟ cogi
tādo ob dormiss. apparuit ei q̄da fēia dicens q̄ sup nuces ē ēplū unū
ad honorē ipi sicut ipa docet ut faceret ipi auxilio allerēs se uocari cybelē mat
rē oīū deoz. Agrippa cū hoc ꝓmissis ꝛ mane ꝟsequēs hanc visionē senatui
retulit. missus cū magno apparatu nauium ꝛ v. legionib⁹ multitū ꝓ
debellauit.

Nerua anno ī. mēsibz iiii. Ista oīa q̄ domicianꝰ fecerat dānauit. Vnde. Solues ewa
gelista de exilio ephesum reddit. Obiit anno etatis sue lxx. ꝛ mī. duos rollanto

Traianꝰ ītan. anis xix. Iste asyā ꝛ babiloniā cepit adi die finis post
alexandrū accessit. Hic nō ꝓ ē nō ꝓ suos ꝟsuarios ītā ꝙanis nullus un
ferie ꝓsecutōem. Hoc exemplū ysp̄ania nat ī ytalia apud agrippā ī gallias
ꝓpter factē. Hic augustū fines rōan ītu longe latec ampliauit usq; adi
nes ī die accessit ī mari rubro dalle ī ibernū ut ꝓcā fines ī die vastarent.
Rome ꝛ ꝓꝟincias oībz se ēplē exibens amicos suos saluādi cā fugitās
l' egrotātes lib'alis cūctis. Hic ꝓ mgētem belli gla aplide redies. apd seleuciā
ꝑthorū ꝓ ꝟtute ꝛ ꝟsuā ꝟ- ītē. Olla nō ipi collata ī urnā auream rome delata
ī foro q̄ ipe edificauit ib colūpna pōita sūt. Tui altitudo. c. lx. pedes. Hic
sol' oīū nec urbē sepulc̄ ē ꝛ nec duos relat. Hui hoc mūgue memorie ē ut
in senatu ꝑcipibz nō alit aclamet ū felicior augusto melior traiano.
Subeo pall ē scs ignatiꝰ discipls scī johis ewgliste. Hic anthiochie ītra
uno de victoria redeūti ꝛ morte ītan⁹ ꝙmuniā occurrit ꝛ se ītanū osi
tens. ferro nūcꝰ rōanū ducat. Hui cōmunari diuisū cēt nomē xpi.

Beata gregoria ītpens ꝓ sono tonam ꝟtutem ꝓ filij vitio amittentes ꝛ vitio amissam
mostrauit ꝓ eo ītē ꝓ sono dignato plenarie vt in legenda aurea de bto gregorio

in singlis pricis auctis litris scripti inuenti est. Eo tpe floruit eulalia
ognomto placid magr milicie. Traianus ipatoris cui uenacde mr eorum
a ceru xpi cruce apparuit z ei p eu uxore z pfil baptizat lucit xpc
p dieat multa cu uxore z filius adula sustinuit. Q uicon rome fulmi
ne ocremat demoz repat. Plin orator z ystoric floret q multa
mit ipatori. Traianu seuiente i xanos aplecucde upoz scbens ipatori
xanis nil mali reputi posse pe et ydolis n sacrificabat z xpm uelt dim au
lucit surgentes laudare. Hui tpe lymoy cleophas Robin iacobi apli
q ei epatu successerat ierosolimis nro coronat. Adrianus ipator anis xxi. iste rebelles iudeos sedo ibrugau urbe et
ierosolima restaurauit no iudeos z alias gentes i ea locando. Iste fuit
toiby gliosus leges mlcas ydidit z colupna suo noie i urbe fieri fecit.
Huius traiani nepos erat cui glie traianus i iudeis strauit tres puincias ui
delt. syria z melopotamia z armenia qs traian addidat reliqt se de
dacia face conatu amici de truerut eu et traian uicta dacia ex toto
orbe romano i fiuica hoim multitudine ad agi z nubes colendas tm
ruleat pace cu omi tpe ipi sui hui. facudissim latino z uice greco
erudissim fuit. Diligentissim cea erariu fuit z multu disciplina.
Obiit i campania ipi sui. anno. xxi. Senat ei uoluit dare diuinos ho
nores cui successor ipi mlto conatu apd senatores uixit obtinuit. Adri
an z restaurata ierosolima pcepit ne ciu iudeox daret licencia in
trandi. z cupianis tallo tpe fecu e. ut loc passionis xpi ecce cet uicta
muros a pus fuit ex. Et q ipe uocabat elius adrianu uoluit ut iero
solima noie suo uocaret elya. Sub adriano passa e rome bta ugo
sera pia anciochena grece matres i domo nobilissime femine sabine
q sua doctria ducat. uu z sca sabina et collegit ossa sce seraphie accat
ac demu ipa martirio coronat. Floruit z hius tpib; sedis plis q
philosophat est. oi tpe silencii seruans. ca aut silencii i suo libro de
nostrat. Hoc tpe aqla grece pontic sedis i terpres mosaice legis flo
ruit. Hadrianu pcep pplam ut nemim ducat xanos sm obiectu cui
us aut z bacoue dapnare. Hucp q rem publica mltu legib; ordia
uit z bibliotheca archeus muri opis extruxit. obiit i campania. Hui
tpe greco more tuc pnu i occidentali ecta xanor multa celebrata sc
z pus ebraice celebrata fuerut.

Antoni pius cu filius ipauit. anis. xxii. odelib; m. Iste obli tales
huoiu accep. q i oi regno caucdib; rectis creditor debita relaxa
uit. Iste greu adriani erga xanos pius fuit z ado tuq; ille regnit
i utroq pie pductus fuit. Erariu opulentu reliqt z re publica aplia
uit. Post morte uo ei cap romul celebrat. Obiit aut apd orta mi
lary sua stuario ab urbe xii. arce mt duos relat e mito a sect. Hoc
tpe gallien medice p gamo ortus rome claruit. Eo tpe floruit popei-

Trogus

trogus nacõe ỹspan⁹ q̄ coĩ orb ỹstorias aug̃r ſumi regis aſſirioꝝ uſq; ad mo
nachiã reſaũs latino ſmone deduxĩ diſtinguens ꝑ libros xliii. Quoꝝ ab
uacõm fecit iuſtinꝰ ei⁹ diſcipl⁹ · q̄ iuſtin⁹ phyloſophus antonio pio libꝝ
de xiana religione op̃oitũ tradidit ꝑ beniginũ eũ xianis fecit · ¶ Hic anto
nin⁹ adeo pius fuit ut ulli acerbus fuit q̄reus bonis honorẽ · q̄ dr̃ tale
ũbũ dixiſſe · Malo exemplo ſcipionis unũ ciuẽ ſeruare q̄ mille hoſtes
occide · ¶ Hui⁹ antonini filia fauſtina nõie cũ uidiſſ gladiatores · du
os ſimul cũ gladiis lude exarſit ī unũ ꝑ q̄ cũ languere cepiſſ uiro ſuo
marco antonio cãm langoris manifeſtauit · Qui ꝑ ſiliũ medicoꝝ cal
deoꝝ ipm gladiatorẽ fecit accerſiri · ꝑ langorẽ illi⁹ fauſtine corp⁹ ꝑ nimi
maxĩe illã ꝑtẽ corpis ubi libido ↄcupiſcentie uehemẽcius inflammatur
q̄ ceo mox ceſſauit rẽp̃tacio · ecia ī ſuis mitras · ¶ Hui⁹ antonini tp̃e floruit
ptolome⁹ mir⁹ mirabilis ī machematicis q̄ pl⁹ addidit mathematicis
ceo tocũ q̄dam ſe ſcripſit inuenit · ſuis aũt educat⁹ alexandrie · et cũ multũ al
tronomicis obſtauit aſtra tp̃e ꝑdã ī pace ī alexandria · et modo fuit ſtatua
modatus · colore albi ſortis ut pauci albi redoleant · hũs anhelitũ · et udu
mẽta uirida · ¶ Cõpoſuit aũt libros multos mudelicꝝ · almageſti · et ſpectina
et mundicis · q̄ dr̃uptici · et cenologiũ · et ples alios uixit annis · lxxviii · de
ꝑ̃bus · et ſuis · ¶ Hi ſigne ẽ mẽ hoĩs alcor exiſtit q̄ nõ curat ni cui manu
ſit mũd⁹ · et hi q̄ alios ī corrigit · alii ꝑ ipm corrigent · Et hoc ſitimep
millones hoĩs tanũ ſunt · -

Roma regit hinc duos ſpatores

¶ Marcus antoni⁹ uer⁹ cũ ſuo lucio aurelio · modo ī pace annis · xix · ab urbe
roma ī cepit duos ī patores hinc · Iſte optim⁹ fuit cũ aliis mora ẽ · annis
ꝑ ſecucio q̄dra · ¶ Hoc tp̃e ꝑmũ res publica · et q̄ nunc ī ꝑiũ adminiſtrat⁹ pa
tuit · Oportuno tũ alco ſol⁹ antoni⁹ re publicã rexit · et tã uoriente talia q̄n
moccidente ingallus milli martirio coronati ſunt · ¶ In alia ſcis policarp⁹ epi
ſmirneꝰ
policarpꝰ epiſcopꝰ ſmirnen⁹ epc⁹ et xũ cũ eo et philadelphia · In gallia ſcis ireneꝰ epiſcopꝰ lugdunen⁹ epc⁹ cũ
ſcis epiſcopꝰ lugdunen⁹
ī mirabili mlicudie martirio coronant · ¶ Hic marc⁹ antoniꝰ dl⁹ laudare pol
lio · a puero cũ uite ſue cũctiſſim⁹ fuit adeo ut abi faucia ſuauiſſim⁹ ei ex
gaudio ũ ex merore manauerit · In ſciencia philoſophica hꝰ q̄ grecis q̄ la
tinus p̃ſtantior fuit · ¶ Hic ad ullius euẽtũ elatꝰ p̃ſpicias ī geri benigniſſare et
modamine tractauit · Iudaicos numeroſ victoria magnifice · ¶ Hi ꝑ uoniã
mortuus ab oĩbꝰ clamatꝰ deauit · nec duos reliquit · ¶ Hic tp̃e floruit
exiſtipus ſcriptor hyſtoricꝰ ꝑfect⁹ · ¶ Hui⁹ tp̃e floruit bea ugo p̃ſedis q̄ magne mẽo
ꝓſedis
ſepeliendo corpa ꝑa oriente uc̃ uſq; ex hiſpania mundo ꝑ eos ad dñm mox exau
dita fuit migrando ī pace ad xp̃m · ¶ Hic p̃ bellũ q̄ huic ō gruanos · gela
nos · glauos et carnuntas cũ tam exercitu exhauſto ut hiſce militibꝰ dare
nulli uolens ẽ molestus magꝰ elect⁹ vaſa ſua aurea et ornatũ uxoris et
multa alia ornamẽta alienare q̄ ſe nati ꝑ ꝑuincias grauare ꝑ uicto
ria hiſta ñ ſolũ illa recuperauit uim et oĩbꝰ ꝑuincis tributa relaxauit

Theodoſius ſenior et tunc
hermenegildꝰ ſuꝰ ingeniat

¶ Domnod⁹ ꝑ antoniũ ī pace annis · xiii · cũ lucio antonio · ¶ Theodo
cion nupcies cũ hiſce · atq; hiſcircos epc⁹ lugdun⁹ ī doctrina hiſce ñ ſequis ·

Hic quod autorum filii nichi patrum huius in q̄ ꝯgnatos feliciꝰ pugnauit sepe
bre mesem ad uotū suū reducꝰ conatꝰ est ut quodus diuꝰ uxoris obscenitate
depriuatꝰ i amplexatu cū huiusmodi hoibꝫ diuicabat Obiit morte subita cui
ta obsecrōe hoim ut hostis gnis huiam ecā iudicaret Iste dēs quod cunctis i
quod in domo uestali strangulat mitur Hic philippū illustre romanū in
egyptū ut p̄fect alexandrie cēt direxit Sui filia eugenia cū duob suis eu
nuchis pho et iacincto clam apatre genili i uirili hitu recedens eugenii
se uocans baptizat et mōachi i monasterio effecti cū eugenio mortuo albe plac
effect p quāda fuam melanciā i q̄ in ipm odiꝫ mic̄at ꝙ l'ū ꝙsecat cā
q̄ oppssor i famat cū oīb; mōachis et dū capt adortūca ducer coā p̄fecto lena
atis uestib; ostendit se ipi filiā eugeniā et eunuchos ꝓthi et iacintū adē magnū
fic gaudiū pat cū oīnib; baptizat melanciā i famat ictu fulminis occi
mat

Helius primꝰ et seuer ypati anis xviii Hic helius supplicāte senatu ut ux
ore augustā et filiū cesare faceret renues aut Sufficē sibi debe q̄ ipe regnaret
i uit tandē sedicōe p̄torianoꝝ militū et salui scele multis obtrūcat Sumachus
ñr mirpres hist Sarracenus epc ihosolis urbis primus celebrat Terrulian
affert ecca i gallis i uenit Origenes alexandrie in studiis erudit Hic helius p
mus uir grādeuus et oīb; equus unq̄ accepit munera unq̄ adulascendū se
duxit esse Q uo mēse quo regnare cepat mitempt Seuerus uo gne affert ypati
anis xviii Hic bellico sublimis fuit ac grecis ac latinis litis eruditissim adque
rēdū diligens ad laudū ubalis Seuer et quīta nr annos exc̄uit plecuōm i
q̄ multi scā pdūcas pūcias patli sūo Iuc̄ qt fuit leonci origenis capite celsus
Origenē ad huc tenē etatis cū vi filiis et matre uxore uidua reliquis Et pdēs
origenes xviii agens anū sūc pene erat i gnatica q̄ in ipa docēdo matrem
et fres sibi tēptabat Postillus erat tunc leneus cū magna multitudine pli Seue
rus uo mōte inbitannia q̄ nū dr Anglia eboraci Hic seuer admodū fili puul nā
senus bella misa feliciꝰ gessit parthos nec et arabes Multa q̄ toto orbe roa
no ipio recuperauit Et p̄ter bellicā gliam ciuilib; studiis et scia phie clarus
fuit Tomissim bellū in britannia hinc Et uc pūncias acquisitas oī securitate
munitet uallū pene xxxii passuū oī amari usq̄ ad mare deduxit Hic primꝰ
fisci aduocat denū pdiuisa officia ascendēdo puenit ad ipm Hic pmꝰ et ultimꝰ
ex affrica ypator fuit

Antonī caracalla ypauit anis vii et seuerū ei fili iste fuit seuer Impera
tus et pessim hō fuit Iu iercito quīta edicto sc̄tā i uenta ē cui actor uo appa
ret Hic mox patrē fuit aspior libidis i pacientissim adeo ut nouerca sua
mā duxerit i uxorē Hic cū aduersus parthos bellū pararet mortuus est apd
edissam ciuitatē anno ipii sui vii

Macrinꝰ Q uinus anno uno Hic cū filio suo obtruncatus decollatur

Antonin annis iiii Sexta est edicto i uenta i micopoli Ha belli oritur
Hic autonin i pudicissime et obscenissime uixit adeo q̄ ullius generis luxurie
cēt q̄ nō excederet et mic fect Et cū matre sua

Hlexander annis xiii iste ab etate cesar a senatu dēs Augustus pfas

Simachus Narcissus Iherusalem Origenes

Seuerus imp tor

magnus

vita de origene & Eusebius eius

mbllo viat. Hic militare disciplinā seuerissime rexit assessorē multarum urbium
cōe huius. Rome & honorabil' fuit. peruit in gallia militari tumultu. i magūcia
decollat. Eo tpe origenes p̄e aplos sup omīs i eccia dei scā eloquēcia & unca flo
ruit. Huic em̄ incepit duōs libros opōe habēs p̄ter alios sc̄ptores. vii. tunc
nes & vii puellas. q̄ exore up̄i diuinor librorū manias oscribebant. Et tanta
sc̄ptur q̄ bēs ieronim̄ fatet legisse. vi milia uoluminū exceptis eplis q̄ diuil
sc̄pit. de ipo erat p̄bium q̄ q̄lis fuit ei vita tal' & doctrina. sta sup lectū nūq̄ tan
git calceos nūq̄ mutat. carnes nūq̄ comedit. vinū nūq̄ bibit. sicut legit in hi
storia ecc̄astica & cū scissime uite fuit & doctrine mirabil' excusat. upm magni
doctores de erroribz q̄ l'mponūt. sicut eusebius cesarien & ruffin' pbr. adley
cū scribens ad ieronimū & multi alii dicūt. q̄ p̄ morte sua hereticā adobtuscan
dū p̄clare nomē suū libr' suis hereticis inseruerit. examinea mat̄ origenis
yana. origenis audierit fuit & aliorū yanorū doctorū obliā filio occidit. Dictus
ypolit' portuensis epc̄ claret. In dyalogo seuerj imp̄ de origene. Hic unus

q̄ fuit p̄o & tho de ellipb; dicit mirū filiū ex se et lapte m̄ et extra p̄ter origine

Maximianus ānis. iii. hic p̄m exercitari cepit ablq; decreto senat̄ im
pator effect̄ yanos p̄liq; germanos & parthos uicit. tandē de seruis
cū suis militib; apuleio adlepe cū filio suo adhuc p̄uo occisus est.

Gordian' ānis. vi. Fabian' reuelat' tertio sū spc̄ in spē colūbe sup illi cap
dices. Rome epc̄ ordinabet̄. hic gordian' post q̄ de p̄lis triumphau uetus
roma ape urbē strande philippi pempt̄ est. Floruit hius tp̄ib; affricanus
huī sc̄ptores ecc̄asticos notatissimi.

fabianus

assistentes sc̄ptor' emphatis

primus imperator p̄fanus

Philip' cū philippo filio suo ānis. v. Hic p̄m impator yan' fuit. Cui & p̄
ano mille sim̄ ānis urb' rome fuisse docet explet. ut q̄ romani murabilem
sollēpnitatē fecerūt q̄m ēb; diebz & ebus nocti; in multo gaudio p̄tr̄ mur

Roma replent millesimū ānū

hi fuit baptizat' abea pontio martire i unctā cunctare p̄uicie. ambo isti ab
exactu mitfecti pat̄ rome filiū uerone & filiū adeo seueri ānū fuit. ut nulli cu
iam̄ tp̄ q̄uq̄ ad ridendū solū potuisse. Isti duo impatores thesauros suos bē
ficio & ecc̄e dimiserāt. q̄l decimū minor q̄ nō impator & cesar fuit. Abē lauream
requirebat sicut legit in legenda bē laurēcii. hic philipp' senior adeo i fide
xpi. p̄fecerat. ut pupor pcta sua confitens i festo p̄asche coram om̄i multitudine om
municaret.

Decī ānis. ii. mēsib; viii. hic in oīb; malus si cū prudens i armis fuit
odio huius pauper & sepāt; dedit yanos p̄secutionē. Hic deinferiori p̄
nonia nat̄ in bello barbarico est occisus. Anno dñi. ccl. tricesimo

sepult' p̄ope ymaū

Gallus cū filio suo ānis duob; & mēsib; viii. uenit in flumine perit. Ly
pan' epc̄ in cartagine floret. qui ad gallū impatorē usq; sepsit epistolas

Valerian' cū filio suo galieno. ānis. xv. hic gothis & gretiā macedoniā
asyā & depopulat'. hic ierosolima & mesopotamia bellū gerens ara
pore rege p̄sarū victo & ignoblem seruitutē est redact' nā q̄n diu uixit
rex eidē p̄uicie pedē cervicib; ei imponēdo solit' erat equū ascendere

scripsit ad impatores

vel in hispania uenerat in

& ypolitū

Hunc sui ip̄ius principio yanos multū p̄secut' & multis sedz sanguine etiā sua est.

Passius ē ē cypanus martiū ⁊ luci ꝑ

Galien⁹ uō ꝑ laudabilit⁹ rēpublicā regēs post ī lasciuiā resoluc⁹ decrio
rata re pu. fraude aurelii duas sui octilus eid. Valeriano ⁊ galie
no q̄dā deci ī. Ce fecē creac⁹ eid ꝯ uō fuit ī ꝑator ⁊ dēs ē deci⁹ iunior ⁊
ab hoc ſcēs ſyre⁹ ⁊ ſcēs laurenci⁹ ⁊ ſcēs ypolit⁹ martiri zati ſuīt

Claudi⁹ āno. i. oſcliby. viii. Iſte gothos illiricū macedoniā deuaſtātes
exupat. Et uchs alamānus morbo mit.

Aurelian⁹ āns. v. Iſte ꝑſecutiōm facies ⁊ans fulmine corripit
ꝯ uō morit. Hy dacia repēsi oriūd ⁊ pello potēs q̄q; gothos ſtre
nuiſſime uicit. Hy ꝑm apd rōanos diadema capit ī uexus gemi
hy murīs validioribz urbē ciuit cēplū ſol edificau. īq̄ſimā aui
gemaq; posuit. Poreme carnis uſū ⁊ ſtruxit. Hy aurelian⁹
ī ꝑator ad gallias uenīs crudelia edicta emisit ⁊ ans. Seno
nas ueiens ſcās colūbā ⁊ oīs ans mit. Alusiodori ul⁹ m
artirio coronauit. Turicā gallie q̄ genebū dicebat nōe suo au
relianā uocau. Occidit hui sui fraude q; īt diuos relat⁹ est.

Tacitus oſcliby. vi. Iſte egregi⁹ fuit prudens ⁊ larg⁹ ul⁹ tū potu
it ostende subito morte ꝓcupat. Sub ꝑſecutōe valeriani. pau
l⁹ ꝑm hemica hemū in ualle purat.

Probus āns. vi. o. vii. Iſte duos reges uicit. Marhe hetio ꝯ
rexit. hy ꝑſes gūe acer ī gemo moribz barbaris manes ꝑ dēs
ꝯ p adiectū se ꝑ manicheū dixit hic asserebat duo ee ꝑncipia
unū bonū ⁊ alterū malū. unū lucis ⁊ alterū tenebraꝝ ⁊ ul⁹ erro
ris sui reliqd successores. Porro ꝑbus ī ꝑator apd sirmiū mili
tari tumultu nec⁹ est.

Florian⁹ āns. ii. hy masit uenis mori fert. Iſte nil dignū me
moria egit.

Carꝰ cū filiis suis carino ⁊ numeriano āns. ii. Iſte tōlby ma
lus parto fluuine perit filii ⁊ ipī ambo ītempti ſuīt.

Dyocletian⁹ ⁊ maximian⁹ āns xx. hic dyocletian⁹ obscure nat⁹
diuus libris ad ultis ⁊anos toto orbe ꝑſecūt. x. āns. Iſte ꝑm⁹
gemas uestibz calcamentis ꝯ ī serit nullū cū oīs rect⁹ ꝑncipes so
la ꝑpurea uterent. cāde uenerio ꝑuit. hic oriund⁹ dedalmacia
maximianū q̄dā cesare sibi uocat fratrē ī gallias ⁊ ꝑlīm rusticoꝝ
hy manu gētiu collecta rōano se oppoluerat ī ꝑio q; de operatus
ꝯ cū ipo in ue cebea legio cui bēs mauricius ꝑerat cū sacrificā
re ydolis renuisset a ꝑfacto maximiano sed uno gallie loco agen
no ⁊ xpo libenē occubuit. Interim diocletian⁹ morientē maximianū
occidente uastari eccias ⁊ mitici ⁊anos fecerūt. Q; ꝑſecutō fere
oīb; aīarioribz durior erat. sīa per. x. āns durauit uarijs edic
tis inbent⁹ huic legis lib⁹ exuri eccie ubiq; dirui ⁊ plani eccias ceu

ndam ꝑ gñalē nō etas ñ sex ñ ydē excipiē qñ nō sacrificantes trucidē
Tūc ī urbe gayo ꝑ mirio coronato marcellinꝰ elegit. Cui xp̄i tāta mis
ꝑsecutōis efferbuit ut mēs. xxx. dies xxii. ō. ꝓmiscui sexꝰ pdiūsas ꝑuincias mar
tirio coronarēt. Ita uꝫ ipe marcellin ꝑ timore ducꝭ ydolis īmolare. ꝑ
ꝑ ꝓuinciam rediens suam ō se ipm deꝑtus cessione daus adꝺ ecclesia
no mirio ē coronat. Tūc diocleciam. iiii. coronati usq ad mortē uehē
plūbatoꝝ sēcī suīt hoꝝ nōia cū regum nō possūt statucū fuit ut coꝝ me
moria ꝑ nōiꝫ aliꝫ q̄q̄ martiꝝ. s. clandū. Castorū. Syphoriā. simo
strati. ꝑ simplicū recolēt. Qui ꝑ duos āos amartirio ꝑdictoꝝ q̄
tuor passi suīt. Eadē ꝑsecutōe passa ē turbe anastasia vgo. Sebastia
nꝰ agnes. lucia. mediolani gernasius. ꝑthasius. agatha vgo gorgoꝰ
q̄ cū. ē. eosdē. Eodē xp̄i apd egeam. ꝑ passi suīt. Cosma. ꝑ damian. una
die. gemē carne. ꝑ spū gemelli. apd frigiā una cunctas tota xanctoꝝ mu
dꝰ ne fugē posset circūdata cū oīb⁹ cremata ē. Britānia quoꝝ. ꝑ ang
lia tūc pene tota xanctas delata ē. Tūc passus ē. ꝑ georgius martir.

Valerī ānis. v. cū Constantino. ꝑ luciano. iste ostan ysp̄aniā. ꝑ libegit
. ꝑ filiā regis brānie uoie helenā accep̄ī coniugiū. dq̄ genuit ostātū mag
nū. Q tā de eboraci urbania obiit. ꝑ ostātiū filiū suū de coniugio ꝑdict
ꝑatorē galliaꝝ reliq̄t. q̄ fes ī ꝑatore cunctis exercitu. ꝑ aliis acceptꝰ fū uidens
q̄ rotary. ō maxētiū q̄ romam tenebat ī ꝑatorē. q̄ adeo pleni mentis fū q̄ ullis
ipm mentē effugēt ī sig⁹ crucis. q̄ ꝑ ī uisione obtenū erat. sub ꝑ maxētio
palla ē. bēa katerina.

Qui tantū ꝑatoꝝ ꝑatus ānis. xxx. ō. x. ꝺ xi. ꝑ hic magnꝰ deꝰ xan
effect⁹ est. ꝑ ecclesiā dedit xanis libe ostēdi. ꝑ basilicas ī honore ihu. ꝑ.
ostrui fecit. Hijs ꝑ ꝑ hēlis arriana orta. Nice uīcē orbē a ostātino
ad odēpnandā hēsim ostat. ccc xviii. epoꝝ ī q̄ orbis bēs melius mu
ndoꝝ epo legi fuisse. Donatistaꝝ cisma exortū. q̄ donato afro
q̄ ꝑ immoritanis ī ꝑsis ponebāt. Iste deuictis maxētio. ꝑ lucinio. ꝑ se
uero ꝑatoribꝰ asūmo ꝑ cā mūdādi. alep baptizat ē. Cui ois ī ꝑsis
dignates ꝑ orbis. ꝑ ubi ostantinopolī cōsiuit. Constantinꝰ ēt ī ecte
mo uite sue ab eusebio nichomediēsi epo re. baptizat. ꝑ ī arriani
dogma ꝓfessū ē. q̄ reuelerūt. Qui ī de ostātino uīedo se dr. q̄ bēs grie
gorī in registro cū laude mauricio cū bone memorie appellat. Et ī
hystoria ꝑtica ei exie. atq̄ acta bona ī uetustis. ꝑ ā. ꝑ orientalis
ecclā ostātinū. ꝑ kalendas ꝑ sanctoꝝ. ꝑ festū de ipo agit. xxi.
die maij. Et ī ps. xiiii. die ipm bēs ambrosius magnū meriti apd
dm. ꝑ ꝓ ī ꝑatorē. ꝑ fidei. ꝑ deuocōis ꝓcipuꝰ reliq̄t. Qui ea q̄ mōdo
se deꝓmisso ostātino dēa ī. de ostātino filio ei. oīa ē uera ī uetu
stis. Sō cū uersū ē. ē cēte deuocōis ꝓcipē sic desipuisse ut bapti
zatū q̄ abrō siluro suscepant ꝑ q̄ se corporaliꝰ alep. ꝑ spūaliꝰ

apō mūdanū ꝯgnouerat. Ne ip̄m xp̄m ī bapt̄o semdisse rethñcat̄ suas
sic nullū ut reb aptizaret̄ ꝺ cēp̄sisse. Vñ ꝑ eximiā q̄ hinc ad xp̄i cultū religi
onē ⁊ ꝑ mmā q̄ hinc addenū reuencā credit̄ li ab ad̄sarijs fidei ꝺ fictū
cē. Sta nutarū cultū ⁊ dilex̄ ut mox bapt̄zat̄ ⁊ anor ecclas mādaret ūq
erigi. Ipe ⁊ ip̄allacio suo latanen̄ ad honorē xp̄i ecclam q̄ nūc dr̄ basilica
Salnatoris fūdau ut ⁊ vnūsitas hoīm scirent nllam ī corde suo circa fi
dē ⁊ cē dubitauīt l'p̄ta erroris remanisse uestigia. Ipe ⁊ accipiens sol
sortū p̄ua tra appnit ad fundamēta basilice sc̄i pet̄ ī ioanda. ⁊ ad numer
xu. aplor. xu cophinos plenos lapidib; ap̄is hinc inde deportās ibide tac
tau. Clerū honorē ī tantū tuebat q̄ sic legit indecto ipe dix̄. Si ī nēi rem
clicū l'religiosū cū mlīe turpit̄ agnīē ip̄m ne ab alijs uideret̄ mea da
mide cooptē. Constātin̄ ip̄ator michomedie moritur ⁊ comites patri. am
morte ip̄i appnit. Eo tp̄e floruit bēs auxoni pat̄ ⁊ albas mlīor mōa
chor cui uita ⁊ acta bēs Jeronim ī unus patrū diligent̄ ꝺscripsit. Temp̄ib;
ꝺstātam helena mat̄ ip̄i religiois cultu ī ducta ierosolimam adiens quo
cans iudeis ⁊ gentilis adibitis crucē dn̄i q̄ q̄rebat reperit. Eis tp̄
oribz floruit bēs nicholaus unie ciuitatis epc. floruit ⁊ eusebius
cesarien̄sis h̄ ecclasticā ꝺscripsit.

Q Uisticanū ꝺstancio ⁊ ꝺstāce fīlīb; ip̄ator ānis. xxu. Hic filū ꝺstātum
mag̃ fuerūt hīs fīlīb; dimicātib; uane uires ꝺsumūt. Postea sol ꝺstā
tiū cum phaus ip̄ū renunt ⁊ xp̄ianū fuit. q̄ duces ꝺstātī fīs sup̄ueīt
Et denūq̄ ano alliano ꝺstātī arriani effect̄ xp̄anos tot orbe p̄sect̄. ⁊ ta
nore fact̄ arrius dū ꝺstātinopolim ad ecclam p̄geret. ad ūltus uas dimicant
deīde duces p̄fox ꝺstātī ad ecclam cāmq̄ uisceta ei repente simul cū uita
effusa sūt. Donatus artis gramatice scriptor. ac p̄ceptor ieronimi ullus hec.
Antoni monachus moritur. Vita bti andree apli ⁊ btī luce euāgelistē ꝺstātino
polim trāsferūt. Hic exilium defensores fidei. s. anachasium. alexandrinū.
Eusebiū ucellensē. q̄ postea reuocati sūt ⁊ hylariū. Dionisi aut medio
lanen̄. ⁊ paulin̄ treuerensem ī exilio obierunt. Hui ꝺstātī timore iulian̄
apostata ne occideret̄ ab ip̄o fīs ē monachus fuit. u. nepos mag̃ ꝺstātini de
fīe ei p̄ce at̄. Vñ ia ꝺstātī frem Julianū nūcupatē. Julianū timēs ne id f
facer. p̄ monachus fīs deum fugies p̄ diuīsas p̄uincias magos ⁊ ariolos ut
si ip̄erator si posset requirebat. Cum ei q̄da mago mediante deum apparuiss
accepta ab ip̄o xp̄iane fidei renūciatōe ip̄m furtim imperatorē p̄dixit. diuinis li
bris erudit̄ a fide ⁊ auctō monastica declinauit. Cui ꝺstātio cesar fīs ꝺ
gallos ⁊ alamānos uniu ip̄or ubiq̄ exhis elat̄ ꝺstātiū augustū se e
rexit p̄ morte auo ꝺstātī fīs august̄ xp̄anos p̄secut̄ est. honorib; p̄ eos mag̃
allicaēs q̄ ceteris ad idolatriam. deum uana edicta ꝺ xp̄anos statuens ml
ti suo nūio coronati. Iuit̄ q̄ paul ⁊ johes ꝺstātē magni ꝺstātini filie cubi
culari. Jē cyrill diacon ⁊ multi alii tra mari q̄ pempti sūt. Ipe ⁊ iudeis
licētiā dedit templū ierosolimis reedificādi. q̄ exoīb; pbis ꝺsultū q̄ magno.

labore obstruxerunt p̄ timorē ſūdic̄ deſtructo ⁊ loc̄ top̄ depuer̄t. Cui uō plas ad
bellandū p̄ perſis ſūſiēſ p̄ceſſarē cappadocie mīca olympba bēō baſilio mi tau
tatis epō ⁊ xanis ⁊ omnacōēs furas īferis bēs baſilī orans ⁊ ieiunans
cū xanus audīt bām vginē p̄pīēcem meam mīri dudū ām uigdā nōa
ſho ſepulto uſe ⁊ filiū ei deuliano ūdicaret q̄ ⁊ fām eſt ⁊ blaſphemādo ex
pauus clamauit. Vicisti galilee. -

Iulian ām ſ. oē. vm. Hic iulian fuit apoſtata. hi p̄ p̄bēs martinus
relicta milicia floruit. Iſte nepos ſiliacum fuit q̄ tacū īp̄ū occupū uit ⁊ xa
nā religionē diuitēt. H tam ſclārib; ſūm #

Iobinian. oēſib; vii. Iſte xan fuit decybalensi panonia edit ⁊ cū ſapo
re rege p̄ſar corp̄ iuliam īpace ſepelinit. -

Valentinian cū fr̄e valente. ām. x. Iſte xan fuit decybalensi pānonia
edit. H ſb iuliano augto cū fide xanitatis īregrā ſeruāt ⁊ ſcutarior tbuū
cēt mīdacio accepto ſacrilegi īp̄atoris aut ymolare ydol. aut milicia cede mi
licā ſponte dimiſit. Et paulo p̄ iuliano īt̄ iobinianū q̄ mortuo q̄ p noīe
x. ām ſbat tbunatū p̄ſecutor ſuccedēs ſuſcep̄ īp̄ū. H ſa rones p̄ſēt torce
ant lictori, diſtudiſſet ⁊ cruce ⁊ agnitate ītrans trible ſb iugauit. Anno uō
īp̄ū ſiu. xi. cū ſarmate ſe ſe p̄ pānoniaſ diſtudiſſet eas q̄ uaſtarēt dū bellū
aduſū eos paret apd opidū ſirm gonēſe ſbito flexu ſanguis exp̄auſ fuit
ante īp̄ator eger multa decēs ſoler ſingulto ſermone cultuſim q̄ qñ ad loq̄du
pare. Hic frem ſuū valentē q̄ p cū filio ſuo valentiniano īp̄ū creuit ām
volentē p̄ſeq̄ xanos eos q̄ arrian eēt tp̄e q̄ uixit ſpeciat. H valentinianū
tp̄e ⁊ hortatu ſēs ambroſi fēs ⁊ archi epūs mediolanenſiū. -

Ambrosius fuit archiepūs
a mortuo dñi ām dñi ccc
et lxxxiii

Valens cū gratiano ⁊ valentiniano. ām. uii. Iſti tres īp̄ales dignitatē
optīe rome teuuit ⁊ act̄ rōe fecerit. H hi p̄e ambroſi mediolanenſiū claruit.
Anno valēs īp̄ū. iii. q̄ īp̄ū ſ. ītātinopli. iiii. gētes ſcitice i gothi. ypo
gothi stupādes ⁊ uādali mā lingā lūces noīe tūi diuſi bipartito agmi
ne danubiū trāſierūt. H hi valēs arrian exiſtēs ⁊ mīras xanis p̄ſecutōes
facēs agothis bello p̄emp̄t. H legē dedit ut monachi militarēt nolē
tes uō fuſtib; fierent uīcti. -

Gratian cū fr̄e valentino ⁊ theodoſio. ām. vi. p̄id tp̄e xanor ēpla
subuerte theodoſio deſtructa reſtauīt. Hic gratian cū īextimabili hoſtiū
multitudine ō ſe cuēt apd ragetinā opidū gallie fr̄ec. x. poticia felicit
dedicat. ſlā pl̄ p̄ xxx. ō. alamannor p̄emit. H ipi cultura uē fidei ortu
lic. nā cū uſq̄ adipi tp̄a ⁊ alia ihēſi arriana laudaret ad vām fidem
fēs redire. fuit q̄ gratian libs īſtruct p̄ce. ubi omni q̄ archidis vi
tor cūctis q̄ plen bonis obuic. -

Theodoſi cū valentiniano. ām. xi. hi tp̄e maximū ſcisma fuit.
nā paganos ⁊ iudeos. H deſtruit ēpla ydolor. Subiugato tyrannide
ueronimi nomū ⁊ uet̄ teſtamēt cū. Ambroſi p̄. ylariū ſuos opoſi
tō. artem rome claret fēs ex ſenatore mediolanus. Augſtin cū eēt
manichē ad fidē ortus. Iſte xanissimi īp̄ator fuit hoſtes ſuos uō

tam ferro ul' mlt̃a tudie q̃ ieiunio & orõe gl̃iũs plcuit. Hic ꝑ vtutũ ꝓfectõm & a barbaris tm̃e dilgebat. Hũ mltę gentes ad xp̃m ꝺuctũ relictis erroribꝫ & ydolis ad xp̃m gl̃ie suũt. Hic orientis & occidentis ꝑtes pacifice possi dens apd̃ mediolanũ defũct̃ ẽ. cui corp̃ eod̃ ãno i gl̃stãtinopoli tũ latũ est. Fuit aũt theodosi ꝑagestor rei. pũ. moribꝫ & corpe Traiano similis Clemẽs misericors ẽ. solo ingẽio se differre aceris putãs in oĩbꝫ honori ficis Verũ effusior in bonos.

Archadi & honorii ꝑauerũt. ãnis. xiii. Hic ꝑ ꝓbꝫ donat̃ epi epc̃ utrũq; i signis ẽ. hĩt̃ q; draconẽ i gẽte expũs more ei necamut. quẽ octo iugꝫ boum adlocũ ĩcendũ vix trahe potuerũt. ne acrẽ pu tredo ei corrũperẽt. Hic ꝑ corpa scõꝝ abacuc & michee ꝓphaꝝ ꝓ ducũt. Augustin⁹ q; epc̃ doctrine sue clarus. Hi ꝑ ꝑsillianus & pelagi hęretici fuerũt. Hũ archadi fuit filꝰ theodosii magnęq; virtus & prudẽtie hõ. Hi ꝑ albaric⁹ rex gothor ex affrica veiens y calliam ĩ fuit roma cep̃. igne ferro q; vastau. dato prius ꝑcepto illos q̃ i sacis locis ꝑcipue ẽ basilicis aplõꝝ pet̃ & pauli recipi. hostes ee. Deinde papuliã & calabã in affricã ꝓperates alberic⁹ libica morte apd̃ ysentiũ de fũct̃ ẽ. Gothi uõ basterũ animem duodeces albitũ i medio aluei cũ mlcis opibꝫ sepelliũt. amne postꝙ meatu reddeutes. Rege attalũ albaric affine gl̃stituentes romam redeũt. si q̃d reliquũ fuit more locũ ꝺirũt. Eo ꝑ claussima vbs loca fluũbꝫ diruta suũt. q; oburi ab hostibꝫ nequeũt. sitq; tota urbe blasphemia & clamã cũ. Hinc ꝓpe q; neglecta fuit sac̃ deoꝝ. Hi gothi de urbe recedẽtes. Galla theodosii ꝓncipis filiã sororẽ archadii & honorii secũ auferẽt. q; t archaulf⁹ matrimõio copulauit. q; p̃ rei pũ. mlt̃ũ utile fuit. Honori cũ theodosio nepote frãs filio ĩperãte. ãnis. xv. Hic ꝑ ꝓbus gothi roma repũt. vandali q; yspaniaꝫ & galliaꝫ occupãt & vastant. Et rodagi rex gothor ab ętna uõtor occisus ẽ. Hi ꝑ pelagi ad ũlus xp̃i gl̃ie erroris sui dogmata ꝓducat. ad cui damnacõm gelasii apd̃ archagtũ. ccc. & xii. epoꝝ gl̃ata. Hi ꝑ cirill⁹ alexandrinus epc̃. i signis hęc. Hi honori filꝰ theodosii & ẽ archadii fr̃i ẽ. ꝑ heraclian⁹ ꝺux cũ ꝓbꝫ milibꝫ & septũgentis nauibꝫ ex affrica roma rẽdẽs occisus comitis ostacii q; honori bell̃ ꝓfectat. sic gestũ ut sol rapta nauicula trasmẽ ꝛeꝺiret ibiq; pert̃ ẽ. Hic ꝺictꝫ ꝓcipiẽte honorio fauente ostacio sepius apd̃ affricã hęretis pax ecclĩa reddit. Tunc apd̃ yponã flo rebat aug⁹tin⁹ epc̃. Hic ꝑ ꝓbꝫ apd̃ bethleem palestine bẽs ieronim⁹ nonagesimo p̃cedis ãno migrauit ad xp̃m. fuit sane honori moribꝫ & religione par suo theodosio sinul rẽq; pũ. patrata reliquis vbe defũct̃ est & uxẽ bñ. per aplõꝝ ecclam ĩ mausoleo sepult̃ ẽ. Illam sobo le reliquis Gla ꝺuc stalconis filie vndecĩ & ymacia. Vna post al tam ei ꝺomicio sociare nẽq; dei iudicio morte p̃uenit. libica ex hac luce vsmes migrauere. Fuit q; honori moribꝫ & religione p̃ suo theodo

rio simil· cius tpīb; gl̄ nul mlta bella surrexīt tñ nl̄ ullo l'mino sanguie
sūo sedata· Hec clemēcia honorii q̄ cūctis p̄mebat faciente· Rā cū a dicēt
cur rebelles nō occideret· respondebat· vtinā possibile eēt ecīā mortuos
ad uitam reuocare·

Theodosi minor cū valentiniano gr̄o suo ītpāu· ānis·xxvii· Hactep
to ītpio tran valentiniānū amice suc filiū celare fecit· Gens vandalox
ab yspanīs ad affricā trāseūt & vastāt ibiq; catholicā fidē· arriana īpie
tate sb̄utūt q̄d cpe nestorii g̃stātinopolitani ep̄s sue p̄fidie molīt erroīe
adiutus q̄ effesina synod g̃gregata eī ipia dogmata g̃depnau· Hoc tpe
diabol īcerta īspe moysi apparēs dū iudeos īteram p̄mussionis p̄mā
repede siccō p̄mittēt p̄duce plīmos necau· Q̄d euasert ad xp̄i gratiā
gnersi sūt· Tpe uti mūcla scā pet īthcuta suis celebū ab vxore ei· Hic
theodosi archadii filii orientale regnabat ītpiū· q̄ mortuo honorio vale
tiniānū amice sue filiū ut ītpiū occideris su saperet tūs misit· Hūs tpīb;
gē serice rex vandalox ex yspania & affricā ueliens pene tota ferro flāmis
& rapinis crudelissime deuastau· Sub hac turbine bēātissim augtin
septuagesimo sex etatis sue ānis· & xxix· īepatu expleto migrauit ad x̄m·
Theodosi uō apd g̃stātinopolī morbo corrept mortuus ibiq; sepltus est·
Eo tpe rex hunox attila dū cū fr̄e suo bela regnū mūt p̄nonias daciāq;
gubnaret· bella suis gmanis regnisq; gloriē p̄mit· Fuit itaq; fortissi
max gentis· q̄s & sbiugauit p̄sidio addemoliend rōanū ītpiū gentis·
fuitq; cū rōanis burgundiones· franci saxones & pene oēs hūs· occidē
tis q̄uenēt q̄ aliarūa & p̄mū q̄d regē burgūdie occurrēte sibi & straue
Demū i bello adonfer pugnatū ē· hūs· uxi uūq; i alio· aū iuēit yspania
cesa sūt aūt extinct & p̄te· c·lxxx· oīa hoīm tāq; sanguis effusus ē ut modic
q̄ sibi latebat riuulus de sanguie torrēs effect traxit cadauera mortuoy·
Attila uō tanq; mult p̄nonia vedit & maiore exercitū colligēs cū furore
in yталiā mouit ac p̄mū achileā capit· cius oīs ciuitates occupau· De
mū ad pces leonis p̄ sēctissim de yталiā exiens i p̄nonia moritur· Iunocē
tio mortis marcialis ītpator· q̄ tūc g̃stātinopoli morabat· indict i sep
tus archū corylue fractū ex yside intelligēs· ipm ee mortuū· Valentinian
aūt gen theodosii p̄pin theodosiū ad occidentales pres cesar missus
de g̃sensu tocī yталie ītpator· efficit· & ex decto theodosii· augtus fuit appll
at· Septē dormientes fires sb decio tormētor cū declinātes tortor se
uiciā mōdā spelūca se recepissent· & ibidē p̄ eoīm ob dormitionē
spelūcā decius obstruxat· q̄re uō theodosii duūmō a sopno exurgētes sur
gūt· & assertā fidē resurrexīos cora theodosio ītpatore q̄m q̄da hereti
tūc exorti negabant· uerū p̄sente imperatore & mltis xp̄i fidelibus·
obdormierūt in xp̄o··

Arcian & valentian ītpauerūt ānis·vii· Cui mortuo mapiū calcedone

calū scriꝑ ubi eunucen cu dioscoro odēpnat·hꝫ anno sexto ipū theodoric rex gothoꝝ cū ingenti exercitu yspaniā īgdit· Scā synodꝰ clarez pbi Subito martirizauit·xl· vrginū apd colonia· Iste marcian ipator ap gtinopolī fcā suoꝝ ꝙ ipm spiracōe pepꝛ elb· Tūc ꝫ cunctas asyp na ꝫ oīs ciuitates sup renū ū parisi remis belnacambiamis· Tun ꝙs ꝫ pene oīs ciuitates gallie ab hunis sūt uādalis capte destructe sunt·

Leo pm ipator ipauit ānis·xvii· alexandria ꝫ egypꝰ errore dioscori hereti langues īmūdo repletā spū cauma rabie latrat· Qd cpc apud hierl ascephalon calcedoñ ocliū ipugnāciū· Ꝙ cpc leo oīs ymagi nes qsm vrbe rome īuenit gstantinopolī reportauit ibiq; oīs eas in ceu dit· Subito heliseus ap̄lica tūffert alexandriā ꝫ corp scī marci uene cian· Iste leonis cpr augtul apd ytaliā ipū regnū īualit· Zodoria cer euchen gnē cū exercitus uēiens ytaliā capcatciuo ꝫ oīo ferro ꝫ igne destructa· horeste captū īplacētia decollauit· augtul uō q ipū pstū serat occupare ꝫ xv· mēsib; cū re· pu· gubnauit uidens q odonacer tota ytaliā occupauit magno metu ꝓtinꝰ spoute hesperā abiciēs īpale depo sitis maiestate· ꝫ sic odonacer urbē romanā īgressꝰ toti ytalie regnū huic· Qd cū ānos xiii· nullo impediente gubnasset aborientis ꝓbi; aduciens gothoꝝ rex theodoric ytaliam possessū mittit· Vnde cpc scs mamertꝰ uienēs epc clarus q tres dies rogationū ānū assūptionē dñi statuit ieiunari· Florut ꝫ hui cpcis pspnacōne aqtanie bñ leonis ap notari q apd regnū ytalie scs eld epc doctna ꝫ miraclis clarus ibiq; honorifice requiescit· Ꝙ cpr agrippinēd rex lōbardoꝝ cū adhuc cet in ꝑnoma cū suis ꝑuis·vii· uxi pisauā aū qsl qda nocte uno ꝑcu ediffat ꝫ ad necand ꝓiecat casu reput· Cūq; scire uolens q̄d cet nocte sedes lancea q gestabat reuoluer un ex ꝑuis hasta regis manu re nuit· Qd rex āmianus magnū eū fucin ꝓnūcians cū diligencia educari fe cit· Vnde ap̄ls unā ꝓbitate in regem electū in ita felicitate lōbardos gubnau· Zeno ipauit ānis·xvii· Ꝙ fecit leges plimas leonis augti filiū nepcē quē ꝓ mat ei aliū figā silem optulit upm q leonis occulte clicū fec q̄d indicatu usq; ad ꝓa ultima vixit· Vnde cpc corp bñ barnabe apli ꝫ ewgly marthei ei stolo septi upo reuelante ap̄lo eis· Iste Zeno cū gothis fed pacis iuic· Theodori ꝑuer apr̄e suo ꝓcipe gothoꝝ Zenonis ipatoꝛ iobside dat· q cū theodoric decē ꝫ vii· ānos hui ipatoꝛ Zeno rei publice utilitatē ꝓspicies misit illū cū gothis sedē sua ytaliā q odonacer occupatā reuebat· Dū g theodoric ꝓ bulgariā ꝫ ꝑnoma in ytaliā ꝓcessit ꝫ ꝓ magnos labores ū longe ab aqleia ꝫ ubi mis pascuis se ꝫ suos recrearet· odonacer cū toti ytalie urbi; ibid upm īuadē gtus ē pene ac theodorico ita q odonacer cū paucis roma fugiens dū apd ro fuiss ꝓmissus urbē intrare renuit se recep· Quē theodoric ꝑ tū ānoꝝ ob sidionē pemit· Et roma ueniens cū gaudio ē recept· Post theodoric oīa decē reues regis francoꝝ filiā duxit īuxorē· Hinc cpr hinc rex affrice arriana hesi maclat plg̃ trecētis epis eccl claudit ꝫ ipos ieiuniū īsardiniā mittit·

Britones habuerunt anglian toram

Eod tpr gens saxonū p̄ multa & dura bella tota brannie insulā possedit. Eo tpr scs germanus altisio doctis & lup̄ trecēsis ad pellendā hęresim pelagianā ībri tā p̄ p̄am diriguntr. Eode tpr fulgētiꝰ claret fide & scīa. ~~~ germanus anpodo ~~~ et lupꝰ etcet

Hanastasi⁹ ip̄ator ānis xxvi. hui⁹ tpr tūr bamūd valdalor rex i affrica catholicas ecc̄as claudit. Ceucū xxx. epos in exilio cardinā mittit. Pide tps apd carthaginē. Ubi p̄ qda epc arrian⁹ scām eucarē ī balneis blasphemans ch̄z igneis iachis anglo mittēte īmisibl⁹ ē obrutus barbas⁹ epc qda arrian⁹ dū ō reglam fidei q̄da baptizans dixiss baptizat te barnabas p̄ filiū. Immōie p̄ris in sp̄u scō. stacū aq̄ q̄ fuat ad baptizandū para unsq̄ oq̄ut q̄ aspicies q̄ baptizand⁹ erat abut & mox fida fidei baptismū suscepit.

Hūs hormisda p̄p q̄ simacho successerat legatos sollēpnes in ostātinopoli dirigēs monuit ut ab hęsi arriana discederet q̄ ū solū legatos audire p̄ ū inde uoleus ibico diuino iudicio p̄ctū sulmis uicit. Regna uic q̄ cā in felicē uc duū⁹ hostiū vallacus agminib⁹ sepi grauens et merens ullam suoz vindictā merui audire minuoz q̄ ū iura serua uic ecc̄az sec hęticis fauens katholicos esb p̄secut⁹.

Iustinꝰ ip̄ator ānis ix. Hardore fidei certabat uc hęticos dissiparet. Q audiens theodoric⁹ rex arrian⁹ ytalie misit nūcios suos ostātinopoli ad iustinū ip̄atorē mādās q̄ ū ecc̄as hęticas reformaret p̄ē eccā ytalia deualda red. p̄ cui⁹ nūdū illeric⁹ valdalor regū suscepit. Q sacūēcto actū nūdo altric⁹ ne catholicis in regno suo ostenderet aū p̄ regū suscepet epos ab exilio reuocauit & ecc̄as reformauit. Hūstinꝰ xanissim⁹ ip̄ator statuit ut ubiq̄ q̄ ecc̄e hęticoz catholica religione ostecrāēt. Q cū in ytalia rex theodoric⁹ gothus arriana hęsi pollut⁹ audiss. Johem p̄am & alios uiros ostātinopoli diriges ominac⁹ē q̄ ū arrianas ecc̄as restitueret ot xanos p ytalia gladio p̄mer. q̄ austino honorifice recepti ad p̄ces p̄ & nūcioz pacēs nec xanoz de ecc̄is arrianoz suis ses. Dū uo hui⁹ mōdi mōle demorarēt Theodoric⁹ rabie ī aquitanas strumlat⁹ boecū senatorē q̄ pul exilio relegauerat & alios uiros catholicos gladio trucidauit. Johem uo p̄p cū his cū q̄b⁹ fuat p fect⁹ p̄ q̄ redierāt ī trauēnā ad p̄m carcerali angustia p̄emit. Sz hāc p̄ crudelitatē mox aīa dulio diuina secuta est. Illā nona gestino die post hī factū subita morte defunct⁹ est. Cui autem q̄da ur ses hęretica uidit p iohem p̄m ī ollam ulcam p̄cip. ad huc multū xanissimū misit hormisda uenabli p̄ in ostātinopoli scm̄ germanū capillatū epm cū mitris & aliis p̄lonis p uocatōe epoz q̄ anastasi⁹ p fidē erecerat q̄ nūcios cū grāndi letitia clementissim⁹ ip̄ator suscep. Eode tpr bēa brigida virgo obiit in hibernia.

Circa hī tps hilderic⁹ rex francie p̄p miso leuitē & luxuriosē uitā de regē expulsus a suis octo ānis mānsit apd basinū regē Turingoz q̄ reuocato ī suū dm̄ ū basina uxor regis basini Turingoz relicto uiro suo secuta ē. hildericū q̄ ip̄am accipies ī uxorē genuit exea. Coldoueū q̄ p baptizat⁹ p scm̄ remigiū xanissim⁹ effect⁹ ē & cōz numero aggrat⁹ hī tpr ois pulcritudo antiochie cunctaq̄ p tre motū extinuata est.

Rex turingoz p alibi legit dimittit aut longe rnid legit et misit fredeberti ij

Boecius occidit

de structura antiochie

Iustinianꝰ ꝑmꝰ ꝓ ānis xxx· Hic ꝑator agapitꝰ ꝑ nūdū reuocauit ab errore heuticetis· Hꝫ leges addidit ꝫ volūmauit libros· ſ· codicē ꝫ digestum· belliſariꝰ ꝑ patriciꝰ mirabiliꝫ depſis cūpliauit· ꝫ deīdē Iuſtiniano nullus ad affricā vandalorꝫ gētem deleuit· Hꝫ ꝑ ob ſella ē vbā· Anno ſexcentiſimo ānō ſeptimo ſꝫ ubbata ē a beliſario patricio· Arator vbane eccē ſubdiacon̄ poeta mirabil ꝫ act̄ aplorꝫ metre opoſuit clauſe· Floret ꝑſcian̄ gramaticꝰ hic iuſtinianꝰ abuſauit leges vbanorꝫ· Huiꝰ ꝑtib; ſcā ē mortalitas ap̄ ſcōm cōſtantinopoli qua decā ſilentia ē ſollēnitas ꝑificatiōis bēe m̄ ꝫ dr̄ ypo ꝑtā dñi· ypanteſe grece latine obuiare· Huiꝰ ꝑtib; apd mōc̄ caſſinū ꝑ ſolitariā ꝫ arctā vitā in cenobio mōaſtico ſcē degebat būdict· Iuſtiniani ꝑtib; reſpublica multū ē ꝑturbata cā ōriente qm̄ ōccidente· ſcā hic ꝑ ecca libros ꝫ leges mire ꝑ patriū eaꝝ beliſarium noīe ꝙ ad bella oſtituit ꝑſpe ubiq; geſſit· ſcā ꝑ ꝙ ꝑſas ī cedibili victoria mirē tūſinit ī affricā ḡuādalos ꝫ ꝑ is victis vos vbano ꝑtio ſbie cit· tūſinit ꝙ ī ytaliā ḡ gothos ꝙ ea ꝫ eaā romā occupauerāt· Tra liensq; ꝑ ytaliā venit neapolim· Ex; ꝙ cuel ꝑ gothos ꝙ mr̄ erāt ea recipe noluerūt ꝑ am paucis diebꝫ oppugnās cep̄· Nō ſolū ī gothos acerbe ſeuit ſꝫ ī romanes· Nulli eī etati l' ſexu parce voluit· mōaſtioꝝ ecclie aurꝝ ecc̄az aliaꝝ bona diripuit· Tandē ad vbanā urbē appmīquit· gothi ꝙ nr̄ fuāt nocturno ꝑe dimiſſis portis urb aptis ī ſus ruēnā fugūt ibiq; ſe ogḡantes bello capti ſūt omēs mcti fuerūt· beliſariꝰ vō patricius victoria ſūta ad iuſtinianū in ſtantinopoli redit· regē gothoꝝ cap tū ſecū adducēdo· Ꝑ hoc ꝑtib; tanta fames fuit ꝑ tota ytaliā ꝙ matres carnes p̄uoꝝ ſuoꝝ comedebant· Eod ꝑe floret caſſiodor· ravēne ſanator poſt ea mōach; ornat ſcā ecclīa· Hoc ꝫ ꝑe ſcs ercolan̄ perſulū epc̄ aretge gothoꝝ capite trūcato moꝛit· Hꝫ m̄ltā pace defūct ſepelit· Huiꝰ ꝑtib; iudei cū ſarracenis admati oēs xanos cesaree paleſtine cruciatis mēce rūt· Quadeus ꝑator adamacū ꝙdā mittēs ī paleſtinā grauē de ih̄u ſūpſit ultōm· Huiꝰ ꝑtib; oſtruit mōaſtiū ſcī mauricii ſocioꝝ ꝙ ei aūgiſ mūdo regē burgūdie ꝑ nece filii ſui ꝙ de ſilio nouerce ꝑemerat· Hꝫ ꝑe clodoue rex francoꝝ xanſſim alaricū regē gothoꝝ arrianū apd cholosā debellauit· Hꝫ ꝑe ypaso ꝑſiens claret ſcā genouefa·

Iuſtin ꝑ anꝰ ānis xi narſes patricius ꝙ in iuſtino augſto regē gothoꝝ ī ytalia ſupauit· Sophie auguſte iuſtini oīugis mūs ꝑtinē ad lōgobardos ſe mutauit coſq; ī ytaliā nr̄ duxit· ſcā cū gens lōbardoꝝ ſſitaret ī pānonia ſtarſes cū albuīa ꝙ tē fuit rex vpoꝝ ꝫ cauerio ſuccellore vpi ſic tū ſūt amici ſi cēt ḡmani ꝫ nūcī· ꝙ ū regē ytalicū augſto iuſtino ī ꝑatore ꝫ ei ſuccellorib; exipe poſſēt ꝙ ſtīm ē ꝫ abſolutū eſt regnū ytalicū augſto oſtātinopolitano ꝫ abillo ꝑe vbano ꝑ pactos cepit duāt ꝫ tēn ē regnū ytalie ſſitacio lōbardoꝝ ꝙ mediolano actio brixia ꝫ ꝑgamode ꝑ latis ibiq; ꝑ ſſitare cepit· Post ro tarii regnū giſſulfus ꝫ erbīct cui erbecti ſuccellit rex lūbard ꝫ lūbardo ſuccellit grimuald ꝫ illi filii romuald ſanctib; ī ꝑabat· Illis ꝑtib; lou

Iuſtinianꝰ auguſt· ꝑtib; dñi blandit arrianꝫ contra catholicos ſeuient· quib; in deſponſe vitatis epi ſin ſtri ꝑſſores ad medii ſui defuncti· quos blandicie rex verbis at nunq; flectere· ꝙ ꝑſuadere non valens cor mentis frangere ſe ꝑ ꝑtendit· quib; ad plenū a teſtimonio vitate mdicū ſibi valet ſmgulos ſ hugnas predixit· ſibi ſi ex hoc nullateniꝰ vpi lapſuꝝ ꝑſidere· ſibi ſi cū ea poſſet in lugubri ꝙ ſuppo nr̄ mortalē aliquē ſcipit· nec vltra ſus ſibi nūq; potuit laugurare· ſibi no ſalutare·

bardi hec̄ño baptizati michomin⁹ colebāt ydola·sicut arbores & ecl̄a more bet
riati silacū uīde aliquo errore vū scs barbat⁹ noīe bn̄uētan⁹ epc̄ pōt retrayt
nā & arbore q̄ colebāt succidit & silacū uīde aureū i calice ꝯmutauit·Post
lōbardor regno successit aristulfus rex ō q̄ uenit rex pp̄in⁹ extracta uocat per
ꝑm sicut ostendit⁹ v agit⁹ de pp̄ino· Sth̄ ko⁹nualdi q̄rit⁹ corp⁹ bā bartolo
corpus Bartholomei m̄stati mei de unda p̄ q̄ uenit i insulam liparim p⁹ in bn̄uentū tūc latā est· Ihi q̄r
Armeni sc̄t sti cyprian armeni fide x̄ana receperunt· Eo q̄r lōbardi coma capitis ꝺ debāt & hoc
Narses cum xx pissimis uiris hispanis catholicis et pauperum mistus in regnando hospitas suis studiosus uigilans et omnibus modis ut pphetauit ad deū q̄ ipsa magis q̄ armis bellicis uictoria optinuerat
acrescente usq̄ ad occipitiū· Sla cruce usq̄ ad occipitiū radentes nudabant
capillos ulq̄ a facie usq̄ ad os dimissos hēbant·uestimenta ei⁹ erāt larga &
longa & maxīe linea q̄ha frisones hec̄ soleūt· Caligē nō erāt eis dependere
usq̄ ad pollicē latis corrigiar hinc inde ligate· Iustin⁹ nō ip̄ator q̄ suo uīt
tholice i maiori pace dies suos finiuit⁹ si ad ysaiā vroris sue narsey suū pa
tritiū ī turbatis exortū cū p̄re bello mittit⁹ in surrexisse post q̄ Narses qui
mtm timebat a iustino recessera-

¶ Hibus regnāt annis·vū· Tempore hui⁹ lōgobardi ytaliā magna manu ce
pūt & de pplis ip̄a eā gothi q̄ erāt pasam & hēcia cū suis x̄am· Q̄ cū ualdē in
pauper⁹ pessim⁹ thesauros palatii pauperib⁹ erogabat· & cū ip̄m augusta eo q̄ omīs
thesauros pauperib⁹ erogaret cū q̄ dissipatorē rei publice arguere⁹ respōdit·
Confido in dño q̄ filio nro nō de erit pecūa si de eis q̄ dūs uob ꝯtulit ꝯgre
gando thesauros q̄rant⁹ in celo· Et cū ostenderet p q̄da palatii ī p̄iale uidit ip̄a
uinceto tabulā marmoreā in q̄ erat crux sculpta cui⁹ illā tabulā fecit⁹ leuari
hic ponit the pauper qui elemosinas quas potest pauperibus dicens in digniū crucē pedib⁹ oculcari q̄ in pectorib⁹ & in frontib⁹ hoīm dū ee appar
subtus alia tabula eod⁹m crucē sculpta· Cui⁹ & illā leuari fecit⁹ apparuit tertia
bula ysalis· & cū ip̄ator admirando & illā leuari fecit⁹ et inuenit in simili
thesaurum·

Mauric⁹ ip̄auit annis·xx· cod tp̄e scs gr⁹ insignis hec̄ anglorum apostol adhuc
rōanos dimicātes auro magis q̄ ferro pellit· Q̄ suo uīt fide catholice rei
publice satis utilis q̄ plus armenia plus in cendus captiuitate hoīm p̄mo
ip̄i & anno p̄fectū suū debellauit· Hui⁹ tp̄e bts gr⁹ archidiacon⁹ ip̄ā
Gregory i sedit ann̄a eligit & ipe ip̄ialib⁹ litis suis affirmauit alleuiū· Eo tp̄e saphat in lōgo
Ancyra ciuitas dūi in ysauria in uenta ab epis· Gregorio archiepo cheno tho
ma ierosolimitano & alijs in carcere marmorea delata est in hebreū Anno
Augustinus mittit ad anglos xiii· mauricii bts gr⁹ misit ī anglia augustinū monachū p ysione saxonū q̄
de nouo brānea intrauerāt· Nam bronos de q̄b⁹ ad huc galenses reuāscūt
Saxones & uenerunt anglos abeleuit hn̄· diu aūt x̄am fuerat· Tande ip̄ator mauric⁹ cū bto gregorio hn̄ dissor
dabat hn̄m· ado ut p⁹ mittat detractiones q̄s hn̄ faciebat· & monet⁹ minuere·
Appar aūt tūc rome q̄da vir in monachico habitu cuius nomen gladius hui⁹ pe
nitatē ciuscundo clamat cod̄ anno mauricii gladio p̄mitendū· Q̄ ip̄ator p
cipiens de mal⁹ suis penitens pie & p alios dn̄m orauit ut hāc sententiā reuocaret
ret· Hui⁹ gestis audiuit mīs⁹ uocē dicentē uis ut hēas mercēdē iudeus ut
parcā· Et ip̄ator rudis amator mis⁹ de hac re dde malū meū ut sit tuū
parcat· p⁹ mauric⁹ in oriente ostenditur cū militēs suos auaritie & furtis

coluerer ñ cū eis stipendia ꝙsueta daret milites ꝓuocau focā suꝑse ꝙ mau
ricū mesare cauerē ꝙ audito mauricij in insulā ꝓdā fugit ⁊ cū uxore
⁊ duob filiis ꝓfocā intrepe. ℔ ꝑsi exercitor gentē roano ꝑsed ꝑio. hui
tpr apd dorcū mli ⁊ fauē pcit sū ocis sū brachus sū mānb alūbis aūt
erat ut cerua ꝑsica. In milo ⁊ flūie apd insulam delcā sueuē nō spē uiri
ꝑ milus ab exercitu romano uise ⁊ a mane usq; admeridiem. ℔ tpr iohes alex
andrin epc ⁊ ob eximiā i ⁊ pauꝑes pietatē iohes eliam dict est.

Phocas ipatu anis vm. Iste sedicōe militari ipatoꝝ effect mauricū
augū nobilē ⁊ mlos iter fec ꝑua ꝙ simillima adusus regē ꝑsaꝝ exacerbat
ē ⁊ bz roanū focā debellan plimal ꝓuincias ⁊ ipam ierosolimā dimisert
Hic ꝙstitut bō bonifacio ꝑ. um pontifica roano ecclīā q; pantheon dicebat
ut ostenderet in honore bē ñ ⁊ oīū scoꝝ. ℔ ꝑsaꝝ aūt focē ignoranda ñ sustinēs
adheraclū maioricā mittit uo filiū suū heraclū ⁊ta focā mittet q; ⁊ fuit ē
sclam heracli ⁊ amicio nēiens focā uicit.

Heraclius cōstantino filio suo ipatū anis xxxi. hui tpr siscebutꝰ gothoꝝ glo
sissim princeps plimas roanoꝝ cinitates ꝺ rebellare sibi ecit ⁊ iudeos regni su
sbiectos ad xpi fide ꝙuit. Tercio anno ipatꝰ hi heraclī cosdre ꝑsaꝝ regē mlt ē ꝑte
rei pū roane cep. deuastauitq; ierosolimā ⁊ uenabilia loca circuit. ⁊ ꝓlorū
captiuas copias. una cū pīarcha Zacharia ꝑduxit ligno scē ✚ ipi fidē duxē.

Anno aūt heraclij xū codoꝛ ꝑsaꝝ regē iter epr est. ꝑ heraclū ⁊ ē ꝓlis acepti
tate ubat cū scā cruce reuocat est. Eode tpr machometꝰ apha sarracenoꝝ
surrexit. fuit aūt magꝰ ⁊ ꝙ epicurice nequiē dicebat se ee loq; cū angelo
quocies cū cadet. Et deprecatu latronū ꝙuit adregnū aḋa ⁊ monachi
nōie sergio apostata ad decipiendū ꝓpm ibi bat. ℔ heraclī deuicta ꝑsidē cū
filia redieus Zachariā pīarchā ⁊ omnē ꝓpm ierusalē captiuū ierosolimā re
duxit ⁊ scam crucē ꝙ accolitoꝝ recepat portas ornat regio scemate duꝑpor
tam ꝑ. ⁊ baculans crucē ꝺn ꝑ pallione exiuit uelli mīre porta diuinit claudit
eiꝰ humiliato rursū ad triandū apte ⁊ ita cruce relata celebrate exaltatois
xpi ī theatro hēt annati. ℔ tpr floret ysidorꝰ ysꝑalensis epc bn leandri succes
sor. h mire eruditissim libū etimoloyaꝝ apposuit. Cronica ⁊ atpr ieronimi usq; ad
obitū suū ꝙscripsit. hui ⁊pribꝰ floruit scs gall abbas talmatia scī columba disci
plus. Anno ipatꝰ heraclij xv. sarracenos ꝺ acten sb regno ꝑsaꝝ fuant heraclī ꝓpol
ductos roano reddit ipio. ℔ tpr machometꝰ princeps sarracenoꝝ moritꝰ
ꝙ obiit principat. Heraclī aūt cū ee athronom iudicī ait regnū suū accipiat a
gere ee circūcidi ꝓ ꝙ mandauit regi siriaꝝ ut oms iudeos i regno suo ꝑcipere bap
tizari. ꝙ fecit est. verūꝑ inter roanos ⁊ sarracenos bellū i placabile orit ado
⁊ heraclī timēs de cruce dñi ipam de ierusalem i ostentu ꝓposuit ꝰtulit. cui ꝑsa mag
na. post anno dñi ꝙ cc xlvii adiitaliā ⁊ amissum ludouici regis siriaꝝ ꝓfuit
est cū ei lata. Et tpr aurea scā clauer. ꝙ scs eligi mo altio ꝙ ipe ꝓpū extruerat
ꝑfecit. Anno heraclij vicesimo octauo sarracenū ꝺ rebellauant de secta
ierosolima antiochia capiunt demū heraclī ydopic effect moritꝰ. mōachellꝰ tpe
hesi maclat ꝙ negat in ⁊ duas fuisse uoluntates. sla ea ꝙ crucē dñi ierlm

portauit mynbs illis suas omeraū. cū pmarcha jacobitaz defide disceptans
ab illo decapit. Jacobite uō sunt dam qsi apls jacob ad fidē ouert si male defide
sencūt asserūt idē xpm de ingine natū. et in cēlos assendisse. sz neq qm dū fuisse.
Tpe eraclii regnū pla. q vtute sua excussat iugū aromanis. et alarracenis
is deductū est. sla arabes pulso rege eoz hormisda usq ipsens possederunt.
Sisebut. et rex gothoz in yspania ulcas ciuitates qs romani reuebāt. vi occupa
uit. Et abillo tpe vbiq morbe cruz incepit deficē irrecuperabilit dnium
romanoz.

Constantin. in vrbia cū yradona fre ei ipauit anis. xxvii. Iste filiū era
clū in sicilia iter fecit. Ib si plima pl rei pū alarracenis desolata est. Pesti
m eū in oīb fuit. sla in nocte cū pam iterfecit. Insup nemet ostātinus ipa
tor roma depositus qd qd erat adornatū ciuitatis rome. et asportauit secū
in sicilia. Anno ostantini vi. sarracenī affricā occupauit. Hic ostantin
apaulo ostātinopolitano decepto. exposuit typū. de fide catholicam. unā
n duas uolūtates seu opām in xpo ee. ostendas ob hoc martin. pp. oīlū faci
ens ducē eoz apm chartza uit hereticos. Tyrū. surgiū paulū quoz pse
tis erroris incentorē. hac de cā pp martin. demādato ostātini ipatoris capit
et trude cersone vsq des demēs pp relegat. suat mexilio moritur. Eod tpe ses
ydoc regis britanie filia regno et mūdo relicto hemita effect. in pago pontino
requeuit mx. Hic ostātin ipator multos orthodoxoz vbis. et exilijs odep nauī
eo q hereli sue aqsce nollēt pp q du apd ostātinopoli pene oīb cēt exosus ad y
talia nauigauit uolens ipm erripe de manib lombardoz. et ibi reside. et cū bu
ueranoz fines accessiss gmuald eid pncipe dux forcte resistendo ipi exercitū
debellan. Currens q ibi uo pficere roam pexit. Cui vi a burbe milia
rio uicaliau pp reuent occurit. et cū adbā per basilica cū pli freqntia pduxit.
Et cū turbe pxīo. residit. magna ducū cupiditate nāia ornamēta. sua
exere. et marmore q urbe ornabāt intrabim. rex uo in ostātinopoli tūsceuit
Iurq basilica dei genitris. et martiū q olim pantheon dicebāt ereis tegulis
discoperuit. Is aroma dissentiens cū in sicilia nauigasset in balneo a suis oc
cidit. Post decessū multices q da armenū merecū noie tyrannidē cāpe
tūt. Sz uo multo pst ostantin. ostātinū filiū ibid nauigio uehens. et ipiale pur
purā supsuit. et mesencū cū nūc fectoribz pris sui morte turpissima odep
nauit. Hoc tpe hymar pnceps sarracenoz. in loco ubi pus suas templū
indeoz q uespasian. destruxerat. templū q nūc est in urbe extruxit in quo
adorant sarracen. Imis tpib fratroz exer. de pncia ad ueniens lom
bardia. reuoc. Cui cū gmuald cū lombardis occurs. et fusa sil ami terroria
nacria quida hoīb. plena boīs maxie uino reliqs cū tranca putātes
eos meru upoz fugisse ad terroria pueniss. et cibo repleri potuq iebant.
nocte dormierūt. gmuald cū suis irruens sup eos pene oīs extinxit.
Constantin. filius ostantini ipauit anis. xvii. Hic tpe sarracen sici
liam inuadūt. et cū spoliis multis recedūt. Hic tpe quia synod celebrat. ostā

nōte ebroy

tinopoli ō grecōꝝ patriarchā cc. & viii epōr. Hic fuit fide catholic⁹ & modest⁹ ꝓpter quē usus ostilo cū arabib⁹ q̄dam pacē iniit & cū bulgaris pacē fecit sumā fecit. Restaurauit & eccl̄ias q̄ hereticos durante tyrannide arrian⁹ eradicauerat. Fuit & in his temporib⁹ apud ostantinopolim sanctus patricius & theodorus archiepiscopi. Hic fuit in monachelicis q̄ primus ꝓfectus sacrosanctor & eor opinones detestat. & q̄ & sexta vniuersalē synodū ō gregatam ostantinopoli cc. lxxxix. epōr q̄ synod⁹ anno dño nro ihu x. dual nās & duas uoluntates declarauit. Huius anno ꝓ gunuald⁹ lōbard⁹ rex bonōniam cū ydropic⁹ flebotomiā accepto archu colubā pectꝰ usus & uena brachii ei⁹ dirupta est & sup ponentib⁹ medicis ne nenata medicamenta de funct⁹ est. Hui⁹ temporib⁹ pestilencia tocius [nona] cuitatis adeo depopulata est ut hoīb⁹ ꝓ tuga mocū fugientib⁹ terra ꝓpatā urbē libe nat cent⁹ atq; [tecta] inuencia. Mortuo autē apd ostantinopolim orthodoro augusto filius eius iustinianꝰ successit in ipiū. Hui⁹ temporib⁹ ostantinus regis ꝓsapi quinq; noīe celarca depsida cū paucis fidelib⁹ clam venit ostantinopoli. & cū ꝓpatore de sacro fonte leuata finit cū multis q̄stica finit & deinde tuetica adiuuā reduce nollet in ꝓmiū xan efficeret ipe cū xl. milib⁹ ostantinopoli pacifice ue nient. cū oīb⁹ baptizat⁹ est. Eo tpe bulgari ult⁹ meotides [bulgaria] paludes hister. & est magna bulgaria fines romanor⁹ deuastabāt. q̄s ꝓpter ostantinꝰ ipator⁹ pater nō ualuit in ofusionē romanor⁹ pacē cū ipio fecit. annua tributa eis persoluendo.

Iustinian⁹ ipator annis x. iste oīa pacē cū sarracenis decimo tria mensis. Hic bon⁹ prudens & larg⁹ romanū ipiū auxit nimis cui⁹ gesta legunt in pantheon & odidit multas leges & ecclasticā officia multū honorauit. Hic tres fines suū vi. synod⁹ q̄ pax simul fecit confirmare nitit & sergium ap̄am ihs. resistentē & ecclam fraudulenta turbare molit. Anno ꝓ suo decimo leo patricius iustiniani regno ꝓuat eū q̄ naso & lingua ꝓnatū exilio [beda plumbum] [solitarium de lybur nia ad hungariam] persona relegat. Hic ꝓpter beda venabilis pbr claret. Circa id tps scs columban⁹ de hybernia venit in burgundiam.

Philippicus ipator annis iii. Hunc tyberius abscidit naso ꝓpter quē exilio in persona retruso ipator ꝓfect⁹. Eo tpe sarracena magnū fuit in imperio. synod⁹ adiecit fca v. vniuersalē synod⁹ a iustiniano ꝓ & magno ap ostantinopoli celebrata suscipe noluit q̄ sergiū ap ad gor diā reduxit.

Cybirius ipator annis vii. Hunc ꝓpter sysinnius dux bonōniensis ytaliā de uastauit. Tempe huius tyberii cū iustiniani exilio persone pōtif⁹ ap⁹ p̄ſ. asserere se adhuc ipm reliquum & ap⁹ zelo augusti ut imperatricē micrē dit fugit ad principem carlor⁹ q̄ a gumana sua tradidit in yxore. Eiusq; fines & bulgarorū auxilio ipiū occupauit. leonē q̄ & tyberiū ipio occupantes iugulauit. carā in adulterios ulcisci exitus. ut q̄dam ꝑ anualo ꝓpalo gutta defluente manus deficeret pene cocidens aliq; adulteros occideret.

Iustinian⁹ ipator annis vi. Iste cū ide q̄ sup ꝓnat⁹ fuit ipio. & q̄ tali a no recupat⁹ ipiū ap⁹ [repetit]. Iustinian⁹ pc̄ resip̄ com ipiū fide orthodoxā aplex ostantinū ap⁹ ad se ostantinopoli in uitat⁹ cuiꝰ ueniente.

Tredeūtem ap̄ digtatis gl̄ia honorat. Postero ūstinam̄ statū cersonā v̄ fuat ieuilio
euerte Hostatis ōib⁹ nauib⁹ q̄s hīe potuit p̄ patrū suū ultcat ōs p̄cr̄ītantes.
Cū q̄ ītato Tītantes uellet p̄mē hoīes p̄ūcie q̄da exulē philippū ñ s̄ p̄fecerē
ad ostātinopoli ueniens ūstinamū cū filio p̄emit.

Philipp⁹ ītauit ānno i. Tm̄ vi. Iste fugit insidiā tp̄ excercituū rōanor. Hic cū
eet hēns ōs picturas eccl̄asticas p̄cep auferri tp̄ q rōam ymagīē mūmisma
tis siue reape noluerūt.

philipp⁹ occidit̄ p̄ua

Anastasi⁹ ītauit ānis. uii. Hic philippū capti oculis p̄uauit. Iste tōib⁹ mal⁹ fuit
hi exact⁹ theodosiū elegit ītatore q̄ anastasio denucto ordiau⁹ ūpm̄ tpbrū.

Theodosi⁹ ītauit ānno i. Iste benign⁹ fuit Hūili corde ītū tenuit q̄ ad deo
potētissim⁹ deītio depositus q̄ p̄ chr̄m fes reliquū uite deduxit pace.

Leo cū ostantino filio suo ītauit ānis. xxv. Hic tp̄e sarracenū ostātinopoli
uenerūt Hūb⁹ ānis ciuitatē obsidentes. Abscesserūt Hide multa bona abstulerūt
Anno leonis iii. Lupād⁹ lombardor rex audiens q̄ sarracenū depopl̄ata sardi
nea loca illa ītōb⁹ ossa bī augustini erāt de honestatē. q̄ tp̄ sarracenor valita
tōm deypona illuc usq̄ delecta fuerāt legatos ibi direxit q̄ dato multo auro p̄
ossas illas relicas secū deferēdū usq̄ adriaticū v̄ p̄fat⁹ rex p̄fat⁹ occurreus. cū ma
gno gaudio Hdeuocōe ip̄as papiā deferens Tecta bī petri apli q̄ ip̄e exercitat
honorifice collocauit. Hic leonis q̄e richod⁹ dux friulanū ad p̄dicta cōm uolēta
m̄ senonensi⁹ epi⁹ adduc⁹ ut baptizaret⁹. cū unū pede lauacro ītrosiss⁹ alterū
retraxit q̄reus v̄ples maiorū suor⁹ eet ī inferno l'ītadiso Handiens q̄ ī
ferno ītinctū retraxit lect⁹ est ītens ut ples q̄ pauidus sect⁹ Hicta ludificat⁹ ady
abolo cū s̄ multa bona ī annos plurimos p̄mitter. Hic die sibi ca morte exact⁹ fuit.

nō de fonte p̄ī p̄cepit unde p̄ deū baptizandi se p̄ fontē

Hic leo ītator adūda refugia fidei seduct⁹ ō ymagines dei Hsōr bellū ītdixit.
Easq̄ vbi depoit Hmendi iubi p̄ q̄ errore cū ss̄ tp̄ sept⁹ ī nacuū multū re
dargut⁹. Constantinopolitanū cp̄m depositde ymaginū ō ūpm̄ tumultuose aliq̄
Hplur⁹ martirizauit. Hic leone ītpfidia mortuo succedit filius ostātinus. Tp̄e
nostantinopoli tractata ō hoīm̄ pestilencia plerūq̄.

tractata ēē tpore mortis

Circa idē tp̄s q̄da syrus pseudo xp̄c apparuit Hmultos indeor seduxit. Eod tp̄e gens sarracenor p̄maxime
augustū cūsiens tota yspaniā occupauit. Et cū p̄x annos adtaniā occupare no
luisset. Karol⁹ macello cū eis bello ingrediens plurimos ex eis extinxit Hp
duris mille q̄ngentis tm̄ desiis.

tractata ēē in bello martio

Constantin⁹ leonis filius ītauit ānis xxv. Hic ipietatis patrū successor
legū Hapōlor edictaq̄ secutor ōi q̄e vite sue maleficiis Hmagicis deditus
luxurie ōpiam ded. Et multi clici Hlaici Hmonachi p̄ ipm̄ fide pdiderūt suā. Hebat
Hsceleribus ītōb⁹ anastasiū ostātinopolitanū patrū nōis p̄archā. Hic
ānis. viii. kachis lombardor rex dū rupto fede rōanos ītendere uult. tota
claria tp̄ ī solū amalo repulit. Hq̄ ei ītuitu cū uxore Hfilio romā uēns
monachus efficit. cui astulph⁹ fr⁹ in regno succedit. Anno iio ip̄i. xi. astulph⁹
rex lōbardor ebrietū exigit ardēs Hp̄ stephanū auxiliū pp̄m mat⁹ inuoca
re. Anno ostantini. xii. pipino lombardiā ītrasso astulph⁹ cū francis

pessimus homo

uincit. Hoc gstantin⁹ quocata gstantinop̄ol synodo p̄cipiens depōuisse ymagines ecc̄ie dei grauissime scandalizat⁹ n̄ no⁹ fect⁹ demoūn ic̄ā tractibus sacrificiis sacrilegis ac mōachor⁹ p̄emptōnibus sic ecc̄lam dei p̄ sec̄la q̄ta vesaniā diocesanā p̄ secutoris ecc̄e quondā crudelitate videbat.

Ireneū gstantinū cū filio suo leone. cū pipino rege francor⁹ cū romanor⁹ eiq; filiis karulo et karolo magno ipauit annis xvi. Ex q̄ hic madit victoria pipini ut scriptū fuit ut pipin⁹ geu⁹ pōdie⁹ differem⁹ mortuo p̄ pipino p̄cipe francor⁹ cū q̄ fuit sb rege francor⁹ fact⁹ p̄ceps filii ei ex bina karol⁹ dēs martello. Hic fuit bellicosissim⁹ saxones armis sb iugat⁹ deuicit. Lantfridū alamannor⁹ ducē et alamanniā fec⁹ sibi tributariā. Suenos q̄q; et bauaros debellat⁹ et eudonē ducē aq̄tanie et ut sibi tributarios fec⁹. Itaq; aq̄tanicā burgundiamq; subiecit. Cui⁹ in ista terra sibi multa bella ecc̄lasticā spoliatiōnē decimas multis ꝑ ferendo ꝑ q̄s ecc̄las ep̄s aurelianēsis p̄ uiam pri⁹ ut ferunt uidit. Eo tp̄e hilderic regnat in francia tot⁹ desert⁹ et remissus ei⁹ regno ut nom⁹ hēbat. karol⁹ martello victoriosissim⁹ p̄ mortē et sc̄i dionisii sepeliū. q; p̄ alia tp̄a tuba ut in p̄fatione dicitur. Ipse solus unus maximus serpens tuit. Hui⁹ p̄fectur⁹ sedes tūc fuit karolo magno et pipino. karolo magno tamq; p̄genito cessit. Turingia et alsatia pipino uo minori burgundia et p̄uincia. Sz karolo magno anno p̄ cepatus sui. v. deuocōis ad limina apl⁹ uisitanda romā adiit ibiq; cū papa zacharia p̄ mundo remunerat⁹ et ab eo cōsilio inclitus et fes mōachi cessit in mōte syrapti fecit ibi cenobiū in honore sc̄i siluestri et alio mōasterio sc̄i andree uno longe ab eod⁹ mōte ut p̄ dictum est ibid religiose et deuotissime seruabant. Sz cū multis francor⁹ et theutunicor⁹ romam ueientes ut in sequenti patet. tūc fuit ad mōte cassinū ibiq; laudabile uitā requiescit. Eod tp̄e claruit sc̄s bonifac⁹ magūtin⁹ archiep̄s et insula boconia cenobiū in honore sc̄i stephani p̄thomartiris fundauit. Ipse q; germane et ecc̄las mōasterios p̄dicauit et stat⁹ abbas et illi loca in sua p̄uincia magni honoris sec̄. Pipin⁹ uo tres suos karolo magno mōachos exulter sol⁹ gubernabat francor⁹ p̄ut p̄fatum et maior domi dicebat⁹ et nisi ad zacharia papam q̄s posset rex debere ee. An ille q̄ nomē tm̄ regni sustentabat. Cui cū ip̄e respondit q̄ ille posset q̄ uoluit regni gubernacla agere et francis imperare. Ideo iussu regis sui ostiatim ut sc̄s bonifac⁹ magūtin⁹ archiep̄s nullis p̄decessor⁹ suor⁹ fecerat. Hui⁹ zacharias p̄ morte stephanū in p̄fm ordinat. Hui⁹ tp̄e astulphus rex lombardor⁹ p̄ q̄da pessimos romanos iniuste tuscā occupando et nalle spoletanā usq; ad romā p̄uenit ecc̄las v sc̄or⁹ corpa deiecerat et alia loca sacrilege et ferro denudando et de uniuersa capitis cesu repetendo. Ip̄e stephanus romanā hominū et ecc̄las afflictōm cuncta plene uidit in francia ad p̄fatum ut astulphū regē rep̄mendo. Secū in italiam et usq; romā p̄duxit et in patrocinio romanor⁹ pipin⁹ electus et astulpho regi lombardor⁹ manu forti opposito restitutis uiribus sc̄i petri pipin⁹ in francia et reuisus astulpho mortuo desidi⁹ rex lombardor⁹ erat. Eo tp̄e corpa sc̄or⁹ martir⁹ p̄albem sc̄i dionisii siluanū nōie a roma deferent in francia. Inimico bello aq̄tanico tandem et wasconia morte pipin⁹ et apd sc̄m dionisiū tumulat⁹ et karol⁹ magn⁹ filius ei⁹ in regē sb[lectus]. Hic tp̄ib⁹ ipator constantinopolitan⁹ fere solo nōie tm̄ ipabat.

hyperia pipini

karoly fir mōachy

Sancti bonifacii archiepi & apli germanie

Wolfgo

Sancti dionisii

p̄ oriente ⁊ meridie q̄ totū p̄ncipes sarracenor occupauerant ⁊p̄ q̄ ecc̄a fidelīū
eo⁹ masumeth blasphemabat mīstā p̄secūcōm sustinuit ⁊ q̄ plīmos de xp̄ianis
sarracenī interfecerūt ~

Leo xp̄ianus āms .v. p̄se. Hic cū insaniret cupiditate ocupādi cuidā ecc̄e
coronā hūīē carbūculos q̄ cū portaret in capite febre correp⁹ mor⁹ ~

Constantin⁹ filī leonis cū yrene mat̄ sua ip̄au .x. āms. Hic p̄ matrem p̄uau
ip̄o ip̄a more femīsata femineo filiū excecauit ip̄at tb⁹ āms. Constantin⁹ tūc dām
excecatōm sine mat̄ ip̄au .v. āms. Hanc Constantinū p̄ anno q̄dā aurea lamina ī
Constantino posit⁹ q̄ dā sepulcro cū q̄dā defūcto ibid iacente īuēta ē cū hac scp̄a cā
xp̄c nasceret ex virgine maria ⁊ credo ieū ih̄c Constantino ⁊ yrene ip̄atoribus olim
me videbis. Hoc ip̄o āno viii. fca ē synod⁹ nicena. ccc. lxx. patrū in q̄ assur
matū ē ip̄m scm̄ apl̄e ⁊ filio p̄cede. huic cp̄ib⁹ sol. xvii. diebus occcat⁹ nō appa
ruit q̄ mīstā dicēnt ip̄m excecatōm pr̄i ip̄atoris h̄ occisisse hyrene aut ut securi reg
naret oculos filioz. Constantinū filiū sū fecit euelli necd malī adūsus ea ip̄m pat̄
excecatōm cp̄t mors secuta fuat machinarentur. ~

Nicephor⁹ ip̄au Constantino posit⁹ annis .ix. ābus cp̄ib⁹ ip̄iū orientale q̄ ad michaīlū de
Michael ip̄ator ip̄au āms .ii. Vir orthodoxus ⁊ amabil⁹ oīb⁹ q̄ oms q̄s lesp
at auaricia nicephori solat⁹ est. ip̄os dicendo. Dms ⁊ q̄ adūsabant⁹ orthodo
xe fidei combatant⁹ extinguere

Karol⁹ magn⁹ ip̄ator accepit ip̄iū romanor ⁊ ip̄au āms xliii. o. i. s. m. Hic exul
tens rex francor aūq̄ ecc̄e ip̄ator p̄hib⁹ ih̄u adriani uocat⁹ fuit ⁊ obsedit longob
ardos ip̄avia v̄ cep̄ desidiū regē ⁊ vxorē ei q̄s captiuos duxit in francia. Quē iens ro
mā ostiū manū oīa q̄ pat̄ ei pipin⁹ dederat b⁹ pet⁹ aduincto et ducatu spoletani ⁊ bñ
uēti ⁊ obligatū romanor fec⁹ ē ip̄ator. Hui⁹ tp̄e comites ⁊ paleutini Hoel
and ⁊ ceti sarracenos i hyspania deleuerūt. ⁊ p̄dictōne ganelonis comitis
mortui sūt. Ip̄e ib⁹ actis saxonib⁹ ⁊ aliis gentibus ⁊ pene tocī occidentis regi
onib⁹ colonie tristitiū duos pontes ostruxit h barbam ad pedis longitudi
ne deferens cibo potuq̄ tēp⁹at⁹ fuit. filios suos q̄ tūc⁹ etas patiebat⁹ facie
bat eq̄tare ⁊ armis incēdere filias nō laniface alueste coloq ac fuso ne pocti
us pelcent regnū ip̄ius q̄ p̄rem suū pipinū regēd⁹ suscepat⁹ q̄ plīmū am
pliau ⁊ anū cultū summa pietate sp̄ excoluit. Romā vēcundo deceq ad mīb⁹ are
de scēdit⁹ ⁊ pedes eūdo p̄ urbē oīum ecc̄ar⁹ postes hūiliē deosculat⁹ fuit⁹. ac
⁊ tūc in urbe nōa stus ⁊ ecc̄ie mīca munia largiē fuit⁹. Ip̄e ⁊ solitē erat cum
sede nocte ī lecto deponer ad cap⁹ suū pēnā ⁊ in cansū cū pargameno reponē
ut si ustratu aliq̄d utile fuco tp̄e faciend⁹ cogitatu occurreret ne memoria
labēr⁹ scribet⁹ l signaret⁹ h ⁊p̄ripiens tūā scām occupatā. ~

Odoyc⁹ cū lotharīo filio suo ip̄au āms xxv. h filiū magnī karoli hūīē
duos fres vnū q̄ clementhonā. aliū q̄ yspaniā regebat. ⁊ ambos superauit q̄
ultimo malū finē hyemis. h hūīc tres filios vidēs lotharīū pipinū ⁊ lodoi
cū ⁊ fratū s. lotharīū cesaree fec⁹ cui ⁊ vtaliā regēdā o mīsit. Sedente s. pipinū

achtanie rege fr. Tercii uo. l. lodoici bauarie z gmanie rege z pucape ocessit.

Hoc tpe legati michael ipatoris ostrancino policenu rulinu ipatori ludoico
nre cta una libroꝝ sc̃a dionisii q̃ cu magno gaudio sue receptu. Eo tpe flo
ruit rabanꝰ moach⁹ abbas multor ecclesie pelar⁹ rabanꝰ

Hoc dieb⁹ heleiad⁹ rex danor cu vxore z filiis z magna pte danoꝝ magnate haymone
baptizat. Hoc tpe ludoic⁹ rex gmanie xiii duces boemoꝝ cu sb̃ec̃tis
baptizari fec̃ z in fide xp̃i edoceri. Ludoic⁹ ipator cu ppino rege achtra
nie z ludoico rege gmanie bremã ingressus z pãm ferro z igne rotã vasta
uit. Et p̃ ô ludoic⁹ ipatoꝛ filioꝝ ei⁹ z optima cu⁹ sorore maria contento 9mocio. Et
ipatore plures optimates exulare z exili⁹ z filios pl⁹ seq̃uocare pl⁹
malicia q̃rda actu ẽ uo z ꝯsensu roani pontificis z epoꝝ u̇ u̇ z pceru
iudicio pi⁹ ipator ipm deponere disponit. Et qde z ipse iam a pre receperat
filius adhendo sic pi⁹ ipator a suis pdic⁹ z traditꝰ in pace filioꝝ redact⁹ ar
ma deponit z recludit. Et deo disponente eos ano ipso de ꝯsensu ipatoris pe
nitens eu pristino honore restituit filiq; ei exposcu veniam p̃misso. Eo
tpe ossa bn̄ viri martiris deparisii rutilerunt in corbeia saxonie moa
stiu mirꝰ solleꝑne vn̄ relatu suo ipi hs in plagiu originisse. q. ab illo tpe
sua fiacoꝝ ꝑtu adipiu nusquam̃ saxones. Eo tpe normani q̃ ide sunt q̃
nortmanni gallia grauit infestat. Ludoic⁹ aug ipator. p̃ q̃ oia q̃ gerebant
roani ecce oculerat. q. furmau venerat ad se filio suo lotharioꝛ reconciliat
eiq; ipii coronã reliquias die clausit extremu. Hoc tpe in territorio tul
lensi puella xii anoꝝ p̃ sacra q̃dã eucharistie ac̃edote in pascha susceptã p̃ vi
ginti menses pane z aq̃ de nullo cibo z potu p̃ter omnia abstinuit. Hoc z tpe
in gallia ann̄ sol sicut estiuale magna tempestate exorta cu grandine in gens
fragmentu glacies cecidit cuius latitudo. vi. pedu. z longitudo. xv. z alitu
do duoꝝ fuit. Strabꝰ discipl⁹ rabani claret q̃ librũ ad ludoicũ ipatoꝛ
rem de officio ecce scripsit.

Lotharius ipator anno. x. Hoc tpe sarracenis fudit ecclas bton̄ apl̃oꝝ
petri z pauli cu oib⁹ roanoꝝ finib⁹ dilapidati sunt. q. post ea in affrica un
venientes redeuntes in alto pelago dimissi sunt. Hoc seniore filio ludoici sol⁹ natu
par in pio. De hoc alii duo fres sui dolentes o in pio z pauc bellu z in pago
alsipadorensi alii dedecus q̃dentes tamen cedes utriusq; fec̃a est. Qui in gente francoꝝ z
cu in poꝝ vires adeo attenuate ecclie ut adiuuari resurgere no posset. pa
ce mice facta regna diuidedo in pio cu lothario remanent. Hinc
exut fama in affrica in yspania de pugna hoꝝ trium fratrum in pio z lotharii
et alie diuise gentes quom roanu in pio in uadat occidit. Hoc tpe nor
mani de mari pligerũ gallia in transitu pene tota ferro igne denastant
Saxones z ex alia pte se in pio opponendo gallia ferro z igne denastant.
Hoc lotharius cu ludoico filio suo ipatore anno. v. Lotharius uo. xv. in
sui anno pmo mic filios regno renunciauit sclo. z in prima moastio
pmalb

Hoc tpe in territorio tul
lensi puella xii anoꝝ p̃ sacra q̃dã eucharistie ac̃edote in pascha susceptã p̃ vi
ginti menses pane z aq̃ de nullo cibo z potu p̃ter omnia abstinuit. Hoc z tpe
in gallia ann̄ sol sicut estiuale magna tempestate exorta cu grandine in gens
fragmentu glacies cecidit cuius latitudo. vi. pedu. z longitudo. xv. z alitu
do duoꝝ fuit. Strabꝰ discipl⁹ rabani claret q̃ librũ ad ludoicũ ipatoꝛ
rem de officio ecce scripsit.

lotharius imperator fit monachus

suscepto habitu monachali in nullo prorsus obdormiunt in xpo decreuit aiam maximi archange
los et demones alleuiato fuit ita ut cunctis astantibus coram distrahi videbat
et monachis orantibus demones fuit fugati. Anno lotharii ix sca helena obiit
tunc mat rome in ecclia scor marcellini et petri sepulta est in fracia cum ingenti
celi remissi cum magna uenia de exoluitur - -

helena mat constantini mortua

Hodoyc in pauit annis xxi. Iste huius pluia in roanis. Hic fuit lotharii filius aer
sio[ne]p in regem coronat et xxi anno sui pris regnauit. Hui tpe corpa scor mar
tyrum. vr
bani pp et tyburtii alaisio dor dim tuslata et recta sci gmani depositi
de
tpi normiam adtrameremnos repetierunt et andegauim turonis pictauis deuastant.
Ubi a nupli dux adtrame occurrens primo et ceti a normanis usq; ouet alu
pis gsumunt. Hic tpe gens danor anglia deuastat regem et pusillum et exanimi
mum illi puncte aymundum capitali sua gdepnat. Eod tpe in bria yralie ter diebus
et ebus noctibus sanguis pluisse dicebat. Hui ludouici filii karolus tumor pauc
dies in pscncia pris et optimatum uexat et ademone et in ipa uexacone fallus et his acci
disse in quibus de pcem gsumacom tractabat. Ludouic in yralia mort et karol patrimo
nio in patre sublimat. Hinc ludouici tpe regem fucor karolum domestica cura in
filius afflixit. Sna karolo magnum usq; addiaconat ordine et post mortem pris cepit et exce
cauit peo quod ad apostasiam gulus oi gne nocendi regnum perturbans alle uiam effect
huic. Postea filior karol dum cum quoda fortitudiem sua uoluit experiri ceciderunt
pene pariter. Hi tpe johes scotus doctissimus in scripturis in francia uenit et roga
tu ludoyci serarchia a dionisii de greco in latinum et post ea discipulos qui doc
bat ibius gfossus mortuus est - -

Karolus imperator in pauit anno dni ix. Hi tpe sarraceni pdidit syraliam. si
karol calmus dei romam ap et johem papam ac roanos pmunia sagentes in
pace efficit. Et stans a ludoico fre suo bellum gerere pace eo quod se mouisset ipsum
usurpasse. Hic karol tam in fracia quam in yralia multa monasteria et eccle destruxit.

Flandria capit aliq; de l'destructas repauit. Huo tpe gnuit ac flandrie exordium huius flandria cum
adhuc non erat tanti nois nec opulencie sicut nunc. Et a regum fracor forestariis regebatur.
Imperator autem cum agatus in yralia pgeret pquoda in deum sedecia noie pociouat in alpi
bus die clausit extremum. Iste in pendio monasterium sca crucis in fundauit. Hic opidum co
stantinopolitanum fecit ad mstar constantinopol et noie suo ita appellauit karlopolim.

Karol imperator hic dictus grossus aut tumor annis xii. Hi tpe maxima famis fuit
fere per totam yraliam. Hic gallia et gmania pacifice possidens anno iii. ipius in asolis
pp coronat. Huic diebus pauc. v. normania nor gallicas primum. Demum normani
ni dani et adiunctis fracia et lotharingia pnas fames igne ferro et mlras
ciuitates gsumunt. Sicut colonia leodium tungris abianis et treueris et pplat
alias. Cum gallia et gmania sic se anormanis paganis oppressam cernerent. karoli
imperatoris auxilium inuocant et dum cum manu potenti normanos uelle rex
normanor fecit pace et matrimonium baptizat. Et imperatore delacto fonte
suscepto et tradem cum no posset ipos de fracia expelle occulte eis regiones quas

secaniā ecām. q̄ps usq; hodie dr̄ normānia a normānis. ¶ Prim⁹ dux normā
nor fuit robt̄ genuit āt guilelmū. Guilelmū nō. Richard⁹ richard⁹ ſcd⁹
richardū t robtū guiſchardi. ¶ apuliā calabriam t ſyciliā deuicit uenetos q̄
t alexiū ip̄atorē greco⁹ ſuperauit. Robt̄ genuit guilelmū totū ¶ Karolus
nō ip̄ator deficies corpore t ſp̄u ab obtimatib⁹ regni repudiat⁹. ¶ ān modic
p̄e zelat⁹ uxorē ſuā p eo q p̄l iuſto familiarit⁹ agēt cū uenetellenſi epo p̄ſ
tat⁹ ſe nūq̄ ip̄am cognouiſſe. Illa ego ego inq̄t ſe ee glata accep̄o repudio moa
ſtrū intrauit. ¶ Huc dieb⁹ gens nuſaco⁹ alacria egreſſa t apicuaris p pulſa in
paoniā p̄mit uenit. t erecti inde auaris indebi⁹ usq; hodie p̄manſit. ¶ hec
gens ullo tp̄e adeo teutra fuiſſe narrat⁹ ut carnib⁹ crudis ad cibū humano nō
ſanguine uesc⁹ ad potū q̄ admod⁹ t placidagi q̄ulē ruchieſſ moranc⁹.

A nulf⁹ impauit xii. ānis. ¶ normānos q̄ gallia uaſtata lodoicī ſigiam
t dardaniā ecta leodiū t ecta magūcia uaſtebāt terribilis plaga p̄ſtrauit.
q̄ tūc cep̄ ingū normānoꝝ t dacoꝝ ceſſare. q̄. xl. ānis gallia uaſtauerūt. De
mū impatoꝝ anulf⁹ longa infirmitate rabe tēs ulla arte medicāli potē
adiuuari q̄n a medicis ſol⁹ iuuet⁹. anulfo ſuccedit filius ei⁹ ludoyc⁹ q̄ ad coro
nā ip̄ū ip̄uenit. Vñ ip̄e anulf⁹ fuit filius ip̄i q̄ tū ad poſtricē. Karoli cul
pis exegerib⁹ q̄ ecta q̄ſ p̄ſel eoꝝ exercuerāt in fouebāt t poci⁹ diſſipabāt.

Ludoyc⁹ impauit ānis. vi. hic ſtū ip̄e tenuit ytaliā ip̄are excepto eiⁿ ip̄io
arnulfo ſeruo ad ytalicos p̄ ſuas uoluntates q̄ fratrigene in ad inuabāt roma q̄
longobardos rebellantes t milites ip̄is inuitas interficies. Propt̄ q̄ eam
p̄ſ. uñ ludoyc⁹ diuidi cep̄it ip̄ū. Dda eiⁿ ſic infra patebit tamen in ytalia
t dda tamen p alemāniā ip̄abāt usq; ad octone p̄mū. q̄ cep̄ uebrie ip̄are.
Iſte ludoyc⁹ berengariū q̄ tūc regnauit p ytaliā fugauit t cū p eo regna
ret. berone capit⁹ t excecat⁹ t berengarī ip̄io reſtituit⁹.

Berengari p̄m ip̄auit ānis uñ. Iſte p deus marmis t hinc bellū cū roānis
Hec tp̄e anſchelmo pio p̄ncipe burgūdie Clunacēſe mōſt̄iū fundatū est.

Conrad⁹ alemāni ip̄auit ānis vii cū int ip̄atores in uñat⁹ q̄ in ip̄au in ytalia
ado carnut budicdē ip̄au. Hi tp̄e ſarracenī apuliā calabriam t pene totam
ytaliā deuaſtāt. Anno vii. conrad⁹ rex moriens octa p̄cipib⁹ regni regē delig
unt henricū filiū octonis ducis ſaxonū.

Berengarius ānis ix. in ytalia.

Henric⁹ rex impauit ānis xviii t in alemāniā. vii in tp̄e int ip̄atores o
putat⁹ q̄ nō regnū in ytalia in fuit p ip̄am coronat⁹. Hi tp̄e ſpūſcie duc
boemoꝝ ad fide oīunt⁹. Et hic fuit neophit⁹. p̄ceps tū iſte inde ac religioſe in
capat⁹. Poſtq̄ uenceſlaus filius ei⁹ iuſticia t ſcitate p̄clar⁹. Cui fr̄ ſuus boleſla
pus t ſcis vpi actib⁹ inuidēs in q̄ adiuuat⁹. t p̄mo anno p̄mi octonis abeo occi
dit⁹ uſurpādo p̄cipatū. Huc ulcin octo ip̄ator boleſlau p bellū aggredit⁹
t p xuu. ānos cū in pugnas cū magna ruina ſuoꝝ ip̄m ſupauit boemiā to
tā deuaſtando. p dict⁹ nō ſcs uenceſla⁹ hic cet⁹ p̄nceps t dūs cū cante hymi

tatis & deuocõis fuit q̃ cũ uno seruo clam de nocte ad siluã ꝑgeb ibat ꝫ bis humeris ligna deferens aũ foces uiduar & pauꝑũ clam deponebat. Colligebat & spicas de agro suo & clam ỹga excutiens & manu ꝑa hostias faciens distribuebat ꝑ eccl̃as. Ih̃s ꝑ trecẽtos ãnos pallioꝝ suꝝ regi dator erat & hodie cẽti ꝑ usũ ꝓpinq̃t eiꝰ q̃ suo gñe mortis debẽt mori reuelauit ꝓphetes ꝺ̃ no ĩ honore ih̃u x̃pi & ꝙ uencessla ducebat mõachũ ꝙ struereꝝ. Q̃ rex alioꝝ uo ꝙ iurgẽs stupefactꝰ de uisione cepit de eo ꝙ uencessla de q̃ nũq̃ aũ audierat ab epis & abbatibus q̃ecit ꝑ hire. Et crificatꝰ q̃ sanctꝰ ꝑncips boemie & affre occl̃as cepit adhonorẽ ih̃u nõis ĩ ruralia cisterciensis ordis mõachũ magnas possessiones extruere ꝺ̃ aũ q̃ ostimath̃ fr̃e suo abel dẽo ꝑ ẽnante sicut scs ꝑ ꝑ reuelauit. Mauriciꝰ u rex moritꝰ & filiꝰ eiꝰ octo ꝑm ĩ regẽ coronatꝰ.

Berengarius ĩperauit annis vii. Ih̃s q̃ maximũ scisma fuit in ytalia

Ocharius nupauit annis duob⁹. Ih̃s ꝙ sol factus est sicut sanguis. vñ ꝑ paucos dies magna cedes hominũ secuta est.

Berengarius cũ alberto filio suo ĩperauit ĩ ytalia annis xi. Q̃ berengarius muna fericate ꝑmebat ytaliã. Et adalmã locharii ĩperatoris relictã ĩ carcere tenebat octo rex almanie ytaliã potenter cũ berengario depulso regnã libat eã ꝙ ꝺ̃ ꝑ uxore accipiens natal' dñi festũ pape celebrat. Ꝺ̃ ꝙ berengario ab octone in grãm recepto lõbardiã ꝺ̃ reddidit exceptis marchia & uisina & uero nẽsiũ & aq̃leia. Ꝺ̃ parno ꝑ ꝙ ab aplica sede & alõbardia uenit legatꝰ ad octone de extirpande berẽgarii ofrences. Octo nõ ꝑ coronã ipius uocatꝰ romã rẽdendo cũ m lombardiã uenisset berẽgariũ captiuauit & bauariã ĩ exilio misit romã ueniens a ꝑ & a romanis ad coronã ꝺ̃ sollẽpniter recepit. Circa h̃s ꝙ ꝺ̃ m nascioma fuit in ꝺ̃ ab umbilico surssũ ãnũm duo ꝑcea & duo capita h̃s uel comedere ꝺ̃ dormiente. alia q̃q̃ neutriũ faciebat. uexerũt ꝙ multo ꝙ ñ uno ꝙ ambe mortue sunt.

Octo imperauit ãnis xvii. Ih̃s fuit ꝑ ĩperator theutonicor excepto cũ ipso ab ytalicis soli theutonici ĩperauit usq̃ ad ꝑsens ꝙ. Ih̃s porcus cũ cẽt̃ saxonia & multis ãnis regẽs palmã q̃d de cardialibꝰ & derõanis ꝑ malũ statũ solꝰ. ꝑ. xii. misertꝰ occ̃se ad ꝑm u. siqꝫ nũcupate rõane ecc̃e romã uẽiret & ĩpm subiugata possideret. ipse uo ꝑ lõbardiã & tusciã potenter romã uẽiens. a ꝑ & clero & applo urb̃ honorifice est receptꝰ & ĩ imperatorẽ coronatꝰ multa do uaria fecit ecc̃ie. Ih̃s pacata ytalia cũ uxore sua lombarda ĩ saxoniã rediit de q̃ filiũ genuit tã regni q̃ sui nois successorẽ. Cui & filiã ipius coris constantinopolitani derõano cãgne ꝑ creatã ĩ ungr̃ie dedit. deiñ ꝑ bonũ statũ rõane ecc̃ie plies romã uẽiens & itm adpres sual redeus ibid̃ pul̃ pul̃ opib⁹ mire dedendo allodio suo apd magdeburg ecc̃iam mire pulcrudis adhonorẽ sci mauricii fabricauit & ea maximis possessionib⁹ aplauꝺ̃ ꝑ depositõm johis ꝑ ꝑ ĩ famiã leone ꝑ adeo urbe exacto ꝑ q̃ rõam ꝑo absente deum ꝑm videl̃ bñ diu creasset romã uẽiens cũ magno exercitu ea obsedit. & nisi bñdictũ intrusũ ꝑ ꝺ̃ ꝑ seu ceperit. & leone ꝑ reducto

pal fuit ꝺ̃ post pmgnia

nõ de umbilico fuit

primꝰ imperator teutonicor

per hodie est nom̃ pl̃ a

et illud voluit repi intimare

ad sedē suā pacificatis ōib⁹ reduc⁹ī saxoniā·ducēs secū būdcūy ꝑm q̄ibidem exilio ⁊ sepult⁹. Hȳ ⁊ multitudinē paganor ⁊cra eūdē locū ls̄tiānū gūcens ad xp̄m fideꝫ ⁊ defuct⁹ ⁊ m magdeburg ī ecta sc̄i mauricii est sepl⁹.

Octo xx·āus cū octone filio suo ꝓmpauit. Heū grof ī calabā ī cauue ꝑsequent⁹ ā nullis militib⁹ exiliens de manu eor euasit. Demū exercitū gregarius beneuētū obsedit·ꝫ capta ossa bē bartholomei ut dr̄ unde asportauit ac rome m̄ insula īq̄dā oct̄ collocauit ⁊ uxorē suā ꝓbeī ⁊ mare ī ꝑsa ⁊ca cū sūme ferre exoptauit. Sz eo ī breui uita exēpto p̄cipuus thesaur⁹ ibi remansit usq; ad hodiernā dīē. Hȳ filio suo octone ī saxonia relicto cū regina exercitu ytaliā cū illiens venit romā ibiq; a bū dō·vii cū magno gaudio est coronat⁹ ⁊ letica·cū regina erat cū summa pace int̄ ꝑm ⁊ ꝑatorē. Accidit q̄ in eod tp̄e agarenī ⁊ barbari calabe fines ī gressi oīa igne ⁊ ferro vastabāt ꝙ ql̄s. Octo ꝑator cū theutonicis lōbardis ⁊ gallicis ⁊ rōanis ꝓcedens acriē dimicauit. sed rōanis ⁊ būnē ensis tga ūcentib⁹ xanor· exerc⁹ pene oēs ē extinct⁹. Imp̄ator octo solus ad mare ꝓcēsus ql̄d rogatus ut ꝑm in naū recip̄et asserens se ītā de multis ꝑatoris q̄ suscepto eo in naū ꝙdantes dispōcionē ⁊ decorē ip̄i loq̄batur. Hꝛe ēdeuces ꝑm n̄ intelligē q̄ ꝑe eēt ꝑator ⁊ q̄ nelle ꝑm ī ꝙstātinopoli ducē adꝑatorē suū q̄ ꝑator intelligens ⁊ fuit doleus·cōqueꝛit ꝓsus alleuis se magnā ꝑcūmā hīre ab odrīcā ī sicilia regis ut illuc ueꝛet ⁊ accepta ꝑcūma simul cū gaudio ꝙaret ip̄is aūt ꝑ hec adhuc accedentib⁹ indic ī ꝑatorē ep̄m ī armis ꝓbū celū nōie ⁊ ⁊ nocaro suo auxilio·ꝑator cū ep̄o oīus nautas ide·xl·cruciadam⁹ q̄ ū uix euasit ꝓcurē sc̄i pet̄ apli·q̄ ꝑator solicite inuocabat·⁊ sic ad ꝑatorē ꝓcēsus cū gaudio ab ip̄a ⁊ alīs baronib⁹ suscep⁹ rōam redies ꝑ paucos dies ē defunct⁹ apd sc̄m petrū honorifice tumulat⁹.

Hac sc̄s ip̄e adalbert⁹ sū albert⁹ nacōe boem⁹ floruit. Hic ꝑmū ep̄e ꝑgrinū ꝓ reuelāte deo pānoniā ueniens ꝑmū regē ungaror videlt sc̄m stephanū cū multis alīs baptizauit. demū ꝑ poloniā trānsiens colde in fide ꝙfirmat⁹ in pruciā veniens ibid ꝑdicando fide martirio coronat⁹. anno d·nōgēte simo·lxxv·. Sub hȳ ip̄e sc̄s edowardꝰ rex anglor anoūca sua ut dr̄ dolo occidit⁹ miraculis coruscando.

Octo mpauit āus xix. Hȳ octo rei sedi octonȳ filiū romā ueniens a·ꝑ gorio·v ī mp̄atorē ē coronat⁹. deinde de roma in apuliā ad scm angelin cū peguacōis ⁊ ordōis cuius ī reddit⁹ ꝑ bñmentū faciēs corp⁹ sc̄i paulini epi secū romā deculit. Hȳ ordiacū ytaliā tūsicū faciēs ꝑ galliā in saxoniā ē reuisus. Hȳ cersencū osiul rōanor ꝙgorio ꝑ fugato fec ꝑm q̄dā grecū. Joliay nōie placentinū ep̄m in sc̄ū pecuniosū q̄ audiens ꝑator ad urbē cū magno furore regressus crebēcū ī castro sc̄i angeli cādiu obsedit. q̄usq; ꝑm cū capto castro captū trucauit capite ꝑm nō pontificem oculis orbatū oculis mebr̄ certis debilitauit. Demū ꝑator ordiatis ip̄ius rebus ducēs secū nobles aliq̄s rōanos ī saxoniā ē reuisus. Et visitās locū ī polonia ubi sc̄s adelbert⁹ q̄escebat martir accepto ip̄i bra

Anno dñi 965

Edolbaldus iste ep̄ anglus anglor ortus regibus filiis fuit frat⁹ regis edwardi uxorē duxit filiā richardi normanor ducis

fratis Alberti hoc

chio romā ē creat. locans illō mīsula īcrētū mā. ō dē qlcē bartolomeus apls. Tūc
īpator cēp ōstruere grāde palacū murbe īpalacio iuliani īpatoris. ꝫ rōanā cla
manib; īpator mlris ꝑsecucōib; rōanis illatis post paucos dies vitā finiuit.
Et ist tres octones ꝑ successiōē gnis regnauerūt. pr̄ cū mistrucū sū ut̄ pothia
les īpū nūpator elegēt. q̄ sūt. vii. videlic tres cancellariū. s. magūtin. Cancel
lari mgmanie. Treuerensis gallie. & Colonien ytalie. Marchio brādeb grē
Camerari. palatin dapifer dux saxōnie ense portans. pincerna. Rex. boeme
vii vlus. Magūtinēsis treuerēsis Colonien. Quib; īpū fuit cancellari hoc.
Et palentin dapifer dux portator ensis. Marchio ꝓpositꝰ cubē pincerna boem.
Hīc statuit dñm cūctis ꝑcla sūmum. Hius pr̄bā florū tubē. Carnotēsis
epc q̄ mīt alia laudabilia scripsit. scisse & locē multa & chor̄ noue vet̄ opolauit.

Henric ānis xii. ō. v. & pmāsit vacū regnū ānis. ii. Hui tpe luna rubi
ca ē insangne. flora q̄ ples fuit hēnici reges q̄ hēnici imperatores. viii cū legi.
nric pm̄ ratōe īpū dr̄ pm̄. & rāne nois sedis dr̄ fuit cui q̄da henric rex ān upm
Id intelligi de cōmodis. Hui hēnici īpatoris vxor fuit scā cunegūdis & ambo
vsines pmāserūt in barbab gensi ecīa q̄ edificauerūt rēpelesiā mirabili cor
ruscādo. Henric pm̄ dux bauarox. aboīb pncipib; īmperatōē electꝰ intra
bella ꝓpe gessit īgnamā bohemā & ytalia. pr̄ tremo voluit soli deo vaca
re cū cēt xanctissim epatū bamb gēsē fundauit regi hungarox stephano sororē
suā dans i vxorē tam upm q̄ totū regnū suū ad fidē vocauit. Et bāberge sē
cūitatē p narracōnē q̄ fu cā per apd ꝓpaū ꝑmutauit.

Conradꝰ ānis xx. & pmāsit vacū regnū in ānis. Hi leges edidit. Hpa
cē nūtris ꝑseruare cupiens statū unīq̄q; pncipū pace in frigēt capite plectē.
Hi statuti cūis stirpis. Tomes lupold accusat. Q̄ capies uxā saluare cū pacis
i vxore ꝓpūs occulte fugiens īualtā solitudiem ipam nulcis cpīb; cū q; hēm
ra habitat nllo penit sciente q̄ deuenit. Hi origo īpatorē adillas ꝓces acce
dē. Q̄ uenacōis cā bestias mise q̄si ꝑsolitudiem discurrerēt sic se aboīb; elon
gau ut sol remanēt vbi cēt penit ignarꝰ. Et nocte apprīquāc īpator multū ap̄
ciū adpdā comitis hēnid̄ocū puerū. Q̄ benigne recep cū p laborē nimiā
dormiret & eād nocte pdicti comitis filiū vxor ꝓpriū. audito nocē īpatorē sop
mis ipm puerū genetū suū furtū ac īpū successorē. Hiaut nocē īpator p orēpnēs
cū ira tota fuit. & xi. vid̄ pmo demane cū ad suos ꝓcēs. vocatis duob; secrar̄
occīre mādauit ut pdcm puerū rapientes i insula occidēt. & cor ei apportā
ret. Ipi uix mādatū puerū rapuīt & mia moti n occidūt. sī in memore retinētes
cor cerui leporis i argumētū occisionis īpatori defert. accidit ut eād hō
rā dux henric cā uenatōis eād silua solus errans puerū vagiētē audiret
upm ꝙ pulcrū ospiciens vxori sue sibi occulte deportandū mādauit eiq; upm
genuīt affirmaret. q̄ & fcm ē. nocauit q; eū nōie suo henricū. Cuq; ā adul
tū īpatoris indies pensans multū q̄ olim viderat & tacē hoc multū reuerebat
pcē. s. duce henrico īpatore iuuenē uos altare. retinuit tractans apd se q̄d

upm occise ꝓdet. Et ꝑ alios ꝙc misit eū cū lris ad ipatē sēbens ut ipa sb obtentu gie
sue eodē die q̄ ꝙe uenies ad ipam ueniret ipm occise sullo caueret. Et inuene ut agē
te cū in domo cuida ꝑbr q̄ sederet ꝑbr ipo dormīēte cumole —— upi burgā ꝑtinat
lras ipatoris osp̄ex & ullas cauit sapiens ulli fidat omnib⁹ nā abraso —— ipo die Sapiō dei her
moriat depolitus ipo die filia mea tradat q̄ & ita ē hec cū mag⁹ admiratē ipatat
ip̄ cā subitū & stupend mādatū. Q̄ ipator ꝓsapiens obstupū ꝑ ꝑ q̄ mirabilia
illū uerū upi prem nobile comitē fuisse q̄ rusticū credebat dolor upi mitigatus
& heurico ꝑ q̄ conrado succellit i loco natiuitatis sue magnū ostrix moalitū.
h Enric ipat anus xvii. h heuric de filio conradi l̄ alios gen upi. Iste ueni
ens i ytaliā padulfū p̄cipē capuanū cepit & ei capitiū secū asportauit & alia
ꝑda padolfū comitē theatinū p̄cipē ordinauit. Hi qe normani i ceperūt
roma & bellū cadulus o romanos i ꝑtis scī petri huius. Tūc qe dux godefid
ueniens i ytaliā & miscens sibi normanos aroma usq ad aquā. Hinc ipatoris
qe rome oda gysaurus corp pallans uoie i ueniēs ē incorruptū. cui nulne
ris ualet ubi ulnas tuas uix pedes & semis habebat. Corp uo altera die mur
mincebat. luchas ardes ad cap upi i uenit et q̄ ei flatu extingui potuit ni hoc
sit cū tubo foramine sbt flāmā foo extincta ē p illd foramē aere introducto. Hinc
dr aurū occidisse & hi upi epitaphiū sū filii euandri pallas q̄ lancea turni mulin
occidit more suo racethic. Hinc qe in apulia erat q̄da statua marmorea eq
cap suū ereū hns crinū i quo erat sptū kaleudis man orientē sole hoc cap
aureū q̄ q̄da sarracenus rob⁹ to richardo capē q̄ ꝑdidit intelligens i kls
manā orientē sole notato tpe umbre illi reputat i fundū thesaurū q̄ dedit ꝓpria
redēptione. Hoc qe ei gallicana ꝓberengarius turonēse ꝓcurbat q̄ alle
rebat eucaristiā q̄ sumpt ei ē ver corp x̄ ꝑ figam corpis & sanguis sic q̄
sicholans ep̄ē cū xxii epis celebrat oriū. q̄ tūc berengar alias scs ho di
fuisse & ꝑ recitatiōm fuē mortis ꝑdicando felicat migrasse/cui error & re
ctio ponit rudecreto de. cō. d. q. ego berengarius.
h Enric imp anū dnic. xlix. Ei ꝑmū uenit roma uese mad. die xxv. Tunc Fames mortalis
qe ris fames & mortalitas fuit fere i uniuersa tra & obsedit ciuitatē tiburtinā di
ebus ui uese iuxta. Tp̄e hi stella clarissima tota nocte ꝓme lune i gressa ē xvi kl. Stella clarissima
ui nocte iuxta. Hi qe ludobrād caudal q̄ ꝑ ea gs ep̄ fes ē cū legat ecc i gal
lia & multo o nullos symoniacos epos & presbit cū o bnā epm inuenit i famatū pce
de inuasse & ille reos q̄ ipm accusabant ꝓ eo corrupisse dixit legat in ocio.
Tenst hūanū iudiciū ꝓducat in medū dnm oraclm cū ecc sit q̄ epal gra scī sp̄
donū sit & dcdt epatū mercat o spm scm facit. Sitq̄ o spm scm no fecisti. dic
gsa pī & filio & spū scō. Q̄ ille mag⁹ ꝙ sapiens cū gsa pat & filio dixiss nil ac ei Hic erat Archi
spū scō dre potuit fieri q̄ repetendo. Et dcdt ab epatu tūc plene dixit. Iste epc abronien
ildebrand gs ep̄ effect ep̄ toc o heurici ipatore q̄ discidiū ꝑ curabat ecclā
i unit. Imp̄atore uo normanie ocio xxiii epos & multos nobiles o gregato sub- comites Gor
ostā decta gs ep̄ cassian ep̄ q̄ ep̄ ipatore exorcizat & de ecclie & urbe ei to omis sibi manen

adhuc absolvit Imperator uo magnac. sge. a pu q̃ cū meo fuit depositus Im-
pū Ranenac epm peo obtinens. Hi tpe qda potens dū sedet romulo re-
pente a muris equallat et cū ecc inmabil nl tando murū de ullo capt balc
n de ullo. Sz cū alius ipelagus maris reduct ecc nl ei p fuit q muros uasse-
les ipam usq ad aq̃ nicā corrodebāt. nichil s repōit tot amuris di
lacerat et gomelt. Hoc mū murū indicat. q peto de q̃ qdā cris si
lo pard alig mormorde ut effecū murū copiā adquirere ne multa cū omi
sanct in mundo q̃ urbe dimuū omnitam hois exaptū. Inuect epiū et de qda pu
ape q nulla arte potat muri qn ipm predicti obtinerēt. Sg henrico ip̃atore
existente nimabile mirando mirabil gallicoz inclyte subsidiū cruce signator explicabili labo
re pfa et tandē p̃ constantinopolitanā urbē trānseūtes antiochia puenerūt
fuer aūt hi exercit capitanei. Godefrid dux lothoingie. Comes blesensis
Comes flandrensis. Comes sci egidii et multi alii nobiles et barones. Cū q̃ ar
antiochia capet ses andreas agnit cuida rustico simplici p̃ nocturna gra
dicens. venit ostēdā e lancea q̃ p forat fuit latus x. q rustic capta i ecclesia
p̃sentē. Comite et capllo suo in ecc sci petri fodiens ea in loco de q revela
onē hui lanceā inuenit. Anno dñi o. lxxxix. Dubitantibz aūt plis
ve eet lancea. et qda barchomē noīe q. i s apparens de lancea confidenter
cū ipa lancea pugnē xii pedū q fidē miserat illesus rūsit. Et sic exercit fi
ducia i xpo et i lancea xpi hostes intrepidi pcesserūt p̃ acon. q cū pelegrina
da dicebat venerūt celareā. v cū ecc colūbā de si exercū nolauce accipit
vn grue plagatā deiecit eā q̃ repte fuer ire q̃s ferebat tal sine. Rex ac
caron duci celaree salū. Genacio camma venit grus o victoria. q̃ pre
z palos legē tuā defendas. id annūcia alis cuncabz. p̃ vel cures obse
derūt iosolimā. Est aūt iuxta cinneas i nō tamen sicut rivus fontib z filu
is carens. excepto fonte syloe. vbi q̃nq aq̃ sufficiens reperit. fuat aūt pe
tra et vespasiam destructōm phelii adriani muri fice repata. et i eo de
loco vbi p̃us. Ibi godefrid q̃ tēs fuat ibi rex. sedo anno suo mortuus sepelit.
Tredūc aūt cū tuscer tralle plg cc. o. xanor i lib sidii trecē. Sce anno o. e.
xlvii. adūtaucā eugremi hp̃ z bn bnardi p̃dicatōm. Rex francie ludouic ab
po cruce signat et ip̃ator. Conrad cū maxia mlcitudie gallicoz et theu
tonicoz alii p̃ panoniā alii p̃ mare usq constantinopoli deuenerūt. Alii q̃l
euent q̃ sp̃auert. Dm q̃da ipor arcuens capti alii nō fame sagitte p̃lig fa
me et media gluptī sūt. ita q ip̃ator cū paucis vix reduc. Rex uo ludouic
cū ordis ut p̃gnis ierlm aliq tulū manēs ad pa reduc. Imp̃atorē
henricū ytalia exulare p̃cps alemāne ipor chem ouelentes q̃da ru
dolfū ducē saxonie i regē sibi elegerūt q̃ q hp̃ sge ad petōne ip̃atoris
n onctū n ofessū exercare noluit. Imp̃ator cruento bello victorē
rudolfū hīta onocato curia ibrixina gnip cū ravenate archiepo hp̃o
ehgi p̃curaū hp̃ q ag̃ hp̃ dū demo exercat fuisset cū suo anti hp̃a roma p
peras sge hp̃m et card cū milca hostiliate i urbe obsedit. Sz deplo ne

agz ꝙmcea cū ī̄patore ꝙ ꝑsi rōam fauore attraxiss̄ mirauit urbē ꝑdcm
Gilbertus Cuius ī̄pam oslecti facies ab ipo ī̄patore coronat. ꝑ gorī cū cardialibus
ī cast̄ scī angli q̄ secessū ac oclusio quē robt̄ guichardi dux apulie cū magno
exercitu uenies ꝙ romā uno die capies ī̄patore cū suo ād papa usq; senas
fugiēte ꝙ castro cū cardialib; educens ī palacio lateranen restituit rōanos
ī̄ Imperator osencientes exilio ꝙ alijs penis grauit affligendo. Circa h̄ꝑa
tinicas cyracusana ī yscilia magnū tremotū sustinuit. deo ordīca die cēa
horā ctīā dū missa cantaret ecc̄a maior cadens omē ꝑsbiū ꝙ clerū oīm
rectorē sacdote dyacono ꝙ subdiacono missam celebrantib; cū p̄bro tm̄ saluus nō
sine magna oīū hoīm admiracōe.

Henric̄ filius henrici ī̄patoris anis xxi. iste susceptō ī̄pio ꝑcm suū capies
Nopolitanos
ī vinculis mori fec̄. hi ꝑcipib; robt̄ guischard̄ uicit alexīm ꝙ Constantinū colligā
patrem ostātinopolitanos. iste robt̄ fuit q̄dā tirāgena q̄ uenit romā cū
exercitu magno uolens si posset urbē occupare. ꝙ ille ī repulsō tenuit regnū
apulie q̄ꝑ aula tī cep̄. Hic huīus filiū regē rogīū regē sycilor ꝙ filiā ostan
tinū ī̄patōis matrē frederici ī̄patoris q̄ octoīe ꝑmor est. iste rogius genuit Guilelmū
nullū regē apulie q̄ fuit ī oīb; gl̄osus cui ꝑ regnū apulie duricus ꝙ deinde
ꝑceris floruit regnus. Huius ꝑcipib; paschal ꝑ ab hi ī̄patore ī bñ ꝑcepto ꝑ papal
ꝙ mortuo succedit et iolles rōn ecc̄e cancellari applicat. gelasi. ꝙ ī̄pator
electōm suā fuat yspanū q̄dā noīe burdinū ꝑi sī ordinant. ꝙ gelasio ī ch̄o
mēso mortuo. Et calixto ibid ī̄pam oslecto. Imperat cū oīb; ꝙ adherentib;
ꝑ ipm excōicat. ꝑ uō calixt̄ romā ꝑfugiens capto ī suro burdino abōi se
natu ꝙ ꝑ solo gl̄ose susceptō. Huic ꝑcipib; hugo de scō victore pari si claret- Hugo de sco victore
hoc ꝙ ꝑr ordo ꝛeplatiōr emulib; oīb; grat̄ iuenit mirab; ꝙ dā sūt milites cē
ꝑpli q̄ ī porticu cēpli sedē sui ordis statuerūt. Henric̄ nō ī̄pator adcoro Epl̄ar
dies ī uestitura epōr ꝙ alior ꝑlator ꝑ anulū ꝙ baculū ꝑ q̄ cū paschali ꝑ
ꝑ ꝑm ocēderat calixto ꝑ libe resignat ꝙ occlesie ꝑomē ꝑ ī oīb; ecc̄is ca
nonica fi electōm possessiones ꝙ regalia bñ pcē q̄ ꝑ suā l'abiē cū ecc̄a discor
dia alienate fuāt rōane ecc̄e restituit possessiones ꝙ alias ecc̄as cā cle
cor ꝙ laicor q̄ occōe guerre siue q̄ huic cū ecc̄a ablate fuāt restituit fideliē
dispositū. Hi ꝑcipe ꝑ calixt̄ compostellanū epm ꝑ reuelacōa corpis bñ ja ꝑ Valgerg
cobi apli q̄ ibi delect archiepm ī structur sp̄icies ꝙ rotā emeticauā ꝑ ulcianam
Lucanā q̄ ecc̄iam ostā pallei decorauit. Henric̄ nō ī̄pator q̄ ꝑcm suū
de honestauat uito dei iudicio credit̄ sine sede decessisse. ꝙ nāt̄ filiū
nept̄ filiā hūs defunct̄ ē. Cui successit lotharī dux saxonie.

Lotharī ī̄patōis anis xv. hi ꝑcipe fames ualida fuit ꝙ fere cōta ytaliā ī
nasit. hi ī̄pator fes exercitū ī ytaliā parat ꝙ cū archiepis ꝙ epis ꝑ am m
nocerīū romā secū reduxit. petrū q̄ leonis q̄ ꝑ arū ī uasterat ꝙ pelagē
ī sede lateran̄ ꝑcreat ꝑ in ī nocentiū collocat ꝙ m ecc̄a lateran̄ abeo ī no
cēcio lotharī ī̄patorē coronat. H ꝑmo ī̄patōis sui anno ō boemos vadeus
q̄dā suor ꝑncipū ē dicōe magna strage suor militū passus ē. H ꝙ ꝑ

sñā coronacōm zelo dei ⁊ ecīe accensus cāḡ ūe catholicē ⁊ ecīe adnocat⁹ unes ip̄i
denuo exercitū. Et ō rogeriū comitē ḡse ō ip̄m cr̄ex⁹ regnū sycilie occupauit ac
una cū ꝑ̄ innocēcio apulia potenc⁹ terā. Ac fugato comite rogio ī sycilia ogtine
rūt. ducē apulie. Loīcē raymōe. Hiuic victorie pisani uenusto sūmo pontifici ꝑ
pli mū allicer⁹. Eo ⁊ ꝑ̄ roām ō uoluntatē innocēcii ꝑ̄. senatū reuocare conati
sūt. Qd ꝑ̄ ciuitā tanta siccitas fuit⁹ flumia lac⁹ fontes ⁊ putei siccarent⁹
ignis ꝑ q̄ primas trā ib mouerat⁹ in nubibus ñ frigore ñ alia arte buiusmo
extingui poterant. ~

pcessus magri Ard fuit. pbat

Conrad⁹ ip̄ator anis. xv. hi ꝑ̄ q̄da magr⁹ arnald⁹ uoīe p̄dicauit turbe roma
reprehendens diuicias ⁊ sup̄fluitates p̄cui dēa milti magnates rōanor⁹ seq̄bat⁹
eū. Q̄ postea capt⁹ ad odiū ciuiū ē suspectus. Hi ꝑ̄ ascolania cepta ē a ya
nis. Hi ꝑ̄ ano dñi ō. xxxix. solses de ꝑ̄ib⁹ q̄ annis. ccc. lxi. uixerat ex ꝑ̄
karoli magni cui arnis fuat ē de fuc⁹. Hi conrad⁹ rex tra franc⁹ nouer⁹ ascō b
nardo cū cūctis pene p̄ncipib⁹ crucis caractere ē insignit⁹ ⁊ illis ꝑ̄ib⁹ socii
pegrinacōis sup̄ num⁹ multiplicant⁹. Hā de lotharingia flandria ⁊ anglia cū ce
penenauis p̄fecti. Conrad⁹ ira q̄ ip̄ator cū īmanabili multitudie pegri
cūm agēsis ytalorū pruenit. Cui ludouic⁹ rex francor⁹ cū multa milicia per
bulgariā descendens ibidē pruenit. & ibi ꝑ̄ dolū grecor⁹ q̄ cuncta farine misti
erat multū detrimentū thoīb⁹ pati sūt. Tandē ad stām trā puenies multa
bella gloste gesser⁹. Conrad⁹ uō rex p̄ q̄ reduc⁹ ⁊ ulr̄ mare morit⁹ q̄ xv. anis
regnauit budcōm tū ip̄ale nō hūit. Floruit hi ꝑ̄ lucard⁹ de scō victore
hi ꝑ̄ tūlac⁹ est. lib damascen⁹ solis in latinum magnā alemānie p̄cepit
hūerat. Anno dñi ō. cc. capta ostātinopol⁹ a francis ⁊ uenetis blandiūtū
tomitē flandrie ī imp̄atorē ostitū. Anno dñi ō. cc. ysic⁹ aplic⁹ q̄ dic⁹ tartaror⁹
dñs nūcios hūit hi ē ib nōib⁹ idie ī regiōe dēa tartaria ostituit dum suū regē
idie dd filiū solsis p̄bri occidentes ad de ꝑ̄placōm aliar⁹ trar⁹ ꝑcesserūt. Anno
dñi ō. cc. vn ab innocēcio ꝑ̄. cū legato xii albet⁹ Cysterciensis ordis ī tra albis
sūt ad p̄dicanda fide liētius mortū⁹ q̄b⁹ de yspania didac⁹ exoñēchs epc hūs
secū trem dimīt⁹ m cōtrariū ꝑsentis gaudiū adiūgit⁹ Q̄ dominic⁹ primus or
dinem p̄dicator⁹ inchoauit. ~

Florent et magr petrus lombardus qui ꝑ̄ualis composuit et abbas dm hic hy gratianus monachus de glasa cantuarie nec glosa nec decretū composuit ut dicit hugutio q̄ vi c. sperna

Tartari hucusq̄ uenerunt

Mortui ad ihesum p̄dicant⁹

Fratres minores p̄dicare incipiunt

Defecit fredericus primus et henricus secundus huius ꝑ̄ regnauit annos nouem

Octo⁹ de genere saxonū adiūo innocēcio iij fuit coronat⁹ ī basilica scī pet⁹ ⁊ ī
fuerūt ⁊ ꝑ̄ malefici sūi anni acerbuit. Hi accepta corona statī pugnā hūit
cū rōanis ⁊ ō uoluntatē dñi ꝑ̄ minuit regnū apulie auferens illō friderico
regi sycilie. vñ ꝑ̄ exōcauit⁹ ill⁹. Qui to aūc anno ip̄i sui friderici ip̄atorem
p̄cipes elegerūt q̄ ueniens nauigio usq̄ ad romā adiūo ꝑ̄ ⁊ ap̄lo rōano ho
norifice exc⁹ recept⁹ qui malamāniam ueniens octa octonem ibi mirifice
triumphauit. ~

Fuit filius henrici ipatoris ⁊ rex siciliae

Federic⁹ coronat⁹ fuit adiūo honorio ī basilica scī pet⁹. Hic ab augusto
p̄mo nonagesimus q̄rtus fuit ip̄ator ⁊ regnauit xxxii annis. Hi ab infancia ecc̄am
tāq̄ ꝑ̄ mirem educat⁹ ⁊ adip̄m fastigiū octone dignat⁹ p̄mo ecc̄am di uō

tenuit tam mirum & tam notucam ꝙ tm potuit lamia nec ꝓ honori ꝓ ꝙ ipm coro
nat & rebellē & ecte romane ad ūcariū ꝙiens ipm anathematizauit & omīs baro
nes & sua fidelitate absoluit. Ipi & tpe anno dñi ꝙ cc xxxvi. idib⁹ febarii fr̄ ior
dan tocā ordis p̄dicatoꝝ magr̄ uim & doctrina laudabilis ulr̄ mare vbi adp̄di
candū salutaris merito iuxta portu maris obiit. In quo tpe olim discordia mot im
patrē & honorū ꝓm orta a gregorio cū anathemate renouat. Duo q̄ eurdiales
Jacob⁹ penestin⁹ & odo ꝓbidio ecte ꝙ frederici legati ulr̄ mores nulli cū redi
rent ad curiā cū pl⁹ plat⁹ p̄nestr⁹ capiunt. Hinc frederic⁹ ꝓm
filiū henricū noie regē tuc alamanie accitū & de rebellione captū i apulia
deducens carceris ſ̄ore suffocat. Hi i patre crucē duū signat⁹ durāte
sua excois mare tūnit. maiore desolacōn q̄ desolacōn ecte relīquis. Post
q̄ ab innocēcio ꝓm depōit⁹ ecte ab i.pio p̄cipes elegunt ꝙ ipm largū cuīgie quo
q̄pe parū tps mortuo. Willm⁹ comes holandie demū ꝙ ipm a p̄cipib⁹ eli
git⁹ & p̄ parū tps a frisonib⁹ occidit⁹ & sic ut̄q; relict⁹ caruit benedictōe ypali-
Hui tpe anno dñi ꝙ cc. xlviii. Ludouic⁹ rex francie cruce assumpt⁹ ulr̄ mare
huic q̄ letū p̄cipiū & tste exitū. Incredulo n. tra cū sua marina cep̄ damiata
& p̄ paululū pene ois suis amulis fuit capt⁹ ac uoluente deo restituit. Hinc
frederic⁹ p̄ sua ab i.pio destructōn cū nec ecclās cuncares lōbardie parma tam
magis exosam & forti manu obsideret. Allegato dñi ꝙ & a parmēsib⁹ turpit
& deuict⁹ & amulis thesauris & alijs reb⁹ suis i apulia rediens ibi gnā infirmat
& correct⁹ sine sacrīcijs & pīa i anathema nūcio & de funct⁹. q̄ne i infirmitate
manfred⁹ filius ipi aut ex ambicōe regni sycilie dnū & thesauros huo secretario
i patris & sclo timēs ne qualecūq; cuilino sup facie p̄ncio suffocat & tande pne
fas regnū ob tenuit q̄ usq; dñs karul⁹ fr̄ regis francie & comes p̄ncie pur- nō mirabilis
bau. nūc ꝙm uocat⁹ clemēs q̄rto veteus ipm manfredū & nuca & regno pua
uit. Hinc frederic⁹ abaugusto p̄ nonagesimū q̄ fuit i patre. Eide frede
rici i patris tp̄ib⁹. Anno dñi ꝙ cc xxxix. gens tartarox occupatis orientā
lib⁹ p̄ris crudeli ibi actis i duo agrina se diuisēres hungariā & poloniā i uasit
vbi cū pelit bello cū ipis huic fr̄ regis hungarie. dux coloniā i pānoniā & i polo
nia nobilis. Dux slezie henric⁹ occidit⁹ reliqui no multi cū i muris q̄ i nubib⁹ q̄
fuerūt potuerūt in ore gladi extminantes sic tras illas maxie hungariā rede
serūt & in solitudinē uop̄ fame p̄ualida matres pueroꝝ suoꝝ carnib⁹ uescent⁹ comedentes
& pleriq; pulle canū mortuoꝝ & farina brevent⁹. Ipi & tpe i burgundia ipi eli p̄dā
solutā amodo circit⁹ v. ꝙ hominū suffocati fuerūt. Sta unus maxim⁹ mons
se diuidens ab alijs uicinis p̄ta militaria cuncta uallis cingens ad alios mo
tes accessit. i valle oīs villas tra & lapidib⁹ operiendo. Eo tpe & tpe regis fer
randi i toleto yspanie q̄dā indens o minuendo una rup̄ & p unica ap̄landa
i medio lapidis i uenit occanicare una ullam penit⁹ diuisione hūc in sussurā
& ibi cantare illa repit unū libr̄ q̄ folia ligunea hāc & hūc r̄s hungarī sp̄
videl⁹ ebraice grece & latine tm de lra hēbat. q̄rtū unū psalteū. Et loque-

hac de ꝓpria mundo. Abadam usq; ad aduentum xpi. Annos hominum. Quinq; mundi expuere do. Principium uoluerunt isti expositores. Quarto mundo filius dei nasceret ex virgine ad saluandos hominum pacesq; leges inde statuam cum tota domo baptizat. Et erat in libro scripto quod ferrandi regis castelle debebat liber inuenire. Sile mense octobri anno sexto. s. d. cc. lxxxvi.

Romanum ipsum sine ꝓ depositionem fredia sedi abipso sine ꝓ morte et repe vacare. Nam ꝓ depositionem ipsi papa innocentii. q eum deposuerat petrum ꝓ primi pes alemanie electores plus eligi adipsum. videl. Lantgrauium thuringie et co mitem hollandie successisse quamq; adipsum dictum pueriliter vixisse dum in egnum. Post mortem uero ꝓdicti fred electores duo fuerunt duodecim. Quia regem castelle quia uero comitem cornubie fratrem regis anglie adipsum elegerunt. q secum nullas annis et usq; hodie ꝓsenerat. Et q prima notabilia tot iustis patribus mundi expti vacationis euenerit. Ib tali uacationis titulo ea pordine quo breui poterit explicabo. Anno gr dni. m. cc. lxxiii. Adacia emeric rex dacie uictricabel fratre suo mortuo ut regnaret peo imani suffocat. q abel puni honoratq; modi exisse assecut. Sta sequenti anno regni sui cum frisones ibungare noluisset afrisonibz erit cruptio. Anno dni. m. cc. lxxiii. Conrad rex filius fredici ut mortuo pie sycilie regnum suscepto pmare tapuliam deuenit. Et capta neapoli muros illi fundauit dei tuyto. Et cum sequenti anno terrore sui tapulia firmari cepisset caute q a medicis indicabatur si ad salutem ueneno mixto tulit et morte. Anno dni. m. cc. lxx. Constantinopol q olim ꝓ gallicos et uenetos capta fuit ꝓ palliologum grecos imperatore recuperata fuit. Eod anno tuscia ytalie florentinum et lucam miserabile cui tumultum habuerunt. Sta ofisi de suo ut citadie et fortitudie et comitatu senensium in talliet et senenses fretus auxilio dni mafredi cui regis sycilie ipsi adbellum obuiam ex uissent. florentini et lucani strande suos se conuerti. Sta in michaelde ofluck q ꝓmus et papa ite florentinos erat ad hostes accedentes tunos cum senensibz q plurimum fuit de bachan. Dicit autem de florentinis et lucanis tunc iter mortuos et captiuos plus quam. m. hominum corruisse. Anno dni. m. cc. lxx. Rex ungarie ꝓpris regem bo emie bello aggredit hinc terretum suo diuisaq; orientalium anatorum et pagauo ctra q dirigeta multa equum. Cui rex boemie cum ceteris multis equum ut qui de hinc se ctra. m. equos deferro coopertos adresistendum occurit. Cuq; in ipsius regnoz bellum inchoatum fuisset excussione equoz et armoz tanta pulueris decta surrexit ut media et clara die vix ullo hominem cognoscere potuisset. Tande ungari regem ipsoz sunt uulnerato cepta uertentes cum cedentes festinarent fugere in qda flumo ꝓfundo q tutiore debuerant. Preter alios occisos cta xiiii. m. hominum ib mersa dicuntur. Rex boemie victoria hinc inde ungaria. Rex ungarie ꝓ legatos pace quia. et al q discordie cam fuerunt restituit et tucium annuncia mediante matrimonio ofirmatum. Anno dni. m. cc. lxxi. Urbanus pp iii regnum sycilie q mafred violenter detinebat. Karolo comiti pincie et fri regis francie ut illud abeo eripere oculis.

Anno dni. m. cc. lxxi. comites ta notabil q le nullum cui uires ait uidit. Aborta cute cum magno fulgore surgens usq; admedium emisphe descendere cona

lucida p̄ferebat. Et hiduūlis p̄tib; ūndi forte nl'ca ligr̄auerit hec cū unū p̄cto
p̄tū t. nec cū p̄ls̄ē tres meses durauit ipo ꝑ appente ꝑ urbanū cep̄t furmari. Et
eadē nocte q̄ ꝑ expiraūt comites dispar̄ū. Anno dñi ō. cclxv. p̄dcs karol⁹
q̄ p recupacōe regni sycilie p urbanū ꝑm vocat⁹ fuat roma ⁊ cū ī senatōe
elect⁹ fuat nauigio venit demū ī apuliā ī cēal bello cap̄t⁹ hūto p̄dem nūa fre
dñi ⁊ regno uita p̄uauit. Anno dñi ō. cclxvi. q̄ plima mlitudo sarracē
nox ex affrica p angustū mare rūsiēs ī yspanias ⁊ aduūcti sarracenis ī yspa
nia magnā plagā ī anos exercer⁹. Iurēdeuel q̄ olī p̄decāuit. recup̄are ys
paniā. Sy illaz pāu xam aduuat ⁊ cruce signator exclūsis p̄tib; amyllio
aduūti luc cū mlto xanoz sangne de sarracenis cumplyauerūt. Anno dñi
ō. cclxvii. soldan babilonie armenia vastata. Antiochiā uiā de famosto
rib; cuitatib; orbis cep̄t cū uiēs q̄ mlrib; occisis ⁊ captis ipam ī solitud
ne redegit. Anno dñi ō. cclxviii. Conrad⁹ nepos olī fredici ip̄atoris puppeu
del dñi ꝑ excōicacōm ō dñi karolū q̄ ecc̄ia regē sycilie facere ī surgēs ad
theutōicos q̄s hūit q̄ plimis lōbardis ⁊ thuscis aduūctū p̄uenit usq; roma.
vbi cū ip̄ali more sollēpnit̄ recept⁹ fuit. associat⁹ ō senatore urb⁹ dño hen
rico fre regis castelle ⁊ q̄ plis romanis ō regē karolū apuliā ī cēal. Et p̄du
rū capell⁹ bellū. Conradin⁹ cū suis cōgnis ūcentib; capt⁹ ⁊ a karolo cū mltis no
bilib; decollat⁹. Anno dñi ō. cclxx. Ludouic⁹ rex francie ꝑ amor dñi nr̄i ih̄u xp̄i
p̄cis laborib; ⁊ expēsis q̄s fec⁹ olī ultr̄ mare. Iscato cū filiis duob; aduūc
to ꝑ rege nauarre ⁊ q̄ plimis ecc̄ias p̄latis ⁊ baronib; hō p recupacōe tre
sce ī assūp̄sit. Vūm adh̄uc facili tra sca recup̄aret̄ incidit ip̄is ocliū ut
regnū thunicū q̄ ī medio ocidens nō parūm dabat cūlis fidelib; ī pedimē
tū p̄mcl'b xanoz ibidē pocare. Et cū portū ⁊ carragine q̄ eēt rhum
cū poterī manu cepisset. Infirmitas q̄ illo ānno maxīe ecc̄a ꝑ tima maris
viguit. ineos xanoz exercitu nimis ī aluit. Et ꝑ q̄dē de regis fracie filiis
unū p̄ legatū dñi ꝑ dñm albanēsē cardalē ⁊ demū ip̄m regē xanctissimū
ludouicū cū plib; comitib; ⁊ baronib; ī nō ⁊ alus simplicib; de medio
sustulit. Quū felicit⁹ aūt p̄dict⁹ rex ī tunisio. Rex nauarre dño tuscu
lano cardiali p hīal ī remanit. Sīā mīfirmitate sua laudare nom dñi
ñ cessans illā ordinē quēq; ī ēserebat. Fac nos dñe p̄spa mūdi despicē ⁊ nulla
el adūsa formidare. Deabā ⁊ p ꝑlo q̄ secū adduxerat dicens. Esto dñe
plebi tue sācificator ⁊ custos. Et cū appīnq̄ret ad finē suspexit ī celū dicēs.
Iusticiab; idonīū tuā adorabo ad templū scm tuū ⁊ confitebor nōi tuo dñe. ⁊ hoc
dño obdormiuit ī dño. Et cū de morte p̄ti regis xanoz exīt⁹ turbaret̄
⁊ sarracenoz letaret̄. Dñs karol⁹ rex sycilie bellator egregi⁹ p̄ q̄ ad hmc
vīuēs tr̄ suus rex francie mādauat nauigio cū magna milicia ad
uēit. de cuī aduentu xanus gaudiū ⁊ sarracenis mesticiā attulit. q̄
licz mlto plēs videret sarracenū q̄ xam nllatenū tū audebāt bello gnli
cū xanis ogredi. ꝑ q̄dā astucias alias mltis eis ī modā īferebāt.
De q̄b; hoc unū fuit. Est em regio illa mltū sabulosa. ⁊ tpe siccitatis

puluosa. Vnde sarracenī statuerūt plura milia hoīm sup urbē mouere
xanis uidelicet ut cū uenīt clausa adpē xanor sabulū mouēres pulueꝛ
ne pulueꝛ milia molestiam ruīt xanis. Et tandē pulue ꝑ pluuia sedato xam
patis machanis ꝛ uarijs instrumentis. Thuncia ꝑtra ꝛ ꝑ q̄ oppugnare uicendebāt
Quidentes sarracenī timore oppidi pacta cū xanis fecerūt. Iuē q̄ li dñi principis fu
ste ncomis xam in regno illo captiuū liberi dimittentur. Et q̄ mōachus ad honorē
xpi in oīb; ecclīarū regni illi⁹ destructis fides xpi ꝑ tōtā ꝑdicatores ꝛ minores ꝛ
ꝑdicatores q̄strū libe ꝑdicent. Et uolentes baptizari libe baptizentur. Et soluta expen
sis regis q̄ sibi fecerūt. Rex thuncia tributarī regis sycilie et effectus. Plura alia ecā
pacta fuerūt q̄ li prime legi fuisse. Et cū exaduentu dñi odoardi regis angliē ꝛ
instrumdie krisoīn ac aliox pegnox nrm crederet exercitū xanox q̄ cū ce milia pug
natox crederē ꝛ speraret q̄ nō solū tōtā terrā ꝛ tōtū sarracenū — subiugare
debuisse, pcūl exigentib; absq; ulteriori ulciscē est dispositū. Iam legatus dñi ꝑ. qui
ꝑpol durare debuīt ꝑ mortē sibi actū erat tota ꝛ tōtā adq; ire debebat gubernatore
pegnox carebat. Qa ꝑ ciuitas q̄ legatus in tota tōtā sunt et defuncto erat. Pedes ꝛ
ap̄s q̄ introbiere. Vnde debuīt tūc vacabat. Rex ꝛ nauarre q̄ in furmā de affrica
recesserat ut sycilia am veniens est defunctus. ✠ Explicit de Imperatoribus

de adulpho ꝑ[ate] alb[er]to

Adulphus comes nessouie orta ꝑces baptie fuit electus in
regem almanie et romanoꝝ Anno dñi mcclxpuij qua electōem
gregorius ꝑa p. approbauit in tenore passagij tre ce ad qua plu
rimū anelabat et intendebat p[ro]pter ꝑsiam et ad petitionem
eiusdem ipse dictus imperator adulphus iuit et fuit honorifice rec[ep]tus
ac crucem recepit trisinarmū. Sub isto rege fuit Vincencius p
dicator scripsit speculū historiale Regnauit q̄ apud theutonicos
annis xviij Inde in tyrolim et coronatus in imperū non habuit Anno
aut dñi mcclxpcvij Johannes dux brabancie uicit bellū Alborme
sup̄ rēnū in q̄ dictū Renicū comitem limburgensem et alios
valuit ꝑsonas eius et plures ceteros nobiles militares et captiuauit
alberti archiepm Colonien et romaldū comitem gelrie ipse in
ꝑsone plusq̄ p anū tandem pacem obtinuerūt hac condicione q̄
ꝑdictus dux obtinet in pace ducatū limburgen pro quo dux ꝑfatus
discordia obiit aut adulphus et sepultus est apud spiram tunc
anno dñi mcclxxxxviij° de adulpho ✠ patre

de adulpho ꝑ[ate] alb[er]to

Adulphus comes de nassouwen fuit electus in regem almanie 2
romanoꝝ Anno dñi mcclxpcvij huic adulpho rex congregauit
exercitū contra albertū ducē austrie filiū quondā macharii ꝛ adulphi
regis alemanie pugnauerūtq; sic in qua pugna adulphus occi
ditur et pars in fugam ꝑtitus. Anno dñi mcclxpcviij regnauit aut ad
theutonicos annis fere sex Inde in tyrolim nō fuit nec coronatus de altero
Albertus ꝑdictus dux austrie filius quondā ꝑfati regis adulphi
fuit electus in regem alemanie ab electoribus congregatis ibi
dem Anno dñi mcclxpcviij. Hoc ꝑfato adulphi nuncios ad bonifacium
papam viij ꝑ confirmatōe electionis sue ꝑ eundem bonifacium ꝑ multa munera
et ꝑ rebus allegatis repulit prima vice et asserit nullam se
Postmodū vō suborta grauī dissensione int regem ffrancie
philippū et ꝑfatū bonifacium eundem bonifacius albertū eundem ducē
austrie electū in regem alemanie imperatorē confirmauit eidem

publicatus p[ro] se

subiciens sibi non ope regni Francie sicut et alii reges ymperatoris fiunt bellum apud coltrai(n) Anno dñi ᵐᵒ ccᵒ xᵒ ij°. Albertus itaq; gerens regimen apud theutonicos ame p. biduum ibidem in palacio non stetit nec corona sua alberti fuit confirmata a nepote suo filio suo anno dñi ᵐᵒ ccᵒ xᵒ vij°

Henricus septimus comes luxemburgen fuit electus in regem roma-
norum in frankefordia in festo ste katherine Anno dñi ᵐᵒ ccᵒ xᵒ viij° Qui
anno in festo epiphanie aquisgrani coronat⁹ in regem. Post hoc anno dñi
ᵐᵒ ccᵒ xᵒ ix° henricus gratiam misit ad clementem papam quatenus apud
imperium sollempnes nuncios tres comites et duos epos petens coro-
nationem sibi dari clemens vo papa nec nolle electionem
eius admisit et confirmauit et coronacionem promisit tempus eidem as-
signans ut a festo purificacionis vsq; ad duos annos romam veniret coram
ibidem ab ipso imperij receptura Anno dñi ᵐᵒ ccᵒ xᵒ in estate qui mense sept
bri fedus henricus rex lumbardie inivit cum plurimis et inde apud ast
tesanum et fluvium recepto ibidem vexillo et duce et deinde apud vercellas
et mediolanum plurimos coronam vnam ipse apud mediolanum suscepit ab archi
epo mediolanen in festo epiphanie dñi Desiderio incrementi lombardie supe
rem et inferiorem gerere potuit non quia voluit pro dño adrianus verum
laudensis et cremensis a principio publice sibi noluerunt set paulo post non
valentes resistere consenserunt Brixia vo civitas diu restitit vsq; ad ingres-
sum et stragem plurimam hominum fiunt quia ibidem henricus in obsidione cum
menbris fere quinquaginta cum milites vicinos et varios exercitus qui regi et imperio
no dominabatur In quo anno paulo an festum sancti luce reddiderunt se et civita-
tem quam valuntarie nec imperatoris precum aliis cardinalibus qui missi
fuerant ad ipsum coronandum cum tandem inde pluisset romam sup hoc ma-
ture pensato finaliter pervenerunt et a festo pentecostes diu fuissent nec ad festa
quod liquide patuit ex post facta Fredricus autem henricus inde processit usq;
romam coronam ipsius suscepturus a tribus cardinalibus quos alium hac de ca
clemens papa pridem destinaverat loco sui fuit autem coronatus per tres car-
dinales de gradi mandato eiusdem clementis pape rome in ecclesia sancti johannis
lateranen in festo apostolorum petri et apauli Anno dñi ᵐᵒ ccᵒ xᵒ j°. Tandem
postquam henricus quinto anno regni sui contra universa mota fidelitate et promis-
sionis per eum pacta venetos et tuscie ecclesie romane offendens discordiam
ad papato clemente papa ut legitur in clementinis constitutionibus de iureiu-
rando romani principes et fratres precibus cum eo tandem idem papa in eum ex-
communicationis sue gladium strinxit Henricus imperator nullo absolutionis beneficio petito
nec obtento ab apostolica sede ab excommunicationis sua cum qua lata et sibi prius in-
nata obiit apud bonconventum in tuscia in festo sancti bartholomei regni sui anno quinto
decimo imperii vero octavo anno dñi ᵐᵒ ccᵒ xᵒ xᵒ iij° relatique fuit corpus apud pisas et sepul-
tum in ecclesia cathedrali

De lodowico bauaro imperatore

Anno aut dñi ᵐᵒ ccᵒ xᵒ xᵒ iij° electores imperii alemanie discordes, unus pro electione
imperatoris dum sic fuerunt in duas partes Alij lodowicum ducem bauarie Alij fre-
dericum ducem austrie in regem vocare nolentes strages mutue eorum inter hos et
longa gestum usq; ad stragem hominum et duces pedites ac milites capti et pau
ce bauarie et detenti et per ipsum lodowicum dum bauarie unus ipsum sibi nequa
quam vindicauit Tandem dux johannes ipsius frater precibus cum pa
trem lodowicum iuris ordine absentato et de premissis citatis citandis cum tem
poris et publicatis edictis cum ipse lodowicus non curet corpendium pro quod
cum in publico consistorio vi. idus julij anno dñi ᵐᵒ ccᵒ xᵒ xᵒ iij° quod sibi re-
petebat aut copetebat in imperio rome electis fre de ipso in discordia et una
cum confirmandum electus pie et amice persona sua cum pedem apostolica applauda
vsurpauit sibi titulum regis romanorum et augusti et quia adhesit et fautor rebel

libus et adiuncti ecc̃e tũc mediolanen̄ et seruitor̄ et ecc̃a gen̄ bus ꝑ
ame hec ꝓpos. deputati de mediolano Tandem ꝓfati ludouic̄ ꝓcer̄ ab
epo rauen. ꝓpe et ꝓpos. et ꝓfate et pmittate pubice in ꝓsentia pon
ecc̃e dñi ꝓfati mediol est ingressi ei sancte fidei catholice ꝙ volentate sedis
aplice nõ approbate ꝙ prius reprobate ad ꝙm obtinen̄ ꝙuenit ad ciuitate
ciuitate papien. et fuit recep̄ a pcerib⁹ ciuit. ei honorifice tam
nacdit anno dñi mcccxcv in mense nouembr et remansit ibid. Deinde uerno
tpe ꝙuenit ad urbem romã ibiq; recept. a rom̄ ei fauore ubi sent
sepius coronat. ꝙ ipsorum ꝓcer̄ ꝙ ꝓpter ꝙd ꝓcer̄ ant ꝓfatum et ꝓ cormatio ds
tetam in urbe legib⁹ et ordie ꝓfat. ꝓ. defuncto hr

sepium

A

Anno dñi mcccc ꝓ dulphus epus leodien̄ mꝓa octauus hr̄ solitꝰ
baptiste obsedit cu ꝓtate hoeurp uillaꝝ quaꝝ villan de bouinia
i ciuitatem manifest. uiii mensiꝫ durante mr dñi epi et ciuiꝫ exorta anno
est longa discordia ꝙ ꝓdicta villa no fuit capta ꝓpter ꝓfati dñi de brugis
combustum villa de gaugna ꝙ est dñi comitis namurcen. uis solues ibi co
mes una nocte ad obsidendꝫ dict̃ brugenses numero miliaꝫ ad ipsos
de bellande maꝝ in pugna ab eis capti et brugis in ꝓssione duc
et ibidem capti ꝙ aliquod tempus tenet. ꝙ tandem a ꝙbꝰ inimicis regno
ratibꝰ brugen liberat. de quib⁹ capt̃e et liberatõe mirabiles extant
dꝰ qui gallice appellat nllaz. theutonice no optima hist. quaꝝ et ꝓfi
cuas In petri cena de nobis memoꝛata ꝓuenit finis de pulex seruꝰ
cum tulit anser Eodem anno tria ecc̃ie pil. Ego qui pmisi cepi lum
cronicas a cõcepc̃one mea fui in festo hr̄ petri ad vincula cum nome
ꝓpe hoc in fuit in baptismo donatꝰ Anno dñi mcccxcvi in die thome ep̃i
et nocte seqũti mare ꝛeuasit tm in holandia ꝙ plurimos
uillas et plurimꝫ quoꝝ multa hoim gen̄ anno mcccxcvi fuit pluuia ꝙ
grauis in ꝙ fordia regnum thuringie et marchie diuos Eodem ann
tpe in quibus ꝑtib⁹ regnabꝰ ingens multitudo locustaꝝ uisa est que
magna poꝛta deprimebat herbꝫ ad radices Anno dñi mcccxcvi ꝙ
Eduardus rex anglie cu triginta nauib⁹ nauigasset mare ad debellandꝫ francoꝝ
ꝙ tunc ꝓuincias dicebat sibi ꝛeponi de regno et hereditate dñi rob
berti de artois expulsꝰ de regno francie et dñus Eduardꝰ uenisset
antuerpiam ubi ibidem commorat et expectate aduentum sibi ꝓmisse
a ꝓuincialibus quoꝝ ista fuit noua. Iodocus bauarie comes ꝙ ꝓparatꝰ
Dux brabãte comes hollan Comes iuliacen Comes gelren Comes nassouien
re midelb Comes de zutphania Comes cluen Comes lossensis Comes
sluestren de falcomõte et ꝙplurimi alij nobiles et milites regni
alemanie quibꝰ dñus rex anglie mꝑatꝰ summa stipendij trahunt
pgens cu ipis uersꝰ francia tornacu obsedit ꝙ xxi die ebdomadis
in obsidionꝫ regis francie Wabuntꝰ dux brabantie magn̄ epatꝰ
sedens ibidem cu tota sua ciuitate Leodien̄ congregauit regnum francie mꝑatꝰ
te hr̄ntis epatu et castrametatꝰ est in loco fortissimo vallato in
circuitu paludibꝰ distante ab epatu regis anglie ꝙ ꝙ duo miliaria
Nec erat facilis accessꝰ de uno epatu ad alium ꝙpter paludes mꝑatas
tes Erant aut in epatu regis francie quatuor reges uz ipe rex
francie rex bohemie rex nauarre et rex scotie Erant et ibi archi
epi reuen. Rhemen. Lugdun. Bituricen. Albas cartbie et abbas msalen. epi
leodien epus metens. ep̃i ꝙ ducis s. dux britannie dux burgundie.
dux borbonie dux normandie filius regis francie dux lotharingie
seyuorꝫ dux de athenis dalphinus viennen et ꝓpinq̃ comites quoꝝ
nomina longum esset narare ꝛnquirꝰ ꝓcipui milites fuerunt ꝙ mille
militꝫ et octo cde quibꝰ militibꝰ erant cap̃ et quos capitaneos et

Transcription of this page is not reliable.

ledowicus bauarus ꝓdictus qui se gerebat pro imperatore existens in venatione
cecidit de equo quo ꝛ finitis terminibus expirauit de karolo ꝗto
Karolo qᵗo
Rex olus filius galhanus regis bohemie electus est in regem romanorum
mortuo ledowico bauaro suffragio et confirmatus est p papam de
mentem septi in ammone Cui ps epūs magnꝰ theologus se
cit in confirmacōe dn̄i papatoris pulcherrimū sermonē cuius thema fe
fiut tria regū ꝛc dixe mi mte reperiet orili locus iste ut iudices eis qui
tē debeat in solio tuo post te Odericus nō karoli intelligi attemptasset rom
nam sua aggressum venit magnalia angelberto de martha epo leodien q̄
guerra habat cōtra epatū suū et cū dicus angelbertus esset cū duce karolo et
militis principibus ꝛ nobilibus ꝛ capitaneis iuxta villam dictam borsse ꝛ leodien simul
ipe ad bellū congregatos dicus de stalemonte prima cū militibus nobilibus nimis
mecum primo fronte pugnasset et cecidit mortuus ibidem Qd cū videret dicus
episcopus cū suis statim omnes terga verterunt de quibus itaq̄ episcus adyt ioh̄
nem ducem brabancie cui quo tabernacula cōtra dant q̄ dux cū tota comitiua hu
iusmodi venit dño episcopo in auxilium anno scilicet dn̄i mᵒ ccᵒ xlviᵒ ipse
itaq̄ episcus suos cum militibus comites ꝛ nobiles inter bellū cōmunitem
dni sui episcopi unū villam q̄ vocat tornacū et obtinuit victoriā in quo cecide
runt plusquā mille hoīes de ciuitate pdicta et ceciderunt aliqui de militibus mille leodienses occisi
ducis gelrie qui fuit in auxilio epi pdicti Deinde guerra inualescente it
episcum et ciuitatē pdictam leodien et hoyenses obsederūt castrū de clavemote
situ mapi situatū eo q̄ custodes castri obstruabāt et arrestabāt si quos mer
cātes victualia ꝛ rencilia portantes nō poterāt trānire Deinde custodes
dicti castri pcurauit machinas ꝛ ingenia ictibus fortiora q̄ plures sub corpo
ribus et armis ab eo liberi fuit expressi ipm castrum in grauib⁹ ictibus vehemēter red
diderūt qd mox ab episcatu leodien haron in ggenem ligadū est redactū
Eodem anno pridie nonas augusti factum est bellum magnum inter philippum
regem francie et edwardum regem anglie apud loth quidam crissi Inquo bellū
bello expte regis francie ceciderunt plures principes viri regni bohemie qui
cum eo intrauit bellū scilicet magister Dnus lotharingie supinus comes
flandrie comes de alenchonne filius dicti regis francie comes blesensis
comes de hercourt comes de sayone comes amisodorensis comes de
foresto comes de sancto comes de chamarthus comes de cenoire et
comes de momorency et cum ipsis mille quingenti ꝛ plures ambites et nobiles qui
tornealia cum ipsis tuenta sunt excepti alios ceteros armatos quos non
erat nūs exequo bellū rex francie fugit assiss albanus et dicus regis anglie
victor belli cessit apud villam de talaire quā obsedit multis diebus mer talaire
cia obsidionis potuit rex francie pdictus nec unum dissipare sic rex
regis anglie cepit villam de talaire et dicus ipsum pmansit usq̄ in hodier
nū diem Eodem tpe viz anno dn̄i mᵒ ccᵒ xlviiiᵒ ꝛ primo fera est pestilencia
quasi p totū orbem qualis antea citra centū annos non est visa ꝛ plurib⁹
viribus succumbebat ꝛ plurimis locis tantalus stagnū hoīes mira tridui post pestilencia
infirmitatē moriebāt et valde pauci quos nihil corpus gradiebant se me
dicinis et hoc mortalitatis instabat subito de quodā vicino ipis ex
urgente subita cecitas uel mutuum aliquē cepit et quidā ex eis mi
rabili infirmitate Aliqui dicebāt q̄ cruciabāt expte planctu ve
nena de diuersis pestilentibus fructib⁹ exhalantes que venena aer primebat
et hoīes venenoso aere attrahentes infirmabant alii dicebant q̄ accidisse
de inspicatione fontium et puteorum et hoc ultra magis putabat pp
quod in diuersis principiis mihi animus dirigebant ad mortē pp nō indebitā mortem
patiendā suspicientes ceperūt ad loca ubi debebant robari nihil gaudentes
et pme proximos suos post corpus fetens et ultra sepulturā post mendicū cū pus
deserūt Sed q̄ sic credebant locutus fuit ea qua corpus diuine deside
bant ab his qui eos morte tradiderūt in malignis credendū est q̄ mortalitas

fres flagellatores

Phi inolucom t ducat uel ea uerit uerit i ptib; iudaicis cod°

tunica ppi

bolgarie z ytalie

comes iuliacen

regis anglie

qua audiui dari dede simplici ut baptista

pdem potissime attendit ep voluntate dñi vt mundi in malignio positi purgarent a cotagiis vitiorum et p mapias eis infectionis indecie. Dederunt ḡdam homines qui dicebant flagellatores qui in duisb; mundi partib; alemanie ytalie regnis franie ep singulis quatuordecim quadragesimis et vigiliis p tres dies 2 noctes gationes exercebant anno dñi M°CC°LX° primo. Cum eos pignis cruciis et processionali ḡdam cantu de passione dñi in suo ydiomate devote cantabant. Et quibusdam flagellis ut sic sanguinis effusione in strayulis se percutiebant cuncti de villa in villam credentes se p hmoi penitentia ab suis peccatis absolvi. Interim eis magn epi et elemosinarum largitione p tres dies hmoi penam fecerunt. Hoc autem in cunctis tribus regnis et per totum vsq ad rome curie plurimum damno audito karoli imperatoris pdecessoris dedusci et vissem fecit de nuremburg in qua custodie prangensem lanceam qua latus dñi nri ihu pcussit. Sil et brachium de petro apl cum clavo dñi mensile ypi quod habuit mece na gladium karoli magni qui recepit ab angelo nescio militem aliasq reliquias. Cui karolus ecia a regno franie obtinuit spinam unam de corona dñi viii grauiter a ppa gregorio pro festum fieri p totum regnum alemanie de corona et clauis dñi qd celebrant sexta sexta post octauas pasche cum ppo cantu ac officio dñico. Hic tribus contigit in prigia quod nobilem pugilem captiuari qui ypt magna cum celera karolo regi pdicto usque decollari. Et cum multi nobiles pro eo intercessissent et minime profecissent, quedam mulierem cuiusdam pragensis proceris quibus mundicijs ornate regem adierunt pulchritudine p eam freti precati dedignato. Quibus visis rex matus eo quod velebant ustum audire ypedire ppe hoc indulsit eis talem petitionem quod tota illa die sedent in ponte q est medium inter ciuitatem nouam et antiquam solutis cornicibus depositis pepulis et impolitis quib; cum ipis cornicinibus ibi mercatoribus dum indulsit cui et ipse tunsit q p integrum quidem domos suas no egrederent. Ps rex de comite barensi et de comite luxemburgen ducem de comite celrie et de comite iuliacen ducem fecit. Laudem ab omnibus dum ppe verbum quod ipse imperator secutus et obtinuit ppe equum cui freno ducens ipse pedester ipse secuti sup equum talem reuerentiam fecit qua imperator usq decretum z priuilegium sibi confirmari imperatore ipse rone concessit. Cum verbum p[ro]dictum coronauit huc imperatrice vxore karoli pdicti. Hinc adhuc tribus vicibus coronauit. Johannes franie filius philippi regis de valesio obsedit manu quodam castro in pago pictauen ducis de lancastre filium regis anglie cum obsessis edwardus princeps gallie ipsi cum venit in adiutorium et obsidione vi armatorum ingressus est et dum regem franie in bello repit vnacu philippo suo filio cum militibus nobilibus ibidem comitibus. Super ipse regem franie ad angliam vbi mansit p annum cui domicilio in prisone. Laudem pax est reformata hoc modo. Nam rex franie primisit ipsum regi anglie remittens pictauiensem aliasq terras sibi ab antiquo competentes sicut et fuerunt. Et promisit ei solue tm quinta centena milia florenorum. Et ppter hoc tradidit ead regi anglie plurimos barones et nobiles de regno franie obsides. De quibus aliqui fugiendo euaserunt et quidam p minorem quidem no p redemptionem pro parte liberi redierunt. Cuius rex franie pdictus morte sinentius nec dimpna restituit nec dictam pecuniam florenorum solut. Ipse vo dux johannes regis franie cui otto filius magni ducis de brunswich pquisitus vbius a duce lancastre filio regis anglie sibi ppter cum eode ipso ad se purgandum voluisset duellum et cum ambo iam armati in deputatis venissent ad locum duelli tam multi ad pugnandum disponebant se q rex franie pdictus copatientis vtrisq eos compescuit et duellum interdixit. Anno aut dñi M°CC°LX° secundo johannes dux brabancie obiit et semor filia cui johanna successit ei in ducatu. Opposuit ei se lodowicus comes flandrie hanc in vxorem ducis johanne sororis vbi ipse petens cum pio exercitu flandrensi abiuncto duce luxemburgen manto

dñe Johanne duxisse quam bellū cū ipm̄ mr̄ abbatem de Affligem et bruxellam
et obtinuit victoriam dñs Dux Wenceslo cū suo exercitu brabancie fugiente et de
comitū tandem pax est reformata hac condicione dña Johanna maneret ducissa
brabancie et dñus comes obtinuit stratū machlinas et antwerpiam theodericus
na guerra quia exercitus habuit ī dnīs de Valenbroeck et dnīs de rumi
nes dñi comitis consanguineos Walr̄m primū et engelbertū de marka episc leodien
cepit cū suo exercitu violent castrū de stockem et Johes de arckele cuj fue
ssor cepit castrū de vreminos qđ funditus destruxit Primo aut dñs advoc
leod ebroinenses dux lutzenburgen a brabancie cū multis nobilibz huit bellū ꝯ
et ducem gelrie non longe a juliaco ppe villam Vastelaer in quo bello eduar
dus dux gelrie primo aggressu fugitā ī terribilē gressū et exercitū bellū ducis obtinet
deinde victoria cessit dux juliacen qui cepit dñm ducem brabancie dnīm Wal
tū de Mumeres ac dnīm Ludowicū fremeu et erāt dñi Wilhelmus senior et
filius dñi namucen necnō alij multi nobiles qui cū dco duce brabancie devenerūt ad
bellū fuerūt ibidē capti exceptis comite sco paulo qui mansit ibidē mortuus
cū multis nobilibz plurimis gentis alsatie dñis dux brabancie et dñus comes
dñus Robertus apud castrū de Niderle ī episcone Sues juliacen p ame et aplic
tandē Karolus imperator expedito fr̄o dño duce brabancie venerūt ano dnī Mo
aquisgrani liberauit Eos p pcēs et mīas milites nō et nobiles ac plurimos
qui de pte dñi Ducis brabancie ducis fuit ad dnīm locta captum p alemanā
redimerūt se magnis pecuniarū summis quas a duce brabancie repetierūt
pro quibus summis soluendis patria brabancie fuit exactionata vsq ad
nomen centū milia florenor de quibz religiosi libenter hēbrates ipa
brabancia soluerūt p violencia dñi Ducis centū milia florenor Karo
lus aut imperator pdictus postea regnauit xxvij annos mortuus
est ano dñi M ccc lxxxj ī senectute bona Cui ano succedit primus
morēt requiauit ī maneq electo ipo corona regum alemanie cepit
cū eisdem electoribus quiem p filiū suū primogenitū electorū ī regē
alemanie et pollepnē fecit eū coronari aquisgrani Cui post morte
ipius erat imperator effectus est sicdm cū quiem et corona fuit finis de
imperatorib

Anno dñi M ccc lxxvij cena festū penthecostes dñm̄ princeps dux
Wenceslaus pincep et bohemie rex fuit captiuatus a dno Judoco marchione
moravie et a suis gentib communis ī ciuitate pragen

In eodem ano statim p festū trinitatis detenti fuerūt p duces austrie fratres Albe
lhelmus et Albertus ex ordinacōe tri ducis Albti senior Johes de Arechtesteyn
magr curie matris tota cognacōe sua alibi capte ipius et aliorū occupate

Item eodē ano mēsibz fuit pruecha Aquilegien p qdā dnīm dom̄ cypianez
cuius fertur pr̄ an hoc mēsibz fuit ex ordinacōe sedis pruecthe

Anno dñi M ccc lxxvij cena festū sci Michaelis pugnauit in quodā bello cena
Cathalinell contra turchos fortissimos princeps duxit Johes frat filius ducis de
laut qđra cū magna multitudine Alemanor de francia de anglia et de diuersis
gentibus alemanie

Anno dñi M ccc lxxvij in festa feria penthecostes Johannes dux de bacmar
et comes de monsberg a ipso expulsus fuit amoenitates in karlstein
nostre ad consilia hēlicis nros Strihade baronē regni bohemie et
marchionē dñi fratrelem Johannitas in bocmia capitaneū tenuit ipos
Dologe mīcmerūt sine ulla ipius defensione in eodē castro karlstein
qđ quide item fuisse dicit ex consensu regis bohemie

Anno dñi M ccc lxxvij cena sci pugnauit illustris princeps dñs Ebertoldus dux Aler
ander dux lutzenburgie in gilla bello cōtra turcos cū magna gentenor turbe
nor polonor et theutonicor multe mīs qs vr̄ pm̄ christianissimi de prussia
in eodem bello mīcerūt ipo Ebertoldo in fugam versos

nō q̄ matthias stadel
pia bertad stadel q spo
fratr st johes duc
sa hyd de ludowico
te stadel hinte sororē
state) ofte arte fuit
patrū ofter hoc

bellū bastbelar
juliacen
terra leo capit
stanū do leo stan
numulatum

Terde rendit leo
dnm

Karolus q se i ipio
Wenceslaus semor fr
cui i rpo bohemie a
deus dr ter hoc ob
deposuit a regno boh
rpo hinc a plebe a ro
plenes sui sep quate
temerand q hoc auc
runt.

Wenceslao deposito se
Robtus i regno q cat
todē palatinū rhen q
duc bauarie q adsum
rorū z i ter cat duc
boi ppe comisse mete
se duce treuiri.

Robtus se i regno ipo
Judoco marchio morauie
q ipaut mēsibz vq sq te
na obiit. hic se i regno
Dux sundg q i tali se
hoc ipe ego Chronic
Gregorio de mat q fui

hoc ipe sunt bella
Chunen et nata) lo
de hoyenshoven epc
ecclesiamse Leodien

sunt ser ripe
palomi e se sunt
ipe ner ppm

Anno dñi C pñs hebrus adriang cū tocie pfecture dignitate pfecit
de aget negotiis cpis thracie. Ego senatore ipator creatꝰ est. Et pmus
anno pfectꝰ obsidente senatu ut filiꝰ q hebat augustꝰ appellaret
sufficere nequit debꝫ quoꝫ cuiꝫ regnauerit cū no mereat. pncipa
tum genꝰ ne debeat. sꝫ meritis et virtute. Dignat quippe na stirps et
no mitior. et prudentibus inte assim equit qui pudicꝫ suab ipetra
bili proposita mole exercuit. hoc etc est pfectꝰ fabricę liberos no p
mouere. Alendaq; q̄ q̄ nr̄is ibuendo extendi. et cū mitis
fecerit ut phonit. illos ibi ubi ante quos debet honorabit
anteire. putati et venati astendant. et se ruri suoꝝ notis no pu
deant. hec aut adriang libris grecis et latinis adeo fuit erudit
ceteris disciplinis q̄ncta medendiq; sua pollent. ut se exercuit
ad cursum. ferebat ac deꝫ deo ut pnsi. ac ea dulcꝫ memoratu
facilitate ipsius qui tm destruxit hic hebrus adriang repauit. ut
loca sua dicere nr̄i passionis et pgrinis et ipsis ciuibꝫ q̄dā ex inte
rioribꝫ nec mirū deo ciuitati crudeli et sup ceteros q̄ecunq; ea
hebrum q̄ nec atq; nō sibi ibidē abnuet. Deputꝫ ne cū indeco
rare hedera mitidi. Florent illis sacris aquila cantor. sedula mi pē
sibile pq hoc. Eodem tpe cuiꝫ ipa ē sibi q̄ ordinauit. ut sinis
ter. nr̄i missa cantare. et q̄ cū pale. nō de sinistro sꝫ de dnio sonet
Cumq; adriang floruit. sedulus phus pitagoricā vitā ducens
et cū tpe plenius sinis. Hic cū adire quidā ad disserendū nolle
audiuit. nr̄i scholis verbū grāt mulier formonatrix et ipudice famę
nr̄i phi pferre. remeauit. nr̄i pnaz sua cū baculo et pera. coma ci
pitis et barba plixa hospitatꝫ ē in domo pdā. nemē dame sinistre. nr̄i
cognoscere nequit. ut me qui libertatis inuentis fuerat ad scholas et lu
bitū redisse est. Volens itaq; sedulus probare si vere esset de mulieribꝫ qđ
audiuerat. Venauit mīa de libellis pmittēs ei dece aureos si pduceret
matrē. Illa cōsentiens pmissionē. nulle vespe secū ad se introduxit
cuiꝫ ipa videlicꝫ mater existimaret se cū illo carnalē debe cōmisceri
ille velut pnaz in eam ardentem. nr̄i vbem illuꝫ dormiuit. vsq; mane
mane aut cū secedere vellet egredi et discede. illa assistendens ei aut
vt me tēptares hoc fecisti. ille dixit. nequaq; dna mater. neq; enī dig
nū est me illud tuū maculare. nō opinor. Illa aut ingressa nr̄i semet
ipa et nō ferens cōfusionē ejecit. Deductꝰ nō sinis ei. p loqlam
qđā morbū matri contigisse. hanc sibi ipositā. et sepulturā ut aplius
nō loqueret. et sic vsq; ad mortē taciturnitatē cōfudit. Intra vō ade
tēpa adriang ipator. nemēs athenas audiuit. de illo eidē ad se venire
facientis. qui eū salutauit. Ille aut tacuit. Dixit adriang aut loque
ris ut a te aliquis audiatur. Ille aut nr̄i presto sinis frequente
turba. verbis qdā sermocinatore aut. Hinc volente loqui ipator. viuere
nolumus. audire eū et torque. Adriang aut sermocinatore. latet. cuiusdā
aut loqui ai nr̄a et. Quidē ei aut loquatur. et si quid pfuga. respō
deat. deceptus eū. Ille nō nō respondit. reduc eū ad me. Iubebat. at
sedulus a pretorio ad locū tormentoꝝ. qui dicit. o secunde quere tacēs
morientis loqui. et mucē. Ille mitis qui pendentis morte tristis
expectabat. Sermocinator itaq; reductꝰ eū ad locū destinatū aut ille
extende manū et suscipe gladiū. Ille extendens ter manū plenus mi
tis pspuit. Apprehendens ille eū vehemēt ad adriani dixit. seruus tuus
ad mortem tacuisse. Adriang admirans phi constantia dixit. ei qua
lex ista silenci. qua tibi ipi pfessus. nullo modo soluꝫ qđ. Fiunt tabulam
ipam scribe et salte nr̄a tua loqui. Respiens sedulus tabulam
sit nr̄i. Hunc modū. Ego quidē o adriane michil te timeo. qui pceptis

hmoj tpis expstis me quide oendi potes si me fide loqui nlla nbi pnas est
Adrianj itaq; legit ut bñ expnpsit et fez adhuc quedā pblemata ipono
sit Quid est ingenerabile ternū mihi formis formatio ecclia tenor ternū
sine errore Quid est oriens auri Quid aplepsi hospitiū clamor fons pn
brū Quid est dei mortalis mētis ītēpsibilis ēspitudo forma mihi
formis inoffensibilis missio in spiritū sanctū Quia cōtinet lux bona
Quid est sol celi oculi calore lenitū splendor sñ ornatus dei ornatū
horis distributor Quid est luna celi stupra solis emula malefico
rum pollime ambulando directio nauis aeriū signū pollempnitatis hora
rum ipis tempestatū Quid est tra basis celi medietatis mudi
fructuū custos operibus ferm mater nascentiū nutrix nutritiū deno
tatiū omnū cellarius vite Quid e ho mēs mea arma fantasma tpis
speculator matipui mortis inscius vitator lon hospes aia laborosa
pnu tpis habitator Quid est pulcherrimū sol matrix carnalis fe
licitatis humana corruptela Quid est mlier hōis cōscius naturabilis
bestia anima sollicitudo indefinēs quippia mrs cōtinentis nauis regni
humani matipui Quid est amicus desiderabile nomē homo ergo appa
rens infelicitatis refugium indefinēs felicitas Quid dimitte dum pos
sum cuncta mester delectatio iocunda miseriabilis tenebra despectui m
applebile os ecclie supra corruptela Quid est paupertas odibile bo
nū sanitatis mater curarū remotio sapie regnū negotiū sine damno
possessio absq; calumpnia sine sollicitudine felicitas Quid est senectus
optatū malū mortis tenebrū violentus languor spirans mors Quid e
stimus mortis magis laborū quies infirmitatis totus mestor deperdi
tū Quid e vita bonor letitia missor mestitie expectatio mortis Quid
est mors cuncta spiritus dubitū pauor pungens desperatio lamentabilis euc
tus luce hostis fugatrix spoliatio cum Quid est vbi pdator animi
Quid e corpus domicilium aie Quid e barba senectus dispectus Quid est
cerebrū custos memorie Quid e stomachus magister ai Quid e cor recep
taculū vite Quid e cor custodia calore Quid e fel sugillatio mēti
de Quid est splen risus et letitie capax Quid est stomachus cibor cōtus
Quid pes est ossa robur corpis Quid pes predes mobile fundamētū Quid
est ventus aeris perturbatio mobilitas aquarū spiritus ire Quid pes ocu
ducens corpis pedissequus ai Quid pes fluuius cursus nō sistens d
festo solis irrigatio ire Quid dextera equalitas iuste Quid est fides
ignote rei manifesta certitudo Quid est ep horum lapsu fien ne pmittit lucē

Hieronimus de illustribus viris de cypriano 2 libris eius

De cypriano 2 libris eius

Cypriana tempe valeriani et galieni imperatorū sumi ecclesie sacerdotis
Antiam docuit exinde suadente cecilio pbro a quo et cognomentū
sortitus est cypriani sancti oculi fluuium qui pauperibus erogauit et post non
multū tpis clerici in pbrum ordinat est carthaginen cōstitutus est Huius
ingenium stylus fluuius est idcirco tres in sole claruerunt pter eius opa Q lapsis
est pub valeriano et galieno principibus anno domi ccl. Hos de ipo legit
hec nō in gestis eius Cuius cypriani carthaginen ecclie in cabe urbe primo
episcopi pnta et a fide mutari nō valens post diutinū exilium reuocatus
iussu acthaici proconsulis qui primo persecutor decollatus est Hucusq;
Scripsit aut cypianus de pry abusione seculi libros unus de spū dei libros tres
de lapsis libros unus de laude virginitatis et sermone de oratione
modo orandi de cōtemptu mortis de testimonio de auaricia de bono patientie
de zelo et liuore de laude martirii ad horatū multos libros et epistolas ad diuersos

Cypriani de pryalibus pauperibus pecuniis

Quodenim abusiones hec sut cypiani de pry abusionibus scribit Hieronimus

Quapiens sine exemplis scriptor docens bona et faciens contraria
Deinceps sine religione quis vix senectute consecutus ad antiqua festinat

du oculi caligant aures grauius audiunt capilli fluunt facies in pallorem mutatur dentes
lapsi vsu minuunt cutis arescit flatus non purus est olet tussis cathismat talos et pe
des tumor inflat genua trepidant et herlia tentura [illegible] . [illegible] domum corporis cito pru
riunt et tamen appetitus sic vbiis [illegible] sua dispreparare non vet . sic adolescentes sine obedien
tia sunt in veteribus sobrietas et morum perfectio requiruntur ita ab adolescentibus obsequium et
subiectio rite debetur . Diues sine elemosina nam cum aliqui de veritate ammonendus est
vbi per eterna remuneratione sponte distribuenda est certe in iudicio audire a vero iudice
vos dicemini maledicti quia quod seruabat corpus habitacula non dicebat . vidimus vm [illegible] vos
femina sine pudicicia nam sicut omnes bonos mores pennat et custodit in viris pru
dencia sic et in feminis cunctos honestos atque mutuit et pudicicia custodit . Dns sine vir
tute nam mundi amor et dei in vno corpore simul habitare non possunt . Rex iniquus sicut sancti
in trono hominum primus est constitutus ita in penis principatum est habiturus . Christianus contem
ptor . Pauper superbus . Episcopus negligens qui gradum sui honoris in hominibus requirit sed
mysteriis sui dignitate coram deo non custodit . Plebs sine disciplina populus sine lege
disciplina cui est mors ordinata correctio et maiorum precepti vel regulam observatio

De laude virgita et simonie

In libro de disciplina et habitu virginum primo.
In libro de disciplina et habitu virginum primo cum eco faciens suas
virginalem pudicicia commendat quasdam vero ornatu cincio [illegible] suas
adulterantes vituperat in hunc modum . Nullus nobis ad virgines sermo est quare
quo gloria sublimior est maior cura est . Flos est ille ecclesiastici germinis decus
atque ornamentum gratie spiritualis imago dei videns ad simonia illustrior portio gregis
christi ipse est . Porro si tu te sumptuosius comas et per publicum notabiliter incedas oculos
in te iuuentutis illicias suspiria adolescentum post te trahas peccandi faciendi succen
dis et quamuis ipsa non pereas tu alios perdis . Tu ergo si velut gladium et venenum te
videntibus prebeas excusari non potes quasi mente casta sis et pudica . Redarguit te
cultus improbus et impudicus ornatus nec computari potes inter puellas virgines
que sic viuis ut possis adamari . Sericum et purpuram indute non possunt christum
induere . Auro et margaritis et monilibus adornate ornamenta cordis et pecto
ris perdiderunt . Non solum virgines ac viduas sed et nuptas et omnes feminas ammo
nendas puto quod opus dei hoc est factus nullo modo adulterari debet adhibito
flauo aut alio colore . Seu quolibet medicamine linamenta non corrumpere . Dns tuus
dicit non potes facere capillum tuum album aut nigrum et tu ad vincendum dominum tuum
vis te esse potiorem audaci conatu et sacrilego contemptu . Inficis tuos capillos
crines tibi flammeos auspicaris . Non metuis oro te quod talis es ne cum dies resur
rectionis venerit artifex tuus deus te non recognoscat sed ad sua premia venientem
excludat tanquam iudex tuus increpans et dicens opus hoc meum non est nec imago
hec nostra . Sigut corrupta est adulterina aliena . Deum videre non poteris cum oculi tibi non
sint quos deus fecerat sed quos dyabolus infecit . Igitur o precor virgines cum certe virgines
que se huiusmodi artibus ornauerint inter virgines non puto numerari sed tanquam coinquinatas
oues et morbidas a grege sancto et puro virginitatis consorcio arcere ne contagio
suo ceteras polluant . Vos igitur mutuis ornamentis exhortatione sitis de virtute domi
nicis ad gloriam exhortatione percurrite fortiter pergite spiritualiter peruenite feliciter . Tan
tum memento vm cum in vobis cepit virginitas honorari

De tre [illegible] aleatorum

Porro in libro de aleatoribus contra ludum alee sic loquitur Ciprianus . Alea dya
boli venabulum est et delictum veluti inparabile . Ibi dyabolus presto est et ad
capiendum sublimissimus ibi perfidia falsa testimonia mentis furia vendale [illegible] ser
pentinum colloquium . Illic nebulosa auaricia fraternitas discordans . Illic iniuria et fera
laudatio fera inpatiencia possessionum amissio . Aleatorum perfida nequicia omni
mus crudelis et ad periculum sui armata que bona priora et operis aliorum sudoribus
acquisitas ignominioso studio dilapidat . Alea est alueus mali supplantatio anti
que nec lucrum offert sed totum consumit . De hinc pauperes fiunt hinc iam corruptis om
nibus rebus mutuo se obruunt hinc periuria sine vlla fortuna calumpnia accidunt . Ne
qualiter fiunt fideles ut quos nemo persequitur ipsi semetipsos tradunt persequuntur atque
propria sua hereditate priuent . Ille quippe qui hunc ludum primus adinuenit instinctu dya
boli qui cum suis artibus adimplevit ab imitatoribus suis se colendum et sibi sacri
ficandum constituit ita ut qui vellet eius studio adherere non ante manum in tabula lude
capillorum porrigeret nisi auctori eius prius satisfaceret hoc est sacrificaret . Christianus
aut quicumque es et alee tabula ludis licet non sacrifices tu huius sacrificiis particeps

disputatio

de essem z libr⁹ eius

dne cor meu qd in splua flama caritatis tue et deuoret spinas et tribulos
viz pessimas cogitaciones meas et tribue michi copiosa qd deus gratiaz tua hoi-
Amator hominu misericordissime legio demonu a te grege porcoru absorpti hemis
postulauit et dedisti ei Ergo aut cu fletu et gemitu supplico bonitati tue
libera me ab iniquitatibus meis et fac me participe illius latronis qui per unum
verbum confessionis heres paradisi effectus est Gloria patri qui fecit nos gloria
Theodosius imperator filio qui saluauit nos et spiritui sancto qui renouauit nos secula Theodosius imperator
Jheronimus de illustribus viris De gregorio nazazeno
doctrina eius
Gregorius nazazenus episcopus vir eloquentissimus magister meus a quo scripturas
explanantes didici ad xxx milia versuum omnia opera sua composuit e quibus
ista sunt de morte fratris cesarii laudes machabeorum laudes cipriani laudes atha
nasii laudes maximini philosophi post exilium reuersi Hic scripsit apologeticum li
bru satisfactionalem in cuius prologo ipsum inferens sibi ipsum gregorium signa
culum castitatis integrum custodiuisse Ipse enim gregorius de laude vite monastice
scribit in sermone de monachis dicens Posui ego ori meo custodiam et
labiis meis silentium dedi quia non videbam competens esse priusquam opere perfice purgari
mentem debere et ita demum aperire os et attrahere spiritum et loqui dei sapienciam iustos
Desiderabam videre servos dei pro christi pallente choro gloriam deo offerentium in terra qui in
lege domini meditantur die ac nocte et exultaciones dei in gutture eorum qui ad exempla
et commotione melioris vite ceteris omnibus viuunt legis gratia dei et euangelii christi pre
datores successa eorum ordinate oculis non aberrans nisi videtes si placide pro
dentes et magis ut tyrannia ripis cohibeat et subridendo consumit habitumque ipsorum
arrogancia fecerit codem pinas Sermo ipsorum cum voce placatus aut silentium verbo pre
ciosius et sermone hic tamen quantum ad exhortacionem sufficiat non ad adulacionem
Increpacio cum laudacione grauitate et spiritu et leticie mensura iustissima Lenitas
cum austeritate libertas cum verecundia ita ut alterum non impediatur ex altero
Ministeri turbis et secede ad secretum utrumque age cum mensura ut in altero hominibus
et in altero deo iungantur Eadem vita sine omnibus viciis agentes et que ma
iora omnibus et clariora sunt in paupertate diuites nichil habentes et omnia posside
dentes nichil in mundo habentes et supra mundum viuentes Quibus labor delicie
qui in carne positi extra carnem viuunt quos propter dominum propter regnum dei pauperes et
propter paupertatem reges in humilitate gloriosi in infirmitate fortes
Fredericus primus imperauit annis xxxvij et coronatus est in ecclesia sancti petri
Hic veniens tyburtinum precepit ut reedificaretur ciuitas tyburtiana
Et rediens primo anno spoletum destruxit Iste largus strenuus et
facundus ac nobilis in omnibus fuit gloriosus Eo tempore rex alapie cepit edificare ciui
tatem que in genesi dicitur arach fratribus ibi captos a morte a seruitute dignatur
Archiepiscopum vero ciuitatis qui duce crucifixi cum omni clero ex xxx noluerunt negare in medio
urbe coram se decollari fecit Hic eciam edificauit ciuitatem que ab abagario rege ipsius ortho
doxo cui christus ante suam passionem sicut legitur in ecclesiastica historia scripsit epistolam e
deinde per apostolum thomam fuerat predicata et christo dedicata sicut primum a gentibus possi
natur et possidetur nouo sanguine martirum purpurata Huius temporibus sol obscu
ratus est parum ante horam nonam et diu post horam nonam in eodem statu permansit
Hoc anno fames valida fuit Eodem anno captum est sepulchrum domini et crux a
salhadino Hic cum pro coronacione romam venisset et pacifice cum magno gaudio
a papa adriano coronatus fuisset et partis omnibus ad stacionem suam que erat in prato
Neronis exiuisset romani armata manu fractaque sera in porta sancti angeli
deuenientes usque ad tectorum imperatoris peruenerunt Sed maiestate clamore teu
tonici adunati romanos repulerunt crudeliter adeo quod prostratis multis et capti
uatis cum magnis precibus ipse vix captiui fuerunt restituti Hic post mortem adri
ani pape presit cum alexandro papa fecit in fundamentis ipsius quatuor scismaticis suc
cessiue adherens Regem francorum ad quem papa alexander confugerat congregata
multitudine precipue ducum et regnorum scilicet bohemie et dacie filius antiochie militum
in burgundia veniens extirpare sed rege anglorum regi francorum ferente auxilium
nil perfecit Mediolanum a frederico destruitur mense marcij anno domini mclxij
Siquidem muri eius altissimi suffossi sunt funditus terra in cinerem sunt redacta Alba
num a romanis concrematum in mense aprilis Hic post multas persecuciones per multa
tempora pape alexandro factas timens ne a dominio suo caderet propter lombardorum

cōit nrm rebellione et ꝓpe alexandri ꝓpitate missis collegnibz nūcijs vt redeūtia
ver ꝑce libarent et postꝫ venetijs receptata fuisset ꝑ emenda assepto cruce
carnalē ꝑ tra no ꝑnare cū magna multitudie ad libertatem tre pcedēt cū
esset in armenia in ꝓno fluie est submersꝰ filiꝰ aut eq ꝑ tue ꝑsoe ducat corpꝰ
nrm detulit ad ptū ibiq sepulto cū obsedet ptholomaida obijt adhuc nūtijs
fuit nobilest qui eode tpe cū philippo rege francoꝝ et rege richardo agitoꝝ
in marsia multitudine tūsfretauerūt eodem tpe fuit abbas ioachim in calabria
qui plures libros qui ieremie et apochalipsim et ysaie exposuit et scripsit
hꝰ pdēs regibus requirentibz ab ipo de ꝓgnatione mētis sue quā habebat
predixit ꝑ quos ꝓficerent eo qꝫ nōdū aduenisset tpe ꝓ pe fredenci ipatoris in
sulphis solemnes archiepi trui magnꝫ corpa de ꝓsde olim constinopolitano ab ipo
troe trūslata et inde a ꝑo georgio miraculose mediolanū trūsuecta mediolano a
fredenco eode destructa tūsportauit colonā Sulbor ipatore fuit thomas
cantuarien archiepi archiepi in cui ecclia sua methropolitana ordinē et tandem
miraculis coruscans ꝑ alexandrū ꝓdēm canonizat tpe eiā pdēi ipatoris et
petri doc comestor in francia qui vtrusq historiā q scolastica dicit ꝙ
fuit eode tpe henricꝰ rex angloꝝ ꝓpe necessitatē thome mysse nūcios solēp
nes ad alexandrū ꝓdēm qui miserūt ꝑ ipm in ecclia sua vbi ecclesiabat de
pdēo fro et dño alexandro ipm in tusculanen ciuitate recepit nūcijsq
auditis misit duos cardinales ad gallie ptes vt inocentiꝰ regib⁹ eccl
ligarent eccia quibz rep nūciauit qꝫ nūcij de cōsilio mel missi sui fuit mō
fecta iniqua ex occasione turbationis que ecclia ꝓpter hꝰ habuit ocsꝫ fuit
pro illo mor obtulit et multos alios mare ꝑ annū ubi moratur ꝙ septimo
anno ꝓsperā mysa triennio tūsfretauit

De hennto hꝰ

Henricꝰ secūdꝰ ipauit annis octo hic coronatꝰ fuit mense aprilis sua
cōtra post pascha ꝙ die eode mense intrauit apuliā cū magno exer
citu et eodem mense tradit⁹ est regnū tusculanū cōitis ab ipatore et dest
tructū est ab eis et in eodem anno sol obscuratꝰ est ꝙ kl julij fe 4 hora
vsq ad nonā hic sub celestino 2 inocentio ipauit annis viij 2 mensibz
fuit eciā ꝑno anno cōe que ꝓlie regnū mirauit et cepit tra vsq nea
polim ꝑ tres menses ibiq eciā exercitū tanta mortalitas inuasit ꝙ omnes fere
mortui sūt ita ꝙ ipator cū paucis lanquit hic accepit coīstancia filia
regis sicilie Anno xd quarto regnū sicilie tenuit regnū apulie sibi subiugauit
ibiq plures rebelles duplis penis flagellauit tancretū filiū regis tan
credi siculū cū mare sua migrantē et regem emanuelē fratrem ale
manie captiuos duxit que quale post mortuo orta est dissensio inter pa
pā alemanie tota ꝓ electe octauiam alia philippū et octo cōnatꝰ est
eo mādato ꝓpe vt tande obtinere philippo sub pace reformata inter alios
dolore a lancē fuit mortuus 2 sic octo obtinuit fuit eni mortuus ꝑ
quē eode anno celestino in ꝓpa 2 sicut ꝓfessat philippo aduersus ꝓpe fratrem suū
henricū ipatore qui a ꝓpa fuerat excōicatus ꝓpe quod ipm et omnes fautores
ei et cōitē romanā ꝑ totā mundē excōicauit ꝓpe quod ipm et omnes fautores
suos excōicauit Octauiꝰ vo duo ꝓxime vnibz adhesit et ipm aquisgrani
regē alemanie cōuocauit philippus aut duo ꝓxime ꝓpe magnā alema
niē ꝓ se habuit Anno dñi mccv capta est cōstantinopolis a francis et
a venetis et baldwino comite flandrie imperatore constituto cuius ciuis
capcione ecia post plures dies grecis ciuitatē multe no credebat tū ꝓpe
ciuitatis fortitudine tū ecia ꝓpe aque qua habebat grecia Mahometus ꝑsa
erat ꝙ deberet capi p angelū et ita est posse capi p hoiem non credebat Fr
hostibus ꝑ muru⁹ vbi angeli deputati erant intrantibz se detegtos ecclie p equi
tatē angeli cognouerūt hoc anno sicut a plenis scribit tenuit ordo
minoꝝ minoꝝ habuit Ad vltimū cū pbis nūcijs mdcc in ꝓpone dñi tue anno
statuto dñi sui regis mdcc dauid nouē filiū johannis pbi ordinēs ad depul
sionē alieni tunc ꝓsentis Anno dñi mccv ab inocentio ꝓpa cū legato
suo abbate cisterciēsi ordinis in tyram abiecerūt ad ꝓdicandā fidē hereticis mit
tuntur cleri de hyspania diuersi exponentes epūm hmōi sceti fidei dñici in articu
lo ꝙ hereticis contendit adiungit clerus deuotꝰ ꝓ ordinē ꝙ dicitur ꝙ mentitur

Quoniam sine tempora sumor pontifi romanor nmo rabor
pm ornpancor ipplimu mr alia theologie ne lectis prius exp
dr Ego fr martinus dn pape penitenciarius vt ipm i alq
Primo dicend est de ipor regnis maxime quor romanu ultimu
fuit Deinde dicendu est de tempore quo roma mcepit Tertio de personis
a quo mcepit Tercio de moto quo mcepit Quarto de tpe r regie q pfert
Sicut ergo dicit Orosius ad bm augustinu scribens a mundi exor
dio vsq ad vrbem condita am ipor mlia quadringenti octog
ta quatuor r ab vrbe condita vsq ad natiuitate ypi anni septuagenti
quidem collegim r ita ab origene mundi vsq ad aduentu ypi fluxerut
anni quinq mlia trecenti nonagenta nouem Cepit aute mo alia regnu
quatuor fuisse maiora ceteris ipor climatis mundi videlicet babilonicum
ab oriente qd mcepit a nino tpe abrahe Carthaginense a meridie qd
mcepit tpe iudicu sub thola qui iudicauit israhel Macedonicu a sep
tentrione qd mcepit ab alexandro magno tempa machabeor Romanu ab
occidente qd mcepit a romulo Quor regnor duo media minora pnis
vero r ultimu maiora f potentia et duratoe legit Et sicut omes hystho
rie babilonice a nino quo vtor sequimur babilonia instaurauit sic a pro
thia qui proauus romuli fuit tpe hystorie mitti habuerut sicut dicit Oro
sius Et sic a primo anno ipsius nini quousq a semiramide babilonia tempe
abrahe instaurari cepit fluxerut anni tempor circiter babilonie ratio et exordiu
rex tyrus fuit tpe esdre r nathanie pphar Nam cu tyri orientem machina re
pte subiecisset ad babilonia que adhuc ciuitatibus opulentior fuit accessit fl eu
phrates r abo fluuio sibi resistit Cumq vno ex imbribus suis non solu au
diacior veru eni forma excellentior tributu attemptaret r fluuiu superantiae ab
sertus fuisset rex nimq dolens pro milite nato grestim est eu q ia pclarum
militem vexasset adeo mobilem fuisse vt genua terre trascendu no tangeret
qd et sic est Nam y campi amplitudine in Circumiectos le riuos dimi
sit Cur et effrate fluuiu validissimu p media babilonia fluentem a ciuita
te euertit r sic per alueu in luto aque multas sicut ysaias habuerit hosti
le ciuitate intrauit capiteq; vrbem qua sicut D Orosius vt humane ope existimo
vel humano ope destrui vinute potuisse pene incredibile apud mortales
erat Flamq; nullus in campi planicie sita undiq; ypsuua nam loci am
plitudo et operu fuit dispositio murorq eius latitudo fuit quinquaginta cubitor
r in altitudine ipor trium murq eius et torto late vtiq; infuso bitumine spissati
fuit a fronte murorq centu portas ereas habuit r centu eius quadrigente
tere stadiis ambiebat q ambitu quadraginta vnu milia ore comebat r pla
nu alia mirabilia scribit de ea orosius

Quinq quo roma mcepit fuit Postq fluxerut a creatione orbis ian
nor mlia anno lxxxv milesimo centesimo post excidione troye quadringentesimo
sexagesimo qui regnauit in iudea rex ochoze longe em an creatione orbis plenis
in vitalia mari loci vbi postea vrbs edita est Dicit regnasse primo Cretes
saturnu vocat ab horis q saturnus fuerit eunuchus per iouem filiu suu fugi
a fune filio de creta nauigio in vitalia venisse qui vbi roma est nimi
in siluis r rubis timore filii latuit abstinentia r ideo latium post regione
illa vitalia ysh abstinentia vocauerit qui saturnus tui donum populos tre
domos edificare laborare tras plantare vineas r vuas docuit horeis Nam
antea nescibat horeis laborare et erat sicut bestie maduantes herbis et
glandes r habitabat in cryptis in cauernis de frondibus sceptis r pro illis
omnibus non solu a cultura siluestribus principe ceu fre fl etiam deu nomi

Qui rex fuit ob timorem filij non longe a loco vbi nūc ē roma cuius
tem ostruxit q̄ suo nōie saturnia appellauit q̄ mō ianiculū ce d̄r vbi p̄m
ipsi⁹ seminarij assedit post saturnū regnauit puer filius eius p̄ q̄ p̄ris regna
iuit fanum q̄ fuit pat latini Deinde regnauit latinus q̄ imperiū latinum
multū emendauit a latino de suo nōie appellati sunt hij p̄dē reges qui
nauerūt ē l ānis ante aduentū enee de quo prosequit q̄ romam p̄ti

Quis fuerint aut quibus romam condiderint ostruxerit

Troiam a troianis a ab enea duce troianor optime habuerit Nam p̄ti
quā troia capta ē tertio āno ilbdon qui audiuit isr̄l cuius destruc
tionē a grecis nō verbis odio ut rex ānō nā ppter raptū helene quercuno thre
cum et ilium a grecis nauū mille a post decē obsidione troie exercitū seru
ille turbo inuolut atq; afflixerit homerus poeta lucidissime ostendit
Post eius excidiū exierūt inde eneas a anthises pater eius a ascanius filius ener
a nauigantes vij nauibus deuenerūt in italiā vbi anthise p̄ morte
cū vellet nauigare in italiā p̄ tempestate maris deuenerūt in affrica
vbi adidone regina q̄ turbatissime d̄r ostruxisse nimiū adamata post
quā p̄te more optimi relicta didone et affrica in italiā deuenit vbi ni
mporti⁹ vbi nūc tyberis influit mare appulisse dr̄r est ei in somnis
vade ad regem euandr̄ qui regnat in vij montibus s̄m eo loco vbi ro
ma postea edita ē a pulcra ciuitas latinā regione a celeberrimis cum
muenes sub arbore ilice suem vel porcā albā cū xxx filios albos et
ibi ex hoc euentu post cuncta edificata est que vsq; hodie albanum
nōie accepit . Cui aut euandr̄ videnti eneā suspecta ē hostē fuisse
sibi ostendens in signū pacis a gratie more antiquor̄ qui de tra
hebant pacē petendo . Confestim sunt itaq; eneas et euander ad
latinū regem et turnū rex tusce qui fuit tyrenor̄ latinus eo q̄ filia
nsimul nisi⁹ pallas filius euandri a turno occidit eius corpus et
sepulchrū in urbe romana post tpa sedi hemus muenit fuit
turno occiso eneas tenuit regnū latinor̄ tribus ānis lauiniam
eius vxorem filiam regis latini duxit in vxorē a post mortē
latini eneas āno tno a raptu⁹ troie et eo mortuo accepit
ascanius filius ence que de troia secū adduxerat regnū a albana
ciuitatē tpe simpsone qui mouerunt isr̄l ibi ostruxit a qua lati
reges dicti sunt albani ascanius cū regnasset xxxviij ānis mortuus
est . Lauinia vero ab enea filiū accepit post mortē ence pepe
rit⁹ a et idē d̄r a siluius qui a filia nutrit⁹ qui et regnauit
post ascanium ppter que a omes albanor̄ reges qui ab isto
descenderūt d̄ sunt siluij Post hunc regnauit eneas filius postu
m annis xxxj⁰ post hunc latinus siluius regnauit l ānis sub quo
apparuerūt gad a nathan tpe dauid sub quo dom⁹ erat a templo

gdm. Post hūc regnauit alba siluiꝰ vl ānis tpe salomonis. post
hūc regnauit ethyppus siue actꝰ siluiꝰ ānis xxvim. tpe roboam m
iudee. post hūc regnauit capis siluiꝰ ānis xxvim tpe aze i iudea.
post hūc regnauit tyberius vl ānis sub otozia rege iude a quo
tyberio tyberis fluiꝰ nom accepit nā antea albula dicebat. hic ty
berio into submerso nomē a vtro retinuit sicut dr tytꝰ liuius. post
hūc regnauit agrippa siluiꝰ vl ānis tpe achabe i iudea. hoꝰ tpe dr
floruisse homerꝰ in grecia. post hūc regnauit siluiꝰ aremulus ānis xix
tpe ioze in iudea. hꝰ ꝓsidiū albanoꝝ intra montes vbi roma nūc ē po
suit. post hūc regnauit auctinꝰ ānis xxxix. qꝰ a ꝓtis urbis nomē hꝰ
qz ibi sepultꝰ z vel fuit relictꝰ. et fuit tpe amasie regis iude. post hꝰ
fuit sit ei in regnū albanoꝝ ꝓnus siluiꝰ auctinꝰ. et regnauit xxxix
ānis tpe ozie regis iude. post hūc regnauit siluiꝰ eneas amulinꝰ siluiꝰ
anneas vlinꝰ qui frem suū mumtorem a regno eiecit tpe ioathā regis
iude. hic nāq; mumtoris filia rei nocē ni vgo erat in templo dee vste
e. et mars cū illa crudeliter ꝓbuisse. nati sūt duo gemelli. s. Romulus
et remꝰ. natiuitas fuit quoꝝ mater. post modū quē ꝓmisceat sibi lupe
que nūc ostitute fuerit fuit sepulta. nati filij s. Romuli et remi nata
ni sunt in ciuitate tpe regis tyberis. vbi a lupa lactati fuisse dicūtur
Pepercerūt au eis qbꝰ pastor fortuitꝰ nōie portanus eos ad lauretā
vxor suā et nutriuit eos. ꝓpter vbera lauretia. q; erat formosa mētre et
multū de corpe suo lucrabat. verum ea lupa vocabulū a q; postea
et cellule vbi mētrices habitabāt lupanaria dicūt fuisse a hui
remi et vxore pastoris. q; remū et Romulū lactauit dicūt fuisse lupa. quā
sine nō qꝰ a vbi lupa lactauit fuerūt antiq; scripture i marmoribꝰ et lapi
dibꝰ q; i vrbe reperiūt. hꝰ reperitur et ena pius liuius ita scribit. pdicti
vō remꝰ et romulꝰ ut creuisset. aggregauerūt pastores et latrones et
amulū regē qui aut eos eiecit ediderūt. unū fuit i regnū et pomoe
do ab hinc duobꝰ Romulo et remo de eneā troiano descendentibꝰ ro
ma structa fuit et nomē accepit ānō a destructo troie. mcc. lxx.
sicut dr eusebius tempe azarie regis iude.

Odie autē structoris et dispositoris rōne verbis demonstrat. Et dicens
sic dicens. Postq; filij noe edificauerūt ciuitatē ostitionē nōe ut
ubiq; ratibꝰ venit in ytaliā et nō longe ab eo loco vbi nūc roma
cuitatē structuit. noīs sui memoriā et laboris et vite tēmuī dedit. Primus
vō filiꝰ eni ut ante filio iapheth nepote suo et semeste mediterra
neā ciuitatē. similiter structuit regnū accepit hic a nomine ut semeste apud
tiburtinū palatiū structuit qd similiter appellauit a eo loco vbi nūc
sita est. cui fuit ioabus ad aemulū. Eodē tpe nemrodꝰ q; et saturnꝰ a nouē
filio suo eumadrato et ad pdictū ium regnū pueri eiusq; inuadente fulti
structuit ciuitatem vbi nūc et capitolium. illucq; dicti ytalus et eo ad na
tū et futurū a se ytalicam vocauit structuit ciuitatē ueia albulā
fluuiū q; post tyberis dictus est. hercules quoq; filio eius post hec ut
arma vocauit ut vero scribit sicut ciuitatē valerio sub capitolio
post hoc tyberis rex ab oriente ut gente sua vocauit edificauit ciuita
tem iuxta tyberim dictā crustumeriū rex uticulie ut fluuius sicut ciuitatem
in monte palladino. emilius rex scribam ut ceteri suo vocauit

construxit ciuitatem suã in valle Claudij quod filij nouis ve
nere ciuitatẽ & menia construxit ibidẽ post quẽ venit roma filia
rex albanor in monte tuscino ciuitatem & manserũ ẽdificauit quorũ
Anno xii mo limo destructois nove romule quam thanor regis
finguie nata fre suo xii mortuo regis fuit anno xxxo & de xl mili
mũ venit & in ea habitauit & ppetuã fecit de nouo ciuitatem
Ciuranicũ campum latum & omẽ pene nobilem de italia cum
uxoribꝫ & filijs ibi quemũ habitũ hñt ita tres mr lvi In circuitu vo
pauptat nusq; alter loc ea habitat & ego de roma q ppe
erat & ẽptũ rex mihi habuit hñ tanto mihi rapiditꝫ habebat post
ciuitatem & lusum mouerunt

POrte principales vrbis sunt hec porta capena que dicit porta
sancti pauli ubi sepulchrũ remi Et porta rippa q dicit ad duo
cubas in oleo forti fuit Et porta latina ubi qua fit solue
methij vbi tibi influit ciuitate Et porta armonia latinũ Et porta
minor dicit que est ita sibi retrorsum Et porta laurina que porta
laurina q dr sci laurencij Et porta nouena vel tri
tem Et porta salaria q vadit versꝫ sci submi Et porta pinciana
q est felicis in pinis Et porta flaminea q est versꝫ sanctũ magne
de ripa & p eam itur ad pontẽ milui Et porta colina q est versꝫ
templũ sancti adriani ibi ponte sancti petri tribus tyberi sunt
porte tres & ciuitatis lemina tres

PAlacia maxima erat in medio vrbis in signũ monarchie vrbis
Et palacium romuli qd erat ubi tugurium faustuli Et palacium
neronis latinũ qđ sibi martellinũ & petri & est dum la
tinũ a late septemtrionalis plage in quo sibi sibi veterana que
Et palacium patris vbi romulꝰ posuit statuã sua sanctam dicit
no rides donec ego parcat Et palacium traianum Et palacium adria
ni vbi est colupna Et palacium claudij qđ pantheon Et palacium
muthonij vbi est alta colupna Et palacium neronis sup hospitale
sancti spi vsq; ad sanctũ petrũ Et palacium antonii Et palacium julij
cesaris vbi requiescit Et palacium tomasij Et palacium eufemiam
in monte tuscino Et palacium titi & vaspasiani foris muros
ad calcatibus Et palacium asinarium vbi est quida equꝰ creuꝰ cum
insidente q dicit asinarium & no Tempe cui quo rebelles et
senatores urbem regebat qđ ai migry ferme magne vtute au
dax quedã rege potentissimi q vrbẽ obsidebat captatu hora tum
idem rex ad terrorem ne iussit ad locũ eductũ captũ decollauit
in urbem & soluta fuit obsidio urbis rome cuius ad nichi
lũ deducentibꝰ & hoc modo ad sanctũ & armigero vt petunt Et palacium
domitiani vsq; tyberi ad mictũ autem Et palacium calcadis vbi

assata ⁊ sancta laurencia) ſt palatiū omniuam ⁊m vbi eſt cām ſancti
laurencij ad caput ſt palatiū veneris apud ſcām gream ſt palatiū
necrome vbi mūt ⁊ dom⁹ petrome ſt palatiū katline vbi ⁊ cām
ſancti anthonij uxē q̄ ⁊ lon⁹ q̄ d² mſerim⁹ eo q̄ ex antiquo tpe erat
ibi vorago ex q̄ exalabat magna pmicie rōme mſcbat vbi martem ſcām
vt libaretur nuntius responſo deor⁹ armatꝰ ꝓcipit ſe et clauſa ⁊ tra
⁊ nuntius libera Palatia vō qui dicūt² terme anthomane tyberiane
neperiane maximane luciane dyoſcurine oliſpudis aſſyrie alexādrine
Capitoliū vō erat caput tocꝰ mūdi vbi conſules et ſenatores erant et
morabant² ad gubnand⁹ orbem tuū fuerūt erecta muris altis
et firmis vitro ⁊ auro vndiq; ꝛoptis vt eſſent ſperula obſtacula

In ſūmitate arcis capitolij fuit templū vnū in quo mſerim⁹
⁊ iulius ceſar ꝛrē ſub capitolio vbi erat ſimulachrū marmoreum
fuit templū Jouis ſt vbi ⁊ ſancta martina fuit templū fatale ſt
ad ſcām adrianū fuit templū refugij ſt ad ſcām ſeruū fuit templū quondā
ſt m ramapra fuit templū cerere ⁊ telluris ſt templū veſte vbi d² mſerim⁹
⁊ dauid ſubare ſt m cām ſcī thome fuit templū refugij ſt retro ſcām ro
mā fuit templū pacis ſt ſupra fuit templū romuli ſt vbi eſt ſcā maria
noua fuit templū quondā ⁊ picturis vbi cām ille fuit curtularia eo q̄ fuit
ſolis vbi fiebat ſermone ſimulachro q̄ ſtabat m ſūmitate rotūdi tecti m
capite corona aurea ſtellis ornata cuius manꝰ ⁊ caput fuit m latino
ſt ſeptſoliū q̄ fuit vbi ordinibꝰ reliquiarū ſubmixū Templū ſolis ⁊ luc
vbi ille eſt ſcā balbina m albiſtron vbi fuit muſaiorū rotūdū vbi fuit
nulla arte cemētū⁹ q̄ ro lon⁹ dicit⁹ ⁊ albiſtron q̄ ſemel aqueſcit ⁊ ſubduo poſitus
patet vbi poſt altare ſaluatoꝛ eſt ymago Jouis⁹ poſita Circa pſtū tēpl⁹
m q̄ fuit m⁹ mōte auctinū ⁊ mag⁹ palatiū duabꝰ portis vna ab
oriente et altera ab occidente claudebatur fuit mire pulchritudis et fuit
ita diſpoſitū q̄ nemo romanoꝝ offendebat alt⁹ alteꝝ in viſione ludi
qui ibi fiebat ibi erant duo equi enei deaurati m faſtigio artifex fuit
portaꝝ elevati vnꝰ ab oriente alter ab occidente q̄ ſua diſpoſitione videbāt²
pugnare equos ad curſū quos conſtātinꝰ ſecū in conſtātinopoli deportauit
ſt m crypino mōte q̄ eſt m⁹ ſcām mariā maiorē ⁊ lateranū vbi adhuc q̄dā
reliquie ⁊ ymagines apparēt fuit templū q̄ vocabat² tibaldi eo q̄ tri
bus deſt gētibus decreuit vbi mūt ⁊ ſcā maria maior⁹ ibi fuit te
mplū rubeū ſt ad ſcām mariā de fontana fuit templū lunē q̄ ſi
mulachrū lune locatū eſt in luliano ⁊ decepit eū ſt templū veneris fuit
apud ſcām petrū ad vincula ſt m mōte milio vbi mūt ⁊ menſi mpi
tor⁹ fuit templū Jouis ⁊ diane ſt uxē caballos marmoreos fuit templū
templū bachi ⁊ ſatiri vbi mūt erat ſimulachrū eor⁹ Caballi vō mar
morei q̄ re fuerūt ſti breuis tempꝰ ſpe tyberij imperatoꝛ⁹ ⁊ reſtāre
venerūt romā duo iuuenes ꝓ tympanillis ⁊ tibia q̄ penitꝰ mūdū vi
debant² quos rō imperator mirogaſti cur mūdi mirarēt videruntq; qua
oīa munda ⁊ apta ſunt nobis ⁊ q̄ oī mūdum ſteppnime ⁊ nō poſſidem⁹

q̄ dicēs m̄ secreto nobis aptū ⁊ ꝛ nōn. Qd̄ ñ impator m
ppiss ire fiat dicerū ꝓplent eis ꝓmissū qd̄ petuerāt tale me
morale relinquēdo ꝑ v̄ mīr d̄ sc̄a maria rotūda fiat templū
rbeles q̄ fiat mīr decor rō templi ꝯstructor hubes mſira v̄ post
Dominicū impator ꝑ ad ḡdelas fiat templū solis ꝑ v̄ sancti
sthephani rotūdū fiat templū lunæ ꝑ m elephāto fiat replū
sibille ⁊ templū rōme vbi mār ⁊ dom̄ filior petilcome vbi
erāt ⁊ mār iuliam vbi ⁊ erāt sancti mercolai ſbi erāt uenꝰ fiat
templū Iouis vbi fiat ꝓgulū aureū ꝑ ad sām angelū fiat
templū sēueriam ꝑ ad vellū aureū fiat templū mīnue ꝑ m
ponte iudeor fiat templū sāmm ꝑ ad sām sthephā ⁊ pisima
fiat templū qd̄ dicebat olimpicū sām totū de cristallo ⁊ auro
vbi erat astronomia cū omib̄ figuis reli qd̄ lep̄ sēs sebastianꝰ
cū nburno filio ꝯmasij destruxisse ꝑ ad sanctā mariā trans ti
beri fiat templū iuuenālid ⁊ fiat dom̄ minorū v̄ mebāt milites
q̄ ḡtis seruebāt senatui ꝑ sub rāmsa fiat templū ḡortsonis
ꝑ mſibi fiat templū Iouis ⁊ ꝯsulapij hꝰ ⁊ alia multa palatia m
patoꝝ ꝯsulū senatoꝝ ꝓtoꝝ ciuiū in vrbe romana fuerūt mire
pulchitudīs v nuro argento ere ebure ac pciosis lapidib̄ ac
marmoribus diuersorum colorū decorata

Q̄pdito mō ꝯstructoris vrbis ḡptū ad muros turres portas pa
latia ⁊ templa q̄b̄ vrbs roma crescit decorari vltiꝰ procedā
⁊ ad tos q̄ rpāt rexerūt ⁊ gubnauerūt vt sit q̄mens q̄uenit mō ad
pmissos ⁊ rpatores rpi post antecessores rectores Romulꝰ ⁊ rem
fuit pīm romanā vrbē ḡdiderūt sit ⁊ pīm i cade dnāti fuit Nam
ñ anos habent xvij q̄ gemelli erāt ḡgnatis latrombi ⁊ pastoribꝰ
fuerūt q̄uā cuniculū in mōte palatino p illā ⁊ p tyrrenū de ocs
abas subiugauerūt ibiq̄ ꝯstructas ⁊ āno tertio ab vrbe ḡdita
rem) ortus ⁊ nostro pastorali a fabio duce romli ñ tenebāt fres
de augurio vlturū qd̄ vtq̄ viderāt sīa sicut dt tity limq̄ ñ fres
gemelli erāt ⁊ eusd̄ etatis q̄b̄ ioue vrbē ḡdita tp̄ senior regeret
ḡdiuerūt vt p auguriū detūrēt Cūq̄ ꝑ hō i mōte cuelmium
vtiq̄ ñ suis ascendiss̄ porū remo dnū apparuisse vij vlturēs
Romlo aut ñ d̄ mīs sc̄ ascendisset vtiq̄ se fabio auguriū hre assēbat
Remq̄ vō ꝑ hor q̄ p̄mq̄ vidit Romlq̄ vō q̄ nūo ciuiū sup̄abat se pre
valuisse ⁊ sic m sedrōne vsis remq̄ m turbi omdit Vlturior th opi
mo ⁊ remū q̄ nouos muros q̄ta statutū trisiluerat mēr frēm q̄or
nio aut sic ñ romlq̄ fabio regnarēt elegit ⁊ sēres p q̄bo q̄b̄ sena
tores appellauit mille enī pugnatores elegit q̄b̄ a milendno nūo
milites appellauit Cumq̄ ꝑ plēs eq̄ vectes no hrent p fraude rapue
rant filias sabinor ⁊ ꝑ hor post bellū magnū victoria a romā
hostia sabinū ñ rōme pace fecerūt post hō romlq̄ ñ apud paludem
capnā tempestate magna orta ⁊ ꝯtra nubibꝰ nimbisq̄ mbr muscq̄
apparuit ⁊ nocte quirim mīduos ḡsernit ⁊ ꝓ Post romlū senec
pōn rem publicā rexerūt p anū ⁊ dmidiū qd̄ regnū appellatū ⁊
mīs tpr ꝓ Post romlū regnauit numa pōpiliꝰ anos xliij tpe cuius

m iudea hic p̄mꝰ stipendia ordinauit Januariꝰ ⁊ Februariꝰ ānō addidit
⁊ tūc sibilla cūctis claruit Post hūc regnauit tullig hostilig tpe miraſ
se m iudea hꝫ p̄mꝰ ꝑpā ⁊ vsq; q̄ post longā pace bella reparauit tulli
nos regentes q̄ a roma distabant p̄ p̄ūm miliarium ⁊ fidenatos q̄ p
ui distabat tīb̄ris uerit Tandē postq̄ regnauit p xxxij ānos tu
tō domo sua fulmine tacta Hꝫ alia sibilla q̄ a primo samia dicta ⁊ tūc
claruit hic tpe bisantio a rege sptanoꝝ oriūda ⁊ q̄ post astūtimo pol
dicta ⁊ Post hūc q̄rtq; rōnoꝝ rex ancus regnauit tpe iosie m iudea
hic sup̄ mare xv miliariis ab urbe hostiā tenuit edidit regnauit rōmꝫ
xxiij annis p̄mus ponte tīb̄ri nō monte ianiculū ⁊ nauticā fecit
Post hūc q̄rtꝰ rōnoꝝ rex p̄sca tarq̄nius regnauit xxxviij tpe ioachim
regis m iudea hic artū ad ludos rome edificauit muros ⁊ cloacas q̄
aquā ⁊ luti urbis deferret m tybert̄ astruxit Capitoliū fabricē cepit
⁊ dicit ⁊ capitolia q̄ tū fundamenta fodiūtur multū fiunt capitis signū fuit
post hūc regnauit seruiꝰ tullig secti rex rōnoꝝ tpe zedechie regis iude
hic fossas circa muros rōnos duxit hic ordinauit p̄mꝰ ut census tolleret
de quo ei⁹ hō ignominabat Tandē occisꝰ ⁊ a tarquinio superbo hō tpe finis
accepit iudeoꝝ p nabugodonosoꝝ regis caldeoꝝ tpe zedechie regis iude
Post hūc regnauit tarquiniꝰ superbꝰ xxv rōnoꝝ septimꝰ m diebꝰ cui
xxxv ānis ⁊ p̄mꝰ extraneus regnauit ois q̄m tormentoꝝ ratione ceteꝝ
tormenta matres appellat ⁊ hymoi hic q̄ tarquiniꝰ filiū suū qui lucretiā
in nobilem femiā genere ⁊ vnicā uxorē duxerat a regno ⁊ expulsꝰ q̄ lucretia
post grauissimā de uxoricidio marito patre ⁊ affinib̄ suis suū
sepulcrū occidit q̄ uxoricidij dolorem Tarquiniꝰ de rō expulsꝰ ad porse
nā regē clusinū confugit q̄ rex ꝑ nūcios tuscoꝝ ⁊ aliox q̄rta roma
veniens usq; ad ianiculū tyberis ripā magnū timorē rōmis iniuit
si pace facta ꝑ rōmis obsidē accepit Post tarquiniū superbū cessauerūt
reges m urbe regnare q̄ regnauerūt p ānos cc ⁊ xl ⁊ ordinauerūt rō
rem publicā regendā p consules ⁊ statuerūt vt duo consules p ānū omi reg
erent q̄dō p ānū quid debebāt esse ire ex p̄cepto tpis de dono ⁊ superbia
cohercere Quo aut cohibebant vt nullꝰ altiꝰ m fines rei pub̄ si excederet
restringeret Et tūc roma vix adhuc usq; ad xv lapidē imperiū tenebat
miliaria n tūc lapidibꝰ distinguebāt sicut ⁊ mō alicubi fiunt agroꝝ
p lapides distinguit Fecerunt q̄ tūc consules lucius ⁊ brutus hymnis tpib̄ primi
thoma rome obiit ⁊ anaxagoras ⁊ socrates venenū i cicutē biberunt

Anno post urbē edificatā cc xlviij primꝰ brutus apud rōnos consul fuit
cū tpe sabinis ingens motus et apparatus roma extendere tunc q̄d
deinceps creat q̄ consules potestā parit hymnis tpib̄ finit ⁊ in roma dissensio
plebis a senatu eo tpe cretus rex ꝑsenna bibulomā magnā ⁊ destruxit
sicut in principio ⁊ cetera

Anno xlvj postq̄ reges rōnoꝝ regnare desierunt ⁊ bnm consules fuerunt
sunt pl̄s rōna agrebat de oppressione consulū ⁊ senatꝰ ⁊ eo fuerunt
tribuni q̄ erant p̄ consulibꝰ sicut iudices ⁊ defensores plebi Tricesimo
anno ab urbe edita tpe consulū legis ruthemenses rome delate fuere ⁊ ta
bulis q̄bꝰ duodecim addite sunt a romanis vt dicit tullius limq

Anno ccc tricesimo primo restituerunt regnū consules in urbe ⁊ anno ccc xc
⁊ vj regentes viri sunt a rōmis tpe ultimi regis Eodē tempoꝝ
senones galli duce brenno pugnauerunt cū romanis apud albā fluuiū
victi fuere rōm ⁊ capta ⁊ cremata p̄ capitolio q̄ anas podidisset si pugnū
anser rōnos ex lasciuia dormientes clamore validō n excitasset

Anno mr vr ab vrbe condita lxxv consulū tribunos a rōmā ordinati sunt
Tunc vrbis ꝛ pomeria a rōmā 2 vij ciuitates q̄ sub pote illoꝝ
erant reducte sunt rōmā hyeme tpibꝰ multa pestilencia 2 mortalitate
afflicta ꝛ roma mt q̄ in media vrbe apta ꝛ tūa 2 subito quasi mfer
nū apparuit 2 de crudelitate ferocie omnes milites hories de quo
mmq de gallis romanū quenda nobilem ad singulare fixum pug
ualli victor existens romano torquē aureū de collo ei
si 2 misit in collo suo 2 ceptū ille romano 2 omēs de suo gnē torq̄n
dī sunt Dicta idem tpe alexander filiꝰ philippi rex macedum
ex olimpiade nasci sui acta mirabilia 2 strenua spalem libruꝫ rq
rit Eo tpe appius claudiꝰ edil rōmā rome viā appiā straut ar
mum 2 bisanciū in sapmie edite sunt a rōmā Anno ab vrbe
edita mr xxxvj alexander pr philippo successit in regnū 2 nō pma
totū orientem subiugasse sperans se omnem possidē nō p xxij a
nos regnasse veneno mrit Dicta ide tpe nō rōm potentes esse
repissent a sapmie qui medij erāt mt campaniā 2 apuliā auxi
tas ex portibꝰ maxime 2 ex multis alijs vtilitatibꝰ ditassent nec
nō pene mpiū vrbe capuā tūc eque equalis in magnitudine ro
me vel cartagini Et gēmo ipō sapmie a rōme victi post victo
ria effecti fiant de rōme vltimo fuerūt sic a rōmā pstrati ꝙ
reliq̄ mlibꝰ omisse 2 rege ipōꝝ nō multitudine capto ciuitate euer
terūt Nullo enī hostis crudelior rōme q̄ sapmie
Anno ab vrbe edita mr xl tarentini romanis se opponere 2 nulli
os cū honestantes vt romanis resistē possent plinioꝝ sūmo
rum pfidio fidā pyrrū regem greciē ob magnitudinē virtutis de
tissimarmē ptibꝰ vocauerūt Qui nō leue mlibꝰ peditū equitū vi
ginti mlibꝰ 2 nō xx elephantibꝰ vsq̄ ad illud tempꝰ inusitis rōmis ve
nientē i italiā 2 tūc durissimo bello nō rōme victa miserabile
ad pces suas redit Tunc tarentini qui rōmanos fidē meruit nō ma
gnesibꝰ 2 ex hoc prima bella inchoata fuerūt Cartago eni fuit
ciuitas magna 2 capt affrice urbiū roma terre rōme edita fuit ꝙ
2 rōme ab vrbe edita mr terrēs Hannibal semor nō inuabile mul
titudie hoīm 2 xxx elephantibꝰ nauigio in sicilia aduectꝰ ꝙ a rōmā
gnes 2 ciues exulibꝰ ibidem victis 2 amissa fere naue in q̄ vehebat
amissis heribꝰ 2 nauibꝰ aufugit Almiq̄ regulo exul rōmanoꝝ nō tanta
gnem nō exercitu applicuisse 2 tbus regibꝰ inuabili multitudine deuic
tis 2 terrēs ciuitatibꝰ rōme pfectū subiectis nō venisse ad flumē q̄
d bagradā ibi serpente inflatū r xx pedū q̄ plēs nā hostes de
suis deuorantē occidit 2 eiꝰ corpꝰ rōmā misit Unde curtagene
ses dī nō regulo amico pace fieri voluisse 2 ille renuisse aduectis sibi
affricanis regulū bello aggrediūt 2 pricto exercitu rōmoꝝ regulo capt
2 in cartaginem cathenatū retinēdū Simulq̄ vō 2 filius exulis rō
moꝝ quidā dolorosā regulo captiuate exercitū nō ex nauibꝰ mittūt i affri
cam ubi nō tandem nauibꝰ cartaginēses dī occisset viri fugerūt

Anno ab vrbe ḡdita .d. viij. repentina ſubmiſio ḡtigit vrbē Eiuſd' ve
luciano mutulio nulo mallio ḡſulibo tybis mſolutis nuncq; imbbq; mact
entudie redūdas oīa rome edita i plano poſita dicit Eodē tpe
nouū ſtellā hiemi ḡmaq; valentem ḡſulū rōnes tranſerūt aduſq; quoq;
varia ſorte bellatū ⁊ in liguria ⁊ vtq; ſuit a rōme Gallī qđ vt ſcbt oro
ſiq; ſunt ad̄ ferocie corpa fortiora alijs hoibo hūtes ſ̄t h' ẏbaud ⁊ q̄
ſicut p̄mo ictu vīq; cor̄ fortior eſt alijs hoibo ſīa poſtea vīq; cor ma
ior ⁊ q̄ mulierum
Anno ab vrbe ḡdita .d. xxx hānibal penor ſuos aſſeuerauerū ſpatos
ſagūtū florentā hyſpaniā cuncte ad multa rōnor obſidione et
fame cruciatā rapta deleuit nec legatos rōnor ad ſe miſſos vidē Vo
lut ⁊ tpe publij ſcipionis ſempq; ḡſulū ni ḡtra rōnos Verſa ytalia
paſſibꝰ forte ꝑ arrupes pyrenee montis traſgreſſa ſid multo labore
bello ad plana ytalie pducit fluctq; cētū eq; r milia pedītū ⁊ xx
milia cētū riu offert ſcipio ḡſul ñā ripā rhodani ⁊ i aſpectu hānibal ḡfecto
volneratuerūt ⁊ ſuccubuit ibi pene oēs cētū eq; rōnq; ſempq; ḡſul ḡgnito
ſcipionis ſpu; raſu acrius ruūt cētū rōnq; ſempq; ḡſul ḡgnito
dmiſſo cētu vix ſolq; euaſit hānibal nāt ſū vīq; ruſticū ꝓdict ꝓ meſe
vere m appēnīs montib; tanta niv rendit vt ꝑ frigore eme elephā
tes ⁊ iumēta milia tumtū ſtices trī hānibal flāmineū ḡſulē ſolū i ruſtice
remāſiſſe feſtīauit vt rigo impiū obtuerēt ḡſulē quē flāmineū cerere
arte hānibalis īuentā rōdatū ⁊ ſtā q; xx milia rōnor rendērūt ⁊ vi am
liā rapta fuerūt Anno ab vrbe ḡdita .d. ely⁹ lucio emilio ꝓuda publio
mirentino nauio ḡſulibꝰ qđ hānibalem miſſi i ſiciliſſime apud cannas apu
he victi pugnauerūt Nā in ea pugna vltra milia rōnorū interfecta ſunt
In illo bello punico rōm ſic ad extrema deducti fuerūt ꝓpt in illo bello ḡſul
emilio paulo ḡſulē ⁊ ꝓtorij viri xx miſſi ſunt Senatores ut capti ſunt ꝑ
emſi xx nobiles viri cc viri peſtū militū vel m equitū Varro ḡſul ni l
militibꝰ venetiā fugit Nec dubiū illū dē romane ſtutq; vltimū fuiſſe
ſi hānibal poſt victoriā mox ad vrbē accediſſ hānibal vō in teſtimoniū
tante victorie tres modios annorū anulor auriſq; mittiſſime miſit ipſe ex nu
bꝰ nobiliū interfector extinctā ſicut dr eroſiq; ⁊ in tantū ni deſperauerūt rōm
p fugē ab vrbe volebāt ni ſcipio aſſirmans tūc tribunos militū ſtrictis gladio
ꝑos cohercuiſſ Tūc rōm de publico pro ſeruis emptos milites
ſeruis arma dijs ḡſecrata de templis acceperūt ymmo ḡ dictator
antiquū frm tpe romli recolens ꝙ ſupplemēto cētū latronēs hoīdes ⁊
cruſtigꝰ ſceleris obnoxij cepit i pugnare ꝓmiſſa multis mānpauit ſpē
mūs ad vi ni virorum tūc fuit
Anno ab vrbe ḡdita .d. xlvij hānibal de ripa ma mouēs exercitum
ſibꝰ militibꝰ ab vrbe deſcendit rōm tota cuncta ni ſenatoibꝰ
ꝓplo ḡ ſtupore ⁊ metu pruſſi velut amentes fr fore ḡſ ad ḡnuſtula or
currerūt m muris ſedē repomendo ꝓpe ꝓpte de muris pugnare
volebāt hānibal vō ni ſuo cētu vſq; ad portā colinā accessit ſ fil
uo ḡſul ni rōms aduſq; rpm tunc diuert ac vbi vſq; debuiſſent
pluuia ni grandie miram tanta ſe effudit vt turbata agmina vix ad
caſtra poſſent redire Deni ni ſexcentos rediſſet ⁊ illi nocte ſtrato
ad pugnā diſpoſuiſſ tanta violentior venit tempeſtas appellens ci
ui ad tentoria ḡſugē ⁊ ſic hānibal adiutrix ḡ ad ſubuertend' vrbē

non obstant fortitudo ꝫ diuina missario ab vrbe recessit Et scipio assumpto
xxvij annos natus ihis trisiut in hispaniā ⁊ missis p̄o impetu nouam ma
tagnē cepit vbi thesaurū auri ⁊ argenti pro futuis stipendiis ultum
uent vbi etiā magonē fratrē hānibalis cepit ⁊ romanis misit Scipio
post victorias hispanie trisiut in affricā ⁊ sta pugna cū duce peneni
el ⁊ de adustarijs scipio emdit ⁊ cū oia depopulatu est cartagnēses
mandauerūt hānibali ut pro sumptu exu ⁊redeat in affricā q̄ fidē
relict ytaliā ⁊ omē militē utilitē q̄ ipm̄ seq̄ nolebāt ⁊ affricā ascendit
⁊ in cartagnē redieng cū de pace cū scipione mutuo se videndo trāsiit
⁊ nō aduenisse ostii in fidē post durū bellū cartagnēses munitum
⁊ hānibal cū ḡtuor equitibus vix ausugit ⁊ scipio victor fidē cartagi
nensem est ingressus Anno ab vrbe ḡdita d xvj bellū punicū
sidm̄ simtū ꝫ qd̄ gestū ꝫ annis vij cui macedonicū bellū gtinuo sucessit
qz qrtū flāmineū ostil fortuit post multa bella macedones qbus vix fuit
pacem philippo dedit ꝺom̄ raptui q̄ sub hānibale p̄ grecia vehebāt
fuerūt inpitibus risis ob detestim̄ simulatum curru triumphātis seruiū ſt
Et post rex āthiochꝰ rōnē gdd bellū pat de asia p̄ mare ⁊ europā
trisiens hānibal in affrica secreto venenū se adiuuit Et āthiochꝰ a
romano scipione ⁊ mayno anno ostilio deuicto ⁊ hānibale q̄ āthio
chꝰ nauibꝰ petiit a scipione affricano superato ⁊ in fugā uerso
ptibꝰ bella breuiatis causa ptrisco Anno ab vrbe ḡdita d c vj°
luco scipione ⁊ mayno manlio ostilibꝰ terciū bellū punicū excitū
est Cui ḡtus senatꝰ cartaginem delēdā decreuisse ꝓsecti in affricā
ostiles ⁊ scipio aufricanꝰ tuc tribunꝰ cartaginensibꝰ cuncta p̄cepe
runt eis ut oia arma nauesq̄ traderent qd̄ ⁊ fecerūt ⁊ cartaginenses
postq̄ missi sunt inde ad c milia passuū ammota redē doloꝛ inclemēti
dum magus elegerūt pugnando mori q̄ redē ⁊ eligentes duos
ostrubales in duces cū arma ferre non ḥrent ex auro ⁊ argento ferra
in optata ad arma faciendi supplecerūt Cartagine cū sita ꝫ fuisse
ḥugmoꝝ xxx milibꝰ passuū muro vallata tota pene mari circūdat
absq̄ faucibꝰ que tm̄ milibꝰ passuū occupabāt ⁊ qd̄ loꝛ murum
uꝰ q̄ diebat xxxiij pedū latū ḥns saxo q̄drato in altitudē cubitoꝝ xl a nouem
uꝰ q̄ diebat xxxiij pedū latū ḥns saxo q̄drato in altitudē cubitoꝝ xl a nouem
Cuiusq̄ cartagie a scipione ⁊ ostilibꝰ capta fuisse vero milia mulierū
⁊ xxx milia virorū ne clade ostiment in seruitutem se tradiderūt alij
vero voluntarie se pecq̄ i ignē iactabāt q̄ rōnis seruire vellent ꝺpa
uit cū ciuitas gtinuis xvij diebꝰ arsit miserūq̄ spectaculū terrentibus
pbuit ruinis ꝫ nū cartagie oī mirabile lapidi i puluerē redacto sep
tingentesimo p̄o anno a fundatōe sua ⁊ sic bellū punicū terciū finitū
est in q̄rto anno q̄ totū bellū p xx annos duraut
Anno ab vrbe ḡdita d c vj hor ꝫ eodē anno q̄ cartagie delecta est
achaico rorinthio lēnio lucio ostilibꝰ rorinthꝰ toto orbe famosa opulen
tissima raptu deuastata est ⁊ tota achaia subiugata a romanis
Hanc p̄ multitudinem statuaꝝ ⁊ voluptuaꝝ simulachꝝ auri ⁊ argenti
ex rorinthio igne fusorio cū oia metalla ofluerūt i vnū ḡfectꝰ metallū
ex rorinthio d̄r ex illo fusi vel vasa ex illo fusa vsq̄ hodie longe late
q̄ vasa rorinthia dicūt Circa id̄ tp̄r sub suno ⁊ fluuio ostilibꝰ rome

pompeij cui primi gloriā victor primo centum post pompeij ab
silla obsessi 2 captā ea de marsis vix nī ipsa ipsarū omnī
bo tpe bellū civile fuit ḡle mūdi rome ad centum hā senatori
bus 2 equitibus aquis ī silla 2 aquis ī sillā fuit occisa ita q; qui
q; civiliū dirit cū qbz tandē bellū situri sumq; bello armatos
i pace ferunes omniumq; ad hoc vbi silla primo in fāmā tabulas
proscriptionis statuit proscripto lege ut homi fiat Ex proscripto dom
hominū nr quos ḡtuor consules ceruit 2 sic rōm aut proscribebant 2
aut mgulabant hoc bellū civile p x annos gestū plusq; c l ut
rōnes cessasset 2 mortuo silla finē habuit q pompeij vo consil cō
tra ce magna pte subiugauit 2 nī ex regibz affuit
Anno ab vrbe codita dc lxxxvij gaio cesare 2 lucio bibulo consulibz
iulio cesari tres provincie nī legiones viij ī epiquemū date sunt
gallia trisalpina 2 cisalpina 2 similiq; gallia comata postea se
natus adiecit hāc historiā huc domq; plenissime narrat Bellū vo
cū germanis pcruo bello altrabunt 2 qd rong fluuiū rhēnū dicit
Cesar primo gallos omnes p bellū pstrare supat ac treuiros nāte
vastat demū suo ponte supra rhenū in germaniā trāsit post victoria
gallos cesar romā reuertit si consilio pompeij sicut dicebat nō sustinē
a rōne negotia q; silla exercitu penuā fraude suis civibz eripuit
inde veniens ardennā ad legiones mox trāsiens alpes in aquitaniā 2 in
in hyspaniā pompeij q; ipm 2 ipe q; pompeiū bellū par Pompeius
in suo exercitu legiones cohortes habuit cesar ī legiones cohortes disposuit
Tandē post multā pugnā mr se 2 rōnes cesar in fugā pompeij fugit
2 pompeius in asiam trāsit inde p thraciā in egyptū fugit vbi p rebus
egypti ob gratiam julij cesaris victoris omnia est Cesar vo pompeiū
persequēs alexandriā venit p lato q; ad se 2 viso capite 2 anulo pompeij
fleuit postea cesar redeūs drātor 2 consul creatq; in hyspaniā q;
pompeianos pressit qbz expugnatis redijt romā vbi nī p triennium
2 vj menses principatū tenuisset omnia 2 dolo bruti 2 cassij fuerat oppe
impatū ab romlo sub regibz annis cc lxvij post sub consulibz cccc xcix
annis mr 2 vlij usq; ad regnū julij cesaris Obijt autē cesar lxv
etatis xxvij q; eius p rostris obnitū Z Etatū populi in foro
plurā voluptuam matrimoniū r re gpe pedū supā quā cumulatū
2 q 2 ulnā dicā Z fuit Centesimo autē die ai morte eq fidmen
tendit uē statuā eq in choro 2 de noīe eq subscripto r hāc inscri
lem attulit Morte precedente die obitū fenestre thalamū eq nī
tanto spiritu ingte fuit vt ceteris a spiritu cesar structurā domū
estimarent Eodem die nī ad capitoliū unt date sunt ei lāe indices
mortis imminentis qbz si legisset de morte caussa Ex nī mortuo
effecturus fuerit in manu eq adhuc clause Tur hos cruen
tatus semel stimulāt lonuq; Z nec me cruciatus i breu pluo
defuerint bonis qb firmiora Anno ab vrbe codita dc xl julio ce
sare mortuo octauiano nepos cesaris adulescens romā venit ut inuictus fuit cumulus bell cēnt

Nam vt buc gruda bella cuiba quiqz gessit mutinen philippen pu
nic siculu actien e quibz pmu 2 nouissimu adisti marti 2 atomu
gtu aduersa serui popeu Et ano ab vrbe odita dcc xlvi regnt cu
gusty ab oriente victor ad vrbe redies tric pmu a rome co q re
publi tenet augusty dnis Et q nome postis sumssoribz sum
apte declat impij q grece dn monarchia . Octauiang fte augusty
hyspania bello psonaliter aggredit 2 alias trie 2 pincias p duces
duces 2 legatos expugnat Illis tpibz pannoia vbi mo sunt vngri
a p tybium pugnu crudelissia delent rede 2 gtimo gmaniam
q a pannoia vsq ad tenu fluiu extendit sicut orosi 2 solinu qui
dicit p maiores fluiu germanie sunt albia q fluit de bocmia et
grucilli 2 odora qui nascit in montana Wenedia q nascit 2 poloma
2 fluit p ipsam in ocianu q a germania sicut d extendit vsq ad re
Cui gmania octauiang p tybiu cu duodeci legionibz milicu aggr
ty est bellas p tricennu qd bellu adeo fuit maximu 2 formidolosum
rome q sicut dicit suetonius pter punicu bellu fuit carthaginen mul
ta maia 2 periculosia fuit rome na tres legiones romanoz ibi delete st
Superi dm est au de vno regime vrbis tm s tpali sequemur
agendu 2 de duplici regimine vrbis s de spirituali qd fuit per
pontifices 2 tpali qd fuit p impatores Et postmodu qdc regime incepit
pale vo regime incepit ab octauiano q fuit pmus tpator 2 augusty
Anno ab vrbe odita dcc lij regnt augusty ab oriente 2 occidente
re apositus cu ipm p deo romi role vellent phibuit nr dn appellari
vrbis 2 toti orbis pontificale 2 impiale pontificale regimen rome
impiale p octauianu hy sunt duo gladij videlicet spuale 2 male
gladij hic xpc vidit sanis est ly sunt duo luiaria magna q po
suit deus in firmamento celi i vniuersali ecia q sut pontificalis
luna sic spualis potas 2 maior 2 tpalis minor pp qd ego de vtr
dignitate scribere volens p de pontificali ego tm de luiari maiori
qd post dicbz in spualibz in pma pagina post de impiali tamen de
luiari minori qd post noctibz i tpalibz in sequen pagina Et qua
in sumo pontifice xpc in triumphali ecia tres recumbne legendi
obsequiu ad exemplar illi imitando ecia in vnanos ipid tria
gna turdmaliu obsequeriu ipis sunt mstituta De ipis quoz qt st
2 q sunt in principio est hic pmittendu cuius q ipoz primordial
est quinquagnta vna q in tia distinguit gna qz quida ipoz sut assi
dentes dno pp vt epi quida assistere vt et pbri quida ministrare vt
diaconi Epi quoq in solepnitatibz sut dni pp accedentes non ipi sol
me alios turdmalos ruthedane vnit pbroz vo turdmaliu quilibet

suam septimanam seruus m missis 2 horis assistit dño pp̃e Diaconꝰ
vō cardinales ministrat ministerijs pp̃i cm̃ pp̃m mouet 2 cm̃ ĩm altare
deseruiũt Cui cũ epi septẽ sedm̃ p̃missam ostitutionẽ videlicz hostien
qui pr̃ pp̃e ꝙsecrationẽ dignior ẽ abijs 2 palio vnit Epc̃ portuen
Epc̃ albanen Epc̃ Sabinen Epc̃ penestrin Epc̃ sc̃e rufine Epc̃
tusculan 2 ist̃ epi tãg̃ vnitj dñi pp̃e in diebꝫ dñicis 2 festiuis
2 p̃cipuis solemnitatibꝫ in altare sc̃i saluatoris lateranen cm̃e debẽt
seruire p̃bẽ cardinales sunt nuo xxviij p nũz septentrionẽ respicies
quor p̃archalibꝫ ecc̃lijs sũt intitulati ad celebrandũ ist̃ vij intitu
lati ad cm̃z sancti petri videlicz Cardinalis sc̃e cruc̃is in ierusalẽ
ꝙgom Sc̃e anastasie Sc̃e marie trastiberim Sc̃i laurencij i damaso
Sc̃i marci sc̃i martini in monte ist̃ sunt vij abij Sc̃i pauli q
dñt in altare seruire videlicz Cardinalis sc̃e Sabine Sc̃e p̃xedis sc̃e
balbine Sc̃or nerei 2 achillei sc̃i sixti sc̃i marcelli sc̃e susanne ist̃
sũt vij p̃bẽ cardinales viz Sc̃e p̃xedis sc̃i laurencij in lucina sc̃e
crucis in ierlm Sc̃i stephi in celio monte Sc̃or iohis 2 pauli Sc̃or
quor cõnator ist̃ sunt p̃bẽ sc̃e marie maioris Cardinal sc̃or apo
stolor Sc̃i grisogoni sc̃i eusebij sc̃i pet̃ ad vincla Sc̃e potentiane Sc̃i
vitalis Sc̃or gorgonij 2 pet̃ Sancti clementis Diaconi vō Cardi
nalis ad ministriũ dñi pp̃e deputati xvij videlicz sc̃e marie in domnica 2 ille
archidiaconus alior in curia palacij Sc̃e lucie i curia palacij Sc̃e
lucie in septisolio Sc̃e marie noue Sc̃e cosme 2 damiani palacij
Sc̃e marie in scola greca Sc̃e marie in portica sc̃i michaelis i ratis
Sc̃i angeli sc̃i eustachij sc̃e marie in aquario Sc̃e marie i via lata
Sc̃e agathe Sc̃e lucie in capud sambuce Sc̃i adriani palacij Sc̃i
quirici Ostensꝰ q̃ sint cardinales q̃ hꝰ 2 q̃ fuit q̃ epi p̃bi
2 diaconi sues cm̃is deputati 2 ad quid sint q̃ dñi pp̃e 2 ad mꝰ
p̃archalis cm̃z ministrium consequi p̃cedendi 2 ad pontifices
quibꝫ deseruiunt incipiendo a p̃mo pontifice ihu xpo

Innocencius quidã natiõe burgundꝰ anno dñi mꝰ cꝰ lxxvijꝰ sedit m
sibi v hyt a puerta sua in ordine suũ p̃decessor cẽsis doctor i
sacra scriptura extitit cenomanꝰ Demũ i archiepm lugudunesem 2 p
in epm tusculanẽ tandẽ i sũmũ pontificẽ assũpt hyt biz mira fuit ꝙ
suus mortẽ precurrit mi nobile scribit agostinꝰ z rome 2 i cm̃i lateranis sepult

Adrianꝰ vt̃ natiõe ianuensis anno dñi mꝰ cꝰ lxxvjꝰ sedit mense vno
diebꝫ nouẽ rome electꝰ 2 i palacio lateranensi 2 vnctꝰ hyt mortuꝰ
ac sepultꝰ z ist̃ adrianꝰ fuit nepos innocencij q̃rti Et ab isto i cardinalẽ
sc̃i adriani p̃motꝰ a dño clemẽte q̃rto legatꝰ i anglia p̃ guerra que
mr̃ regis 2 baronũ exorta fuerat sedandã missꝰ fuit hyt pp̃ frus
stratꝰ ostitutionẽ qua pp̃ gregorius decimꝰ in cõsilio lugudunesi de reste
rone pp̃ electionis sum pontifices edixerat reuocauit et alias ordinauit
Ex morte p̃decessoris ostitutionẽ sc̃i suspectã reiecit

Johannes xxj natiõe hispanꝰ anno dñi mꝰ cꝰ lxxvijꝰ sedit mensibꝫ viij de
uno hyt pontifex Johis petri andree i ducis scribe fuit nosci p̃mo

tusculensis epr tandē rōm pontifex effic. Cui sanctꝫ flore z ponti
ficale dignitatē mor. q̄a solicitate defor. but adeo vt mali mdustū p̄ p̄
tare videt. qn hor tm quaplimū laudabil fuit. qp se tā p̄cipuis. qp di
uitibꝫ gmunē celebres mlīos exercere studuit. hrāt. completerētur fo
uit z m bnfitijs ecclīastic. qmouit. Et nā sibi vite spaciū tanos
plīmos celebrādi credet z hō erā rōm alijs assereē. Rubro sū ramēta
noua qua p se vicebij ītra palaciū ostruēat. solū reparauit z mlīa lignia
z lapides rollusq; seculo die p̄ cessit. ecclīastic. obꝫ sacrmēt. p̄cepto
exhonauit. Et ibidē in ecclīa sancti laurētij sepultꝫ exīstit.

Nycolaꝫ ītꝫ nacione rōm de domo z gñatōe ursinoꝝ. electus fuit
in papā in viterbio z rōnatus. Anno dñi. M°. CC°. LXX°. sedit ānis
ij mensibꝫ viij z sedes vacauit p menses sex. hic p̄us vocabat gay
tanꝫ z diaconꝫ cardinalis sc̄i nycholai in carcere tulliano. Hꝫ tpe
videlicꝫ ano dñi. M°. CC°. LXXX°. karolꝫ princeps filiꝫ karoli regis
sicilie romā ingressꝰ accedēs ad ciuitatē aquensē in p̄cessione ad gre
dū corpꝰ bē marie magdalē apt̄ p̄cessū tumulū fundē fecit
corpꝰ bē marie magdalē. no q̄dē in tumulo alabastro. In q° p̄mū
q̄dē fuit. sed i tumulo marmoreo ex quo exiuit mira odoris fra
grancia. ostēptibꝫ p̄cessū. signis z miraculis z iuē corpꝰ tale sup
tura z mundicia. Anno natiuitat. dñi. M°. CC°. LXX°. vij°. die mensis de
cembris in nocte sc̄tissime regnātē odomo pyssano rege saracenoꝝ tpe
infestationis saracenoꝝ trāslatū fuit corpꝰ hō. russie ac venerande
bē m. magdalē de sepulchro suo alabastro i hō. marmoreo. timore ip
sius p̄sidis Et q. sēm est hō. amato corpe sedomj ten natꝰ z a rege il
luātꝫ leuato p̄cessū corpe magdalē. deus tex ipm honorifice in
thesm argētea recondidit Et sup ipm ecclīaz ordinē p̄dicatoꝝ edi
ficauit. Nycholaꝫ papa p̄dc̄s i castro sutrano existens subito fuit
z apopletic. z sine loqla mortē ī cetera assūpt. nome bē marie
virginis cui ip̄e deuotionis opleriome bona z tpalia mo[illegible] vouendi
que hēbat dum viuē mito recedēt. eodē ano mr. ecclīas sc̄i mi
chis fr. albini de ordē p̄dicatoꝝ tutorē de silicea cerūdꝫ magnꝫ
phs m rotuctu solomensi m ramēa sua m cathedra residēs rom
positis sibi z oībus obedientiā in dño

Martinꝫ ītꝫ electꝰ z viterbij in papā. Anno dñi. M°. CC°. LXX°. vij°.
Hꝫ. M°. CC°. LXXX°. hic p̄us vocabat simon cretꝫ tituli sc̄e cecilie p̄br
cardinalis Et multū ānis fuit in ffinia legatꝰ hꝫ tpe pauca legit
ur dignia. Quarto ano ppt̄ sui obiit. i p̄cessu. xpima die martij
fuit. a q̄busda p̄ morte mirabilis habitus.

Honorꝫ ītꝫ nacione romanꝫ q̄ p̄us dicꝰ z Jacobꝰ de sabello
diaconꝫ cardinalis electꝰ fuit in papā i p̄cessu. Hꝫ. die p̄ de
cessu martini p̄dc̄i p̄decessoris sui. Cui simili rome vemēs q̄stio
z rōnatꝰ z rome. Anno dñi. M°. CC°. LXXX°. Et sedit ānis duobus
tpe isto p̄dc̄s fr̄es numeros mātellos varratos seu vairatos ex
albo z nigro seu griseo quos antea portauerūt mutauerūt
in cappis albis hoc honore p̄dc̄s obiit rome. Et tota dñi. z fuit.

fuit sepultus in die pasce anno mcclxxxv

Nicolaus natione lombardus clericus in papatu anno dni mo cclxxx
iiio. hic per verba fratris hieronimi de ordine fratrum minorum qui fuerat mi
nister generalis et cum prior ordinis sui in domibus illis expulsis. Hoc tpe
hic fuerunt a saracenis duce cuntucuse episcopi ruppe vltramar
videlicet tholus ciuitas et abron latere et multa nulla episcopi i eis
a soldano mittit. Illis episcopis omnibus expulsis. Hoc tpe
videz anno lxxxiio orta discordia inter philippum regem francie et edwardum
regem anglie pro qua discordia secunda mittit duc cardinales legati sci mo
nici pacificauit. Obiit autem nycolaus pp. pater rome in pascua sed sepultus
fuit in ecclia sce marie maioris

Celestinus quinti natione de finibus laboris ppe fulmonem et guisardi hermita
multum iopinate electi in ppm anno dni mo cc. xcmo. post mo
dum vbi cardinales se instituerant de roma post mortem nycholai ppe qui romam
in apulia ciuitate sedit qui anno domini mo celestinus post obitum sci petri
de morrone cuius de ordine qui a plerisque dicti sci damiani sub regula sci
benedicti abbis. Qui fuit petrus qui hermita degebat in magna austeritate vite et
vite multos huius discipulos et inter illos ciuitatem primos quibus ipse petrus tp
pr huius dicti fuit tam mirada quam iopinata existit fuit quia cardinales
duobus annis et aplica sede vacante diuersis voluptatibus et vanis
non potuerant quemire tandem in huius finem petri de marrone ex femina
sanctitate et odore bonitatis apud se ipsis audiuerant tpe in lapide angulari
suos oculos dirigentes et in pulso in ipm put elegerunt quemcunque et ipse
quod elegentes impulso ascendit et ad ipsum fuit clausus dictus quod fuit
erat in primis apulie in suo hitaculo celeri dicti et obuiauerunt ei vsque
ad aquilam vbi quidam fuit frater ex cardinalibus nr. quos fuerunt de primis
suis tyri ho dei secularibus rebus minus exceptis exemplarem et ordi de
duxi fuit. Electus abiectus est in domo dei et hitatu sancti Vnd p. ab ipso
edita astruxit astruxit ut ipse vnus possit ipsum resignare. Hoc in quidam
cardinalium resistit omni et honori in neapoli ibidem deponens ppm resigna
se cruce ppli mdumentis ex mitre hiulatus et ibidem volutus
rimque postremus fit a nullis et pauperrimus vt credit mittendo
hic post actum suum fugere voluit et latere et redire ad hermitam sicut prius fit p
minos a bonifacio successore suo quibusdam in fugam redit et in custodia pon
et tenet me in feudali ciuitate postmodum forsan ab aquibus dni bonifacii e
multis p ipse hinc cupuit aute in custodia anno uno et quinque mensibus
et credi tum in vita fuit qui post mortem miraculis claruisse fuerunt qui
miracula eius ipsum et oblati demeti ppe quito et examinata vbi postmodum
p ipm demetii fuit apud aminone canonizati deinde sci petri et sub
hoc sci per confessoris sedis confessoris cathalogo annotati a nostro suo
de hoc modo anno xvio et festu dormitoris fuit xviio kl. Julii institutu
Imo dni mo cc. tricesimo

Bonifacius viii. qui natus fuit anagnia de magna nuntate fuit electus in ppm
in ciuitate neapoli anno dni mo cc. xcmo. post cessore suo
adhuc vacante et sedit annis viio. mensibus iv et diebus v. Hic
hic prius nouitatis habitu gessit fuit post cardinalis titulo sci
martini in montibus et mcepit quidem singulari via sibi potenti et
plem magnificentia ciuitate hic primo suo anno statuit festa aplorum
et alios doctores celebrari et confessi duplicibus fieri et continuari
in illa decretali. Sexto de in primo libro de reliquiis et venerabi sedis

Item creauerunt duos cardinales Jacobū & petrū de colupna & priuauerunt eos priuilegiis suis & de quibus est illa decretalis Ad fundamenta de sententia excō lib° vj° Qui bonifacius anno suo tercio canonizauit sanctum ludouicum regem francorum & sororem eius gallicanus in suo martirologio annotauit Et anno pontificatus sui iiij° fecit publicari sexti libros decretalium quos per tres solempnes viros fecit copulari Tunc erat fluit maximo tumultu vbi per ipsum tunc sua residebat in tali quo homines non audebant mutuo conuenire ne euocarent super rebus spūalibus Papa fugit ad clauarium depositorum in alcioi loco situatum Qui anno dni m° cc° bonifacius p dictas concessit plenam indulgentiam omnium peccatorum omnibus visitantibus limina apostolorum petri & pauli rome & fidelibus ibi quadragesimale festum pdicatorum statuit quam indulgentiam hodie anni iubilei in omni anno tenuerunt in posterum celebrandum Fuit & papa rome maximo tonitruum & fulgurum de orbe vniuerso Anno dni mccc nonagesimo primo & vigilia nativitatis bte marie virginis die bonifacius papa in sua camera magna residet in nativitate vbi fuerunt ordinati & vbi ampliori tutiori esse credebat ibidem consilio aquibus domestice suis quidam fuit & captus & thesaurum suum depredatum Cardinales fugerunt exceptis duobus Hoc facto actore fuit quidam Wilhelmus de nogareto adherentibus sibi illis de colupna ex quibus duos primo procreauerat cardinalatum anno Magis audiens de super bonifacium papam qui reges & pontifices deorum & papam ac religiosos tremere fecerat & pauere penitet timor & tremor ac dolor cordis pii inuenerunt cuncti mundi fidentes cuncta pdidit & thesaurum formam sui gregis ex eo cum cunctis gregibus subditos & plus animas expectant timeat De magnanimo vo corpore de manibus rapacium romani pduxerunt & vbi exercitum duce a capreis sua & loco dolore & amaritudine positus mestis angustias spūs sui est corde magnanimo obiit vo vidq octobris tumulatus in sepulchro qd sibi viuens papa fecerat & erat sui petri Anno dni m° cc° nonagesimo pontificatus sui anno xo

Eodem regni lombardie fuit electus papie xpi bl nouembris & renatus die dominica sequenti Anno m° cc° nonagesimo feditque mensibus vno & diebus xxvij hic primo vocabat fr nicholaus de ordine predicatorum a primeno unctus fuit Anno xcmo etate sua emulis tunc existens multos annos et per pedralie & postmodum lombardie & in magna cuspide ordinis est effectus ac de magisterio ad cardinalatum assumptus creatus cardinalis cpus hostiensis & in ciuitate ad sedem hyr demoratur registrator publicus & mscptis actorum fidelis & capellanus pdecessoris sui bonifacii pape vnij notarius & expresse in primo suo anno creauit romam & vocat pausid ad curiam sua & ibi fecit quadam constitutionem q incipit Ad olim in clementina In qua restringit penam constitutionis bonifacii pdecessoris sui q incipit Clericis laicos missos exacto rodolphus comes quitus de excommunicatis ecclesiis lib° vj° hyr bndus obiit in pusio pontificatus sui anno primo vbi dna virtute cuius mitis repit euidentibus miraculis declarando magis in demonibus expellendis de corporibus obsessorum & in multis languoribus pulsandis Vacauit nam sedes mensibus

t et diebz xxiij tard malibz stantibz in romana non valentibz concordare q
vis a quibusmis plurimis restrinti fuerit 2 astati

Clemens vt̄ maior vasto burdegalensi archiepc̄o nūdq ex prīe barona
do militie qui p̄ vobat̄ baztrandus de go tho ht̄ primo fuit cpc̄
rouenaz fr̄e p bonifacio octauo Deiñ ide bonifacij p̄ annos quīq tūl
tulit eid in burdegalensem archiepm 2 ipo existente d visitatore prudne
sid reduct burdegalis vocat ad ipm decretū cardinalatu q̄ ei⁹ erat d papa
2 deñ vocat lugdūnū 2 cardinalibz ibidē venientibz romanj z d papa vbi
philippo ecc fratre fuit p̄nt Cuiz de loco romanis vt pontifex proderet
romanj z ad coronā papalē pūt 2 regalē grauentibz 2 cōpientibz seruientibz
vt videret t̄p salomonis i suo diademate romanū no prius mā cuncted
mutā corruat ḡre ffm 2 reddit cōsid de capite ei⁹ 2 m̄ tūsū alwisq z de co
na circūcirca p̄tosq qui appropiat ad valorē sce mlud florenoz et ipse
ff̄ deposito 2 de equo multū lesi Et fuerūt de cōstantibz bñ xij fuit lesi
q dñm pauros dies obiecerūt q̄m quos vnq fuit Johēs dux britanie
2 karolo fr̄i regis fratre fuit ibidē quassatq ff̄ no ad mortē Anno
dñi m° cc° lxj° t̄ festo bte marie magdalene de mandato 2 ordinatōne
regis fr̄ine 2 bona cor̄ restituta 2 expulsi mīme reuersum Anno d
m° cc° lxij° Druēs ff̄ q nephada hēsi templarioz ipos vna die capi fuit
2 captos rempedm Vbi finz q plūm ex ipis obiūt fuit et bona ac possēs
siones cor̄ tūc fuit hospitalarijs Anno septo obiūt z cui fr̄ Johēs de
latirano rome vbi tūc bē lamentato magna fuit fr̄ia q̄ h° sūp ipos
fuit diuinū iudiciū reputātes Ex finio potifex ipz dolens repari
ferre tyr clemēs ferre rotā se in consistorio publicat clementinas vide
licz septēbz decretalium ex quia vxr die obiit ille liber no fuit ad
studia gnālia vt t̄ morte p bullas dñi clemēti missi do p̄modū pa
risiū fuerūt scole videlicz Johēm xxij fuit sub ei⁹ bulla ad studia gnālia
destinatq tyr clemēs sedit annis vnj mēsibz p diebz xv 2 obiit anno
dñi m° cc° xxxiij 2 sepultus est postea fuit ecc̄ romē duobz mēsibz m diebz xvj

Johēs xxij fuit clericus d papa anno dñi m° cc° xxj° lugdūni vbi residi
mēs xxiij mēs postqm a imperatore recessit vbi quid turbacōis
remotū a rōdano q̄ p̄ mūcerat discesserat 2 discessi i diuersis montibz
2 villis steterūt anis triumphq q̄ duobz Tandē regressus fuerūt pacē
mēdi diligētia comitis pictauiensis gnāni regis fr̄ie ludouici 2 ibi
ocē t dñi Johēs consensērūt qui p̄ vomeres Jacobz 2 fuerūt cardinales
epūs portuēs ex antica erat epūs auinionē tyr recedens de lugdūno
venit auinionē 2 ibi mansit quinq tyr fr̄i ludouici epm tholosanum
filiū quondā karoli regis sicilie canonizauit vno ydus Aprilis Anno dñi
m° cc° xxj° Druēs erat ff̄ Anno pontificatus sui tercio instituit nouū or
dinē militū qui dicēbāt de militia xpi in regno portugalie
ad resistendū t illis ptibz sarracenis pdicēsionē fidei xpiānoz Vbi
Anno dñi m° cc° xxv° visa quēsacrē brēthmacz deleti 2 phibiti p
sistuēdū clemēte ppe vn̄ pdecessore dñi Johēs ppe cuius q fuggestū
fuerat dicto clemēti q̄ ordo brēthine mīmittebat se dispositē de fōna
tate rom̄ auctoritatē fidei quē habuit in dicto institutore q pmpsit ad
mīmū qui desiderant de habitu d clementinis Quid q̄stionē modicū
do reuocauit Johēs ff̄ p vnū quē dixit q̄d ro no pat̄ d duo
centis ad pauca nō notentibz iudicauit Circa Anno dñi m° cc°
xxv° xxvj° tal̄ mā apud auinionē Druēs Johēs ff̄ canonizauit sanctū

thoma vite duo folia

Clemens epūs ſeruꝰ ſeruoꝝ dei ꝛc dñe nāhiana ad ſtatū magne ſenectutis mīne
puenat et hoꝛ rōne pie grandis fragilitatis qua nr̄ſgnāt debilitat et de
cetꝰ mūdi in iſta ciuitate roma ſit indulgentia et remiſſio pecꝝ et pue
ſet quibꝫ ad decrepitam etatē liceat puenire ppt quod deſiderio ſedē n
dulgentie ꝯſequi non remaneat ſingulāꝝ fidelitē ſuppliciꝫ deuocē ſtra et pīe aplōꝝ petri et pau
li qua nos ſumꝰ et exptē dei ꝯſpicit omībꝫ pdictis remedijs ad ſtatꝫ
etatē pīarchalem mādo a die qua indulgentia fuit ab ipa die completis
quadraginta nouis annis tertij ſeptuageſimi anni indulgentie et reiſſionis
dāmꝫ et ut ſequit ipſius Quicūqꝫ igit qui peregrinādi cā ad ſtatꝫ etatē de
pīarchalem andraz accedē ꝓpoſuerit illa die qua de hoſpitio ſuo viam
arripere voluerit eligē poſſit confeſſoꝛē ſeu cōfeſſoꝛes et ei vel eis
alijs ſibi ſuꝫ ſuꝫ Quibuſcūqꝫ cōfeſſoribꝫ auctte ſca ecclia plena po
teſtate abſoluendi omīa casꝰ ſedi aplē ꝛeſeruatos ſi ꝑſona ſua ibi eſſet ſte ſcē
ſedis ꝓpriē cōfeſſi et ꝛite mutat ꝙ ab eisdē penit ſuis ſit et iniunct
penis et ab pluribꝰ ſcē michilomina ꝓſpꝫ madame lucrie paſchi ſtīmꝫ
auꝫ illud a purgatorio pene abſoluat ſpādiſ gloriaꝫ mōdueat ſte abſolutā
volumꝰ et ordinamꝰ ꝙ omēs archiepi et epi abbes hoꝛ ꝙ a nobis uel ſuis
oribus litteꝛas cum pcē aperiat poſſint quas petierint eorē ad pdcam
voluerint accedē ciuitatē ſte ecclie ordinē ꝛ ſpecialē cibus utoribus et
curatis in expenſaꝝ ſuaꝝ aiaꝝ ſuaꝝ datis dependentibus venie ad ſſpiritum
ciuitate pīarchalem ꝙ ipſi poſſint ſuas etates uel ſua beneficia ꝓ anni inte
grū attendere et ꝓ contingit in ſua eoꝝ ab hac luce migrare voluꝫ
ꝓ titulꝫ nr̄e donationis illo anno roborē habeat firmitatē et ꝙ nulla
ꝛpetrat nr̄ qualēs aut ſpecialis aliud ꝛpedimentū ꝛferre audeat ſub aſſi
onis ꝛpetrōnis ſue pena et maledict etne Et michilomina ex nunc ꝓut
epturē ſua gratia nullius Ste ſce ordini monachoꝝ nigroꝝ et alboꝝ cō
ſedis pulcegni ſpale vr̄ ꝙ mon deuotionis affectū volentes inſtanter deſid
ſedē nr̄am pdcam indulgentia aſſequi Dece corp abbas nollet eos ad
hoꝛ litteraꝝ monachꝫ hymni deuotē ducta coꝝ tribus antiquis poſſet eū
requirē et repetē ab eisdē nr̄ ab pdcam indulgentia gratiaꝫ ſedē inſtanda l.
cenā ſine difficultate conſentiat remedi noīe ſeu ſuꝫ victꝫ veſtitꝫ et cal
camenti hoc accedē et regredē tocꝫ anī habeat dare Item ſ hymnū ord
nationis nr̄e cōtemporē fuit pdcm ire volēte ꝓdcō maledictōne petri
et pauli aplōꝝ eidem imputamꝰ et eū ab oī officio ſuo ꝓtinꝰ deponimꝰ
et puamꝰ Item monachi ſi qꝫ illis qui eos regunt vicē ſuā habeant andram
litteraꝝ habeant Et nō ꝛcedēs eare aliquid ex eis
rōne aliqua remanē iudicauimꝰ ymnū ꝓallegatū quilibet ſeptimana
dicant ut deꝯ eos qui pdcam indulgentiam acquiſierint dignet in
ſua gra cōſeruare volētes ꝙ hymni monachi indulgentia habeant ſpāl
dcam Ste illi qui ꝛcepta ſenectute uel alia memorabili infirmitate ſunt
ꝓpinquiꝫ ſi pro ultimo ꝛatibus ad dcam ſcam indulgentia qualibꝫ ſeptuaginta
trib pr̄ m dixerint ſedem indulgentia habeant pariter Et nō
ꝙ aliqui pdecēſſ ꝛſpectiue ſi aliquis fuit uel eoꝝ alicui ꝛ eis
tor uel cenſor uel eoꝝ quicūqꝫ alij eoꝝ ꝛ eisdē ad ſcam ciuitatē uel ꝛpriam domū
ab eadem ꝛpedimento uel ſuadē diuē uel mouēte mādo uel conſulendo
auſo uel aſſi ſuadē cōpone ſpecē quod obedient filio eidē uel redeūdo ne
leſa maieſtate maledictōem apl̄oꝝ petri et pauli qua eos aſtringimꝰ ſe
nouerint incurriſſe Et michilomina ne ſcandalū pueniat infectiuꝫ ꝓbeat deli
gēdi volumꝰ ꝙ quicūqꝫ hymni deuotionis ſte ſcandali ꝛpetrat ꝛcipiat et mſa
nos ſeu ad nos ꝓcuratores cardinales ꝛelocē habeant ꝛcipiē et mſa
in mortis articulo ſuſtineat ſimilꝫ in dapeꝫ illāt ſatiſfactionē alijs
lineant beneficio quo gaudent quo quo mō Volumꝰ inſup ꝙ omīs rompe
te pīe rōne capuane ducſie apulie calabrie ꝓncipatꝰ terre laboris

thomas qm̄ arforden̄se a tñsitu cuj̄ anno xxxvmo ¶ Qui fuit vir nobilis
gnē ꝙ nobilior moribz z vita sanct z doctrina doctor ꝺ doctor z magr in
theologia plarū ī mūdanis ad mi bñficijs fuit natus ꝙ resuscitatione mor
tuor ¶ Anno quoq; dñi ꝓdro fuerunt in regno fratres quedā tru
filius rapt in tronnes z ꝙsis ad lxx ānos alias ostigisse ¶ Subito siqꝺ
fuerunt quedā egregio hom simplicitas ꝓmissa fetus q se passo
rellos vorare reperiūt qsumgentes ꝙ zelū hyē tñsfretandi mare ad
recuperandū trā suam nullū ymbes reductor mag̃ aque nauclj np
parentū exulturabāt rotidie euntes de loco ad locū subsidiū fidi
ꝓstrue sub spe pietatis peregre ¶ Quibz ꝓpls milia fluctuabat no ꝓui
dens periula mfuturā ¶ Ad sic multiplicatā gem̄ feruebat vor vt cū
undi nisi baptizati velle vbiq; mfidelit ab eis nullo alterj pnā
undino prodente qꝺ z opē ꝺpleuerūt bona iudeor ostis ꝺripi
entes z suis vsibz applicantes ¶ Et q de malo ꝺ penis ꝓfugien
z latrones eis ad̄uersi fuē ¶ Tandē fuit ꝓ nonnullos rē detentū qꝺ ꝺ rectū
z religiosos mfingē nr̄no bona cor ꝺripe disponebat vñ plūm ex
pue fugiant capti z suspendio ostis fugā actis fugientibz z vlt no con
ꝓmbz dissipari fuit ¶ Qui ānō dñi mo cco xxj° leprā ꝺ regno fuerūt rōuicti
z ofessi fuerūt qꝺ ī suis rōuictionibz q̄ sua rapinā ad ītradū vōbat
simul ossumauerat qꝺ aqs fontib z flumina vbiq; mficient appositis
venenosis pulueribz vt hoīes sam bibentes rē dñi aque nocentes offi
cient lepsi aut morbidi z nequā fugā mūt lepsor augēt in tm qꝺ
dationes nobilū z baronū violent optinerūt ꝓ qꝺ omnes nitebā sul
pabiles ybusti fuerunt z reliqui sic metuūt qꝺ vitā cor ꝺmittē no aū
det vnus a mulieribz separat ¶ Anno dñi xxxvj° dñs ꝓ sobrie ranonizā
ut apud auinonē in consistorio sanctū thomā de aquino ordinis ꝓdicā thom de aquino
cor a dñe tñsitū sui de hoc mūdo anno quadragesimo ꝺie sequente sūt
thomas doctor egregiq nobilibz ortus natalibz de illustri ꝙsapia ro
manā aquor traxit originē, vnde mēbr et corpe pulcer apud montē
lum missus ad studiū ībidē sūt ordis ꝓdicatorū fuscepit et in breui tpe
sic virtutū sanct z moribz ꝙficit qꝺ adhuc ītate iuuenis ad theologie magis
terium ꝓsius existit ꝓmotus ¶ Cuius sapia z opa laude sūt digna hoīes
cuj̄ eminēs sanctz vōtis a gregorio ꝓ x° ad gnāle ossilium lugdunensē veniens
ad quoddā monasteriū fossē nouū ordis cisterciensis in campania ibidē
obdormiuit ī dño claris miraculis ī vita z post mortē cuj̄ ¶ Eod anno
damnauit opiones quorūdā assertas qꝺ ypr z cuj̄ apli michi habuerūt
ī rom̄ ul̄ spāli missis sup hoc declarēs ad studia gnālia sub sua bulla ītr
ꝓ johes phs sūt constitutiones vtiles et salubres que rohannes vom
dñs dñe ꝓ rotā se in consistorio sūt rompare mistum johem de po
liato mistrum sacre theologie qui tenuerat publice ꝓdictus qꝺ ossi sūt
bus mōdicitatibz ignibz licitā gnāle audiendi confessiones teneā cōdā
pta que ossi fuerat ītr qsitor sui ꝓ ossitor sacerdot ¶ Unde tenuit
z ꝓdicauit qꝺ ꝓ romanū nō potest sic qꝺ ꝓtothanū nō teneā sibi
¶ Cuius temel ꝺ anno qsitor z statuit illa decretali de pententijs z re
missionibz Omnes vtriusq; sexꝰ ¶ Que opiones reprobate fuerūt a ꝓ
ī consistorio z ꝓcepit dño magro johī qꝺ publice ī stolis z suis ꝓ
nūcijs reuocaret ꝓdictas detestabiles tumes qtuor articulos ¶ Cuj̄

baptizandorꝝ cū fuerūt baptizati aīa vsq; libi arbitrij Decredrid mox ꝑ̄ mcr
tem fuam 2 ꝑ̄ purgacōne ꝑfect̄ m illis q̄ purgacōe indigebāt vnd aīa rcsip
rōne suoꝝ corpm 2 iudicid gnāle aīa afrcnone saluatoꝝ dn̄i nr̄i ihū xpi m
celū fuerūt 2 cūnt in celo celoꝝ regno 2 padiso cū xpo cuntisq; sanctis gsor
no &c ꝑ̄ dn̄i nr̄i ihū xpi passionē 2 mortē viderūt videt 2 videbūt diuina
aīāq; visione mutua 2 cōi fruicali milla mediāte creatura T rone ob
tenti sc̄ lucis ℟ aīāq; diuina sc̄ mdo 2 clare 2 apte ab ondente ¶ Qdq;
sic videntes cade diuina aīa ꝑfruit nr̄o q̄ ee tali visione 2 fruitione
coꝝ alie qui ia decesserūt sūt de bte 2 luce vita 2 requie etna 2 alie illoꝝ
qui postea decedent eande videbūt diuā essentia xpalq; ꝑfruet aīa indi
cū gnāle ac etnāq; hmoi diuine aīe visio cuiusq; fruitio actꝰ fidei
2 spei T ab euacuat quit fides 2 spes q̄ fuē thcomie vnitas ¶ Qdq;
postq; inchoata fuit vel cūt talis mutua 2 fruicalis visio 2 fruitio
in eisde eade visio 2 fruitio sine alīq; mtssione seu euacuatōe ꝑdē visio
nis 2 fruitionis cōtinuata exstit 2 augmiabit vsq; ad finale iudicū 2 extue
vsq; metuū ¶ Diffinim⁹ insup q̄ ex dn̄i dei gnāle ordinatōne decedentium
in actuali mortali ꝑcō mox ꝑ̄ mortē suā ad mfna descendūt vbi pe
nis mfnalibꝫ cruciant̄ Et q̄ mltiplicatis ī die iudicij oēs homines cū ſbmiss
xpi cū suis corpibꝫ q̄rent̄ reddituri de fris q̄ris rōne vt referat
vnusq;q; prout gessit T corpe suo sive bonū fuit sive malū ¶ Cōtrad istoꝝ
2 oīm singulorꝝ fient 2 ꝑmanet tenēs assentē nl defendēs sicut hē
tenus hēt̄ Sūmo dn̄i nr̄o cc⁰ xlix⁰ ꝑ̄ bndcm mort̄ 2 T audimone scpelit̄
de quo tūc metꝰ subit q̄ sic fuit vero lucis mortis vipā dicto ¶ Demq;
a vcto tuba repletā mero

Clemens vj⁹ qui ꝑ̄ petrū rogerij 3 mutipatū ꝑmo cisterc mōch
Decūs fuit 3 mgr̄ in thcologia 2 postmodū epc rothomagen ꝑ̄ cardinalis
2 vic⁹ fuit 3 ꝑ̄ ¶ Cepit dnāo dn̄i nr̄o cc⁰ xlix⁰ ¶ Qui cū cōde dnāo cc⁰ pethaos
ten fuerit grātis gnālis T audimone tanta quesit mltitudo elecoꝝ volentiū
T grā pauper impetrāe q̄ mūs electoꝝ pauper tue T cleomadoribꝫ dyocesi
ꝑ totū orbē fuit q̄ditatꝫ ad recta milia electoꝝ put ego ꝑsonaliꝫ ibid
fuit cognitus ex relatōne intellexi Hinc ꝑ̄ cū d̄ principio sui ꝑ̄
fuerat fuerit reservationes abbaciaꝝ 2 platiaꝝ cleomis quecūq; 2 cūplo
rū mitas hūs 2 sup h⁰ sibi fuit intimatū q̄ h⁹mod reservationes abbaciaꝝ
et platiaꝝ a suis ꝑdecessoribꝫ mīme fuisset sic ipe sicut ꝑdecesso
res mō nō fuerūt de ꝑ̄ q̄ꝑe supuosissim⁹ temuit statū 2 multū ꝓpositū
ac sēcūlare put audiui 2 ꝑ̄te cognoui Et h⁰ fuit ānq; ubilet q̄ dem
ꝑ̄ ordinatꝰ 2 constitut⁹ in roma tūc in loco dignissimo ¶ In quo vt ayt
bte gregoriꝰ volēs sce milia corpm sanctoꝝ d̄ glubꝝ duc dnāi requiescūt

Innocencius ꝑ̄ vj⁹ q̄ ꝑ̄ dicebat̄ stephanꝰ p⁰ fuit epus clarimon
tensis dem̄ cardinalis 2 sānq; penitenciarius ꝑ̄ hostiensis epc̄ posteri
mo aut ꝑ̄ 2 cepit anno dn̄i cc⁰ xl⁰ ij⁰ ꝑmo anno istuq; ꝑ̄ quida de or
dine fratrū ꝑdicatoꝝ cenis mitratꝰ T audimone q̄ de hēsi suspectꝰ hebat
mltā ꝑphetizabat de anteꝑo 2 de summis pontificibꝫ futuris Et dicebat ꝑ̄
phetizasse dnāo dn̄i cc⁰ xl⁰ vj⁰ tpe clemētis sexti multa de suis ꝑphetijs
visa fuisse euenisse Ergo aut dnāo ꝑ̄ti dñi ¶ Innocencius
dñi adhuc ee sānq; penitenciarius habuit vnd rappellandi ꝑ̄ petrus fibi de
lem̄ 2 T vij ecclie bndictin ¶ qd g⁰ aide dñi cū T sānd pontifice circuit
ꝑdictis rappellatis adduxit sibi suū nepotulū ad ejus bnficiū ab eo ꝑ̄ petrꝰ

Cui dns ip̄s rōp̄ ḡm iustꝰ iustissime rndit Tu hꝫ vij bona bndicta
melig mr̄ ei⁹ ist̄i quod resigna hoc dño nō ip̄s vidit eid de hoc verbo q
tstatid nūt rdargt tu hꝫ vij bndicta & nbi sufficient p̄ expēsis tuis
pauciora eligas q̄s de hijs tuis bndictis tua melioꝛa & alia sig
ip̄s apud quadplures nō modicū ꝫ laudatꝰ qui porig spualis quid
carnalis assūpsit did ꝫ scriptꝰ

Urbanꝰ ip̄s vij primo fuit abbas ordis bndicti d tutar anglicā
censi dñi trāslatꝰ fuit ad abbatiā marsilie ip̄oꝛ apud lombardiā
cepit in legatione defuncto Innocētio ip̄ p̄dco cardinalis mīt̄ desi
derantes d conclau apud auinionē tenēd mōitione int̄ alios facta de
dco vrbano qui voba ḡmoraldꝰ subito depm̄ discesserit vota sua
atq; cū cheruerit in sūmū pontificē vir homo strictꝰ fuit p̄positi
turis odio hūis & maxīe superbiosos strictꝰ retardatarios quos dicit q̄
posuit q̄s ire romā sicut et fecit Ad veniens marsiliā did retardatis
recusantē cū sequi stātē ibidē duos ordinauit cardinales assūpsit
q̄ d capillo capucij sui sufficientes habebat cardinales vñ mirabi
les cū constātia videres sua audacia p̄ habita mutauerit d triste
& seruili sui cū Venetis itaq; romā p̄mo gestiuit reperiri ecclē sōnas
sperās aūt abbas ecclē sc̄i pauli rome dño ap̄ce magnā sūmā flo
renoꝝ optulisse ad finē q̄ ad cardinalatū posset promoueri dum
picē itaq; ip̄s hāc oblatione de cede gestiuit reperiri ecclē sc̄i pauli
& abbatē in suo statu reliquit absq; promotē Circa finē & q̄ ip̄s de
dco abbatis pcessu scrit q̄ rpe abbas debuit fuisse hic rome ip̄atrē
uxorē videlicet karoli de bohemia rōmauit reuelari bona d roma fu
& tandē reuelatꝰ & auinionē & nō multo p̄ ibidē dño clausit extremū
p̄ q̄ mortē multa dicit̄ euasse miracula cū ei⁹ corp̄s trāsd auinionē
vbi obijt q̄m d marsilia vbi rpūd corp̄s trāslatū fuit & cetera vbi p̄
fuerit abbas Ex nondū ap̄ dño miracula restat renouari

Gregoriꝰ xj⁹ defuncto supdco vrbano electus & d q̄m Petrꝰ qui p̄ fuit
cardinalis vir simplicis vite mitis & benignꝰ qui & tm̄ restituit
de suis regnatis apud auinionē & petroriū & supplicatoribꝰ sūmi
patris q̄ eccles de tūr & regnatoꝝ sua de auinione exp̄ssit romā ibid
quoq; nō p̄ multos annos obiit exp̄ssit ad dñm̄ virgo mēte & corpe
vt quidā asserebat Erig tpe videlicet anno dñi m⁰ cc⁰ lxxvij⁰ mira
secta tū virorū q̄ mulierū ita vesti ut aquis q̄m de ptibus almanie et
ascendit vsq; hāmonia seu finiū cuius tribus fuit gdam A ped houes
vbi sq; seruus illudebat a demonio tribus q̄ i domibꝰ q̄ i plateis et
i cimiterio seruire manibꝰ tenebat rotundabat & altrū saltabat et q̄d
nouū demonioꝝ nominabat videlicet sirenes & filia nulla q̄ genitoꝝ
d hyl rotundatoꝝ n̄ vendidit sui ip̄s astadeo ip̄os hedes et d sine hꝫ
rotundatois in tm̄ ira pertorrita tortabat q̄ miserrimis luctib⁹ lucis
a suis amicis q̄ medio ventris fortiter stringēt q̄ fumosi clamabat
se moꝝ hꝫ vēdo & credo q̄ quinquenes supstes de alt q̄ i rathen
mo mr̄ baptisma fuit a demonio liberabant & sepian dicebat q̄

nō de Chongamby
q̄ hēnia audiuy
a nec mea q̄ in
dat hōies tonzac

videbat eis q̄ in hom̄ huius rōnzarois erat in fluuio sanguis 2 ꝑtīa ſic
in alueo ſaltabat Volgus aut̄ apud leodiū dicebat q̄ hȳſ plagi ꝑtō
rontigiſſe ꝙ q̄ ꝑſōe male baptizati erant manere i ꝑdīs ſuis tene
bris gehennalib⁹ Et ꝑ hoc proficiat volgi ſimplicib⁹ i clerꝫ eis omēdo 2 bo
cat dimittendo miſi deū de remedio quidiſſe q̄ quattuor mōſtra ꝑdīs
Quo viſo ceſſarunt tempeſtates volgi talium q̄ dicto mīroplo a ꝑſona ſunt
honorati De iſta aut̄ rōnzarois ſecta tota ceſſauit rumoratio Veritum
i ſecta noua q̄d ſecta In geſtis a in ſpeculo viſa plagā leod ꝑſtitue
tendunt mīmo ſalutando Ez vnus alter ſonat bene clamando finſch
finſch eo quod clamat voce ſcenis cū rectu manuſtrigio 2 baculo
gnaruis capite ſert pilleū deſine 2 retro ſermit matre filiū et
relicto ſepe dicto ſuo ꝑſtermit audu ſit vbiuis Relicto ventre
remanent ſtatū libertatis magnā loca vana pompoſe viuendo ſpectat
mīma ꝑſōis ꝑtendo Hyemit vide tibia 2 ꝑſona flemē ad fidi
cinia cuius hȳ gens mīte Mortē ſub vmbīculo iſte ꝑcutit Cui
nāli baculo ſubtus ſe calcitrant Clerꝫ hȳ odio no cadat ſarmenta ꝙ
ſui i leodio remedia fuerūt habet nā fictitiū q̄ ſuggeſſit ſathā ꝫ
rouicti Cōmittit cuilibet hȳ ſit vpt̄ bñdictus

Q Fili ꝓmā documentū q̄ te doceo ꝫ vt apponas totū cor tuū
ad amandū deū q̄ ſine h⁹ nullꝰ ꝑt ſaluari Custodi te ne q̄mittas
quicq̄ q̄ ei ꝑt diſpice h⁹ ꝫ mozle primū vltimo ponē 2 circa dēcēs
ſuſtine de gena tormēta q̄ tu pertranſeas mortē Si deꝰ miſit tibi ad
uerſitate ſuſtine ſtrenue 2 i bona patīa 2 rogita q̄ h⁹ bñd ꝓmeruiſti
vt q̄ deꝰ queratur illa in tua vtilitate Si deꝰ miſit tibi ꝑſpitale
infirmitate tibi grate huius q̄ q̄ no efficiare ꝓcedit ꝑ ſuperbia vnde
deꝰ eſſe melior q̄ nemo dēt irritare deū ex domo ſua Confite
prīa tua frequēt 2 eligē confeſſores ſapientes q̄ ſciat te docē illa
q̄ deꝰ ſcire q̄ deꝰ tacere 2 talia te deꝰ hȳe vt confeſſores amici tui
audeāt te ſeuere reprehendē 2 ondē deficiēti tuo officiū exhibeāt
audēs deuote ſine fabulis 2 trufis 2 ſine reſpectu hȳe in ſacerdo
ſpālib⁹ i miſſi q̄n cōſecrato ꝫ ſint Cor gratū Dilata a pia cōpaſſiōe
2 ad miſerabiles ꝑſonas q̄ꝓ roſorta 2 aduma iuxta tuā poſſibilitatē
Si hēs aquā rordis anguſtā ſtatū diuis cū confeſſoꝛi tuo vl alteri
ꝑbro iuſto 2 ſic fraterni ꝑportabis eū Videas vt omīe de ſorietate vl
conſortio tuo ſint ꝑbi hoīes ſiue ſint religioſi ſiue ſint ſeculares 2 loqē
frequēt rit eis 2 fuge ſorietate hom̄ mꝑboꝝ Auſcultā libēter ſer
mones dei ſiue in publico ſiue i priuato 2 ꝑtinā libēter pīces 2
indulgentias Diligas de bono 2 odias de malo i quocūq̄ loco
fuēs Nemo ſit tibi audax qui coram te ꝑſtare aliq̄ obiō aetherius
admoneat tale prīm vl alliciēs ni tu male loquat de aquo absente
i modū detractionis Nichil puerile de deo a de ſcīs ſuſtineas coram
te dīm qui ſtatus vmbratis ꝑfert gratis deo ſingl de oīb⁹ bonis
q̄ dedit tibi qm q̄ digne efficiare adhuc amplius ab eo impetrare
in ſanctitate 2 uſtoria ſeruienda ſīb regulis ecclie tibi ſub

In Comitatu Benevent[i] maxima pars ipsius est in ruina et tota ipsa
habitando perijt et mortua est
Fortalitium sive dirupt in Comitatu Sudere in magna sui parte depopulatum et
destructum
Quatuor Opida in Comitatu Melfie que fuerunt dni Marq[ui]s sui
comitis Sudere sicuti in tota propinqua et assumpta ipsius quadrata
mortua est
Opida Apuliæ in pcib[us] Apulie Strepte Monsdate Montistorini
Albani Penti in ruina ipsorum adpera et deserta
Terre Abbatie Apue Monasterii Sancti Stephani Comitatus Venafri
Comitatus Ancarie Interoce et Rore / Fortalitium Montarij in ruina
prostrate
Opida Sti Agathi et Sti Heremi Cerretani Sudere in ruina ipsorum
Terra Pastenchi in ruina ipsius strepte de domibus et mortue sut hi
ipsorum
Fortalitium Vallisturture et alie terre Penutus desolate sunt
Comitatus Ariani in magna pte data in ruina et mortue sunt ccc hispd
Terra Padule penit in ruina ipsius et mortue sunt hispd
Terra Arthiani et Vallis Corbi in ruina penit ipsius sunt
Terra Sancte Agathe penitus adpera et deserta
Custodia Sti Fraimondi / Terre Stizi tot destructe in ruina ipsius sut
Terre Pretenone / Limitelle / Campimori / Castri petrusi Sti Angeli in
Cerroto / Marthienodane / Passalia / Fussolom / Limate Sorianen
Terre Sti Magni / Rocconelli / Lokosi sic per omnia adpera et de
solata sunt
Terra Campitelli penitus depopulate ubi mortuus est Comes
Sancte Fraimondi cu omni sua generatione
Terre Venathrisi Vulturarie / Fussoni / Stipini / Sti Juliani / Cerchie /
Puzzole / Cerchie maiore Sancte / Latopree / Sti Barcholomei / Herementi fu
bitus Drupte Fortalitium Sancti Sorpluce / Terre Sancte Arcutie
Montis Dorni / Pontis Corni / Comitatus Nole Cupaluce Fortalitium Nole
cu tota ipsa Nola

Copia redditus misse per mag[nu]m et fid[elem] de Solipina de Regno Neapolitano
ipsiusq[ue] subsidio et dampna tam pro ipso Regno quam pro mon[asterio] Casin[ensi] et

[illegible]

Jtē dat nedēzstucht vlm ā xi mezgen
Jtē dat ouēzstucht vlm ā xxxv mezgē
Sō lxxxvj m xlvj mgē

Jtē dmezzford ā v mezgē
Jtē Renen ā x mezgen
Sō ā xxv mezgen

Jtē dēr som of ghēslaghen van die eērste sōme
so blift die sōme lxxxij xxv mezgen

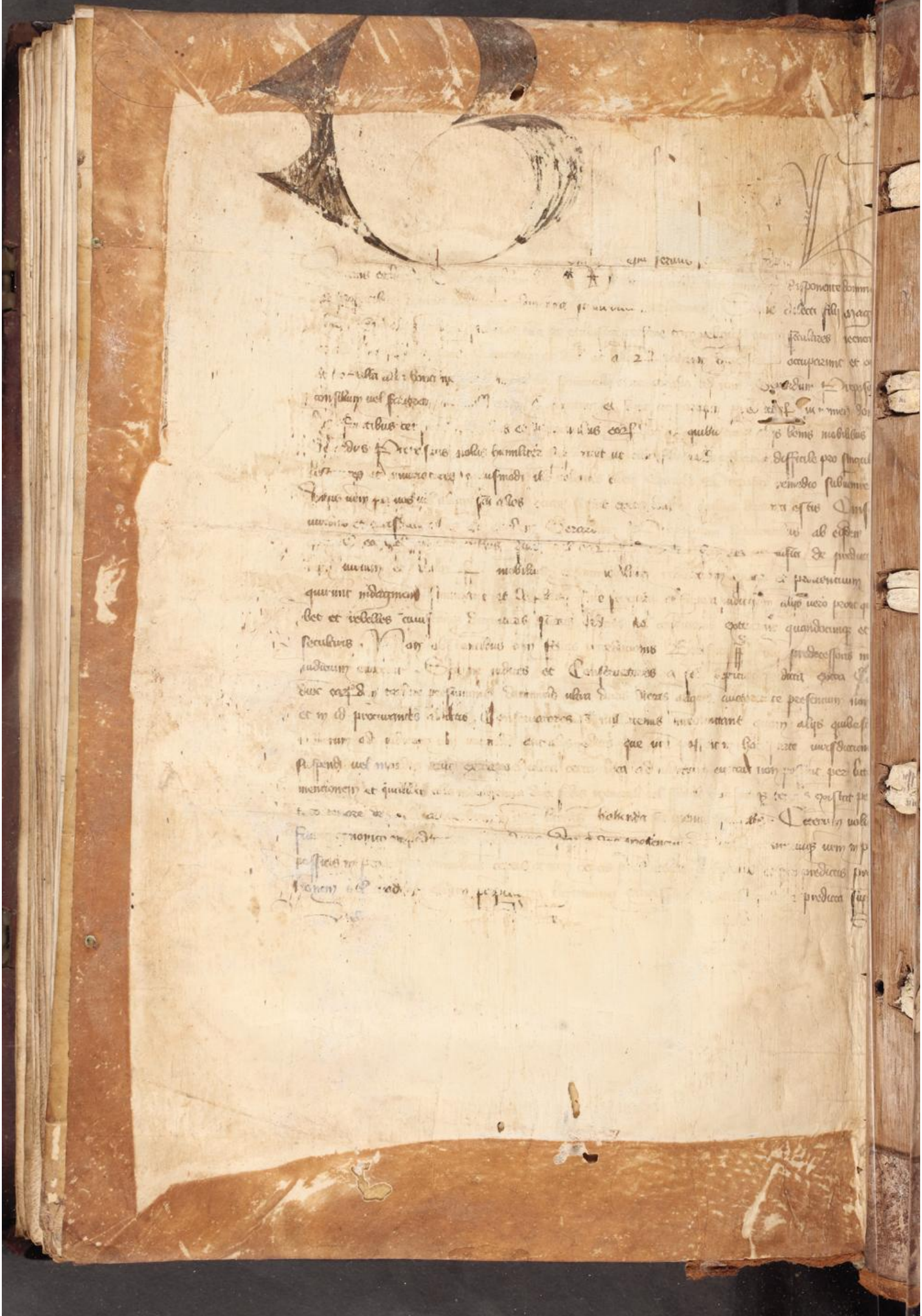

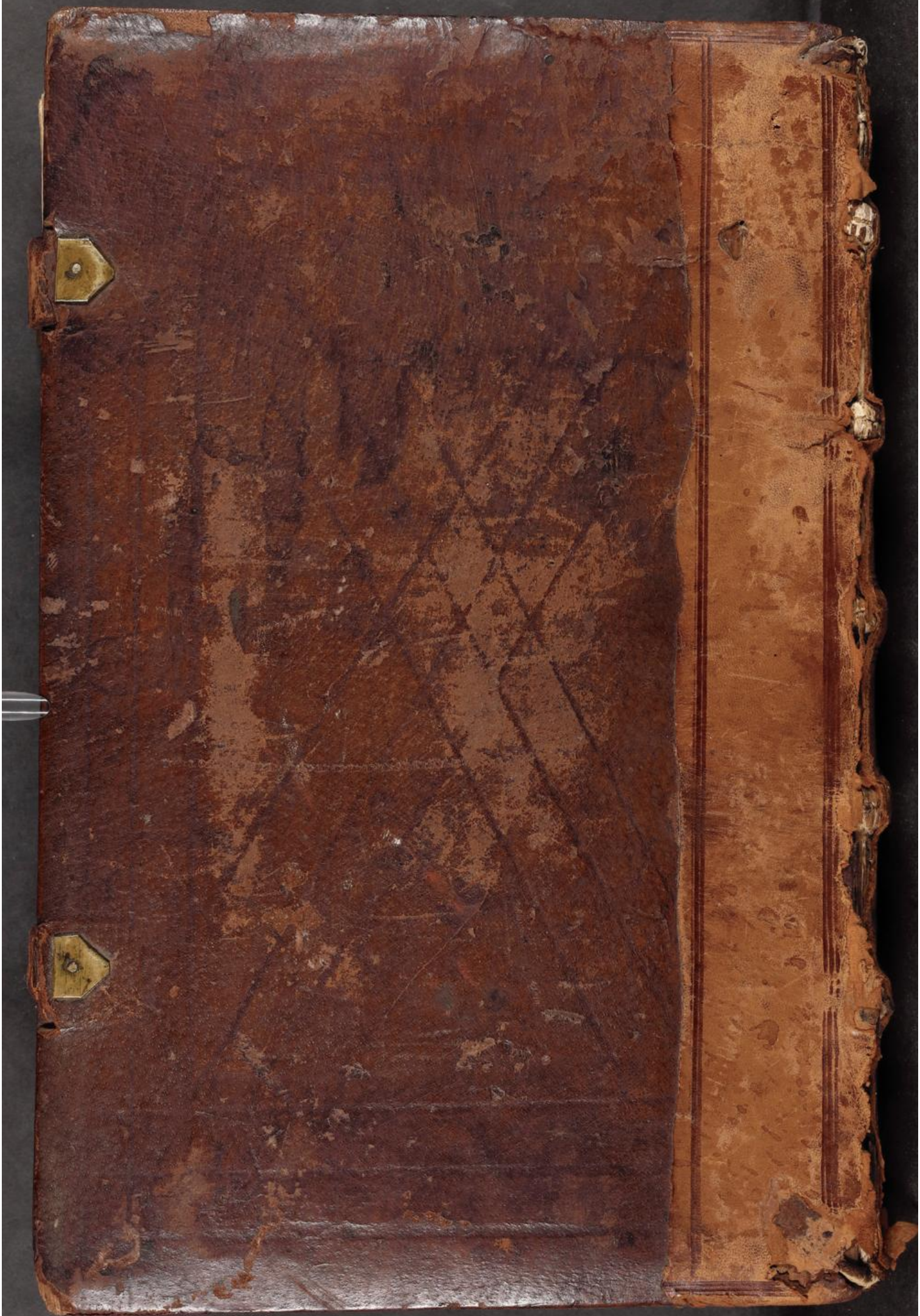

M. S.
Handschr.
160
fol.

Inches
Centimetres
Farbkarte #13
B.I.G.
Blue
Cyan
Green
Yellow
Red
Magenta
White
3/Color
Black